FRØYA KOMMUNE

KOMMUNESTYRET		Saksliste
Møtested:	**Møtedato:**	**Kl.**
Kommunestyresalen, Frøya herredshus	14.12.2017	10:00

Møteinnkalling

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen,
Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Kl. 10.00 **MOT v/Ulrik Ervik**
Kl. 10.30 **Folkehelse v/Ingrid Kristiansen**

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr. **Innhold**
138/17	17/3263 **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.11.17**
139/17	17/3260 **REFERATSAKER**
140/17	17/1642 **FASTSETTING AV BETALINGSSATSER OG GEBYRREGULATIV I FRØYA KOMMUNE FOR 2018**
141/17	17/3246 **BUDSJETTJUSTERING 2 - INVESTERINGSBUDSJETTET 2017**
142/17	17/3001 **BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021**
143/17	17/155 **SØKNAD OM OPPHEVING AV FRITAK FRA POLITISKE VERV SIGRUN SUMSTAD SØRDAL**
144/17	17/1361 **KOMMUNEPLANENS AREALDEL – FASTSETTELSE AV PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS AREALDEL**
145/17	17/3179 **MØTEPLAN 1. HALVÅR 2018**
146/17	17/3261 **ORDFØRERS ORIENTERING**
147/17	17/3262 **RÅDMANNS ORIENTERING**

Sistranda, 08.12.17

Berit Flåmo
Ordfører

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende sted:

www.froya.kommune.no.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3263**	**138/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
138/17	Kommunestyret	14.12.2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.11.17

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 30.11.17 godkjennes som framlagt,

Vedlegg:

Protokoll fra møte 30.11.17

Saknr: 139/17

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3260**	**139/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
139/17	Kommunestyret	14.12.2017

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering.

Vedlegg:

Protokoll 16 05 2017 Signert 110 – sentralen
Vertskommunenemnd protokoll fra møte 28.11.2017.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/1642**	**140/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Thomas Sandvik	**151**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
115/17	Formannskapet	15.06.2017
140/17	Kommunestyret	14.12.2017

FASTSETTING AV BETALINGSSATSER OG GEBYRREGULATIV I FRØYA KOMMUNE FOR 2018

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

1. **Rådmannens forslag til avgifter, gebyrer og betalingssatser vedtas slik det fremgår av av vedlagte betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018.**

2. **Det foreslås følgende betalingssatser og gebyrer for 2018.**

    - **Betalingssatser per måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalsats i statsbudsjett vedtatt av Stortinget.**
    - **Foreldrebetaling for kost i barnehagen økes med 2,5 %.**
    - **Pris for kjøp av enkeltdager i barnehage økes med 2,5 %.**
    - **Ordningen med søskenmoderasjon i barnehagen endres ikke.**
    - **Betalingssatser for plass i skolefritidsordningen økes med 2,5 %.**
    - **Søskenmoderasjon på 30 % i SFO endres ikke.**
    - **Kostpris på Sistranda skole (skolekantine) økes med 2,5 %.**
    - **Pris på kjøp av middag fra Frøya sykehjem og matombringing økes med 2,5. %. Embalasje er inkludert.**
    - **Elevavgift i kulturskolen økes med 2,5 %.**
    - **Priser på undervisning i kulturskolen og materialavgifter økes med 2,5 %.**
    - **Egenandel for trygghetsalarm økes med 2,5 %.**
    - **Erstatningssater ved Frøya bibliotek økes med 2,5 %.**
    - **Billettpriser ved Frøya kino økes ikke.**
    - **Utleie Frøyahallen/møterom/amfi økes med 2,5 %.**
    - **Utleie basishall økes med 2,5 %.**
    - **Utleie svømmehall økes med 2,5 %.**
    - **Utleiesatser for rom, utstyr og personell ved Frøya kulturhus- og kompetansesenter økes med 2,5 %.**
    - **Satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgtjenester endres i henhold til satser som fremkommer i statsbudsjett for 2018.**

3. **Gebyrregulativet for byggesak, fradeling, oppmåling, reguleringssak, landbruk, vann, avløp, slam, feiing, brannvern, feiing, tilsyn med fyringsanlegg, renovasjon og kai/havner i Frøya kommune i 2018 får en generell avgiftsøkning og endring i betalingssatser på 2,5 % med følgende unntak:**

- **Det arbeides for tiden med nye vann- og avløpsforskrifter for Frøya kommune. Blir endringene politisk vedtatt, vil nytt gebyrregulativ for vann- og avløp bli gjort gjeldende fra 01.01.2018 i revidert utgave av «Betalingssatser og gebyrregulativ 2018».**
- **Renovasjonsgebyret for et normalabonnement (husholdninger) og fritidsboliger i Frøya kommune fastsettes hvert år etter vedtak i representantskapet i Hamos Forvaltning IKS.**
- **Felleingsavgift for hjort fastsettes i statsbudsjett for 2018.**

4. **Forslag til betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018 legges ut på høring i perioden 16.06.17 – 30.06.17.**

Behandling/vedtak i Formannskapet den 15.06.2017 sak 115/17

Vedtak:

1. Rådmannens forslag til avgifter, gebyrer og betalingssatser vedtas slik det fremgår av av vedlagte betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018.

2. Det foreslås følgende betalingssatser og gebyrer for 2018.

    - Betalingssatser per måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalsats i statsbudsjett vedtatt av Stortinget.
    - Foreldrebetaling for kost i barnehagen økes med 2,5 %.
    - Pris for kjøp av enkeltdager i barnehage økes med 2,5 %.
    - Ordningen med søskenmoderasjon i barnehagen endres ikke.
    - Betalingssatser for plass i skolefritidsordningen økes med 2,5 %.
    - Søskenmoderasjon på 30 % i SFO endres ikke.
    - Kostpris på Sistranda skole (skolekantine) økes med 2,5 %.
    - Pris på kjøp av middag fra Frøya sykehjem og matombringing økes med 2,5. %. Embalasje er inkludert.
    - Elevavgift i kulturskolen økes med 2,5 %.
    - Priser på undervisning i kulturskolen og materialavgifter økes med 2,5 %.
    - Egenandel for trygghetsalarm økes med 2,5 %.
    - Erstatningssater ved Frøya bibliotek økes med 2,5 %.
    - Billettpriser ved Frøya kino økes ikke.
    - Utleie Frøyahallen/møterom/amfi økes med 2,5 %.
    - Utleie basishall økes med 2,5 %.
    - Utleie svømmehall økes med 2,5 %.
    - Utleiesatser for rom, utstyr og personell ved Frøya kulturhus- og kompetansesenter økes med 2,5 %.
    - Satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgtjenester endres i henhold til satser som fremkommer i statsbudsjett for 2018.

3. Gebyrregulativet for byggesak, fradeling, oppmåling, reguleringssak, landbruk, vann, avløp, slam, feiing, brannvern, feiing, tilsyn med fyringsanlegg, renovasjon og kai/havner i Frøya kommune i 2018 får en generell avgiftsøkning og endring i betalingssatser på 2,5 % med følgende unntak:

- Det arbeides for tiden med nye vann- og avløpsforskrifter for Frøya kommune. Blir endringene politisk vedtatt, vil nytt gebyrregulativ for vann- og avløp bli gjort gjeldende fra 01.01.2018 i revidert utgave av «Betalingssatser og gebyrregulativ 2018».
- Renovasjonsgebyret for et normalabonnement (husholdninger) og fritidsboliger i Frøya kommune fastsettes hvert år etter vedtak i representantskapet i Hamos Forvaltning IKS.
- Felleingsavgift for hjort fastsettes i statsbudsjett for 2018.

4. Forslag til betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018 legges ut på høring i perioden 16.06.17 – 20.08.17.

Enstemmig.

Vedlegg:

Betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i 2018.

Saksopplysninger:

I henhold til kommunelovens §44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen inneholder all virksomhet som omfattes av kommunen som juridisk person. Budsjett for 2018 og økonomiplan med handlingsplan vil bli behandlet av kommunestyret i desember.

Kommunen må hvert år fastsette gebyrer og vederlagsbetaling for kommunale tjenester. I novembermøte i 2014 vedtok kommunestyret for første gang betalingssatser og gebyrregulativ for 2015. Tidligere praksis har vært at betalingssatser og gebyrregulativet i Frøya kommune har blitt vedtatt i samme møte som budsjett og økonomiplan med handlingsplan. Betalingssatser og gebyrregulativ blir i år vedtatt i juni. Det ansees som en stor fordel at betalingssatser og gebyrregulativ er politisk vedtatt før arbeidet med budsjett og økonomiplan med handlingsplan starter i juni/juli. Gebyrinntektene for 2018 blir lagt inn i den endelige budsjettbehandlingen til møte i desember.

Vurdering:

Rådmannen har lagt inn en generell økning på 2,5 % i neste års betalingssatser og gebyrer. De satser som fremkommer i statsbudsjettet for 2018 vil bli tatt inn i det endelige gebyrregulativet.

Forslag til vederlagsbetaling/egenbetaling for pleie og omsorgstjenester for 2018 er basert på forskrift til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester for 2015. Ut fra denne forskriften foreslås det for 2018 en justering av kommunens satser for vederlag for kommunale tjenester med 2,5 % for inntekter over 2G. For inntekter under 2G (G= grunnbeløpet i Folketrygden) foreslås en videreføring av koblingen til maksimalsats som fastsettes for slik tjenesteyting ved endelig behandling av statsbudsjett for 2018. Satsene slik de fremkommer i statsbudsjettet tas inn i endelig gebyrregulativ.

Betalingssatser/gebyrer for byggesak, planbehandling, oppmåling og landbruk er økt med 2,5 %. For renovasjon økes ikke avgiften for normalabonnement (husholdninger) og for fritidsboliger, mens påslaget som skal dekke etterdrift ved den nedlagte avfallsplassen på Kvisten økes med 2,5 %. Kai og havneavgifter økes med 2,5 %.

For VAR-området blir det fastsatt nye avgifter etter ny behandling av forskrifter og politisk vedtak i løpet av 2017. Nye vedtatte avgifter og forskrifter blir publisert i revidert utgave av Betalingssatser og gebyrregulativ 2018, og vil gjelde fra 01.01.2018. Gebyrsettingen er basert på selvkostprinsippet og som en del av dette vil deler av fondsavsetningen bli benyttet. Dette i henhold til krav i forskrift for selvkostområder.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3246**	**141/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Thomas Sandvik	**153**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
141/17	Kommunestyret	14.12.2017

BUDSJETTJUSTERING 2 - INVESTERINGSBUDSJETTET 2017

Forslag til vedtak:
Frøya kommune vedtar følgende endringer for investeringsbudsjett for 2017:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
551315	Prosjektering NÆRINGSAREAL	2 897 098	800 000	2 097 098
551317	Infrastruktur sentrumsområdet	1 268 711	2 267	1 266 444
551328	Trafikksikkerhetstiltak	989 398	550 000	439 398
551341	Ny brannstasjon	26 885 587	280 000	26 605 587
551342	Dynøy oppvekstsenter	3 119 210	50 000	3 069 210
551343	BOLIGFELT HOLAHAUAN	14 563 132	2 200 000	12 363 132
551345	Adresseprosjektet - fullføring av prosjektet	986 250	170 000	816 250
551347	FJERNVARMEANLEGG - SISTRANDA SENTRUM	2 743 324	300 000	2 443 324
551356	Tankvogn brann	1 200 000		1 200 000
551358	LIGGEKAI SISTRANDA	401 363		401 363
551361	Oppgradering uteområdet på Sistranda/Hamarvik (fra flytting 2016)	1 110 577		1 110 577
551364	VANNFORSYNING SISTRANDA-NORDSKAGET	20 957 360	10 000 000	10 957 360
551370	FORPROSJEKT MUSEUM	175 000		175 000
551374	Nordhamarvik gravplass	4 014 617	150 000	3 864 617
551375	NYTT HØYDEBASSENG - Bergheia	2 000 000	40 000	1 960 000
551376	NYTT HØYDEBASSENG - BREMNESTUVA	17 873 513	250 000	17 623 513
551377	OPPRYDDING KOMMUNALE AVLØPSLEDNINGER/OVERVANNSPROBLEMER	2 065 621	75 000	1 990 621
551378	Universiell utforming Hallaren Kirke	190 000	150 000	40 000
551388	UTBYGGING BEINSKARDET - BYGGETRINN 2	3 891 011		3 891 011
551391	Flytekai Inntian	312 500	220 000	92 500
551393	Digitalisering av arkiv - komplementering delingsarkiv og planarkiv	690 348	460 000	230 348
551401	FRILUFTLIVETS ÅR KOMMUNE	146 932		146 932
551402	FYSISK UTFORMING OSK	168 750	150 000	18 750
551404	INNKJØP ELEVPCER	527 778	450 000	77 778
551406	NY KOMMUNIKASJONSLØSNING	196 196	60 000	136 196
551407	NY SKOLEPORTAL	182 150		182 150
551428	KULVERT I BLAKSTADVASSDRAGET	187 590		187 590
551430	MORGENDAGENS OMSORG	6 726 268	3 000 000	3 726 268
551431	Gjetøy bru	1 250 000	860 000	390 000
551434	Varmesentral Mausund skole	2 000 000	115 000	1 885 000
551435	Søppelpresser	417 500		417 500
551439	Hovedplan vann	1 000 000	600 000	400 000
551445	Avløpsrenseanlegg Sistranda	5 000 000	300 000	4 700 000
551447	Avløpsanlegg Grindfara boligfelt	900 000		900 000
551456	Sanering av avløpsanlegg Nordskaget og nytt avløpsanlegg	3 500 000	225 000	3 275 000
551458	Saneringsplan spredt avløp	1 000 000	750 000	250 000
551463	Sikring og oppgradering av Stabben fort	500 000	200 000	300 000
551464	Sistien	800 000	75 000	725 000
340003	UTSTYR SYKEHJEMMET	100 000		100 000
551515	Bogøya kai	3 100 000	100 000	3 000 000
551483	Utvidelser av Nordhammervika industriområdet	1 250 000	600 000	650 000
		137 287 784	23 182 267	114 105 517

Frøya kommunestyre foretar følgende disponeringer for investeringsbudsjettet 2017:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
	551311 Kommunale bygg - investeringer	3 577 439			
	551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hammarvik	300 000			
551311	Kommunale bygg - investeringer	-3 877 439	3 877 439	3 877 439	
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	14 369 185			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-461 412			
	Overføres til 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet	-760 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-9 097 773			
551324	VASSVERKSUTBYGGING - membrannigg	-4 050 000	4 050 000	550 000	3 500 000
	551326 KLOAKKUTBYGGING	2 488 588			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-1 288 588			
551326	KLOAKKUTBYGGING	-1 200 000	1200000	1 200 000	
	551329 ASFALTERING KOMM. VEGER	400 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-125 000			
551329	ASFALTERING KOMM. VEGER	-275 000	275 000	275 000	
	RAMMEPLAN AVLØP	68 626			-
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-8 020			
551379	551383 RAMMEPLAN AVLØP	-60 606	60 606	60 606	
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	760 000			
	551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	7 896 818			
551394	Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	-8 656 818	8 656 818	8 656 818	
	551395 Avløp Golan / Storhall	-			
	Fra 551326 Kloakkutbygning	1 288 588			
	Fra 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 400 000			
	Fra 551324 Vassverkutbygging	461 412			
551395	Avløp Golan / Storhall	-3 150 000	3 150 000	3 150 000	
	551400 UTLEIEBOLIGER HEIA	4 710 065			
	551427 Bolig funksjonshemmede - Sistranda	4 742 112			
551400	UTLEIEBOLIGER HEIA	-9 452 177	9 452 177	9 452 177	
	551368 Boligsatsning	5 000 000			
	551429 Avlastningsbolig for barn	-2 935 419			
	559003 Sistranda borettslag leilighet	-693 946			
551429	551429 Avlastningsbolig for barn	-1 370 635	1 370 635	1 370 635	
	551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 500 000			-
	Overføres til 551395 Aløp Golan / Storhall	-1 400 000			
551440	Utbygning vannledningsnett Frøya	-100 000	100 000	100 000	
		-	32 192 675	28 692 675	3 500 000

Saksopplysninger:

Frøya kommune gjennomførte i november en justering av investeringsbudsjettet der vedtatte prosjekter fra tidligere år ble flyttet til 2017.

Rådmannen har nå gjennomgått alle prosjekter opp mot hvilket forbruk de har i 2017, og foreslår i henhold til god regnskapsskikk å justere budsjettet i henhold til dette.

Vurdering:

I samråd med kommunerevisor foreslår rådmannen i denne sak å regulere ned investeringsbudsjettet på de forskjellige investeringsprosjektene i tråd med forventet forbruk i 2017.

Første del av vedtaket er en justering av de enkelte prosjektene, og justering på hvor mye midler de trenger i 2017 og i 2018.

Andre del av vedtaket er disponeringer som rådmannen anbefaler gjennomføres.
Dette er:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551311 Kommunale bygg - investeringer	3 577 439		
	551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hamnarvik	300 000		
551311	Kommunale bygg - investeringer	-3 877 439	3 877 439	3 877 439

Rådmannen anbefaler at prosjektene 551311 Kommunale bygg – investeringer og 551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hamarvik sammenslås, og sistnevnte prosjekt avsluttes.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	14 369 186			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-461 412			
	Overføres til 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet	-760 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-9 097 773			
551324	VASSVERKSUTBYGGING - membranrigg	-4 050 000	4 050 000	550 000	3 500 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551324 Vassverkutbygging omdisponeres til 551324 Vassverkutbygning – membranrigg, med et budsjett i 2017 og 2018 på til sammen 4 050 000 kr. Rådmannen anbefaler videre at det omdisponeres midler til 551395 Avløp Golan / Storhall og 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet. Midlene som er igjen anbefales avskrives mot låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551326 KLOAKKUTBYGGING	2 488 588		
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-1 288 588		
551326	KLOAKKUTBYGGING	-1 200 000	1200000	1 200 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551326 kloakkutbygging avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 1,2 millioner kr. Resterende midler er planlagt brukt i forbindelse med prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551329 ASFALTERING KOMM. VEGER	400 000		
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-125 000		
551329	ASFALTERING KOMM. VEGER	-275 000	275 000	275 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551329 asfaltering komm. veger avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 275 000 kr. Resterende midler avskrives låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017

	RAMMEPLAN AVLØP	68 626		
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-8 020		
551379	551383 RAMMEPLAN AVLØP	-60 606	60 606	60 606

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551379 rammeplan avløp avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 68 626 kr. Resterende midler avskrives låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	760 000		
	551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	7 896 818		
551394	Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	-8 656 818	8 656 818	8 656 818

Prosjektet 551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet vil ha et forventet merforbruk i 2017 på ca. 760 000 kr. Rådmannen anbefaler at dette blir fordelt fra 551324 vassverksutbygging.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551395 Avløp Golan / Storhall	-		
	Fra 551326 Kloakkutbygning	1 288 588		
	Fra 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 400 000		
	Fra 551324 Vassverkutbygging	461 412		
551395	Avløp Golan / Storhall	-3 150 000	3 150 000	3 150 000

Prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall er planlagt gjennomført med midler fra andre prosjekter, som 551326 kloakkutbygging, 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya og 551324 vassverkutbygging.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551400 UTLEIEBOLIGER HEIA	4 710 065		
	551427 Bolig funksjonshemmede - Sistranda	4 742 112		
551400	UTLEIEBOLIGER HEIA	-9 452 177	9 452 177	9 452 177

551400 Utleieboliger Heia og 551427 Bolig funksjonshemmede – Sistranda er det samme prosjektet og foreslås sammenslått i prosjekt 551400 Utleieboliger Heia

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551368 Boligsatsning	5 000 000		
	551429 Avlastningsbolig for barn	-2 935 419		
	559003 Sistranda borettslag leilighet	-693 946		
551429	551429 Avlastningsbolig for barn	-1 370 635	1 370 635	1 370 635

Midlene fra prosjektet 551368 Boligsatsning omfatter prosjektene 551429 avlastningsbolig for barn og 559003 Sistranda borettslag leilighet, som har med seg utgifter fra 2016. Resterende budsjett fra 2017 anbefales tildeles 551429 avlastningsbolig for barn.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 500 000		
	Overføres til 551395 Aløp Golan / Storhall	-1 400 000		
551440	Utbygning vannledningsnett Frøya	-100 000	100 000	100 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551440 utbygning vannledningsnett Frøya avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 100 000 kr. Resterende midler er bruk i forbindelse med prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3001**	**142/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Thomas Sandvik	**100**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
176/17	Formannskapet	21.11.2017
142/17	Kommunestyret	14.12.2017

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021

Formannskapets innstillinge til kommunestyret:

1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.

2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.

3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.

4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.

5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.

6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.

7 Investeringsbudsjett
Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Sum finansieringsbehov nye tiltak	**154 604 000**	**80 475 000**	**61 200 000**	**32 100 00**
Sum fond	**-16 000 000**			
Sum lån	**-125 764 000**	**-74 220 000**	**-53 520 000**	**-30 480 000**
Momskompensasjon	**-12 840 000**	**-6 255 000**	**-7 680 000**	**-1 620 000**
Sum renter og avdrag	**789 966**	**3 846 328**	**5 536 943**	**6 901 888**

beregnet drift				

8 Skattevedtak 2018
Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

9 Skatteøret
Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

-	Budsjettskjema 1B	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
-	**11 Rådmannen**				
-	**Netto**	**65 295 444**	**65 105 444**	**65 105 444**	**65 105 444**
-	**20 Oppvekst**				
-	**Netto**	**74 529 539**	**74 303 567**	**74 415 365**	**74 529 910**
-	**30 Helse og omsorg**				
-	**Netto**	**115 896 895**	**116 999 544**	**117 626 528**	**118 269 182**
-	**40 Kultur**				
-	**Netto**	**6 718 908**	**6 493 908**	**6 493 908**	**6 493 908**
-	**50 Teknisk**				
-	**Netto**	**30 103 610**	**30 104 635**	**30 038 686**	**29 906 762**
-	**80 Motpost avskrivninger**				
-	**Netto**	**-8 003 000**	**-8 003 000**	**-8 003 000**	**-8 003 000**

Morgendagens omsorg.

- **Formannskapet foreslår å sette av 16 millioner i 2018 for tomtekjøp og øvrig prosjektering.**
- **Formannskapet forslår å legge den grove kalkylen fra Rambøll AS til grunn for budsjettet og økonomiperioden, og foreta en budsjettjustering for investeringsbudsjettet etter at rådmannen har innhentet anbudstilbud på utbyggingen**
- **For 2019 foreslås 112,5 millioner kroner og 122,5 millioner kroner i 2020.**
    - **Omsorgsboligene skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Det legges opp til at brukerne som skal bo i enhetene betaler husleie til selvkost, dvs at kommunens utgifter til finansieringen av boligene blir dekt inn, når boligene er ferdige og innflyttet.**
    - **Institusjonsplasser på helsehuset er kommunens ansvar å finansiere - ut over husbankens tilskudd.**
    - **Sykehjemmet vil koste ca. 114 millioner kroner inklusive mva, 91,2 millioner kr uten mva. Til dette har kommunen satt av ca. 18 millioner kroner fra de grønne**

konsesjonene, slik at kommunens rentebærende andel for disse institusjonsplassene vil bli 91,2 – 18 = ca. 73,2 millioner kr.

- **Dette er direkte kostnader som kommunen må bære, men kommunen må forskuttere f.eks. hele låneopptaket for omsorgsboligene og sykehjemsplassene før vi kan få refusjon fra Husbanken.**
- **Refusjonen fra Husbanken vil være ca. 124,6 millioner kr. som kommunen må forskuttere i et byggelån.**

Eventuelle ekstra funksjoner kommunen ønsker å legge til helsehuset og omsorgsboligene er kostnader kommunen selv må bære

- **Foreslått økning av årsverksrammen reduseres med 6 årsverk.**
  Tilsammen utgjør dette ca 4 mill.

- **2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.**
  Utgjør en reduksjon på kr 654 622,-.

- **Rådmannen ønsker å ha en spesiell fokus på sitkagranbekjempelse. Vi ber om at det utarbeides en plan for dette innen 010318.**

- **Det iverksettes et prøveprosjekt med gratis SFO som en språkarena på Nordskag oppvekstsenter frem til sommeren 2018. Det er viktig at foreldrene motiveres slik at tilbudet blir benyttet. Ordningen evalueres i forhold til effekt på språkutvikling og integrering. Kostnader kr: 81 828,-**

- **Innføring av digitale hjelpemidler til alle grunnskoleelever iverksettes i løpet av 2018. Det er allerede avsatt kr 500 000.- til innkjøp av elev-PCer i investeringsbudsjettet.**
  Det avsettes i tillegg kr 1 076 000,- til formålet i 2018. Midlene tas fra driftsfond IKT.
  Det legges en plan for rullering fremover.

- **Dagsenter for eldre tilbys i dag kun en dag hver 14. dag. Vi ber om at en ser på muligheten til å tilby dette oftere, noe som innebærer at det må vurderes å ta i bruk alternative lokaler til dette frem mot realisering av morgendagens omsorg.**
  Saken behandles i hovedutvalg for drift.

- **20% stillingsressurs til daglig leder i Frøya storhall tas ut og fremmes som egen politisk sak.**

- **Vi ber om at Frøya sykehjem vurderes med tanke på behovet for boliger både med og uten base fremover. Kan det være et alternativ å ombygge/ rehabilitere bygget istedenfor å bygge nye boliger? Finnes det rehabiliteringstilskudd?**
  Kan det tenkes at bygget kan brukes som kommunale boliger kombinert med hybler for utleie?

- **Gjeldsrådgiver økes med 25% stilling, kr 163 655,- pr år i langtidsperioden**

- **Samlet innsparing blir med dette 4 336 870,-. Disse midlene settes på disposisjonsfondet.**

Investeringsbudsjett

- **Vi ber om at utbygging av vann og avløp vurderes tatt over flere år med tanke på kapasitet ved teknisk og belastningen dette vil gi den enkelte husstand i Frøya knyttet til gebyrutviklingen.**

- **Vedlikehold/ rehabilitering av Froan kapell tas foreløpig ut av investeringsbudsjettet. Det sjekkes ut kriterier for evt avvikling av listeførte kirkebygg.**

- **Vi er kjent med at midler fra Havbruksfondet er tenkt brukt til prosjekt Froheim. Vi ber om at rådmannen setter press på å få utbetalt midlene.**

Drift:

- **Vindusutskifting på Titran kapell legges inn med kr 100.000,-. Beløpet finansieres fra foreslått driftsfond for kommunale bygninger.**

Behandling/vedtak i Formannskapet den 21.11.2017 sak 176/17

Vedtak:

1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.

Enstemmig.

2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.

Enstemmig.

3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.

Enstemmig.

4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.

Enstemmig.

5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.

Enstemmig.

6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.

Enstemmig.

7 Investeringsbudsjett

Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	80 475 000	61 200 000	32 100 00
Sum fond	-16 000 000			
Sum lån	-125 764 000	-74 220 000	-53 520 000	-30 480 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-6 255 000	-7 680 000	-1 620 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 846 328	5 536 943	6 901 888

Enstemmig.

8 Skattevedtak 2018

Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

Enstemmig.

9 Skatteøret

Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

Enstemmig.

-	Budsjettskjema 1B	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
-					
-	11 Rådmannen				
-	Netto	65 295 444	65 105 444	65 105 444	65 105 444
-					
-	20 Oppvekst				
-	Netto	74 529 539	74 303 567	74 415 365	74 529 910
-					
-	30 Helse og omsorg				
-	Netto	115 896 895	116 999 544	117 626 528	118 269 182
-					
-	40 Kultur				
-	Netto	6 718 908	6 493 908	6 493 908	6 493 908
-					
-	50 Teknisk				
-	Netto	30 103 610	30 104 635	30 038 686	29 906 762
-					
-	80 Motpost avskrivninger				
-	Netto	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000
-					

Enstemmig.

Morgendagens omsorg.

- Formannskapet foreslår å sette av 16 millioner i 2018 for tomtekjøp og øvrig prosjektering.
- Formannskapet forslår å legge den grove kalkylen fra Rambøll AS til grunn for budsjettet og økonomiperioden, og foreta en budsjettjustering for investeringsbudsjettet etter at rådmannen har innhentet anbudstilbud på utbyggingen
- For 2019 foreslås 112,5 millioner kroner og 122,5 millioner kroner i 2020.
    - Omsorgsboligene skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Det legges opp til at brukerne som skal bo i enhetene betaler husleie til selvkost, dvs at kommunens utgifter til finansieringen av boligene blir dekt inn, når boligene er ferdige og innflyttet.
    - Institusjonsplasser på helsehuset er kommunens ansvar å finansiere - ut over husbankens tilskudd.
    - Sykehjemmet vil koste ca. 114 millioner kroner inklusive mva, 91,2 millioner kr uten mva. Til dette har kommunen satt av ca. 18 millioner kroner fra de grønne konsesjonene, slik at kommunens rentebærende andel for disse institusjonsplassene vil bli 91,2 – 18 = ca. 73,2 millioner kr.
    - Dette er direkte kostnader som kommunen må bære, men kommunen må forskuttere f.eks. hele låneopptaket for omsorgsboligene og sykehjemsplassene før vi kan få refusjon fra Husbanken.
    - Refusjonen fra Husbanken vil være ca. 124,6 millioner kr. som kommunen må forskuttere i et byggelån.

  Eventuelle ekstra funksjoner kommunen ønsker å legge til helsehuset og omsorgsboligene er kostnader kommunen selv må bære

Enstemmig.

- Foreslått økning av årsverksrammen reduseres med 6 årsverk.
  Tilsammen utgjør dette ca 4 mill.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

- 2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.
  Utgjør en reduksjon på kr 654 622,-.

Enstemmig.

- Rådmannen ønsker å ha en spesiell fokus på sitkagranbekjempelse. Vi ber om at det utarbeides en plan for dette innen 010318.

Enstemmig.

- Det iverksettes et prøveprosjekt med gratis SFO som en språkarena på Nordskag oppvekstsenter frem til sommeren 2018. Det er viktig at foreldrene motiveres slik at tilbudet blir benyttet. Ordningen evalueres i forhold til effekt på språkutvikling og integrering. Kostnader kr: 81 828,-

Enstemmig.

- Innføring av digitale hjelpemidler til alle grunnskoleelever iverksettes i løpet av 2018. Det er allerede avsatt kr 500 000.- til innkjøp av elev-PCer i investeringsbudsjettet.
  Det avsettes i tillegg kr 1 076 000,- til formålet i 2018. Midlene tas fra driftsfond IKT.
  Det legges en plan for rullering fremover.

Enstemmig.

- Dagsenter for eldre tilbys i dag kun en dag hver 14. dag. Vi ber om at en ser på muligheten til å tilby dette oftere, noe som innebærer at det må vurderes å ta i bruk alternative lokaler til dette frem mot realisering av morgendagens omsorg.
  Saken behandles i hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

- 20% stillingsressurs til daglig leder i Frøya storhall tas ut og fremmes som egen politisk sak.

Enstemmig.

- Vi ber om at Frøya sykehjem vurderes med tanke på behovet for boliger både med og uten base fremover. Kan det være et alternativ å ombygge/ rehabilitere bygget istedenfor å bygge nye boliger? Finnes det rehabiliteringstilskudd?
  Kan det tenkes at bygget kan brukes som kommunale boliger kombinert med hybler for utleie?

Enstemmig.

- Gjeldsrådgiver økes med 25% stilling, kr 163 655,- pr år i langtidsperioden

Enstemmig.

- Samlet innsparing blir med dette 4 336 870,-. Disse midlene settes på disposisjonsfondet.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Investeringsbudsjett

- Vi ber om at utbygging av vann og avløp vurderes tatt over flere år med tanke på kapasitet ved teknisk og belastningen dette vil gi den enkelte husstand i Frøya knyttet til gebyrutviklingen.

Enstemmig.

- Vedlikehold/ rehabilitering av Froan kapell tas foreløpig ut av investeringsbudsjettet. Det sjekkes ut kriterier for evt avvikling av listeførte kirkebygg.

Enstemmig.

- Vi er kjent med at midler fra Havbruksfondet er tenkt brukt til prosjekt Froheim. Vi ber om at rådmannen setter press på å få utbetalt midlene.

Enstemmig.

Drift:

- Vindusutskifting på Titran kapell legges inn med kr 100.000,-. Beløpet finansieres fra foreslått driftsfond for kommunale bygninger.

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 21 og 22.11.17:

Følgende forslag ble fremmet av Ap:

- Foreslått økning av årsverksrammen reduseres med 6 årsverk.
  Tilsammen utgjør dette ca 4 mill.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer *avgitt av V, Frp og H.*

- 2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.
  Utgjør en reduksjon på kr 654 622,-.

Enstemmig.

- Rådmannen ønsker å ha en spesiell fokus på sitkagranbekjempelse. Vi ber om at det utarbeides en plan for dette innen 010318.

Enstemmig.

- Det iverksettes et prøveprosjekt med gratis SFO som en språkarena på Nordskag oppvekstsenter frem til sommeren 2018. Det er viktig at foreldrene motiveres slik at tilbudet blir benyttet. Ordningen evalueres i forhold til effekt på språkutvikling og integrering. Kostnader kr: 81 828,-

Enstemmig.

- Innføring av digitale hjelpemidler til alle grunnskoleelever iverksettes i løpet av 2018. Det er allerede avsatt kr 500 000.- til innkjøp av elev-PCer i investeringsbudsjettet.
  Det avsettes i tillegg kr 1 076 000,- til formålet i 2018. Midlene tas fra driftsfond IKT.
  Det legges en plan for rullering fremover.

Enstemmig.

- Dagsenter for eldre tilbys i dag kun en dag hver 14. dag. Vi ber om at en ser på muligheten til å tilby dette oftere, noe som innebærer at det må vurderes å ta i bruk alternative lokaler til dette frem mot realisering av morgendagens omsorg.
  Saken behandles i hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

- 20% stillingsressurs til daglig leder i Frøya storhall tas ut og fremmes som egen politisk sak.

Enstemmig.

- Vi ber om at Frøya sykehjem vurderes med tanke på behovet for boliger både med og uten base fremover. Kan det være et alternativ å ombygge/ rehabilitere bygget istedenfor å bygge nye boliger? Finnes det rehabiliteringstilskudd?
  Kan det tenkes at bygget kan brukes som kommunale boliger kombinert med hybler for utleie?

Enstemmig.

- Gjeldsrådgiver økes med 25% stilling, kr 163 655,- pr år i langtidsperioden

Enstemmig.

- Samlet innsparing blir med dette 4 345 510,-. Disse midlene settes på disposisjonsfondet.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer *avgitt av V, Frp og H.*
Investeringsbudsjett

- Vi ber om at utbygging av vann og avløp vurderes tatt over flere år med tanke på kapasitet ved teknisk og belastningen dette vil gi den enkelte husstand i Frøya knyttet til gebyrutviklingen.
-

Enstemmig.

- Vedlikehold/ rehabilitering av Froan kapell tas foreløpig ut av investeringsbudsjettet. Det sjekkes ut kriterier for evt avvikling av listeførte kirkebygg.

Enstemmig.

- Vi er kjent med at midler fra Havbruksfondet er tenkt brukt til prosjekt Froheim. Vi ber om at rådmannen setter press på å få utbetalt midlene.

Enstemmig.

Følgende forslag ble fremmet av V, Frp og H:

Drift:

Vindusutskifting på Titran kapell legges inn med kr 100.000,-. Beløpet finansieres fra foreslått driftsfond for kommunale bygninger.

Enstemmig.

Investering:

- Sistien:

Prosjektet Sistien taes ut. Avsatte penger til Sistien settes inn i ett fond som gir muligheter for forskuttering og realisering av gang- og sykkelveier mellom Dyrvik - Nesset og Melkstaden - Hamarvik. Det er viktig at trafikksikkerheten prioriteres fremfor Sistien.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Verbal del:
Gamle videregående skole:

- Rådmannen bes legge fram en sak der kjøp av gamle videregående skole utredes med bakgrunn i plassbehov på Sistranda skole. Det er viktig at anledningen benyttes nå da fylkeskommunen har eiendommen til salgs.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Næringsareal:

- Rådmannen bes prioritere arbeidet med å få til tilgjengelig næringsareal, også areal som ikke er sjønært.
    -

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Næringsarbeid:

- Rådmannen bes prioritere kommunens næringsarbeid. Funksjonen til næringskonsulenten må fortsatt ivaretas.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Forslag til vedtak:

1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.

2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.

3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.

4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.

5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.

6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.

7 Investeringsbudsjett
Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

8 Skattevedtak 2018
Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

9 Skatteøret
Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

Vedlegg:

1. Verbal del budsjett 2018 med økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.
2. Budsjettskjema 1 A 2018 – 2021
3. Budsjettskjema 1 B 2018 – 2021
4. Budsjettskjema 2 A
5. Budsjettskjema 2 B
6. Hovedoversikt, forslag til investeringer 2018 – 2021
7. Hovedoversikt, forslag til driftstiltak
8. Kunnskapsgrunnlag Frøya kommune
9. Hovedutvalg for forvaltnings uttalelse
10. Eldrerådets uttalelse
11. Kommunalt brukerråds uttalelse
12. Søknad om støtte

NB! Hovedutvalg for drifts uttalelse vil bli ettersendt etter avviklet møte den 12.12.17

Saksopplysninger:

Kommunens inntekter og utgifter
Budsjettet for 2018 og handlingsplanprogram 2018 – 2021 bygger på de forutsetningene som følger av vedtatt handlingsprogram for 2017 – 2020. De politiske vedtakene som ble gjort i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017, og som har effekter for 2018 – 2021 er innarbeidet i dette budsjettet.

Frie inntekter
Budsjettet for 2018 har en driftsramme som er i henhold til KS-prognosemodell, til fordeling kr. 308 113 636. For 2017 var den opprinnelige driftsrammen på kr. 284 750 571.

For Frøya kommune viser statsbudsjettet en vekst på 2,3 prosent. Den kommunale deflator er den samlede kostnads- og prisvekst for kommunen og er satt til 2,6 prosent. Frøya kommune vil derfor i h.h.t. statsbudsjettet ha en tapt kjøpekraft på 0,3 prosent for 2018.

Frøya kommune er kvalifisert til å motta veksttilskudd. Befolkningsendringen for Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent og kommunen vil få 3,9 millioner kroner i veksttilskudd for 2018.

Driftsresultat
Rådmannens forslag til budsjett for 2018 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 5 768 766 Rentekostnaden for foreslåtte investeringstiltak for 2018 er på kr. 789 966. Driftstiltak foreslått for 2018 vil ha en kostand på kr. 4 978 800. Dette inkluderer andre tiltak som tidligere er vedtatt og foreslås videreført fra 2017 til 2018.

Lønn og pris
Effekten av lønnsoppgjøret for 2017, sentralt og lokalt, er lagt inn i budsjettet for 2018. For hovedoppgjøret i 2018 er det lagt inn 4 millioner kroner. Lønnsveksten er basert på regjeringens forslag til statsbudsjettet.

Pensjonspremie og arbeidsgiveravgift
Arbeidsgiveravgiften er på 5,1 prosent. Pensjonspremien i budsjettet for 2018 settes for KLP til 19,84, for sykepleiere i KLP 19,91 og for SPK til 11,55 prosent. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2 prosent.

Startlån
For å sikre at det er tilgang på midler for videre utlåning har kommunen opparbeidet seg en buffer på 18 millioner de siste årene. Det er derfor ikke er behov for opplåning i 2018.

Reserverte tilleggsbevilgninger
Det er avsatt kr. 450 000 mot 414 745 i 2017 til reserverte tilleggsbevilgninger for 2018.

Låneopptak og renteforutsetninger
Investeringer som legges til grunn i budsjettforslaget vil medføre et samlet låneopptak over fire år på kr. 279 184 000. Det budsjetteres med renter og avdrag på kr. 187 324 000 tilknyttet de nye investeringene i fireårsperioden. Total gjeldsbelastning ved utgangen av handlingsplanperioden vil være på kr. 1 006 278 000.

Oversikt i tusen:

	2017	2018	2019	2020	2021
Lån IB	813 174	847 754	944 009	985 814	1 006 278
Nye lån	61 080	125 764	72 620	51 920	28 880
Avdrag	26 500	29 509	30 816	31 455	31 377

Kommunens rentekostnader beregnes ut fra følgende gjennomsnittlige rentesatser:

	2018	2019	2020	2021
Lån flytende rente	1,5	1,62	1,97	2,50
Lån fast rente	3,6	3,6	3,6	3,6
Renteutgifter	15 500	18 000	20 400	25 900

Investeringer 2018 – 2021
I låneopptak på VAR området er ikke momskompensasjon med som finansiering. Momskompensasjonen for VAR området blir behandlet separat fra andre kommunale investeringer. Derfor er sum alle investeringer i tabell 4 og sum finansieringsbehov nye tiltak i tabell 1 differensiert.

Tabell 1

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

Intensjonsvedtak fra formannskapet og statsbudsjettet
Rådmannen har foretatt endringene som ble vedtatt i intensjonsvedtaket i formannskapet i investeringsbudsjettet. Dette er:

- Lekeutstyr i svømmebassenget
- Turistinformasjon
- Reduksjons sentrumsplan

I statsbudsjettet er Frøya kommune tildelt 16,2 millioner kr til liggekai på Sistranda. I brev fra Kystverket opplyser de at prosjektet må fullfinansieres for at tildelingen skal utbetales. Rådmannen har derfor framskyndet investeringen for liggekai Sistranda fra 2019 til 2018 i investeringsbudsjettet.

Investeringsprosjektene

Formannskapet har vedtatt et intensjonsvedtak på investeringene for 2018 – 2021 som fremstilles her:

Tabell 2

Investeringstiltak 2018-2021	**2 018**	**2 019**	**2 020**	**2 021**
Bygging av kommunale utleieboliger	5 000	5 000		
Opparbeide næringsområder	25 000			
Erverv MO	6 000			
Bygging av "Morgendagens omsorg"	10 000	19 375	27 500	
Trafikksikkerhetstiltak	500	500	500	500
Innkjøp elevpc'er	500	500	500	500
Digital informasjon i hallene	100			
Digitalisering av reklame i idrettshallene	100	100	100	100
Sikring av Stabben Fort	500			
Sistien	800	800	800	
Kommunalt hjelpemiddellager	100	100	100	100
Liggekai Sistranda	21 500			
Basestasjon Nordskag	600			
Fiberkabel sjø Bremnestua - Nordskag	150			
Vannlekeutsyr	150			
Vinduer bygdetunet	200			
Opparbeidelse kulturpark - museum	200	200	200	200
Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse – kommuneplanens arealdel	700			
Senger og personløftere	100	100	100	100
Medisinteknisk utstyr	100	100	100	100
Branndører	300			
Investering utstyr avlastningsbolig barn_unge	121			
Bofelleskap med ca 5 boenheter m/ base – for ungdom/unge voksen med særskilt behov	350			
Bofelleskap med 5 boenheter og «Frøyablå- seng»	350			
Nybygg og oppussing	5 000	-		
Musikkbinge	430			
Skraping og maling av Froan kapell		2 500		
Vedlikehold Sula kapell	2 070			
Digitalisering av kartløsning	310			
Turistinformasjon	400			
Utvidelse av Nordhammarvika gravplass		3 000		
Kommunale bygg investeringer	3 000	4 000	4 000	4 000
Kommunale kaier og bruer	1 000	1 500	1 500	1 500
Kommunale veier	1 000	2 000	2 000	2 000
infrastruktur sentrumsområde	1 450	3 000	2 000	

Tabell 3

Investeringst tiltak VAR 2018 - 2021		2018	2019	2020	2021
Løpende mindre investeringer kommunale avløp, samlepost	Avløp	1 500	1 500	1 500	1 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nordskaget	Avløp	1 000			
Avløpsrenseanlegg Sistranda	Avløp	20 000	10 000		
Opprydding kommunale avløpsledninger/overvannsproblemer-spesielt Sistranda	Avløp	3 500	3 200		
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Flatval 1	Avløp	3 000			
Sanering og opprydding kommunale avløpsanlegg Hamarvik	Avløp		15 000		
Opprydding spredt avløp Valen	Avløp		2 500		
Opprydding spredt avløp Måsøval	Avløp			2 500	
Avløpsanlegg Flatval 2	Avløp			5 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrvik	Avløp			8 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Mausund 1	Avløp			3 800	
Opprydding spredt avløp Sandvika	Avløp				2 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Sula	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nesset 1	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrøya	Avløp				5 000
Nytt høydebasseng Bergheia	Vann	4 000	2 000		
Vannledning Sistranda-Nordskaget	Vann	20 000	8 000		
Høydebasseng Bremnesnuva	Vann	6 000			
Løpende investering kommunale vannledninger, samlepost	Vann	1 500	1 500	1 500	1 500
Vannledning Kjerkdalsvatnet-Bremnestuva	Vann	2 500			
Sanering og oppgradering VA Sistranda Midtre	Vann	2 500			
Vannforsyning Sandvika	Vann	1 500			

Sum oversikt over investeringene inkludert momskompensasjon

Tabell 4

	2 018	2 019	2 020	2 021
Sum selvkost utenom VAR	51 500	5 000	-	-
Sum fond	16 000	-	-	-
Sum øvrige investeringer uten VAR	20 581	37 775	39 400	9 100
Sum VAR	67 000	43 700	22 300	23 500
SUM alle investeringer	155 081	86 475	61 700	32 600

Kapitalfond
Frøya kommune valgte å selge sine B-aksjer i Trønder Energi i 2004 og 90 millioner kroner ble i sin helhet investert i verdipapirer. Det budsjetteres i 2018 og økonomiplanperioden for 2018 – 2021 med 7 millioner kroner i årlig avkastning.

I henhold til k-sak 105/17 er det avsatt 2 millioner kr til rentesikringsfond.
Rådmann vil følge utviklingen innenfor finansområde nøye, da området er vanskelig å prognostisere.

Kommunen hadde pr 31.10.17. kr. 186,1 millioner i kapitalfond og disposisjonsfond. Avkastningen i 2016 ble på 5,762 millioner kroner.

Avkastning pr oktober 2017 er på 5,6 prosent hos porteføljen hos Grieg Investor, som de anser som meget bra. Aksjemarkedene har i 2017 hatt god utvikling som følge av tiltakende vekst i den globale økonomien, samt at selskapene leverer meget gode resultater.

Kommunens aksjeportefølje har siden oppstart i juli 2005 steget 202 prosent. Kommunens rentebærende portefølje har i samme tidsperiode steget 73 prosent. Den samlede porteføljen har siden oppstart steget 101 prosent, noe som er 5,84 prosent i gjennomsnitt pr år. Porteføljens markedsverdi er pr oktober 2017 140,6 millioner.

Grieg Investor budsjetterer avkastningen for 2018 på 3,1 prosent.

Prioriteringer
Rådmannen har, for budsjett 2018, valgt å prioritere å videreføre dagens drift innenfor alle rammeområdene. Nye tiltak må i det store og hele løses innenfor eksisterende rammer eller omprioriteringer innenfor rammeområdene.
Kommuneplanens samfunnsdel er lagt til grunn for prioriteringer av nye tiltak.

Rådmannen har prioritert følgende satsninger på rammeområdene for 2018:

Rammeområdet rådmann – fellestjenester
- Rådmannen har lagt inn en generell økning på forbruksarter i henhold til prisvekst for virksomhetene på 2,5%.
- Finansutgifter og -inntekter er analysert og justert i henhold til forbruk og inntekter. Spesielt rentekostnader og renteinntekter er justert.
- Digitalisering i kommunene er et aktuelt tema i ordskiftet i Norge i dag. Rådmannen foreslår derfor å beholde, og videreutvikle Webutviklerstillingen. En ønsket utvikling av stillingen blir å ivareta satsingen på e-kommune.
- Rådmannen ser at arbeidet med oppfølging av sykefraværet har hatt god virkning på nærværet for kommunen, og foreslår å opprette en prosjektstilling som jobber mot dette, og i tillegg har som oppgave å implementere retningslinjer for heltidskultur for hele kommunen.
- Arbeidet med internkontroll skal systematiseres og prioriteres.
- Intensivere revideringen av kommuneplanens arealdel med kystsoneplan.
- Fortsette å jobbe for å rekruttere og beholde ansatte. Evaluere tiltakene som er i dag.
- Fortsatt satsing på lærlinger- tilby alle kvalifiserte søkere lærlingeplass i kommunen.
- Rådmann ønsker et større fokus på å ivareta miljøet, og hindre marin forsøpling. Dette skal blant annet gjennomføres gjennom holdningsskapende arbeid hos Frøyværingen.
- Frøya kommune er en trafikksikker kommune med egen trafikksikkerhetsplan. Dette vil si at kommunen skal jobbe aktivt med at alle skal kunne bevege seg trykt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen.

Rammeområdet oppvekst
- Frøya kommune skal jobbe aktivt med å implementere ny rammeplan vedrørende barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagene skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

- Tidlig innsats for elever i 1. til 4. klasse forsterkes ytterligere med blant annet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever som strever.
- Lesing i alle fag på alle trinn forsterkes ytterligere.
- Forsterket vektlegging på elevenes læringsmiljø og læringsutbytte og med det gi grunnlag for bedrede resultater.
- Forsterket fokus på § 9a – skolemiljøet. Frøyaskolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Gjennom varslingsplikten har alle som arbeider på skolen en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.
- Rehabilitering og utbygging av Dyrøy oppvekstsenter med ny 2-avdelings barnehage.
- Vikarbudsjett for oppvekst.
- Det satses på den internasjonale miljøsertifiseringsordningen «Grønt flagg». Dette er spesielt rettet mot barnehager og grunnskoler.

Rammeområde helse og mestring
- Morgendagens omsorg.
- Familiens hus.
- Utvikle et helsefremmende øysamfunn, ved bl.a å ha fokus på barn og unges psykiske helse. Legge en helhetlig strategi for det forebyggende arbeidet i Frøya kommune.
- Ny stilling som helsesøster.
- Avsette driftsmidler til avlastningsenheten for barn og unge.
- Iverksette drift av «Heia» et bofelleskap for unge funksjonshemmede.
- Bygge opp tilbudet til gruppen rus/psykisk helse jfr. vedtak i morgendagens omsorg.
- Avsette driftsmidler til lavterskeltilbudene «Varden» og «Refleks».
- Iverksette tilbud til 2 nye ressurskrevende tjenestemottakere.

Rammeområdet kultur og idrett
- Omprioritere deler av stilling fra strategi og utvikling til museum/kulturvern og daglig leder i Frøya Storhall AS.
- Digitalisering av registrering/museumsarkiv.
- Driftstilpasning kulturhuset.

Rammeområdet teknisk
- Drift og vedlikehold av kommunens eiendommer gjennom opprettelse av driftsfond.
- Vann og avløpssektoren opprustes i henhold til myndighetskrav, samt sikre god stabil vannleveranse og utslipp i henhold til hovedplan. 3 prosjektstillinger for å ivareta satsingen
- Være pådriver og delta i prosesser for å sikre at det er tilstrekkelig tilgjengelig bolig- og næringsareal.
- Profesjonalisering av prosjektlederrollen.

Vurdering:
Tallene fra SSB viser at antall innbyggere på Frøya fortsetter å øke, og det forventes vekst i et langsiktig perspektiv, særs med innvandring. SSB viser at Frøya er en kommune som har hatt en sterk sysselsettingsvekst drevet av havbruksnæringen. Befolkningsøkningen skyldes i stor grad arbeidsinnvandring. Nettotilflytting til Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent av befolkningen. Økt antall innbyggere er positivt, men økt tilflytning og innvandring gir også kommunen utfordringer. Kommunens velferdstilbud og kommunale tjenester utfordres på grunn av dette, både med hensyn til kapasitet og kvalitet.

Frøya kommunes visjon og overordnede mål i samfunnsplanen er svært ambisiøse. For å nå disse målene i årene som kommer må kommunen derfor være innovativ, både med måten det arbeids på, og hvordan vi samhandler med innbyggerne. Ut fra dette må det tas kloke valg sammen på hvordan vårt tjenestetilbud skal løses fremover.

Forhold til overordna planverk:
- Kommuneplanens samfunnsdel – plansystem.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/155**	**143/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
20/17	Formannskapet	24.01.2017
14/17	Kommunestyret	26.01.2017
143/17	Kommunestyret	14.12.2017

SØKNAD OM OPPHEVING AV FRITAK FRA POLITISKE VERV SIGRUN SUMSTAD SØRDAL

Forslag til vedtak:

Sigrun Sumstad Sørdal ønsker å tiltre i sine politiske verv fra dags dato da vilkårene for permisjon ikke lenger er tilstede.
Vedtak 14/17 fra Kommunestyremøte 26.01.17 oppheves.

Vedtak i Kommunestyret den 26.01.2017 sak 14/17

Vedtak:
Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet. Kommunelovens § 15. pkt. 2

Sigrun Sumstad Sørdal innvilges ut fra dette, permisjon fra sine verv fra 26.01.17 til og med 31.05.18.

Som fast medlem i Kommunestyret velges: Randi Rabben
Som fast medlem i Midt-Norges 110 sentral velges: Randi Rabben
Som siste vararepr. i Formannskapet velges: Ann Kristin Kristoffersen
Som siste vararepr. i Hovedutvalg for drift velges: Anne Katrine Finne
Som siste vararep. i Hovedutvalg for forvaltning velges: Anne Katrine Finne
Som siste vararep. i Trafikksikkerhetsutvalget velges: Anne Katrine Finne

Som representant i samarbeidsutvalget ved Mausund oppvekstsenter velges: Her vil vi jobbe mere med hvem som bør inn i vervet. Ber om at dette kommer opp i neste møte

Som vararepr. i samarbeidsutvalget ved Mausund oppvekstsenter velges:
Her vil vi jobbe mere med hvem som bør inn i vervet. Ber om at dette kommer opp i neste møte

Som representant i samarbeidsutvalget ved Nesset Barnehage velges: Eli Ann Karlsen

Som vararepr. i Skattetakstnemnda velges: Torbjørn Måsøval

Som vararepr. i Kommunalt brukerråd velges: Vida Z. Bekken.

Enstemmig.

Vedtak i Formannskapet den 24.01.2017 sak 20/17

Vedtak:
Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet. Kommunelovens § 15. pkt. 2

Sigrun Sumstad Sørdal innvilges ut fra dette permisjon fra sine verv fra 26.01.17 til og med 31.03.18.

- Som fast medlem i Kommunestyret velges:
- Som fast medlem i Midt-Norges 110 sentral velges:
- Som 5. vararepr. i Formannskapet velges:
- Som 2. vararepr. i Hovedutvalg for drift velges:
- Som 3. vararep. i Hovedutvalg for forvaltning velges:
- Som 2. vararep. i Trafikksikkerhetsutvalget velges:
- Som representant i samarbeidsutvalget ved Mausund oppvekstsenter velges:
- Som vararepr. i samarbeidsutvalget ved Mausund oppvekstsenter velges:
- Som representant i samarbeidsutvalget ved Nesset Barnehage velges:
- Som vararepr. i Skattetakstnemnda velges:
- Som vararepr. i Kommunalt brukerråd velges:

Enstemmig.

Vedlegg:

Søknad om oppheving av permisjon.

Saksopplysninger:

Sørdal har fått innvilget fritak frem til juni 2018, men grunnlaget for fritaket er frafalt, og hun vil gjerne tiltre i sine politiske verv igjen. Dersom Sørdal tiltrer igjen, vil det bety at de som ble valgt inn i nye verv i vedtak 14/17 fra kommunestyremøte 26.01.17 fratrer sine verv.

Vurdering:

Rådmann ønsker Sørdal velkommen tilbake i sine verv.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/1361**	**144/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Stian Aspaas Haugen	**141**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
85/17	Formannskapet	30.05.2017
61/17	Kommunestyret	01.06.2017
188/17	Formannskapet	05.12.2017
144/17	Kommunestyret	14.12.2017

KOMMUNEPLANENS AREALDEL – FASTSETTELSE AV PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar å fastsette planprogram for kommuneplanens arealdel, slik det foreligger etter høring og offentlig ettersyn, datert 24.11.2017. Vedtaket fattes i medhold av plan- og bygningslovens §§ 4- 1 og 11- 13.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 05.12.2017 sak 188/17

Vedtak:
Kommunestyret vedtar å fastsette planprogram for kommuneplanens arealdel, slik det foreligger etter høring og offentlig ettersyn, datert 24.11.2017. Vedtaket fattes i medhold av plan- og bygningslovens §§ 4- 1 og 11- 13.

Enstemmig.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 01.06.2017 sak 61/17

Vedtak:
1. Kommunestyret i Frøya kommune ber rådmannen varsle oppstart av arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel i henhold til plan- og bygningslovens § 11-12.
2. Forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i perioden 06.06.2017 til 31.08.2017, jamfør plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13.
3. Det bes særlig om innspill på fokusområder og strategier for revideringen.

Enstemmig.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 30.05.2017 sak 85/17

Vedtak:
1. Kommunestyret i Frøya kommune ber rådmannen varsle oppstart av arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel i henhold til plan- og bygningslovens § 11-12.
2. Forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i perioden 06.06.2017 til 31.08.2017, jamfør plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13.
3. Det bes særlig om innspill på fokusområder og strategier for revideringen.

Enstemmig.

Vedlegg:

1. Planprogram for kommuneplanens arealdel, datert
2. Innkomne høringsuttalelser med kommentarer
3. Høringsinnspill sektormyndigheter
4. Høringsinnspill privatpersoner

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

1. Høringsutkast planprogram for kommuneplanens arealdel.
2. Saksframlegg og vedtak kommunestyret den 01.06.17 i sak 61/17

Saksopplysninger:

Bakgrunn
Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt 15.02.2011. Arealplanen omfatter både land- og sjøareal i Frøya kommune.

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og fremtidig arealbruk. Kommuneplanens arealdel reguleres gjennom Lov om planlegging og byggesaksbehandling nr. 71 av 27.06.2008 (PBL). Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer skal legges til grunn i arbeidet med planen.

I kommunens vedtatte planstrategi for Frøya kommune 2016-2020 fra sak 148/16 i kommunestyret, 01.09.16, står følgende:

> *Kommuneplanens arealdel (arealplanen) for Frøya kommune ble vedtatt 2011. Antall dispensasjonssaker har vært høy de siste årene. Frøya er en kommune i sterk utvikling, både befolknings- og næringsmessig, som påpekt i teksten over. Dette medfører også et press på arealene. Det er derfor viktig at Frøya kommune har en arealplan som tar høyde for veksten, både i forhold til bruk og vern av områdene til land og til sjøs. Samfunnsplanen gir føringer for forvaltning av arealene og vil benyttes i arbeidet. Under forrige rullering ble Kystsoneplanen inkludert i arealplanen. Det er ønskelig at dette videreføres.*

I planstrategien legges det med bakgrunn i det overstående opp til at kommuneplanens arealdel for Frøya kommune rulleres i perioden 2016-2018.

Planprogram

Første fase i arbeidet med arealplanen er å legge fram et planprogram for arbeidet.
Planprogram for kommuneplanen er hjemlet i Plan- og bygningsloven (Pbl).

Forslaget til planprogram sendes på høring til berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og andre lokale aktører, og legges ut til offentlig ettersyn før det behandles og fastsettes av kommunestyret. Dette er beskrevet i Plan- og bygningslovens § 11-13 slik:

> *For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.*

Planprogrammet skal i henhold til § 4-1 i Pbl, redegjøre for:
1. Formålet med planarbeidet
2. Viktig problemstillinger i forhold til miljø og samfunn
3. Beskrivelse av alternativer

4. Hvordan alternativene er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet
5. Planprosess med frister, deltakere og opplegg for medvirkning
6. Forhold som vil bli utredet og belyst
7. Metoder som skal benyttes
8. Kart over det berørte området.

Ved vedtak/saksframlegg:

9. Innkomne høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i det fastsatte programmet.

Et planprogram er en beskrivelse av hva som skal løses i planarbeidet og prosessen med deltakelse og medvirkning. Videre skal planprogrammet beskrive hvilke temaer som skal utredes for nye utbyggingsområder. Utredningen er viktig for å kunne avveie mellom positive og negative virkninger av ulike tiltak på samfunn og miljø. Dette skal være til hjelp for å foreta gode beslutninger. Med utgangspunkt i innkomne merknader, skal kommunestyret fastsette endelig planprogram. I arbeidet med selve arealplanen med konsekvensutredning og ROS, skal det tas utgangspunkt i føringene fra fastsatt planprogram.
Frøya kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel (samfunnsplanen) i 2015. Samfunnsplanen gir mål og prioriteringer for utvikling av samfunnet som helhet. Arealdelen skal ta opp i seg disse målene og prioriteringene, og er dermed et virkemiddel for realisering av de arealmessige konsekvensene i samfunnsplanen. På bakgrunn av dette, samt vedtatt kommunal planstrategi er følgende fokusområder og strategier for revideringen av kommuneplanens arealdel valgt:

Boligbygging
Frøya kommune opplever en stor vekst i folketall. Gjennom rulleringen vil det legges til rette for nye områder for boligutbygging. Nye utbyggingsområder vil ha fokus på fortetting og konsentreres i områder med gang- og sykkelvei, samt rundt oppvekstsentrene på Nordskag og Dyrøya. Øvrige områder søkes lagt i tilknytning til allerede utbygde arealer i grendene i kommunen. Frøyas fortrinn med nærhet til sjø, samt havutsikt, vil vektlegges når det åpnes for nye utbyggingsområder.

Fritidsboliger
Frøya kommune opplever en økende attraktivitet som fritidsboligkommune. Kommunen ønsker å legge til rette for attraktive områder for fritidsboligutbygging med nærhet til sjø, samt havutsikt. Nye områder for utbygging ønskes lagt utenfor pressområdene for boligbygging. Gjerne i randsonene til grender, slik at fritidsbeboere kan bidra som ressurser for grendene.

Småbåthavner og naust
Det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Lokalisering av disse vil ses i sammenheng med eksisterende og nye utbyggingsområder for bolig og fritid.

Øyrekka
Øyrekka utenfor Fast-Frøya har de siste åra vært preget av nedgang i folketallet. Frøya kommune ønsker å stimulere til befolknings- og næringsvekst i øyrekka gjennom forvaltning av arealene, både for fastboende og besøkende.

Sjøareal
Frøya kommune ønsker å evaluere forvaltningen av sjøarealene i tett dialog med fiskerinæringen, havbruksnæringa og sektormyndighetene.

Kulturarv
Gjennom rulleringen av arealplanen vil Frøya kommune vurdere å avsette hensynssoner for å ivareta kulturarven, herunder kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Trafikksikkerhet
Frøya kommune ble i 2017 sertifisert som Trafikksikker kommune. Med bakgrunn i dette vil kommunen ha et særlig fokus på trafikksikkerhet på alle plannivå ved åpning av nye utbyggingsområder.

Folkehelse

Folkehelse er en av fire hovedtema i kommunens samfunnsplan. I planprosessen skal det vurderes hvordan turstier, grøntdrag og idretts- og nærmiljøanlegg kan sikres gjennom arealformål for å ivareta og bedre befolkningens helse.

Arealreserver
Frøya kommune har i gjeldende kommuneplanens arealdel avsatt områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering. En naturlig del av rulleringen vil derfor være å se på arealreserver både innenfor bolig, fritidsbolig, naust, småbåthavner og næringsareal. Det vil være aktuelt å se på om ikke realiserte områder for utbygging skal tas ut av planen for å åpne for andre attraktive områder.

Fortetting
Frøya kommune ønsker gjennom planarbeidet å legge vekt på fortetting ved åpning av nye utbyggingsområder, både innenfor bolig, fritid og næring. Dette for å kunne bidra til en bærekraftig utvikling med fokus på teknisk og sosial infrastruktur, samt bruk og vern av arealer i tråd med nasjonale retningslinjer. I vurderingen av nye utbyggingsområder vil man tilstrebe en arealbruk som reduserer potensielle konflikter mellom ulike interesser.

Andre behov
Frøya kommune har i tillegg andre behov som vil bli tema for rulleringen.

- Gjennomgang og presisering av planbestemmelser.
- Offentlige behov: Har noen kommunale virksomheter behov for areal? (Skole, helse, vann og avløp?) Sikre kommunale bygg i arealformål.
- Vurdere behov for og plassering av massedeponi/masseuttak.
- Oppdatere arealplanen i tråd med vedtatte reguleringsplaner.
- Karttekniske justeringer, justere grenser for arealformål i tråd med eiendomsgrenser.

For ytterligere informasjon om nasjonale, regionale og lokale planer og føringer, organisering av planprosessen, opplegg for medvirkning og forslag til fremdriftsplan, vises det til vedlagt høringsutkast av planprogrammet.

Innkomne merknader og endringer av planprogram
Forslaget til planprogram har vært utlagt til offentlig ettersyn og sendt på høring i perioden 06.06.2017. – 31.08.2017.

Det kom inn totalt 18 høringsmerknader, hvor av 12 var fra ulike regionale og kommunale parter. Det er innkommet totalt 6 merknader fra private, hvor samtlige innspill dreier seg forslag til arealdisponering. Disse vil bli videre vurdert i arbeide med selve arealdelen og ikke i planprogrammet.

Av merknadene som er kommet inn dreier de aller fleste seg om konkrete råd og vurderinger som bør tas opp gjennom planarbeidet. Noen er nå innarbeidet i planprogrammet, mens andre vil bli ivaretatt i det videre arbeide. Med bakgrunn i de innspillene som er innkommet ser Rådmannen liten grunn til å foreta store endringer i planprogrammet. Det fleste innspillene går på presiseringer i forhold til temaer som allerede ligger inne i planprogrammet. Disse presiseringene vil bli fulgt opp i påfølgende kommuneplanarbeidet.

Endringer i planprogram er gjengitt nedenfor:

- Under Fokusområde Sjøareal er følgende tilføyd: *Interessekonflikter mellom fiskerinæringen og havbruksnæringen om bruk av sjøareal bør avklares i planarbeidet.*
- Under kapittel nasjonale, regionale og lokale planer og føringer er følgende planer og lovverk tilføyd: *Temaveileder Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven, Nasjonal jordvernstrategi, Nasjonale mål for vann og helse (2014), Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (LOV-2003-12-19-124), Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag (rapport 5/96) og Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag.*
- Under konsekvensutredning er følgende tilføyd: *Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses plannivået, og være relevant for de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Konsekvensutredningen skal bare omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer*

av den gjeldende planen. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen.

- Under tabell for hvilke tema som skal utredes, er det lagt til noen spesifiseringer basert på merknader innkommet etter høring og offentlig ettersyn.
- Under medvirkning er siste folkemøte tatt ut. Dette gjelder gjennomgang ved ferdig planforslag. Det er tankt at andre medvirkningsprosesser som åpne kontordager på kommunehus og ute i kommunen ivaretar dette. Henvendelser fra for eksempel grendalag ved ferdig planforslag vil bli besvart og ivaretatt. Folkemøter ved innhenting av planforslag beholdes.

Innkomne merknader fra sektormyndigheter og private er oppsummert og kommentert i vedlegg 2. For detaljert oversikt over de innkomne merknadene vises det til vedlegg 3 og 4.

Framdriftsplan er oppdatert og justert etter nåværende tidsbruk og hvor man er i prosessen. Angitt framdriftsplan er tenkt ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel. Det vil kunne forekomme endringer.

Medvirkning
Kommuneplanprosessen styres av plan- og bygningsloven, med lovens klare krav til medvirkning.

En sentral side ved medvirkningsaspektet er muligheten for innbyggere, næringsliv, organisasjoner etc. til å komme med innspill til kommuneplanen, både ved varsling av planarbeidet igangsatt, og ved offentlig ettersyn.

Selve planprogrammet legger opp til en bred og god medvirkningsprosess. Det er foreslått åpne møter, folkemøter, oppsøkende virksomhet mot næringslivet, bruk av ulike media m. mer. Rådmann har fortatt små justeringer på hvordan dette ønskes gjort med tanke på tid og ressursbruk, og for å være mer fleksibel. Alle forslag til medvirkningsprosesser er beholdt.
Endringer som er gjort:
Folkemøte: Folkemøter avholdes etter behov. Dette for å kunne behovsprøve hvor, og hvordan denne medvirkningsprosessen skal gjøres underveis i arbeide. Folkemøter for gjennomgang av planforslag er tatt ut.
Åpne kontordager: Her er det tenkt at dette avholdes enten på kommunehuset eller ute på utvalgte steder. Dette vil gjøres ettersom arbeidsgruppa ser det er behov.

Vurdering:
Planprogram for kommuneplanens arealdel er utarbeidet på bakgrunn av:

- *Veileder T-1491: Kommuneplanens arealdel – Utarbeiding og innhold*
- *Veileder T-1493: Konsekvensutredninger – Kommuneplanens arealdel*

Planprogrammet beskriver planarbeidets formål, rammene for gjennomføring av planarbeidet med nødvendige utredninger, planprosessen med frister og opplegget for medvirkning, i tråd med plan- og bygningsloven.

Fokusområder og strategier er utarbeidet på bakgrunn av kommuneplanens samfunnsdel og kommunal planstrategi, og vil bli førende for vurdering av innspill og endret arealbruk under planprosessen.

Rådmannen har vektlagt medvirkningsprosesser mer omfattende enn lovens krav, særlig gjelder dette for barn og unge. Det er foretatt små justeringer etter at planprogram har vært på høring og offentlig ettersyn. I hovedsak er dette gjort for å være mer fleksible og kunne tilpasse flyten i planarbeidet.
Medvirkningsprosessene beskrevet er i tråd med kommuneplanens samfunnsdel: arbeide for medvirkning fra alle grupper i befolkningen.

Planprogrammet har avklart klare rammer og premisser for det vider planarbeidet, og belyser hva som er kunnskapsgrunnlaget og hvilke utredninger som skal gjøres. Planprogrammet framstår som et godt styringsverktøy for det videre planarbeidet med kommuneplanens arealdel og vurderes å være i tråd med plan- og bygningslovens § 4-1.

Innkomne merknader gjelder i stor grad innspill og råd til arbeidet med arealdelen, sammen med noen kommentarer til selve planprogrammet. Behandling av merknader/innspill til planens arealdel vil bli vurdert i en samlet prosess og behandlet ved 1. gangs behandling. Rådmann har tatt innspillene til orientering og justert planprogrammet etter noen av punktene som nevnt ovenfor. Endringene i forhold til høringsutkastet fremgår tydeligst i vedlagte tabell.

Rådmannen tilråder at kommunestyret fastsetter planprogram av 24.11.17 for kommuneplanens areadel for Frøya kommune, i medhold av plan- og bygningsloven §§ 4-1 og 11-3.

Forhold til overordna planverk:
Planprogrammet er utarbeidet med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel og kommunal planstrategi.

Økonomiske konsekvenser:
Investeringsmidler for konsekvensutredning er tidligere bevilget.
Ekstern bistand til planarbeidet vil bli vurdert underveis og evt tatt opp som egen sak.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3179**	**145/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
190/17	Formannskapet	05.12.2017
145/17	Kommunestyret	14.12.2017

MØTEPLAN 1. HALVÅR 2018

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Møteplan 1. halvår 2018

Utvalg	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
KST	25.01		01.03 22.03		03.05 31.05	21.06
FSK	09.01 30.01	13.02 27.02	13.03	10.04 24.04	08.05 22.05	05.06 26.06
HFF	18.01	15.02	15.03	19.04	24.05	21.06
HFD	16.01	06.02	06.03	17.04	15.05	19.06
KU						
ER						
KBR						

- **Felles formannskapsmøte med Trondheim og Hitra kommuner (Ikke avklart)**

***1)**	**Kommunestyrets møter holdes på**	**Torsdager med møtestart**	**kl. 10.00**
***2)**	**Formannskapets møter holdes på**	**Tirsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***3)**	**Hovedutvalg for drift holdes på**	**Tirsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***4**	**Hovedutvalg for forvaltning**	**Torsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***5)**	**Eldreråd**	**Mandager med møtestart**	**kl. 10.00**
***6)**	**Kommunalt brukerråd**	**Mandager med møtestart**	**kl. 09.00**

□ Ved behandling av spesielle tema kan tidspunkt for møtestart bli justert.
□ Avvik fra Frøya Herredshus som møtested vil fremgå av innkalling og kunngjøres særskilt.

Hovedutvalg for forvaltnings behandling i møte 07.12.17:

Møteplan 1. halvår 2018

Utvalg	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
KST	25.01		01.03 22.03		03.05 31.05	21.06
FSK	09.01 30.01	13.02 27.02	13.03	10.04 24.04	08.05 22.05	05.06 26.06
HFF	18.01	15.02	15.03	19.04	24.05	14.06
HFD	16.01	06.02	06.03	17.04	15.05	19.06
KU						
ER						
KBR						

- Felles formannskapsmøte med Trondheim og Hitra kommuner (Ikke avklart)

*1)	Kommunestyrets møter holdes på	Torsdager med møtestart kl. 10.00
*2)	Formannskapets møter holdes på	Tirsdager med møtestart kl. 09.00
*3)	Hovedutvalg for drift holdes på	Tirsdager med møtestart kl. 09.00
*4	Hovedutvalg for forvaltning	Torsdager med møtestart kl. 09.00
*5)	Eldreråd	Mandager med møtestart kl. 10.00
*6)	Kommunalt brukerråd	Mandager med møtestart kl. 09.00

- Ved behandling av spesielle tema kan tidspunkt for møtestart bli justert.
- Avvik fra Frøya Herredshus som møtested vil fremgå av innkalling og kunngjøres særskilt.

Enstemmig.

Hovedutvalg for forvaltnings behandling i møte:

Følgende endring i møtekalender ble fremmet:
Møte 21.06.18 endres til 14.06.18.

Enstemmig.

Vedtak i Formannskapet den 05.12.2017 sak 190/17

Vedtak:

Møteplan 1. halvår 2018

Utvalg	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
KST	25.01		01.03 22.03		03.05 31.05	21.06
FSK	09.01 30.01	13.02 27.02	13.03	10.04 24.04	08.05 22.05	05.06 26.06

HFF	18.01	15.02	15.03	19.04	24.05	21.06
HFD	16.01	06.02	06.03	17.04	15.05	19.06
KU						
ER						
KBR						

- Felles formannskapsmøte med Trondheim og Hitra kommuner (Ikke avklart)

*1) Kommunestyrets møter holdes på Torsdager med møtestart kl. 10.00
*2) Formannskapets møter holdes på Tirsdager med møtestart kl. 09.00

*3) Hovedutvalg for drift holdes på Tirsdager med møtestart kl. 09.00
*4 Hovedutvalg for forvaltning Torsdager med møtestart kl. 09.00

*5) Eldreråd Mandager med møtestart kl. 10.00
*6) Kommunalt brukerråd Mandager med møtestart kl. 09.00

- Ved behandling av spesielle tema kan tidspunkt for møtestart bli justert.
- Avvik fra Frøya Herredshus som møtested vil fremgå av innkalling og kunngjøres særskilt.

Enstemmig.

Saksopplysninger:

Saknr: 146/17

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3261**	**146/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
146/17	Kommunestyret	14.12.2017

ORDFØRERS ORIENTERING

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
14.12.2017	**17/3262**	**147/17**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
147/17	Kommunestyret	14.12.2017

RÅDMANNS ORIENTERING

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/3263		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Kommunestyret

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.11.17

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 30.11.17 godkjennes som framlagt,

Vedlegg:

Protokoll fra møte 30.11.17

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Kommunestyret			
Møtested:	Møtedato:	Møtetid:	Av utvalgets medlemmer møtte
Kommunestyresalen, Frøya herredshus	30.11.2017	10:00 - 14:15	21 av 23
Fra og med sak:	126/17		
Til og med sak:	137/17		

Faste representanter i Kommunestyret i perioden 2015 – 2019

Arbeiderpartiet:	**Sosialistisk Venstreparti:**	**Høyre:**
Berit Flåmo	Ola Vie	Martin Nilsen
Kristin Reppe Storø		Remy Strømskag
Pål Terje Bekken	**Fremskrittspartiet:**	
Gunn Heidi Hallaren	Aleksander Søreng	**Senterpartiet:**
Torbjørn Måsøval	Hans Kristian Werkland	Knut Arne Strømøy
Geir Egil Meland	Bjørnar Gisle Grytvik	
Vida Zubaite-Bekken		**Venstre:**
Heidi Taraldsen		Arvid Agnar Hammernes
Randi Rabben		Halgeir Arild Hammer
Ann Kristin Kristoffersen		Harald Ole Aursøy
Arne Ervik		Edvin August Paulsen
Helge Borgen		

Faste representanter med forfall:

Arbeiderpartiet:	**Fremskrittspartiet:**	**Høyre:**
Berit Flåmo	Aleksander Søreng	Remy Strømskag
Kristin Reppe Storø		
Arne Ervik		**Venstre:**
		Halgeir Arild Hammer

Vararepresentanter som møtte:

Arbeiderpartiet:	**Fremskrittspartiet:**	**Høyre:**
Gustav Gjevik	Mona Elisbeth Skarsvåg	Kjartan Ervik
		Venstre:
		Bente Flaahammer

Merknader:

1. Orientering Aktiv forvaltning for Marine ressurser ved Alf Ring Kleiven.

2. Status Morgendagens omsorg v/Rådmann.
3. Rep. Ola Vie fratredde møte kl 12.00 før behandling av saksliste og inntredde kl 13.15 før behandling av sak 130/17
4. Rep. Torbjørn Måsøval ble enstemmig valg som settevaraordfører.
5. Innkalling til møte med saksliste ble enstemmig godkjent.
6. Orientering TrønderEnergi ved Konsernsjef Ståle Gjersvold
7. Rep. Mona Elisabeth Skarsvåg fratredde møte kl 13.50 under behandling av ska 130/17.
8. Sak 137/17 ble behandlet før sak 135/17 og sak 136/17.

Underskrift:

Pål Terje Bekken
Pål Terje Bekken
Ordfører

Bjørnar Grytvik
Bjørnar Gisle Grytvik
Protokollunderskriver

Siv-Tove Skarshaug
Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg: **Kommunestyret**
Møtedato: **30.11.2017**

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
126/17	17/3153 **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 26.10.17**
127/17	17/226 **KLAGE PÅ VEDTAK FRA FSK SAK 92/17 I MØTE 30.05.17**
128/17	17/2510 **BUDSJETTJUSTERING FOR INVESTERINGSBUDSJETTET 2017**
129/17	17/3048 **GARANTIST FOR LÅN - FRØYA IDRETTSPARK**
130/17	17/2561 **FLATVALVEIEN**
131/17	17/2982 **VALG AV REVISOR FRØYA KOMMUNE**
132/17	17/2984 **NYTT REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALET**
133/17	17/2285 **IKRAFTTREDELSE AV ENDRINGER I EKTESKAPSLOVEN FRA 1. JANUAR 2018 – KOMMUNALE VIGSLER**
134/17	17/3154 **REFERATSAKER**
135/17	17/3156 **ORDFØRERS ORIENTERING**
136/17	17/3155 **RÅDMANNS ORIENTERING**
137/17	17/3182 **FLATVALVEGEN - FINANSIERING**

126/17
GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 26.10.17

Vedtak:

Protokoll fra møte 26.10.17 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 26.10.17 godkjennes som framlagt.

127/17
KLAGE PÅ VEDTAK FRA FSK SAK 92/17 I MØTE 30.05.17

Vedtak:

Vedtak med sak nr. 92/17 fra formannskapets møte 30.05.17, avslag på søknad om nye midler til Artists in residency opprettholdes.

Vedtatt med 10 mot 8 stemmer.

Kommunestyrets behandling i møte 30.11.17:

Rep. Mona Elisabeth Skarsvåg meldte seg inhabil da hun har vært saksbehandler i saken.

Rep. Edvin Paulsen ba om vurdering av sin habilitet da han er styrevaramann i Stiftelen Sula Fyr.
Rep. Edvin Paulsen ble enstemmig vurdert inhabil.

Følgende forslag til vedtak ble fremmet av V, H, Sp og Frp:

Frøya kommune vedtar å innvilge Sula Air sin søknad om midler til prosjektet Artists in Residency for kommende to-årsperiode. Ved en eventuell ny søknad om støtte for neste periode skal Sula Air fremlegge dokumentasjon på oppnådde resultater av prosjektet.
Midlene, kr. 125.000,- over to år, tas fra disposisjonsfondet.

Falt med 8 mot 10 stemmer *avgitt av Ap og Sv.*

Forslag til vedtak:

Vedtak med sak nr. 92/17 fra formannskapets møte 30.05.17, avslag på søknad om nye midler til Artists in residency opprettholdes.

128/17
BUDSJETTJUSTERING FOR INVESTERINGSBUDSJETTET 2017

Vedtak:

Frøya kommune vedtar å flytte investeringsprosjekter med følgende finansiering fra regnskapsåret 2016 til regnskapsåret 2017

Finansiering	**Beløp**
Momskompensasjon	**17 523 398**
Ubundne kapitalfond – Helhetlig idrettspark	**706 561**
Ubundne kapitalfond – Morgendagens omsorg	**544 701**
Ubrukte lånemidler	**614 546**
Lånemidler	**99 324 096**
Sum	**118 713 301**

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune vedtar å flytte investeringsprosjekter med følgende finansiering fra regnskapsåret 2016 til regnskapsåret 2017

Finansiering	Beløp
Momskompensasjon	17 523 398
Ubundne kapitalfond – Helhetlig idrettspark	706 561
Ubundne kapitalfond – Morgendagens omsorg	544 701
Ubrukte lånemidler	614 546
Lånemidler	99 324 096
Sum	118 713 301

129/17
GARANTIST FOR LÅN - FRØYA IDRETTSPARK

Vedtak:

Frøya kommune stiller seg positiv til Frøya Idrettsparks plan om fullføre løpebanene ved Frøya Idrettspark. Frøya kommune stiller som garantist for et lån, inntil kr 2 000 000 kr til å ferdigstille løpebanen.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 30.11.17:

Rep. Knut Arne Strømøy ba om vurdering av sin habilitet da han er styremedlem i Frøya kommune som eier.
Rep. Knut Arne Strømøy ble enstemmig vurdert inhabil.

Følgende omforente forslag til vedtak ble fremme:
På grunn av innkomne tilleggsopplysninger fra søker økes garantibeløpet inntil 2. Mill kroner.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune stiller seg positiv til Frøya Idrettsparks plan om fullføre løpebanene ved Frøya Idrettspark. Frøya kommune stiller som garantist for et lån, inntil kr 1 500 000 kr til å ferdigstille løpebanen.

130/17
FLATVALVEIEN

Vedtak:

Frøya kommune godkjenner foreliggende forslag til kjøpekontrakt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune ved Statens vegvesen Region midt for erverv av grunn på Nabeita, eiendommen gnr. 8, bnr. 167, i forbindelse med Fv. 716 gang- og sykkelveg, prosjektet Flatvalveien.

Erstatningen føres på prosjekt Tomtesalg, prosjektnr. 551332.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 30.11.17:

Rep. Arvid Hammernes erklærte seg inhabil da han er saksbehandler i saken.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune godkjenner foreliggende forslag til kjøpekontrakt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune ved Statens vegvesen Region midt for erverv av grunn på Nabeita, eiendommen gnr. 8, bnr. 167, i forbindelse med Fv. 716 gang- og sykkelveg, prosjektet Flatvalveien.

Erstatningen føres på prosjekt Tomtesalg, prosjektnr. 551332.

131/17
VALG AV REVISOR FRØYA KOMMUNE

Vedtak:

Frøya kommunestyre velger Revisjon Midt-Norge SA som revisor fra 01.01.2018.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 30.11.17:

Rep. Torbjørn Måsøval ba om vurdering av sin habilitet da han er styremedlem i Revisjon Midt- NOege SA. Rep. Torbjørn Måsøval ble enstemmig vurdert inhabil.

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyre velger Revisjon Midt-Norge SA som revisor fra 01.01.2018.

132/17
NYTT REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALET

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar forslaget til nye retningslinjer for kontrollutvalget.

2. Retningslinjene avløser retningslinjer for kontrollutvalget fra 21.6.2012 og gjelder fra vedtaksdato.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar forslaget til nye retningslinjer for kontrollutvalget.

2. Retningslinjene avløser retningslinjer for kontrollutvalget fra 21.6.2012 og gjelder fra vedtaksdato.

133/17
IKRAFTTREDELSE AV ENDRINGER I EKTESKAPSLOVEN FRA 1. JANUAR 2018 – KOMMUNALE VIGSLER

Vedtak:

1. **Kommunestyret tar ikrafttredelse av endring i ekteskapsloven til orientering.**
2. **Frøya kommune stiller vrimlearealet i Frøya kultur og kompetansesenter til disposisjon for vigsler.**
3. **Vigselsmyndighet gis til ordfører og varaordfører i henhold til lovendringer.**
4. **Vigsler av brudefolk som ikke er bosatt i kommunen faktureres i forhold til gjeldende gebyrregulativ.**
5. **Det ytes ingen ekstra godgjøring til den som foretar vigslene.**
6. **Gave til brudeparet.**

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar ikrafttredelse av endring i ekteskapsloven til orientering.
2. Frøya kommune stiller vrimlearealet i Frøya kultur og kompetansesenter til disposisjon for vigsler.
3. Vigselsmyndighet gis til ordfører og varaordfører i henhold til lovendringer.
4. Vigsler av brudefolk som ikke er bosatt i kommunen faktureres i forhold til gjeldende gebyrregulativ.
5. Det ytes ingen ekstra godgjøring til den som foretar vigslene.
6. Gave til brudeparet.

134/17
REFERATSAKER

Vedtak:

Referatene tas til orientering.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering.

135/17
ORDFØRERS ORIENTERING

KS, Politimesteren. Nærpolitireformen.

- **Politikontakt.**
- **Utgangspunkt i de nye lensmanns og politistasjonsdistriktene.**
- **Hver kommune skal ha en politikontakt.**
  - daglig oppfølging
  - en del av en helhetlig forebyggende strategi
  - leder på driftsenhet kan bli politikontakt???

136/17
RÅDMANNS ORIENTERING

- **På forrige KST-møte ble det bestilt en gjennomgang av «Demensvennlig kommune». I ettertid ble det besluttet at den gjennomgangen skulle legges til FSK. Presentasjonene som ble gitt i FSK legges ved protokollen.**
- **Vi er resertifisert som «Livsgledesykehjem». Gratulerer og takk til de som gjør en fantastisk jobb hver dag for at vårt livsgledesykehjem har blitt så bra.**
- Regjeringens vedtak i forhold til lærernorm.
  - **Fra høsten 2018 innføres det et tak på maksimum 16 elever per lærer på 1.- 4. trinn, og 21 elever på 5. til 10. trinn**
  - **Fra høsten 2019 skal det reduseres til 15 elever fra 1. – 4. trinn og 20 elever per lærer for 5. til 10. trinn.**
  - **Det er sagt at det kommer penger til dette vedtaket ifb med revidert budsjett i mai/juni 2018.**
  - **Det er i all hovedsak Sistranda og Nabeita som blir berørt av dette.**
  - **Rådmannen vil i løpet av våren foreta en gjennomgang for å se hvordan dette kan løses for vår kommune**
- **Veilederkorpset i regi av Utdanningsdirektoratet**
  - **Som kjent er Frøya kommune tilknyttet Veilederkorpset i forbindelse med kvalitetsutvikling i skolen. I denne forbindelse er alle skolene blitt eksternvurdert der det settes fokus på tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre i forhold til læreprosessene slik at læringsutbyttet til den enkelte elev blir enda bedre.**
  - **Det er også foretatt eksternvurdering av rådmannen v/kommunalsjef oppvekst i forhold til utførelsen av skoleeierrollen. Tema det har vært satt fokus på er det blant annet:**
    - **Hvordan håndteres kommunestyrets mål og vedtak for rammeområdet?**
    - **Hvordan rapporteres det fra rammeområdet til kommunestyret?**
    - **Hvordan foregår styringsdialogen med enhetene foregår?**

- **I Adresseavisen i dag er det en reportasje med navn «Vanvittig gøy at National Geographic ville ha bildene». Bilder fra Sørburøy er hovedoppslag i verdens mest prestisjefylte fotomagasin – National Geographic.**

137/17
FLATVALVEGEN - FINANSIERING

Vedtak:

1. **Frøya kommune vedtar å forskuttere 30,1 millioner kr i henhold til fylkestingets sak 67/17 og fylkesutvalgets sak 201719590-1 til prosjektet Fv. 716 Flatvalvegen. Forskutteringen lånefinansieres.**
2. **Frøya kommune vedtar å forskutterer 2,45 millioner kr til gang- og sykkelvei fra Nabeita skole til fremtidig krysssløsning på Fv. 716. Forskutteringen lånefinansieres.**
3. **Frøya kommune vedtar å bidra med 2,45 millioner kr til gang- og sykkelvei fra Nabeita skole til fremtidig krysssløsning på Fv. 716. Bidraget finansieres fra disposisjonsfondet.**

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune vedtar å forskuttere 30,1 millioner kr i henhold til fylkestingets sak 67/17 og fylkesutvalgets sak 201719590-1 til prosjektet Fv. 716 Flatvalvegen. Forskutteringen lånefinansieres.
2. Frøya kommune vedtar å forskutterer 2,45 millioner kr til gang- og sykkelvei fra Nabeita skole til fremtidig krysssløsning på Fv. 716. Forskutteringen lånefinansieres.
3. Frøya kommune vedtar å bidra med 2,45 millioner kr til gang- og sykkelvei fra Nabeita skole til fremtidig krysssløsning på Fv. 716. Bidraget finansieres fra disposisjonsfondet.

Frøya Idrettspark

Frøya Idrettspark
Co/ Vebjørn Gulbrandsen
Nordfrøyveien 78, 7263 Hamarvik
Tlf: 924 10 006

29. november 2017

Frøya Kommune
V/ Virksomhetsleder Marit Wisløff Norborg
7260 Sistranda

Korrigering ang Kommunal lånegaranti

I november var jeg i kontakt med Thomas Sandvik ang behov for kommunal garanti for å få fullført løpebanen på Nabeita. I den forbindelse begikk jeg den feilen at jeg ikke tok med midler for å dekke utlagt merverdiavgift. Derfor ber jeg om at den kommunale lånegarantien blir justert til 2,0 mill.

Ved bruk av denne kommunale garantien så vil refusjonen av merverdiavgift etter prosjektslutt bli brukt til å redusere gjelden. Resterende gjeld vil bli betjent med bruk av midler fra den årlige overføringen fra kommunen. Innbetalingsdato av det årlige avdraget vil være sammenfallende med den årlige overføringen fra Frøya kommune, og disse midlene vil være øremerket til å betjene gjelden som førsteprioritet.

mvh

Vebjørn Gulbrandsen

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

Demensvennlig kommune

FRØYA

Bakgrunn

- Frøya kommune signerte 29.09.16 samarbeidsavtale med Nasjonalforeningen for folkehelse for å jobbe for et mer demensvennlig samfunn.
- Målet er å bidra til at mennesker med demens opplever å være inkludert og involvert i lokalmiljøet, og ha mulighet til å delta i nødvendige hverdagsaktiviteter.

FRØYA

Status

- Det er opprettet en lokal arbeidsgruppe som består av;
  - Leder i lokal demensforening
  - Representant fra brukerråd
  - Representant fra eldreråd
  - Demenskoordinator
  - Avdelingsleder i pleie- og omsorgstjenesten
  - Leder i frivilligsentralen
  - Representant fra handelsstanden

  - Politisk representant inn?

FREYA

Forts. status

- Er gjennomført 2 møter i arbeidsgruppen, neste 28.11.17
- Arbeidet har vært forsinket på grunn av pårørendeskole som ble gjennomført vår 2017, og sykdom hos sentrale personer
- Det er nå satt fokus på videre arbeid
- Planlegges kursing av personer som jobber i servicenæringen og transportnæringen i jan. 2018
  - Målet er at mennesker som er rammet av demens kan fortsette å bli inkludert i samfunnet og ha sosial deltagelse, med en hjelpende hånd.
- Det er lagt ut informasjon om demensvennlig kommune og logo på kommunens hjemmeside.

FRØYA

Pårørendeskole

- Ble gjennomført vår 2017
- Samarbeid mellom lokal demensforening og Frøya kommune (sykehjemslege, demenskoordinator og avdelingsleder pleie- og omsorg).
- Totalt 5 kurskvelder, der det ble brukt interne og eksterne forelesere
- 17 pårørende deltok, både fra Frøya og Hitra

- Tilbakemeldinger:
  - Fornøyde deltagere som meldte tilbake større forståelse og kunnskap om demens, og at de fikk nyttig informasjon om tilbud som finnes for brukere
- Mål om å videreføre pårørendeskolen som et årlig tilbud

FRØYA

Dagsenter for demente

- Tilbud til hjemmeboende demente 4 dager pr. uke
- Pr. i dag 8 brukere med tilbud fra 2-4 dager
- Engasjerte ansatte som bidrar til å fylle dagene med meningsfylt innhold

- Er gjennomført brukerundersøkelse på dagsenter for demente høst 2017
  - 88% svarprosent
  - Gjennomført i samarbeid mellom bruker og pårørende
  - Svarene viser at brukere og deres pårørende er fornøyde

- Dagsenter for demente bidrar til at brukere kan bo lengre hjemme

FRØYA

Demensteam

- Deltagere i teamet:
  - Camilla Røstad – Demenskoordinator / spl. med videreutdanning i aldring, eldres helse og sykdom
  - Tone Skatvold – Hjelpepleier med videreutdanning i demensomsorg og alderspsykiatri
  - Ingrid Kristiansen – Kommuneoverlege og sykehjemslege
  - Ingrid Hammervik – Hjelpepleier med videreutdanning i demensomsorg og alderspsykiatri
- Oppgaver til demensteam:
  - Gjøre utredning og kartlegging av hjemmeboende ved mistanke om kognitiv svikt
  - Oppfølgning av hjemmeboende med demens
  - Samtaler med pårørende, og sikre riktig tjenestenivå til brukerne

FRØYA

Takk for oss, og takk for oppmerksomheten.

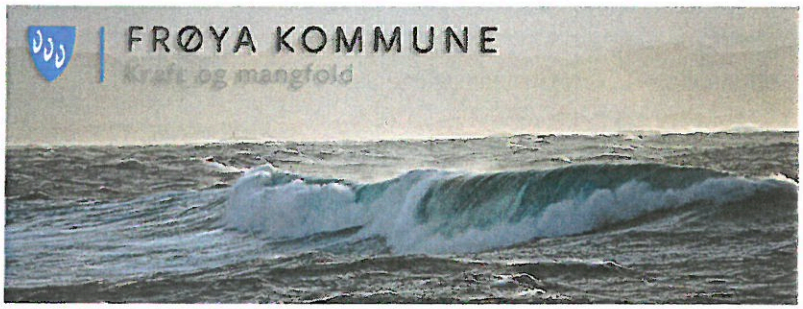

FRØYA

Frøya Idrettspark

Frøya Idrettspark
Co/ Vebjørn Gulbrandsen
Nordfrøyveien 78, 7263 Hamarvik
Tlf: 924 10 006

29. november 2017

Frøya Kommune
V/ Virksomhetsleder Marit Wisløff Norborg
7260 Sistranda

Korrigering ang Kommunal lånegaranti

I november var jeg i kontakt med Thomas Sandvik ang behov for kommunal garanti for å få fullført løpebanen på Nabeita. I den forbindelse begikk jeg den feilen at jeg ikke tok med midler for å dekke utlagt merverdiavgift. Derfor ber jeg om at den kommunale lånegarantien blir justert til 2,0 mill.

Ved bruk av denne kommunale garantien så vil refusjonen av merverdiavgift etter prosjektslutt bli brukt til å redusere gjelden. Resterende gjeld vil bli betjent med bruk av midler fra den årlige overføringen fra kommunen. Innbetalingsdato av det årlige avdraget vil være sammenfallende med den årlige overføringen fra Frøya kommune, og disse midlene vil være øremerket til å betjene gjelden som førsteprioritet.

mvh

Vebjørn Gulbrandsen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/3260		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Kommunestyret

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:
Referatene tas til orientering.

Vedlegg:

Protokoll 16 05 2017 Signert 110 – sentralen
Vertskommunenemnd protokoll fra møte 28.11.2017.

PROTOKOLL

Representantskapets møte

Midt-Norge 110-sentral IK

Til stede:	
Leder:	**Jon P Husby, Skaun**
Medlem:	**Hilde Opoku, Trondheim**
Medlem:	**Reidulf Myren, Hemne**
Medlem:	**Harald Garberg, Meldal**
Medlem:	**Matz Ulstad, Malvik**
Medlem:	**Hans Eide, Bjugn**
Medlem:	**Hans B Meland, Agdenes**
Medlem:	**Per Ingebrikt Græsli, Tydal**
Medlem:	**Jørgen Indergård, Orkdal**
Medlem:	**Gunnar Krogstad, Melhus**
Medlem:	**Jarle Martin Gundersen, Klæbu**
Medlem:	**Vibeke Stjern, Åfjord**
Medlem:	**Sivert Moen, Midtre Gauldal**
Medlem:	**Dag Willmann, Hitra**
Medlem:	**Ola Øie, Rennebu**
Medlem:	**Hans Vintervold, Røros**
Medlem:	**Tom Myrvold, Ørland**
Medlem:	**Jan Håvard Refsethås, Holtålen**
Medlem:	**Einar Eian, Roan**

Forfall: Holtålen kommune
Leksvik kommune
Frøya kommune
Os kommune
Rissa kommune
Selbu kommune
Oppdal kommune

Fra Rådmannsutvalget:
Trondheim Kommunerevisjon: Bjørn Rian
Fra styret: Michael Momyr
Fra administrasjonen: Arvid Vollum

Sted: Scandic Lerkendal, Trondheim
Tid: Tirsdag 16. mai 2017, kl. 13.00

Saker til behandling:

1/17 Godkjenning av siste protokoll

VEDTAK: Representantskapet vedtar protokoll fra 13.12.2016.

2/17 Godkjenning av Årsrapport 2016

VEDTAK: Representantskapet vedtar Årsrapport 2016 som fremlagt.

3/17 Godkjenning revidert Budsjett 2017 Økonomiplan 2017-2020.

VEDTAK: Representantskapet vedtar revidert Budsjett 2017 Økonomiplan 2017-2020 som fremlagt.

4/17 Styrehonorarer.

VEDTAK: Representantskapet vedtar å beholde dagens satser på styrehonorarer.

5/17 Styreleders bistand til 110-sentralen.

VEDTAK: Representantskapet vedtar at Styreleder kompenseres for merarbeid i Daglig leders fravær.
Styreleders timer utbetales etter daglig leders lønnssats.

6/17 Orientering om sammenslåing av 110-sentralene og samlokalisering politi.

Utsatt til neste møte.

7/17 Orientering fra Daglig leder om sentralens utvikling.

Utsatt til neste møte.

8/17 Andre saker

Representantskapet ønsker en tydelig fremdrift i prosessen med å slå sammen 110-sentralene.

Jon P Husby	Sivert Moen	Vibeke Stjern
Nestleder repskap	Midtre Gauldal Kommune	Åfjord kommune

Dato neste representantskapsmøte: 18.12.2017, kl.1400

Orkdal kommune **Møteprotokoll**

Utvalg: **Vertskommunenemnd SIO**
Møtested: Kommunestyresalen, Orkdal Rådhus
Dato: 28.11.2017
Tid: 09:00 - 11:00

Faste medlemmer som møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Vibeke Mehlum	Medlem	
Ivar Konrad Gangås		
Oddvar Indergård	Medlem	
Berit Flåmo	Medlem	
Ola Bjørkøy	Medlem	
Trude Cathrine Tevik Gulbrandsen	Medlem	
Randi Eli	Medlem	
Jan Egil Handberg	Medlem	
Bente Mostue Berdal	Medlem	
Nina Astrid Mjør	Medlem	
Arvid Hammernes	Medlem	
Kirsti Barbo Landsem	Medlem	
Åge Jonli	Medlem	
Astrid Gimseng	Medlem	

Faste medlemmer som ikke møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Jon Stølen	MEDL	
Lilly Gunn Nyheim	MEDL	
Rolf Arne Fredriksli Bruholt	MEDL	
Svein Erik Jørgensen	MEDL	
Tove Karin Halse Lervik	MEDL	
Hanne Bjerknes Kanestrøm	MEDL	
Gunnar Ludvigsen	MEDL	
Marit Bjerkås	MEDL	
Anita Gilde	MEDL	
Gunnar Hoff Lysholm	MEDL	
Torfinn Stub	MEDL	
Ingebrigt G. Moen	MEDL	
Jo Forslund	MEDL	
Jon Nordvik	MEDL	

Varamedlemmer som møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Torstein Larsen	Gunnar Hoff Lysholm	
Eli Vullum Kvande		

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling

Bjørn Carsten Buan	Leder SiO
Kristin Gjersvoll Wangen	Kommunalsjef Orkdal kommune

Medlemmene har mottatt skriftlig innkalling datert 21.11.2017. Møtet er kunngjort på Orkdal kommunes hjemmeside.

Til å undertegne protokollen ble Berit Flåmo og Oddvar Indergård valgt.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
	Åpning		
	Godkjenning av innkalling og sakliste		
PS 5/17	Status SiO drift og utvikling etter tredje kvartal 2017		2017/11136
PS 6/17	Utkast til budsjett SiO 2018		2017/11234
OR 3/17	Ny driftsmodell/styringsmodell		
DR 1/17	Møteplan 2018/neste møte		

PS 5/17 Status SiO drift og utvikling etter tredje kvartal 2017

Behandling i Vertskommunenemnd SIO - 28.11.2017

Vertskommunenemnda tar status for tredje kvartal 2017 til orientering.

Rådmannens innstilling

PS 6/17 Utkast til budsjett SiO 2018

Behandling i Vertskommunenemnd SIO - 28.11.2017

Avstemming

Rådmannens innstilling – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Vertskommunenemnd SIO - 28.11.2017

Vertskommunenemnda forutsetter at SiO viderefører driftsoppgaver etter allerede vedtatte forutsetninger om økonomiske rammer og vilkår gitt i vertskommuneavtalene for SiO.

Vertskommunenemda anbefaler at kommunene vedtar det framlagte forslag til budsjett for 2018.

Den igangsatte bakvaktordningen ved legevakt videreføres i 2018 som permanent ordning i samsvar med forskriftskrav. Bakvaktordningen innrettes slik at et erkjent avvik fra ROS-analyse av legevakta lukkes samtidig.

Avtalen med Kreftforeningen om medfinansiering av regional kreftkoordinator opphører 15. september 2018. Ordningen evalueres i første halvår 2018. Evalueringen skal skje innenfor eksisterende ramme.

Vertskommunenemda anbefaler at øvrige utviklingstiltak videreføres innenfor eksisterende rammer.

I forbindelse med forslag om framtidig overføring av utviklingsoppgaver ved SiO til Regionrådet og overgang til ny styringsform for SiO med et administrativt vertskommunesamarbeid anbefales det en evaluering og gjennomgang av de etablerte råd og foras funksjon i samarbeidet for å styrke dialogen mellom vertskommune og deltakerkommunene.

Vertskommunenemda støtter forslag om å utrede muligheten for å delegere vertskommunen myndighet til å kalle ut leger fra deltakerkommunene ved sykdom eller fravær. Dette vil i tilfellet ivareta bemanningskravet for legevakta og avhjelpe deltakerkommunenes plikt til å skaffe vikar ved sykdom og fravær.

Rådmannens innstilling

Vertskommunenemnda forutsetter at SiO viderefører driftsoppgaver etter allerede vedtatte forutsetninger om økonomiske rammer og vilkår gitt i vertskommuneavtalene for SiO.

Vertskommunenemda anbefaler at kommunene vedtar det framlagte forslag til budsjett for 2018.

Den igangsatte bakvaktordningen ved legevakt videreføres i 2018 som permanent ordning i samsvar med forskriftskrav. Bakvaktordningen innrettes slik at et erkjent avvik fra ROS-analyse av legevakta lukkes samtidig.

Avtalen med Kreftforeningen om medfinansiering av regional kreftkoordinator opphører 15. september 2018. Ordningen evalueres i første halvår 2018. Evalueringen skal skje innenfor eksisterende ramme.

Vertskommunenemda anbefaler at øvrige utviklingstiltak videreføres innenfor eksisterende rammer.

I forbindelse med forslag om framtidig overføring av utviklingsoppgaver ved SiO til Regionrådet og overgang til ny styringsform for SiO med et administrativt vertskommunesamarbeid anbefales det en evaluering og gjennomgang av de etablerte råd og foras funksjon i samarbeidet for å styrke dialogen mellom vertskommune og deltakerkommunene.

Vertskommunenemda støtter forslag om å utrede muligheten for å delegere vertskommunen myndighet til å kalle ut leger fra deltakerkommunene ved sykdom eller fravær. Dette vil i tilfellet ivareta bemanningskravet for legevakta og avhjelpe deltakerkommunenes plikt til å skaffe vikar ved sykdom og fravær.

Bakgrunn for saken

Vertskommuneavtalene for drift av interkommunal legevakt og om drift av interkommunal akutt døgnenhet regulerer driftsbudsjettets økonomiske ramme for neste år gjennom deflatorjustering av forrige års budsjett. For 2018 og årene fram til 2021 er det lagt opp til å videreføre drift innenfor eksisterende rammer. Nye myndighetskrav skal ivaretas for å opprettholde faglig forsvarlige tjenester. I første rekke betyr det at det legges opp til en permanent bakvaktordning ved legevakta. En midlertidig ordning er iverksatt i inneværende år, med statlig medfinansiering. Denne finansieringen faller trolig bort i løpet av 2018. Det vil representere en merkostnad på kr 1,4 mill kr., og representerer dermed en betydelig merkostnad. Ordningen vil styrke pasientsikkerheten. Av denne kostnaden er 1, 2 mill kr. beregnet til å dekke merkostnader ved manglende kompetanse. 0,2 mill. kr. vil gå med til å lukke en kapasitetsbrist påvist i en ROS-analyse av legevakta.

Samarbeidsavtalen mellom SiO og Kreftforeningen om medfinansiering av en regional kreftkoordinator går inn i sitt 5. og siste år. Kreftforeningen har selv iverksatt en evaluering. Rådmannskollegiet tilrår at ordningen også evalueres lokalt i regi av SiO i 2018. I budsjettet legges det opp til at evalueringen gjennomføres i løpet av første halvår, innenfor eksisterende ressurstildeling. I dette siste året dekker Kreftforeningen 20 prosent av (opprinnelig) lønnskostnad for regional kreftkoordinator.

Vertskommunenemda fattet vedtak om handlingsplan for SiO for 2016-2019 i sitt møte i november 2015. Planen gjenspeiler vertskommuneavtalen og helsemyndighetenes planer for utvikling av de kommunale helse- og omsorgstjenestene i samhandling med spesialisthelsetjenesten. Handlingsplanen inneholder fristilte utviklingsprosjekter, tiltak rettet mot legevakta og sengeposten, samt tiltak som skal styrke SiOs organisasjon og gjennomføringsevne. Det legges ikke opp til vesentlige tiltak for å styrke eksisterende drift ved legevakt og sengepost i 2018.

Utviklingsprosjektene har i all hovedsak vært finansiert gjennom egeninnsats fra kommunene og administrasjonen i SiO. Her har kommunene stilt velvillig opp med den kompetanse som har vært etterspurt, eksempelvis innen rekruttering, psykisk helse og rus, og samfunnsmedisin. Samarbeidsprosjekter med NTNU har hatt ekstern finansiering.
For 2018 er det legges det opp til å videreføre og sluttføre igangsatte tiltak som knyttes til å styrke kompetanse og bemanning innen behandling og pleie, igangsatte utviklingsoppgaver innen samfunnsmedisin, forskning og utvikling. Det legges opp til å styrke samarbeidet med lokale forsknings- og utdanningsmiljøer i 2018. Dette arbeidet vil skje i regi av administrasjon ved SiO og kommunekoordinatornettverket og det forutsettes at tiltakene skjer innenfor eksisterende økonomiske rammer.

SiO vil videreføre den koordinering og bistand som Samarbeidsavtalen mellom St Olavs hospital og kommunene forutsetter.

Per i dag må leder ved legevakta kontakte deltakerkommunene dersom legevaktlege ikke stiller på avtalt vakt, ved f eks akutt sykdom eller annet fravær. Rådmann og helseleder i den berørte kommunen er lite forberedt på å håndtere slike henvendelser. I ytterste konsekvens utfordres kommunenes sørge-for-ansvar dersom det tar tid å skaffe lege til vakta. SiO og vertskommunen har per i dag ikke fullmakt til å kalle ut leger til vakt utenom egen kommune. SiO har mottatt forslag om å innhente en slik fullmakt og vil ta initiativ til å utrede muligheten for dette. Kommunene må hver for seg behandle et slikt forslag i respektive kommunestyrer. Tiltaket vil ikke medføre ekstra kostnader for SiO.

I forbindelse med forslag om framtidig overføring av utviklingsoppgaver ved SiO til Regionrådet og overgang til ny styringsform for SiO med et administrativt vertskommunesamarbeid anbefales det en evaluering og gjennomgang av de etablerte råd og foras funksjon for å styrke dialogen mellom vertskommune og deltakerkommunene. En styrket involvering fra rådmannskollegiet vil kunne ivareta forankring og støtte til utviklingstiltak og en styrket dialog mellom eierkommunene og virksomheten. Vertskommunen tar initiativ til at saken tas opp i rådmannskollegiet, som sammen med Orkdalsregionen (utvidet) inviteres til å finne en god ordning som kan ivareta kommunenes behov. Tiltaket medfører ikke ekstra kostnader i 2018.

Vurdering

Økonomi

Det totale budsjettforslaget bygger på videreføring av aktivitetsnivået for 2017 og det totale kostnadsnivået for samme år. Forslaget om å styrke legebemanningen med en fast bakvaktordning er beregnet til en brutto kostnadsramme på kr 1,4 mill kr. Det forutsettes av SiO søker å oppnå maksimal statlig støtte for å begrense kostnaden. Denne statlige støtten er usikker og midlertidig. Det er vanskelig å tenke seg at ordningen gjennomføres kun delvis.

Det legges ikke opp til at utviklingsaktivitetene skal utløse ekstra kostnader i 2018. Innføring av endringer i de kommunale helsetilbud som følge av resultater fra utviklingsprosjektene håndteres av den enkelte kommune.

Det vises til egen sak om forslag til overføring av utviklingsoppgaver til Regionrådet.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Tilrådningen medfører en samlet utgiftsøkning ut over deflatorjustert budsjett på inntil kr 1 400 000 for 2018.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Så langt ingen.

Orientering

OR 3/17 Ny driftsmodell/styringsmodell /-

Behandling i Vertskommunenemnd SIO - 28.11.2017

Vertskommunenemda ble orientert om status for prosessen med utredning av ny driftsmodell/styringsmodell.

Drøftinger

DR 1/17 Møteplan 2018/neste møte

Behandling i Vertskommunenemnd SIO - 28.11.2017

Det ble vedtatt nytt møte mandag 12.03.2018 kl. 13:00.

PROTOKOLLEN ER OPPLEST OG VEDTATT 28.11.2017

Berit Fiåmo _____ _____

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Arthur Gipling	**Arkiv:**	151
Arkivsaksnr.:	17/1642		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Formannskapet Kommunestyret

FASTSETTING AV BETALINGSSATSER OG GEBYRREGULATIV I FRØYA KOMMUNE FOR 2018

Forslag til vedtak:

1. Rådmannens forslag til avgifter, gebyrer og betalingssatser vedtas slik det fremgår av av vedlagte betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018.

2. Det foreslås følgende betalingssatser og gebyrer for 2018.

    - Betalingssatser per måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalsats i statsbudsjett vedtatt av Stortinget.
    - Foreldrebetaling for kost i barnehagen økes med 2,5 %.
    - Pris for kjøp av enkeltdager i barnehage økes med 2,5 %.
    - Ordningen med søskenmoderasjon i barnehagen endres ikke.
    - Betalingssatser for plass i skolefritidsordningen økes med 2,5 %.
    - Søskenmoderasjon på 30 % i SFO endres ikke.
    - Kostpris på Sistranda skole (skolekantine) økes med 2,5 %.
    - Pris på kjøp av middag fra Frøya sykehjem og matombringing økes med 2,5. %. Embalasje er inkludert.
    - Elevavgift i kulturskolen økes med 2,5 %.
    - Priser på undervisning i kulturskolen og materialavgifter økes med 2,5 %.
    - Egenandel for trygghetsalarm økes med 2,5 %.
    - Erstatningssater ved Frøya bibliotek økes med 2,5 %.
    - Billettpriser ved Frøya kino økes ikke.
    - Utleie Frøyahallen/møterom/amfi økes med 2,5 %.
    - Utleie basishall økes med 2,5 %.
    - Utleie svømmehall økes med 2,5 %.
    - Utleiesatser for rom, utstyr og personell ved Frøya kulturhus- og kompetansesenter økes med 2,5 %.
    - Satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgtjenester endres i henhold til satser som fremkommer i statsbudsjett for 2018.

3. Gebyrregulativet for byggesak, fradeling, oppmåling, reguleringssak, landbruk, vann, avløp, slam, feiing, brannvern, feiing, tilsyn med fyringsanlegg, renovasjon og

kai/havner i Frøya kommune i 2018 får en generell avgiftsøkning og endring i betalingssatser på 2,5 % med følgende unntak:

- Det arbeides for tiden med nye vann- og avløpsforskrifter for Frøya kommune. Blir endringene politisk vedtatt, vil nytt gebyrregulativ for vann- og avløp bli gjort gjeldende fra 01.01.2018 i revidert utgave av «Betalingssatser og gebyrregulativ 2018».
- Renovasjonsgebyret for et normalabonnement (husholdninger) og fritidsboliger i Frøya kommune fastsettes hvert år etter vedtak i representantskapet i Hamos Forvaltning IKS.
- Felleingsavgift for hjort fastsettes i statsbudsjett for 2018.

4. Forslag til betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2018 legges ut på høring i perioden 16.06.17 – 30.06.17.

Vedlegg:
Betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i 2018.

Saksopplysninger:
I henhold til kommunelovens §44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen inneholder all virksomhet som omfattes av kommunen som juridisk person. Budsjett for 2018 og økonomiplan med handlingsplan vil bli behandlet av kommunestyret i desember.

Kommunen må hvert år fastsette gebyrer og vederlagsbetaling for kommunale tjenester. I novembermøte i 2014 vedtok kommunestyret for første gang betalingssatser og gebyrregulativ for 2015. Tidligere praksis har vært at betalingssatser og gebyrregulativet i Frøya kommune har blitt vedtatt i samme møte som budsjett og økonomiplan med handlingsplan. Betalingssatser og gebyrregulativ blir i år vedtatt i juni. Det ansees som en stor fordel at betalingssatser og gebyrregulativ er politisk vedtatt før arbeidet med budsjett og økonomiplan med handlingsplan starter i juni/juli. Gebyrinntektene for 2018 blir lagt inn i den endelige budsjettbehandlingen til møte i desember.

Vurdering:
Rådmannen har lagt inn en generell økning på 2,5 % i neste års betalingssatser og gebyrer. De satser som fremkommer i statsbudsjettet for 2018 vil bli tatt inn i det endelige gebyrregulativet.

Forslag til vederlagsbetaling/egenbetaling for pleie og omsorgstjenester for 2018 er basert på forskrift til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester for 2015. Ut fra denne forskriften foreslås det for 2018 en justering av kommunens satser for vederlag for kommunale tjenester med 2,5 % for inntekter over 2G. For inntekter under 2G (G= grunnbeløpet i Folketrygden) foreslås en videreføring av koblingen til maksimalsats som

fastsettes for slik tjenesteyting ved endelig behandling av statsbudsjett for 2018. Satsene slik de fremkommer i statsbudsjettet tas inn i endelig gebyrregulativ.

Betalingssatser/gebyrer for byggesak, planbehandling, oppmåling og landbruk er økt med 2,5 %. For renovasjon økes ikke avgiften for normalabonnement (husholdninger) og for fritidsboliger, mens påslaget som skal dekke etterdrift ved den nedlagte avfallsplassen på Kvisten økes med 2,5 %. Kai og havneavgifter økes med 2,5 %.

For VAR-området blir det fastsatt nye avgifter etter ny behandling av forskrifter og politisk vedtak i løpet av 2017. Nye vedtatte avgifter og forskrifter blir publisert i revidert utgave av Betalingssatser og gebyrregulativ 2018, og vil gjelde fra 01.01.2018. Gebyrsettingen er basert på selvkostprinsippet og som en del av dette vil deler av fondsavsetningen bli benyttet. Dette i henhold til krav i forskrift for selvkostområder.

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

Betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester 2018

Innholdsfortegnelse

1. Skoler og barnehager 4
Lovgrunnlag skoler og barnehager 4
Foreldrebetaling i barnehage i Frøya kommune 4
Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen 4
Kostpenger barnehage 5
Kjøp av enkeltdager i barnehage 5
Søskenmoderasjon i barnehage 5
Betalingsperiode 5
Skolefritidsordning (SFO) 5
Kostpenger SFO 6
Betalingssatser kantine Sistranda skole 6
2. Hjemmetjenester 7
Vederlag for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor institusjon. 7
Vederlagsbetaling for langtidsopphold i institusjon 8
Middag 8
Trygghetsalarm 8
3. Dagsenter 8
4. Frøya kulturskole 8
Betalingssatser kulturskolen 8
Betalingssatser materiell 9
Rabattordningene for kulturskolen: 9
5. Frøya bibliotek 9
Betalingssatser ved purring 9
Betalingssatser ved tap og skade på bøker og annet materiale 9
6. Frøya kino 10
7. Frøya kulturhus- og kompetansesenter 11
Betalingssatser for utleie av rom i 2018 11

Utleiesatser for utstyr og personell i 2018 11
Vielser 12
8. Frøya svømmehall 12
Utleie svømmehall 13
9. Frøyahallene 13
Utleie til idrettslag 13
Utleie til firma/andre 13
Utleie av møterom/amfi 13
Utleie basishall 14
10. Fellingsavgift for hjort 14
11. Deltakelse i frisklivstilbud i Frøya kommune 14
12. Vann – avløp – slam – renovasjon – feiing 16
Vann 16
Avløp/slam 17
Renovasjon 17
Feiing og branntilsyn i bolig og fritidsbolig 18
Feiing av kommunale fyrkjeler 18
13. Kai- og havneavgift 18
14. Brannvern 19
15. Byggesak 19
16. Planbehandling 22
Reguleringssaker og dispensasjoner 22
17. Landbruksseksjonen 23
Konsesjon etter konsesjonsloven følger statlige satser 23
18. Oppmåling 24
Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Matrikkellovens § 32, matrikkelforskriftens § 16) fastsettes slik: 24
1.1 Behandling av delingssøknad etter plan og bygningsloven kr 2 267,00 24
1.2 Ny grunneiendom 24
1.2.1 Ny grunneiendom og festegrunn (selvstendig parsell med nytt gårds- og bruksnummer) 24

18. Fellesbestemmelser 31

1. Skoler og barnehager

Lovgrunnlag skoler og barnehager

Satser for egenbetaling i barnehage er hjemlet i Lov om barnehager, § 15. foreldrebetaling.
Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om foreldrebetaling i barnehagen, herunder søskenmoderasjon, inntektsgradering og maksimalgrense.
Satser for egenbetaling i skolefritidsordningen er hjemlet i Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova), § 13 – 17, skolefritidsordninga.
Frøya kommune har egne vedtekter for barnehage og fritidsordning. Vedtektene justeres ikke hvert år. Vedtekter og elevreglement sees i sammenheng med dette regulativ.

Foreldrebetaling i barnehage i Frøya kommune

Betalingssatser pr. måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalpris vedtatt av Stortinget. Satsene for maksimalpris fastsettes gjennom statsbudsjettet hvert år.

Plass	Pris/mnd
5 dager i uka	**100 % av maksimalpris**
4 dager i uka	**80 % av maksimalpris**
3 dager i uka	**60 % av maksimalpris**

Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen

Hvis maksprisen er høyere enn 6 prosent av den samlede inntekten til familien eller husholdningen, skal man ha en redusert pris. Ordningen ble innført 1. mai 2015.

Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av inntekten sin til barnehagen.

Kostpenger barnehage

I tillegg til foreldrebetalingen kommer kostpenger. Kostpenger i dag er på kr. 316,- for 100 % plass. Økningen er på 2,5 %.

Plass	Kostpris 2017	Kostpris 2018
5 dager (100 %)	**316,00**	**324,00**
4 dager (80 %)	**253,00**	**259,00**
3 dager (60 %)	**188,00**	**193,00**

Kjøp av enkeltdager i barnehage

Om det er ledige plasser kan barn med fast plass kjøpe ekstradager i barnehagen, og betaler da faste satser for dette. Styrer godkjenner slikt ekstrainntak pr. dag. Pris for ekstradager i 2018 settes til kr. 232,- for hel dag.

Søskenmoderasjon i barnehage

Det gis slik søskenmoderasjon etter søknad ut fra følgende kriterier:
Søskenmoderasjon i barnehagen følger bestemmelsene i forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 – moderasjonsordning. Det gis 30 % søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for 2. barn og 50 % for 3. barn eller flere barn. Moderasjonen omfatter søsken som bor fast sammen.

Betalingsperiode

Det kreves betaling i 11. måneder pr. år. Halve juli og halve august er betalingsfri. Nytt barnehage- og skoleår starter i midten av august.

Skolefritidsordning (SFO)

Antall timer pr. uke	Pris pr. time*	Pris pr. mnd.*
1	**32,30**	**129,00**
2	**32,30**	**258,00**
3	**32,30**	**388,00**
4	**32,30**	**517,00**
5	**32,30**	**646,00**
6	**32,30**	**775,00**
7	**32,30**	**904,00**
8	**32,30**	**1 034,00**

9	**32,30**	**1 163,00**
10	**32,30**	**1 292,00**
11	**32,30**	**1 421,00**
12	**32,30**	**1 550,00**
13	**32,30**	**1 680,00**
14	**30,60**	**1 714,00**
15	**30,60**	**1 836,00**
16	**30,60**	**1 958,00**
17	**30,60**	**2 081,00**
18	**30,60**	**2 203,00**
19	**28,90**	**2 196,00**
20 timer og over	**28,90**	

*Satsene er avrundet

Kostpenger SFO

I 2018 er prisen 12,80 pr. måltid ved alle SFO-tilbud.
Det ble innført søskenmoderasjon på 30 % fra 01.01.2016

Skulle man ha behov for ekstratimer i skolefritidsordningen, ut over den avtalte ukentlige oppholdstiden, kan dette kjøpes i tillegg. Pris per enkelttime ut over ukentlig oppholdstid settes til kr 41,- i regulativperioden. Tilbudet om enkelttimer gjelder kun hvis bemanningen tillater den.

Plassen betales etterskuddsvis den 15. i hver måned, og betalingsperioden er på 11 måneder der juli er betalingsfri måned.

Betalingssatser kantine Sistranda skole

Antall dager	Kostpris 2017	Kostpris 2018
5 dager/uke	**406,00**	**416,00**
4 dager/uke	**307,00**	**315,00**
3 dager/uke	**243,00**	**249,00**
2 dager/uke	**160,00**	**164,00**
1 dag/uke	**82,00**	**84,00**

Det gis 50 % søskenmoderasjon på 5 dager i uken.

2. Hjemmetjenester

Betaling for praktisk bistand og opplæring. Dette omfatter hjemmehjelp, miljøarbeid/boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.
For hjemmesykepleie skal det kun kreves vederlag når hjemmesykepleier utfører hjemmehjelpsarbeid. Forskrift for egenbetaling for hjemmehjelp er fastsatt etter veiledende bestemmelser gitt av Helse- og omsorgsdepartementet.

I Frøya kommune er det fastsatt satser for egenbetaling pr. time, timesats kr. 259,- og pr. måned utregnet etter årlig inntekt. Betalingssatsene forholder seg til grunnbeløpet (G) i folketrygden. Betalingssatsen beregnes ut ifra husstandens samlede nettoinntekt før særfradrag ved siste skatteligning. Eventuelle hjelpestønad til hjelp i huset legges til inntekten. Dersom inntekten er vesentlig endret, slik at det kan fastsettes en annen inntekt enn det som framkommer av siste ligning, legges det til grunn. Brukere plikter å gi melding til kommunen dersom deres inntekt endres. Grunnbeløpet er kr. 93 634,- pr. 1. mai 2017. For personer med inntekt under 2 G, fastsettes det hvert år i forskrift et maksimalt utgiftstak. For 2017 er dette kr. 200,- per måned.

Det foreslås for 2018 en justering av kommunesatser for vederlag med 2,5 % for inntekter over 2 G. For inntekter under 2 G (G er grunnbeløpet i Folketrygden) foreslås videreført koblingen til maksimalsats som fastsettes for slik tjenesteyting ved endelig behandling av statsbudsjett for 2017.

Vederlag for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor institusjon.

Beregningsgrunnlag inntekt	Satser 2017	Satser 2018
0 – 2 G	**Maksimalsats i statsbudsjettet**	**Maksimalsats i statsbudsjettet**
2 – 3 G	**1 066,00**	**1 093,00**
3 – 4 G	**1 339,00**	**1 372,00**
4 – 5 G	**1 754,00**	**1 798,00**
Over 5 G	**2 117,00**	**2 170,00**

Betalingssatsene er abonnementspriser pr. mnd. Det beregnes ikke moms på overstående betalingssatser. Vederlaget kan ikke overstige kommunens samlede selvkost for tjenestene til den enkelte i den måneden abonnementet gjelder.
Vederlagssats for enkelttimer for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor institusjon fastsettes for 2018 til kr. 259,-. Oppsigelsestid for abonnement er gjensidig 1 måned, så lenge annet ikke blir avtalt.

Vederlagsbetaling for langtidsopphold i institusjon

Maksimalsats for betaling ved Frøya sykehjem er kr. 58 000,- Denne maksimaltaksten er fastsatt i medhold av vederlagsforskriften med virkning fra 01.01.99.
Vederlagsbetaling for korttidsopphold i institusjon.

- Døgntilbud – sats som fremkommer i Statsbudsjettet for 2018.
- Dag- eller natt-tilbud er den sats som fremkommer av statsbudsjettet.

I de tilfeller vederlag eller timepris er lavere enn abonnement, gjelder timeprissatsen.
Trygdeboliger
Kommunal husleie økes med konsumprisindeksen (KPI) pr. oktober hvert inneværende år.
Husleie kan maks økes med konsumprisindeksen jmfr. Husleielovens § 4 – 2. Indeksregulering.

Middag

Pris for kjøp av middag og middagsombringing på Frøya sykehjem økes fra kr. 76,- pr. porsjon i 2017 til kr. 78,- pr. porsjon i 2018. Emballasje er inkludert i prisen.

Trygghetsalarm

Oppkobling til «Hjelp 24», som er sentralen for mottak av trygghetsalarm økes fra kr. 199,- pr mnd. i 2017 til kr 204,- i 2018.

3. Dagsenter

Pris pr. dag	2017	2018
Dagsenter med skyss	**226,00**	**232,00**
Dagsenter uten skyss	**159,00**	**163,00**
Dagsenter for hjemmeboende demente	**81,00**	**83,00**

4. Frøya kulturskole

Betalingssatser kulturskolen

Pris pr. år	2017	2018
Individuell undervisning	**2 337,00**	**2 395,00**
Grupper	**972,00**	**996,00**

Betalingssatser materiell

Pris pr. år	2017	2018	
Leie av instrumenter	679,00	696,00	
Noter	Kostpris	Kostpris	Noter elevene kjøper selv
Materialavgift visuell kunst	565,00	579,00	
Materialavgift teater og dans	226,00	232,00	
Kopieringsavgift øvrige fag	104,00	107,00	

Rabattordningene for kulturskolen:

30 % rabatt på fag nr.2/søsken nr. 2. (forutsetter at søsken har samme betaler)
50 % rabatt for resterende tilbud/søsken.
Makspris pr. familie: kr. 4 000,00

5. Frøya bibliotek

Betalingssatser ved purring

Gjeldende satser ved gjentatt purring:

1. gangs purring: gratis
2. gangs purring: gratis

Hvis materiell ikke blir innlevert etter 2. purring må låneren betale erstatningskrav.

Lånerne forplikter seg (jfr. Låneregler for Frøya bibliotek) til å erstatte tapt og ødelagt materiell etter en hver tids gjeldende satser.

Betalingssatser ved tap og skade på bøker og annet materiale

Utlån for voksne	2017	2018
Bøker	439,00	450,00
Lydbøker	549,00	563,00

Utlån for barn		
Bøker	275,00	282,00
Lydbøker	329,00	337,00
Utlån for alle		
Filmbokser	329,00 + 110,00	337,00 + 113,00
For hver ekstra		
Film	329,00	337,00
CD musikk	275,00	282,00
CD rom	549,00	563,00
Språkkurs	1 098,00	1 125,00
Tidsskrift	110,00	113,00

I tillegg til betalingssatsene for hvert tapt medium kommer en omkostning på kr. 224,-

6. Frøya kino

Billettpriser	2017	2018
Barn	88,00	88,00
Voksne	129,00	129,00

7. Frøya kulturhus- og kompetansesenter

Betalingssatser for utleie av rom i 2018

Det anbefales å kontakte Frøya kulturhus- og kompetansesenter ved leie av lokaler og utstyr for å tilpasse hvert enkelt behov.

Areal	Tillegg i pris	Kommersielle/private leietakere	Frivillige lag og organisasjoner og lokale arrangement
Storsalen Dag 1 Dag 2 Dag 3	Lyd, lys, prosjektor, sceneelement, teknikere, artistgarderobe	8 741,00 + 12 % av bill. 6 556,00 + 12 % av bill. 4 371,00 + 12 % av bill.	3 278,00 + 12 % av bill. 1 639,00 + 12 % av bill. 1 093,00 + 12 % av bill.
Kinosalen	Ekstrautstyr, tekniker	3 278,00 + 12 % av bill.	1 311,00 + 12 % av bill.
Garderober		218,00/stk	109,00/stk
Greenroom		218,00/stk	109,00/stk
Vrimleareal	Lyd og lys utstyr	1 639,00	820,00
Studio	311,00/instrument	Tekniker 492,00/time	Pris etter avtale
Bandrom	Depositum for bruk av rom og utstyr	Pris avtales	Pris avtales

Utleiesatser for utstyr og personell i 2018

Type utstyr	Informasjon	Kommersielle/private leietakere	Frivillige lag og organisasjoner og lokale arrangement
PA Dag 1: Dag 2: Etter dag 2/dag	Full rigg (se egen oversikt)	3 824,00 3 278,00 2 732,00	1 912,00 1 639,00 1 366,00
PA – liten	To høyttalere og mikrofon	1 093,00	Gratis
Lydtekniker	50 % tillegg helg fra fredag kl 18:00	470,00/time	274,00/time

Lys – liten rigg	**50 % tillegg helg fra fredag kl 18:00**	**470,00/time**	**164,00/time**
Sceneelementer	**2x1 meter**	**55,00/element**	**28,00/element**
Backline	**Trommesett, gitaramp, bassamp, elpiano**	**328,00/enhet**	**164,00/enhet**
Trådløse mikrofoner	**Leie pr. stk pr. døgn**	**328,00**	**164,00**
Røykmaskin	**Tillegg for røykvæske**	**328,00/døgn**	**164,00/døgn**
AV-utstyr, projektor, pc, TV, DVD		**218,00/enhet**	**109,00/enhet**
Flygel	**Flygel på scene – tillegg for stemming**	**546,00/gang**	**273,00/gang**

Alle priser med unntak av personell er oppgitt inklusive MVA.

Vielser

Priser/time	**2017**	**2018**
Teknisk bistand		**459,00**
PA – enkelt lydanlegg		**1 066,00**
Lys – grunnbelysning		**459,00**
Trådløs mikrofon		**320,00**
Renhold		**1 200,00**

8. Frøya svømmehall

	2017	**2017**	**2018**	**2018**
	Voksne	**Barn**	**Voksne**	**Barn**
Enkeltbillett	**82,00**	**41,00**	**84,00**	**42,00**
Klippekort – 20 klipp	**817,00**	**408,00**	**837,00**	**418,00**
Familie*	**170,00**		**174,00**	

*To foresatte og barn

Utleie svømmehall

Priser/time	2017	2018
Svømmebasseng	193,00	198,00
Terapibad	258,00	264,00
Hele svømmehallen	451,00	462,00

9. Frøyahallene

Utleie til idrettslag

Priser/time	2017	2018
1/3 av hallen	85,00	87,00
2/3 av hallen	126,00	129,00
Hele hallen	171,00	175,00
Halleie ved kamper	198,00	203,00

Utleie til firma/andre

Priser/time	2017	2018
1/3 av hallen	181,00	186,00
2/3 av hallen	267,00	274,00
Hele hallen	394,00	404,00
Halleie ved kamper, cup o.l.	533,00	546,00

Utleie av møterom/amfi

Priser/time	2017	2018
Vanlig møtevirksomhet	373,00	382,00
Møtevirksomhet inkl. tekniker	640,00	656,00

Utleie basishall

Priser/time	2017	2018
Basishall	126,00	129,00
Utleie firma/andre	267,00	274,00

10. Fellingsavgift for hjort

Den øvre rammen fastsettes i statsbudsjettet. Den enkelte kommune vedtar selv den kommunale fellingsavgiften innenfor øvre ramme. Rådmannen foreslår å følge den øvre rammen fastsatt i statsbudsjett.

11. Deltakelse i frisklivstilbud i Frøya kommune

Det settes en egenandel på kr 300 pr. person for deltakelse i kommunens individuelle tilrettelagte frisklivstilbud fra 01.08.2017. Tilbudet gis over en periode på 12 uker. Satsen vil revideres første gang gjennom kommunens fastsetting av betalingssatser og gebyrregulativ for 2019.

GEBYRREGULATIV FOR

BYGGESAK, FRADELING, OPPMÅLING, REGULERINGSSAK, LANDBRUK, VANN, AVLØP, SLAM, FEIING, BRANN, RENOVASJON, HUSLEIE OG KAI/HAVNER

I FRØYA KOMMUNE

2018

Generell avgiftsøkning og endring på betalingssatser er lagt inn med 2,5 % med følgende unntak:

- Brannvern/feiing og tilsyn med fyringsanlegg økes med 0,0 %
- Renovasjonsgebyret for et normalabonnement for husholdninger og fritidsboliger endres ikke.
- Oppmålingsgebyret økes med 0,0 %
- Kommunal husleie reguleres i henhold til Lov om husleieavtaler § 4.2. og følger økning i konsumprisindeks for 2017.

Gebyrsatser er vedtatt i Kommunestyret 23.11.2017 i medhold av følgende lover og forskrifter:

- Lov 2012-03-16-12 *«om kommunale vass- og avløpsanleggslov»* med gjeldende forskrifter og eventuelt senere endringer av loven.
- Lov av 13. mars 1981 *«om vern mot forurensinger og om avfall»* med gjeldende forskrifter og eventuelt senere endringer av loven.
- Forskrift 2010-12-20 nr. 1762 om kommunens beregning og innkreving av anløpsavgift fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 20.12.2010 med hjemmel i lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann §§§ 8, 25 og 52.
- Lov av 20. juni 2002 *«om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver»* med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.
- Plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.
- Matrikkelloven av 17. juni 2005 med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.
- Jordloven av 12. mai 1995 med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.
- Konsesjonsloven av 31. mai 1974 med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.
- Delingsloven av 23. juni 1978 med gjeldende forskrifter og eventuelle senere endringer av loven.

12. Vann – avløp – slam – renovasjon – feiing

Årsgebyret fordeles over 3 terminer pr. år.

Vann

Tilknytningsavgifter:	eks. mva.	inkl. mva.
Bolig/fritidsbolig/hytte	**6 039,00**	**7 549,00**
Driftsbygning/brygge/naust/tappepost	**6 039,00**	**7 549,00**
Næringsbygg m.m.:		
Inntaksledning 32 mm.	**6 039,00**	**7 549,00**
Inntaksledning 40/50 mm.	**12 089,00**	**15 111,00**
Inntaksledning 63 mm.	**18 128,00**	**22 660,00**
Inntaksledning 75 mm.	**24 157,00**	**30 196,00**
Inntaksledning 110 mm.	**36 246,00**	**45 308,00**
Inntaksledning 125 mm.	**48 329,00**	**60 411,00**
Inntaksledning 160 mm.	**72 491,00**	**90 614,00**
Frakoblingsavgift	**3 419,00**	**4 274,00**
Tilkoblingsavgift	**3 238,00**	**4 274,00**
Årsavgifter:		
Vannavgift bolig under 60 m2	**2 846,00**	**3 558,00**
Vannavgift bolig over 60 m2	**4 709,00**	**5 886,00**
Vannavgift driftsbygning	**2 846,00**	**3 558,00**
Vannavgift fritidsbolig/hytte	**3 583,00**	**4 479,00**
Vannavgift naust/sjøhus	**1 992,00**	**2 490,00**
Tappepost	**1 211,00**	**1 514,00**
For bygninger beregnet til forretning eller annet serviceformål, institusjoner, industri og lignende:		
Vannavgift inntil 100 m2	**5 508,00**	**6 885,00**
Vannavgift 100/500 m2	**11 328,00**	**14 160,00**
Vannavgift 500/1000 m2	**19 058,00**	**23 823,00**
Vannavgift over 1000 m2	**28 393,00**	**35 491,00**
Vannavgift måler (pr. m3)		
0 – 1000 m3	**12,71**	**15,89**
1000 – 16 000 m3	**9,59**	**11,99**
Over 16 000 m3	**6,38**	**7,98**
Minimumsavgift vannmåler	**5 508,00**	**6 885,00**
Svømmebasseng		
Inntil 20 m^3	**1 085,00**	**1 356,00**
Inntil 40 m^3	**1 507,00**	**1 884,00**
Over 40 m^3	**3 975,00**	**4 969,00**

Avløp/slam

Tilknytningsavgifter:	eks. mva.	inkl. mva.
Bolig/fritidshus/hytte	**7 400,00**	**9 250,00**
Årsavgifter:		
Avløp bolig under 60 m2	**2 687,00**	**3 359,00**
Avløp bolig over 60 m2	**4 529,00**	**5 661,00**
Avløp fritidshus/hytte/naust	**3 571,00**	**4 464,00**
For bygninger beregnet til forretning eller annet serviceformål, institusjoner, industri og lignende:		
Avløp inntil 100 m2	**4 529,00**	**5 661,00**
Avløp 100/500 m2	**6 790,00**	**8 488,00**
Avløp 500/1000 m2	**9 030,00**	**11 288,00**
Avløp over 1000 m2	**11 261,00**	**14 076,00**
Tømming minirenseanlegg – årlig tømming i rute (inntil 4 m3 våtvolum (5 pe))	**2 939,00**	**3 674,00**
Tømming minirenseanlegg – tømming hvert 2. år i rute (inntil 4 m3 våtvolum (5 pe))	**1 470,00**	**1 838,00**
Tømming slamavskiller inntil 4 m3 våtvolum– tømming hvert 2. år i rute	**1 470,00**	**1 838,00**
Tømming slamavskiller inntil 4 m3 våtvolum – tømming hvert 4. år i rute	**735,00**	**919,00**
Pr. m3 for tank utover 4 m3 våtvolum	**309,00**	**386,00**
Ekstratømming slamavskiller/minirenseanlegg inntil 4 m3 våtvolum	**2 939,00**	**3 674,00**
Tilleggsgebyr for ureglementert innhold i slamavskiller/ minirenseanlegg (Jfr. forskrift post 2.12.7 d)	**2 939,00**	**3 674,00**

Renovasjon

Årsavgifter:	eks. mva.	inkl. mva.
Renovasjonsgebyr for husholdningen for et normalabonnement	**2 450,00**	**3 062,50**
Renovasjonsgebyr for fritidshus	**900,00**	**1 125,00**
Påslag på renovasjonsgebyret for etterkontroll og etterdrift av Kvisten renovasjonsplass, samt opprydding i Nordhammervika	**240,00**	**300,00**

Feiing og branntilsyn i bolig og fritidsbolig

Avgifter:	eks. mva.	inkl. mva.
Årlig avgift for feiing og branntilsyn i bolig og fritidsbolig. Den dekker en feiing og et branntilsyn hvert 4. år. Feiehyppigheten blir vurdert av feieren avhengig av sotmengde og pipebrannfare. Der det er behov for, eller ønske om oftere feiing blir dette en egen tilleggsavgift	**474,00**	**592,50**
Avgift for ekstrafeiing, etter eget ønske eller pga. stor sotmengde.	**325,00**	**406,25**
Feiing utenom rute – belastes pr. time	**500,00**	**625,00**
Avgift for feiing på fritidsbolig (frivillig) som blir utført på vanlig feierunde.	**500,00**	**625,00**
Fjerning av blanksot(fresing) faktureres etter medgått tid pr. påbegynt time.	**500,00**	**625,00**
Feiing av røykkanaler og skorsteiner knyttet til industrianlegg faktureres etter medgått tid pr. påbegynt time	**500,00**	**625,00**
Kontroll av piper ved bruk av inspeksjonskamera faktureres etter medgått tid pr. påbegynt time	**500,00**	**625,00**

Feiing av kommunale fyrkjeler

Avgifter:	eks. mva.	inkl. mva.
Kontroll som er en måling av virkningsgrad og åpning for sjekk om feiebehov	**2 797,00**	**3 496,25**
Feiing der fysisk feiing blir utført etter måling og kontroll der det er behov.	**3 357,00**	**4 196,00**

13. Kai- og havneavgift

Avgifter:	
Liggeavgift pr. døgn	**159,00**
Fast liggeplass pr lengdemeter kai (årsleie) (Lengdemeter kai = båtens lengde i meter + 2 meter (manøvrering)) Leie av fast plass ved kommunal flyte kai (Betongbrygge)	**1 300,00/meter**
Årlig leie pr plass inntil 6 meter bredde. Pr meter bredde kai	**3 623,00**
(Breddemeter kai er målt i lysåpning fra senter til senter utrigger) Årlig leie pr plass over 6 meter bredde. Pr meter bredde (fra første meter)	**6 210,00**
Leie av fast plass ved kommunal flyte kai (Stålbrygge)	
Årlig leiepris pr plass	**12 420,00**
Eventuell vann- og strømtilkobling er ikke inkludert i leieprisen Leieavtaler reguleres i egne leiekontrakter for de respektive havnene.	

Vareavgifter: Pr. m^3 sand/grus Pr. tonn stykkgods, gjødsel og kraftfor Pr. tonn asfalt Pr. tonn sprengstoff **Fylling av vann:**	 **7,10** **14,60** **7,10** **79,70**
Startavgift	**1 656,00**
Pr m^3 fylt vann	**29,00**
Fiskebåter unntas for avgiften, men må betale liggeavgift for de døgn som overstiger 3 døgns sammenhengende liggetid. For å fritas for slik avgift må det være min. 1 ukes opphold mellom hver døgnperiode, ellers påløper liggeavgift fra første liggedag.	
Det kreves ikke liggeavgift når det svares vareavgift. Båtplasser i fiskerihavner forbeholdes førsterett til fiskerinæringen	

14. Brannvern

Gebyrer	eks. mva.	inkl. mva.
Utrykning til unødig alarm	**5 135,00**	**6 419,00**
Nedbrenning av bygning	**10 270,00**	**12 838,00**
Behandling av søknad om salg av fyrverkeri inklusiv tilsyn med utsalgssted	**2 568,00**	**3 210,00**

15. Byggesak

	Gebyrer	
A.1	**Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver, jfr. plan- og bygningslovens §§ 20-2-jfr. §3.1 og 3.2 i SAK 2010**	
	Fasadeendring og tilbygg inntil 15 m^2	**2 267,00**
	Tilbygg over 15 m^2	**4 533,00**
	Bygninger over 50 m^2 BYA	**6 800,00**
A.2	**Tiltak som krever søknad og tillatelse Jfr. plan- og bygningsloven §20-1**	
A.2.a	**Oppføring, tilbygging, påbygging og underbygging**	
	Boliger Enebolig	**11 489,00**

	Tomannsbolig	**17 321,00**
	For sekundærleiligheter i boligbygg (nybygg) betales per enhet:	**5 620,00**
	Rekkehus pr. boenhet inntil 4 boenheter	**7 556,00**
	Rekkehus pr. boenhet fra 4 til 15 boenheter	**3 809,00**
	Rekkehus pr. boenhet over 15 boenheter	**1 837,00**
	Flermannsboliger pr. boenhet	**6 568,00**
	Fritidsbolig/Hytte (per enhet)	**13 323,00**
	Andre bygg og tilbygg For alle kategorier næringsbygg samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter fast m^2-pris og bygningens Bruksareal: 0-50 m^2 >50-200 m^2 >200-400 m^2 >400-600 m^2 > 600 m^2	 **4 140,00** **67,00 per m^2** **54,00 per m^2** **48,00 per m^2** **25,00 per m^2**
	Andre bygg og tilbygg For alle kategorier private bygg samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter fast m^2-pris og bygningens bruksareal: 0-50 m^2 >50-200 m^2 >200-400 m^2 >400-600 m^2 > 600 m^2	 **3 426,00** **55,00 per m^2** **45,00 per m^2** **39,00 per m^2** **21,00 per m^2**
A.2.b	Fasadeendring, eller vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak som nevnt under A.2.a	**2 267,00**
A.2.c	Bruksendring eller vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under A.2.a	**2 267,00**
A.2.d	Riving av tiltak som nevnt under A.2.a	
	0 – 100 m^2	**2 267,00**
	100 – 500 m^2	**4 533,00**
	Over 500 m^2	**6 800,00**
A.2.e	Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner Installasjon av vedovn	 **0,00**
	Andre tekniske installasjoner, større tiltak	**2 267,00**
A.2.f	Oppdeling eller sammenføyning av bruksenheter i boliger samt annen ombygging som medfører fravikelse av bolig	**2 267,00**
A.2.g	Oppføring av innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretninger o.l.	**1 117,00**
A.2.h	Deling av eiendom eller bortfeste av enhet i mer enn 10 år	**2 267,00**
A.2.i	Vesentlig terrenginngrep	**2 267,00**
A.2.j	Anlegg av veg eller parkeringsplass, andre søknadspliktige konstruksjoner og anlegg	**2 267,00**
A.2.k	Søknad om ferdigattest	**2 267,00**

A.2.l	Søknad om midlertidig brukstillatelse	**2 267,00**
A.3	**Trinnvis behandling, jf. plan- og bygningslovens § 95 a.**	
	Søknad om rammetillatelse	**70 % av A.2**
	Søknad om igangsettingstillatelse	**50 % av A.2**
A.4	**Endring av tillatelse**	
	Små endringer etter at positivt vedtak er fattet	**5 % av fullt gebyr**
	Store endringer etter at positivt vedtak er fattet	**10 % av fullt gebyr**
	Revidert søknad etter avslag, innsendt innen ett år	**50 % av fullt gebyr**
	Fornyelse av tiltak	**30 % av fullt gebyr**
A.5	**Tilleggsgebyr**	
	Dispensasjoner – fra tekniske forskrifter	**2 267,00**
	Sakkyndig bistand betales av tiltakshaver etter regning over faktiske utgifter	
A.6	**Søknad om utslippstillatelse**	
	Utslipp av avløpsvann fra bolig- og fritidsbebyggelse med innlagt vann, eller annen bebyggelse med tilsvarende utslipp, når utslippet tilknyttes separat avløpsanlegg.	**2 267,00**
A.7	**Godkjenning av ansvarsrett**	
	Selvbygger	**2 267,00**
A.8	**Ulovlig tiltak og tvangmulkt etter PBL Kap. 32 for:**	
	Tvangsmulkt	**Fastsettes av Rådmannen**
	Behandling av tiltak som er ulovlig bygd/igangsatt. Forhøyet gebyr gjelder både dispensasjonssøknad, eventuelt delingssøknad og byggesøknad.	**3 ganger fullt gebyr**
	Ved mer omfattende saker med utgangspunkt i et tiltak som er ulovlig bygd/igangsatt beregnes gebyr etter medgått tid og kostnader.	**Pr. time 1 242,00 + faktiske kostnader**
	Behandling av søknad om tillatelse til tiltak som er ulovlig bygd/igangsatt, men tiltakshaver melder uoppfordret fra i ettertid. Forhøyet gebyr gjelder både dispensasjonssøknad, eventuelt delingssøknad og byggesøknad.	**2 ganger fullt gebyr**
	Tilleggsgebyr for igangsatt arbeid etter søknad er sendt, men før den er behandlet/tillatelse er gitt.	**2 267,00**
	Ulovlighetsoppfølging	
	Forhåndsvarsel etter § 32 – 2	**4 554,00**
	Pålegg om stans og retting (§ 32 – 3)	**9 108,00**

	Pålegg om øyeblikkelig stans og opphør (§ 32 – 7)	**9.108,00**
	Gjennomføring av tvangsfullbyrdelse (§ 32 – 7)	**Etter medgått tid, minstepris 9 108,00**
	Ilegging av overtredelsesgebyr	**Etter medgått tid, minstepris 9 108,00**
	Saksbehandlingstid for møter og befaringer	**Medgått tid**
A.9	Seksjonering av eiendom	**3 x rettsgebyr**
	Seksjonering av eiendom med befaring	**5 x rettsgebyr**

16. Planbehandling

Reguleringssaker og dispensasjoner

Gebyrer		
Oppstartmøte – ny plan		**2 330,00**
Behandling av planprogram		**4 994,00**
Ufullstendig planmateriale		**4 533,00 pr retur**
Konsekvensutredninger	**Belastes etter medgått tid**	
	Vann og avløpsplaner med atskilt saksgang	**17 761,00**
Behandlingsgebyr	**Omfatter alle utgifter til fremming av planforslaget, inklusive ekspedering, kopiering av tekst, innhenting av høringsuttalelser osv fram til kunngjøring av endelig vedtak.**	
Trekking av søknad	Ved skriftlig trekking av plan før 1. gangs behandling	**50 % av grunnbeløpet**
Reguleringsendringer og endring av kommuneplanens arealdel		
Behandlingsgebyr	Inkluderer alle utgifter i forbindelse med saksgang, ekspedering og kunngjøring av endelig vedtak	
	Endring som ikke krever forutgående utlysning	**13 767,00**
	Endring som krever avgrenset høring	**15 248,00**

	Endring som krever full høringsrunde og utlegging til offentlig ettersyn	**19 839,00**
Dispensasjoner		
Dispensasjon fra reguleringsplan. Arealdel		
Behandlingsgebyr Trekking av søknad	Omfatter utlegg til saksbehandling, kopiering, utsending der det kreves, befaring og alt arbeid fram til ferdig vedtak. Ved skriftlig trekking av dispensasjonssøknad som er klar for politisk behandling, betales 70% av fullt gebyr	**3 999,00**
Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel inklusive delplaner og fra PBL § 1-8, enkeltvis eller i kombinasjon.		
Behandlingsgebyr	Omfatter utlegg til saksbehandling, kopiering, utsending der det kreves, befaring fram til ferdig vedtak.	**6 210,00**
	Søknad som ikke krever høring	**3 999,00**
Trekking av søknad	Ved skriftlig trekking av dispensasjonssøknad som er klar for politisk behandling, betales 70% av fullt gebyr	
100 metersbeltet	Dispensasjonsbehandling på bygging i 100-metersbeltet i LNF-områder	**20 700,00**

17. Landbruksseksjonen

Konsesjon etter konsesjonsloven følger statlige satser

Gebyrer	
Behandling av konsesjonssaker	**5 000,00**
Gebyr i forbindelse med viltsaker	

Godkjenning av nytt jaktvald	**1 014,00**
Utvidelse av eksisterende vald	**1 014,00**
Oppsplitting av eksisterende vald	**1 014,00**
Gebyr i forbindelse med deling av eiendom	
Gebyr for deling av eiendom som behandles etter jordloven	**2 000,00**

18. Oppmåling

Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Matrikkellovens § 32, matrikkelforskriftens § 16) fastsettes slik:

1.1 Behandling av delingssøknad etter plan og bygningsloven kr 2 267,00

1.2 Ny grunneiendom

1.2.1 Ny grunneiendom og festegrunn (selvstendig parsell med nytt gårds- og bruksnummer)

Areal i kvm		Gebyr i kr
Fra	**t.o.m.**	
0	1 500	**17 616,00**
1 501	1 750	**18 483,00**
1 751	2 000	**19 364,00**
2 001	2 250	**20 261,00**
2 251	2 500	**21 115,00**
2 501	2 750	**21 964,00**
2 751	3 000	**22 860,00**
3 001	3 250	**23 778,00**
3 251	3 500	**24 676,00**
3 501	3 750	**25 506,00**
3 751	4 000	**26 424,00**
4 001	4 250	**27 306,00**
4 251	4 500	**28 158,00**
4 501	4 750	**29 039,00**
4 751	5 000	**29 921,00**
5 001	6 000	**31 321,00**
6 001	7 000	**32 751,00**

7 001	8 000	**34 151,00**
8 001	9 000	**35 320,00**
9 001	10 000	**36 949,00**
10 001	11 000	**38 396,00**
11 001	12 000	**38 778,00**
12 001	13 000	**41 194,00**

Gebyr for areal over 13 000 kvm beregnes etter følgende formel:
Y=AX + B (Y = gebyr i kroner, X = areal i kvm)
A = 0,865 **B = kr 22 884**

1.2.2 Tilleggsareal til eksisterende grunneiendom

Areal i kvm		**Gebyr i kr**
Fra	**t.o.m.**	
0	75	**4 230,00**
76	150	**4 926,00**
151	300	**4 343,00**
301	450	**7 743,00**
451	600	**9 141,00**
601	750	**10 571,00**
751	900	**11 986,00**
901	1 050	**13 386,00**
1 051	1 200	**14 801,00**
1 201	1 350	**16 203,00**
1 351	1 500	**17 616,00**

Etableres som ny grunneiendom eller festegrunn og slås sammen med eiendommen som skal ha tillegget. Gebyr for areal over 1 500 kvm beregnes etter samme formel som i 1.2.1.

1.2.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjonen
Se tabell 1.2.1.

1.2.4 Ny anleggseiendom
Faktureres etter medgått tid og kostnad eller minstegebyr.

1.2.5 Registrering av jordsameie
Faktureres etter medgått tid og kostnad eller minstegebyr.

1.3 Ny matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Faktureres som ordinær oppmålingsforretning.

1.4 Grensejustering

1.4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

Areal i kvm		Gebyr i kr
Fra	t.o.m.	
0	75	**3 502,00**
76	150	**4 079,00**
151	300	**5 252,00**
301	450	**6 411,00**
451	600	**7 569,00**
601	750	**8 753,00**
751	900	**9 925,00**
901	1 050	**11 084,00**
1 051	1 200	**12 255,00**
1 201	1 350	**13 416,00**
1 351	1 500	**14 586,00**

1.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1 000 m³

Gebyr faktureres etter medgått tid og kostnad eller minstegebyr.

1.5 Arealoverføring

1.5.1 Arealoverføring for grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg og jernbaneformål.

Areal i kvm		Gebyr i kr
Fra	t.o.m.	
0	75	**3 502,00**
76	150	**4 079,00**
151	300	**5 252,00**
301	450	**6 411,00**
451	600	**7 569,00**
601	750	**8 753,00**
751	900	**9 925,00**
901	1 050	**11 084,00**
1 051	1 200	**12 255,00**
1 201	1 350	**13 416,00**
1 351	1 500	**14 586,00**

Gebyr for areal over 1 500 kvm beregnes etter formelen i 1.2.1

1.5.2 Arealoverføring for anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføying er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning.

Antall punkter	Gebyr i kr	Antall punkter	Gebyr i kr
1	**2 937,00**	13	**15 525,00**
2	**3 943,00**	14	**16 572,00**
3	**5 034,00**	15	**17 604,00**
4	**6 054,00**	16	**18 666,00**
5	**7 129,00**	17	**19 728,00**
6	**8 135,00**	18	**20 750,00**
7	**9 208,00**	19	**21 813,00**
8	**10 289,00**	20	**22 843,00**
9	**11 319,00**	21	**23 904,00**

10	**12 340,00**	22	**24 953,00**
11	**13 416,00**	23	**26 028,00**
12	**14 449,00**		

1.7 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt og klarlegging av rettigheter.

Antall punkter	Gebyr i kr	Antall punkter	Gebyr i kr
1	**3 083,00**	13	**40 233,00**
2	**6 450,00**	14	**43 315,00**
3	**9 510,00**	15	**46 355,00**
4	**12 623,00**	16	**49 420,00**
5	**15 683,00**	17	**52 500,00**
6	**18 745,00**	18	**55 575,00**
7	**21 825,00**	19	**58 638,00**
8	**24 873,00**	20	**61 733,00**
9	**27 950,00**	21	**64 798,00**
10	**31 030,00**	22	**67 860,00**
11	**34 093,00**	23	**70 908,00**
12	**37 168,00**		

Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid og kostnad eller minstegebyr.

1.8 Privat grenseavtale

Gebyr fastsettes etter medgått tid eller minstegebyr.

1.9 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller andre etter delegert fullmakt fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

1.10 Frister og nedsatt gebyr etter Matrikkelloven

Etter matrikkellovens § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Fristen begynner ikke å løpe før vedtak etter plan- og bygningsloven foreligger, før forskuddspliktig oppmålingsgebyr er innbetalt, hvis det må brukes ekstra tid for å få partene til å møte, for supplering av informasjon, for den tiden som medgår til tinglysing, eller hvis saken påklages. Fristen opphører når matrikkelbrev er postlagt.

1.11 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

1.12 Gebyr for oppmålingsforretning over punktfeste og innløsing av feste med oppmåling

For oppmålingsforretning over **punktfeste** betales **kr 7 321,00**

For oppmålingsforretning ved **innløsing av feste** (fra feste til ny grunneiendom) gjelder satsene i tabell 1.2.1.

1.13 Gebyr for avbrutt forretning

Rekvirenten kan trekke rekvisisjonen fram til oppmålingsforretning er avsluttet. Rekvisisjonen kan likevel ikke trekkes dersom enheten er opprettet i matrikkelen.

Ved tilbakekalt, avbrutt eller annullert forretning, betales fullt gebyr når arbeidet er kommet så langt at en arbeider i terrenget. Hvis rekvisisjonen trekkes før dette, beregnes gebyr etter medgått tid. Avbrutt forretning kan skyldes at saken trekkes, rekvirent ikke møter eller at partene ikke blir enige. Hvis rekvirent ikke møter, beregnes gebyr etter medgått tid.

1.14 Gebyr for oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

For slike forretninger over større sammenhengende parseller/eiendommer til landbruks-, og allmennyttige formål og oppløsning av sameie, betales gebyr etter timepris eller minstegebyr. Med minstegebyr forstås utført arbeid inntil 2 timer.

1.15 Gebyr beregnet etter medgått tid for arbeid etter matrikkelloven

Gebyr for oppmålingstekniske arbeider som har hjemmel i matrikkelloven og som ikke kan beregnes etter foranstående satser, skal beregnes på grunnlag av anvendt tid.

- Påvisning/utstikking i terreng
- Ekstraarbeid på grunn av ikke ryddet og klargjort område før forretningen starter

1.16 Gebyr for andre oppdrag

Oppdrag som utstikking eller oppmåling for andre offentlige eller private aktører kan utføres når det er ledige ressurser, og beregnes etter medgått tid eller minstegebyr.

1.17 Vinterforskrift

Med hjemmel i matrikkelforskriftens § 18, tredje ledd, har Frøya kommune vedtatt at 16-ukersfristen ikke gjelder i perioden 1. november til 1. mars.

1.18 Timepris og minstegebyr

	Pris
Minstegebyr (utført arbeid inntil 2 timer)	**2 484,00**
Utført arbeid ut over 2 timer pr. time	**1 242,00**

1.19 Utstedelse av matrikkelbrev

	Pris
Matrikkelbrev inntil 10 sider	**175,00**
Matrikkelbrev over 10 sider	**350,00**
Tinglysningsgebyr	**525,00**
Seksjoneringsgebyr	**3 x rettsgebyr**
Rettsgebyr	**1 025,00**

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

1.20 Betalingsbestemmelser

a) Rekvirenten skal i alminnelighet betale faktura når forretningen er fullført.
b) Utgiftene til merkemateriell er inkludert i gebyrsatsene.
c) Tinglysingsgebyr og utstedelse av matrikkelbrev kommer i tillegg til gebyrsatsene og er inkludert i fakturabeløpet.
d) Betaling skjer etter regulativet og satsene som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.

18. Fellesbestemmelser

Urimelig gebyr

I spesielle tilfeller kan planutvalget etter søknad redusere gebyret.

Betalingsbestemmelser

Gebyrene skal betales etter regning utstedt av Frøya kommune.

Betaling skjer etter det regulativ og satser som gjelder på det tidspunkt som søknaden/rekvisisjonen er innstemplet i Frøya kommune om ikke annet er spesifisert i regulativet. Dette gjelder ikke tinglysningsgebyret.

Forbehold om saksbehandling ved utestående restanser

Nye saker blir ikke behandlet før tiltakshavers restanser på andre saker ved plan, landbruk og miljøenheten er betalt.

Merverdiavgift beregnes ikke ved innkreving av gebyr for byggesak, fradeling, oppmåling, regulering og landbrukssaker, jfr. skattedirektørens rundskriv av 6. mars 1970 til skatteinspektørene.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik	**Arkiv:** 153
Arkivsaksnr.: 17/3246	

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Kommunestyret

BUDSJETTJUSTERING 2 - INVESTERINGSBUDSJETTET 2017

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Frøya kommune vedtar følgende endringer for investeringsbudsjett for 2017:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
551315	Prosjektering NÆRINGSAREAL	2 897 098	800 000	2 097 098
551317	Infrastruktur sentrumsområdet	1 268 711	2 267	1 266 444
551328	Trafikksikkerhetstiltak	989 398	550 000	439 398
551341	Ny brannstasjon	26 885 587	280 000	26 605 587
551342	Dynøy oppvekstsenter	3 119 210	50 000	3 069 210
551343	BOLIGFELT HOLAHAUAN	14 563 132	2 200 000	12 363 132
551345	Adresseprosjektet - fullføring av prosjektet	986 250	170 000	816 250
551347	FJERNVARMEANLEGG - SISTRANDA SENTRUM	2 743 324	300 000	2 443 324
551356	Tankvogn brann	1 200 000		1 200 000
551358	LIGGEKAI SISTRANDA	401 363		401 363
551361	Oppgradering uteområdet på Sistranda/Hamarvik (fra flytting 2016)	1 110 577		1 110 577
551364	VANNFORSYNING SISTRANDA-NORDSKAGET	20 957 360	10 000 000	10 957 360
551370	FORPROSJEKT MUSEUM	175 000		175 000
551374	Nordhamarvik gravplass	4 014 617	150 000	3 864 617
551375	NYTT HØYDEBASSENG - Bergheia	2 000 000	40 000	1 960 000
551376	NYTT HØYDEBASSENG - BREMNESTUVA	17 873 513	250 000	17 623 513
551377	OPPRYDDING KOMMUNALE AVLØPSLEDNINGER/OVERVANNSPROBLEMER	2 065 621	75 000	1 990 621
551378	Universiell utforming Hallaren Kirke	190 000	150 000	40 000
551388	UTBYGGING BEINSKARDET - BYGGETRINN 2	3 891 011		3 891 011
551391	Flytekai Inntian	312 500	220 000	92 500
551393	Digitalisering av arkiv - komplementering delingsarkiv og planarkiv	690 348	460 000	230 348
551401	FRILUFTLIVETS ÅR KOMMUNE	146 932		146 932
551402	FYSISK UTFORMING OSK	168 750	150 000	18 750
551404	INNKJØP ELEVPCER	527 778	450 000	77 778
551406	NY KOMMUNIKASJONSLØSNING	196 196	60 000	136 196
551407	NY SKOLEPORTAL	182 150		182 150
551428	KULVERT I BLAKSTADVASSDRAGET	187 590		187 590
551430	MORGENDAGENS OMSORG	6 726 268	3 000 000	3 726 268
551431	Gjetøy bru	1 250 000	860 000	390 000
551434	Varmesentral Mausund skole	2 000 000	115 000	1 885 000
551435	Søppelpresser	417 500		417 500
551439	Hovedplan vann	1 000 000	600 000	400 000
551445	Avløpsrenseanlegg Sistranda	5 000 000	300 000	4 700 000
551447	Avløpsanlegg Grindfara boligfelt	900 000		900 000
551456	Sanering av avløpsanlegg Nordskaget og nytt avløpsanlegg	3 500 000	225 000	3 275 000
551458	Saneringsplan spredt avløp	1 000 000	750 000	250 000
551463	Sikring og oppgradering av Stabben fort	500 000	200 000	300 000
551464	Sistien	800 000	75 000	725 000
340003	UTSTYR SYKEHJEMMET	100 000		100 000
551515	Bogøya kai	3 100 000	100 000	3 000 000
551483	Utvidelser av Nordhammervika industriområdet	1 250 000	600 000	650 000
		137 287 784	23 182 267	114 105 517

Frøya kommunestyre foretar følgende disponeringer for investeringsbudsjettet 2017:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
	551311 Kommunale bygg - investeringer	3 577 439			
	551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hammarvik	300 000			
551311	Kommunale bygg - investeringer	-3 877 439	3 877 439	3 877 439	
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	14 369 185			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-461 412			
	Overføres til 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet	-760 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-9 097 773			
551324	VASSVERKSUTBYGGING - membrannigg	-4 050 000	4 050 000	550 000	3 500 000
	551326 KLOAKKUTBYGGING	2 488 588			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-1 288 588			
551326	KLOAKKUTBYGGING	-1 200 000	1200000	1 200 000	
	551329 ASFALTERING KOMM. VEGER	400 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-125 000			
551329	ASFALTERING KOMM. VEGER	-275 000	275 000	275 000	
	RAMMEPLAN AVLØP	68 626			-
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-8 020			
551379	551383 RAMMEPLAN AVLØP	-60 606	60 606	60 606	
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	760 000			
	551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	7 896 818			
551394	Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	-8 656 818	8 656 818	8 656 818	
	551395 Avløp Golan / Storhall	-			
	Fra 551326 Kloakkutbygning	1 288 588			
	Fra 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 400 000			
	Fra 551324 Vassverkutbygging	461 412			
551395	Avløp Golan / Storhall	-3 150 000	3 150 000	3 150 000	
	551400 UTLEIEBOLIGER HEIA	4 710 065			
	551427 Bolig funksjonshemmede - Sistranda	4 742 112			
551400	UTLEIEBOLIGER HEIA	-9 452 177	9 452 177	9 452 177	
	551368 Boligsatsning	5 000 000			
	551429 Avlastningsbolig for barn	-2 935 419			
	559003 Sistranda borettslag leilighet	-693 946			
551429	551429 Avlastningsbolig for barn	-1 370 635	1 370 635	1 370 635	
	551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 500 000			-
	Overføres til 551395 Aløp Golan / Storhall	-1 400 000			
551440	Utbygning vannledningsnett Frøya	-100 000	100 000	100 000	
		-	32 192 675	28 692 675	3 500 000

Vedlegg:

Saksopplysninger:
Frøya kommune gjennomførte i november en justering av investeringsbudsjettet der vedtatte prosjekter fra tidligere år ble flyttet til 2017.

Rådmannen har nå gjennomgått alle prosjekter opp mot hvilket forbruk de har i 2017, og foreslår i henhold til god regnskapsskikk å justere budsjettet i henhold til dette.

Vurdering:
I samråd med kommunerevisor foreslår rådmannen i denne sak å regulere ned investeringsbudsjettet på de forskjellige investeringsprosjektene i tråd med forventet forbruk i 2017.

Første del av vedtaket er en justering av de enkelte prosjektene, og justering på hvor mye midler de trenger i 2017 og i 2018.

Andre del av vedtaket er disponeringer som rådmannen anbefaler gjennomføres.
Dette er:

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551311 Kommunale bygg - investeringer	3 577 439		
	551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hammarvik	300 000		
551311	Kommunale bygg - investeringer	-3 877 439	3 877 439	3 877 439

Rådmannen anbefaler at prosjektene 551311 Kommunale bygg – investeringer og 551381 Tilrettelegging trygdebolig på Hamarvik sammenslås, og sistnevnte prosjekt avsluttes.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017	Planlegges overført til 2018
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	14 369 185			
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-461 412			
	Overføres til 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet	-760 000			
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-9 097 773			
551324	VASSVERKSUTBYGGING - membranrigg	-4 050 000	4 050 000	550 000	3 500 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551324 Vassverkutbygging omdisponeres til 551324 Vassverkutbygning – membranrigg, med et budsjett i 2017 og 2018 på til sammen 4 050 000 kr. Rådmannen anbefaler videre at det omdisponeres midler til 551395 Avløp Golan / Storhall og 551394 utvidelse av renseanlegget i Kirkdalsvatnet. Midlene som er igjen anbefales avskrives mot låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551326 KLOAKKUTBYGGING	2 488 588		
	Overføres til 551395 Avløp Golan / Storhall	-1 288 588		
551326	KLOAKKUTBYGGING	-1 200 000	1200000	1 200 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551326 kloakkutbygging avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 1,2 millioner kr. Resterende midler er planlagt brukt i forbindelse med prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017

	551329 ASFALTERING KOMM. VEGER	400 000		
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-125 000		
551329	ASFALTERING KOMM. VEGER	-275 000	275 000	275 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551329 asfaltering komm. veger avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 275 000 kr. Resterende midler avskrives låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	RAMMEPLAN AVLØP	68 626		
	Avslutning av prosjektet - avskrives låneopptaket for 2017	-8 020		
551379	551383 RAMMEPLAN AVLØP	-60 606	60 606	60 606

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551379 rammeplan avløp avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 68 626 kr. Resterende midler avskrives låneopptaket for 2017.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551324 VASSVERKSUTBYGGING	760 000		
	551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	7 896 818		
551394	Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet	-8 656 818	8 656 818	8 656 818

Prosjektet 551394 Utvidelse av renseanlegget Kirkdalsvatnet vil ha et forventet merforbruk i 2017 på ca. 760 000 kr. Rådmannen anbefaler at dette blir fordelt fra 551324 vassverksutbygging.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551395 Avløp Golan / Storhall	-		
	Fra 551326 Kloakkutbygning	1 288 588		
	Fra 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 400 000		
	Fra 551324 Vassverkutbygging	461 412		
551395	Avløp Golan / Storhall	-3 150 000	3 150 000	3 150 000

Prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall er planlagt gjennomført med midler fra andre prosjekter, som 551326 kloakkutbygging, 551440 Utbygning vannledningsnett Frøya og 551324 vassverkutbygging.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551400 UTLEIEBOLIGER HEIA	4 710 065		
	551427 Bolig funksjonshemmede - Sistranda	4 742 112		
551400	UTLEIEBOLIGER HEIA	-9 452 177	9 452 177	9 452 177

551400 Utleieboliger Heia og 551427 Bolig funksjonshemmede – Sistranda er det samme prosjektet og foreslås sammenslått i prosjekt 551400 Utleieboliger Heia

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017
	551368 Boligsatsning	5 000 000		
	551429 Avlastningsbolig for barn	-2 935 419		
	559003 Sistranda borettslag leilighet	-693 946		
551429	551429 Avlastningsbolig for barn	-1 370 635	1 370 635	1 370 635

Midlene fra prosjektet 551368 Boligsatsning omfatter prosjektene 551429 avlastningsbolig for barn og 559003 Sistranda borettslag leilighet, som har med seg utgifter fra 2016. Resterende budsjett fra 2017 anbefales tildeles 551429 avlastningsbolig for barn.

Prosjekt	Beskrivelse	Budsjett	Budsjett 2017	Revidert budsjett 2017

	551440 Utbygning vannledningsnett Frøya	1 500 000		
	Overføres til 551395 Aløp Golan / Storhall	-1 400 000		
551440	Utbygning vannledningsnett Frøya	-100 000	100 000	100 000

Rådmannen anbefaler at prosjekt 551440 utbygning vannledningsnett Frøya avsluttes i 2017, med et forventet forbruk på 100 000 kr. Resterende midler er bruk i forbindelse med prosjekt 551395 Avløp Golan / Storhall.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Thomas Sandvik	**Arkiv:**	100
Arkivsaksnr.:	17/3001		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Formannskapet
Kommunestyret

BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021

Forslag til vedtak:

1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.

2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.

3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.

4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.

5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.

6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.

7 Investeringsbudsjett
Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

8 Skattevedtak 2018
Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

9 Skatteøret
Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

Vedlegg:
1. Verbal del budsjett 2018 med økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.
2. Budsjettskjema 1 A 2018 – 2021
3. Budsjettskjema 1 B 2018 – 2021
4. Budsjettskjema 2 A
5. Budsjettskjema 2 B
6. Hovedoversikt, forslag til investeringer 2018 – 2021
7. Hovedoversikt, forslag til driftstiltak
8. Kunnskapsgrunnlag Frøya kommune

Saksopplysninger:

Kommunens inntekter og utgifter
Budsjettet for 2018 og handlingsplanprogram 2018 – 2021 bygger på de forutsetningene som følger av vedtatt handlingsprogram for 2017 – 2020. De politiske vedtakene som ble gjort i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017, og som har effekter for 2018 – 2021 er innarbeidet i dette budsjettet.

Frie inntekter
Budsjettet for 2018 har en driftsramme som er i henhold til KS-prognosemodell, til fordeling kr. 308 113 636. For 2017 var den opprinnelige driftsrammen på kr. 284 750 571.

For Frøya kommune viser statsbudsjettet en vekst på 2,3 prosent. Den kommunale deflator er den samlede kostnads- og prisvekst for kommunen og er satt til 2,6 prosent. Frøya kommune vil derfor i h.h.t. statsbudsjettet ha en tapt kjøpekraft på 0,3 prosent for 2018.

Frøya kommune er kvalifisert til å motta veksttilskudd. Befolkningsendringen for Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent og kommunen vil få 3,9 millioner kroner i veksttilskudd for 2018.

Driftsresultat
Rådmannens forslag til budsjett for 2018 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 5 768 766 Rentekostnaden for foreslåtte investeringstiltak for 2018 er på kr. 789 966. Driftstiltak

foreslått for 2018 vil ha en kostand på kr. 4 978 800. Dette inkluderer andre tiltak som tidligere er vedtatt og foreslås videreført fra 2017 til 2018.

Lønn og pris
Effekten av lønnsoppgjøret for 2017, sentralt og lokalt, er lagt inn i budsjettet for 2018. For hovedoppgjøret i 2018 er det lagt inn 4 millioner kroner. Lønnsveksten er basert på regjeringens forslag til statsbudsjettet.

Pensjonspremie og arbeidsgiveravgift
Arbeidsgiveravgiften er på 5,1 prosent. Pensjonspremien i budsjettet for 2018 settes for KLP til 19,84, for sykepleiere i KLP 19,91 og for SPK til 11,55 prosent. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2 prosent.

Startlån
For å sikre at det er tilgang på midler for videre utlåning har kommunen opparbeidet seg en buffer på 18 millioner de siste årene. Det er derfor ikke er behov for opplåning i 2018.

Reserverte tilleggsbevilgninger
Det er avsatt kr. 450 000 mot 414 745 i 2017 til reserverte tilleggsbevilgninger for 2018.

Låneopptak og renteforutsetninger
Investeringer som legges til grunn i budsjettforslaget vil medføre et samlet låneopptak over fire år på kr. 279 184 000. Det budsjetteres med renter og avdrag på kr. 187 324 000 tilknyttet de nye investeringene i fireårsperioden. Total gjeldsbelastning ved utgangen av handlingsplanperioden vil være på kr. 1 006 278 000.

Oversikt i tusen:

	2017	2018	2019	2020	2021
Lån IB	813 174	847 754	944 009	985 814	1 006 278
Nye lån	61 080	125 764	72 620	51 920	28 880
Avdrag	26 500	29 509	30 816	31 455	31 377

Kommunens rentekostnader beregnes ut fra følgende gjennomsnittlige rentesatser:

	2018	2019	2020	2021
Lån flytende rente	1,5	1,62	1,97	2,50
Lån fast rente	3,6	3,6	3,6	3,6
Renteutgifter	15 500	18 000	20 400	25 900

Investeringer 2018 – 2021
I låneopptak på VAR området er ikke momskompensasjon med som finansiering. Momskompensasjonen for VAR området blir behandlet separat fra andre kommunale

investeringer. Derfor er sum alle investeringer i tabell 4 og sum finansieringsbehov nye tiltak i tabell 1 differensiert.

Tabell 1

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Sum fond	-16 000 000	0	0	0
Sum lån	-125 764 000	-72 620 000	-57 920 000	-28 880 000
Momskompensasjon	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Sum renter og avdrag beregnet drift	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912

Intensjonsvedtak fra formannskapet og statsbudsjettet
Rådmannen har foretatt endringene som ble vedtatt i intensjonsvedtaket i formannskapet i investeringsbudsjettet. Dette er:

- Lekeutstyr i svømmebassenget
- Turistinformasjon
- Reduksjons sentrumsplan

I statsbudsjettet er Frøya kommune tildelt 16,2 millioner kr til liggekai på Sistranda. I brev fra Kystverket opplyser de at prosjektet må fullfinansieres for at tildelingen skal utbetales. Rådmannen har derfor framskyndet investeringen for liggekai Sistranda fra 2019 til 2018 i investeringsbudsjettet.

Investeringsprosjektene

Formannskapet har vedtatt et intensjonsvedtak på investeringene for 2018 – 2021 som fremstilles her:

Tabell 2

Investeringstiltak 2018-2021	**2 018**	**2 019**	**2 020**	**2 021**
Bygging av kommunale utleieboliger	5 000	5 000		
Opparbeide næringsområder	25 000			
Erverv MO	6 000			
Bygging av "Morgendagens omsorg"	10 000	19 375	27 500	
Trafikksikkerhetstiltak	500	500	500	500
Innkjøp elevpc'er	500	500	500	500
Digital informasjon i hallene	100			
Digitalisering av reklame i idrettshallene	100	100	100	100
Sikring av Stabben Fort	500			
Sistien	800	800	800	
Kommunalt hjelpemiddellager	100	100	100	100
Liggekai Sistranda	21 500			
Basestasjon Nordskag	600			
Fiberkabel sjø Bremnestua - Nordskag	150			
Vannlekeutsyr	150			
Vinduer bygdetunet	200			
Opparbeidelse kulturpark - museum	200	200	200	200
Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse – kommuneplanens arealdel	700			
Senger og personløftere	100	100	100	100
Medisinteknisk utstyr	100	100	100	100
Branndører	300			
Investering utstyr avlastningsbolig barn_unge	121			
Bofelleskap med ca 5 boenheter m/ base – for ungdom/unge voksen med særskilt behov	350			
Bofelleskap med 5 boenheter og «Frøyablå- seng»	350			
Nybygg og oppussing	5 000	-		
Musikkbinge	430			
Skraping og maling av Froan kapell		2 500		
Vedlikehold Sula kapell	2 070			
Digitalisering av kartløsning	310			
Turistinformasjon	400			
Utvidelse av Nordhammarvika gravplass		3 000		
Kommunale bygg investeringer	3 000	4 000	4 000	4 000
Kommunale kaier og bruer	1 000	1 500	1 500	1 500
Kommunale veier	1 000	2 000	2 000	2 000
infrastruktur sentrumsområde	1 450	3 000	2 000	

Tabell 3

Investeringst tiltak VAR 2018 - 2021		2018	2019	2020	2021
Løpende mindre investeringer kommunale avløp, samlepost	Avløp	1 500	1 500	1 500	1 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nordskaget	Avløp	1 000			
Avløpsrenseanlegg Sistranda	Avløp	20 000	10 000		
Opprydding kommunale avløpsledninger/overvannsproblemer-spesielt Sistranda	Avløp	3 500	3 200		
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Flatval 1	Avløp	3 000			
Sanering og opprydding kommunale avløpsanlegg Hamarvik	Avløp		15 000		
Opprydding spredt avløp Valen	Avløp		2 500		
Opprydding spredt avløp Måsøval	Avløp			2 500	
Avløpsanlegg Flatval 2	Avløp			5 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrvik	Avløp			8 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Mausund 1	Avløp			3 800	
Opprydding spredt avløp Sandvika	Avløp				2 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Sula	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nesset 1	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrøya	Avløp				5 000
Nytt høydebasseng Bergheia	Vann	4 000	2 000		
Vannledning Sistranda-Nordskaget	Vann	20 000	8 000		
Høydebasseng Bremnesnuva	Vann	6 000			
Løpende investering kommunale vannledninger, samlepost	Vann	1 500	1 500	1 500	1 500
Vannledning Kjerkdalsvatnet-Bremnestuva	Vann	2 500			
Sanering og oppgradering VA Sistranda Midtre	Vann	2 500			
Vannforsyning Sandvika	Vann	1 500			

Sum oversikt over investeringene inkludert momskompensasjon

Tabell 4

	2 018	2 019	2 020	2 021
Sum selvkost utenom VAR	51 500	5 000	-	-
Sum fond	16 000	-	-	-
Sum øvrige investeringer uten VAR	20 581	37 775	39 400	9 100
Sum VAR	67 000	43 700	22 300	23 500
SUM alle investeringer	155 081	86 475	61 700	32 600

Kapitalfond
Frøya kommune valgte å selge sine B-aksjer i Trønder Energi i 2004 og 90 millioner kroner ble i sin helhet investert i verdipapirer. Det budsjetteres i 2018 og økonomiplanperioden for 2018 – 2021 med 7 millioner kroner i årlig avkastning.

I henhold til k-sak 105/17 er det avsatt 2 millioner kr til rentesikringsfond.
Rådmann vil følge utviklingen innenfor finansområde nøye, da området er vanskelig å prognostisere.

Kommunen hadde pr 31.10.17. kr. 186,1 millioner i kapitalfond og disposisjonsfond. Avkastningen i 2016 ble på 5,762 millioner kroner.

Avkastning pr oktober 2017 er på 5,6 prosent hos porteføljen hos Grieg Investor, som de anser som meget bra. Aksjemarkedene har i 2017 hatt god utvikling som følge av tiltakende vekst i den globale økonomien, samt at selskapene leverer meget gode resultater.

Kommunens aksjeportefølje har siden oppstart i juli 2005 steget 202 prosent. Kommunens rentebærende portefølje har i samme tidsperiode steget 73 prosent. Den samlede porteføljen har siden oppstart steget 101 prosent, noe som er 5,84 prosent i gjennomsnitt pr år. Porteføljens markedsverdi er pr oktober 2017 140,6 millioner.

Grieg Investor budsjetterer avkastningen for 2018 på 3,1 prosent.

Prioriteringer
Rådmannen har, for budsjett 2018, valgt å prioritere å videreføre dagens drift innenfor alle rammeområdene. Nye tiltak må i det store og hele løses innenfor eksisterende rammer eller omprioriteringer innenfor rammeområdene.
Kommuneplanens samfunnsdel er lagt til grunn for prioriteringer av nye tiltak.

Rådmannen har prioritert følgende satsninger på rammeområdene for 2018:

Rammeområdet rådmann – fellestjenester
- Rådmannen har lagt inn en generell økning på forbruksarter i henhold til prisvekst for virksomhetene på 2,5%.
- Finansutgifter og -inntekter er analysert og justert i henhold til forbruk og inntekter. Spesielt rentekostnader og renteinntekter er justert.
- Digitalisering i kommunene er et aktuelt tema i ordskiftet i Norge i dag. Rådmannen foreslår derfor å beholde, og videreutvikle Webutviklerstillingen. En ønsket utvikling av stillingen blir å ivareta satsingen på e-kommune.
- Rådmannen ser at arbeidet med oppfølging av sykefraværet har hatt god virkning på nærværet for kommunen, og foreslår å opprette en prosjektstilling som jobber mot dette, og i tillegg har som oppgave å implementere retningslinjer for heltidskultur for hele kommunen.
- Arbeidet med internkontroll skal systematiseres og prioriteres.
- Intensivere revideringen av kommuneplanens arealdel med kystsoneplan.
- Fortsette å jobbe for å rekruttere og beholde ansatte. Evaluere tiltakene som er i dag.
- Fortsatt satsing på lærlinger- tilby alle kvalifiserte søkere lærlingeplass i kommunen.

- Rådmann ønsker et større fokus på å ivareta miljøet, og hindre marin forsøpling. Dette skal blant annet gjennomføres gjennom holdningsskapende arbeid hos Frøyværingen.
- Frøya kommune er en trafikksikker kommune med egen trafikksikkerhetsplan. Dette vil si at kommunen skal jobbe aktivt med at alle skal kunne bevege seg trykt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen.

Rammeområdet oppvekst
- Frøya kommune skal jobbe aktivt med å implementere ny rammeplan vedrørende barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagene skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.
- Tidlig innsats for elever i 1. til 4. klasse forsterkes ytterligere med blant annet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever som strever.
- Lesing i alle fag på alle trinn forsterkes ytterligere.
- Forsterket vektlegging på elevenes læringsmiljø og læringsutbytte og med det gi grunnlag for bedrede resultater.
- Forsterket fokus på § 9a – skolemiljøet. Frøyaskolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Gjennom varslingsplikten har alle som arbeider på skolen en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.
- Rehabilitering og utbygging av Dyrøy oppvekstsenter med ny 2-avdelings barnehage.
- Vikarbudsjett for oppvekst.
- Det satses på den internasjonale miljøsertifiseringsordningen «Grønt flagg». Dette er spesielt rettet mot barnehager og grunnskoler.

Rammeområde helse og mestring
- Morgendagens omsorg.
- Familiens hus.
- Utvikle et helsefremmende øysamfunn, ved bl.a å ha fokus på barn og unges psykiske helse. Legge en helhetlig strategi for det forebyggende arbeidet i Frøya kommune.
- Ny stilling som helsesøster.
- Avsette driftsmidler til avlastningsenheten for barn og unge.
- Iverksette drift av «Heia» et bofelleskap for unge funksjonshemmede.
- Bygge opp tilbudet til gruppen rus/psykisk helse jfr. vedtak i morgendagens omsorg.
- Avsette driftsmidler til lavterskeltilbudene «Varden» og «Refleks».
- Iverksette tilbud til 2 nye ressurskrevende tjenestemottakere.

Rammeområdet kultur og idrett
- Omprioritere deler av stilling fra strategi og utvikling til museum/kulturvern og daglig leder i Frøya Storhall AS.
- Digitalisering av registrering/museumsarkiv.
- Driftstilpasning kulturhuset.

Rammeområdet teknisk
- Drift og vedlikehold av kommunens eiendommer gjennom opprettelse av driftsfond.

- Vann og avløpssektoren opprustes i henhold til myndighetskrav, samt sikre god stabil vannleveranse og utslipp i henhold til hovedplan. 3 prosjektstillinger for å ivareta satsingen
- Være pådriver og delta i prosesser for å sikre at det er tilstrekkelig tilgjengelig bolig- og næringsareal.
- Profesjonalisering av prosjektlederrollen.

Vurdering:
Tallene fra SSB viser at antall innbyggere på Frøya fortsetter å øke, og det forventes vekst i et langsiktig perspektiv, særs med innvandring. SSB viser at Frøya er en kommune som har hatt en sterk sysselsettingsvekst drevet av havbruksnæringen. Befolkningsøkningen skyldes i stor grad arbeidsinnvandring. Nettotilflytting til Frøya var fra 2016 til 2017 på 2,9 prosent av befolkningen. Økt antall innbyggere er positivt, men økt tilflytning og innvandring gir også kommunen utfordringer. Kommunens velferdstilbud og kommunale tjenester utfordres på grunn av dette, både med hensyn til kapasitet og kvalitet.

Frøya kommunes visjon og overordnede mål i samfunnsplanen er svært ambisiøse. For å nå disse målene i årene som kommer må kommunen derfor være innovativ, både med måten det arbeids på, og hvordan vi samhandler med innbyggerne. Ut fra dette må det tas kloke valg sammen på hvordan vårt tjenestetilbud skal løses fremover.

Forhold til overordna planverk:
- Kommuneplanens samfunnsdel – plansystem.

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

Budsjett 2018

Økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021

Innhold

Forord 5
Innledning 6
Frøya kommunes visjon er: Frøya – kraft og mangfold 6
Frøya kommunes slagord, er som tidligere: **FRØYA – øyriket mot storhavet.** 6
Kommunens kjerneverdier 6
Plansystemet 7
Satsninger 8
Utvikling av styringsdokumenter 8
Målstyring 8
e-Kommune og digitalisering 8
Boligsatsning 9
Morgendagens omsorg 10
Frøya kommunes omsorgstrapp 11
Medarbeiderundersøkelser 11
Sykefravær - heltidskultur 12
Vann og avløp (VA) 14
Rådmannens prioriteringer for planperioden 14
Rammeområdet rådmann – fellestjenester 14
Rammeområdet oppvekst 14
Rammeområde helse og mestring 15
Rammeområde kultur og idrett 15
Rammeområde teknisk 15
Fakta beskrivelse – Frøya i dag 16
Kunnskapsgrunnlaget om økonomi 18
Inntekter 18
Frie inntekter 18
Andel netto driftsutgifter 20
Administrasjon, styring og fellesutgifter 21
Langsiktig gjeld 22
Frøya kommunes lånegjeld 23
Handlingsregel 23
Rammebudsjettering 24
Nasjonalbudsjettet – utfordringer i kommunesektoren 25
Punkter fra Nasjonalbudsjettet med spesiell virkning for Frøya kommune 25
Frie inntekter og kostnader 25
Pensjonskostnader 2018 25
Økonomiske virkninger for Frøya kommune 25

Rådmannens prioriteringer i forhold til regjeringens satsninger 27
Frøya kommunes frie inntekter 28
Årsverksutviklingen 2017- 2018 29
Forklaringer på årsverksendringene (ÅV) 29
Utgifter og inntekter i planperioden, inkludert videreførte og nye drifts- og investeringstiltak 30
Andre tiltak som tidligere er vedtatt og foreslås videreført fra 2017 til 2018 31
Foreslåtte nye tiltak for 2018 og økonomiplanperioden 31
Investeringer 32
Sum investeringer i økonomiperioden 33
Betraktninger rundt drift / investeringsproblematikk 34
RAMMEOMRÅDE RÅDMANN – FELLESTJENESTER 35
Mål for tjenestene 35
Utfordringsbilde 35
Prioriteringer 36
Lærlinger 36
Web-utvikler / informasjonsrådgiver 36
Areal og kystsoneplan 36
Rekruttere og beholde kompetanse 37
Internkontroll 37
RAMMEOMRÅDE OPPVEKST 38
Fokusområder: 38
Felles mål med helse og omsorg 38
Kommunebarometeret 2017 med kommentarer 40
Tiltak 41
Prioriteringer 43
Investeringer 44
RAMMEOMRÅDE HELSE OG MESTRING 45
Mål for tjenestene: 45
Fokusområder: 45
Felles mål med oppvekst: 45
Hva sier kunnskapsgrunnlaget og rapport fra ressurssenteret om helse og mestringstjenestene 45
Kommunebarometeret 2017, med tiltak 46
Utfordringsbilde: 48
Prioriteringer drift 49
Prioriteringer investering 50
RAMMEOMRÅDE KULTUR OG IDRETT 51
Mål for tjenestene: 51
Fokusområder: 51

Hva sier kunnskapsgrunnlaget 51
Kommunebarometeret 2017 med tiltak 53
Utfordringsbilde: 54
Prioriteringer drift: 55
Prioriteringer investeringer: 55
RAMMEOMRÅDE TEKNISK 57
Mål for tjenestene: 57
Kunnskapsgrunnlaget 2017 med tiltak 58
Områdebaserte tiltak teknisk 58
Utfordringsbilde 59
Prioriteringer drift: 63
Prioriteringer investeringer: 64

Forord

«Frøya» kommer fra gammelnorsk *Frøy,* der betydningen er «den fremste øya». Dette er i sannhet en god beskrivelse om kommunen vår på alle måter.

Frøya har en befolkningsvekst som er blant de høyeste i landet. Befolkningsveksten kommer i stor grad fra arbeidsinnvandring, i dag har ca 25 % av kommunens innbyggere fremmedspråklig bakgrunn. Dette henger sammen med at vi har et næringsliv som går særdeles godt og skaper store verdier for både Frøya samfunnet og regionen. Kommunen er i den heldige situasjonen at vi ligger godt over landsgjennomsnittet i skatteinntekter. Med dette som utgangspunkt kan rådmannen også i år legge frem et budsjett og en økonomiplan som ivaretar kommunenes utvikling på kort og lang sikt.

Nytt for året er at kommunen har vedtatt rammebudsjettering og handlingsregel for nye låneopptak.

Regjeringens forslag til statsbudsjett legger fortsatt til grunn for satsning innen tidlig innsats i barnehagen og skolen, forebyggende tiltak til barn, unge og familier og et bedre tilbud til personer med rus/psykiske utfordringer. Tilskudd til kommunale fiskerihavner ligger inne i statsbudsjettet, noe som får stor betydning for kommunen, da det er foreslått 16.2 millioner kroner til Sistranda fiskerihavn.

Kommunen har fortsatt høy lånegjeld. Kombinert med høye pensjonskostnader fremover, litt redusert kjøpekraft for 2018 og mange store viktige satsninger som kommunen planlegger i planperioden, krever dette en god økonomistyring. Dette krever også evnen til å tilpasse organisasjon og arbeidsmåte mot en ny og krevende framtid. Prosjektet «Morgendagens omsorg» vil kreve stor grad av endringskompetanse, der prinsippet for fremtidig tjenesteyting baseres på helsefremming, forebygging og velferdsteknologi (hverdagsmestring).

Krav om digitalisering og tilrettelegging for innbyggere i større grad enn vi har i dag kommer. Kommunen har som et av flere satsningsområder å få på plass flere digitale tjenester.

Tilrettelegging for næringsarealer, boligområder, gode oppvekstmuligheter og et godt sted å leve og bo er særdeles viktig for Frøya kommune for å kunne fortsette med den veksten og utviklingen kommunen har i dag. Det kan være krevende for en liten/mellomstor kommunen som Frøya å være oppdatert og i forkant på alle områder i et samfunn med så stor utvikling og vekst. Derfor vil rådmannen ha fokus på organisasjonstilpasninger, tilgjengelighet for våre innbyggere, effektivisering, endring og tilpassing innen flere tjenesteområder. Kommunen vil i løpet av 2018 innarbeide større grad av målstyring, et verktøy som vil kunne gi bedre samhandling og riktig prioritering både innen administrasjonen og i samarbeid med politikerne.

Kommuneplanens samfunnsdel, andre vedtatte styringsdokumenter, regjeringens satsningsområder og virksomhetenes innspill har vært styrende for rådmannens arbeide med budsjett og økonomiplan.

Rådmann vil takke sin strategiske ledergruppe, virksomhetsledere og rådgivere for gode innspill og konstruktive diskusjoner.

November 2017

Svanhild Mosebakken

Rådmann

Innledning

Frøya kommunes visjon er: Frøya – kraft og mangfold

KRAFT – beskriver den energien, handlingsevnen og viljen som karakteriserer frøyværingen og Frøya samfunnet. Samtidig symboliserer ordet kraft at vi fortsatt skal arbeide for å videreutvikle samfunnet, være proaktive – til det beste for alle innbyggere.

MANGFOLD – er både noe en har og noe en skal strekke seg etter. Den viser også ønske om en bedre utnyttelse av det potensiale det flerkulturelle Frøya representerer. I dette ligger det en erkjennelse av at det flerkulturelle Frøya representerer en ny type kompetanse som samfunnet så langt ikke har sett alt av. I ordet mangfold, ligger det også en forståelse av at vi ønsker et større mangfold i befolkningen generelt, både når det gjelder alder og bosettingsmønster. Vår kommune skal også ha mangfold nok til å kunne ivareta barn og voksne med ulike tilpasningsutfordringer. Vår kultur og næringslivsmål bør også speile et mangfold.

Kommuneplanens samfunnsdel har definert 4 satsingsområder som skal bidra til å realisere visjonen, og som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode.

Kommuneplanens 4 satsingsområder er:

- Levekår og folkehelse – Alle innbyggere på Frøya har like muligheter til en meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn.
- Natur, miljø og klima – Frøya har et rent naturmiljø som grunnlag for en god folkehelse, et stort naturmangfold og en trygg matproduksjon.
- Samfunn, næring og kultur – Frøya er et godt sted å leve.
- Organisasjonen Frøya kommune – Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver.

Frøya kommunes slagord, er som tidligere: FRØYA – øyriket mot storhavet.

Kommunens kjerneverdier

Kjerneverdiene skal gjenspeile det vi skal gjøre, og de skal vi alltid ha med oss i utøvelsen av vår jobb og i vår omgang med kolleger og brukere - ÅRET rundt. Da har vi et har et godt fundament for å klargjøre hva som er rett og galt i gitte situasjoner. Våre verdier er:

Åpenhet

- Vi skal gi god informasjon.
- Det skal være stor grad av offentlighet.
- Resultater skal være lett tilgjengelig for alle.

Respekt

- Vi møter hverandre med romslighet og raushet, og viser hverandre høy grad av tillit.
- Det skal være rom for forskjellighet, personligheter, meninger og holdninger.

Engasjement

- Vi er offensive i forhold til våre oppgaver og i møte med våre brukere.

- Vi oppmuntrer hverandre til å være resultatorientert, kvalitetsbevisste og målrettet.
- Vi utnytter hverandres ferdigheter, kreativitet og pågangsmot.

Troverdighet

- Vi er lojale overfor vår felles visjon og våre verdier, og jobber sammen mot felles mål.
- Alle våre tjenester skal bygge på høy faglig kompetanse, at vi er ryddige, redelige, åpne og ærlige.

Plansystemet

Det er vedtatt et plansystem med kommuneplanen som det overordnede dokumentet, Dette skal sikre at kommuneplanen vil fungere som et styringsverktøy, slik det er ønsket.

Dokumentet «Budsjett 2018 – økonomiplan med handlingsplanprogram 2018 – 2021» er en del av et overordnet styringssystem. Handlingsprogrammet skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Budsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter i budsjettåret og anvendelsen av disse inntektene. Figuren under viser en skjematisk fremstilling av plan- og styringssystemet i Frøya kommune, og forholdet mellom de ulike styringsdokumentene.

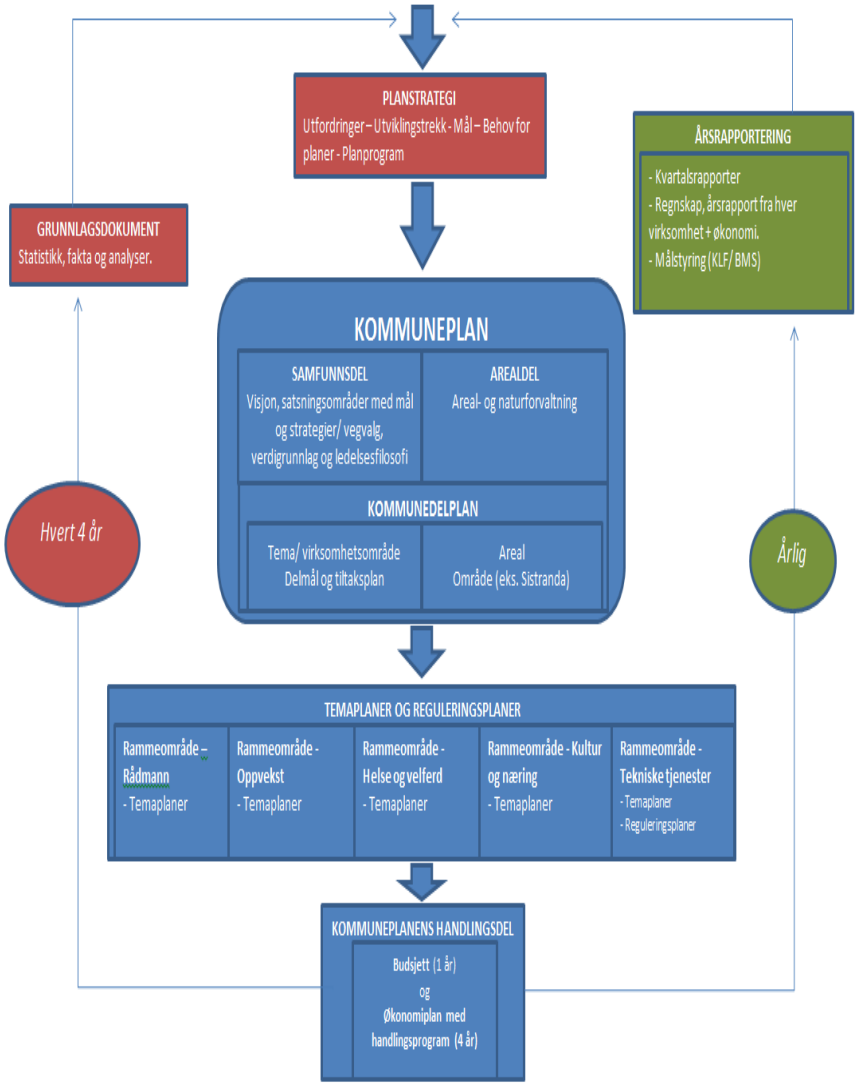

Satsninger

Utvikling av styringsdokumenter

Bjørn Brox (konsulent og leder for kommunegruppen i Agenda Kaupang og tidligere journalist i Kommunal Rapport) besøkte Frøya kommunestyre 01.06.17. Han kom med flere råd om hvordan budsjett og økonomioppfølgingen i kommunen kan forenkles og forbedres. Å innføre handlingsregler, målstyring og rammebudsjettering var de tre viktigste punktene han anbefalte kommunen spesielt å jobbe videre med.

Rådmannen har derfor jobbet frem saker om handlingsregler for lånegjeld og låneopptak (k-sak: 105/17) og rammebudsjettering (k-sak 122/17).

Rådmannen vil jobbe videre med målstyring som verktøy i tiden fremover og arbeide dette inn i styringsdokumentene i 2018.

Målstyring

Målstyring er å fremskaffe relevante data for både effektivitets- og produktivitetsvurderinger. Videre å sette disse inn i en organisatorisk og politisk sammenheng som danner grunnlag for bedre og mer rasjonelle beslutninger i offentlige organer.

e-Kommune og digitalisering

Frøya kommune bruker i dag e-post, Altinn og SvarUt for digital kommunikasjon til innbyggeren. Kommunen har en tidsriktig og universelt utformet hjemmeside og har tatt i bruk facebookside hvor det også kommuniserer med innbyggerne, blant annet med svar på direktemeldinger

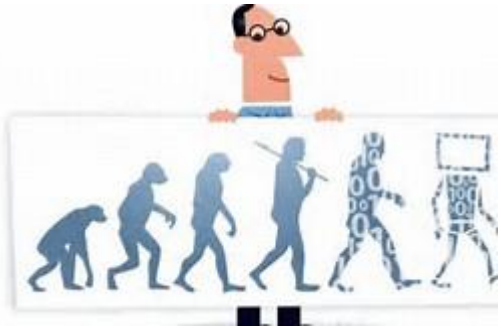

For å få gode og funksjonelle digitale tjenester er kommunen avhengig av kompetanse på området. Et godt eksempel er arbeidet med kommunens hjemmeside hvor fokuset til er å sette brukerens behov i sentrum.

Det legges til rette for at innbyggerne skal bruke de digitale tjenestene i enda større grad. Med helhetlige, brukervennlige, trygge og universelt utformede tjenester vil dette bli et naturlig førstevalg for kommunens innbyggere. Likeledes er det en satsing innen oppvekst at barn og unge på Frøya får utvikle gode digitale ferdigheter.

I løpet av 2018 vil Sikker Digital postkasse (Digipost og eBoks), *chat mot eksterne og* Skype for business bli tatt i bruk. Flere nasjonale felleskomponenter for kommunene blir gjort tilgjengelige. Eksempler på dette er ID-porten med signeringstjeneste som erstatter håndskreven signatur og gjør det mulig for innbyggere å signere dokumenter fra det offentlige digitalt og ny løsning for elektronisk postjournal (OEP).

Det legges til rette for en bedre, mer moderne og mer brukervennlig måte å overføre kommunestyremøtene på nett. Dette skal være på plass i starten av 2018.

Kommunen har også som mål i løpet av 2018 å kunne samle alle de kommunale virksomhetene/lokasjonene inn i et eget nettverk som betyr at alle lokasjoner vil få vesentlig forbedret netthastighet.

Det nye regelverket innenfor personvern (GDPR) trer i kraft i mai 2018 og vil bli høyt prioritert.

Som et ledd i arbeidet med å bli en eKommune pågår det nå en jobb for å få erstattet et større antall papirskjemaer med elektroniske skjema. Elektroniske skjema gjør at innbyggere/næringsliv kan søke om tjenester o.l. døgnet rundt uten behov for å sende pr post. For eksempel er alle skjema vedrørende SFO digitalisert. Målet er at alle skjema for Frøya kommune er digitalisert innen 2019.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har satt videre digitalisering i kommunal sektor på dagsorden. Dette med bakgrunn i at man ønsker at IKT skal gi en enklere hverdag og økt produktivitet.

Det arbeides på nasjonalt nivå med mer helhetlige løsninger som dekker behovene man har for samhandling mellom statlig og kommunal sektor, men også som dekker behovene i kommunal sektor. Disse løsningene blir fortløpende gjort tilgjengelig for alle kommunene i Norge. Arbeidet fremover blir å få implementert disse inn i løsningene til Frøya kommune. For å få mer fortgang i dette er det etablert en finansieringsordning gjennom KS-prosjektet.

Nye felles digitale løsninger

KS og KommIT (et rådgivende utvalg i KS innen digitalisering) har jobbet med en prosess for å få på plass en finansieringsordning for digitaliseringsprosjekter. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har signalisert at de vil bidra med 125 millioner kroner fordelt over to år, forutsatt at kommunal sektor bidrar med minst like mye. KS vil bidra med inntil 40 millioner kroner.

Storbynettverket og de ti største kommunene har signalisert at de vil bidra med til sammen 35 millioner kroner. For å etablere ordningen, og for å utløse midlene fra KMD, er det nødvendig at kommunene reiser tilstrekkelig kapital. KS inviterer derfor alle sine medlemmer til å delta med et engangsbeløp på henholdsvis 20 kroner per innbygger for kommuner og 5 kroner per innbygger for fylkeskommuner. Hvis alle kommuner og fylkeskommuner blir med, vil ordningen disponere ca. 250 millioner kroner.

Formålet med ordningen er å utvikle flere nye felles digitale løsninger (eks. programvare) for kommunal sektor. Når en kommune har bidratt med engangssummen, vil den få tilgang til alle løsningene som blir utviklet gjennom ordningen. Det er opp til hver enkelt hvilke løsninger man vil ta i bruk.

For Frøya kommune med sine ca. 5000 innbyggere vil bidra med ca. 100 000 kr i ordningen.

Rådmannen vil vurdere de nye løsningene opp imot programvaren vi har i dag.

Boligsatsning

Tilflytting til Frøya har gitt store utfordringer med tanke på at alle skal ha mulighet til å skaffe seg en trygg bolig tilpasset sitt behov. Tradisjonell etterspørsel og byggeskikk i kommunen er eneboliger eller andre større enheter for familier. Gitt utviklingen i næringslivet og skole senere år dreier markedet mot et større behov for mindre leiligheter, der det ikke nødvendigvis er snakk om å eie, men heller leie. Byggebransjen understøtter dette og kommunen skal i denne sammenheng ta sitt samfunnsansvar gjennom en større satsning på å bidra til at alle innbyggere på Frøya skal ha mulighet til å skaffe seg en bolig tilpasset sitt behov, enten gjennom kjøp eller leie. Satsingen må skje gjennom et bredt samarbeid med næringslivet og utbyggere.

Morgendagens omsorg

Da Frøya kommune i mars 2017 vedtok å bygge et nytt helsehus med 28 plasser, og 48 omsorgsboliger med heldøgns bemanning, ble det samtidig gitt et «klarsignal» om å starte prosessen med å forme fremtidens helse og mestringstjenester på Frøya. Disse vil legge føringer for innretningen av både tjenesteutøvelsen og organiseringen av tjenestene framover. Dette er et stort og omfattende prosjekt, som vil få konsekvenser både økonomisk og driftsmessig.

Prosjektet er nå inne i en tredje prosjektfase, med følgende delprosjekter: Regulering og grunnerverv av tomt, bygging av helsehus og omsorgsboliger, og organisering,- bemanning og velferdsteknologi.

I arbeidet med hvilke funksjoner som skal inn i det nye helsehuset, har det vært arrangert idedugnader. Nasjonale føringer påpeker at kommunene har fått, og vil få en større del i behandlingskjeden, jfr. spesialisthelsetjenestenes og de kommunale helse og omsorgstjenestenes «sørge for ansvar». Dette må det tas høyde for i planleggingen av det nye tjenestetilbudet i et moderne helsehus. Endelig forslag til romløsninger og bygningsutforming skal legges fram og besluttes av kommunestyret i februar 2018.

Framskrivning av kostnader og behov for nødvendig omstilling

Bruken av helse- og omsorgstjenester øker kraftig med alder, og det framtidige antall eldre i befolkningen betraktes derfor som en av de viktigste drivkrefter bak økte utgifter. Dersom en forutsetter de samme bruksrater etter alder og kjønn som i dag, viser framskrivningen en samlet økning av sykehjemsplasser med vel 13 plasser fram mot 2030, og ytterligere 24 plasser fra 2030 –til 2040. I kostnader vil dette si en økning på ca. 21 % eller 12 mill. kroner mot 2030 og med 65 % eller 33 mill. kroner mot 2040, forutsatt at dagens kostnadsnivå opprettholdes og at det ikke skjer andre endringer enten i forhold til tildeling av tjenester eller endringer i aktivitet (RO-rapport 2017)

For finansiering av fremtidige helse- og omsorgstjenester er det viktig med forholdet mellom den «yrkesaktive befolkningen» (20-66 år) og den eldre delen av befolkningen (80 år og eldre), også kalt aldersbæreevne. I perioden fram til 2040 reduseres andelen innbyggere 20-66 år, mens aldersgruppa 80 år + vil øke. Endringer i alderssammensetningen er avgjørende for hvor mange familieomsorgsgivere de over 80 år kan støtte seg på, og vil derfor kunne påvirke framtidig familieomsorgsmønstre. Dette vil utfordre oss i å opprettholde dagens tjenestenivå i forhold til tilgjengelige personalressurser, under forutsetning av samme forbruk og dekningsgrader som i dag. Med bakgrunn i dette vil nye arbeidsformer, og det å tenke annerledes i utformingen av tjenestene, være avgjørende for om tjenestene framover blir ressurseffektive eller ikke.

Kulturendring viktigst

Prinsippet for all fremtidig tjenesteyting baseres på helsefremming, forebygging, og «*hverdagsmestringsbegrepet»*. Velferdsteknologi vil være en viktig innsatsfaktor både i nytt helsehus, omsorgsboliger, og ikke minst i hjemmebaserte tjenester. Selv om helsehus og omsorgsboliger først står ferdig i 2020, må tjenestene allerede fra 2018 planlegge og gå til anskaffelse av moderne teknologiske løsninger, særlig for de hjemmeboende. For å lykkes med denne innføringen, må kommunen endre måten tjenester leveres på, og dette må sees i sammenheng med andre brukerrettede tiltak som hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering der

det er relevant. Velferdsteknologi vil være et viktig forebyggende tiltak for at hjemmeboende skal kunne bo i eget hjem, så lenge som mulig.

Hverdagsmestring skal innføres som «tankesett» og grunnholdning. Dette krever at medarbeiderne er med i prosessen. Det vil stilles krav til at medarbeiderne har evne til omstilling, og har endringskompetanse til å delta i arbeidet. Ny tjenestestruktur skal legge grunnlag for økt samhandling mellom faggrupper, og at fagkompetansen i større grad brukes på tvers av avdelinger/tjenesteområder. Behovet for ansatte med helsefaglig utdanning, både med formalkompetanse og videreutdanning vil øke i årene framover. Klarer kommunen å øke andelen av ansatte i heltidsstillinger, og minske andelen ufrivillig deltid, så er en langt på vei å minske rekrutteringsbehovet i åra framover. Vedtatte" *Retningslinjer for heltidskultur i Frøya kommune*" blir styrende i dette arbeidet.

Å bygge heltidskultur handler om holdninger, forankring, organisering og endringskompetanse og det forutsetter politisk vilje, tydelig ledelse, engasjerte tillitsvalgte og ansatte som jobber i samme retning.

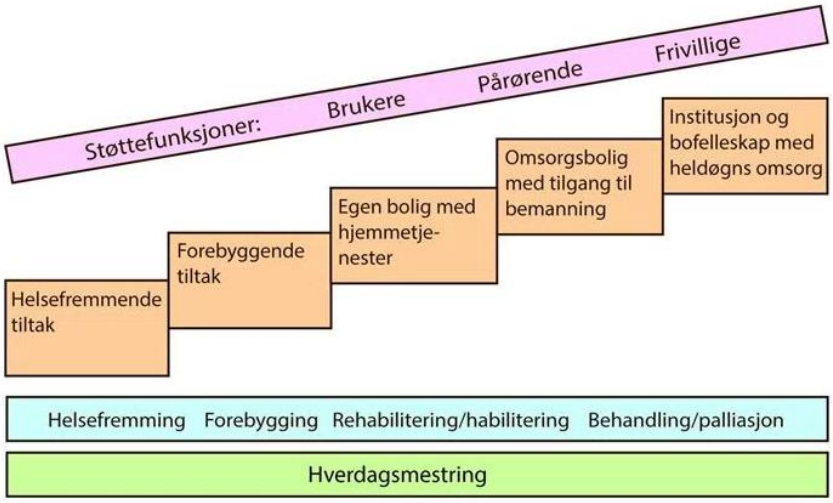

Frøya kommunes omsorgstrapp

Medarbeiderundersøkelser

Frøya kommune startet i 2016 med en ny type medarbeiderundersøkelse kalt 10- faktor. Undersøkelsen skal gjennomføres hver 2. år. Målet med 10-faktor er å tilby en medarbeiderundersøkelse som er forskningsbasert, den bygger på forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater. Den er fokusert og avgrenset til 10 faktorer som er dokumentert viktige, og det skal ta kort tid å svare på undersøkelsen. Den er både medarbeiderskaps- og ledelsesorientert, og den fanger opp viktige faktorer på medarbeider-, gruppe,- organisasjons- og ledernivå. Den er utviklingsorientert og skal danne grunnlag for medarbeider-, organisasjons- og lederutvikling. Undersøkelsen er i tråd med KS´ arbeidsgiverpolitiske satsing «skodd for framtida» og er et sentralt verktøy for utvikling i «KS´ Guide til god ledelse».

Faktor	Navn	Frøya	Norge	Beskrivelse
Faktor 1	Oppgavemotivasjon	4,4	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Selvstendighet	4,4	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,3	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,1	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,4	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,7	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjeneste som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,2	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

10-FAKTOR KS' medarbeiderundersøkelse for Frøya kommune.

I tillegg til hele kommunen, kan det tas ut rapporter for hver virksomhet. Alle virksomheter har gjennom prosess med sine medarbeidere jobbet seg gjennom sine undersøkelser og valgt seg ut 2 faktor (scor) som de er fornøyde med, og ønsker å beholde og 2 faktorer (scor) de ønsker å forbedre, og satt tiltak for forbedring av disse faktorene.

I 2018 skal undersøkelsen gjennomføres på nytt. Rådmannen har som mål å opprettholde de samme scorene som i 2016, der vi ligger likt med, og/eller over landsgjennomsnitt på alle målingene. Før undersøkelsen gjennomføres vil alle virksomhetslederne bli utfordret på å sette mål for sine undersøkelser.

Sykefravær - heltidskultur

Kommunens IA plan for perioden 2014-2018 viser til følgende mål for sykefraværet:

MÅL: 5,6 % innen utgangen av 2018.

Som det fremkommer av følgende oversikt har kommunen ikke greid målene som ble satt for perioden

	2015	2016	2017 (2.tertial)
Sykedager totalt	10,6 %	8,3 %	7,9%

Hver virksomhet har utarbeidet sin egen IA plan basert på den overordnede for kommunen. IA Planene er planlagt rullert i løpet av 2018. Da må alle tiltak som satt i planen revurderes. Det må også

settes realistiske mål for sykefraværet, og jobbes kontinuerlig med sykefraværs forebygging. I den forbindelse vises det til sykefraværsprosjektet som har vært gjennomført i pleie og omsorgstjenesten i 2016/2017.

Kort om gevinstrealisering fra sykefraværsprosjektet i pleie og omsorg, tatt fra sluttrapporten:

«Hovedmålet var å få sykefraværet ned til 8 %. Dette er ikke oppnådd,- men på sikt er dette oppnåelig gjennom gode relasjoner og rutinene som nå er lagt. Samlet sykefravær var i 2015 12,9%, i 2016 10 % og hittil i 2017 ligger vi på 9,6% (t.o.m. mai). Økonomisk gir dette store utslag da Frøya kommune ofte må bruke bemanningsbyrå ved fravær, særlig på kveld og helg.

Nyttige erfaringer/gode råd fra prosjektet:

- *Tett dialog med ansattegruppen for å definere utfordringer og tiltak er nødvendig. Har blitt kjent med metodikk fra medarbeiderdrevet innovasjon, og tar denne metodikken med oss videre i utviklingsarbeidet*
- *Samhandling med legekontoret både på systemnivå, men også rundt den enkelte ansatte.*
- *Mantra: Gå til leder før lege*
- *Aktiv bruk av trepartssamarbeidet gjennom HMS gruppene.*
- *Samstemt praksis*
- *God dialog med BHT og NAV Arbeidslivssenter,*
- *Etablering av velferdsgruppe for ansatte som består av et medlem fra hver avdeling. Skal bidra til en mere samlet gruppe,- bryte ned skott mellom avdelingene.»*

Prosjektstilling nærværsarbeid

Å jobbe med sykefraværsforebygging er fremdeles et stort satsningsområde. Kostnadene ved fravær er store i arbeidsgiverperioden, men også ved sykefravær utover dette. Både arbeidsmiljø, brukere og drifta påvirkes negativt av et høyt fravær.

Ut fra sykefraværsprosessen i pleie og omsorg ser en at sykefraværsarbeidet, i tillegg til å ha gode rutiner, må skje gjennom medarbeiderdrevet innovasjon. Medarbeiderne må selv ta del i tiltak og forbedringsområder. Rådmann har tro på at dette er gjennomførbart, og ser at ved å ha en egen person til å jobbe med dette, vil stillingen «tjene seg inn selv»; dersom kommunen får redusert fraværet med ca. 1 %, vil en stilling på dette området lønne seg rent økonomisk. Rådmann har derfor lagt inn enn prosjektstilling for 2 år som skal jobbe med sykefraværsforebygging sammen med lederne. Stillingen er finansiert fra refusjons sykelønn. Det er også behov for at denne prosjektstillingen ivaretar og følger opp de nylige vedtatte retningslinjene for heltidskultur. For å lykkes med å få implementert heltidskultur i de ulike avdelingene i kommunen, må prosjektstillingen få et særskilt ansvar. Forskning viser at heltidskultur er avgjørende for arbeidsmiljø, kvalitet og effektiv drift,- og er en viktig faktor for å få ned sykefraværet. Fokuset må holdes oppe ute i den enkelte avdeling; hva er egentlig godt nærværsarbeid? Hva betyr heltidskultur hos oss? Bistå i prosesser med medarbeiderne,- jobbe med kultur. Ekstra innsats må rettes mot avdelinger med høyt fravær over tid og enheter med gjennomsnittlig lave stillingsstørrelser. Det må skapes en tettere samhandling mellom legetjenesten, NAV Arbeidslivssenter/ bedriftshelsetjenesten, inkludert bruk av virkemidler. Dette vil bidra til gode rutiner og god dialog mellom leder og ansatte.

I tillegg vil det bli viktig å evaluere dagens virkemidler samt vurdere nye, for å forebygge fravær. Et eksempel kan være å se på mulighet for å gi egne ansatte «grønn resept» for å forebygge fravær, i kommunens frisklivssentral.

Vann og avløp (VA)

I årene som kommer vil kommunen prioritere å gjennomføre en oppgradering av både vannforsyning og avløpsnettet. Gjennom oppgradering av vannforsyningen vil forbrukere, både private abonnenter og industri, sikres en stabil leveranse av rent vann. Gjennom denne satsningen vil det være fokus på at vann er tilgjengelig i en lengre periode hvis det skulle oppstå uønsket stans i vannproduksjonen.

Tidlig i 2017 ble hovedplan for avløp vedtatt. Omfanget av de foreslåtte tiltakene i hovedplanen anses å være nødvendig for å oppfylle krav i Forurensningsforskriften, men også å sikre en bærekraftig sjøresipient (jf. EU`s vanndirektiv). Resipientene rundt Frøya har forskjellige egenskaper og enkelte områder er klassifisert som høyst sårbare. Kommunen skal, gjennom satsing på oppgradering av kloakknettet, sørge for at kloakk håndteres på en forsvarlig måte, gjennom kartlegging og nødvendige tiltak slik at kloakk ikke slippes ut i sårbare resipienter eller ut i områder med matproduksjon i form av oppdrett og annen havbruksnæring.

Rådmannens prioriteringer for planperioden

Rammeområdet rådmann – fellestjenester

- Rådmannen har lagt inn en generell økning på forbruksarter i henhold til prisvekst for virksomhetene på 2,5%.
- Finansutgifter og -inntekter er analysert og justert i henhold til forbruk og inntekter. Spesielt rentekostnader og renteinntekter er justert.
- Digitalisering i kommunene er et aktuelt tema i ordskiftet i Norge i dag. Rådmannen foreslår derfor å beholde, og videreutvikle Webutviklerstillingen. En ønsket utvikling av stillingen blir å ivareta satsingen på e-kommune.
- Rådmannen ser at arbeidet med oppfølging av sykefraværet har hatt god virkning på nærværet for kommunen, og foreslår å opprette en prosjektstilling som jobber mot dette, og i tillegg har som oppgave å implementere retningslinjer for heltidskultur for hele kommunen.
- Arbeidet med internkontroll skal systematiseres og prioriteres.
- Intensivere revideringen av kommuneplanens arealdel med kystsoneplan.
- Fortsette å jobbe for å rekruttere og beholde ansatte. Evaluere tiltakene som er i dag.
- Fortsatt satsing på lærlinger- tilby alle kvalifiserte søkere lærlingeplass i kommunen.
- Rådmann ønsker et større fokus på å ivareta miljøet, og hindre marin forsøpling. Dette skal blant annet gjennomføres gjennom holdningsskapende arbeid hos Frøyværingen.
- Frøya kommune er en trafikksikker kommune med egen trafikksikkerhetsplan. Dette vil si at kommunen skal jobbe aktivt med at alle skal kunne bevege seg trykt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen.

Rammeområdet oppvekst

- Frøya kommune skal jobbe aktivt med å implementere ny rammeplan vedrørende barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagene skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.
- Tidlig innsats for elever i 1. til 4. klasse forsterkes ytterligere med blant annet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever som strever.
- Lesing i alle fag på alle trinn forsterkes ytterligere.
- Forsterket vektlegging på elevenes læringsmiljø og læringsutbytte og med det gi grunnlag for bedrede resultater.
- Forsterket fokus på § 9a – skolemiljøet. Frøyaskolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Gjennom varslingsplikten har alle som arbeider på

skolen en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.
- Rehabilitering og utbygging av Dyrøy oppvekstsenter med ny 2-avdelings barnehage.
- Vikarbudsjett for oppvekst.
- Det satses på den internasjonale miljøsertifiseringsordningen «Grønt flagg». Dette er spesielt rettet mot barnehager og grunnskoler.

Rammeområde helse og mestring

- Morgendagens omsorg.
- Familiens hus.
- Utvikle et helsefremmende øysamfunn, ved bl.a å ha fokus på barn og unges psykiske helse. Legge en helhetlig strategi for det forebyggende arbeidet i Frøya kommune.
- Ny stilling som helsesøster.
- Avsette driftsmidler til avlastningsenheten for barn og unge.
- Iverksette drift av «Heia» et bofelleskap for unge funksjonshemmede.
- Bygge opp tilbudet til gruppen rus/psykisk helse jfr. vedtak i morgendagens omsorg.
- Avsette driftsmidler til lavterskeltilbudene «Varden» og «Refleks».
- Iverksette tilbud til 2 nye ressurskrevende tjenestemottakere.

Rammeområde kultur og idrett

- Omprioritere deler av stilling fra strategi og utvikling til museum/kulturvern og daglig leder i Frøya Storhall AS.
- Digitalisering av registrering/museumsarkiv.
- Driftstilpasning kulturhuset.

Rammeområde teknisk

- Drift og vedlikehold av kommunens eiendommer gjennom opprettelse av driftsfond.
- Vann og avløpssektoren opprustes i henhold til myndighetskrav, samt sikre god stabil vannleveranse og utslipp i henhold til hovedplan.
- 3 nye prosjektstillinger for å ivareta VA- satsingen.
- Være pådriver og delta i prosesser for å sikre at det er tilstrekkelig tilgjengelig bolig- og næringsareal.
- Profesjonalisering av prosjektlederrollen.

Fakta beskrivelse – Frøya i dag

En professor ved NTNU hadde for noen år siden følgende beskrivelse av Frøya:

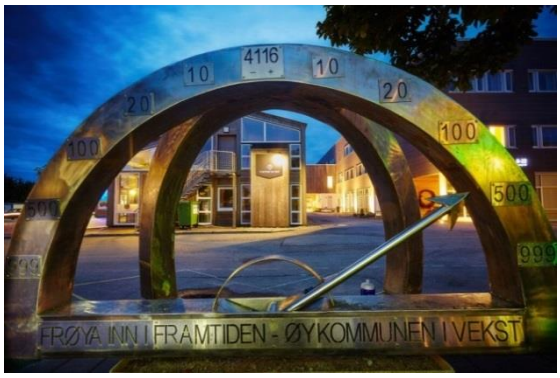

Little drops of water,

Little grains of sand.

Make the mighty oceans

and the pleasant land.

Frøya er et øysamfunn ytterst på Trøndelagskysten, som med sine landområder totalt dekker ca. 240 km^2. Hovedøya Frøya ligger omkranset av mer enn 5400 øyer, holmer og skjær. Om en regner med sjøarealene, teller totalt areal både til lands og til vanns i underkant av 2700 km^2. Landarealet utgjør dermed i underkant av en tiendedel av det totale arealet.

I 2007 snudde befolkningsutviklingen på Frøya fra lengre tids nedgang til vekst. Fra 01.01.07 til 01.01.17 har folketallet økt med 881 personer til 4937. Det tilsvarer en vekst på 21,7 %, noe som gir en årlig vekst på 2,17 %. De siste årene har Frøya kommune hatt en befolkningsvekst som er blant de høyeste i landet. Den største befolkningskonsentrasjonen finner vi på strekningen Flatval-Hellesvik. Her bor over 50 % av befolkningen. Her finner vi kommunesenteret Sistranda som har ca. 900 innbyggere. Øyrekka fra Sula til Sauøy har hatt til dels sterk nedgang i folketallet. Over 50 % av befolkningen i Frøya kommune bor i dag på strekningen Flatval-Hellesvik, mens det i Øyrekka bor ca. 6 %. De øvrige grendene har stort sett stabil befolkningsutvikling. Størst konsentrasjon utenom Flatval-Hellesvik har vi i Klubben, Nordskag og Dyrøy. I øyrekken er Mausundvær størst med ca. 200 innbyggere.

Grendekulturen står sterkt på Frøya, og alle frøyværinger har tilknytning til ei velforening, et grendelag eller et kretslag.

Befolkningsveksten på Frøya skriver seg i stor grad fra økt arbeidsinnvandring. Ca. 25 % av befolkningen på Frøya i dag har fremmedspråklig bakgrunn. De aller fleste kommer fra Baltkum, spesielt fra Litauen, men det er også flere fra Polen og andre østeuropeiske land. Mennesker fra ca 30 forskjellige land bor og arbeider på Frøya. Den store tilflyttingen skyldes i hovedsak laksenæringen og det faktum at næringslivet nå i hovedsak rekrutterer arbeidere med familie. Frøya er ytterst sårbar for eventuelle strukturendringer og nedleggelser innenfor havbruksnæringen. Det er derfor viktig i kommuneplanprosessen å forstå de utfordringer som næringslivet har.

Statistisk Sentralbyrå utarbeider prognoser for forventet befolkningsvekst i kommunen fram til 2040. De utarbeider tre forskjellige prognoser basert på lav, middels og høy nasjonal vekst. Siden Frøya de siste årene faktisk har passert Høy-alternativet» for befolkningsutvikling, velger vi fortsatt å benytte dette alternativet. I dette alternativet inngår høy fruktbarhet, høy utvikling i levealder, høy innenlands flytting og høy netto innvandring. Høy-alternativet vil kunne gi Frøya 6900 innbyggere i 2040.

For regionen ser befolkningsframskrivingen slik ut:

Kommune	Lav vekst	Middels vekst	Høy vekst	01.07.17
Frøya	5500	6100	6900	4972
Hitra	4800	5300	6000	4674
Snillfjord	800	900	1000	978

Framskrivingen tar utgangspunkt i befolkningstallet pr 1.januar 2016, og tar da ikke høyde for den store veksten Frøya hadde i 2016. Snillfjord kommune vil i 2020 bli delt i tre, der deler av kommunen bl.a. blir en del av Hitra kommune.

I SSB sine prognoser for utviklingstrekk i hele befolkningen forventes det at det blir enda flere eldre i årene som kommer enn tidligere beregnet. Dette ser vi spesielt i aldersgruppen 67-79 år. En kan se nedgang frem til 2030 i antall eldre 80-89 år og en liten økning i antall eldre fra 90 år og oppover.

Kommunen vil også få en ganske stor økning av barn i skolepliktig alder. Fødselstallet på Frøya ligger nå på omkring 60 barn pr år.

Den høye befolkningsveksten vil påvirke kommunens tjenestetilbud på mange måter. Frøyas tiltrekningskraft avhenger av at kommunen følger opp med gode botilbud, barnehageplasser, en solid skole, et godt helse/omsorgstilbud, et spennende idretts- og kulturliv og ikke minst et dynamisk og vitalt kommunesenter med et bredt tilbud innen handel, offentlige tjenester, bo-muligheter, aktiviteter og opplevelser. Samtidig er det et uttalt mål også fortsatt å ha livskraftige grender.

Kunnskapsgrunnlaget om økonomi

Inntekter

Kommunens inntekter består av overføringer fra staten i form av skatt og rammetilskudd. Enkelte statlige tilskudd til driften er formålsspesifikke, mens det meste av inntektene er ikke bundet mot spesifikke tjenesteområder. Eiendomsskatt er inntekter som kommunen disponerer fritt. Frøya har høyeste skattesats på 7 promille på verker og bruk.

I andre statlige tilskudd til driftsformål ligger blant annet integreringstilskuddet. Andre driftsinntekter består av refusjoner inklusive refusjon sykepenger, overføringer fra andre kommuner og private, samt egne særbedrifter. Salgs- og leieinntekter inneholder også gebyrer.

Statlig rammeoverføring ble betraktelig redusert fra 2015 – 2016, men samtidig en betydelig økning i skatt på inntekt og formue.

I prosent av BDI	2012	2013	2014	2015	2016
Skatt på inntekt og formue	34,8	30	33,3	31,2	49,3
Statlig rammeoverføring	32,8	31,4	32,3	32,7	20,4
Andre statlige tilskudd til driftsformål	1,5	0,4	3,1	0,3	0,7
Eiendomsskatt	1,1	1	1	1	1
Salgs- og leieinntekter	12,9	12,5	13,3	14,2	13,8
Andre driftsinntekter	16,9	24,7	17	20,6	14,9

Frie inntekter

Med frie inntekter, menes inntekter som skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt som kommunen kan disponere uten andre bindinger enn lover og regler. Kommunen har en del andre inntekter som salgs- og leieinntekter og utbytte av investeringer som ikke inngår i dette nøkkeltallet.

Gjennom inntektssystemet for kommunesektoren er det en del mekanismer (utgifts- og inntektsutjevning) som overfører midler mellom kommunene ut fra utgiftsbehov og inntektsnivå. Utgiftsutjevningen overfører midler fra kommuner med små utgiftsbehov til kommuner med store utgiftsbehov. Det er derfor stor grad av samsvar mellom frie inntekter per innbygger og utgiftsbehov per innbygger, som vi ser i tabellene under.

Frøya	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Frie inntekter i kroner per innbygger	51 579	53 200	54 455	53 857	61 583	57 047	64 652
Utgiftsbehov (Landet = 100)	109,2	109,8	108,9	109	108,2	106,8	104,9
Trekk/tilskudd utgiftsutjevningen, tall i 1000 kr	17 075	19 765	18 639	20 529	20 109	16 487	12 163

Det samlede utgiftsbehovet for alle landets kommuner er 100 %. Utgiftsbehovet ut fra befolkningssammensetningen i kommunene vil dermed variere mellom kommunene. Objektivt sett trengte Frøya kommune i 2016 8,2 % mer midler enn gjennomsnittet for kommunesektoren for å kunne yte et likeverdig tilbud til våre innbyggere. Frøya kommune har i mange år ligget over landsgjennomsnittet i utgiftsbehov. I 2017 og 2018 på grunn av endringer i utgiftsutjevningen og behovsindeksen har Frøya kommune sunket til 6,8% i 2017 og 4,9% i 2018.

Siden Frøya kommune ligger over landsgjennomsnittet i utgiftsbehov, får Frøya et tilskudd i tillegg til det ordinære rammetilskuddet. For 2016 utgjorde dette tilskuddet 20,1 millioner kroner, som sank til 16,5 millioner i 2017 og det forventes 12,2 millioner i 2018. Kommuner med lavere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet får et trekk i utgiftsutjevningstilskuddet i inntektssystemet.

Det andre elementet for utjevning i inntektssystemet er inntektsutjevning. Her overføres midler fra skattesterke kommuner til skattesvake kommuner. I inntektssystemet brukes utgiftsutjevning og inntektsutjevning mellom kommunene til å gjøre det mulig for alle kommuner å kunne gi et mest mulig likt tjenestetilbud.

For sammenligningsgruppen er de frie inntektene sammensatt slik:

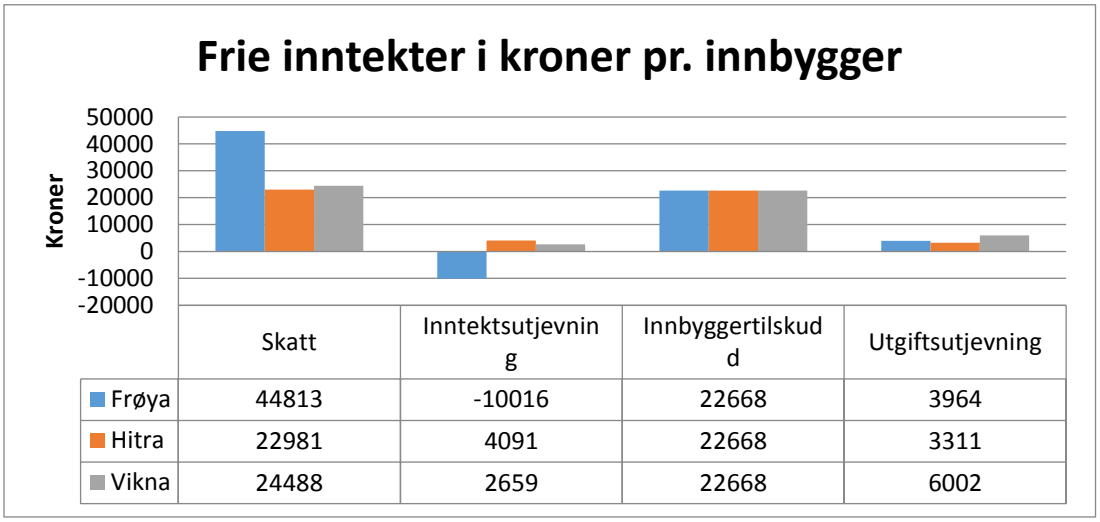

	Skatt	Inntektsutjevning	Innbyggertilskudd	Utgiftsutjevning
Frøya	44813	-10016	22668	3964
Hitra	22981	4091	22668	3311
Vikna	24488	2659	22668	6002

Tabellen viser både før og etter utgifts- og inntektsutjevningen, at Frøya har høyest frie inntekter pr. innbygger av sammenligningskommunene.

Sistranda sentrum, torvet.

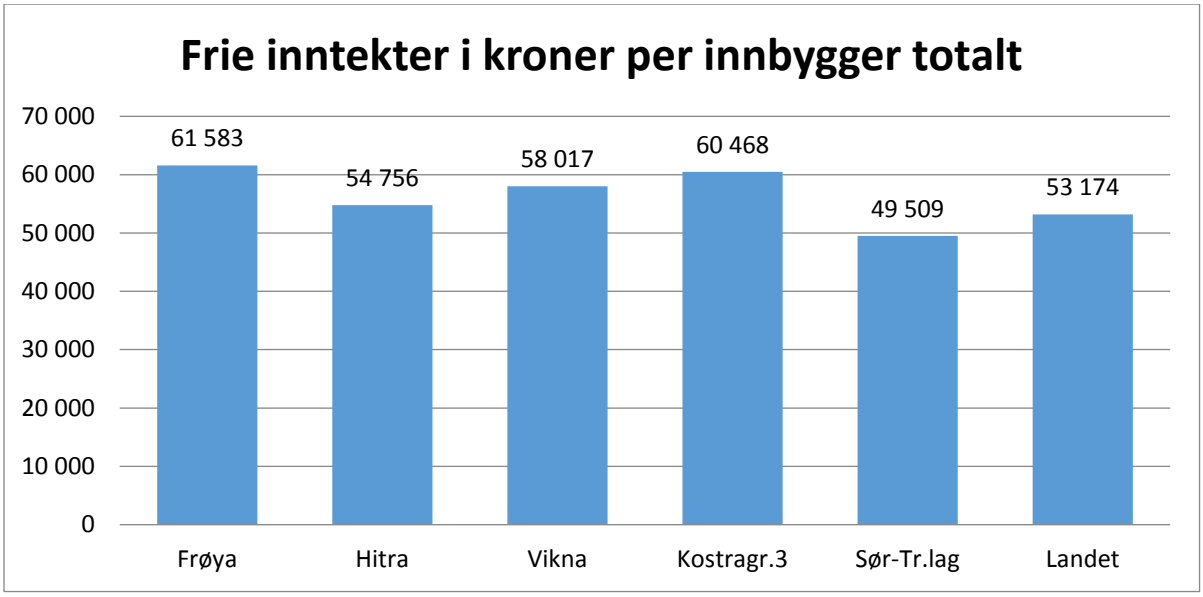

Andel netto driftsutgifter

Kommunen har mange store og små oppgaver. I 2016 ble midlene brukt slik:

Andel netto driftsutgifter	2012	2013	2014	2015	2016
Administrasjon og styring	13,3	15,1	17,3	12,6	11,4
Barnehage	11,1	11,7	14	15,2	14,1
Grunnskoleopplæring	24,6	25	23,1	23,3	23,9
Helse og omsorg	40,4	38	40,7	33,4	36,2
Sosialtjenester	2	1,4	1,7	0,9	2
Barnevern	2,7	2,5	2,5	3,3	3,3
Vann, avløp, renovasjon og avfall	-3	-2,4	-0,8	-0,7	-1
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	0,4	0	0,3	0,6	1
Kultur	3,7	3,9	5,3	6,4	5,8
Kirke	1,4	1,3	1,2	1,2	0,8
Samferdsel	1,1	1,1	1	1,2	1,2
Bolig	-0,6	-0,6	-4	0,2	-0,2
Næring	1,5	-0,3	0,8	0,3	0,7
Brann og ulykkesvern	1,6	1,8	1,8	2	2

Helse og omsorg, barnehage og grunnskoleopplæring stod for 74,2 % av netto driftsutgifter i 2016.

Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe

For å si noe om hvordan en kommune prioriterer de ulike tjenestene, kan en se på netto driftsutgifter for området fordelt på innbyggere i målgruppen. En del tjenester har primærbrukere fra bare deler av befolkningen som for eksempel grunnskole hvor brukerne stort sett er barn og unge i alderen 6 -15 år.

Netto driftsutgifter per innbygger	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Administrasjon og styring	6 803	6 760	6 429	7 532	4 174	4 037
Barnehage, 1-5 år	134 320	124 042	131 146	142 706	142 565	139 403
Grunnskole, 6-15 år	136 716	132 784	109 063	134 160	104 096	107 328
Kommunehelsetjenesten	4 000	4 116	2 995	4 157	2 590	2 514
Pleie- og omsorgtjenesten	17 219	15 173	17 057	22 148	14 499	16 652
Sosialtjenesten, 20-66 år	557	-936	2 503	3 037	3 180	3 913
Barnevernstjenesten, 0-17 år	9 842	13 294	7 506	11 272	9 075	8 925
Kultur	3 461	2 960	1 102	2 827	2 185	2 148
Kirken	485	736	585	934	581	563
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	596	409	284	899	653	631
Samferdsel	731	1 042	1 976	1 734	783	791
Boligformål	-134	-406	-123	-20	54	73
Brann- og ulykkesvern	1 201	1 138	865	1 192	842	778

Frøya bruker en god del mer på kultur og noe mindre på kirken og samferdsel i forhold til de andre.

Administrasjon, styring og fellesutgifter

Brutto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	2012	2013	2014	2015	2016
Politisk styring	777	1104	781	760	750
Kontroll og revisjon	128	149	181	191	167
Administrasjon	5 305	6 706	8 362	5 794	5 578
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	150	148	144	145	265
Administrasjonslokaler	712	863	788	817	709

Kommunens driftsutgifter pr. innbygger har med unntak av forvaltning av eiendomsforvaltning gått ned.

Brutto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Politisk styring	**750**	**745**	**692**	**818**	**397**	**373**
Kontroll og revisjon	**167**	**183**	**122**	**248**	**111**	**117**
Administrasjon	**5 578**	**5 200**	**5 391**	**6 269**	**3 447**	**3 489**
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	**265**	**522**	**232**	**232**	**330**	**273**
Administrasjonslokaler	**709**	**675**	**745**	**697**	**348**	**380**

Sammenlignet med andre kommuner ligger Frøya høyt på politisk styring, kontroll og revisjon og administrasjon, men under KOSTRA gruppe 3. Når det gjelder forvaltningsutgifter i

eiendomsforvaltningen ligger kommunen over KOSTRA gruppe 3, men under landsgjennomsnittet. For administrasjonslokaler ligger kommunen høyt i forhold til landet og fylket.

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	2012	2013	2014	2015	2016
Netto lånegjeld	76,1	118,7	147,3	155,9	151,4
Langsiktig gjeld	230,4	264,8	307,1	318,6	296,2
-herav Pensjonsforpliktelse	119,2	115,4	128,3	126	121,2

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er langsiktig gjeld uten pensjonsforpliktelser og fratrukket totale utlån (formidlings lån og ansvarlige lån) og ubrukte lånemidler. Fra 2015 til 2016 har andelen netto lånegjeld, langsiktig gjeld og pensjonsforpliktelse av brutto driftsinntekter gått ned.

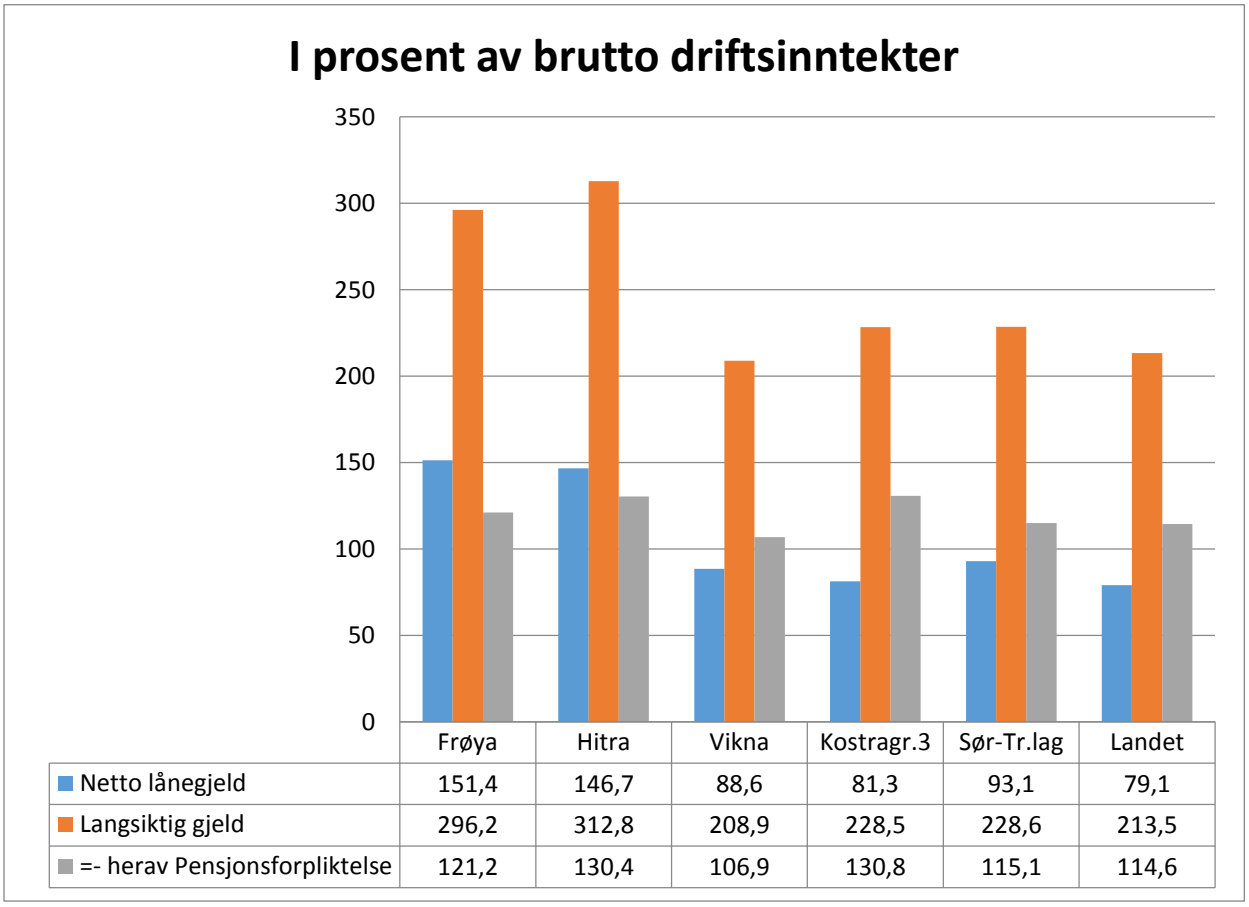

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Netto lånegjeld	151,4	146,7	88,6	81,3	93,1	79,1
Langsiktig gjeld	296,2	312,8	208,9	228,5	228,6	213,5
=- herav Pensjonsforpliktelse	121,2	130,4	106,9	130,8	115,1	114,6

Frøya har den høyeste andelen netto lånegjeld i sammenligningsgruppen. Hitra og Frøya skiller seg ut med den høyeste andelen langsiktig gjeld.

Frøya kommunes lånegjeld

Kommunen har en av Norges høyeste gjeldsgrader i forhold til inntekt, imidlertid er det en nedgang fra 2016 til 2017.

I tabellen nedenfor vises status på lånegjeld Pr. 2.tertial 2017:

Lånegjelda har utviklet seg slik (hele tusen).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	**2017.08**
Lånegjeld pr. 01.01.	269 701	311 714	363 229	462 560	597 085	700 098	791 457	775 993
Avdrag i året	-14 455	-15 702	-18 120	-22 277	-26 013	-27 766	-30 964	-10 352
Nye låneopptak i året	56 468	67 217	117 451	156 803	129 026	119 125	15 500	24 326
Lånegjeld pr.31.08.2017	311 714	363 229	462 560	597 085	700 098	791 457	775 993	789 967
Herav videreutlån	-10 899	-23 662	-20 000	-44 872	-66 561	-77 689	-87 944	-95 022
Netto lånegjeld	300 815	339 567	442 560	552 213	633 537	713 768	688 049	694 945

Fordelingen av lånegjelden er pr 2.tertial 2017 fordeler seg slik:

Fordeling av lånegjeld i kommune på ulike områder:	**31.08.2017**	31.12.2016
Lån til selvkostområdene (VAR) i kommune	121 064	110 803
Lån til kirkelige formål	7 035	6 069
Startlån	95 022	87 944
Lånegjeld på kommunens øvrige tjenesteområder	566 846	571 177
Kommunens totale langsiktige gjeld:	**789 967**	775 993

Handlingsregel

Frøya kommune vedtok i sak k-sak 105/17:

«Frøya kommunestyre vedtar følgende handlingsregler om nye låneopptak og bufferfond:

Gjeldsgraden, unntatt selvkost skal ikke overstiger det kommunen betaler inn i årlige avdrag. Dette medfører at kommunens gjeldsgrad for slike lån alltid er jevn eller nedadgående.

For budsjettåret 2018 for områder unntatt selvkostområder, vedtas ett låneopptak som ikke overstiger 20,5 millioner kr.

Frøya kommune vedtar å sette av 2 millioner kr årlig til bufferfondet i driftsbudsjettet»

Frøya kommune har pr. dato høy gjeld i forhold til kommunes inntekter, og det er en klar fordel at kommunen nå har en strategi for gjeldshåndteringen som gjør at de låneopptakene kommunen gjør er minst mulig rentesensitiv.

Rådmannen definerer selvkostområder i dette tilfellet som VAR, startlån, husbankfinansierte utbygning til ulike brukergrupper som betaler husleie. Husleien dekker kapitalkostnaden for oppføring og utbygging av områder (industri og hus) der kommunen får igjen sine utgifter ved salg av tomter og eiendommer. Rådmannen vurderer også å etablere eget selvkostområde for kai/havn. Låneopptaket for budsjettåret 2018 for områder som ikke er selvkostområder vil derfor ikke overstige 20,5 millioner kr. For budsjettårene 2019 - 2021 gjøres samme beregning fra årsregnskapet året før budsjettåret der man tar ut selvkostområdene som gir en årlig handlingsregel.

Rammebudsjettering

Rådmannen vil fra budsjettåret 2018 bruke rammebudsjettering, og vil i løpet av nyåret oppdatere økonomireglementet slik at det gjenspeiler vedtakene om handlingsregler og rammebudsjettering. Rådmannen vil også i denne forbindelse vurdere hvilke rammer Frøya kommune skal ha i økonomireglementet.

Startlån

Frøya kommune har de siste årene gjort seg god bruk av Husbankens virkemidler. Startlånene er ett slikt virkemiddel. Kommunen låner fra Husbanken og tilbyr kommunens innbyggere lån til bolig, i henhold til forskrift om Startlån. Dette sikrer mange tilgang til egen eid bolig og stimulerer til vekst i markedet.

Et nært samarbeid mellom kommunen og ordinære låneinstitusjoner gjør at Startlånene i hovedsak går til å finansiere egenkapitalkravet som bankene setter. Kommunen har innvilget mange startlån innenfor opplåningen i Husbanken. Pr. 1. februar 2017 hadde kommunen 169 løpende Startlån. For å sikre at det er tilgang på midler for videre utlåning har kommunen opparbeidet seg en buffer på 18 millioner, noe som tilsier at det ikke er behov for opplåning i 2018.

Krykkjene i Froan

Nasjonalbudsjettet – utfordringer i kommunesektoren

Regjeringa styrker de frie inntektene til kommunene med om lag 3,8 milliarder kroner. Kommunene får knapt 3,6 milliarder kroner av veksten i de frie inntektene, mens 200 millioner kroner går til fylkeskommunene.

Veksten i de frie inntektene er grunngitt med mellom annet følgende satsninger:

- 200 millioner kroner til tidlig innsats i barnehagen og skolen.
- 200 millioner kroner til forebyggende tiltak til barn, unge og familier, som eksempelvis kan brukes i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, eller satsing på sosiallærer, psykologer eller samarbeid med private aktører om foreldrestøttene tiltak.
- 300 millioner kroner til et bedre tilbud til rusavhengige.
- 100 millioner kroner av veksten blir gitt som ei særskilt fordeling til båt- og ferjefylkene. Det skal bidra til et betre ferjetilbud, investeringer i mer miljøvennlig teknologi og muligheter for nye oppdrag for verft og andre verksteder i kystfylkene.

Punkter fra Nasjonalbudsjettet med spesiell virkning for Frøya kommune

Tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg
Regjeringen foreslår å bevilge 31,1 millioner kroner til tilskudd til kommunale fiskerihavneanlegg. I tillegg kommer tidligere inndratte/ikke brukte midler på posten, slik at det kan fordeles 39,6 millioner kroner på posten. Av dette er det foreslått 16,2 millioner kroner til et prosjekt i Trøndelag:
- Sistranda fiskerihavn – kai, molo, utdyping i Frøya kommune.

Regler for eiendomsskatt på verk og bruk
Arbeidsmaskiner og tilbehør i næringseiendom som er kategorisert som «verk og bruk», inngår i dag i eiendomsskattegrunnlaget når de anses integrert i anlegget. I tråd med Sundvolden-erklæringen og med utgangspunkt i høringsnotat 18. juni 2015 foreslår regjeringen at «produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner» fritas for eiendomsskatt fra 2019, med en overgangsperiode på fem år.

Frie inntekter og kostnader

Av de 3,8 milliarder kr som styrker de frie inntektene, går 2,2 milliarder til endringer i demografi (befolkningsøkning og endring), 400 millioner til pensjonskostnader og 800 millioner kr til satsninger innenfor vekst i frie inntekter (tidlig innsats, forebyggende tiltak barn, unge og familier, tilbud rusavhengige og båt- og fergefylker). Dette gir et handlingsrom til kommune på 400 millioner kr.

Pensjonskostnader 2018

Rådmannen følger prognosene fra KLP og Statens pensjonskasse og legger til grunn en pensjonskostnad på 19,84% for KLP og 11,55% for Statens pensjonskasse som medfører en økning på ca. 1,5 millioner kr for Frøya kommune i 2018. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2%.

Økonomiske virkninger for Frøya kommune

For Frøya kommune viser statsbudsjettet en vekst på 2,3 %. Deflatoren er satt til 2,6 %. Frøya kommune vil derfor i h.h.t. statsbudsjettet tape kjøpekraft på 0,3 % for 2018.

Tidligere år har Frøya kommune mottatt tilskudd fra «Distriktstilskudd sør», men pga. at Frøya har en distriktsindeks på 54 i 2016 faller kommunen ut av kriteriene for å motta tilskudd. Frøya kommune har steget med 21,1% fra 33,3% til 54,4% i perioden 2013-2016. Distriktsindeks er et uttrykk for graden av distrikts utfordringer i en kommune.

Frøya kommune er imidlertid kvalifisert til å motta veksttilskudd. Befolkningsendringen for Frøya har i gjennomsnitt fra 2015-2016 vært 2,6 %. Innslagspunktet for veksttilskuddet videreføres for 2018 og vil være 1,4 %. Kommunen vil få 3,899 millioner kr i veksttilskudd for 2018.

Sørburøy skole

Rådmannens prioriteringer i forhold til regjeringens satsninger

Forebyggende tiltak til barn, unge og familier:

- Iverksette drift av «Heia» et bofelleskap for unge funksjonshemmede
- Avsette driftsmidler til avlastningsenheten for barn og unge
- Ny stilling som helsesøster

Bedre tilbudet til rusavhengige:

- Bygge opp tilbudet til gruppen rus/psykisk helse jfr. vedtak i morgendagens omsorg
- Avsette midler til lavterskeltilbudene «Varden» og «Refleks»
- Iverksette tilbud til 2 nye ressurskrevende tjenestemottakere

Tidlig innsats

- Tidlig innsats for elever i 1. til 4. klasse forsterkes ytterligere med blant annet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever som strever.

Midler til frivillighetssentralen

- Rådmann foreslår at budsjettet videreføres. Frivilligsentralen er en lokal møteplass som knytter enkeltmennesker og organisasjoner sammen for å skape et godt frivillig miljø, gode aktivitetstilbud og et godt samfunnsengasjement.

Liggekai Sistranda

- Liggekai lå opprinnelig inne i investeringsbudsjettet for 2019, men rådmannen anbefaler at dette framskyndes til 2018. Denne investeringen vil ikke komme i konflikt med handlingsregelen, da kai/havn kan defineres som et selvkostområde.
- I 2018 vil det være et prioritert område å gå videre med prosjektet «Liggekai Sistranda». Tidligere planer og kalkyler må gjennomgås for å se på totalkostnad ved mulig ferdigstillelse 2019.

Eiendomsskatt

- Frøya kommune har i dag eiendomsskatt på verker og bruk. Frøya kommune re-takserte alle skattbare objekter, verker og bruk samt anlegg i sjø i 2012. I denne forbindelse la skattetakstnemnda seg på en praksis der fastmontert produksjonsutstyr ikke er en del av skattegrunnlaget. Skattetakstnemnda la seg på denne praksisen fordi det er svært ulik praksis i Norge for hva som er fastmontert produksjonsutstyr. Virkningen av forslaget til endringen av eiendomsskatten for Frøya kommune forventes derfor å være liten.

- Eiendomsskatten på oppdrettsanlegg vil ikke bli påvirket av endringsforslaget i statsbudsjettet, jf. Prop. 1 LS (2017-2018) – Skatter, avgifter og toll 2018: *«Oppdrettsanlegg er særskilt regulert i eige edomsskattelova §4 tredje ledd. Bakgrunnen er at det grunnleggende kriteriet, at det må dreie seg om fast eiendom, normalt ikke er oppfylt for denne typen anlegg. At oppdrettsanlegg skal være «jamnstelt» med verk og bruk refererer til utskrivingsalternativene. Det innebærer at en kommune skal skrive ut eiendomsskatt på*

oppdrettsanlegg når den skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk. Eiendomsskattegrunnlaget for oppdrettsanlegg er beskrevet i §4 tredje ledd. Forslaget i denne proposisjonen innebærer ingen endringer i dette særskilte grunnlaget.»

«Med hensyn til oppdrettsanlegg foreslår departementet at disse blir likestilt med næringseiendom, vannkraftverk, vindkraftverk og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum. Når kommunen har valgt et utskrivingsalternativ som omfatter slik eiendom, skal den også skrive ut eiendomsskatt på oppdrettsanlegg. Det vises til forslag til endring av eigedomsskattelova § 4 tredje ledd første punktum.»

Frøya kommunes frie inntekter

Budsjettet for 2018 har en driftsramme til fordeling på kr 307 600 000.

FRØYA	Inngang!A1	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
FRØYA	**5014**							
(år 2018-prisnivå i perioden 2018-2021)						PROGNOSE		
1000 kr		**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		103 266	107 040	112 880	117 135	118 112	118 998	119 916
Utgiftsutjevningen		20 529	20 109	18 282	13 980	14 139	14 294	14 451
Overgangsordning - INGAR		-292	886	1 626	2 477	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. helsestajon skolehel		492	745	1 169	1 056	1 056	1 056	664
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester			-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Småkommunetilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Distriktstilskudd Sør-Norge		6 464	2 478	-	-	-	-	-
Regionsentertilskudd				-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensake		-	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		187	1 262	1 982	3 899	2 771	-	-
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.		500	500	500	400	-	-	-
herav gradvis bortfall av diff.arbeidsgiveravgift								
Skjønn - tap endringer av inntektssytemet 201		800	800					
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen				-	-	-		
Endringer saldert budsjett 2014/2015/2016		-208	676					
Kompensasjon Samhandlingsreformen								
Ekstra skjønn tildelt av KMD inkl. ufrivillig alene kommuner og infrastruktur		-	-	-	-			
Budsjettavtale H, FrP, KrF, V - Stortinget				-377				
RNB 2017 - endringer i rammetilskudd				283				
RNB 2012-2016, samt Dok8:135 S (2014-15		955	-					
Sum rammetilsk uten inntektsutj		**132 693**	**134 496**	**136 346**	**138 947**	**136 079**	**134 348**	**135 031**
"Bykletrekket"								
Netto inntektsutjevning		-3 673	-48 066	-34 721	-28 162	-28 822	-29 845	-30 784
Sum rammetilskudd		**129 020**	**86 430**	**101 625**	**110 785**	**107 257**	**104 503**	**104 247**
Rammetilskudd - endring i %		6,4	-33,0	17,6	9,0	-3,2	-2,6	-0,2
Skatt på formue og inntekt		**126 174**	**215 057**	**200 098**	**192 504**	**197 015**	**204 010**	**210 431**
Skatteinntekter - endring i %		-1,6	70,4	-6,96	-3,80	2,34	3,55	3,15
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	4 275	4 275	4 275	4 275	4 275
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)		**255 194**	**301 487**	**306 000**	**307 600**	**308 500**	**312 800**	**319 000**
						(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)		

I beregningen av rammeendringene 2017 til 2018, legger rådmannen følgende til grunn:

- Det vedtatte årsbudsjettet for 2017 og regnskapet pr 2.tertial
- For budsjettet 2018 budsjetteres det p.t. flytende rente

- Rådmannen forventer ikke at renten for 2018 skal endre seg mye. Rentenivået ble uendret på siste rentemøte for Norges Bank, og signaler som er gitt er at rentenivået vil forbli lavt.

Utdypende kommentarer til driftsrammen:

- Lønnsutgiftene er budsjettert i henhold til endringer i sentrale og lokale forhandlinger.
- Det er avsatt en reserve på kr 4 millioner kr til hovedoppgjøret i 2018. Arbeidsgiveravgiften er på 5,1 prosent.
- Pensjonspremien i budsjettet for 2018 settes for KLP til 19,84 (19,02 i 2016), for sykepleiere i KLP 19,91 (19,26 i 2016) og for SPK til 11,55 (11,45 i 2016) prosent. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2 prosent. Dette er i tråd med KLPs anbefalinger for budsjettet 2018, og er litt høyere enn for 2017 (ca. 1,5 million).
- Drifts og kapitalutgifter innen VAR-området er i sin helhet finansiert over gebyrinntektene.
- Helse og mestring har noe vikarutgifter ved sykdom og fødselspermisjoner budsjettert.
- Rådmannen foreslår også at oppvekst får avsatt 525 000 kr til vikarutgifter i arbeidsgiverperioden.
- Refusjon av sykelønn og fødselspenger er som tidligere ikke innarbeidet i budsjettet for 2018.
- Kirkens rammer er uforandret i budsjettet.

Årsverksutviklingen 2017- 2018

ÅR	Rådmann politisk	Oppvekst	Helse og mestring	Kultur og idrett	Teknisk	NAV	Sum
2017	35,38	128,45	164,27	8,13	46,62	6,5	389,35
2018	37,20	133,58	178,72	8,23	47,89	3,5	409,12
Endring	1,82	5,13	14,45	0,1	1,27	- 3	19,77

Forklaringer på årsverksendringene (ÅV)

Rammeområde rådmann/fellestjenester:

- Økningen på 1,82 årsverk er økningen på lærlinger fra 6,5 ÅV til 9 ÅV. Ellers en justering på stillingsandel til kommuneoverlegen. I SU: Næringsrådgiver i 1 ÅV flyttes til teknisk.

Rammeområde oppvekst:

- Økningen på 5,13 ÅV skyldes overføring av Voksenopplæringa og flyktningetjenesten til rammeområdet oppvekst, 4 ÅV. I tillegg 1 ÅV i forbindelse med formannskapets vedtak utvidelse av småbarnsavdelingen ved Nabeita Oppvekstsenter fra 9 til 12 plasser.

Rammeområde helse og mestring:

- Økningen på 14,45 ÅV skyldes økning på 5 ÅV til Heia bofelleskap, 1 ÅV helsesøster (6 mnd. virkning), og 2 x 4,7 ÅV til 2 nye ressurskrevende brukere (11 mnd. virkning)

Rammeområde teknisk:

- 1 ÅV økning pga flytting næringsrådgiver. 0,27 ÅV er justering renhold, pga endret areal.

Rammeområde kultur/Idrett

- I 2017 er biblioteket feilaktig oppført med 1,8 ÅV. 0.1 ÅV stilling ved Mausund bibliotek er ikke innlagt i lønnsarket. Det riktige årsverksrammen for biblioteket er 1,90 ÅV

Utgifter og inntekter i planperioden, inkludert videreførte og nye drifts- og investeringstiltak

	2018	2019	2020	2021
Lønns og sosiale utgifter	272 737 519	271 964 458	271 340 795	270 558 430
Kjøp av varer og tjenester	107 587 173	107 995 985	108 670 916	109 298 383
Overføringer fra kommunen	19 700 168	19 600 168	19 600 168	19 600 168
Finansutgifter	74 245 444	77 280 206	78 898 228	80 191 390
SUM UTGIFTER	**474 270 304**	**476 840 817**	**478 510 107**	**479 648 371**
Salgsinntekter	- 67 902 583	- 67 910 271	- 67 918 150	- 67 137 977
Refusjoner	- 40 964 606	- 40 964 606	- 40 335 162	- 40 335 162
Overføring til kommunen	- 311 533 041	- 314 095 866	- 318 276 866	- 324 387 866
Finansinntekter	- 53 870 074	- 53 870 074	-53 870 074	- 53 870 074
Sum inntekter	- 474 270 304	- 476 840 817	- 480 400 252	- 485 731 079
Netto utgift	**0**	**0**	**-1 890 145**	**- 6 082 708**

Nordskag oppvekstsenter

Andre tiltak som tidligere er vedtatt og foreslås videreført fra 2017 til 2018

Reserverte tilleggsbevilgninger	450 000
Tolketjenester	200 000
Ungt entreprenørskap	40 000
Tilskudd næringsforeningen	275 000
Anskaffelser IKT (fra disposisjonsfond)	2 000 000
Norskopplæring arbeidsinnvandrere	125 000
AquaNor	50 000
Trepartssamarbeidet	50 000
Yrkesmessen	15 000
Frøyapakken - diverse rekrutteringstiltak	450 000
Øylekene	30 000
MOT – Sistranda skole	235 214
Sommerjobb for unge	315 300
Festivalstøtte	310 000
Frøya idrettspark	100 000
Idrettsrådet	20 000
Kystnorge AS	125 000
Trøndersk kystkompetanse AS	250 000
Trøndersk matfestival – OJ	80 000
Aktiv forvaltning marine ressurser	200 000
Husleie helhetlig idrettspark (fra disposisjonsfond)	300 000

Foreslåtte nye tiltak for 2018 og økonomiplanperioden

Brukerombud	52 550
Eldres dag	25 000
Ny stilling oppfølging av sykefravær (selvfinansierende)	500 000
Skolefrokost	212 000
Skolefrukt	230 000
Vikarbudsjett oppvekst	525 000
Storforeldremøte	90 000
Ny midlertidig stilling Sistranda skole	253 236
Senkning av inntektskravet FKKS	500 000
Driftsfond til vedlikehold av kommunale bygg (fra disposisjonsfond)	2 000 000
Driftsteknikker avløp (VAR-området selvkost)	550 000
Midlertidig stilling ingeniør VA (VAR-området selvkost)	750 000
Prosjektstilling formann VA (VAR-området selvkost)	600 000
Tiltak i forbindelse med feiring av 17.mai	75 000
Støtte til Tour de Frøya / Mathall	25 000
Sum virkning	1 987 786

Investeringer

Tabell 3: Kostnadsoverslag investeringstiltak i planperioden:

Investeringstiltak 2018-2021	2 018	2 019	2 020	2 021
Bygging av kommunale utleieboliger	5 000	5 000		
Opparbeide næringsområder	25 000			
Erverv MO	6 000			
Bygging av "Morgendagens omsorg"	10 000	19 375	27 500	
Trafikksikkerhetstiltak	500	500	500	500
Innkjøp elevpc'er	500	500	500	500
Digital informasjon i hallene	100			
Digitalisering av reklame i idrettshallene	100	100	100	100
Sikring av Stabben Fort	500			
Sistien	800	800	800	
Kommunalt hjelpemiddellager	100	100	100	100
Liggekai Sistranda	21 500			
Basestasjon Nordskag	600			
Fiberkabel sjø Bremnestua - Nordskag	150			
Vannlekeutsyr	150			
Vinduer bygdetunet	200			
Opparbeidelse kulturpark - museum	200	200	200	200
Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse – kommuneplanens arealdel	700			
Senger og personløftere	100	100	100	100
Medisinteknisk utstyr	100	100	100	100
Branndører	300			
Investering utstyr avlastningsbolig barn_unge	121			
Bofelleskap med ca 5 boenheter m/ base – for ungdom/unge voksen med særskilt behov	350			
Bofelleskap med 5 boenheter og «Frøyablå- seng»	350			
Nybygg og oppussing	5 000	-		
Musikkbinge	430			
Skraping og maling av Froan kapell		2 500		
Vedlikehold Sula kapell	2 070			
Digitalisering av kartløsning	310			
Turistinformasjon	400			
Utvidelse av Nordhammarvika gravplass		3 000		
Kommunale bygg investeringer	3 000	4 000	4 000	4 000
Kommunale kaier og bruer	1 000	1 500	1 500	1 500
Kommunale veier	1 000	2 000	2 000	2 000
infrastruktur sentrumsområde	1 450	3 000	2 000	

Investeringst tiltak VAR 2018 - 2021		2018	2019	2020	2021
Løpende mindre investeringer kommunale avløp, samlepost	Avløp	1 500	1 500	1 500	1 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nordskaget	Avløp	1 000			
Avløpsrenseanlegg Sistranda	Avløp	20 000	10 000		
Opprydding kommunale avløpsledninger/overvannsproblemer-spesielt Sistranda	Avløp	3 500	3 200		
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Flatval 1	Avløp	3 000			
Sanering og opprydding kommunale avløpsanlegg Hamarvik	Avløp		15 000		
Opprydding spredt avløp Valen	Avløp		2 500		
Opprydding spredt avløp Måsøval	Avløp			2 500	
Avløpsanlegg Flatval 2	Avløp			5 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrvik	Avløp			8 000	
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Mausund 1	Avløp			3 800	
Opprydding spredt avløp Sandvika	Avløp				2 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Sula	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Nesset 1	Avløp				6 500
Sanering og oppgradering avløpsanlegg Dyrøya	Avløp				5 000
Nytt høydebasseng Bergheia	Vann	4 000	2 000		
Vannledning Sistranda-Nordskaget	Vann	20 000	8 000		
Høydebasseng Bremnesnuva	Vann	6 000			
Løpende investering kommunale vannledninger, samlepost	Vann	1 500	1 500	1 500	1 500
Vannledning Kjerkdalsvatnet-Bremnestuva	Vann	2 500			
Sanering og oppgradering VA Sistranda Midtre	Vann	2 500			
Vannforsyning Sandvika	Vann	1 500			

Sum investeringer i økonomiperioden

	2 018	2 019	2 020	2 021
Sum selvkost utenom VAR	51 500	5 000	-	-
Sum fond	16 000	-	-	-
Sum øvrige investeringer uten VAR	20 581	37 775	39 400	9 100
Sum VAR	67 000	43 700	22 300	23 500
SUM alle investeringer	155 081	86 475	61 700	32 600

Betraktninger rundt drift / investeringsproblematikk

Frøya kommune har blitt utfordret av kommunens revisor på å ha bedre rutiner på skille mellom hva som er investeringer og hva som er drift. Dette er en problematikk som spesielt oppstår i forbindelse med kommunenes bygg, veier og kaier. Når driver kommunen med vedlikehold for å opprettholde standarden, som er en driftsoppgave, og når driver kommunen med påkostninger som fører til en standardheving som kan føres over investeringene? Hva skjer om kommunen beslutter å bygge om et eldre bygg for å heve standarden i bygget til det som kreves i 2018, vil da dette være en driftsoppgave, da kommunen «opprettholder dagens standard» eller et investeringsprosjekt der kommunen «påkoster bygger for å heve standarden»?

På bakgrunn av liknende problematikk foreslo rådmannen et fond for IKT i 2017, som foreslås tas inn for økonomiplanperioden. Rådmannen foreslår også å innføre et fond for Teknisk med bakgrunn i problematikken ovenfor.

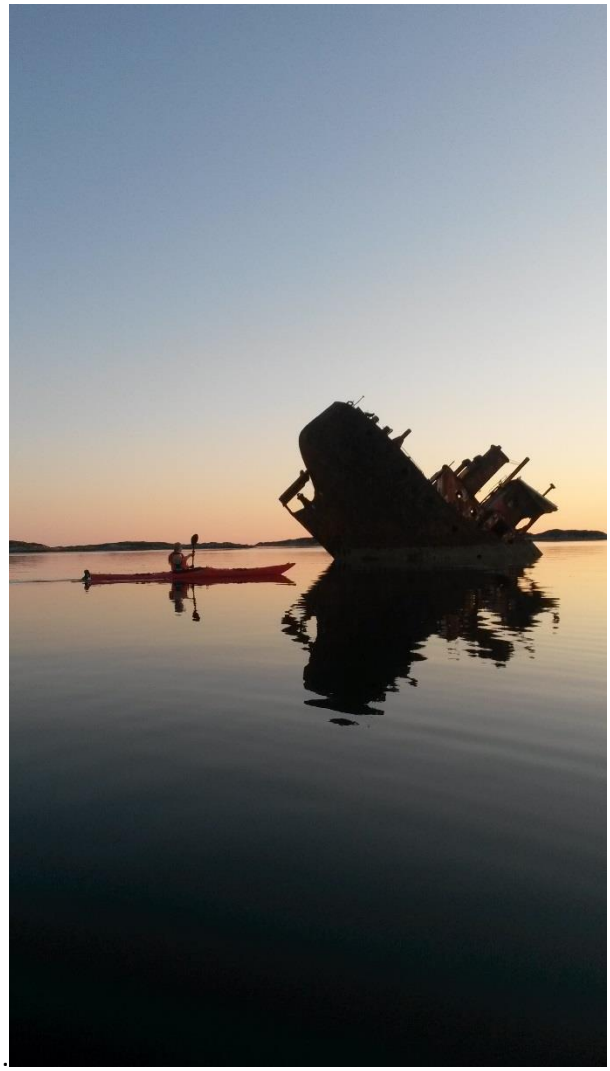

RAMMEOMRÅDE RÅDMANN – FELLESTJENESTER

Rammeområdet består av følgende ansvarsområder:

- Folkevalgte
- Strategi og utvikling
- Økonomi med personal
- Servicesenter med IKT, boligkontor, forvaltningskontor
- Tillitsvalgte
- Lærlinger

Mål for tjenestene

Rammeområdet jobber ut fra mål i kommuneplanens samfunnsdel for årene 2015-2027. Rammeområdet utfører tjenester innenfor et bredt spekter, der alle 4 satsningsområdene i samfunnsplanen er styrende.

SATSNINGSOMRÅDE: Levekår og folkehelse • Overordnet mål: Alle innbyggere på Frøya har like muligheter til en meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn SATSNINGSOMRÅDE: Natur, miljø og klima • Frøya har et rent naturmiljø som grunnlag for en god folkehelse, et stort naturmangfold og en trygg matproduksjon SATSNINGSOMRÅDE: Samfunn, natur og næring • Frøya er et godt sted å leve SATSNINGSOMRÅDE: Organisasjonen Frøya kommune • Overordnet mål: Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver	Fokusområder: • Frøya kommune er tydelig på strategi og utvikling ○ Vektlegger god økonomisk styring og langsiktig planlegging • Frøya kommune er en profesjonell og moderne tjenesteleverandør • Frøya kommune er en attraktiv og moderne arbeidsgiver • Frøya kommunen er attraktiv som bosted • Frøya kommune er et inkluderende samfunn • Frøya som samfunn tenker folkehelse i alt vi gjør

Utfordringsbilde

- Vekstkommune
  - Frøya kommune er i vekst, og det medfører utfordringer for kommunen. Et stadig press på skole- og helsetjeneste og et aktivt boligmarked medfører at kommunen må være rigget for stadig nye utfordringer

- Rekruttere og beholde kompetanse
    - Et viktig område for kommunen er å skaffe og beholde riktig kompetanse på riktig sted. Rådmannen vil fortsette å jobbe med rekruttering og videreutdanning
- Effektivisering/digitalisering/IKT
    - I et samfunn der brukerne stiller stadig større krav til offentlige tjenester, er det viktig å effektivisere og optimaliser digitale tjenester. Rådmannen vil fortsette å jobbe aktiv med dette.
- Mobil- og bredbåndutbygging
    - Dette området vil være et viktig satsningsområde for rådmannen i årene fremover.
- Arealplan og kystsoneplan
    - Frøya kommune er under stor utvikling. For å legge mest mulig til rette for dette, er det viktig at kommunen har oppdaterte planer som legger til rette for innbyggerne og næringslivet.

Prioriteringer

Lærlinger

Å gi kommunes ungdommer et tilbud er viktig, og rådmannen har derfor utvidet antall læringer som kommunen tar inn i sine virksomheter. Frøya kommune utvider ordningen fra 6,5 stilling i 2017 til 9 stillinger i 2018.

Web-utvikler / informasjonsrådgiver

Digitalisering og utviklingen innen IT holder stor fart i Norge i dag. Der er derfor svært viktig at kommunen har kompetanse og plass til å være på utviklingen. Kommunen gjør dette med bl.a. satsningen på eKommune og KS prosjektet. Rådmannen foreslår derfor også å videreføre stillingen som web-utvikler / informasjonsrådgiver i 2018. I forbindelse med evalueringen av web-utvikleren fremkommer det at det er en betydelig besparelse å ha denne stillingen, og den er derfor finansiert med besparelser i kommunens virksomheter, primært hos rammeområdet rådmann. Besparelsene er i hovedsak annonseutgifter og kostnader i forbindelse med utarbeidelse av dokumenter og innhold som publiseres på kommunens nettsider og til media.

Areal og kystsoneplan

Kommuneplanens arealdel er en overordnet plan som bestemmer hva arealene i kommunen skal brukes til. Planen bestemmer hvilke områder som kan bygges ut, og hvilke som ikke skal. Planen inneholder bestemmelser om hvilke prinsipper og forutsetninger som skal legges til grunn for den mer detaljerte planleggingen som skjer i etterkant av vedtak av arealdelen. Det er nedsatt en styringsgruppe med prosjektansvarlig med prosjektgrupper og referansegrupper. Planprogrammet har vært på høring og vil bli sendt til politisk behandling.

Kommuneplanens arealdel for Frøya kommune omfatter hele Frøya kommune sitt land og sjøareal.

Formannskapet ba rådmannen, i sak 16/2334, utarbeide prosjektbeskrivelse for arbeidet med konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse til rullering av kommuneplanens arealdel, og innhente anbud fra private aktører som kan stå for dette. Kostnaden er lagt inn i forslag til budsjett for 2018.

Frøya kommune ønsker å utarbeide en kystsoneplan som skal sikre en fremtidsrettet bærekraftig forvaltning av sine sjøarealer. I dette arbeidet vil det være behov for kunnskapsinnhenting innen mange fagområder. I prosjektet "aktiv forvaltning" vil Frøya og Hitra kommuner få utarbeidet et solid

kunnskapsgrunnlag som vil kunne brukes direkte inn i arbeidet med kystsoneplanen. Prosjektet er igangsatt og det er Havforskningsinstituttet som har ansvar for gjennomføring.

Rekruttere og beholde kompetanse

En viktig satsning for kommunen er å rekruttere og beholde kompetanse. For 2018 har Frøya flere spennende tiltak på gang. Kommunen skal delta i prosjektet «jobbvinner» i regi SIO regionen og det startes opp med lederutdanning for alle ledere i helse og mestringstjenestene. Frøyapakken videreføres med tiltak som ettergivelse av studielån, ekstra lønnsansiennitet for høyskolegruppene og noen trivselstiltak. Rådmann ønsker også å implementere en ny måte å gjennomføre medarbeidersamtaler på, noe som kan gi gevinster i form av større medarbeidertilfredshet og jobbglede. Likevel er det viktigste kommunen gjør for å rekruttere å beholde arbeidskraft er å jobbe med omdømme til kommunen, slik at Frøya fremstår som en attraktiv kommune å leve og arbeide i.

Internkontroll

Frøya kommune har startet et arbeid med å systematisere og forbedre internkontrollarbeidet. Egenkontroll er den samlede kontrollen kommuner fører med egen virksomhet, og bidrar til å bygge opp tilliten til kommunen. God egenkontroll vil kunne redusere statlig tilsyn og kontroll, og gir samtidig grunnlag for læring og forbedring. Det er kommunestyret som har det øverste ansvaret for egenkontrollen.

Rådmannens internkontroll er en viktig del av egenkontrollen og er med på å sikre kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen, slik at lover og regler etterleves og at uønskede hendelser unngås. I sum betyr dette at kommunene har ansvar for å holde orden i eget hus.

God internkontroll er viktig både for folkevalgt og administrativ styring. Utviklingen av internkontroll skjer kontinuerlig, og prosessen vil være ulik og tilpasset hver enkelt kommune.

Frøya sykehjem

RAMMEOMRÅDE OPPVEKST

Rammeområdet består av virksomhetene:

- Dyrøy oppvekstsenter
- Frøya kulturskole
- Mausund oppvekstsenter
- Nabeita oppvekstsenter
- Nesset barnehage
- Nordskag oppvekstsenter
- Sistranda barne- og ungdomsskole
- Sørburøy skole
- Voksenopplæringa og Flyktningetjenesten

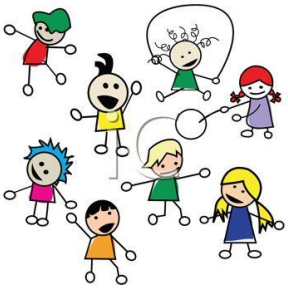

Rammeområdet samarbeider i tillegg aktivt med:

- PPT, som er et interkommunalt samarbeid mellom Frøya, Hitra og Snillfjord der Hitra er vertskommune
- Rabben barnehage (privat 4-avdelinger)
- Sistranda Kystbarnehage (privat 4-avdelinger)

Mål for tjenestene

Virksomhetene jobber ut fra følgende mål i kommuneplanens samfunnsdel for årene 2015-2027 og politisk vedtak, K-sak 106/16, mål for oppvekst 2016-2020.

SATSNINGSOMRÅDE: Levekår og folkehelse

- Overordnet mål: Barn og unge opplever mestring, tilhørighet og trivsel som gjør dem rustet til hverdagen og voksenlivet.
- Barn og unge på Frøya møter kompetente voksne på alle arenaer, både på skolen og i fritida.

SATSNINGSOMRÅDE: Samfunn, næring og kultur:

- Frøya har et kompetansesamfunn preget av samhandling mellom næringsliv, det offentlige og frivilligheten

Fokusområder:

- Skape helsefremmende skoler og barnehager
- Øke barnas læringsutbytte
- Øke foreldrekompetansen
- Stimulere til at ungdom tar høyere utdanning og at de etablerer seg på Frøya

Hver virksomhet jobber ut tiltaksplaner ut fra overordnede mål

Felles mål med helse og omsorg

Forplikte et tverrfaglig samarbeid mellom oppvekst og helse/omsorg.

Innen utgangen av 2020 skal Frøyaskolen ligge minst på landssnittet for grunnskolepoeng og nasjonale prøver.

Hva sier kunnskapsgrunnlaget om barnehage, grunnskole, SFO, kulturskole og Voksenopplæringen/Flyktningetjenesten

Frøya kommune prioriterer tidlig innsats – der begynneropplæringen knyttet til grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning er satt i fokus. Lesing i alle fag er spesielt fokusert. Oppvekstsektoren er et prioritert satsningsområde for Frøya.

Som tidligere år er Frøya kommune en av de kommunene som bruker mest, sett i forhold til brutto driftsutgifter, til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker. Hele 26,4 % av elevene i grunnskolealder fra 6 – 15 år benytter seg av kommunens musikk- og kulturskole. Dette er dobbelt så mange som nasjonalt nivå på 13,7 %.

Alle bosatte flyktninger gjennomgår opplæring som fastsatt i lov, og innholdet i «introduksjonsprogrammet» er preget av god kvalitet viser brukerundersøkelser.

I tillegg viser statistikken for kommunen at:

- Frøya er blant de kommunene i landet med laveste brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage. Sammenlignet med landet og kommunegruppe 3 ligger Frøya henholdsvis kr 18 960 og kr 19 209 lavere – ref. tabell under.

- Andel barn i alderen 1-2 år med barnehageplass er 80,6 %.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Landet
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	172 832	175 096	171 919	192 041	191 792

- Andel barn i alderen 3-5 år med barnehageplass er 96,1 %.
- 79 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage.
- Foreldrene er veldig godt fornøyd med barnehagene i Frøya. Barnehagene scorer likt eller høyere enn landsgjennomsnittet på alle indikatorene.
- Andel ansatte menn med basisvirksomhet i barnehagene er for lav.
- Netto driftsutgifter til grunnskolen i % av samlede netto driftsutgifter korriger for kostander knyttet til skoleskyss og skolebygninger, ligger Frøya kommune henholdsvis kr 7843 under Hitra og kr 7745 under kommunegruppa mens kr 13016 over Vikna og kr 14780 over landet – ref. tabell under.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Landet
Netto driftsutgifter til grunnskole, i % av samlede netto driftsutgifter	17,1	20,6	18,6	18,5	18,3
Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger	10 150	11 386	11 074	12 398	10 053
Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger 6-15 år	98 253	106 096	85 237	105 998	83 473

- Andel elever på ungdomsskolen som mottar spesialundervisning (14,4 %) er for høyt sammenlignet med landet (10,4 %).
- 5. kl scorer meget godt når det gjelder Nasjonale prøver i norsk, engelsk og regning.
- Avgangskarakterene og grunnskolepoeng på 10. trinn i Frøya har vært veldig svake de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge.
- I likhet med landet forøvrig oppfyller kun halvparten av lærerne i matematikk, engelsk og norsk på ungdomsskolen de nye krav til fordypning i fagene.
- Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er blant det høyeste i landet.
- Ifølge Elevundersøkelsen sier en god del av elevene på 10. trinn at de ikke trives godt.

- Svært mange på 1.–4. trinn får leksehjelp. Frøya er blant de beste i landet med 54 prosent. Snittet er på 16 prosent.
- På 5.–7. trinn er det langt færre som får leksehjelp i Frøya enn snittet i Skole-Norge, som er på 30 prosent.
- På 5.-7. trinn får 9,5 prosent av elevene spesialundervisning. Det er ikke særlig høyt målt mot mange andre kommuner.
- På ungdomsskolen får 14,4 prosent av elevene spesialundervisning. Snittet for landet er 10,4 prosent.
- I Frøya får elevene flere timer undervisning i musikkskolen enn i normalkommunen.

Kommunebarometeret 2017 med kommentarer

«Grunnskolen

Avgangskarakterene på 10. trinn i Frøya har vært veldig svake de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er blant det høyeste i landet. Det er godt dokumentert at arbeidet for å motvirke frafall i videregående, må starte i grunnskolen. Her ser det ut som om kommunen har en stor utfordring. Frafallet for kullet som startet i 2011 (talt opp i fjor) var omtrent som for foregående kull. Ny statistikk indikerer at skolene i kommunen bidrar lite til elevenes resultater.

Barnehagen

Ifølge statistikken er det 23 prosent av barn født før 1. september som sto uten en barnehageplass 15. november. Det er kommunens plikt å ha plassene tilgjengelig, gitt at barna også har en faktisk rett på plass (det sier ikke statistikken direkte). En feilkilde er at søknader for plass til barn bosatt i andre kommuner, kan være inkludert i tallene. Bemanningen i barnehagene i Frøya er midt på treet. 32 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er på 36 prosent. 79 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Snittet er 76 prosent.»

Spente skolestartere ved Sistranda skole 2018

Tiltak

Tema	Plassering KB 2017	Utfordringsbilde	Tiltak
Grunn-skole-poeng	426	Jentene ligger over fylke- og landsgjennomsnittet. Utfordringsbilde er at det er for mange gutter som presterer for dårlig over tid – fra 5. --> 10. trinn.	Iverksettes tiltak fra mellomtrinnet. Etablering av MIX-grupper, samt undervisningsopplegg med fokus på guttenes læringsutbytte. Det er flere tiltak som er satt i gang og som settes i gang for å «treffe» guttene i større grad slik at læringsutbyttet bedres. Vi har i tillegg god veiledning fra Udir, NTNU og STFK. Likeledes settes det nå enda større fokus på Nasjonale prøver (NP) når det gjelder forberedelser på skolen og i hjemmet. Alle foreldre/ foresatte til elever som skal ta NP har fått et brev hjem – på alle aktuelle språk. Det at eleven er godt forberedt hva gjelder det å bli kjent med opplegg og regi i gjennomføringen av NP viser seg å ha stor betydning for resultatet.
Avgangskarakterer	421	Det er i all hovedsak guttene som drar ned snittet	Større fokus på vurdering i hele u-trinns løpet. I tillegg enda større grad fokus på forberedelse til prøver og eksamener. Se kommentar over.
Trivsel 10. trinnet	377	Graden av medbestemmelse og involvering oppfattes som for dårlig hos elevene.	Møte med Rektor, Sosiallærer, MOT og elevrådet (eleven) for å finne og iverksette tiltak som bedrer disse to utfordrings- områdene – et gjensidig forpliktende samarbeid. Utvidet elev- og foreldreundersøkelsene. **Fokus på å bedre SKOLE – HJEM samarbeidet. Spesielt fokusert på dette i forb. med med høstens foreldremøter.**
Spes. ped. U-trinn. Spes. ped. M- trinn. Spes. ped. B-trinn	321 141 46	For stor andel av elevene på U-trinnet har Spes. Ped med blant annet 1 til 1 undervisning.	Opprette mix-grupper. Elevene settes i mindre grupper med rullering innenfor gruppene. Gjennom slike grupper vil man i større grad tilpasse undervisningen bedre. I tillegg viser erfaring av elevene seg imellom hjelper hverandre i større grad.
Leksehjelp 5. - 7. trinn	307	Kun 14 % av elevene på 5. - 7. trinn deltar på leksehjelp. Behovet antar man er langt større.	Det vil fra skolenes sin side bli økt fokus på leksehjelpen. I tillegg vil den enkelte skole søke å tilrettelegge i større grad – for eksempel i kombinasjon med andre aktiviteter - for eksempel i forkant av trening mm.
Andel barn født før 1. sept. som står på venteliste	407	Uklar registreringsdato	Felles gjennomgang med alle enhetene

Tema	Plassering KB 2017	Utfordringsbilde	Tiltak
Fagut-danning – barne-hager	309	Noen av styrere/ledere står uten godkjent utdanning.	Tilby videre/etterutdanning til de det gjelder. Her må det gjennomføres en kartlegging snarest. Vi har ansatte i dag som holder på med master.
Andel ansatte som er menn som jobber i barne-hage	272	En liten andel av dem som jobber i barnehagene i Frøya er menn.	Det må settes fokus på dette ifb med utlysning av stillinger. I tillegg legge til rette og gjøre stillingene attraktive – for eksempel muligheter til videre- og etterutdanning mm.

Utfordringsbilde

77 prosent av ungdomsskoleelevene sier at de trives godt på skolen, dette viser Elevundersøkelsen. I Norge sier 85 prosent av elevene at de trives godt. For Frøya er det et for dårlig resultat. I samme undersøkelse viser resultatene at 10. trinn har noe mer mobbing i skolen enn i sammenlignbare kommuner.

Frøya kommune har over mange år hatt svake skoleresultater på ungdomstrinnet både hva gjelder grunnskolepoeng og nasjonale prøver.

Som følge av utfordringer med å rekruttere morsmålslærer oppfattes morsmålsopplæringen Frøya kommune som mangelfull innenfor hele oppvekstområde.

Bedre samarbeidet og relasjon barnehage/skole hjem er en felles mål for rammeområdet oppvekst.

90 prosent av morgendagens jobber vil kreve digitale ferdigheter. Derfor er det viktig å legge til rette for at våre barnehager og især skolene med lærere og elever tar i bruk moderne og innovative undervisnings- og læringsmetoder ved hjelp av IKT.

Bedre det tverrfaglig samarbeidet innenfor oppvekst og helse.

Satsninger

Frøya kommune har som mål at det skal være NULLMOBBING ved våre skoler, barnehager og blant barn og unge generelt. Vi har følgende anti-mobbeprogrammer:

- «Det er mitt valg» ved barnehagene og barneskolen.
- «MOT» ved ungdomskolene.

Et av fokusområdene for å nå målet om NULLMOBBING, er å styrke relasjonsbyggingen mellom elevene, lærerne, assistentene og hjemmet, samt forsterket fokus på varslingsplikten for alle som arbeider på skolen, gjennom å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing.

Frøya kommune skal jobbe aktivt med å implementere ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagene skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

For å nå Frøya kommunestyrets vedtak om at Frøyaskolen samlet sett skal ligge på minst landsgjennomsnittet for grunnskolepoeng og nasjonale prøver innen utgangen av 2020, er fokuset på tidlig innsats, der begynneropplæringen knyttet til grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning er satt i fokus. Videre er øke leseforståelsen i alle fag og på alle trinn ytterligere forsterket.

For å forsterke kvalitetsutviklingen i Frøyaskolen er Frøya kommune tilsluttet Utdannings-direktoratets Veilederkorps. Veilederkorpset tilbyr veiledning som støtte til skoleeiere og skoleledere som ønsker å styrke kvalitetsutviklingsarbeidet i skolen. I tillegg har Frøya etablert en analysegruppe som har som hensikt å analysere og evaluere elevenes læringsresultater. Gruppen besår av medlemmer fra enhetene og kommunalsjefen. Videre er det opprettet nettverksgrupper innenfor lesing og regning. Disse gruppenes hensikt er å utarbeide konkrete forslag til metoder, undervisningsopplegg og strategier i forhold til det analysegruppen har kartlegger. Gruppen består av faglærere med kompetanse innenfor lesing og regning.

For at rammeområdet skal lykkes med kvalitetsutviklingsarbeidet i skolen må samarbeidet og relasjonen barnehage/skole ytterligere forbedres. Det er i dag for stor forskjeller mellom enhetene på dette området. Det skal utarbeides i samråd med FUG (Foreldreutvalget for grunnopplæringen) en mal for hvordan dette arbeidet skal utføres.

Det skal I 2018 utarbeides en strategi for hvordan barnehagen og skolen skal jobbe med digitale ferdigheter. Strategien skal gi forslag til progresjon i opplæringen, støtte til undervisningen og elevers arbeid med fagene. Digitale ferdigheter vil si å kunne bruke digitale verktøy, medier og ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver, innhente og behandle informasjon, skape digitale produkter og kommunisere. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft gjennom å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.

For å styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom skole og helse er det vedtatt å implementere programmet SamPro. SamPro er utviklet som et elektronisk verktøy for å lette samarbeidet rundt individuelle planer (IP) og individuelle opplæringsplaner (IOP). Videre skal det arbeides mot en felles samarbeidsarena for oppvekst og helse.

For å styrke rekruteringen av morsmålslærere bør samarbeide med Hitra kommune, som er i samme situasjon, videreutviklers slik at det blir fri flyt av morsmålslærere mellom kommunene.

Prioriteringer

Rammeområdets budsjett for 2018 vil i all hovedsak bli videreført på samme nivå som 2017 – kun korrigert for pris og lønnsvekst. Rådmannen ønsker å prioritere at det i årets budsjett er avsatt vikarmidler ifb med korttidsfravær på kr 525 000. Dette vil lette utfordringene med å håndtere korttidsfraværet.

Fra sentralt hold videreføres satsingen på tidlig innsats fra 1. til 4. trinn gjennom å øke bemanningen. For Frøya utgjør dette 1,1 mill kr. og tilsvarer ca 2.2 ÅV.

Videre settes det fokus på å videreutvikle Newton-rommet ved Sistranda skole. Hensikten er å bidra til at realfagsundervisningen fra barnehage til og med videregående skole blir mer praktisk rettet,

samt at kunnskap og kompetanse hos elever og lærere økes innen temaet. Dette arbeidet er i samarbeide med Guri Kunna videregående skole.

Hovedutvalget for drift har vedtatt at det opprettes en arbeidsgruppe for å utrede hvordan Naustprosjektet gjennom arbeidslivsfaget kan bli et tilbud til elever ved ungdomskolene som ønsker en mer praksisnær undervisning og som har ønske om å bli bedre kjent ulike yrker knyttet til maritim aktivitet ved den videregående skolen.

PP- tjenesten i Sør- Fosen skal styrke sitt samarbeid med den enkelte barnehage og skole. Målet er å være en nærere samarbeidspart og kunne bidra i arbeidet med hvordan læringsmiljøet kan tilrettelegges for et større mangfold i et inkluderende læringsfellesskap i det ordinære. Som tilrettelegging for enkeltbarn, råd om universelle tiltak i avdeling eller klasse, eller som støtte for organisasjonen som helhet med tanke på barn med særlige behov. Målet er å bidra ut fra et systemperspektiv, uten at barn/elev formelt blir henvist. PP-tjenesten bidrar til tidlig innsats ut fra to dimensjoner: tidlig alder og tidlig knyttet til utvikling av utfordringer. Gjennom et tettere samarbeid om tidlig tilpasning og tilrettelegging kan tjenesten bedre støtte barnehager og skoler i etableringen av trygge og gode læringsmiljø og hjelpe med kompetanse for læringsutvikling i forhold til barn med særlige behov tidlig.

Investeringer

Navn	Beskrivelse
Dyrøy Oppvekstsenter	Rehabilitering og utbygging av Dyrøy oppvekstsenter med ny 2-avdelings barnehage. Kommunestyrets vedtak 59/17: **Dyrøy oppvekstsenter oppgraderes, og rådmann bes snarest iverksette nødvendig planarbeid for en komplett arealløsning, tilrettelagt for etappevis ombygging/utbygging, i tråd med utvikling av barnetallet.** **Noen av de avsatte midlene til ombygging/ utbygging brukes til forprosjektering av investeringsbehovet for Dyrøy oppvekstsenter**
Nordskaget Oppvekstsenter	Etablere musikk-binge. Nordskag oppvekstsenter ble bygd uten plass og tilpasninger til kulturskolens undervisning i bygget. Lokalet som brukes til kulturskoleundervisning i dag er et grupperom på ca. 10 m2, betegnet som «Akvariet». Rommet består av flere store glassflater, og er det eneste stedet det er mulig å ha kulturskoleundervisning pr. i dag i oppvekstsenteret. Lyden som produseres i «Akvariet» forplanter seg gjennom ventilasjonsanlegget til andre rom i oppvekstsenteret. Undersøkelser viser at de ansatte ved Frøya kulturskole gjennom sitt arbeid er utsatt for skadelig støy over tid ved Nordskag oppvekstsenter. En musikkbinge er et ferdig tilpasset øvingslokale som blir levert nøkkelklart til lokalsamfunnet av MUO, den nasjonale tilskuddsordningen for teknisk utstyr, akustikk og lokaler. Bingen er lydisolert og akustisk tilpasset rytmisk musikk. I tillegg til å være undervisningsarealer for kulturskolen, skal musikkbinge være et nærmiljøanlegg, og vil gi barn og unge i området et samlingssted. Bingen skal være tilgjengelig for alle barn og unge i nærområdet, både på kveldstid, i helgene og i feriene. Privatpersoner kan selv få tilgang med nøkkel, slik at de kan bruke bingen når de selv ønsker det.

RAMMEOMRÅDE HELSE OG MESTRING

Rammeområdet består av virksomhetene:

- Bo- aktivitet og miljøtjenesten
- Familie og helse
- Pleie og omsorg
- Kommunale tjenester i NAV

Rammeområdet har et ønske om å skifte navn fra helse og omsorg til «helse og mestring» dette pga at tjenestene ønsker å ha mestringsperspektivet i fokus, jamfør felles satsning på hverdagsmestring som tankesett. Rådmann foreslår at navneendringen trer i kraft 01.01.2018

Rammeområdet har følgende interkommunale tjenester

- Med Hitra: legevakt på ettermiddag og dag på helg, jordmor
- Med Orkdalsregion: legevakt natt og helg, kreftkoordinator, legevaktsentral, KAD senger

Mål for tjenestene:

Virksomhetene jobber ut fra følgende mål i kommuneplanens samfunnsdel for årene 2016-2018. Vedtatt i K-sak 43/16 28.04.16. Mål for helse og omsorg/helse og omsorgsdebatt

SATSNINGSOMRÅDE: Levekår og folkehelse

- Overordnet mål: Alle innbyggere på Frøya har like muligheter til en meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn

SATSNINGSOMRÅDE: Organisasjonen Frøya kommune

- Overordnet mål: Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver

Fokusområder:

- Morgendagens omsorg/tjenester
- Tjenesteutvikling
- Kvalitetssikring og internkontroll

Hver virksomhet jobber ut tiltaksplaner ut fra overordnede mål

Felles mål med oppvekst:

- Forplikte et tverrfaglig samarbeid mellom oppvekst og helse og mestring

Tjenestene har i tillegg egne, lokale mål og tiltak ut fra de overordnede målene. Disse ble vedtatt i HFD i sak 41/16 den 26.10.16

Hva sier kunnskapsgrunnlaget og rapport fra ressurssenteret om helse og mestringstjenestene

- Kommunen har høy tilgjengelighet når det gjelder institusjonsplass, men lavt forbruk av hjemmetjenester. En gjennomgang av aldersbæreevne og familieomsorgskoffisient (dvs. antall personer i aldersgruppen 50-66 år per person i aldersgruppen 85 år og over) viser at Frøya kommune, står overfor til dels store utfordringer når framtidig tjenester skal sikres.

- En viktig faktor til dette er en lavere vekst innen den yrkesaktive aldersgruppen sammenlignet med den aldersgruppen som utgjør hovedvekten av de som motter tjenester. Samtidig viser prognosene at andel personer i aldersgruppen som vi erfaringsmessig vet yter bistand overfor foreldre reduseres, men først etter 2030.
- En gjennomgang av direkte- indirekte tid i hjemmetjenesten indikerer denne at tidsbruken når det gjelder hjemmesykepleie er godt avstemt, mens det for hjemmehjelp og BPA kan være noe å hente.
- En vurdering av enkelte kostnadselement ved dagens sykehjemsdrift viser at Frøya sykehjem jevnt over hadde et lavere sykefravær i 2015 enn sammenlignbare sykehjem. Når det gjeldt brutto lønnsutgifter per plass per år i brukerretta tjenester, andre driftsutgifter, overtid, vask av tøy så hadde sykehjemmet høyere kostnader, mens når det gjaldt mat per plass per år var denne lavere. Variabel lønn i prosent av totalen viser at Frøya sykehjem la så vidt under de øvrige. Det samme gjaldt for direkte brukerretta innsats av totalen.
- En vurdering av bruk av kompetanse og kompetansesammensetning viser at tjenesteområdene har mange medarbeidere med høy kompetanse. Samtidig er det en oppfatning av at det er skott mellom tjenestestedene, noe som vanskeliggjør at kompetanse kan nyttes på tvers og da ut fra tjenestemottakeres behov. Sammenholder vi dette opp mot behovet for rekrutteringen som vil være nødvendig i løpet av 5-10 år (da på grunn av at flere har mulighet til å ta ut pensjon) vil Frøya kommune stå overfor en rekrutteringsutfordring.
- En vurdering av grad av samhandling innen og mellom tjenestested viser at det er behov for å legge til rette for en struktur som bedre enn i dag ivaretar det helhetlige perspektivet. Dette er først og fremst et lederansvar.

Kommunebarometeret 2017, med tiltak

Tema	Plassering	Utfordring	Tiltak
Pleie og omsorg	Total: 267 246 232 424 257	• Scorer lavt på antall plasser avsatt til demente, denne dekningsgraden har vært stabil de siste årene. I tillegg bemerkes det at kommunen har et lite antall korttidsplasser, samt moderne enerom (rom med wc og dusj) har kommunen ingen av pt. • Barometeret henter tall fra Helsedirektoratet (fra 2015) og viser at er det bare 79 prosent av de med funksjonshemninger, som får bistand til å delta i arbeid og studier, og at vi scorer lavt på funksjonshemmedes deltakelse i organisasjonsarbeid, kultur og fritidsaktiviteter • Timer til fysioterapeut og ergoterapeut på sykehjem er forholdsvis lav.	• Prosjektet morgendagens omsorg vil forbedre en del av de dårlige plasseringene. • Prioriteringer må drøftes med politisk ledelse • Vurdere rom for økning av stilling til fysioterapeut • Kvalitetssikre interne rutiner for rapportering

Tema	Plassering	Utfordring	Tiltak
Barnevern	Total: 261 337 168 195	• Andelen saker som tar mer enn 3 måneder å behandle er middels. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken middels. Ved nyttår var andelen av sakene med tiltak i hjemmet midt på treet. 62 prosent av barna med tiltak var ikke omplassert. Snittet for hele landet var 60 prosent. • Har ikke gjennomført brukerundersøkelse på området	• Gjennomføre brukerundersøkelse • Kvalitetssikre tall og holde frister • Kvalitetssikre interne rutiner for rapportering
Sosial	Total: 59 48 41 216	• Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Frøya enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. For de over 25 år er stønadstiden kort. • En ganske stor andel av dem som mottar sosialhjelp, søker ikke jobb. • Lav dekningsgrad på gjeldsrådgivning	• Omprioriteringer: Vurder om det vha omprioriteringer gis rom for økning av stilling som gjeldsrådgiver
Helse	Total: 112 Ikke reg.	• Det er registrert få årsverk helsesøstre, noe som har sammenheng med at kommunen har andre yrkesgrupper i sin helsestasjon, men også med at kommunen ikke har prioritert å øke antall stillinger de siste årene. Dette er et ønsket tiltak for tjenesten for 2018.	• Videreutdanning av interne kandidater • Ved nytilsetting stille krav om videreutdanning • Vurdere rom for økning stilling som helsesøster

Utfordringsbilde:

- Det er økende kostnader til ressurskrevende tjenester, og spesielt innen gruppen rus/psykisk helse. Det meldes stadig om flere med behov for denne typen tjenester. Dette er tjenestemottakere som behov for bemanning 1:1 noe som er svært kostnadskrevende. Tjenestene anbefaler at de tilbudene som i dag gis 1:1 i egne hjem, må revurderes. Kan noen av disse samles i en bolig med base/trygghet?

Kommune	Antall tjeneste-mottakere	Netto utgift	Egenandel for kommunen	Øremerket tilskudd (til utbetaling)	Innbyggere per 01.01.17	Egenandel totalt	Egenandel totalt per innbygger i kroner
Hitra	12	56 303	8 484	33 935	4 659	22 368	4 801
Frøya	11	35 394	4 533	18 134	4 937	17 260	3 496
Oppdal	13	33 751	3 742	14 968	6 973	18 783	2 694
Agdenes	8	15 277	1 204	4 817	1 711	10 460	6 113
Rissa	10	28 140	3 314	13 256	6 628	14 884	2 246
Bjugn	8	30 334	4 216	16 862	4 822	13 472	2 794
Åfjord	10	27 929	3 272	13 087	3 263	14 842	4 549

Tall fra 2016 på ressurskrevende tjenester for omkringliggende kommuner

- Det er lite tilgang på fagressurser- som fører til økt bruk av lønn/overtidsgodtgjøring og dermed også bruk av vikartjenester og vikarbyrå. Som følge av økt etterspørsel etter kvalifisert personell er det et stort behov for kompetanseheving på våre egne ansatte, spesielt innenfor gruppen rus/psykisk helse.
- Det er et økende behov i befolkningen etter avlastningstilbud, støttekontakter, aktivitetstilbud, omsorgslønn og dagsenter.
- Fremtidens omsorgstjenester skal ytes «annerledes» enn dagens. Det er behov for at kommunen har kompetanse og ressurser til å holde seg oppdatert på at alt som har med hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi å gjøre. Hverdagsmestring skal være den bærende strategien for tjenestene. Det skal satses på forebygging, mestring og vedlikehold av ferdigheter- hjelp til selvmestring. Fysioterapitjenesten utfordres i så måte, og det er en utfordring av kommunen har forholdsvis lav dekningsgrad på denne typen tjenester.
- Kommunen scorer lavt på dekningsgrad innenfor gjeldsrådgiving. Dessverre så viser statistikken at stadig flere Frøyværinger må inn på ordningen «frivillig og tvungen forvaltning» - dette krever mye oppfølging og rådgiving.
- Det er et økende byråkrati og det stilles større krav til rammeområdet gjennom reformer og nye lover, behov i befolkningen, ny teknologi og behandling, nye retningslinjer, dokumentasjon og saksbehandling.

Prioriteringer drift

Morgendagens tjenester

- Byggefasen
- Heldøgnsomsorgen
- Frivilligheten og pårørendeomsorgen
- Velferdsteknologi og hverdagsmestring
- Bemanning, kompetanse og rekruttering

Familiens hus

- Bygge opp avdeling for friskliv og mestring
- Iverksette familiens hus
- Samarbeid oppvekst/omsorg – livsfasetenkning for å forebygge fremtidige ressurskrevende brukere

Drift av bofelleskap.
Heia bofellesskap med 5 boenheter og en personalbase ble innflyttet 20.11.17. Dette er et botilbud til ungdommer/unge voksne med ulike typer funksjonshemminger. De innehar et særskilt behov for praktisk bistand og opplæring i sin livssituasjon i og utenfor boligen. For at de skal kunne bo selvstendig og få muligheten til å mestre sin hverdag best mulig, fyller de vilkår for enkeltvedtak etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester – praktisk bistand og opplæring, lovpålagt tjenester. For å iverksette de enkeltvedtak som beboerne utmåler samlet, er det behov for en ramme på totalt 5 årsverk som skal dekke bemanningsbehovet på dag/kveld og natt. 3,75 av de 5 årsverkene er knyttet til 1 enkeltvedtak som er av typen ressurskrevende tjenester. HFD vedtok i sak 49/17, 19.09.17: HFD godkjenner en økning på 5 årsverk for Heia bofelleskap. Total utgift kr 2 401 000 legges inn i driftsbudsjett 2018 og planperioden.

Avlastningsenheten for barn og unge.
Juni 2017 ble den nye avlastningsenheten for barn og unge åpnet. Dette er et tilbud til familier som innehar en særlig tyngende omsorgsoppgaver. Dette gjelder familier med barn/unge som innehar en medfødt eller tidlig ervervet funksjonshemming i alder 0 – 18 år. Tilbudet er en lovpålagt tjeneste og hjemles via kommunal helse- og omsorgstjenesteloven. De barna/ unge som er på avlastning har behov for tett kontakt med voksne, og at de gis mulighet for innlæring av ferdigheter med bistand og tett oppfølging og aktivisering. For å iverksette tilbudet er det behov for bemanning/ årsverk og driftsmidler/driftsbudsjett på tjenesteområdet. HFD vedtok i sak 50/17, 19.09.17: HFD avsetter int. 1 million kroner i driftsmidler i avlastningsenheten barn/unge. Tiltaket legges inn i driftsbudsjett 2018 og planperioden.

Bygge tilbud til gruppen rus/psykisk helse.
Bo- aktivitet og miljøtjenesten har fra våren 2017 blitt tildelt oppgaven å etablere og utvikle et tjenestetilbud til mennesker med alvorlige og langvarige oppfølgingsbehov innenfor rus og/eller psykisk lidelse. I dette tilbudet er det behov for å tilrettelegge tjenester 24/7 til enkeltpersoner, noe som fører til et ressurskrevende tjenestetilbud. Noe av tilbudet planlegges inn i en omsorgsbolig med personalbase – foreløpig inn i en 2- mannsbolig. For at de skal kunne få muligheten til å mestre sin hverdag best mulig, fyller de vilkår for enkeltvedtak etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester – praktisk bistand og opplæring. Dette er en lovpålagt tjeneste. For å iverksette de enkeltvedtak som utmåles samlet rundt 2 enkeltbrukere, er det behov for en ramme på 9,6 årsverk som skal dekke bemanningsbehovet. HFD vedtok i 48/17, 19.09.17: HFD godkjenner en økning på

9,46 årsverk til avdeling oppfølgingstjenesten. Total utgift 4 300 000 kr. Tiltaket legges inn i driftsbudsjett 2018 og planperioden (med virkning fra 01.02.18).

Helsesøstertjenesten. Lagt inn i bud/økonomiplan 1 nytt årsverk til helsesøster fra 01.06.18 jfr. klare føringer i statsbudsjettet.

Prioriteringer investering

Navn	Beskrivelse
Medisinskteknisk utstyr	Det er kontinuerlig behov for oppgradering av medisinsk teknisk utstyr som CRP apparat, INR apparat, blære skanner, HGB apparat. Begrunnelsen er at mer og mer behandling gjøres ute i kommunen. Utstyret kan tas med over i nytt helsehus
Senger og personalløftere Sykehjemmet	Det er stadig behov for oppgradering av senger, nattbord og personløftere. Dette er utstyr som kan tas med inn i nytt helsehus.
Branndører Sykehjemmet	Brannteknisk gjennomgang er avdekket som avvik i branntilsyn. Branndører er skjeve, og ikke tett. Det er prøvd å rette opp dørene, men det var ikke mulig.
Avlastningsboligen Barn/unge	Virksomheten må tilrettelegge slik at omsorgs- og pleietjenester kan ytes forsvarlig i avlastningsboligen. Et av tiltakene er å tilrettelegge for nødvendige hjelpemidler i avlastningsboligen. Dette gjelder hjelpemidler i forhold til de ansatte og de barna som skal ha sitt opphold der; Aktivitetsutstyr, Treningsutstyr, Utstyr ift ADL- situasjoner
Utredninger, nye bofelleskap	Starte utredning, jfr. vedtak i morgendagens omsorg: 5 boenheter m/base for målgruppen, rus/psykisk helse. *Frøyablå*-seng og personalbase. Vurdere om noe av dagens bygningsmasse kan brukes til dette formålet. Viktig tiltak med tanke på å samle ressurskrevende brukere «under ett tak» Starte utredning, unge mennesker med forskjellige funksjonshemminger. Behovet er særskilt omsorgsboliger med nærhet til personalbase/bofellesskap med base. Tallene er ut ifra de virksomheten har kjennskap til i dag og som mest sannsynlig vil ha et boligbehov når de nærmere seg en alder på ca 18 – 22 år (en alder det er mest vanlig å flytte fra foreldrehjemmet). • Om ca 2 år- 4 stk • Om ca 5 år- 6 stk • Om ca 10 år- 5 stk • Om ca 15/20 år- 3 stk

RAMMEOMRÅDE KULTUR OG IDRETT

Rammeområdet består av tjenestene:

- Frøya kultur og kompetansesenter (med kino)
- Frøya folkebibliotek med filial Mausund
- Frøyahallene inkludert ny basishall
- Frivilligsentralen
- Kulturarv/museum

Mål for tjenestene:

Kultur og næring jobber ut fra følgende mål i kommuneplanens samfunnsdel for årene 2015-2027, samt kulturplan 2014 – 2019.

SATSNINGSOMRÅDE: Samfunn, Næring og Kultur

- Overordnet mål: Frøya er et godt sted å leve

SATSNINGSOMRÅDE: Levekår og folkehelse

- Overordnet mål: Alle innbyggere på Frøya har like muligheter til en meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn

Fokusområder:

- Frøya er et attraktivt som bosted
- Frøya er et inkluderende samfunn
- Utvikle gode arene for organisert og uorganisert aktivitet
- Arbeide for et mangfoldig fritidstilbud
- Legge til rette for levende grender
- Bygge gode idretts- og nærmiljøanlegg

Hvert tjenesteområde jobber ut tiltaksplaner ut fra overordnede mål

Hva sier kunnskapsgrunnlaget

Kultur og næring har mange små og store oppgaver og kunnskapsgrunnlaget viser at 5,8 prosent av netto driftsbudsjett i 2016 gikk til kultur og næring.

Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Kino					
Kinosaler	1	1	1	1	1
Antall kinoseter	129	129	129	72	72
Totalt antall kinobesøk	3 252	3 786	3 702	4 904	5 795
Antall kinoforestillinger	74	105	120	170	193
Antall forestillinger norske filmer	11	18	42	35	54
Fritidssenter					
Antall kommunale fritidssenter	0	0	0	0	1

Fritidssenter, antall timer åpen per uke	0	0	0	0	4
Bibliotek					
Utlån alle fysiske medier	27 155	27 423	21 629	23 529	18 065
Tilvekst alle medier i folkebibliotek	1 922	1 808	2 312	2 448	2 848
Besøk i folkebibliotek totalt	16 707	16 900	26 471	28 000	39 854
Utlån andre medier bibliotek					
Andre utlån	821	820	864	915	943
Lydbøker	1 434	1 472	794	1 032	645
Musikkinnspillinger	176	162	101	22	82
Videogram	1 538	1 672	608	700	669
Andre medier	3 969	4 126	2 367	2 669	2 339
Bokutlån bibliotek					
Barnelitteratur	11 704	11 870	9 543	11 802	9 781
Voksenlitteratur	11 482	11 427	9 719	9 058	5 945
Skjønnlitteratur for voksne	4 534	4 269	4 053	3 545	2 640
Bokutlån totalt	23 186	23 297	19 262	20 860	15 726
Bokbestand bibliotek					
Total bokbestand	25 116	25 537	22 435	26 273	29 231
Barnebøker	9 532	9 759	7 707	10 396	11 582
Voksenbøker	15 584	15 778	14 728	15 877	17 649
Skjønnlitteratur for voksne	8 012	7 828	6 815	7 402	8 360

Tabellen viser at for 2016 har antall kinobesøk og kinoforestillinger økt.

Den betydelige økningen av besøkende tyder på at biblioteket har blitt ett samlingspunkt og en møteplass. Flere stikker innom for å lese en bok, og biblioteket har økt sine arrangementer, noe som rådmannen mener er positivt.

Bokutlånet er redusert, særlig voksenlitteratur, men også barnelitteratur, samt skjønnlitteratur for voksne. Det er nedgang i antall utlån av alle andre fysiske medier, hvor lydbøker har en nedgang. Utlån av musikkinnspillinger har økt.

Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Kultursektoren per innbygger i kroner	3 461	2 960	1 102	2 827	2 185	2 148

Tabellen viser noen nøkkeltall for netto driftsutgifter. Frøya kommune er den som totalt sett prioriterer mest innen kultursektoren per innbygger.

Kommunebarometeret 2017 med tiltak

Tema	Plassering	Utfordring	Tiltak
Tema	Plassering	Utfordring	Tiltak
Idrett: netto driftsutgifter.	128	Frøyahallen, basishallen og svømmehallen får ikke registrert sine utgifter fra kl. 08.00 – 15.00 da skolene bruker arealet. I årene før fikk hallene overført kr. 500 000 fra skolene.	Oppstart internoverføring fra skolene
Barn og unge: netto driftsutgifter til aktivitet	268	Aktivitetstilbudet mellom 08.00 – 15.00 i hallene blir ikke registrert. Flere aktiviteter skjer på kveldstid, som sjakk, håndball, fotball osv., men er ikke innrapportert	Må innrapporteres. Opplæring til ansatte er gitt.
Netto utgifter til bibliotek pr. innbygger.	198	Biblioteket framstår som mye brukt målt mot hvor mye penger de har til rådighet.	Markedsføre biblioteket som en møteplass. Bøker som leses på biblioteket må registreres.
Netto utgifter til bibliotek pr besøk.	38	Biblioteket har lave utgifter pr. innbygger. Kr. 39,- mot snittet i Norge på kr. 60.	Fortsette trenden med lave utgifter
Utlån alle medier fra biblioteket pr innbygger.	158	Aktive voksne lånere lesere leser på biblioteket	Biblioteket bør registrere bøkene som leses på biblioteket. Mye tid vil da gå til registrering av bøkene. Registrerte utlån vil øke.
Besøk i biblioteket pr innbygger.	270	Biblioteket blir brukt som en møteplass, spesielt for utenlandske borgere.	Fortsette trenden med aktiv markedsføring av biblioteket som en møteplass og samlingspunkt.
Kinobesøk pr innbygger.	34	Kinobesøk viser en økning av besøkende i kunnskapsgrunnlaget	Opplæring rapportering i KOSTRA.
Ansatte kulturarbeidere i kommunen.	362	Feil funksjon er benyttet i lønnssystemet. En kulturmedarbeider kan stå som hjelpepleier.	Må rettes i lønnssystemet.
Fritidssenter: antall besøk i året under 2o år	210	Ikke rapportert inn ungdomsbasen	Må rapporteres inn. Opplæring gitt.
Frivillige.	358	Ikke rapport inn grunnet sykemelding	Må rapporteres inn. Opplæring gitt.
Konklusjon			KOSTRA rapportering må få økt fokus og opplæring må gis.

Utfordringsbilde:

Frøya Frivilligsentral

Frivilligsentralen mangler partnerskapsavtaler med frivillige lag og organisasjoner. Partnerskapsavtaler er en god måte å forankre et langsiktig samarbeid mellom frivilligsentralen og de frivillige organisasjoner. Dette er også en bestilling fra kommunestyrets vedtak i prosjektet morgendagens omsorg. Det skal arbeides strategisk med fokus på å finne frivillige.

Et viktig mål for frivilligsentralen i 2018 blir å skape enda større aktivitet med flere alternative aktiviteter, enn det som skjer i dag. Prosessen internt har startet og kulturutvalget vil få presentert nye tanker når dette er ferdig planlagt.

Rådmannen vurderer ulike alternativer for plassering av Frøya Frivilligsentral.

Frøya kultur- og kompetansesenter

Det må skapes flere aktiviteter i Frøya kultur- og kompetansesenter. Rådmannen er i gang med et prosjekt hvor fokuset er hvordan kan rammeområde kultur og næring samhandle på tvers for bedre og mer effektiv bruk av ressurser. Rådmannen foreslår en driftstilpasning i forhold til budsjettet for 2018.

Det skal utarbeides klare retningslinjer for utleievilkår av alle lokaler, teknisk utstyr, personale og instrumenter for alle avdelinger i virksomheten kultur og næring og arbeidet starter tidlig i 2018.

Frøya kino

Kultur og næring har inngått et samarbeid med Trondheim kino. Rådmannen ser nå på hvordan kan en øke aktiviteten på Frøya kino med flere aktiviteter, markedsføring og samarbeid på tvers med andre virksomheter og næringsliv.

Museumsvirksomhet og kulturvern

Kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt for 2015-2027) og Strategisk plan for utvikling av kultur (vedtatt for 2014-2019) er tydelig på at museum/opplevelsespark er et av hovedsatsingsområdene.

Virksomheten Kultur og næring har ansvar for museale bestanddeler, lokaliteter og kulturminner. Museumssamlinga «Frøya gjennom tidene», samt arkiv og lager med registrerte og uregistrerte bestanddeler, i kjelleren i kommunehuset.
Rådmannen har fokus på:

- «Frøya gjennom tidene»
- Bygdetunet på Sistranda
- Stabben Fort
- Gamle Sistranda skole
- Båter og «gamle herredshus» på lagerhall Kvisten
- Infosenter/opplevelsessenter

Digitalisering av arkiv/registrering

Formannskapet har hatt stor fokus på kulturvern det siste halve året og har vedtatt en handlingsplan for kulturvern/museum. Arkivet over registrerte gjenstander fram til ca 1995 er gjort, men ikke digitalisert. Dette arbeidet bør gjøres søkbart på kommunens server.

Stabben Fort

Sikring av farlige områder ved Stabben Fort er ferdigstilt og rådmannen har nå fokus på oppussing av tårnet. Det er viktig å ta alle utfordringene ved Stabben Fort og oppgradere tårnet, da vi ser at området er godt besøkt gjennom hele året.

Stillingsressurs 40 prosent kulturvern

Kulturvern administreres av Frøya kulturhus for virksomheten kultur og næring, og er i 2017 vedtatt i handlingsplan/fremdriftsplan for museum og kulturvern. Det er pr i dag ingen ledige ressurser i budsjettet som kan benyttes til dette, og virksomheten trenger derfor å øke stillingsressursene i Frøya kulturhus med 40 prosent.

Kommuneplanens samfunnsdel og strategisk plan for utvikling av kultur er tydelig på at museum/opplevelsespark er et av hovedsatsingsområdene. Virksomheten har ansvar for museale bestanddeler, lokaliteter og kulturminner. Museumssamlinga «Frøya gjennom tidene», samt arkiv og lager med registrerte og uregistrerte bestanddeler, i kjelleren i kommunehuset, må få fokus, tas vare på og videreutvikles.

Bautaen på Titran

Frøyahallen og Basishall

Det er stor aktivitet i Frøyahallen og i Basishallen. Inntektspotensialet er utfordrende da Frøyahallen ikke har ledig kapasitet, men en kan se om Basishallen kan benyttes mere i helgene og i ferier. Utfordringen er da at en må leie inn sikringspersonell.

Frøya svømmehall

Garderobeanlegget må oppgraderes. Det er en utfordring at garderobene ikke er universelt utformet. Rådmannen vil søke spillemidler på oppgradering av anlegget. Samtidig vil rådmannen se på om det er mulig med utvidet åpningstider i feriene. Det er en utfordring å rekruttere autoriserte badevakter.

Helhetlig idrettspark

I 2017 har det vært fokus på helhetlig idrettspark. Frøya formannskap vedtok å bidra med en 40 prosent stilling til stilling som daglig leder i Frøya Storhall. Styret i Frøya Storhall ønsker selv en 100 prosent stilling (hvor de bidrar med 80 prosent). Rådmannen er innstilt på å omprioritere 20 ressurs fra virksomheten strategi og utvikling til Frøya Storhall AS.

Prioriteringer drift:

1. Omprioritere 40 prosent av stilling rådgiver i strategi og utvikling til museum/kulturvern.
2. Omprioritere 20 prosent av stilling rådgiver i strategi og utvikling til daglig leder i Frøya Storhall AS.
3. Digitalisering av registrering/museumsarkiv. Kr. 100 000,-
4. Driftstilpasning kulturhuset kr. 500 000,-

Prioriteringer investeringer:

Vinduer bygdetunet

Viser til kommunens handlingsplan for museum og kulturvern, kommuneplanens samfunnsplan og kulturplan om kulturvern.

Bygdetunet er i dårlig forfatning og har pr i dag ikke vinduer. Det er et ønske å opparbeide en kulturpark og museum ved bygdetunet. Det arbeides nå med ny aktivitet i bygdetunet og det er etablert en ressursgruppe som ser på muligheter bygdetunet byr på av aktiviteter og museum for innbyggerne. En viktig del av arbeidet er å få satt inn nye vinduer i Dalastua. Dette arbeidet må være i tråd med Riksantikvarens retningslinjer for verneverdige bygninger.

Opparbeidelse kulturpark – museum

Formannskapet, som kulturutvalg, har satt fokus på kulturvern. Ut i fra vedtak i formannskapet er det utarbeidet en handlingsplan for kulturvern/museum. Denne handlingsplanen har 23 tiltak som skal gjennomføres fra 2017 – 2020.
Et viktig tiltak er å planlegge område for folkepark på Sistranda, hvor bygdemuseet står i dag. Det er ønske om å flytte gamle Sistranda skole til dette området og etablere et tun, et museum hvor en kan plassere utstillinger, etablere en møteplass, helt nede ved sjøkanten. Området vil en møte på når Sistien er på plass. Det er ønske å holde det åpent i helgene fra påske til oktober hvor sommerjobb for ungdom ivaretar stedet for besøkende.
Bygdemuseet og gamleskolen Sistranda må renoveres.
Det må bevilges penger for opparbeidelse av område, samt planlegging og flytting av gamleskolen Sistranda.
Ressursgruppe for kultur vil bli involvert i prosessen.

Stabben fort

RAMMEOMRÅDE TEKNISK

Rammeområdet består av tjenestene

- Plan og byggesak
- Kart og oppmåling
- Driftsavdeling
- Brann og redning
- Næring/Naturforvaltning/Miljø

Mål for tjenestene:

Virksomheten jobber ut fra mål i kommuneplanens samfunnsdel for årene 2015-2027. Virksomheten utfører tjenester innenfor et bredt spekter, der alle 4 satsningsområdene i samfunnsplanen er styrende.

SATSNINGSOMRÅDE: Levekår og folkehelse

- Overordnet mål: Alle innbyggere på Frøya har like muligheter til en meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn

SATSNINGSOMRÅDE: Natur, miljø og klima

- Frøya har et rent naturmiljø som grunnlag for en god folkehelse, et stort naturmangfold og en trygg matproduksjon

SATSNINGSOMRÅDE: Samfunn, natur og næring

- Frøya er et godt sted å leve

SATSNINGSOMRÅDE: Organisasjonen Frøya kommune

- Overordnet mål: Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver

Fokusområder:

- Gode innkjøpsprosesser i tråd med lov om offentlige anskaffelser
- God og effektivt saksbehandling
- God oppfølging av økonomi i alle ledd i virksomheten
- Fokus på prosjektstyring, investeringsprosjekter
- Vektlegge tiltak innen natur, miljø og klima
- Fokus på at Frøya kommune har et velfungerende oppdatert planverk

Kunnskapsgrunnlaget 2017 med tiltak

Frøya kommune opplever stor befolkningsvekst og teknisk har store utfordringer knyttet til å håndtere denne veksten innenfor flere av sine ansvarsområder. Kunnskapsgrunnlaget og kommunebarometeret viser til at størst potensiale for forbedring ligger på følgende områder:

- Saksbehandling byggesak/dispensasjon/plan
- VA-området
- Drift bygg og veier
- Energi
- Klimarelaterte tiltak
- Forebyggende brann

Områdebaserte tiltak teknisk

Tema	Utfordringer	Tiltak
Energikostnader	Frøya kommune har store kostnader knyttet til oppvarming av bygningsmassen. Det er til dels eldre bygg med lav energiklasse, samt at det i mindre grad er modernisert med tanke på varmekilder og styring.	I forbindelse med utskifting av oljekjeler på Mausund og Dyrøy skole vil en av opsjonene for utøvende entreprenør være å koble varmeanlegget til varmepumpe, etablert i jord. Teknisk avdeling må, sammen med ENOVA, vurdere om lignende tiltak kan igangsettes for andre bygg i kommunen i årene fremover. Tiltakene må ha større omfang en kun tilkobling av varmepumper; blant annet kan skifte av vinduer, etterisolering og solcelleenergi være tiltak til vurdering.

Tema	Utfordringer	Tiltak
Plan og byggesak	Behandlingstid på byggesak utover 12 ukers frist har vært en utfordring både i 2016 og 2017. Byggesaker med 3 ukers frist har i 2016 i stor grad vært saksbehandlet innenfor frist, men dette har endret seg i 2017.	Tiltak for å gi en mer stabil situasjon med fokus på saksbehandling innenfor frist for alle byggesaker tas gjennom organisasjonsutviklingsprosess og budsjettprosess for teknisk avdeling.

Tema	Utfordringer	Tiltak
VA	Det er store etterslep i vedlikehold og utbygging av VA-nettet. I de siste år er har det vært flere store utbygginger på vanndistribusjon, prosjekter som også vil gå i årene fremover. Kommunen må øke sin innsats på avløpsnettet for å tilfredsstille vanndirektivet, samt sørge for at avløp ledes ut i resipienter som kan håndtere utslippene.	Utbyggingstakten og utskiftingstakten er økende både for vann og avløpssiden, med stor fokus på at kommunens tekniske infrastruktur skal møte framtidens myndighetskrav og stor utbyggingstakt knyttet til både private boliger og industri. Hovedplan for vann bli fremmet for politisk behandling, en plan som vil beskrive nåværende og kommende utfordringer vedørende kommunens vannproduksjon og distribusjon. For avløpssiden vil det være fokus på å skifte eldre ledningsnett, samt opprydding i spredt avløp.

Utfordringsbilde

Drift

Drift av bygninger og infrastruktur i Frøya kommune er utfordrende med tanke på geografisk spredning. Kommunen har i tillegg til bygg og infrastruktur, ansvar for mange driftsobjekter i øyrekken, noe som gir relativt høy kostnad for drift og vedlikehold pr enhet. Tallene i kunnskapsgrunnlaget viser at kommunen har over landsgjennomsnittet areal kommunale bygg pr innbygger.

Tall fra kunnskapsgrunnlaget viser allikevel at Frøya kommune har lave kostnader for vedlikehold, noe som sannsynligvis indikerer for lavt forbruk på vedlikehold av bygninger og teknisk infrastruktur. Interne rapporter og tilbakemelding fra publikum om tilstand på veier og kaier tilsier at kostnader til vedlikehold over driftsbudsjettet må vurderes økt.

En vesentlig kostnad innenfor driftsbudsjettet er energi. Kommunen har høye kostander sammenlignet med andre kommuner, noe som sannsynligvis kan tilskrives alder på bygg, og manglende satsning på ENØK-tiltak. Dette må bli et satsningsområde i årene fremover, samtidig som det må være større fokus på forhandling av gunstige energileveranser. Kommunen har i dag ca. 33.000 m^2 bygningsmasse.

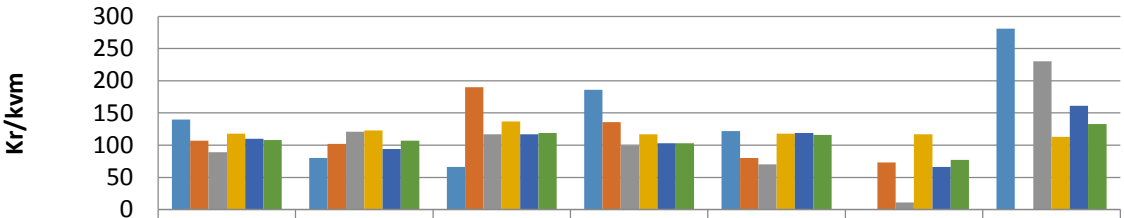

	Eiendomsforvaltning totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
Frøya	140	80	66	186	122	0	281
Hitra	107	102	190	136	80	73	0
Vikna	89	121	117	99	70	11	230
Kostragr.3	118	123	137	117	118	117	113
Sør-Tr.lag	110	94	117	103	119	66	161
Landet	108	107	119	103	116	77	133

Renholds kostnadene i kunnskapsgrunnlaget viser at kostnadene pr. kvm er betydelige, spesielt på skoler og idrettsbygg. Utgifter innenfor dette området må analyseres med tanke på mulige tiltak.

Plan og byggesak

Bygge og anleggsvirksomhet på Frøya opplever stor pågang spesielt knyttet til oppføring av nye boliger, både sentrumsnært Sistranda, men også i randsonene. Sommeren 2017 ble planavdelingen tilført to nye stillinger

- Byggesaksbehandler 100 % stilling
- Lovlighetsoppfølging 100 % stilling (2-årig engasjement)

Med dette på plass har det vært mulig å møte deler av de utfordringer som avdelingen står overfor, men i løpet av året er mange oppgaver løst ved hjelp av eksternt innleie av ressurser.

Slik utviklingen har vært siste år er det klart at kommunen er underdimensjonert innen plan og byggesak. Som følge av dette blir lovpålagte oppgaver nedprioritert av hensyn til å få behandlet saker (kvantitativt). Av KOSTRA-tall og årsrapport ser man imidlertid at et stadig høyere antall av innkomne plan- og byggesaker blir behandlet/avsluttet sammenliknet med tidligere år. For 2017 så er situasjonen noe annerledes og det er et etterslep i saksbehandling også på saker med 3 ukers frist.

Når det gjelder plan og dispensasjonssaker så har dette området også fått merke den økte aktiviteten i bygge og anleggsbransjen. Rullering av planverket og økt bygging i områder med eldre planverk gir ytterligere utfordringer som må håndteres de nærmeste årene. Spesielt må det settes inn tiltak for å redusere andel dispensasjonssaker. Vedrørende reguleringsplaner så merker teknisk stor økning, både fra private aktører og utbyggere. Innenfor dette området må det også vurderes tiltak i forhold til å få oppdatert planverk i kommunen.

Kart og oppmåling

Innenfor dette fagområdet er man pr. i dag stort sett à jour med hensyn til saksmengde/-behandling. Gruppen er tilstrekkelig dimensjonert for aktiviteten per i dag og den som forventes i tiden fremover.

En særskilt utfordring er saker som omhandler øyrekka (Sula, Mausund, Froan mv.). Dette er gjerne kompliserte og tidkrevende saker, spesielt med tanke på feltarbeid. Man er i stor grad prisgitt lokalkunnskap hos den enkelte ansatte.

Miljø, viltforvaltning og akvakultur

Det er flere utfordringer innenfor dette området som må håndteres i de kommende år. Spesielt fokus rettes mot følgende tema:

- Vannforskriftsarbeidet
- Marin forsøpling
- Sitka gran bekjempelse
- Vannscooter forskrift
- Lokalt, kommunalt miljøarbeid bla gjennom fjerning av bilvrak, prøvetaking av vann/jord, registrering osv.
- Bekjempelse av uønskede arter; fugl og dyr.
- Forvaltningsplan grågås

Kommunen har fått overført forvaltningsansvar for verneområder og det oppleves god kommunikasjon med Fylkesmann. Når det gjelder miljøfyrtårn er det stadig flere bedrifter som ønsker miljøsertifisering.

Fokus på miljø bør gjenspeiles i prosjekter og gjennom pågående budsjettarbeid. Energi og klimaplanen har en rekke tiltak som ikke er påbegynt og teknisk har etablert en gruppe som skal se på status, samt ha som mål å iverksette tiltak i planen som er av større betydning for miljø og klimaarbeidet i kommunen.

Stor utbyggingstakt og nye reguleringsplaner legger stort press på landbruksområder. Gjennom arealforvaltningen må nytten av hvert tiltak sees opp mot utfordringen at jordbruksareal stadig reduseres og avgis til andre formål.

Vann, avløp og renovasjon (VAR)

Frøya kommune har relativt sett høye gebyrer for både vann og avløpshåndtering, men ligger relativt lavt for renovasjon. Høye gebyrer sees i sammenheng med lav tilknytningstetthet/km rør og behov for utskifting av ledningsnett/infrastruktur på avløpssiden. Det er to utfordringsbilder på VA-siden. For vann er det gjennomført, og det pågår, en rekke prosjekter for å sikre god vannkvalitet, samt leveringssikkerhet både for private abonnenter og industri. Når det gjelder avløp så er det kun få prosjekter som er oppstartet, og her er det stort potensiale både i forhold til å sikre at kommunens innbyggere ikke forurenser matproduksjonen i sjøen rundt Frøya, men også viktig er nye regler som trer i kraft fra 2020.

Den eksisterende tilstanden på det kommunale avløpsnettet er kartlagt gjennom befaring og er funnet å være av meget varierende kvalitet. Det er problemer med inntrenging av fremmedvann i avløpsnettet som tærer på eksisterende slamavskillere. Flere av slamavskillerne er underdimensjonert for dagens belastning og er av dårlig teknisk kvalitet. Dette fører til at urenset kloakk føres rett ut i sjøen. Flere av tankene er heller ikke sikret tilstrekkelig og det er problemer med

lukt. Der avløpsledninger ligger i samme kum som vannledninger, er det et brudd på den hygieniske barrieren. Bakgrunnen for tilstanden er at det er et etterslep på vedlikehold og mangel på behovskartlegging av avløpsnettet i kommunen.

Med en belastning på under 10.000 personenheter (pe) og utslipp til sjø, er kommunen selv forurensningsmyndighet for alle avløpsanlegg. Kravet til utslipp i Forurensningsforskriften varierer ut i fra om området er klassifisert som følsomt eller mindre følsomt, og etter utslippets størrelse. Sjøen utenfor Frøya er klassifisert som mindre følsomt område iht. områdeinndeling av Norges kyst i Forurensingsforskriften §11-6. Denne inndelingen er grov, og det må sees i sammenheng med lokale forhold. Hovedplanen viser at resipienten utenfor Frøya er stedvis meget sårbar. Generelt er kravet for både utslipp fra spredt avløp og fra mindre tettbebyggelser, at utslippet ikke skal medføre forsøpling av sjø og sjøbunn. Minimumskravet til avløpsrensing for mindre følsomme resipienter er 20 % reduksjon av suspendert stoff. I de områdene det er sårbare resipienter bør man følge de vesentlig strengere kravene i Forurensningsforskriften for sårbare områder.

Frøya kommune er Sør-Trøndelags største og viktigste fiskeri- og havbrukskommune, slik at sjøen rundt Frøya spiller en viktig rolle for kommunen. Det må legges til rette for at det blir bygd ut bærekraftige og gode løsninger for oppsamling, rensing og utslipp av avløpsvann og ikke minst tilfredsstille rensekrav i gjeldende forurensningsforskrift. Det er dessuten ventet en befolkningsvekst i Frøya kommune, noe som vil føre til større belastning på avløpsnettet.

Tiltak i hovedplanen inkluderer omfattende oppgradering av det eksisterende kommunale avløpsnettet, samt å få kontroll over spredt avløp ved å føre flere abonnenter inn på det kommunale avløpsnettet. Den spredte bebyggelsen og kupert terreng, medfører behov for pumpestasjoner. Omfattende sanering ansees som nødvendig både for å sikre kapasiteten til avløpsnettet, opprettholde ønsket effekt av rensingen av avløpet og redusere driftskostnader. Omfanget av de foreslåtte tiltakene i hovedplanen anses å være nødvendig for å oppfylle krav i Forurensningsforskriften, men også å sikre en bærekraftig sjøresipient (jf. EU`s vanndirektiv).

Brann og redning

For brann og redningstjeneste i Frøya kommune så viser kommunebarometeret at kommunen har relativt høy fokus på dette sammenlignet med andre kommuner. Kommunen må allikevel øke aktiviteten på det forebyggende arbeidet. Det er gjennomført risikoanalyse (ROS) sammen med Trøndelag Brann og redningstjeneste. Hovedkonklusjon fra ROS er: 104 forhold er avviksanalysert (32 er tilsynelatende tilfredsstillende, 54 er delvis ivaretatt, 18 er ikke tilfredsstillende) – det vil si at 72 avvik krever tiltak.
Fra årsskiftet 2017/2018 vil ny brannstasjon være klar for innflytting på Siholmen. En stasjon som oppfyller dagens myndighetskrav, og som vil være med på å redusere innsatstid på alle typer utrykning. Sivilforsvar og IUA (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning) vil være integrert, blant annet med oljevernutstyr.

Frøya nye brannstasjon. Innvies i desember 2017

Næring og eiendom

Det har senere år vært økende etterspørsel og fokus på utvikling av næringsareal og tilrettelegging for boligbygging. I dette ligger at denne type tjenester krever økende ressurser, både økonomi og bemanning. For 2018 blir teknisk styrket med en ressurs som skal jobbe direkte mot næringslivet, og samtidig ha som oppgave å utvikle eiendom/tilrettelegge for næring, boligbygging og fritidsbolig.

Utbygging av fiber og mobiltelefonnettet vil prioriteres i planperioden med bakgrunn i varierende dekning og lav utbyggingstakt i forhold til nærings- og befolkningsveksten i kommunen. Den lave utbyggingstakten har gitt seg utslag i at boligområder utbygd de siste 3-4 år ikke har tatt inn trekkerør for fiber, samt at større områder på Frøya ikke har 3G eller 4G dekning for mobiltelefoni.

Kaier og broer

Frøya kommune er ansvarlig for en rekke tekniske anlegg knyttet til kai og broer. For flere av kaianleggene er det et utstrakt samarbeid med Kystverket og Sør-Trøndelag fylkeskommune. For fiskerihavnene er kystverket overordnet myndighet, og kommunen har de siste årene lagt ned betydelig midler i både bygging og vedlikehold for å tilrettelegge slik at fiskerihavnene blir gode baser for Frøyas fiskere. I samspill med Fylkeskommunen drifter kommunen alle kaianlegg hvor rutegående fartøy legger til. I hovedsak er dette anlegg i øyrekka. Også for disse anleggene er det gjennomført betydelig vedlikehold. Til tross for ressursene som er lagt i denne type infrastruktur senere år er det fortsatt et betydelig etterslep på vedlikehold som må fanges opp de neste år. Et viktig tiltak vil for finansiering av drift vil være å etablere eget selvkostområde for kaier og havner. For broer på kommunal vei kreves det periodisk kontroll og systematisk vedlikehold. For broene er det også noe etterslep på vedlikehold.

Investeringsprosjekter

Teknisk har gjennomføringsansvar for de fleste av investeringsprosjektene i Frøya kommune, men har hatt mindre fokus på prosjektlederrollen. I 2017 ble det tilsatt en prosjektleder (100 % stilling over 2 år) som i har overordnet ansvar for å systematisere og gjennomgå rutiner for investeringsprosjekter. I dette ligger opplæring av ansatte som skal ha prosjektlederrolle.

Prioriteringer drift:

- Beholde og rekruttere medarbeidere med riktig kompetanse for å møte utfordringene som kommunen har som en vekstkommune. Kjøpe tjenester der kommunen ikke har kapasitet.
- Øke vedlikeholdet av både bygg og kommunaltekniske anlegg, slik at realkapitalen ikke reduseres.
- Fokus på næringsutvikling og behov for boligområder for å tilfredsstille de krav som innbyggerne og næringslivet setter til arealbehov og infrastruktur.
- Med den økte befolkningen og utbyggingen som pågår, samt større og utvidete innsatskrav til brann- og redningstjenesten må kommunen ta høyde for utdanningsbehov og økt aktivitet innen forebyggende arbeid.
- Jobbe med effektivisering og se på omfordeling av oppgaver innen alle områder
- Oppgradering av kommunenes kaier og tilrettelegging for bedre utnyttelse av disse
- Utbedre og asfaltere det kommunale vegnettet, inkludert trafikksikkerhetstiltak

Prioriteringer investeringer:

- Videreføring av tiltakene for fornying og utbygging innen VA-området
    - Utbygging og fornying av ledningsnett og høydebasseng vann.
    - Avløpsutbygging for store deler av Frøya i kommende år. Dette omfatter og inkluderer renseanlegg, nye avløpsanlegg og sanering av gamle avløpsanlegg.
- Morgendagens omsorg – utbygging av sykehjemsplasser og omsorgsboliger
- Utvikling av prosjektlederrollen
- Satsing på utbygging av bredbåndsnett gjennom legging av fiberkabler, samt utbygging av mobiltelefon basestasjoner. Gjennomføres som samarbeidsprosjekter med blant annet Sør Trøndelag fylkeskommune og eksterne partnere.

Frøya kultur og kompetansesenter

Rådmannens forslag drift 2018 - 2021

Budsjettskjema 1A	2018	2019	2020	2021
Frøya				
Skatt på inntekt og formue	-192 504 000	-197 787 461	-204 633 461	-210 918 461
Ordinært rammetilskudd	-111 334 636	-108 614 000	-105 949 000	-105 775 000
Skatt på eiendom	-4 275 000	-4 275 000	-4 275 000	-4 275 000
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-1 140 000	-1 140 000	-1 140 000	-1 140 000
Sum frie disponible inntekter	-309 253 636	-311 816 461	-315 997 461	-322 108 461
Renteinntekter og utbytte	-6 529 889	-6 529 889	-6 529 889	-6 529 889
Gevinst på finansielle instrumenter	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	17 819 855	18 961 917	19 682 939	20 061 601
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	26 500 000	28 392 700	29 289 700	30 204 200
Netto finansinntekter/-utgifter	30 789 966	33 824 728	35 442 750	36 735 912
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	973 489	973 489	973 489	973 489
Til ubundne avsetninger	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-6 273 846	-6 273 846	-6 273 846	-6 273 846
Bruk av bundne avsetninger	-7 114 239	-7 114 239	-7 114 239	-7 114 239
Netto avsetninger	-10 414 596	-10 414 596	-10 414 596	-10 414 596
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-288 878 266	-288 406 329	-290 969 307	-295 787 145
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	288 878 266	288 406 329	289 079 162	289 704 437
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	-1 890 145	-6 082 708

Rådmannens forslag drift 2018 - 2021

	Budsjettskjema 1B	2018	2019	2020	2021
	10 Ordfører og 11 Rådmannen				
	Netto	65 950 066	65 234 566	65 234 566	65 234 566
	20 Oppvekst				
	Netto	74 447 711	74 303 567	74 415 365	74 529 910
	30 Helse og omsorg				
	Netto	119 006 349	119 618 031	120 245 015	120 887 669
	40 Kultur				
	Netto	6 718 908	6 493 908	6 493 908	6 493 908
	50 Teknisk				
	Netto	30 758 232	30 759 257	30 693 308	30 561 384
	80 Inntekter				
	Netto	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000

Rådmannens forslag drift 2018 - 2021

Budsjettskjema 2A	2018	2019	2020	2021
Frøya				
Investeringer i anleggsmidler	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Utlån og forskutteringer	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	154 604 000	78 475 000	59 200 000	30 100 000
Bruk av lånemidler	-125 764 000	-72 620 000	-51 920 000	-28 880 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-12 840 000	-5 855 000	-7 280 000	-1 220 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	0	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-138 604 000	-78 475 000	-59 200 000	-30 100 000
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-16 000 000	0	0	0
Sum finansiering	-154 604 000	-78 475 000	-59 200 000	-30 100 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Rådmannens forslag drift 2018 - 2021

Budsjettskjema 2B	2018	2019	2020	2021
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912
Valgte driftstiltak	4 978 800	3 790 739	3 729 520	3 602 405
Over-/underskudd budsjettversjon	0	0	-1 890 145	-6 082 708

Valgte tiltak

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	789 966	3 824 728	5 442 750	6 735 912
Rådmannens forslag investeringer 2018 - 2021	*789 966*	*3 824 728*	*5 442 750*	*6 735 912*
1000 Folkevalgte	77 550	77 550	77 550	77 550
2018 Brukerombud	*52 550*	*52 550*	*52 550*	*52 550*
2018 Eldres dag	*25 000*	*25 000*	*25 000*	*25 000*
1100 Rådmannen	1 847 500	1 132 000	1 132 000	1 132 000
Ny stilling til oppfølging av sykefravær - selvfinansierende	*0*	*0*	*0*	*0*
Skolefrokost til ungdomsskoleelever	*212 000*	*212 000*	*212 000*	*212 000*
Skolefrukt	*230 000*	*230 000*	*230 000*	*230 000*
Støtte til Tour de Frøya / Mathall	*25 000*	*0*	*0*	*0*
Tiltak i forbindelse med feiring av 17.mai	*75 000*	*0*	*0*	*0*
2018 - Reserverte tilleggsbevilninger	*450 000*	*450 000*	*450 000*	*450 000*
2018 - Tolketjenester telefon	*200 000*	*200 000*	*200 000*	*200 000*
2018 - Ungt Entreprenørskap	*40 000*	*40 000*	*40 000*	*40 000*
2018 Storforeldremøte	*90 000*	*0*	*0*	*0*
2018 Vikarbudsjett Oppvekst	*525 500*	*0*	*0*	*0*
1101 Økonomi	275 000	275 000	275 000	275 000
2018 - Tilskudd næringsforeningen	*275 000*	*275 000*	*275 000*	*275 000*

1103 Servicekontoret	**125 000**	**125 000**	**125 000**	**125 000**
Ny stilling - webutvikler/informasjonskonsulent	*0*	*0*	*0*	*0*
Rådmannskontor (1100)	*-250 000*	*-250 000*	*-250 000*	*-250 000*
Offentlig servicekontor (1103)	*424 266*	*424 266*	*424 266*	*424 266*
Strategi og utvikling (1120)	*-60 000*	*-60 000*	*-60 000*	*-60 000*
Frøya legekontor (3105)	*-20 500*	*-21 013*	*-21 538*	*-22 076*
Barnevern (3200)	*-10 250*	*-10 506*	*-10 769*	*-11 038*
NAV Sosialtjenesten (3300)	*-10 250*	*-10 506*	*-10 769*	*-11 038*
Tekniske tjenester (5100)	*-63 266*	*-62 241*	*-61 190*	*-60 114*
VAR-områder (5200)	*-10 000*	*-10 000*	*-10 000*	*-10 000*
2018 - Anskaffelser IKT	*0*	*0*	*0*	*0*
2018 - Norskopplæring arbeidsinnvandrere	*125 000*	*125 000*	*125 000*	*125 000*

1120 Strategi og utvikling	**145 000**	**145 000**	**145 000**	**145 000**
2018 - Aqua-Nor/Norfishing	*50 000*	*50 000*	*50 000*	*50 000*
2018 - trepartssamarbeidet	*50 000*	*50 000*	*50 000*	*50 000*
2018 - Yrkesmessa	*15 000*	*15 000*	*15 000*	*15 000*
2018 - Øylekene	*30 000*	*30 000*	*30 000*	*30 000*

2500 Sistranda skole	**488 450**	**240 889**	**246 670**	**252 555**
Ny midlertidig stilling 50 % lærer på Sistranda skole	*253 236*	*0*	*0*	*0*
2018 - MOT Sistranda skole	*235 214*	*240 889*	*246 670*	*252 555*

3100 Familie, Helse og Rehab	**0**	**0**	**0**	**0**
Tiltak utgifter Frisklivssentralen	*0*	*0*	*0*	*0*

4100 Kultur	**1 820 300**	**1 595 300**	**1 595 300**	**1 595 300**
Sommerjobb for ungdom	*315 300*	*315 300*	*315 300*	*315 300*
2018 - Festivalstøtte	*310 000*	*310 000*	*310 000*	*310 000*
2018 - Frøya idrettspark	*100 000*	*100 000*	*100 000*	*100 000*
2018 - Idrettsrådet	*20 000*	*20 000*	*20 000*	*20 000*
2018 - Kystnorge AS	*125 000*	*0*	*0*	*0*
2018 - Trøndersk Kystkompetanse AS	*250 000*	*250 000*	*250 000*	*250 000*
2018 - Trøndersk Matfestival - OJ	*80 000*	*80 000*	*80 000*	*80 000*
2018 - Ungdomsrådet	*20 000*	*20 000*	*20 000*	*20 000*
2018 Digitalisering av museumsgjenstander	*100 000*	*0*	*0*	*0*
2018 Senking av inntekskravet FKKS	*500 000*	*500 000*	*500 000*	*500 000*

5100 Tekniske tjenester	**200 000**	**200 000**	**133 000**	**0**
Aktiv forvaltning av marine ressurser	***200 000***	***200 000***	***133 000***	***0***
Driftsfond til vedlikehold av kommunale bygg	***0***	***0***	***0***	***0***

5200 VAR-områder	**0**	**0**	**0**	**0**
Fast 100 % stilling Driftstekniker avløp	***0***	***0***	***0***	***0***
Midlertidig stilling ingeniør VA, 3 årig engasjement	***0***	***0***	***0***	***0***
Seniortiltak formann VA	***0***	***0***	***0***	***0***

Rådmannens forslag investeringer 2018 - 2021

Hovedoversikt

	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	**154 604 000**	**78 475 000**	**59 200 000**	**30 100 000**
Sum fond	**-16 000 000**	**0**	**0**	**0**
Sum lån	**-125 764 000**	**-72 620 000**	**-51 920 000**	**-28 880 000**
Sum annet	**-12 840 000**	**-5 855 000**	**-7 280 000**	**-1 220 000**
Sum renter og avdrag beregnet drift	**789 966**	**3 824 728**	**5 442 750**	**6 735 912**
Netto driftskonsekvenser	**789 966**	**3 824 728**	**5 442 750**	**6 735 912**
Valgte tiltak				
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	**54 100 000**	**30 375 000**	**33 500 000**	**5 200 000**
551311 Kommunale bygg - investeringer	***3 000 000***	***3 000 000***	***3 000 000***	***3 000 000***
551327 Kommunale kaier og bruer	***1 000 000***	***1 000 000***	***1 000 000***	***1 000 000***
551328 Trafikksikkerhetstiltak	***500 000***	***500 000***	***500 000***	***500 000***
551358 Liggekai Sistranda	***21 500 000***	***0***	***0***	***0***
551400 Bygging av kommunale utleieboliger	***5 000 000***	***5 000 000***	***0***	***0***
551404 Innkjøp elevpcer	***500 000***	***500 000***	***500 000***	***500 000***
551430 Morgendagens omsorg - Utbygging 24 sykehjemsplasser og 48 omsorgsboliger	***16 000 000***	***19 375 000***	***27 500 000***	***0***
551436 Digital informasjon i hallene	***100 000***	***0***	***0***	***0***
551437 Digitalisering av reklame i idrettshallene	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***
551463 Sikring og oppgradering av Stabben Fort	***500 000***	***0***	***0***	***0***
551464 Sistien	***800 000***	***800 000***	***800 000***	***0***
551466 Kommunalt Hjelpemiddellager	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***
551472 Dyrøy oppvekstsenter - Nybygg og oppussing	***5 000 000***	***0***	***0***	***0***
Andre driftskonsekvenser	***0***	***0***	***0***	***0***
Usorterte tiltak	**100 504 000**	**48 100 000**	**25 700 000**	**24 900 000**
2018 Digitalisering av kartløsning - graver (DNK)	***248 000***	***0***	***0***	***0***
551324 Diverse investeringsprosjekter - vann	***18 000 000***	***3 500 000***	***1 500 000***	***1 500 000***
551326 Diverse investeringer - avløp	***9 000 000***	***22 200 000***	***20 800 000***	***22 000 000***
551352 Kommunale veier	***1 000 000***	***1 000 000***	***1 000 000***	***1 000 000***
551364 Vannledning Sistranda - Nordskaget	***20 000 000***	***8 000 000***	***0***	***0***
551445 Renseanlegg avløp - Sistranda	***20 000 000***	***10 000 000***	***0***	***0***
551487 Branndører Frøya sykehjem	***300 000***	***0***	***0***	***0***
551488 Senge- og personløftere Frøya sykehjem	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***100 000***

Rådmannens forslag investeringer 2018 - 2021

551489 Medisinsk utstyr Frøya sykehjem	*100 000*	*100 000*	*100 000*	*100 000*
551492 Musikkbinge Nordskag oppvekstsenter	*430 000*	*0*	*0*	*0*
551495 Bofelleskap 5 boenheter til unge voksne med særskilte behov	*350 000*	*0*	*0*	*0*
551496 Bofelleskap 5 boenheter Frøyablå seng	*350 000*	*0*	*0*	*0*
551497 Utstyr til avlastningsbolig barn og unge	*120 000*	*0*	*0*	*0*
551498 Infrastruktur sentrumsområde	*2 000 000*	*3 000 000*	*2 000 000*	*0*
551499 Opparbeide næringsområder	*25 000 000*	*0*	*0*	*0*
551507 Vedlikehold Sula kapell	*1 656 000*	*0*	*0*	*0*
551510 Basestasjon Nordskag	*600 000*	*0*	*0*	*0*
551511 Fiberkabel sjø Bremnestua - Nordskag	*150 000*	*0*	*0*	*0*
551516 Vinduer Bygdetunet	*200 000*	*0*	*0*	*0*
551517 Opparbeidelse kulturpark - museum	*200 000*	*200 000*	*200 000*	*200 000*
551518 Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse kommuneplanens arealdel	*700 000*	*0*	*0*	*0*

Budsjettversjonsrapport: Rådmannens forslag drift 2018 - 2021

	2018	2019	2020	2021
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	**-5 768 766**	**-7 615 467**	**-11 062 415**	**-16 421 025**
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	**789 966**	**3 824 728**	**5 442 750**	**6 735 912**
Valgte driftstiltak	**4 978 800**	**3 790 739**	**3 729 520**	**3 602 405**
Over-/underskudd budsjettversjon	**0**	**0**	**-1 890 145**	**-6 082 708**
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	**789 966**	**3 824 728**	**5 442 750**	**6 735 912**
Rådmannens forslag investeringer 2018 - 2021	***789 966***	***3 824 728***	***5 442 750***	***6 735 912***
1000 Folkevalgte	**77 550**	**77 550**	**77 550**	**77 550**
2018 Brukerombud	***52 550***	***52 550***	***52 550***	***52 550***
Folkevalgte (1000)	***52 550***	***52 550***	***52 550***	***52 550***
2018 Eldres dag	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***
Folkevalgte (1000)	***25 000***	***25 000***	***25 000***	***25 000***
1100 Rådmannen	**1 847 500**	**1 132 000**	**1 132 000**	**1 132 000**
Ny stilling til oppfølging av sykefravær - selvfinansierende	***0***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***0***	***0***	***0***	***0***
Skolefrokost til ungdomsskoleelever	***212 000***	***212 000***	***212 000***	***212 000***
Rådmannskontor (1100)	***212 000***	***212 000***	***212 000***	***212 000***
Skolefrukt	***230 000***	***230 000***	***230 000***	***230 000***
Rådmannskontor (1100)	***230 000***	***230 000***	***230 000***	***230 000***
Støtte til Tour de Frøya / Mathall	***25 000***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***25 000***	***0***	***0***	***0***
Tiltak i forbindelse med feiring av 17.mai	***75 000***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***75 000***	***0***	***0***	***0***
2018 - Reserverte tilleggsbevilninger	***450 000***	***450 000***	***450 000***	***450 000***
Rådmannskontor (1100)	***450 000***	***450 000***	***450 000***	***450 000***
2018 - Tolketjenester telefon	***200 000***	***200 000***	***200 000***	***200 000***
Rådmannskontor (1100)	***200 000***	***200 000***	***200 000***	***200 000***
2018 - Ungt Entreprenørskap	***40 000***	***40 000***	***40 000***	***40 000***
Rådmannskontor (1100)	***40 000***	***40 000***	***40 000***	***40 000***
2018 Storforeldremøte	***90 000***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***90 000***	***0***	***0***	***0***
2018 Vikarbudsjett Oppvekst	***525 500***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***525 500***	***0***	***0***	***0***
1101 Økonomi	**275 000**	**275 000**	**275 000**	**275 000**
2018 - Tilskudd næringsforeningen	***275 000***	***275 000***	***275 000***	***275 000***
Økonomi (1101)	***275 000***	***275 000***	***275 000***	***275 000***
1103 Servicekontoret	**125 000**	**125 000**	**125 000**	**125 000**
Ny stilling - webutvikler/informasjonskonsulent	***0***	***0***	***0***	***0***
Rådmannskontor (1100)	***-250 000***	***-250 000***	***-250 000***	***-250 000***
Offentlig servicekontor (1103)	***424 266***	***424 266***	***424 266***	***424 266***
Strategi og utvikling (1120)	***-60 000***	***-60 000***	***-60 000***	***-60 000***
Frøya legekontor (3105)				

	-20 500	-21 013	-21 538	-22 076
Barnevern (3200)	-10 250	-10 506	-10 769	-11 038
NAV Sosialtjenesten (3300)	-10 250	-10 506	-10 769	-11 038
Tekniske tjenester (5100)	-63 266	-62 241	-61 190	-60 114
VAR-områder (5200)	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
2018 - Anskaffelser IKT	0	0	0	0
IKT (1102)	0	0	0	0
2018 - Norskopplæring arbeidsinnvandrere	125 000	125 000	125 000	125 000
Offentlig servicekontor (1103)	125 000	125 000	125 000	125 000
1120 Strategi og utvikling	**145 000**	**145 000**	**145 000**	**145 000**
2018 - Aqua-Nor/Norfishing	50 000	50 000	50 000	50 000
Strategi og utvikling (1120)	50 000	50 000	50 000	50 000
2018 - trepartssamarbeidet	50 000	50 000	50 000	50 000
Strategi og utvikling (1120)	50 000	50 000	50 000	50 000
2018 - Yrkesmessa	15 000	15 000	15 000	15 000
Strategi og utvikling (1120)	15 000	15 000	15 000	15 000
2018 - Øylekene	30 000	30 000	30 000	30 000
Strategi og utvikling (1120)	30 000	30 000	30 000	30 000
2500 Sistranda skole	**488 450**	**240 889**	**246 670**	**252 555**
Ny midlertidig stilling 50 % lærer på Sistranda skole	253 236	0	0	0
Sistranda skole (2500)	253 236	0	0	0
2018 - MOT Sistranda skole	235 214	240 889	246 670	252 555
Sistranda skole (2500)	235 214	240 889	246 670	252 555
3100 Familie, Helse og Rehab	**0**	**0**	**0**	**0**
Tiltak utgifter Frisklivssentralen	0	0	0	0
Frisklivskoordinator (3110)	0	0	0	0
4100 Kultur	**1 820 300**	**1 595 300**	**1 595 300**	**1 595 300**
Sommerjobb for ungdom	315 300	315 300	315 300	315 300
Frivilligsentralen (4102)	315 300	315 300	315 300	315 300
2018 - Festivalstøtte	310 000	310 000	310 000	310 000
Kultur (4100)	310 000	310 000	310 000	310 000
2018 - Frøya idrettspark	100 000	100 000	100 000	100 000
Kultur (4100)	100 000	100 000	100 000	100 000
2018 - Idrettsrådet	20 000	20 000	20 000	20 000
Kultur (4100)	20 000	20 000	20 000	20 000
2018 - Kystnorge AS	125 000	0	0	0
Kultur (4100)	125 000	0	0	0
2018 - Trøndersk Kystkompetanse AS	250 000	250 000	250 000	250 000
Kultur (4100)	250 000	250 000	250 000	250 000
2018 - Trøndersk Matfestival - OJ	80 000	80 000	80 000	80 000
Kultur (4100)	80 000	80 000	80 000	80 000
2018 - Ungdomsrådet	20 000	20 000	20 000	20 000
Kultur (4100)	20 000	20 000	20 000	20 000
2018 Digitalisering av museumsgjenstander	100 000	0	0	0
Kultur (4100)	100 000	0	0	0
2018 Senking av inntekskravet FKKS	500 000	500 000	500 000	500 000
Frøya kultur- og kompetansesenter (4200)	500 000	500 000	500 000	500 000

5100 Tekniske tjenester	**200 000**	**200 000**	**133 000**	**0**
Aktiv forvaltning av marine ressurser	***200 000***	***200 000***	***133 000***	***0***
Tekniske tjenester (5100)	***200 000***	***200 000***	***133 000***	***0***
Driftsfond til vedlikehold av kommunale bygg	***0***	***0***	***0***	***0***
Tekniske tjenester (5100)	***0***	***0***	***0***	***0***
5200 VAR-områder	**0**	**0**	**0**	**0**
Fast 100 % stilling Driftstekniker avløp	***0***	***0***	***0***	***0***
VAR-områder (5200)	***0***	***0***	***0***	***0***
Midlertidig stilling ingeniør VA, 3 årig engasjement	***0***	***0***	***0***	***0***
VAR-områder (5200)	***0***	***0***	***0***	***0***
Prosjektstilling - formann VA	***0***	***0***	***0***	***0***
VAR-områder (5200)	***0***	***0***	***0***	***0***
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				

2017

Kunnskapsgrunnlaget

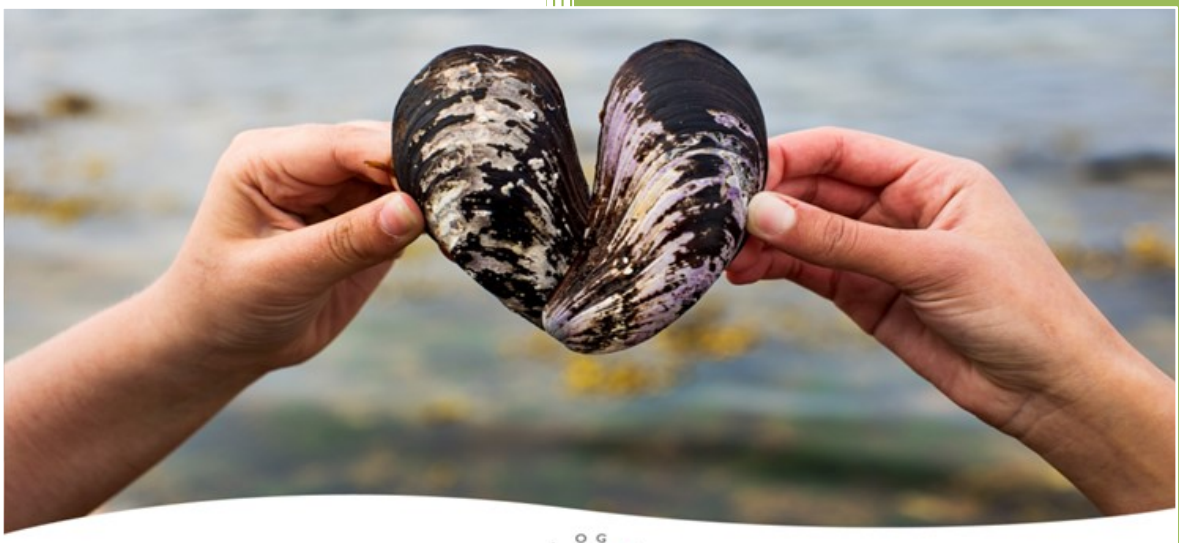

FRØYA

KRAFT OG MANGFOLD

Økonomiavdelingen

Frøya kommune

01.01.2017

1 Forord

KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Tallmaterialet omfatter det meste av virksomheten i kommunene og fylkeskommunene som økonomi, befolkning, barnehager, skoler, helse, pleie og omsorg, sosiale tjenester, kultur, miljø, boliger, tekniske tjenester og samferdsel.

Rapporteringssystem KOSTRA baserer seg altså på innrapporteringer fra kommunene til Statistisk sentralbyrå [SSB] på oppdrag fra staten, hvor SSBs rolle er å sammenstille kommunenes tall med annen offentlig statistikk, og publisere kommunal styringsinformasjon som i hovedsak omfatter hvordan kommunen prioriterer sin penge- / ressursbruk, tall på produktivitet og også hvilke dekningsgrader kommunene har for sine tjenstester innenfor definerte aldersgrupper (= målgrupper). Publiseringen inneholder også i noen grad kvalitativ informasjon basert på tall hentet fra eksempelvis IPLOS. Modellen for nøkkeltallpubliseringen er definert i følgende begrep (SSB, 2014):

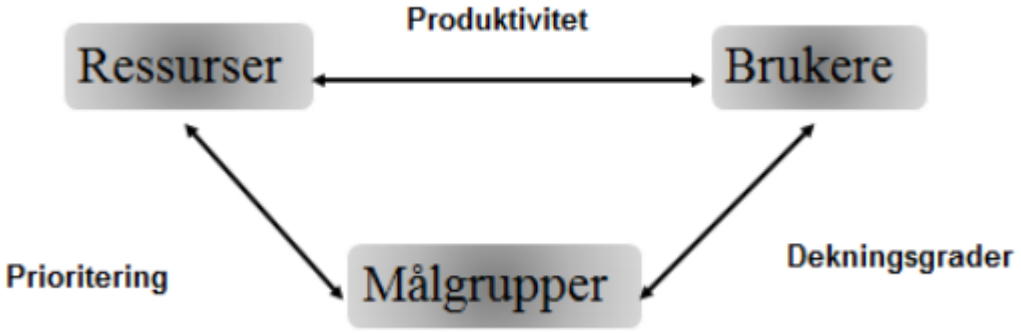

Nøkkeltallet «prioritering» sier noe om bruk av ressurser pr innbygger i målgruppa. «Produktivitet» gir et bilde på enhetskostnaden og sier noe om ressursbruk pr bruker, mens «dekningsgrad» fremkommer ved å se på hvor stor andel brukerne utgjør av hele populasjonen i målgruppa.

Kunnskapsgrunnlaget utarbeides av Strategi og utvikling (SU)hvert år og er ment å gi informasjon og beslutningsstøtte til blant annet handlingsplanen. Det meste av dokumentet bygger på KOSTRA-tall. Stort sett alle data rapporteres i februar året etter med en foreløpig publisering 15. mars og endelig publisering 15. juni.

Regnskaps- og tjenestedata settes i KOSTRA sammen til nøkkeltall som viser kommunenes:

- Prioriteringer - hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål.
- Dekningsgrader - tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet.
- Produktivitet/enhetskostnader - kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen.
- Utdypende tjenesteindikatorer - nøkkeltall som supplerer indikatorer presentert under prioritering, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader, men som ikke kan plasseres under disse overskriftene.

Valg av sammenligningskommuner og kommunegruppe

Frøya kommune er en del av Kommunegruppe 3 i KOSTRA, som er små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Folkemengde, hvor vi skiller mellom små, mellomstore og store kommuner. Små kommuner har færre enn 5000 innbyggere, mellomstore har fra 5000 til 19999 innbyggere, mens store kommuner har 20000 eller flere innbyggere.

Bundne kostnader per innbygger, som er et mål på kommunenes kostnader for å innfri minstestandarder og lovpålagte oppgaver, og disse kostnadene varierer med demografiske, sosiale og geografiske forhold.

Frie disponible inntekter per innbygger, som er et mål på hvor mye inntekter kommunene har til disposisjon etter at de bundne kostnadene er dekket, og gir en antydning av kommunenes økonomiske handlefrihet.

I Sør-Trøndelag er det kun Frøya og Hitra kommuner som er med i denne kommunegruppen. Frøya har god kontakt med Hitra kommune og samarbeider på flere tjenesteområder. Frøya ønsker i tillegg å sammenligne seg med Vikna kommune i Nord-Trøndelag. Vikna er også i kommunegruppe tre og er en kommune med mange likhetstrekk til Frøya. Fra og med analysen for 2015 velges følgende sammenligningskommuner og grupper: Hitra, Vikna, Kommunegruppe 3, Sør-Trøndelag og Landet (inkl. Oslo).

Kvalitetsindikatorene

Kvalitetsindikatoren skal vise egenskaper og kjennetegn som tjenesten har som vedrører dens evne til å tilfredsstille (fastsatte) krav eller behov (som er antydet), og er fokusert på objektivt målbare indikatorer. Indikatorene er vurdert til å beskrive enten resultat-, produkt-, prosess- eller strukturkvalitet, og kan grupperes etter denne inndelingen.

Prioriteringsindikatorene

Prioriteringsindikatorene skal si noe om hvor mye av egne penger kommunen "velger" å bruke til de enkelte tjenesteområdene. En tjeneste kan sies å være høyt prioritert når en kommune bruker en relativt stor andel av sine ressurser på en bestemt tjeneste. I vurderingen av forskjeller i prioritering mellom ulike kommuner er det flere elementer som kan bidra til å forklare eventuelle forskjeller:

- Kommunen kan ha et relativt høyt utgiftsbehov knyttet til tjenesten. Dette blir delvis korrigert for ved å se på utgifter per person i målgruppen. Men hvis målgruppen er heterogen (ulike målgrupper har forskjellig behov) blir ikke dette fanget opp fullt ut i KOSTRA.
- Kommunen kan ha prioritert en tjeneste høyt på bekostning av andre tjenester. For å få informasjon om dette kan det være interessant å se på hvor stor andel av utgiftene som går til ulike tjenester, eventuelt korrigert for utgiftsbehov. Det siste kan delvis avhjelpes ved å se på kommuner innenfor samme KOSTRA-gruppe.
- Kommunen kan ha relativt høye inntekter.

Slike elementer bidrar til at forskjeller i utgifter per person i målgruppen ikke utelukkende kan tolkes som et resultat av prioriteringer på lokalt nivå.

Prioritering:

Netto driftsutgifter (NDU) totalt og på funksjon/tjenesteområde

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som blant annet inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten.

Netto driftsutgifter(NDU) på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 1, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480) +590 - ((600..895) - 728)]. I nøkkeltallene er netto driftsutgifter pr. innbygger i målgruppa for den aktuelle tjenesten eller i prosent av samlede netto driftsutgifter gjennomgående benyttet for å vise kommunenes prioriteringer.

Produktivitetsindikatorene

Produktivitet/enhetskostnader viser kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen. Produktivitetsindikatorene skal si noe om hva det koster å produsere en enhet av tjenesten. Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav i forhold til produksjonen. Når produksjonen blir målt ved antall mottakere blir det imidlertid ikke tatt hensyn til variasjoner i kvaliteten på tjenestene som brukerne mottar. Det blir heller ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov eller pleietyngde. Det kan derfor være flere tolkninger av hvorfor en kommune har høye utgifter per mottaker:

- Produktiviteten er lav, det vil si at man får lite produksjon igjen i forhold til pengebruken
- Kvaliteten er høy, det vil si at brukerne mottar relativt gode tjenester
- Enhetskostnadene er høye, det vil si at det er relativt dyrt å produsere tjenester i den kommunen vi ser på, for eksempel på grunn av smådriftsulemper, lange reiseavstander eller et høyt lønnsnivå som skyldes mangel på arbeidskraft.

Eksempel: Kostnadene per mottaker kan bli høye i kommuner som har brukere med relativt høy pleietyngde/behov. I dette tilfellet kan høye utgifter per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Produktivitet:

Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

Korrigerte brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved kommunens egen tjenesteproduksjon pluss MVA-utgift og avskrivninger, minus dobbeltføringer i de kommunale regnskaper som skyldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv. Dette gjelder artene 690 Fordelte utgifter og 790 Internsalg. Art 710 Sykelønnsrefusjon er også trukket fra selv om sistnevnte er en ekstern refusjon fra staten. Det korrigeres for art 729 MVA-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet.

Korrigerte brutto driftsutgifter = kontoklasse 1, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene[(010..290) + 429 +590 - (690,710,729,790)]. For å vise kommunenes produktivitet/enhetskostnader for den aktuelle tjenesten er det i nøkkeltallene gjennomgående benyttet korrigerte brutto driftsutgifter pr. kommunal bruker eller produsert enhet.

Dekningsgradindikatorene

En dekningsgrad måler andelen av målgruppen som er mottakere av en tjeneste. Dersom målgruppen er heterogen, kan den med fordel splittes opp slike at vi får separate dekningsgrader for ulike deler av målgruppen. Forskjeller i samlet dekningsgrad mellom kommuner kan derfor skyldes at målgruppen er forskjellig sammensatt, i tillegg til at kommunene har forskjellige inntekter og utgiftsbehov og gjør forskjellige prioriteringer.

2 Innholdsfortegnelse

1 Forord 1

3 Befolkning 7

3.1 Befolkningsutvikling 7

3.2 Befolkningssammensetning og utgiftsutjevning 9

3.3 Befolkningsstruktur 12

4 Økonomiske nøkkeltall 13

4.1 Inntekter 13

4.2 Frie inntekter 13

4.3 Driftsresultat 15

4.4 Andel netto driftsutgifter. Hvor brukes budsjettet? 16

4.5 Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe 17

4.6 Langsiktig gjeld 18

5 Administrasjon, styring og fellesutgifter 19

5.1 Grunnlagsdata 19

6 Barnehagedrift 20

6.1 Grunnlagsdata 20

6.2 Produktivitet 21

6.2.1 Sammenlignet med andre kommuner 21

6.3 Brukertilfredshet 21

6.4 Kvalifikasjon og kompetanse 22

6.4.1 Sammenlignet med andre kommuner 23

6.5 Dekningsgrader 23

6.5.1 Andel barn 1-5 år med barnehageplass 23

6.5.2 Sammenlignet med andre kommuner 24

6.5.3 Minoritetsspråklige barn – utviklingen i Frøya kommune 25

6.5.4 Sammenlignet med andre kommune 25

7 Grunnskole og SFO 26

7.1 Grunnlagsdata 26

7.2 Elevundersøkelsen - læringsmiljø 29

7.3 Læringsresultater – nasjonale prøver 31

7.4 Eksamensresultater 35

7.5 Spesialundervisning 36

7.5.1 Spesialundervisning – sammenlignet med andre kommuner 36

7.5.2 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng....37
8 SFO....37
8.1 Grunnlagsdata....37
8.2 Dekningsgrad....38
8.2.1 Prioritering og produktivitet....38
9 Pleie og omsorgstjenester....39
9.1 Grunnlagsdata....39
9.2 Beskrivelse av tjenesten....39
9.3 Prioritering....41
9.4 Produktivitet og enhetskostnader....45
9.5 Kvalitet....49
10 Kommunehelsetjeneste....51
10.1 Grunnlagsdata....51
10.2 Prioritering....52
10.3 Dekningsgrad....53
10.3.1 Fastlegene....54
10.4 Kvalitet....54
11 Sosialtjeneste og sysselsetting....55
11.1 Grunnlagsdata....55
11.2 Prioritering....56
11.3 Dekningsgrad....57
11.4 Utdypende tjenesteindikatorer....59
12 Barnevern....61
12.1 Grunnlagsdata....61
12.2 Prioritering....62
12.2.1 Fordeling av kostnader i barnevernet....63
12.3 Dekningsgrad....64
12.4 Produktivitet....65
12.5 Kvalitet....67
13 Kultur....69
13.1 Grunnlagsdata....69
13.2 Prioritering....70
13.3 Bibliotek....70
13.4 Kino....71

13.5 Idrett 72
13.6 Ungdomstiltak, frivillige lag og organisasjoner 72
13.7 Musikk og kulturskole 73
14 Kirken 73
14.1 Grunnlagsinformasjon 73
14.2 Nøkkeltallsanalyse 73
15 Tekniske tjenester 74
15.1 Samferdsel 74
15.1.1 Grunnlagsdata 74
15.1.2 Nøkkeltallsanalyse 74
15.2 Brann, ulykkesvern og feiing 75
15.3 Plansak, byggesak og oppmåling 76
15.3.1 Plansak 76
15.3.2 Byggesak 76
15.3.3 Oppmåling 77
16 Avgiftsbelagte tjenester (VAR) 78
16.1 Vannforsyning 78
16.2 Avløp og septikktømming 80
16.3 Renovasjon 81
17 Eiendomsdrift 82
17.1 Grunnlagsdata 82
17.2 Nøkkeltallsanalyse 83
17.2.1 Energikostnader 83
17.2.2 Vedlikehold 85
17.2.3 Renholdskostnader 86
17.2.4 Brutto driftsutgifter 88

3 Befolkning

Befolkningssammensetning, levekår og bosettingsmønster, er indikatorer som berører utgiftsbehovet til kommunen. For å gi innbyggerne et minimumsnivå av tjenester, er en viss andel av kommunens finansiering knyttet til dette. Frøya kommune er definert til å ha middels bundne kostnader ut fra demografi og geografi.

3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen i perioden 2011 – 2017 har vært som følger:

Pr. 1 januar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0 år	55	47	53	52	60	59	58
1-5 år	238	248	273	280	275	285	309
6-12 år	348	337	332	328	338	350	362
13-15 år	189	192	175	172	162	161	148
16-19 år	217	224	246	246	258	251	236
20-44 år	1 384	1 406	1 494	1 501	1 536	1 666	1 761
45-66 år	1 185	1 214	1 234	1 266	1 290	1 295	1 321
67-79 år	440	439	432	438	446	476	484
80-89 år	237	227	230	223	221	211	209
90 år eller eldre	33	35	37	41	48	45	49
Sum	**4 326**	**4 369**	**4 506**	**4 547**	**4 634**	**4 799**	**4 937**

Fødselstallene viser små variasjoner fra år til år. Små variasjoner gjør prognosene for behovet for barnehageplasser forholdsvis sikre. Aldersgruppen 1 – 5 år er definert som barn i barnehagealder. Denne gruppen har hatt en forholdsvis stor vekst siden 2011.

- Antall barn i skolealder, 6 – 12 år er barn som går på småtrinnet og mellomtrinnet. Denne gruppen har hatt en økning i antall barn siden 2011. Gruppen 13 – 15 år er barn som går på ungdomstrinnet. Denne gruppen har hatt en nedgang i antall barn siden toppen i 2011. Totalt har skolebarn i alderen 6 – 15 år hatt en nedgang på 27 i perioden.

- Ungdommer i alderen 16 – 19 år har hatt en moderat økning i perioden.

- Gruppen i arbeidsdyktig alder 20 – 66 år står for den største relative veksten i perioden med i alt 513 personer. Mye av denne økningen kan tilskrives næringslivets rekruttering av arbeidskraft, hovedsakelig fra utlandet.

- Utviklingen i de i aldersgruppen 67 – 79 år har hatt en økning på 44 personer og gruppen 80 – 89 år har hatt en nedgang på 28 personer i hele perioden.

- Den eldste aldersgruppen 90 år og eldre har hatt en økning på 16 personer.

Befolkningsutviklingen i perioden 2007 – 2017 har vært som følger:

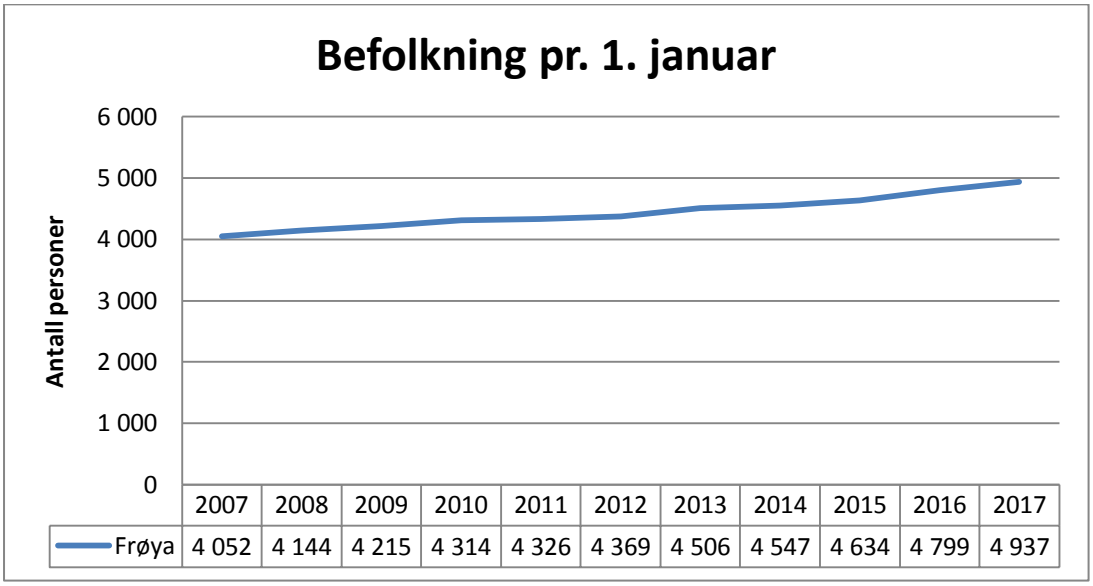

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Frøya	4 052	4 144	4 215	4 314	4 326	4 369	4 506	4 547	4 634	4 799	4 937

Fra 2007 har det vært en jevn høy vekst med en økning på 885 personer i hele perioden. Dette tilsvarer en befolkningsvekst på 17,9 % fra 2007 - 2017.

Figuren under viser relativ vekst i % målt mot hele landet. Fra 2007 har det vært en utflating og en liten nedgang i vekstraten for landet, mens det for Frøya har vært en gjennomsnittlig vekstrate på 1,95 % pr. år.

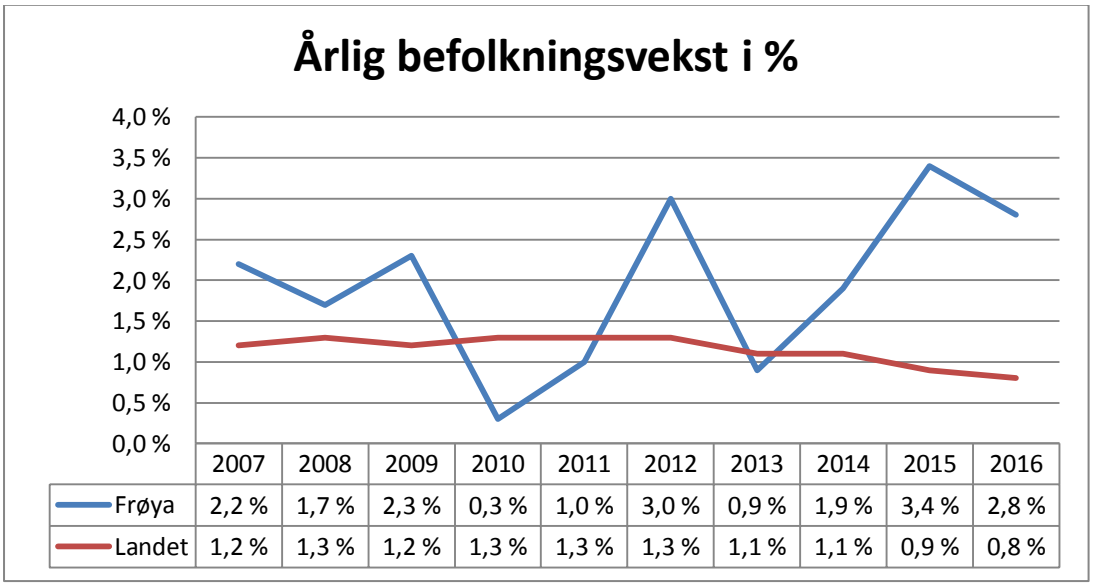

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Frøya	2,2 %	1,7 %	2,3 %	0,3 %	1,0 %	3,0 %	0,9 %	1,9 %	3,4 %	2,8 %
Landet	1,2 %	1,3 %	1,2 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,1 %	1,1 %	0,9 %	0,8 %

Befolkningsveksten er sammensatt av fødselsoverskudd og netto tilflytting. Disse to er vist i figuren under.

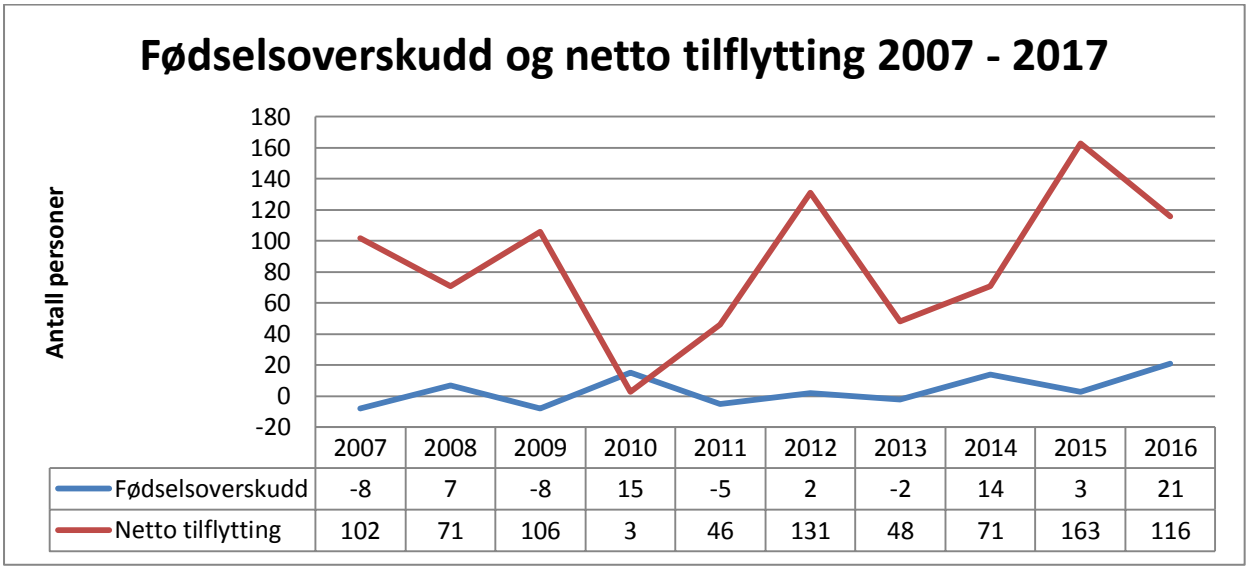

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fødselsoverskudd	-8	7	-8	15	-5	2	-2	14	3	21
Netto tilflytting	102	71	106	3	46	131	48	71	163	116

Perioden 2007 – 2017 viser et et gjennomsnittlig fødselsoverskudd 3,9 barn. Det er stor variasjon i fødselstallene fra år til år. Faktorer som påvirker tilflyttingen til Frøya er sysselsetting, utvikling i næringslivet og boligutbygging. Tallene viser stor netto tilflytting fra 2007 og det er fra dette året befolkningsveksten startet for fullt.

3.2 Befolkningssammensetning og utgiftsutjevning

Det er særlig fire aldersgrupper i befolkningen som har behov for mange kommunale tjenester.

- **Gruppen 1-5 år** har behov for blant annet barnehageplass
- **Gruppen 6-12 år** er elever i barneskolen
- **Gruppen 13-15 år** er elever i ungdomskolen
- **Gruppen 55-67** forskning viser at behovet for helse- og omsorgstjenester vil bli størst her
- **Gruppen 80 år og over** har behov for institusjonstjenester, omsorgsleiligheter, matombringing og andre hjemmebaserte tjenester

Disse aldersgruppene vil derfor bli viet ekstra oppmerksomhet når det gjelder alderssammensetning og befolkningsprognoser.

Befolkningsdata pr. 01.01.2017 gir følgende resultat for Frøya og sammenligningskommunene:

Befolkningsdata	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel 0 åringer	1,2	1,1	1,4	1	1,2	1,1
Andel 1-5 år	6,3	5,1	6,3	5,2	5,9	5,8
Andel 6-15 år	10,3	10,7	13	11,7	11,6	12
Andel 16-18 år	3,7	3,6	4	3,9	3,6	3,7
Andel 19-24 år	7,6	7,2	7,5	7,5	9,1	7,8
Andel 25-66 år	56	54,2	52,8	52,7	54,7	54,9
Andel 67-79 år	9,8	13,3	10,1	12,5	10	10,4
Andel 80 år og over	5,2	4,8	4,9	5,5	4	4,2

Av tabellen over ser vi at Frøya kommune har størst andel 25-66 år i forhold til de andre.

Siden Frøya kommune de senere år har passert «Høy-alternativet» for befolkningsutvikling, velger vi fortsatt å benytte dette alternativet. I alternativet inngår høy fruktbarhet, høy utvikling i levealder, høy innenlands flytting og høy netto innvandring. Frøya har pr. 1. januar 2017 3 flere innbyggere enn høy prognose fra SSB.

Pr. 1. januar	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	70	76	80	83	78	76	79	85
1-5 år	293	314	341	364	414	393	396	418
6-12 år	370	388	404	428	490	578	573	578
13-15 år	156	146	147	144	192	216	261	260
16-19 år	230	233	221	218	236	265	318	355
20-44 år	1 757	1 802	1 854	1 875	1 876	1 945	1 994	2 084
45-66 år	1 312	1 340	1 364	1 394	1 475	1 569	1 712	1 823
67-79 år	489	503	519	529	611	673	750	840
80-89 år	210	207	205	195	209	277	325	372
90 år eller eldre	47	51	48	53	66	64	76	107
Totalt	**4 934**	**5 060**	**5 183**	**5 283**	**5 647**	**6 056**	**6 484**	**6 922**

Befolkningsutvikling i yngre årsklasser

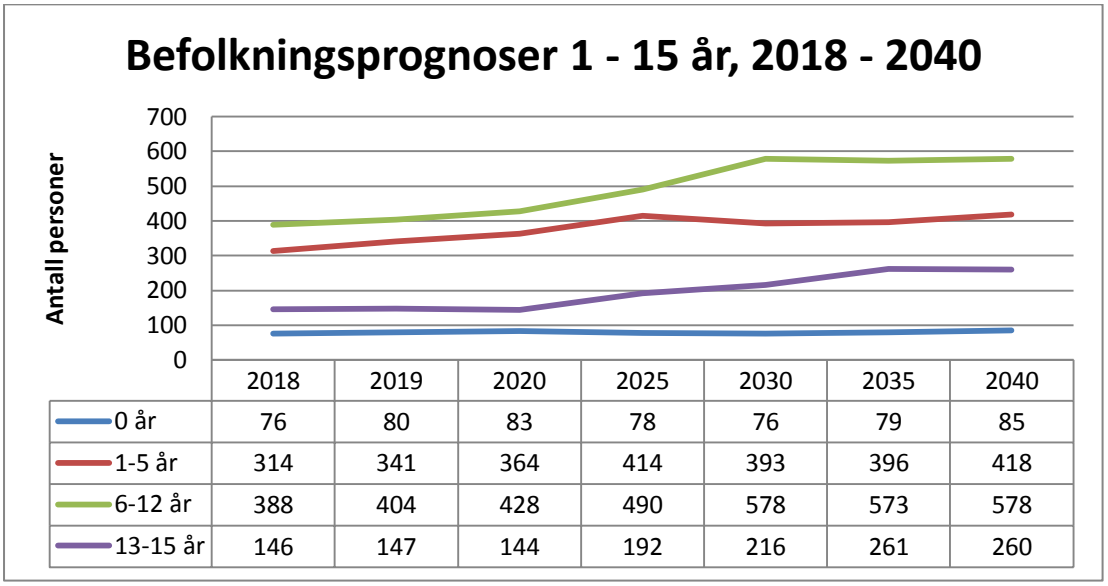

	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	76	80	83	78	76	79	85
1-5 år	314	341	364	414	393	396	418
6-12 år	388	404	428	490	578	573	578
13-15 år	146	147	144	192	216	261	260

Tabellen over viser at vi får størst økning i barn 1-5 år og 6-12 år. Barn 13-15 år øker også frem til 2035.

- For barnehage vil det ut i fra prognosen bli en vesentlig økning i etterspørselen av barnehagetilbud frem mot 2025.
- Elevtallet i barneskolen vil øke med 190 fra 2017 til 2030.
- Ungdomstrinnet får en økning på 115 elever frem til 2035.

Befolkningsutvikling i de eldre årsklassene

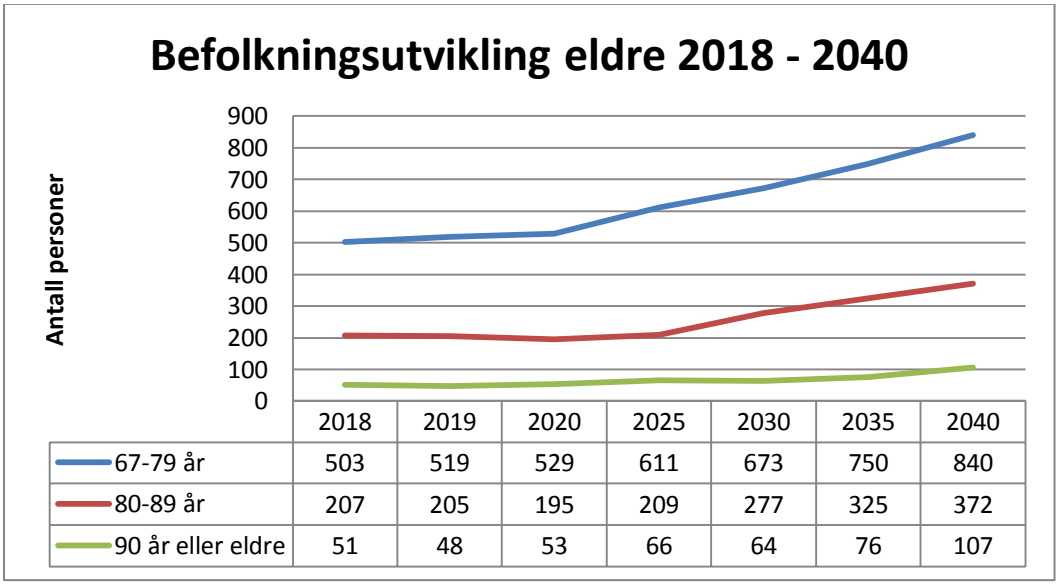

	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
67-79 år	503	519	529	611	673	750	840
80-89 år	207	205	195	209	277	325	372
90 år eller eldre	51	48	53	66	64	76	107

Det er i aldersgruppen 67-79 år vi får den største økningen, mens vi i aldersgruppen 80-89 år og 90 år eller eldre holder et forholdsvis stabilt nivå frem til 2025, men vil deretter øke frem mot 2040.

På kort sikt kan vi anta at vi får en behovsvekst for tjenester innen pleie og omsorg siden den største veksten er blant de yngste eldre.

På lengre sikt ser vi at den sterke utviklingen i aldersgruppen 67-79 år fortsetter. I tillegg får vi en betydelig økning i aldersgruppen 80-89 år og en moderat økning i aldersgruppen 90 år eller eldre.

3.3 Befolkningsstruktur

Befolkningsstruktur, bosettingsmønster og levekår inngår i de variablene som staten legger vekt på når kommunenes utgiftsbehov skal vurderes i inntektssystemet.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel skilte og separerte 16-66 år	9,3	10,2	9,8	9,7	9,2	10,7
Andel uførepensjonister 16-66 år	10,8	11,9	10,8	10,7	9,1	8,9
Andel enslige innbyggere 80 år og over	63,2	63,2	66	65,7	63,9	63,9
Forventet levealder ved fødsel, kvinner	84	84	84	83,6	84	83,7
Forventet levealder ved fødsel, menn	80,1	80,1	79,8	79,3	80,1	79,6
Levendefødte per 1000 innbyggere	11,7	10,1	14,9	10	11,7	11,2
Døde per 1000 innbyggere	7,5	9,7	7	9,7	7,4	7,7
Samlet fruktbarhetstall	1,7	1,7	1,9	1,8	1,7	1,8

Frøya og fylket har den laveste andelen skilte og separerte i forhold til de andre. Vi har også sammen med Hitra den laveste andelen enslige innbyggere 80 år og over.

2016	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Innflytting per 1000 innbyggere	66,4	68	48,4	54,8	57,6	58,6
Utflytting per 1000 innbyggere	42,9	60,5	49,6	49,7	49,4	53,6
Netto tilflytting	23,5	7,5	-1,2	5,1	8,2	5

Frøya kommune har den desidert største netto innflyttingen i forhold alle andre i sammenligningsgruppen.

2016	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel innvandrerbefolkning	24,2	19,6	9,9	11,5	12,3	16,8
Andel innvandrerbefolkning 0-5 år	31,1	31	14,2	15,3	14,5	19,6
Andel innvandrerbefolkning 1-5 år	29,8	29,5	13,6	15,5	14,5	19,7
Andel innvandrerbefolkning 0-16 år	24,6	18,7	10,6	12,4	11,8	17,3

***Innvandrere omfatter førstegenerasjons innvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjons innvandrere.**

Innvandrerbefolkningen* har hatt en kraftig økning i Frøya de senere årene og har desidert største andel sammenlignet med de andre. Arbeidsinnvandring er hovedårsak til den høye andelen for Frøya kommune.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel av befolkningen som bor i tettsteder	26,3	27,7	69,8	51,7	78,9	80,4
Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i minutter	14,7	12	5,2	9,3	8,1	7,5
Andel av befolkningen 20 - 66 år som pendler ut av bostedskommunen	10,9	11,6	14,4	20,3	27,6	28,6

Frøya kommune har et ekspansivt næringsliv der størsteparten er relatert til oppdrettsnæring og andre næringer tilknyttet havbruk. Frøya har den laveste andel av befolkningen som bor i tettsted og som pendler ut av kommunen. Frøya har også høyeste gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret.

4 Økonomiske nøkkeltall

Kommunenes inntekter er i hovedsak skatt og rammeoverføringer fra staten og diverse salgs- og leieinntekter. De statlige rammeoverføringene skal sikre at kommunene kan tilby sine innbyggere tjenester i henhold til lovkrav og standarder. I inntektssystemet skal demografiske forskjeller utlignes og kompenseres for.
I tillegg til overføringene fra staten, har mange kommuner inntekter i form av aksje- og eierutbytte. Dette gjelder blant annet Frøya som har eierandel (A-aksjer) på 1,75 % i TrønderEnergi.

4.1 Inntekter

Kommunens inntekter består av overføringer fra staten i form av skatt og rammetilskudd og er ikke bundet mot spesifikke tjenesteområder i kommunen, mens andre statlige tilskudd til driftsformål er formålsspesifikke. Eiendomsskatt er inntekter som kommunen disponerer fritt. Frøya har høyeste skattesats på 7 promille.

I andre statlige tilskudd til driftsformål ligger blant annet integreringstilskuddet. Andre driftsinntekter består av refusjoner inklusive refusjon sykepenger, overføringer fra andre kommuner og private, samt egne særbedrifter. Salgs- og leieinntekter inneholder også gebyrer.

Statlig rammeoverføring ble betraktelig redusert fra 2015 – 2016, men samtidig en betydelig økning i skatt på inntekt og formue.

I prosent av BDI	2012	2013	2014	2015	2016
Skatt på inntekt og formue	34,8	30	33,3	31,2	49,3
Statlig rammeoverføring	32,8	31,4	32,3	32,7	20,4
Andre statlige tilskudd til driftsformål	1,5	0,4	3,1	0,3	0,7
Eiendomsskatt	1,1	1	1	1	1
Salgs- og leieinntekter	12,9	12,5	13,3	14,2	13,8
Andre driftsinntekter	16,9	24,7	17	20,6	14,9

4.2 Frie inntekter

Med frie inntekter, menes inntekter som skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt som kommunen kan disponere uten andre bindinger enn lover og regler. Kommunen har en del andre inntekter som salgs- og leieinntekter og utbytte av investeringer som ikke inngår i dette nøkkeltallet.

Gjennom inntektssystemet for kommunesektoren er det en del mekanismer (utgifts- og inntektsutjevning) som overfører midler mellom kommunene ut fra utgiftsbehov og inntektsnivå. Utgiftsutjevningen overfører midler fra kommuner med små utgiftsbehov til kommuner med store utgiftsbehov. Det er derfor stor grad av samsvar mellom frie inntekter per innbygger og utgiftsbehov per innbygger, som vi ser i tabellene under.

	2012	2013	2014	2015	2016
Frie inntekter i kroner per innbygger	51 579	53 200	54 455	53 857	61 583
Utgiftsbehov (Landet = 100)	109,2	109,8	108,9	109	108,2
Trekk/tilskudd utgiftsutjevningen, tall i 1000 kr	17 075	19 765	18 639	20 529	20 109

Det samlede utgiftsbehovet for alle landets kommuner er 100 %. Utgiftsbehovet ut fra befolkningssammensetningen i kommunene vil dermed variere mellom kommunene. Objektivt sett trengte Frøya kommune i 2016 8,2 % mer midler enn gjennomsnittet for kommunesektoren for å kunne yte et likeverdig tilbud til våre innbyggere. Frøya kommune har i mange år ligget over landsgjennomsnittet i utgiftsbehov.

Siden Frøya kommune ligger over landsgjennomsnittet i utgiftsbehov, får Frøya et tilskudd i tillegg til det ordinære rammetilskuddet. For 2016 utgjorde dette tilskuddet 20,1 millioner kroner. Kommuner med lavere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet får et trekk i utgiftsutjevningstilskuddet i inntektssystemet.

Det andre elementet for utjevning i inntektssystemet er inntektsutjevning. Her overføres midler fra skattesterke kommuner til skattesvake kommuner. I inntektssystemet brukes utgiftsutjevning og inntektsutjevning mellom kommunene til å gjøre det mulig for alle kommuner å kunne gi et mest mulig likt tjenestetilbud.

For sammenligningsgruppen er de frie inntektene sammensatt slik:

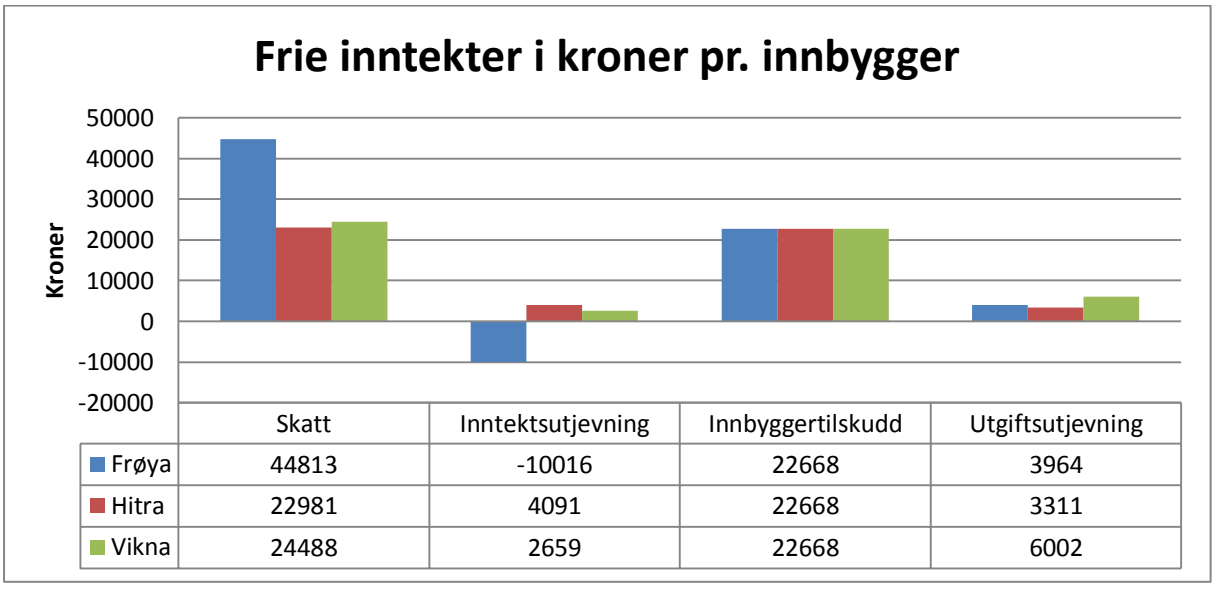

	Skatt	Inntektsutjevning	Innbyggertilskudd	Utgiftsutjevning
Frøya	44813	-10016	22668	3964
Hitra	22981	4091	22668	3311
Vikna	24488	2659	22668	6002

Vi ser av tabellen over at både før og etter utgifts- og inntektsutjevningen har Frøya mest frie inntekter pr. innbygger av sammenligningskommunene.

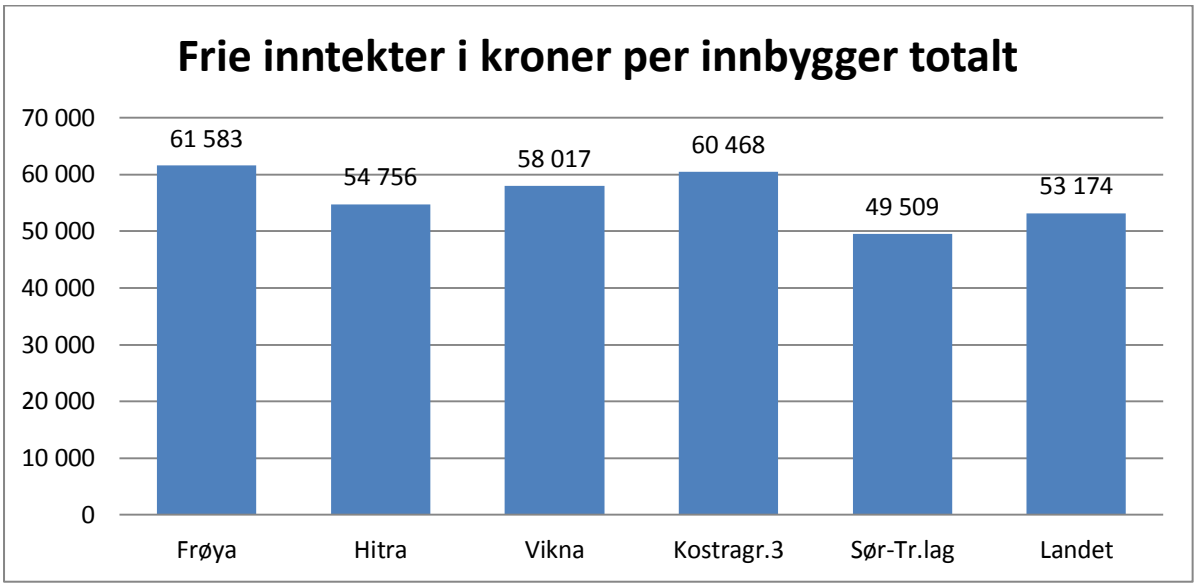

4.3 Driftsresultat

Brutto driftsresultat (**BDU)**er driftsinntekter minus driftsutgifter inklusive avskrivninger. Det er beløpet kommunen har til rådighet til dekning av kapitalutgifter og investeringer/avsetninger.

Netto driftsresultat (NDU)er lik brutto driftsresultat fratrukket avskrivninger og tillagt eksterne finanstransaksjoner, og kan enten brukes til finansiering av investeringer eller styrking av egenkapitalen.

Fylkesmannen anbefalte inntil 2013 at kommunene burde ha et netto driftsresultat på over 3 % for å ha nok handlefrihet. På grunn av endring i føring av momskompensasjon fra investeringer er dette måltallet redusert til 1,75 % fra og med 2014. Frøya kommune nådde dette måltallet bortsett fra 2015.

	2012	2013	2014	2015	2016
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	7,6	10,7	1,4	-2,2	3,5
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	7,4	10,8	0	-3,7	2,1

Vi ser at Frøya kommune i 2016 har et positivt netto driftsresultat på 2,1 %.

I netto driftsresultat ligger imidlertid også to poster som det kunne vært korrigert for: Premieavviket, som er en kostnad som ikke er utgiftsført, og en inntekt som prinsipielt sett ikke er en driftsinntekt, nemlig kompensasjon for merverdiavgift fra investeringer. Dersom en hadde korrigert for dette hadde man fått et mere nyansert nøkkeltall.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Brutto driftsresultat	3,5	2,9	4,8	3,4	3,8	3,4
Netto driftsresultat	2,1	-0,3	2,6	3,4	4,4	3,8

Driftsresultatene varierer noe, men Frøya kommune har sammen med Hitra det laveste netto resultat i 2016 i forhold til resten i sammenligningsgruppen.

4.4 Andel netto driftsutgifter. Hvor brukes budsjettet?

Kommunen har mange store og små oppgaver. I 2016 ble midlene brukt slik:

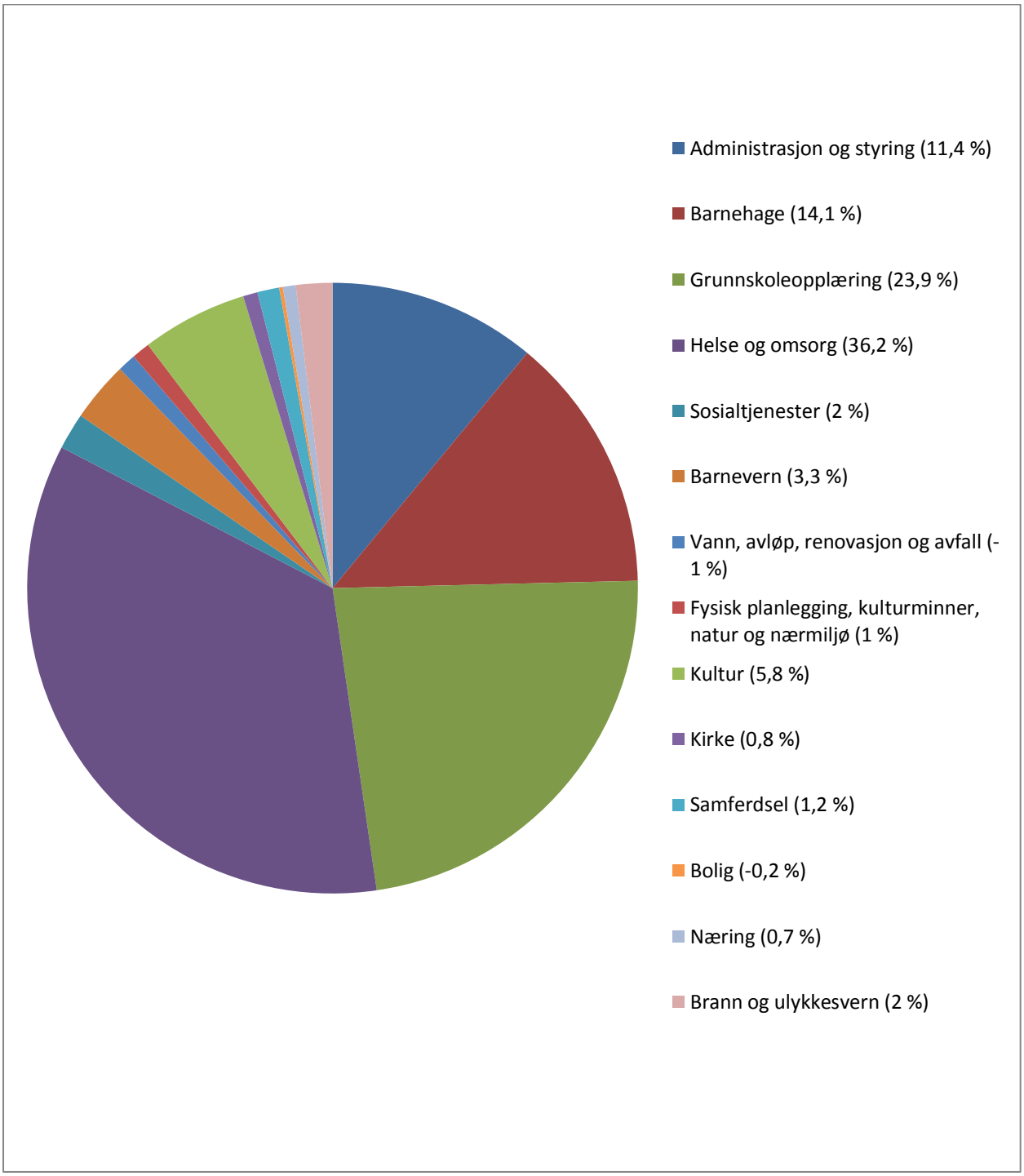

	2012	2013	2014	2015	2016
Administrasjon og styring	13,3	15,1	17,3	12,6	11,4
Barnehage	11,1	11,7	14	15,2	14,1
Grunnskoleopplæring	24,6	25	23,1	23,3	23,9
Helse og omsorg	40,4	38	40,7	33,4	36,2
Sosialtjenester	2	1,4	1,7	0,9	2
Barnevern	2,7	2,5	2,5	3,3	3,3
Vann, avløp, renovasjon og avfall	-3	-2,4	-0,8	-0,7	-1
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	0,4	0	0,3	0,6	1
Kultur	3,7	3,9	5,3	6,4	5,8
Kirke	1,4	1,3	1,2	1,2	0,8
Samferdsel	1,1	1,1	1	1,2	1,2
Bolig	-0,6	-0,6	-4	0,2	-0,2
Næring	1,5	-0,3	0,8	0,3	0,7
Brann og ulykkesvern	1,6	1,8	1,8	2	2

Helse og omsorg, barnehage og grunnskoleopplæring stod for 74,2 % av netto driftsutgifter i 2016.

4.5 Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe

For å si noe om hvordan en kommune prioriterer de ulike tjenestene, kan en se på netto driftsutgifter for området fordelt på innbyggere i målgruppen. En del tjenester har primærbrukere fra bare deler av befolkningen som for eksempel grunnskole hvor brukerne stort sett er barn og unge i alderen 6 -15 år.

Netto driftsutgifter per innbygger	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Administrasjon og styring	6 803	6 760	6 429	7 532	4 174	4 037
Barnehage, 1-5 år	134 320	124 042	131 146	142 706	142 565	139 403
Grunnskole, 6-15 år	136 716	132 784	109 063	134 160	104 096	107 328
Kommunehelsetjenesten	4 000	4 116	2 995	4 157	2 590	2 514
Pleie- og omsorgtjenesten	17 219	15 173	17 057	22 148	14 499	16 652
Sosialtjenesten, 20-66 år	557	-936	2 503	3 037	3 180	3 913
Barnevernstjenesten, 0-17 år	9 842	13 294	7 506	11 272	9 075	8 925
Kultur	3 461	2 960	1 102	2 827	2 185	2 148
Kirken	485	736	585	934	581	563
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	596	409	284	899	653	631
Samferdsel	731	1 042	1 976	1 734	783	791
Boligformål	-134	-406	-123	-20	54	73
Brann- og ulykkesvern	1 201	1 138	865	1 192	842	778

Frøya bruker en god del mer på kultur og noe mindre på kirken og samferdsel i forhold til de andre.

Årsverksramme	2017
10 Ordfører	1,20
11 Rådmannen	37,01
20 Oppvekst	129,44
30 Helse og omsorg	170,73
40 Kultur	8,63
50 Teknisk	46,62

4.6 Langsiktig gjeld

I % av brutto driftsinntekter	2012	2013	2014	2015	2016
Netto lånegjeld	76,1	118,7	147,3	155,9	151,4
Langsiktig gjeld	230,4	264,8	307,1	318,6	296,2
-herav Pensjonsforpliktelse	119,2	115,4	128,3	126	121,2

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er langsiktig gjeld uten pensjonsforpliktelser og fratrukket totale utlån (formidlings lån og ansvarlige lån) og ubrukte lånemidler. Fra 2015 til 2016 har andelen netto lånegjeld, langsiktig gjeld og pensjonsforpliktelse av brutto driftsinntekter gått ned.

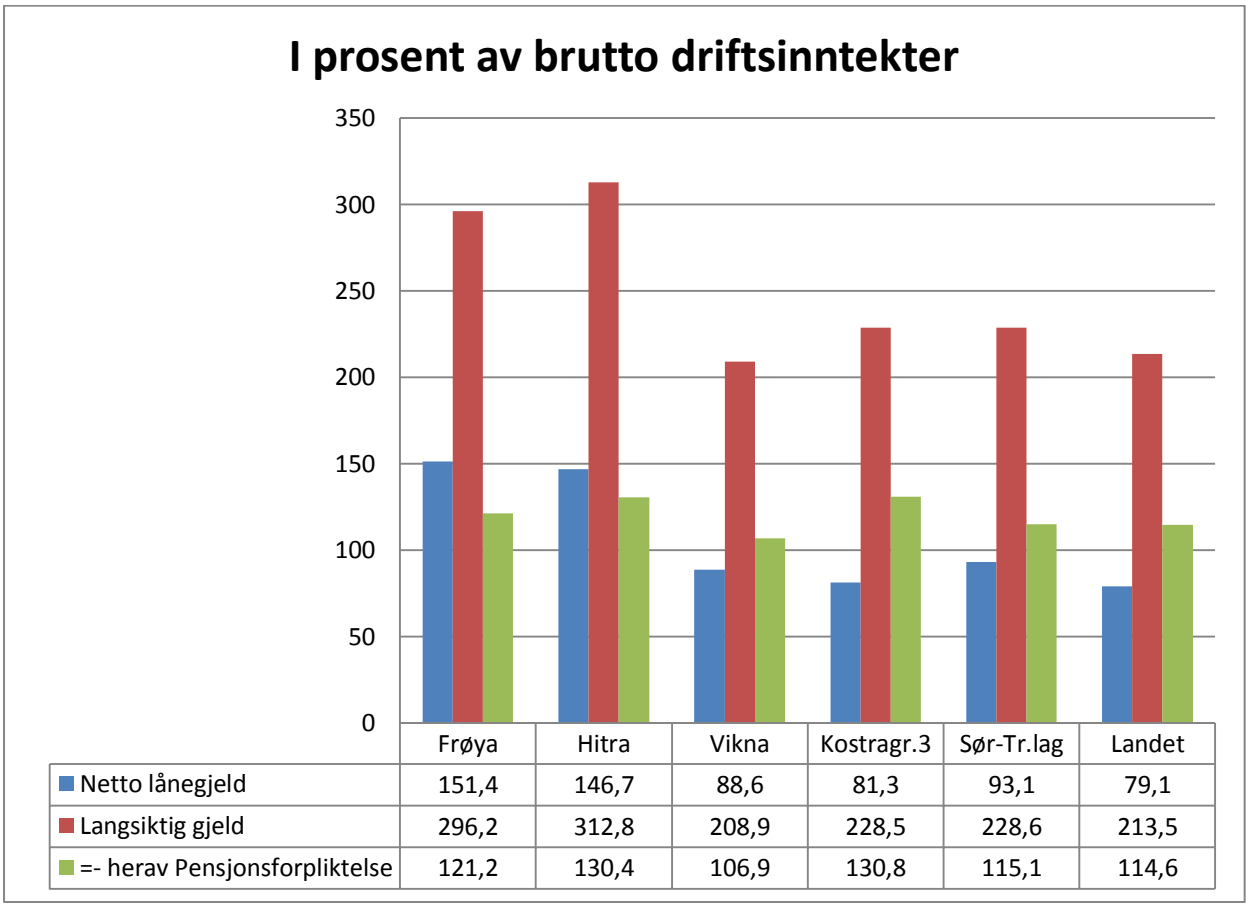

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Netto lånegjeld	151,4	146,7	88,6	81,3	93,1	79,1
Langsiktig gjeld	296,2	312,8	208,9	228,5	228,6	213,5
=- herav Pensjonsforpliktelse	121,2	130,4	106,9	130,8	115,1	114,6

Frøya har den høyeste andelen netto lånegjeld i sammenligningsgruppen. Hitra og Frøya skiller seg klart ut med den høyeste andelen langsiktig gjeld.

Fra og med regnskapsåret 2014 utgår mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien og medfører isolert sett at brutto driftsinntekter blir lavere og dermed at indikatorverdien blir høyere.

5 Administrasjon, styring og fellesutgifter

5.1 Grunnlagsdata

Brutto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	2012	2013	2014	2015	2016
Politisk styring	777	1104	781	760	750
Kontroll og revisjon	128	149	181	191	167
Administrasjon	5 305	6 706	8 362	5 794	5 578
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	150	148	144	145	265
Administrasjonslokaler	712	863	788	817	709

Brutto driftsutgifter i kroner pr. innbygger	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Politisk styring	750	745	692	818	397	373
Kontroll og revisjon	167	183	122	248	111	117
Administrasjon	5 578	5 200	5 391	6 269	3 447	3 489
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	265	522	232	232	330	273
Administrasjonslokaler	709	675	745	697	348	380

6 Barnehagedrift

6.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
0-åringer med barnehageplass i kommunale barnehager	0	0	0	1	1
1-2 åringer med barnehageplass i kommunale barnehager	55	42	43	42	57
1-5 åringer med barnehageplass	236	247	262	258	277
3-5 åringer med barnehageplass i kommunale barnehager	102	115	103	106	97
Barn med barnehageplass	237	247	263	259	279
Barn med barnehageplass fra språklige og kulturelle minoriteter	55	67	68	65	73
Barn med barnehageplass i kommunale barnehager	157	157	146	149	155
Barn med barnehageplass i private barnehager	80	90	117	110	124
Ansatte i alt kommunale barnehager	51	53	56	58	59
Ansatte i alt med barnehagelærerutdanning kommunale barnehager	13	17	16	17	19
Antall årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	36	38	39	39	41
0-åringer i kommunen	53	52	60	59	58

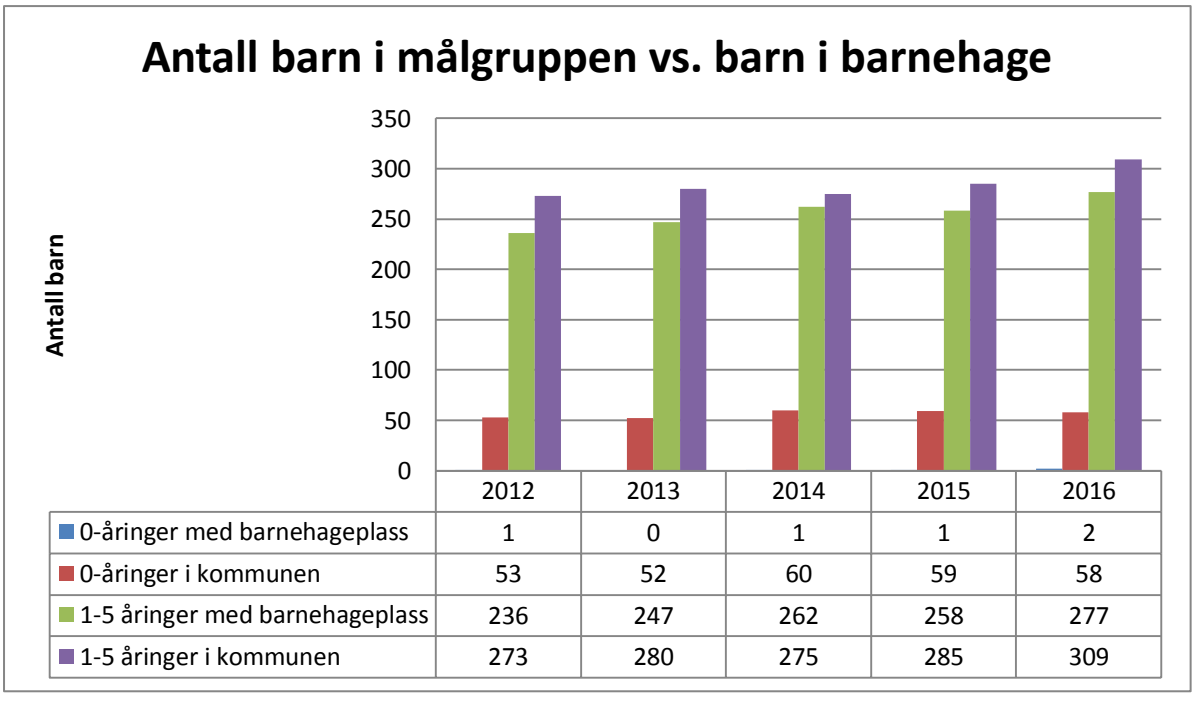

	2012	2013	2014	2015	2016
0-åringer med barnehageplass	1	0	1	1	2
0-åringer i kommunen	53	52	60	59	58
1-5 åringer med barnehageplass	236	247	262	258	277
1-5 åringer i kommunen	273	280	275	285	309

Figuren over viser antall barn i målgruppen målt opp mot hvor mange av de som er i barnehage. Det er viktig å merke seg at telletidspunktet for antall barn i barnehage er per 15. desember. I Frøya kommune er det kun et hovedopptak til barnehageplass. Som en ser av tabellen er det i liten grad 0-åringer i barnehage og dette skyldes at Frøya kommune i utgangspunktet ikke tilbyr barnehageplass til denne gruppen. Frøya har hatt en jevn utvikling i antall barn i barnehage.

6.2 Produktivitet

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Antall kommunale barnehager	6	5	2	121	206	2 772
Antall private barnehager	2	0	6	49	190	3 191

Frøya kommune har en forholdsvis spredt barnehagestruktur med flere små enheter. Frøya har 2 private barnehager og vi ser at disse er en stor tjenesteleverandør hos de andre vi sammenligner oss med. Kommunalt tilskudd til private barnehager føres i sin helhet på barnehagefunksjon selv om det også inneholder administrasjons- og rentekostnader av investeringer som i kommunens regnskap ikke føres på barnehagedrift.

	2012	2013	2014	2015	2016
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	11 118	10 862	9 957	10 119	10 447
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	127 841	139 204	167 192	182 497	172 168
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime	44	48	56	62	56

Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager sier noe om voksentettheten i barnehager. Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage er redusert fra 2015 til 2016. Videre ser vi at korrigerte brutto driftsutgifter per korrigerte oppholdstime har hatt en nedgang.

6.2.1 Sammenlignet med andre kommuner

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	10 447	10 125	11 277	10 137	11 425	11 363
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	172 832	175 096	171 919	192 041	184 072	191 792
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime	56	59	59	64	59	63

Frøya og Vikna har laveste korrigerte brutto driftsutgifter per barn, mens Frøya har laveste korrigerte brutto driftsutgifter per korrigert oppholdstime sammenlignet med de andre i gruppen.

6.3 Brukertilfredshet

Foreldreundersøkelsen ble i 2015 gjennomført i 3 barnehager i Frøya kommune med den total svarprosent på 76 %. Undersøkelsen er gjennomført av Bedrekommune.no og har en fordeling mellom Frøya kommune og landsgjennomsnitt der 91 enheter har deltatt.

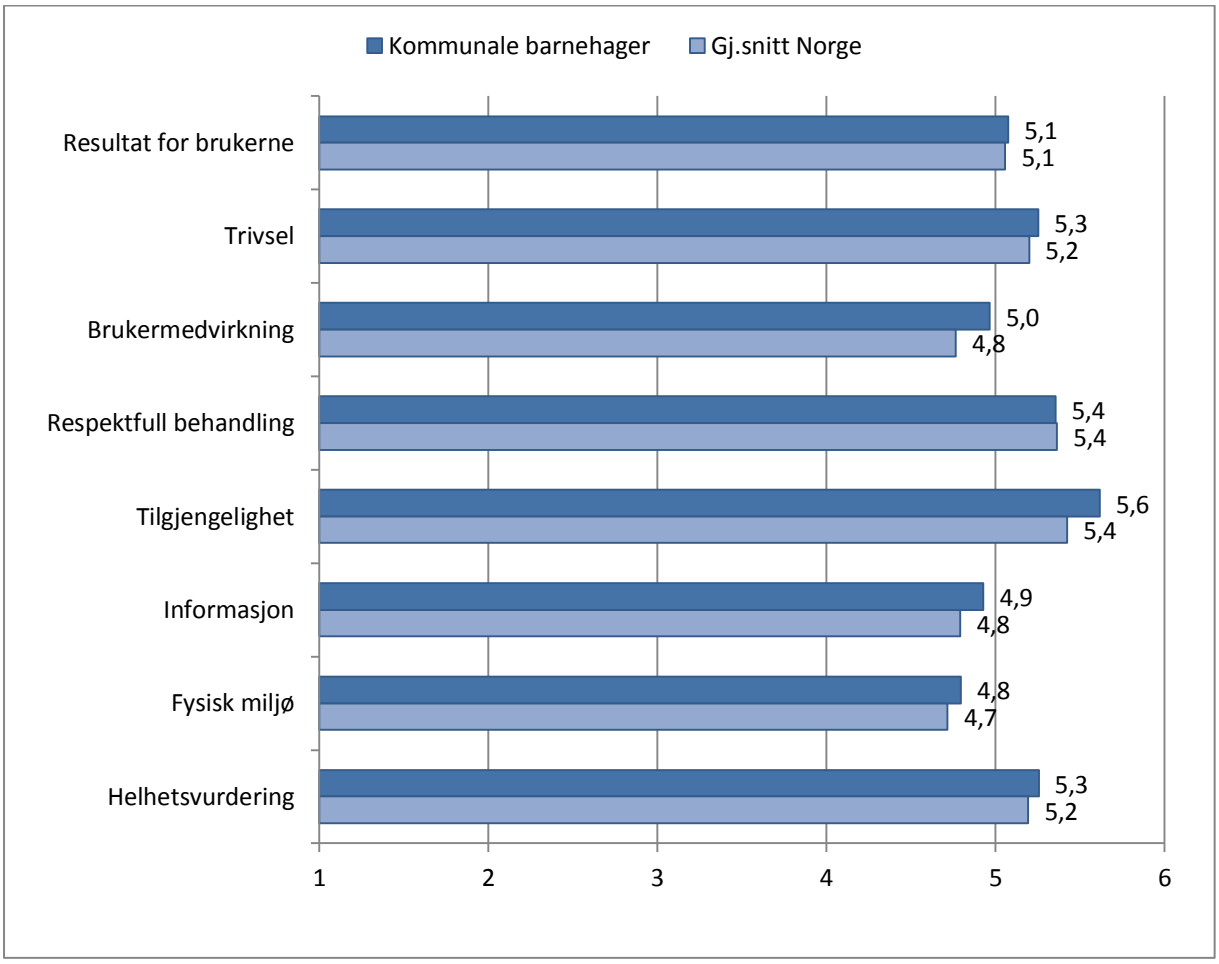

Resultatene viser at foreldrene er veldig godt fornøyd med barnehagene i Frøya. Barnehagene scorer likt eller høyere enn landsgjennomsnittet på alle indikatorene.

6.4 Kvalifikasjon og kompetanse

	2012	2013	2014	2015	2016
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	25	30,1	27,3	30,9	34
Andel ansatte med pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer/pedagogisk leder	2,6	4,8	6,1	10,3	4
Andel styrere og pedagogiske ledere med barnehagelærerutdanning	65,5	75,8	79,4	87,9	84,2
Andel styrere med pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer/pedagogisk leder	12,5	11,1	33,3	50	33,3
Andel pedagogiske ledere med pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer/pedagogisk leder	0	0	0	0	3,4
Andel ansatte menn med basisvirksomhet i barnehagene	6,6	4,3	7,1	3,6	3,5

6.4.1 Sammenlignet med andre kommuner

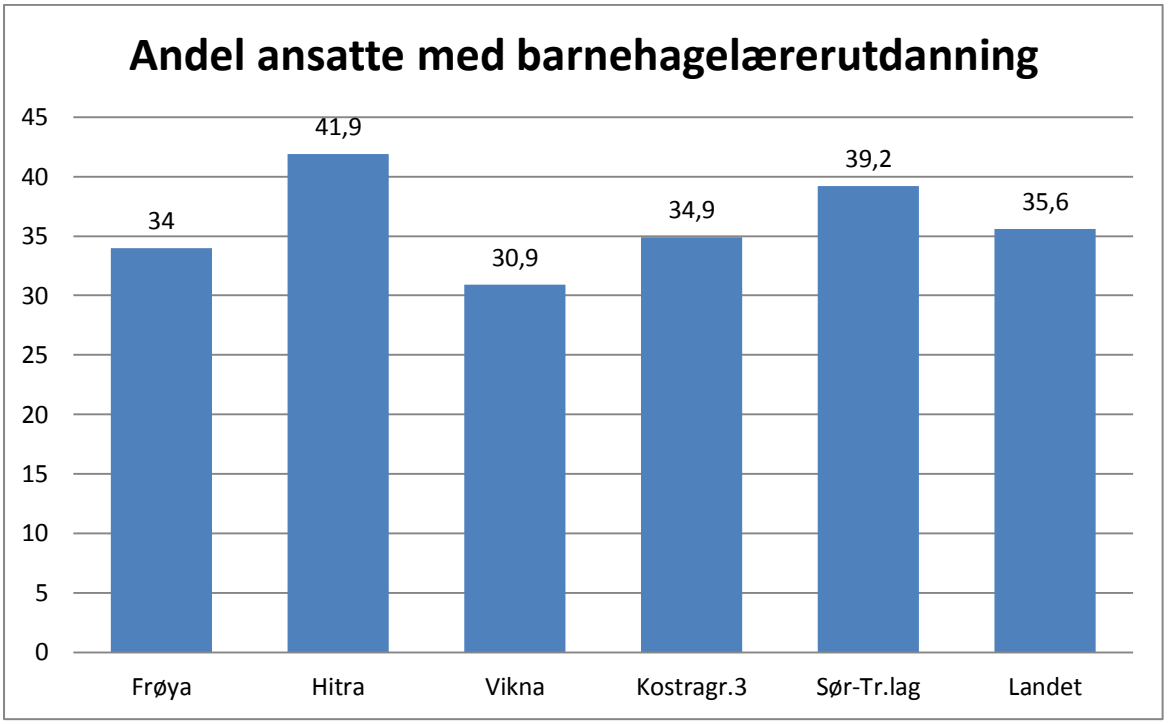

Frøya kommune har en gradvis økning i andelen ansatte med barnehagelærerutdanning. Flere ansatte er fortsatt i gang med et utdanningsløp som barnehagelærere.

6.5 Dekningsgrader

6.5.1 Andel barn 1-5 år med barnehageplass

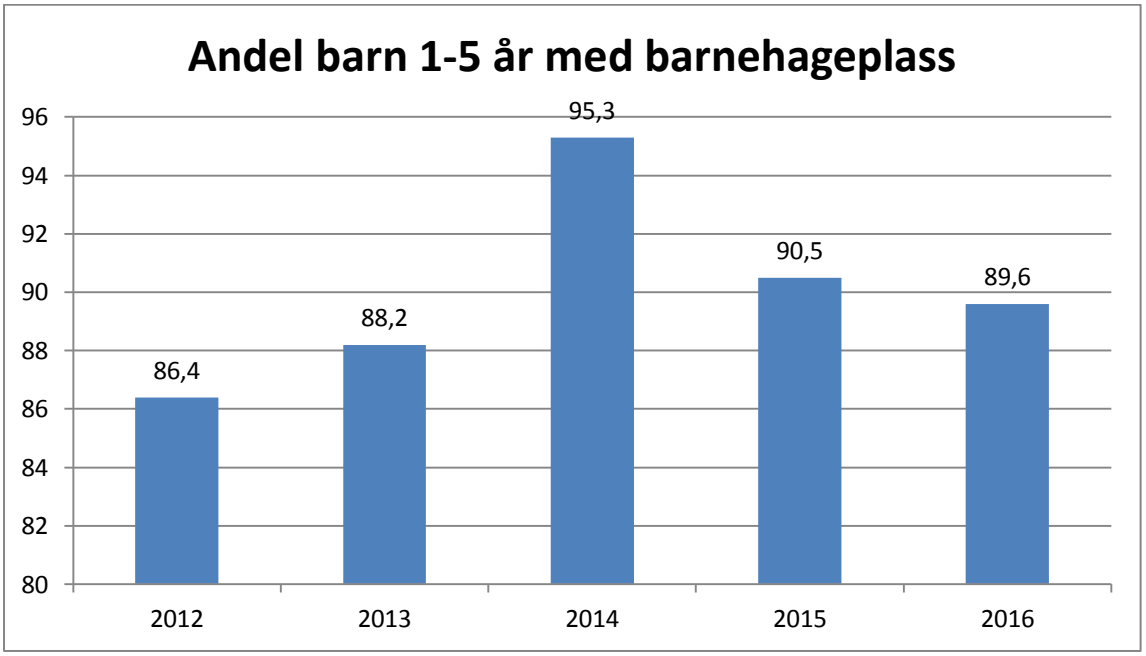

Andel barn i målgruppen med barnehageplass har hatt en liten nedgang siden 2014.

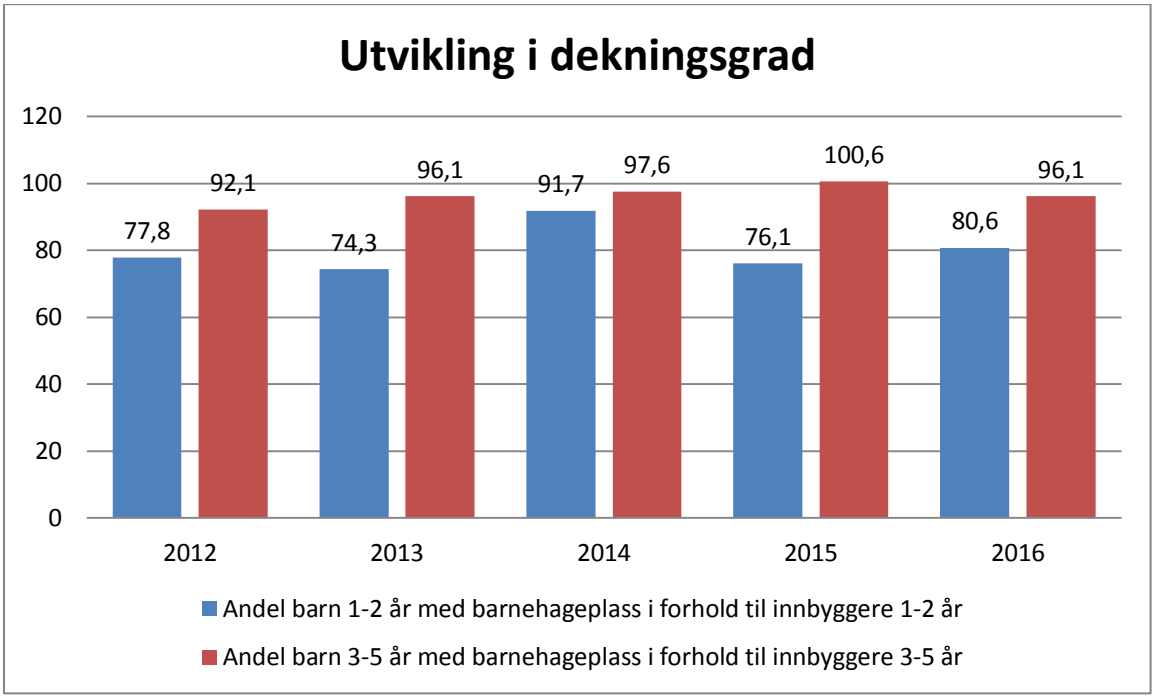

Andelen på 100,6 % i 2015 skyldes at Frøya kommune har hatt 2 barn i barnehage der barna bor i Hitra kommune.

6.5.2 Sammenlignet med andre kommuner

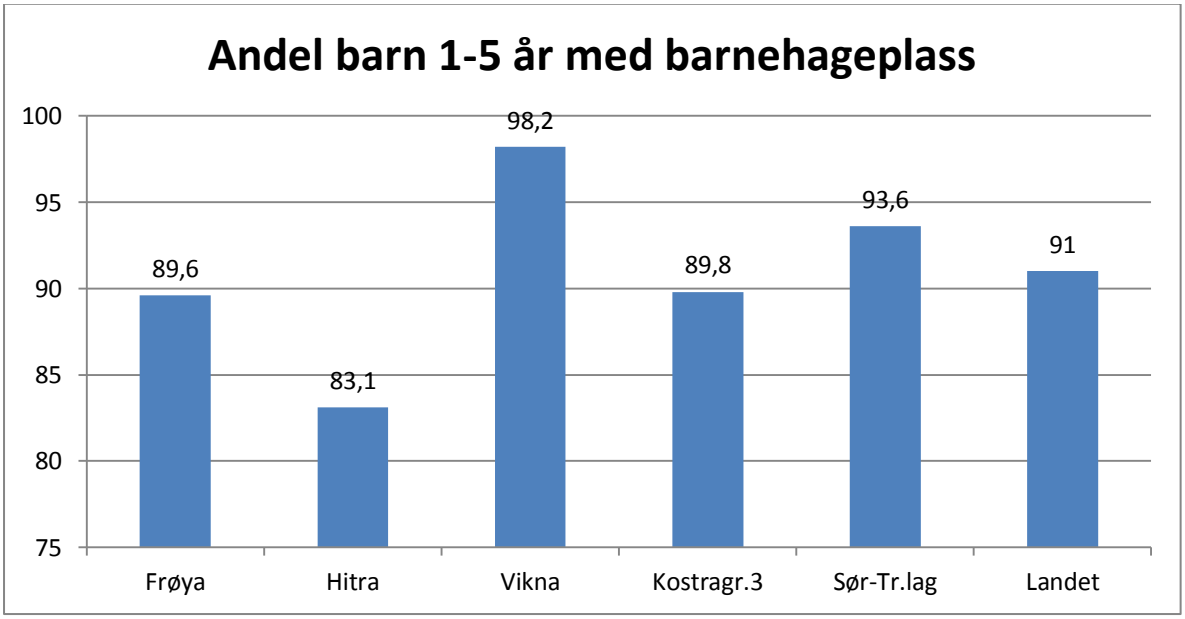

Figuren viser at Vikna har størst dekningsgrad, mens Hitra har lavest. Frøya ligger omtrent på snitt med de øvrige i sammenligningsgruppen.

6.5.3 Minoritetsspråklige barn – utviklingen i Frøya kommune

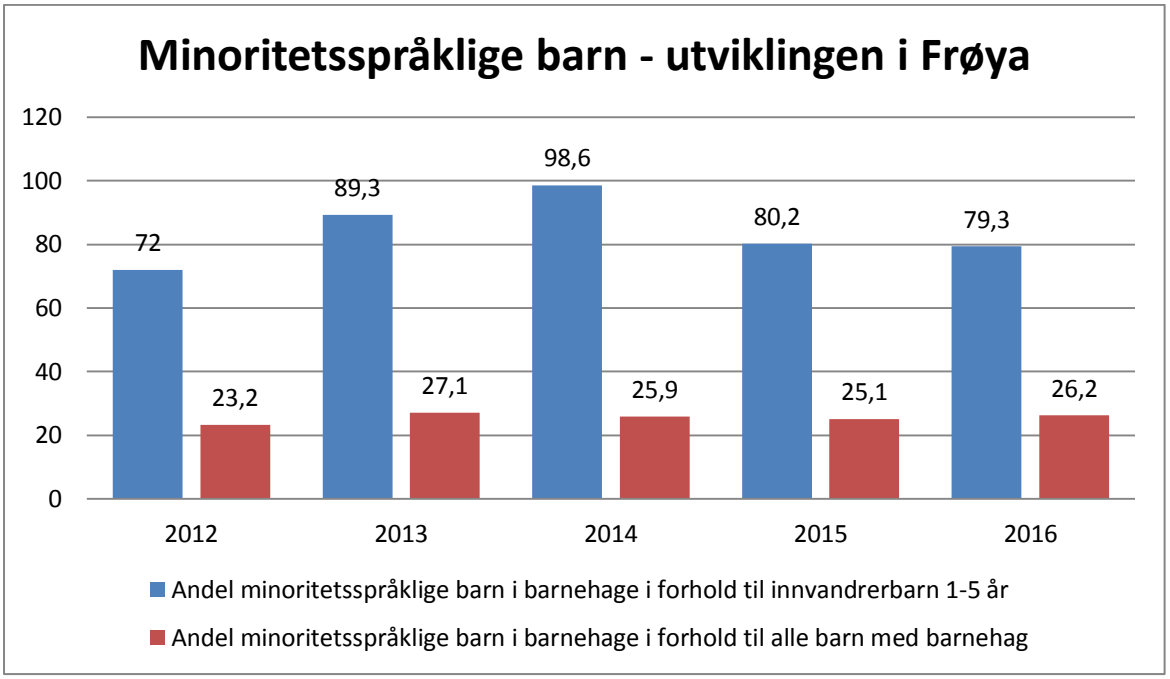

Vi ser at en stor andel av minoritetsspråklige barn har plass i barnehage og at litt over hvert 4. barn av alle barn i barnehage er minoritetsspråklige.

6.5.4 Sammenlignet med andre kommune

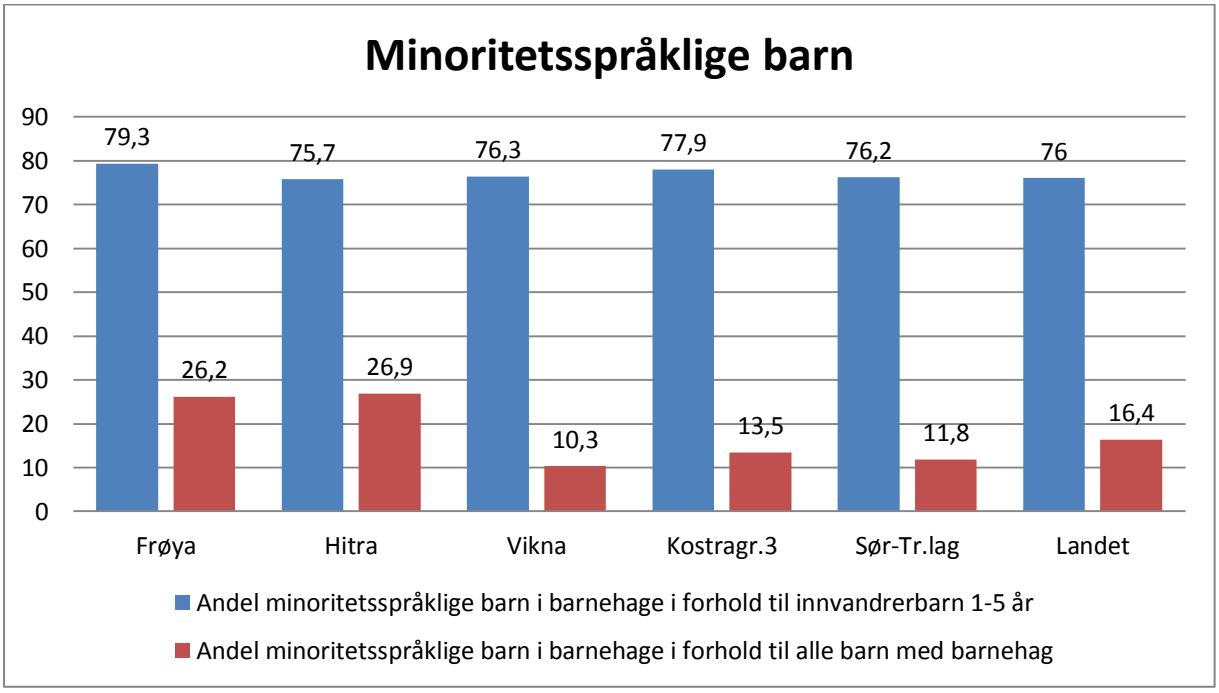

For integrering og språkopplæring er det viktig at minoritetsspråklige barn er i barnehage på lik linje med øvrige barn.

Frøya har høyeste andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle innvandrerbarn. Frøya og Hitra har den klart høyeste andelen minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass. Minoritetsspråklige barn er definert som barn med et annet morsmål enn norsk, svensk, dansk, samisk eller engelsk.

7 Grunnskole og SFO

7.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall kommunale grunnskoler	6	6	6	6	6
Antall elever 1.-4. årstrinn	171	181	197	209	233
Antall elever 5.-7. årstrinn	159	147	136	131	123
Antall elever 8.-10. årstrinn	177	175	165	170	149
Sum elever i grunnskolen	**507**	**503**	**498**	**510**	**505**
Antall elever med spesialundervisning	61	57	46	40	36
Antall elever med særskilt norskopplæring	19	22	21	25	16
Antall elever med morsmålsopplæring	7	0	8	8	13
Antall elever som får skoleskyss	301	270	287	299	240
Antall elever i kommunal og privat SFO	60	62	74	74	103
Antall elever i kommunal SFO med 100 prosent plass	17	25	39	35	18
Antall elever som har avsluttet grunnskolen	71	56	66	51	53
Antall elever registrert i videregående opplæring samme høst som de avsluttet grunnskolen	71	55	65	51	52
Elevtimer, 1.-7. årstrinn	246 415	245 268	248 120	254 172	269 666
Elevtimer, 8.-10. årstrinn	152 352	151 196	145 855	159 404	139 840
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	11,2	11,7	11,2	10	11,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	10,7	9,5	9,4	11,3	8,9
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	12,1	14,5	14,5	12,7	12,7
Lærertimer totalt kommunale og private	35 223	33 656	34 184	36 762	36 899
Undervisningstimer totalt per elev	70	67	69	72	73
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	34,9	33,3	36,8	36	35,7
Antall årsverk for undervisningspersonale	60,2	58,9	59	55,1	55,4
Antall elever per årsverk til undervisning	8,4	8,5	8,4	9,3	9,1
Antall lærere i grunnskolen	68	68	71	69	65
Antall lærere med kontaktlærerfunksjon	33	35	36	35	36
Antall utdannings- og yrkesrådgivere	3	3	3	3	3
Antall sosialpedagogiske rådgivere	1	1	1	1	0
Lærere grunnskole, med universitets-/høgskolekoleutdanning og pedagogisk utdanning	50	55	59	56	60

Lærere grunnskole, med universitets-/høgskolekoleutdanning uten pedagogisk utdanning	8	8	5	4	3
Antall assistentårsverk i undervisningen	6	7	7	7	7
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	84,5	71,9	71,1	72,9	72,1

Antall elever i grunnskole har vært ganske stabil i perioden. Hvis vi ser på prognoser og utviklingen av barn 6-15 år, så vil vi få en økning på 312 barn i perioden 2017-2040.
Gruppestørrelser deles inn i barnetrinn og ungdomstrinn. Vi ser at lærertettheten er noe mindre på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet. Lærertetthet i ordinær undervisning har vært ganske jevn i perioden, men med en liten økning på mellomtrinnet.

Utviklingen i Frøya	2012	2013	2014	2015	2016
Netto driftsutgifter grunnskolesektor i prosent av samlede netto driftsutgifter i kommunen	24,9	25,4	23,4	23,2	23,8
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger 6-15 år	106 866	120 458	117 254	123 468	136 716
Brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev	100 670	119 391	118 844	124 531	137 213
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev	77 720	88 605	91 357	92 342	100 217
Brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	78 829	90 590	92 181	97 575	99 420
Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev	1 921	1 870	2 024	2 270	2 357
Brutto driftsutgifter til SFO, per elev	23 450	27 945	33 731	29 297	32 178
Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev	1 050	1 771	777	410	1 093

Tabellen viser at andelen av NDU til skolesektor av totale NDU i kommunen er redusert med 1,3 % fra 2012 til 2016, mens alle driftsutgifter per innbygger og elev er økende.

Brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss har økt en god del fra 2015 til 2016. I tabellen under ser vi nærmere på hva de tre elementene i dette måleparametret er satt sammen av.

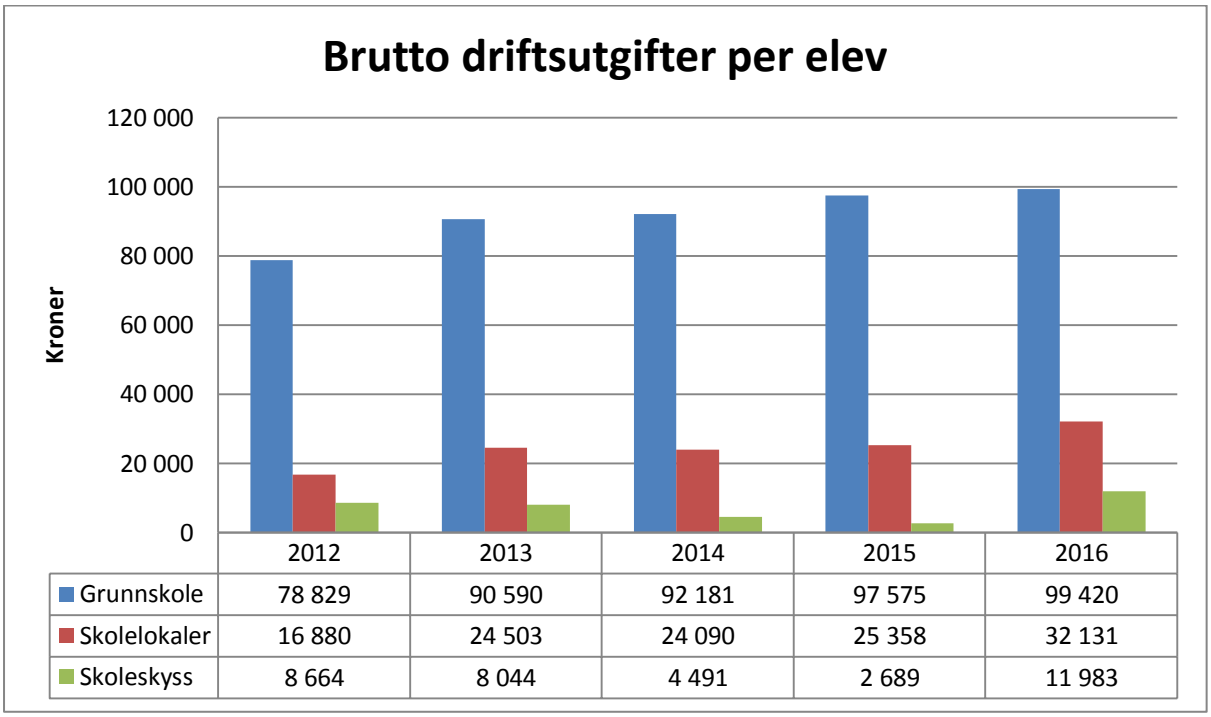

Tabellen viser at utgiftene øker på alle områder, men desidert mest på skoleskyss.

2016	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
NDU grunnskolesektor i % av samlede netto driftsutgifter	23,8	25,7	23,8	23,4	23,3	23
NDU til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	136 716	132 702	108 500	133 179	104 053	104 893
BDU til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev	137 213	136 389	101 645	138 691	112 990	112 155
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev	100 217	105 152	84 543	111 811	88 487	88 761
BDU til grunnskole per elev	99 420	112 544	83 662	112 442	89 671	91 113
Driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev	2 357	2 404	1 676	2 046	1 301	1 477
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev	1 093	1 183	890	1 188	877	1 075
BDU til SFO per elev	32 178	33 290	24 458	29 469	29 993	28 834

I tabellen ser vi at NDU til skolesektor av kommunens samlede NDU er ganske lik for hele sammenligningsgruppen. Frøya og Hitra har en god del høyere driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev.

Vi ønsker også her i tabellen under å se på nærmere på fordelingen mellom undervisning, skolelokaler og skoleskyss.

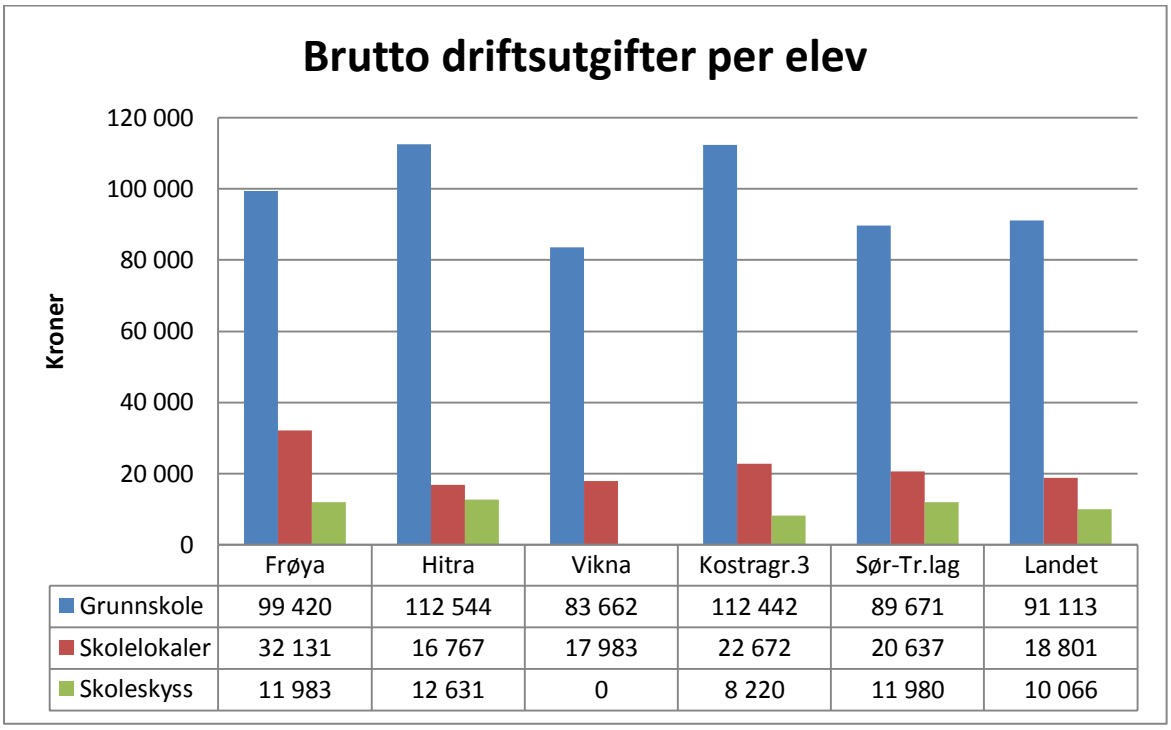

Vi ser at Frøya har høyeste BDU per elev til skolelokaler. Frøya har de senere år investert mye i nye skolelokaler.

7.2 Elevundersøkelsen - læringsmiljø

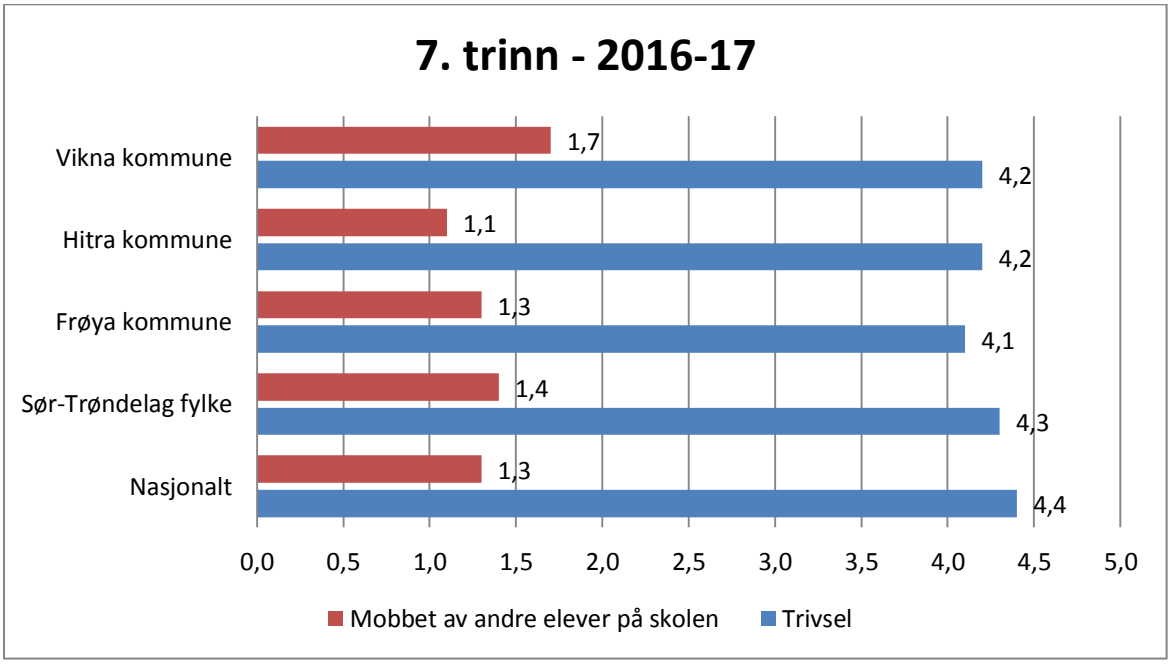

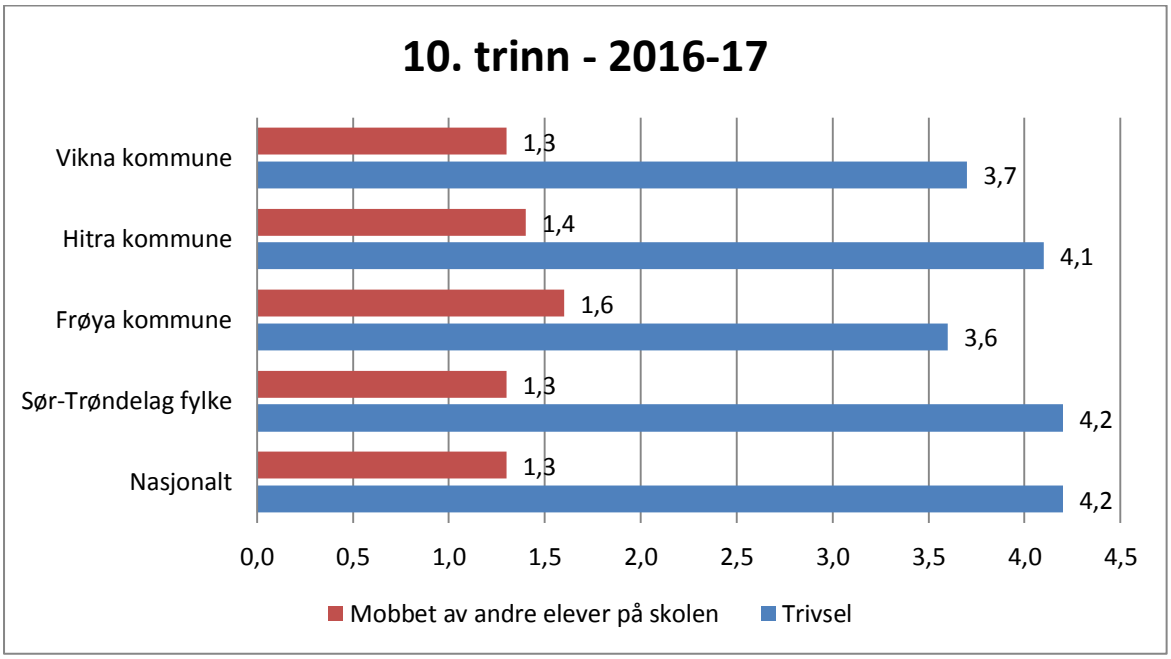

Tabellene over viser resultater fra undersøkelser om elevenes læringsmiljø. Resultatene for trivsel kommer fram på en skala fra 1-5 der 5 er best, mens resultatene for mobbing i skolen er motsatt. På en skala fra 1-5 er 1 best.

Resultatene for mobbing i skolen viser at Frøya er omtrent på samme nivå som fylket på 7. trinn og Frøya omtrent likt med sammenligningskommunene på trivsel i skolen.

For 10. trinn viser resultatene at Frøya har noe mer mobbing i skolen enn de andre i gruppen. Frøya kommer også dårligst ut på trivsel i skolen for 10. trinn.

7.3 Læringsresultater – nasjonale prøver

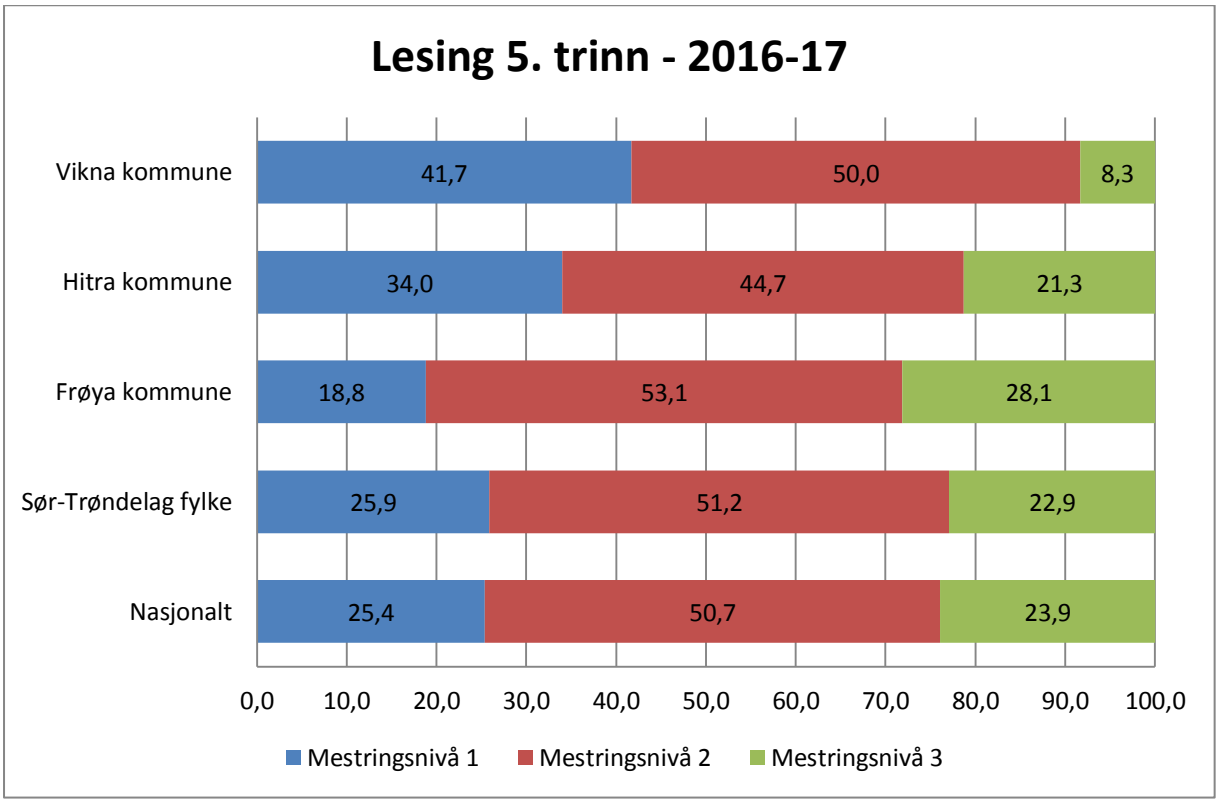

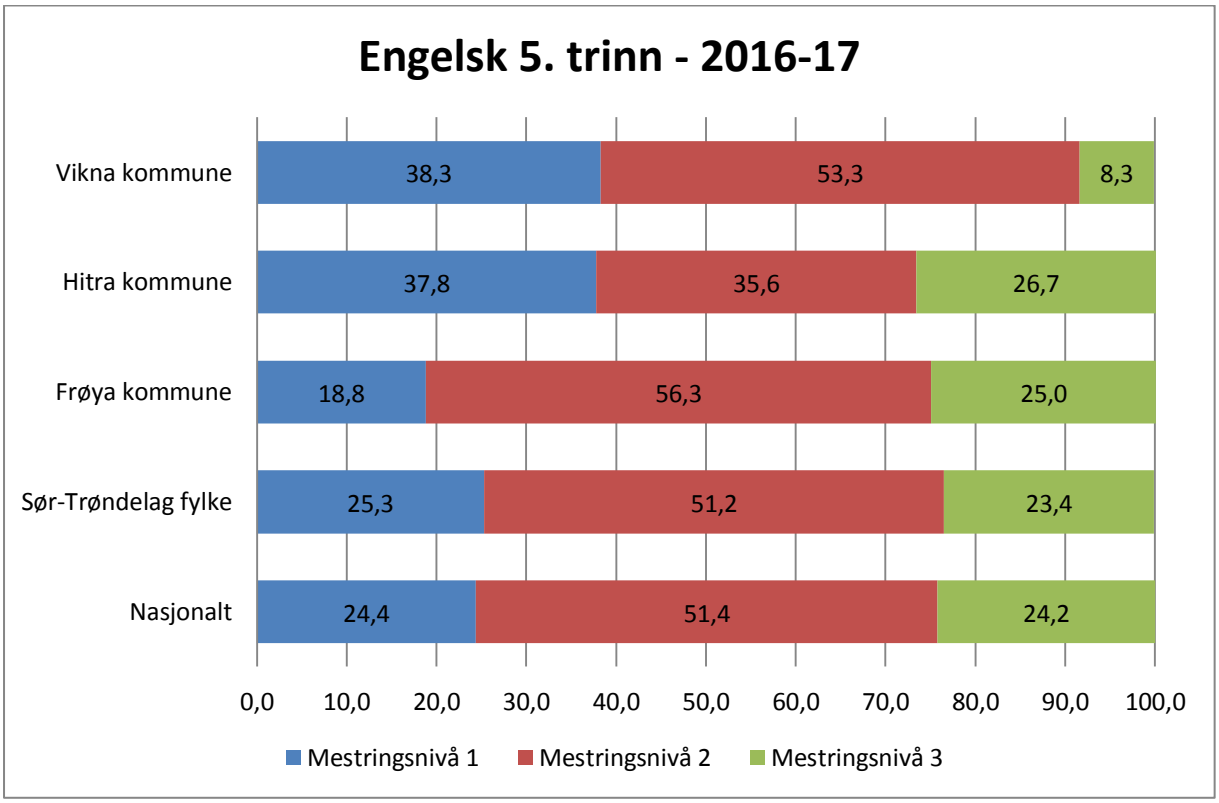

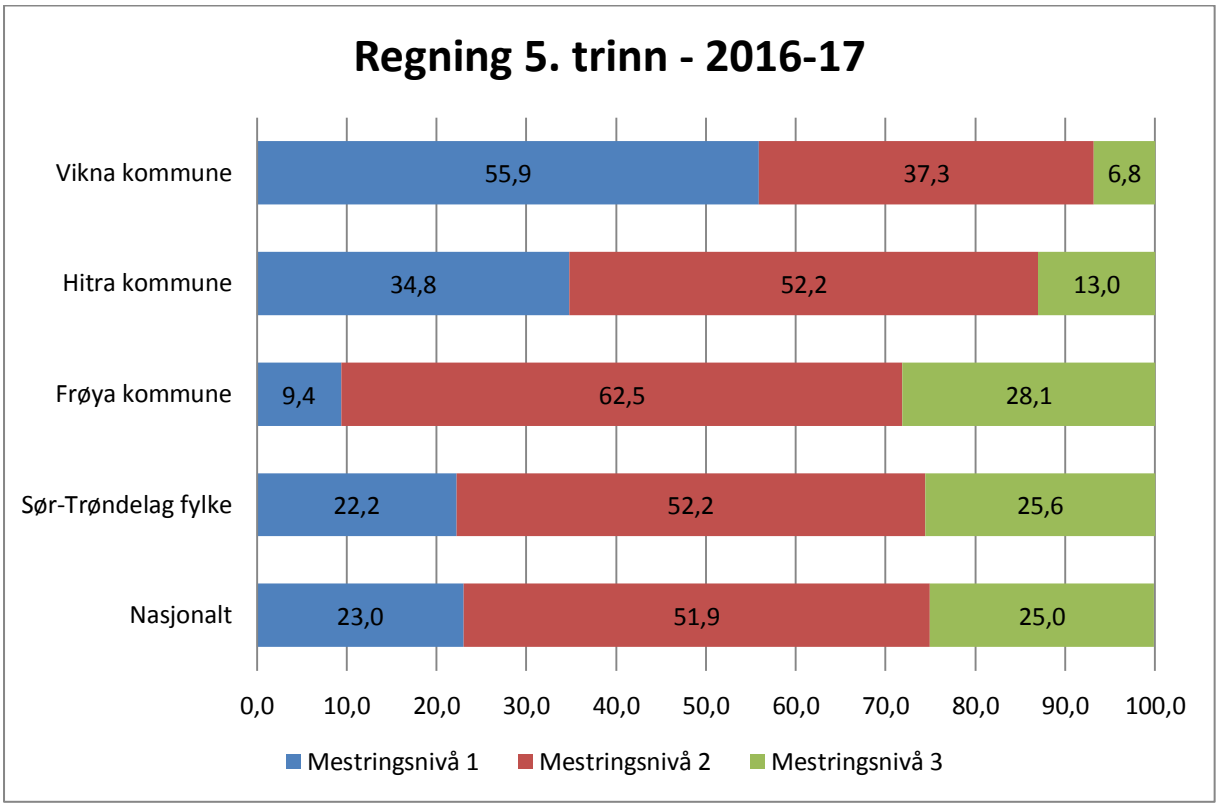
Regning 5. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
55,9
37,3
6,8
34,8
52,2
13,0
9,4
62,5
28,1
22,2
52,2
25,6
23,0
51,9
25,0
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3

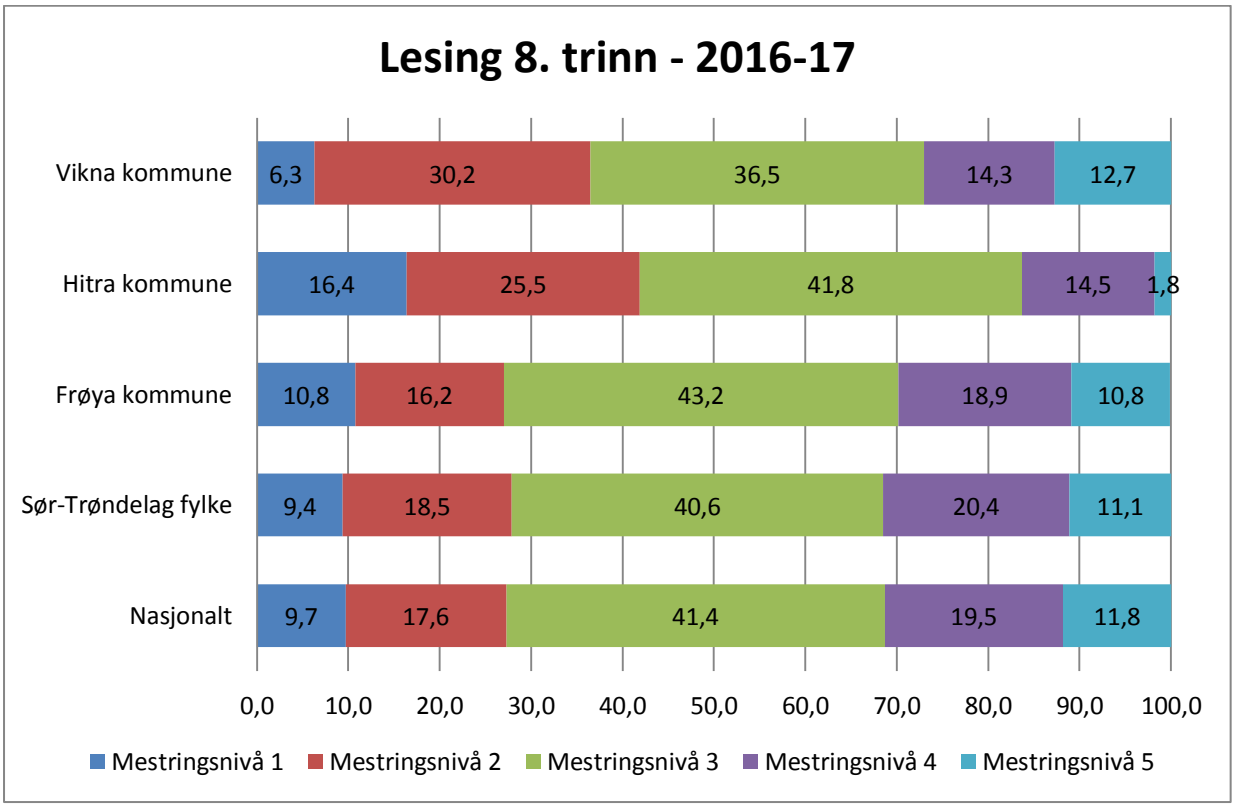
Lesing 8. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
6,3
30,2
36,5
14,3
12,7
16,4
25,5
41,8
14,5
1,8
10,8
16,2
43,2
18,9
10,8
9,4
18,5
40,6
20,4
11,1
9,7
17,6
41,4
19,5
11,8
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3
Mestringsnivå 4
Mestringsnivå 5

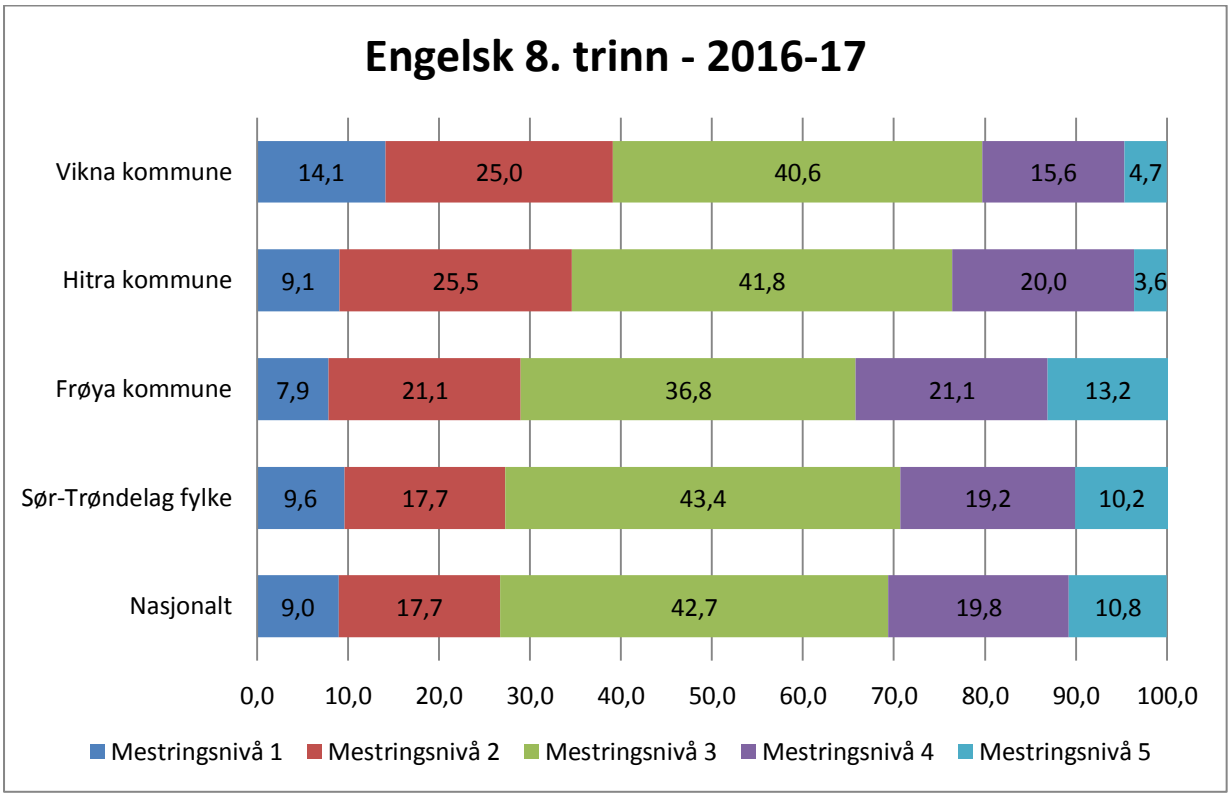
Engelsk 8. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
14,1
25,0
40,6
15,6
4,7
9,1
25,5
41,8
20,0
3,6
7,9
21,1
36,8
21,1
13,2
9,6
17,7
43,4
19,2
10,2
9,0
17,7
42,7
19,8
10,8
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3
Mestringsnivå 4
Mestringsnivå 5

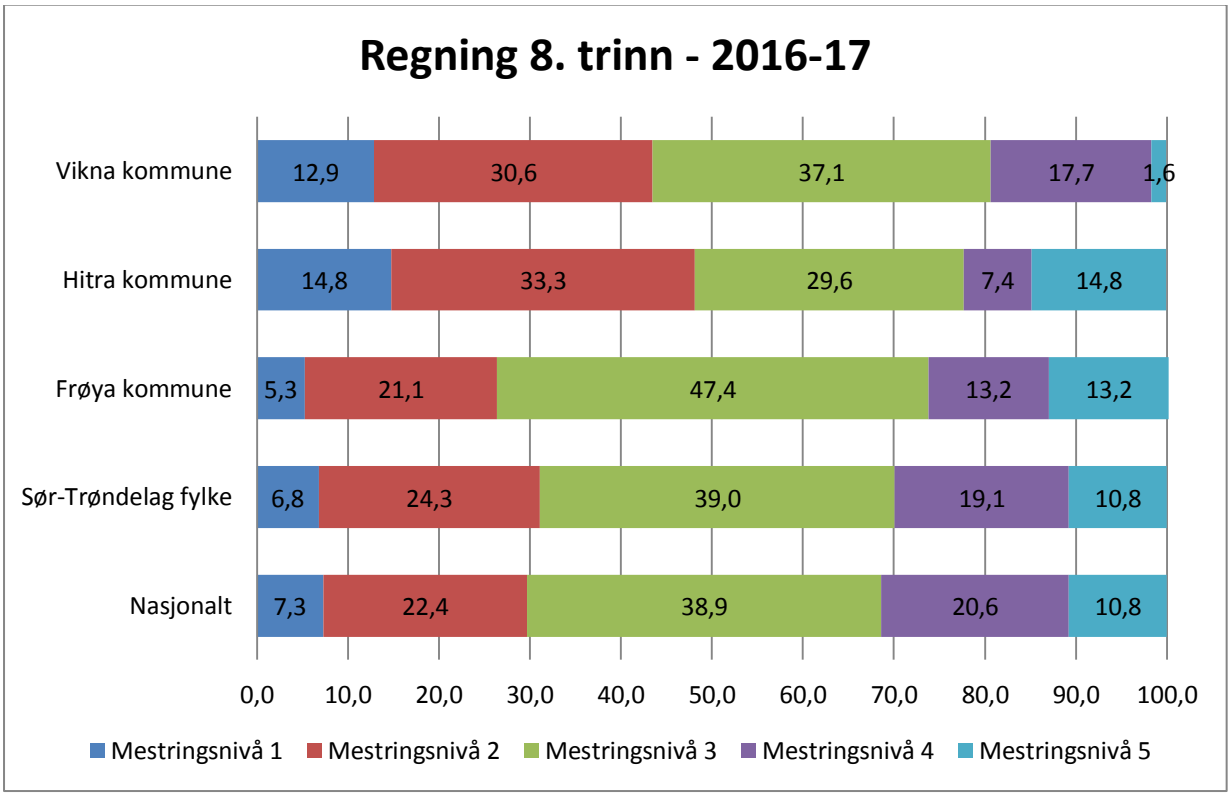
Regning 8. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
12,9
30,6
37,1
17,7
1,6
14,8
33,3
29,6
7,4
14,8
5,3
21,1
47,4
13,2
13,2
6,8
24,3
39,0
19,1
10,8
7,3
22,4
38,9
20,6
10,8
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3
Mestringsnivå 4
Mestringsnivå 5

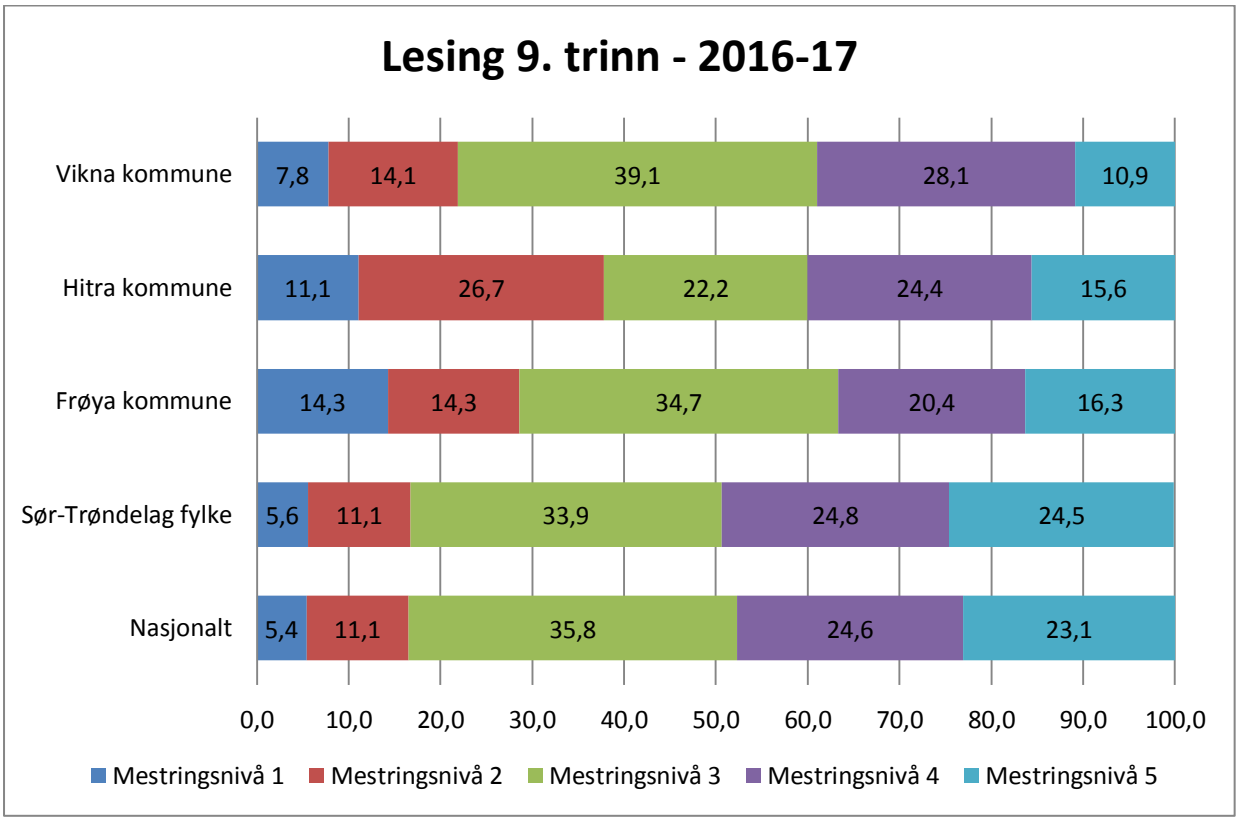
Lesing 9. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
7,8
14,1
39,1
28,1
10,9
11,1
26,7
22,2
24,4
15,6
14,3
14,3
34,7
20,4
16,3
5,6
11,1
33,9
24,8
24,5
5,4
11,1
35,8
24,6
23,1
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3
Mestringsnivå 4
Mestringsnivå 5

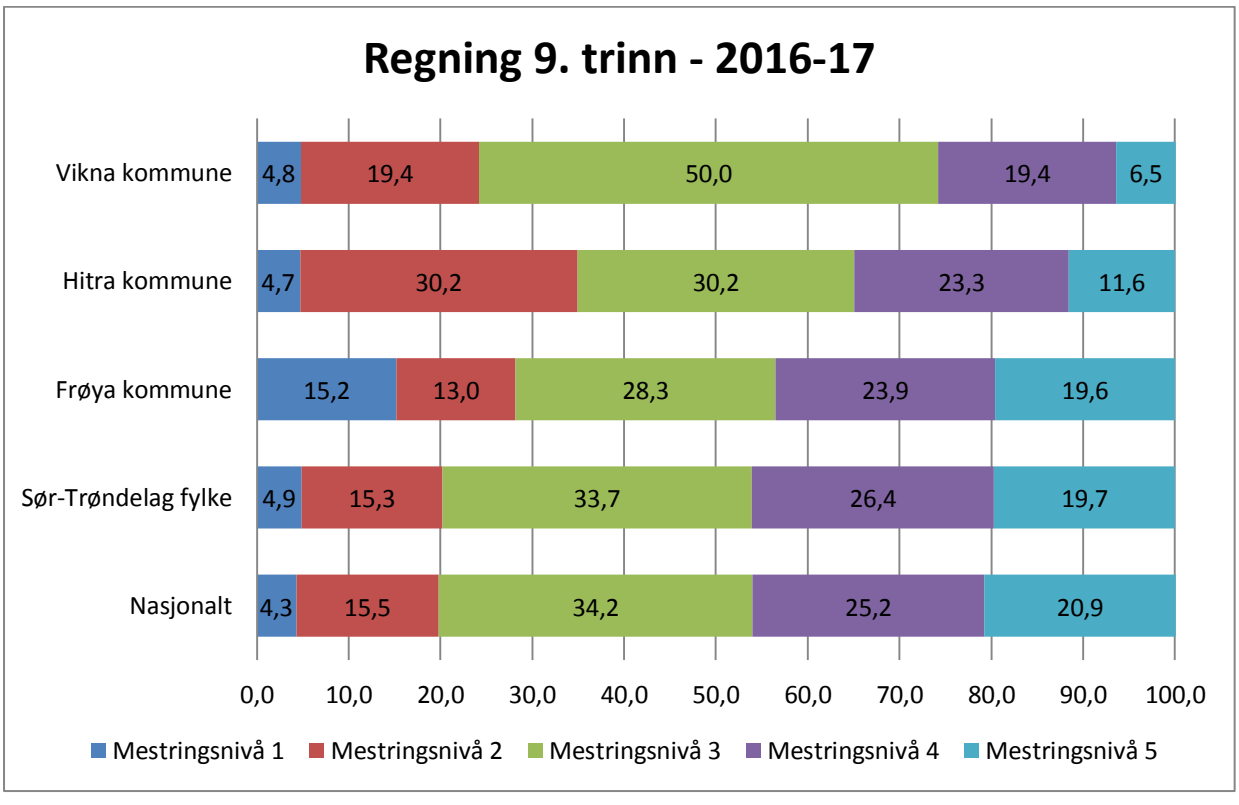
Regning 9. trinn - 2016-17
Vikna kommune
Hitra kommune
Frøya kommune
Sør-Trøndelag fylke
Nasjonalt
4,8
19,4
50,0
19,4
6,5
4,7
30,2
30,2
23,3
11,6
15,2
13,0
28,3
23,9
19,6
4,9
15,3
33,7
26,4
19,7
4,3
15,5
34,2
25,2
20,9
0,0
10,0
20,0
30,0
40,0
50,0
60,0
70,0
80,0
90,0
100,0
Mestringsnivå 1
Mestringsnivå 2
Mestringsnivå 3
Mestringsnivå 4
Mestringsnivå 5

7.4 Eksamensresultater

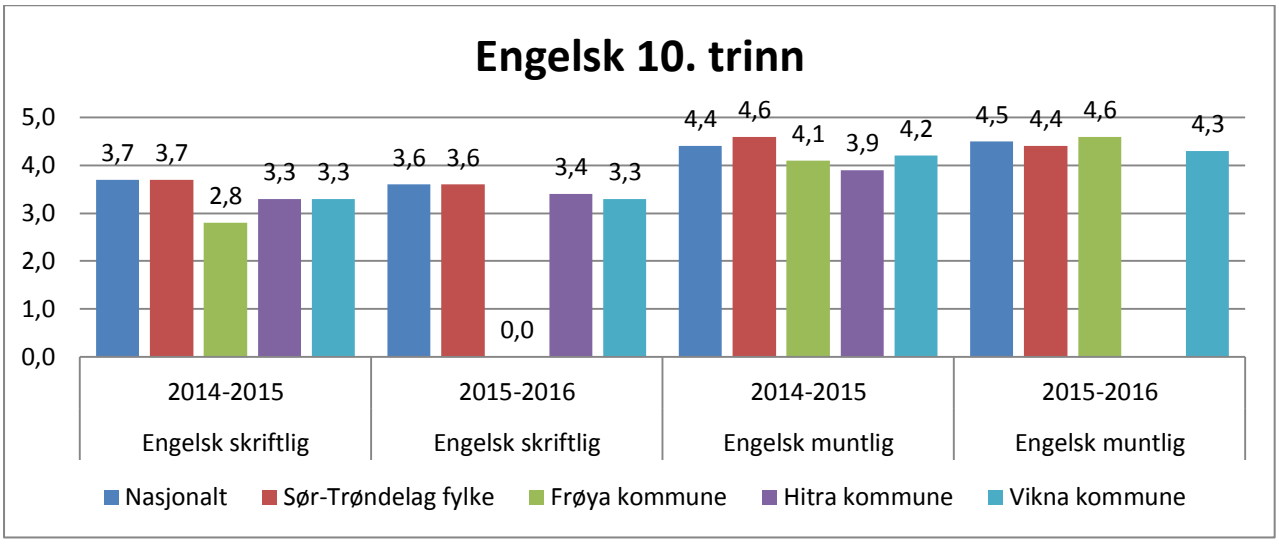

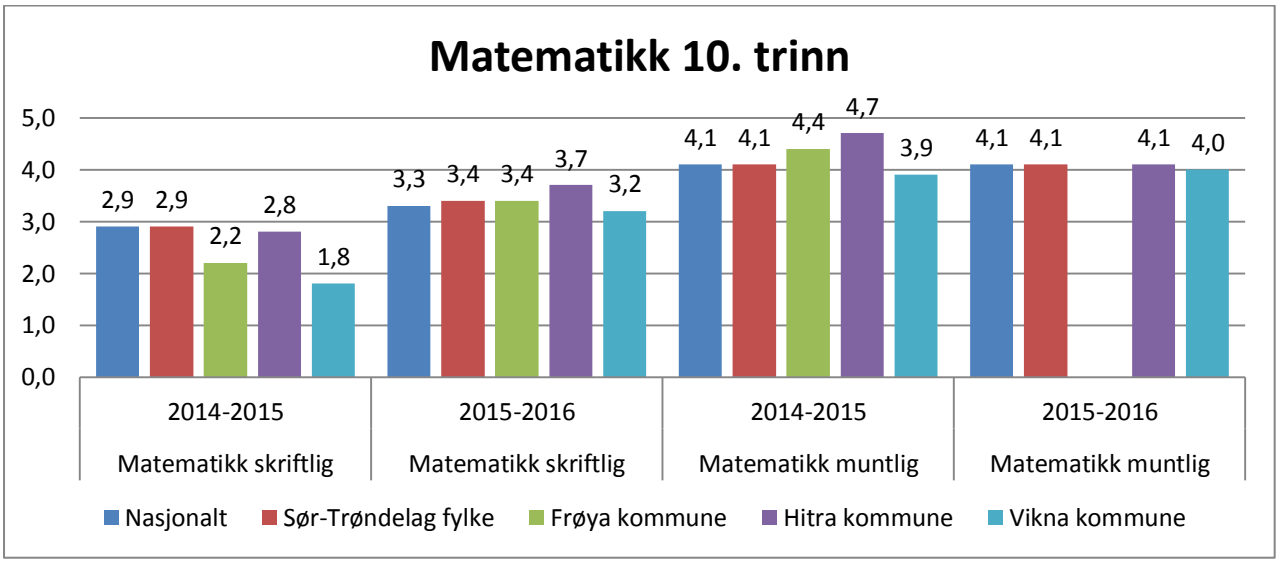

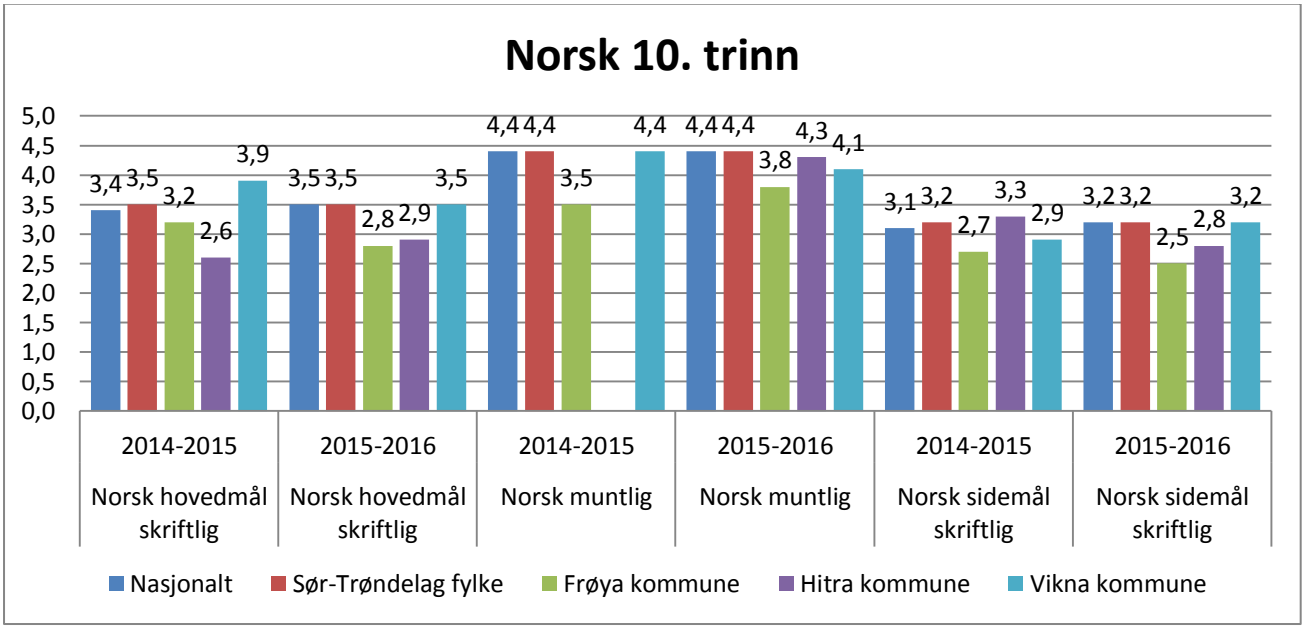

7.5 Spesialundervisning

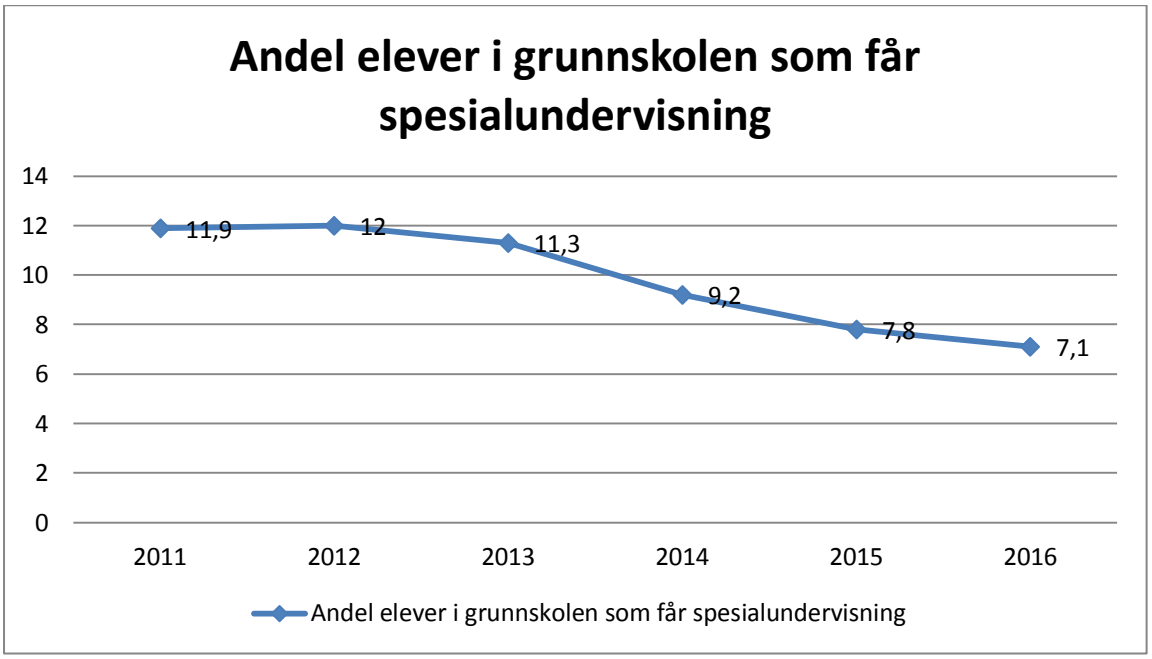

Andel elever som har vedtak om spesialundervisning har gått tilbake fra 12 % i 2012 til 7,1 % i 2016. Årsaken til nedgangen er økt fokus på målrettet arbeid for å bedre tilbudet om tilpasset opplæring for alle elevene på skolene i Frøya.

7.5.1 Spesialundervisning – sammenlignet med andre kommuner

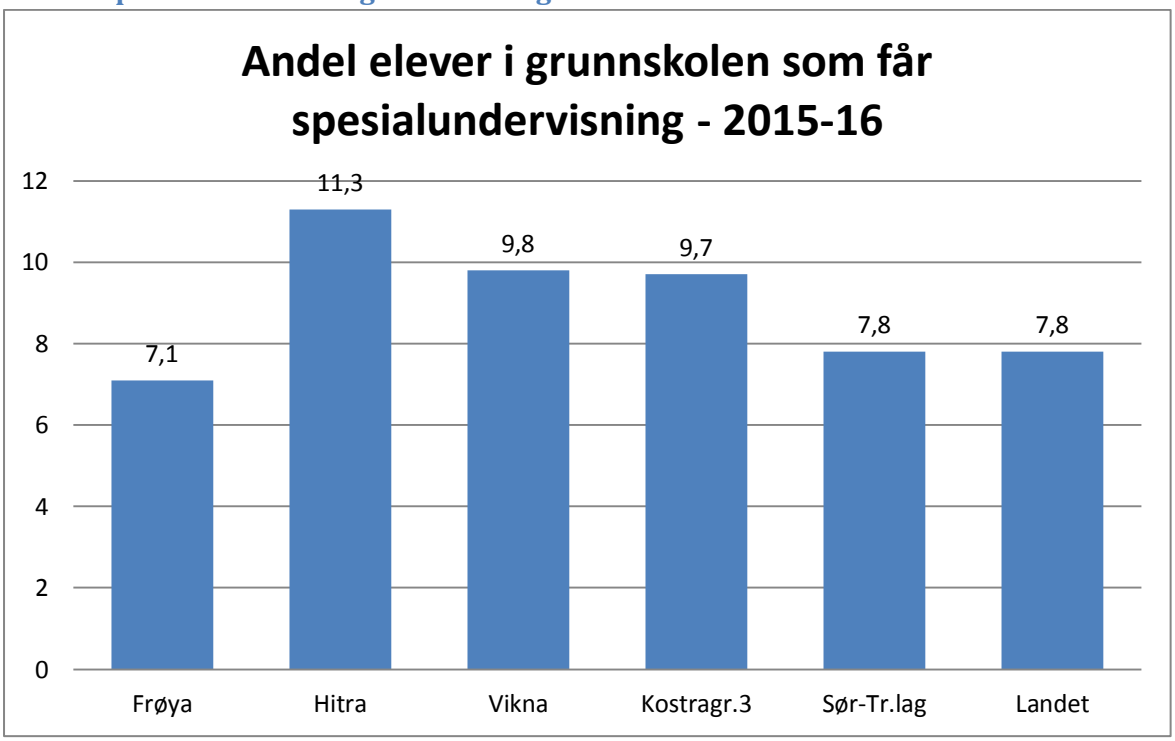

Frøya har laveste andel elever med spesialundervisning, mens Hitra har høyeste andel i sammenligningsgruppen.

7.5.2 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng

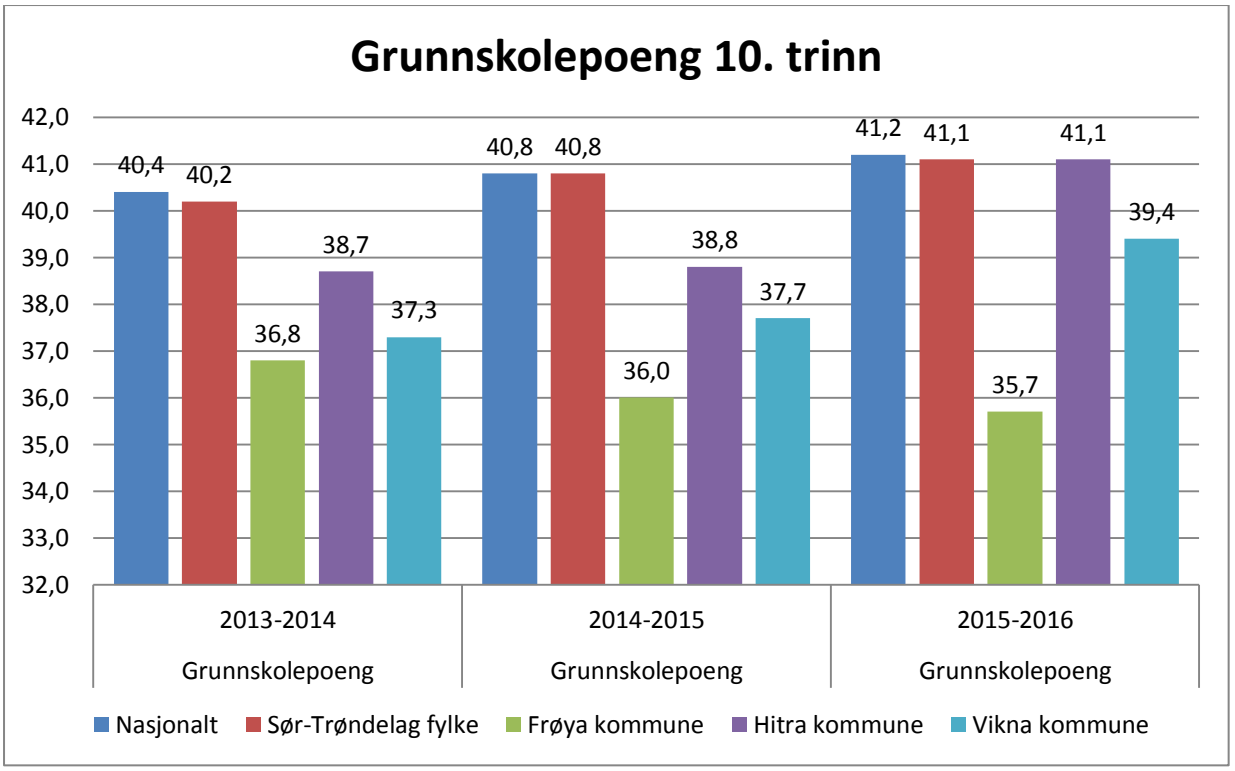

Frøya scorer gjennomgående dårligere enn alle i sammenligningsgruppen i alle årsmålinger.

8 SFO

8.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Netto driftsutgifter til SFO	484	700	909	753	1 327
Brutto driftsutgifter til SFO	1 369	1 700	2 260	2 168	2 770
Inntekter fra foreldrebetalingen i SFO	855	913	1 169	1 291	1 248
Kommunens egenfinansiering av SFO	514	787	1 091	877	1 522
Antall elever i kommunal SFO	60	62	74	74	103
Antall elever i kommunal SFO 6-9 år	59	62	74	74	102
Antall elever i kommunal SFO med 100 % plass	17	25	39	35	18
Antall innbyggere 6-9 år	174	178	199	215	239

8.2 Dekningsgrad

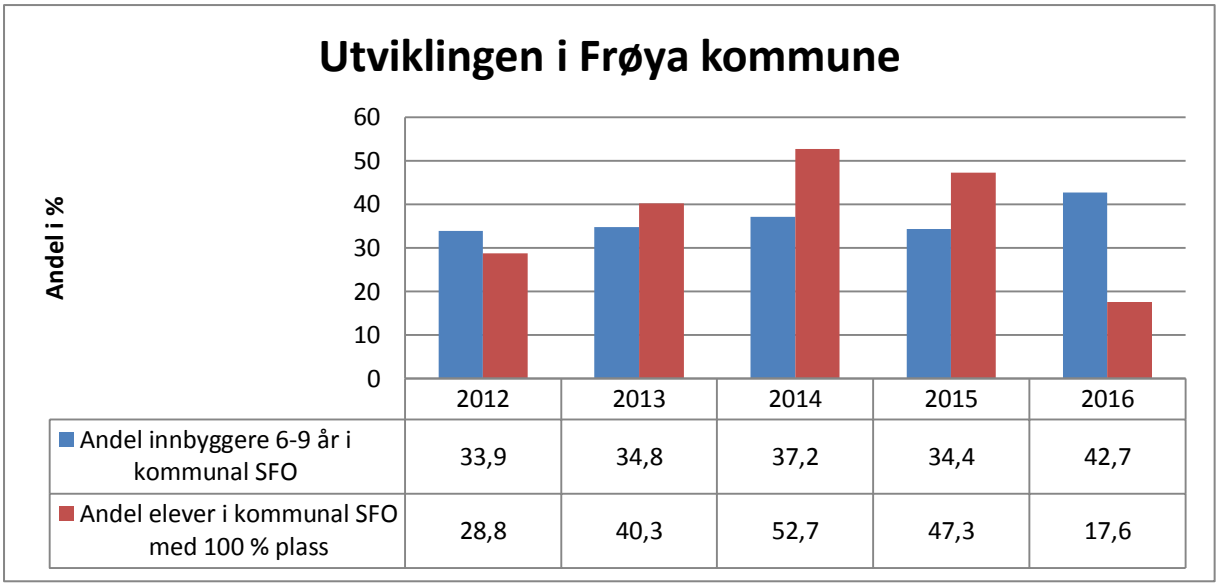

	2012	2013	2014	2015	2016
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	33,9	34,8	37,2	34,4	42,7
Andel elever i kommunal SFO med 100 % plass	28,8	40,3	52,7	47,3	17,6

Tabellen viser at andel elever som benytter tilbud om SFO har vært økende, men med en betydelig nedgang i andel elever med 100 % plass fra 2015 til 2016.

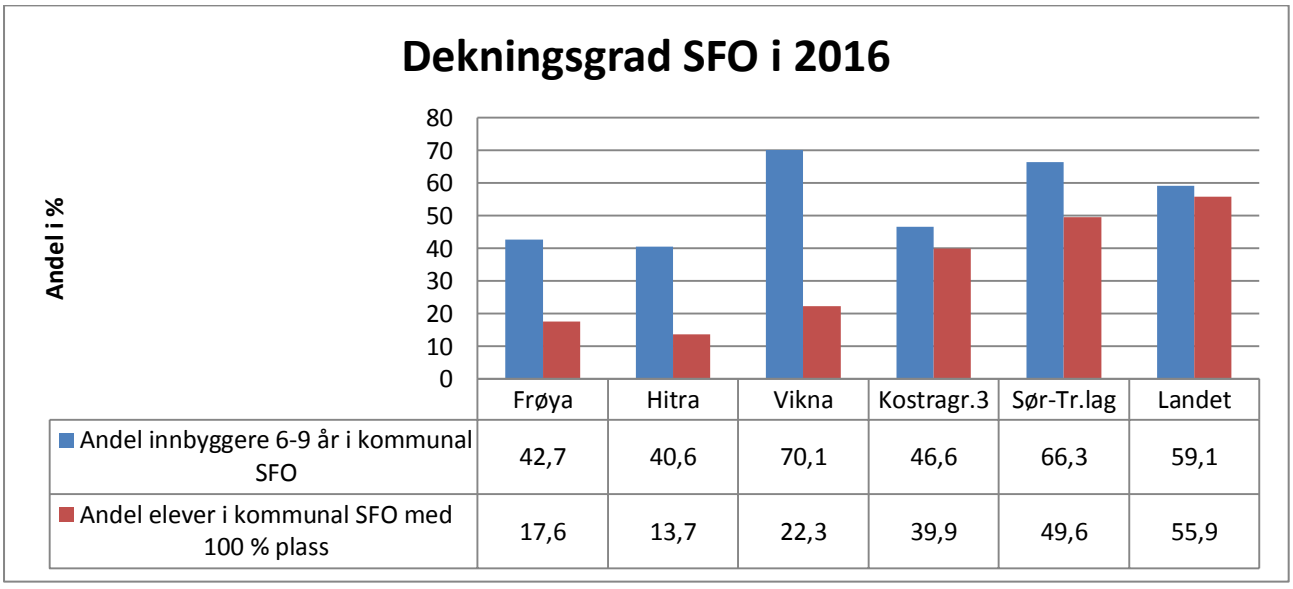

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	42,7	40,6	70,1	46,6	66,3	59,1
Andel elever i kommunal SFO med 100 % plass	17,6	13,7	22,3	39,9	49,6	55,9

8.2.1 Prioritering og produktivitet

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.ag	Landet
NDU til skolefritidstilbud i % av samlede NDU	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4
NDU til skolefritidstilbud per innbygger	269	307	285	311	255	198
BDU til skolefritidstilbud per kommunal bruker	32 178	33 290	24 458	29 469	29 993	28 834

9 Pleie og omsorgstjenester

9.1 Grunnlagsdata

Kolonne1	2012	2013	2014	2015	2016
Mottakere av hjemmetjenester 0-66 år	35	34	34	60	61
Mottakere av hjemmetjenester 67-79 år	45	43	43	45	50
Mottakere av hjemmetjenester 80 år og over	85	86	89	78	87
Mottakere av hjemmetjenester i alt	165	163	166	183	198
Beboere i bolig m/ heldøgns bemanning	17	36	23	21	25
Mottakere av støttekontakt	11	12	16	21	24
Pleietrengende med pårørende som mottok omsorgslønn pr. 31.12	11	9	8	12	14
Hjemmeboere med høy timeinnsats	8	7	7	21	21
Mottakere av brukerstyrt personlig assistanse BPA	..	2	3	3	3
Mottakere av matombringning	..	..	57	48	40
Mottakere av trygghetsalarm	85	97	80	95	103
Beboere i institusjon i alt	64	64	76	59	61
Beboere i institusjon under 67 år	10	..	18	0	0
Beboere i institusjon 67-79 år	5	..	6	..	11
Beboere i institusjon 80 år og over	49	50	52	50	48
Institusjonsbeboere på tidsbegrenset opphold	5	7	9	9	12
Institusjonsbeboere på langtidsopphold	59	57	67	50	49
Sykehjemsbeboere	64	63	75	59	61
Mottakere av avlastning	5	..	5	6	10
Plasser i skjermet enhet for personer med demens	18	16	16	17	17
Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon	..	7	10	10	10
Plasser avsatt til tidsbegrenset opphold i institusjon	11	11	12	12	12
Kommunale sykehjemsplasser	57	57	57	57	57
Årsverk av leger i institusjon	1	1	1	1	1
Årsverk av fysioterapeuter i institusjon	0,31	0,21	0,21	0,21	0,52

Noen tall for 2014 er innrapportert feil. Institusjon – sykehjemsbeboere under 67 år er innrapportert feil i 2015. Her er det tatt med beboere i bofellesskap.

9.2 Beskrivelse av tjenesten

KOSTRA deler pleie og omsorg inn i fire funksjoner:

- Funksjon 234: Aktiviserings- og servicetjenester
- Funksjon 253: Bistand, pleie og omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede
- Funksjon 254: Bistand, pleie og omsorg til hjemmeboende
- Funksjon 261: Institusjonslokaler

Pleie og omsorg er en stor del av den kommunale tjenesteproduksjonen.

Tjenesteproduksjonen og regnskap 2016 er funksjonsfordelt på flere virksomheter:

	234 Aktivisering	253 Institusjoner	254 Hjemmeboende	261 Institusjons lokaler	Totalt	Andel
1100 Rådmannskontor			208 445		208 445	0,25 %
1102 IKT		112 107	645 011		757 118	0,91 %
1103 OSK		26 076	4 140	16 724	46 940	0,06 %
3108 Psykisk helse		31 998	1 825 371		1 857 369	2,23 %
3400 PLO		-2 046 401	1 573 710		-472 691	-0,57 %
3401 Somatisk avd.		17 378 526	3 524		17 382 050	20,86 %
3402 Miljøavdeling Beinskardet		7 610 221	1 955 875		9 566 096	11,49 %
3403 Korttids- og hjemmebaserte tjenester		10 747 317	14 465 728		25 213 045	30,28 %
3404 Institusjonskjøkken		3 246 003			3 246 003	3,90 %
3405 BPA-Kostnadskrevende			-618 518		-618 518	-0,74 %
3406 Beinskardet			4 590 267		4 590 267	5,51 %
3501 Cafe Kysthaven	603 725		33 199		636 924	0,77 %
3502 MOA			9 492 560		9 492 560	11,40 %
3503 Øvergården			10 853 875		10 853 875	13,04 %
3504 Brukerstyrt BPA			2 596 114		2 596 114	3,12 %
3505 Fellesadm. Funksjonshemmede			-8 221 666		-8 221 666	-9,87 %
3506 Dagsenter Kontakten	912 843				912 843	1,10 %
4100 Kultur	607 045				607 045	0,73 %
5100 Teknisk	75 646			4 528 086	4 603 732	5,53 %
Totalt	**2 199 259**	**37 105 847**	**39 407 856**	**4 544 810**	**83 257 551**	**100,00 %**

Innholdet i de ulike tjenestene innenfor pleie og omsorg beskrives slik:

Funksjon 234, Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede Eldresentre og dagsenter for hjemmeboende, aktivitetssentre for utviklingshemmede, aktivisering av funksjonshemmede barn, transporttjenester, støttekontakt, matombringing, kjøp/drift/vedlikehold av trygghetsalarm, vaktmester, ferietilbud og andre velferdstiltak for eldre og funksjonshemmede og frivilligsentraler.
Funksjon 253 og 261, Bistand, pleie, omsorg i institusjoner for eldre og funksjonshemmede samt institusjonslokaler Direkte brukerrettede oppgaver i forbindelse med bistand, pleie og omsorg i institusjoner og boformer med heldøgns pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede, jfr. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr. 5 og 6 c. I tillegg inkluderer dette også dag- og nattopphold samt tidsbegrenset opphold på slike institusjoner, f.eks. re-/habilitering og avlastning, samt servicefunksjoner som kjøkken, kantine/kiosk, vaskeri og aktivitør. Funksjonen omfatter videre medisinske forbruksvarer, tekniske hjelpemidler, inventar/utstyr, administrasjon/ledelse, inntekter av oppholdsbetaling, utgifter til hjelp og betjening av avlastningsboliger og døgnmulkter for utskrivingsklare sykehuspasienter.
Funksjon 254 Bistand, pleie og omsorg til hjemmeboende Kommunale pleie- og omsorgstjenester ytt til personer som bor i eget hjem (inkludert tjenester til beboere i boliger for eldre og funksjonshemmede med eller uten fast bemanning) som registreres i IPLOS med vedtak knyttet til antall timer per uke. Tjenestene er praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistent, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn og pleie og omsorg utenfor institusjon (inkludert bistand som ledd i kommunens psykiske helsearbeid).

9.3 Prioritering

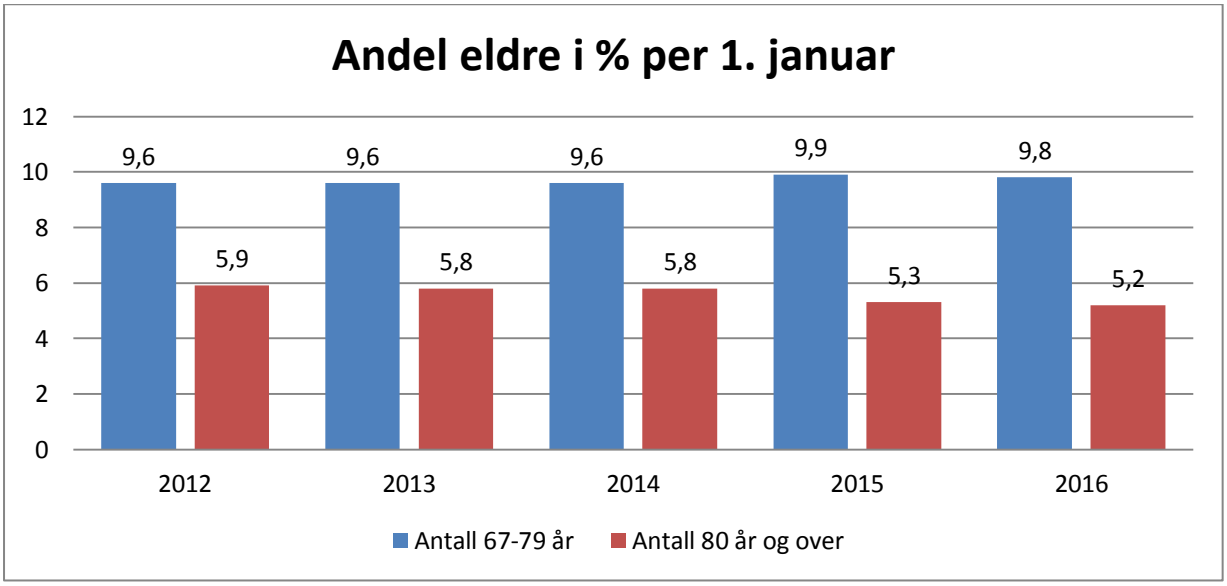

Utviklingen i andelen eldre i gruppen 67-79 år har vært forholdsvis stabil i perioden, mens det for andelen 80 år og eldre hatt en liten nedgang.

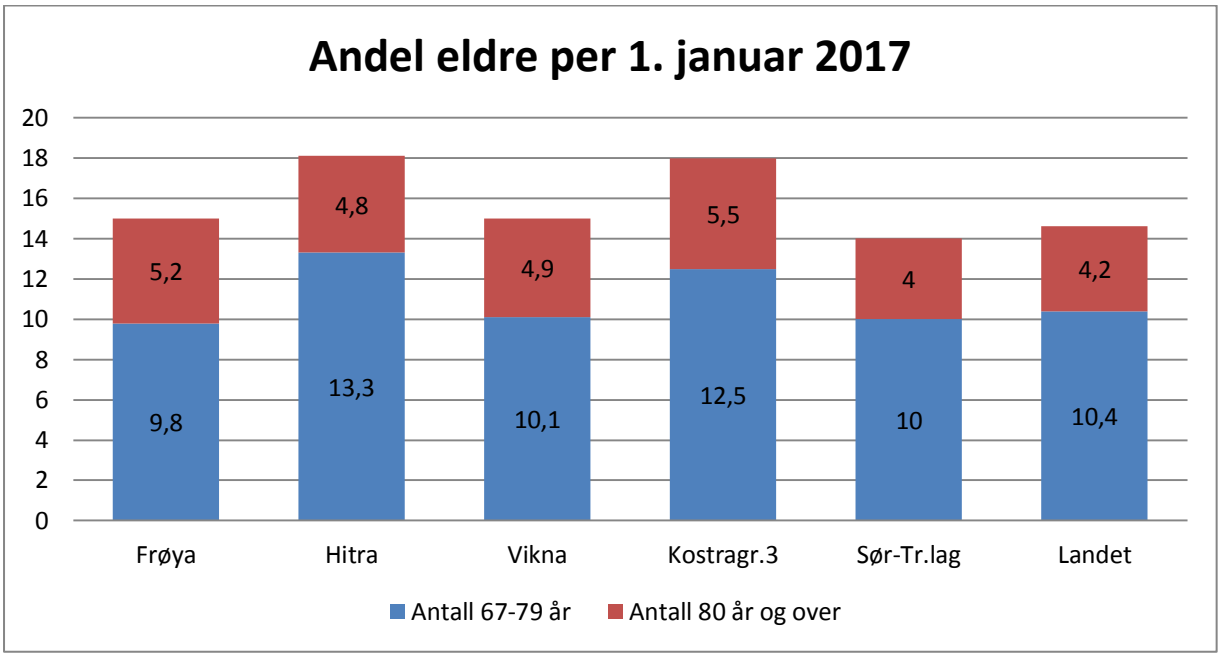

Hitra og Kostragruppe 3 har den høyeste andelen 67-79 år, mens sammenligningskommunene har høyere andel 80 år og over enn både Sør-Trøndelag og landet.

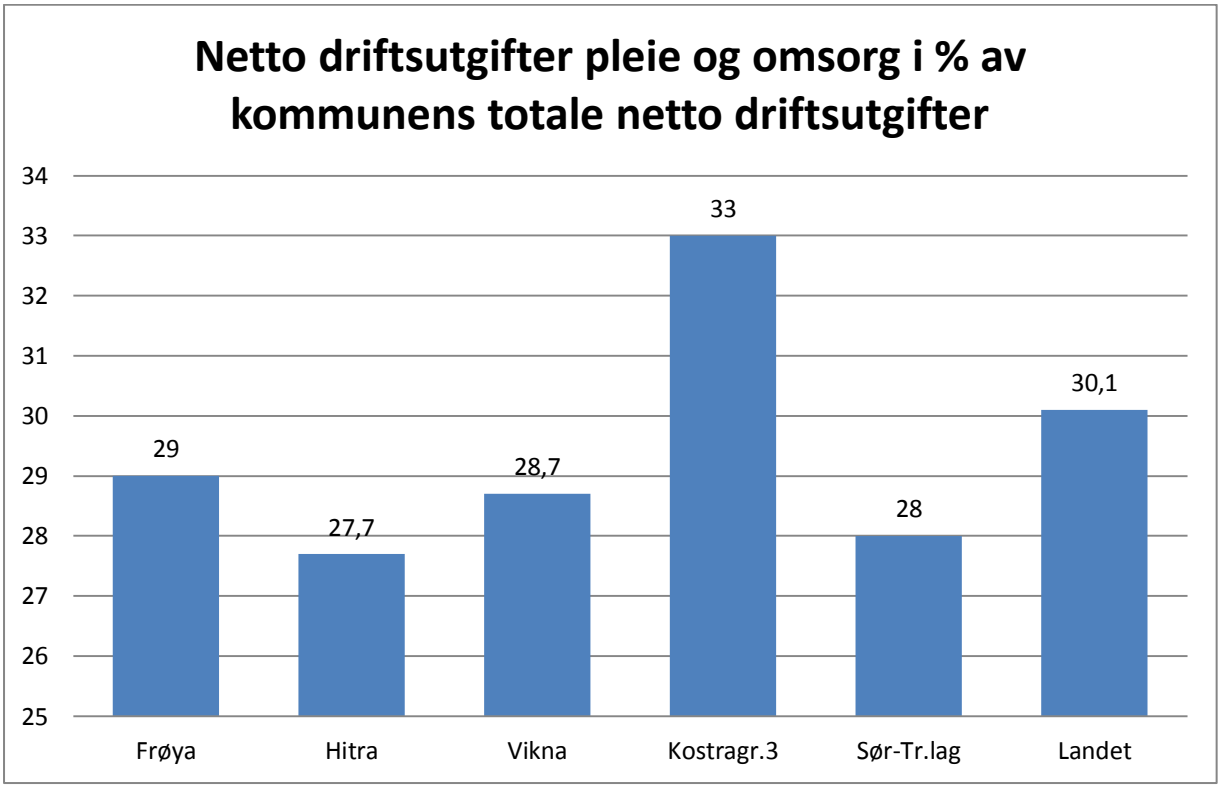

Vi antar at prioriteringen gjenspeiler alderssammensetningen og vi ser at kostragruppe 3 bruker en større andel til å drifte pleie og omsorgstjenester. Hitra har laveste nivå NDU sammenlignet med de øvrige i gruppen.

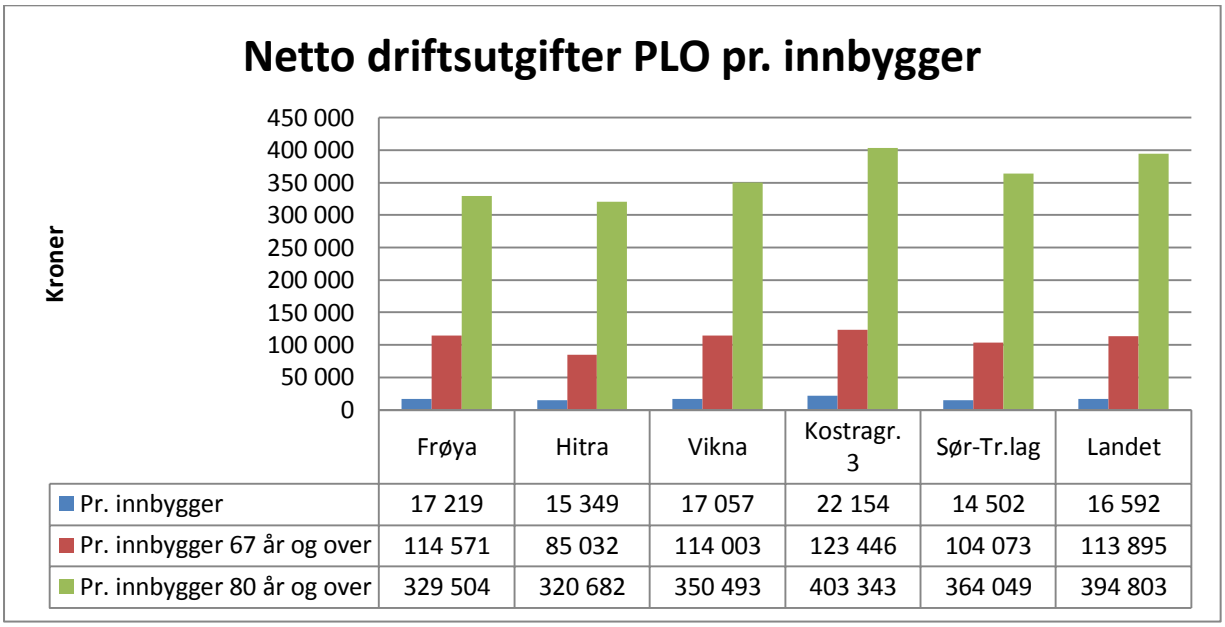

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Pr. innbygger	17 219	15 349	17 057	22 154	14 502	16 592
Pr. innbygger 67 år og over	114 571	85 032	114 003	123 446	104 073	113 895
Pr. innbygger 80 år og over	329 504	320 682	350 493	403 343	364 049	394 803

Sammenlignet med de andre i gruppen bruker Hitra og Frøya lite per innbygger i den eldste aldersgruppen. Frøya kommer da ikke så høyt ut som man kanskje kunne forvente ut fra alderssammensetning når vi måler ut fra innsats per innbygger.

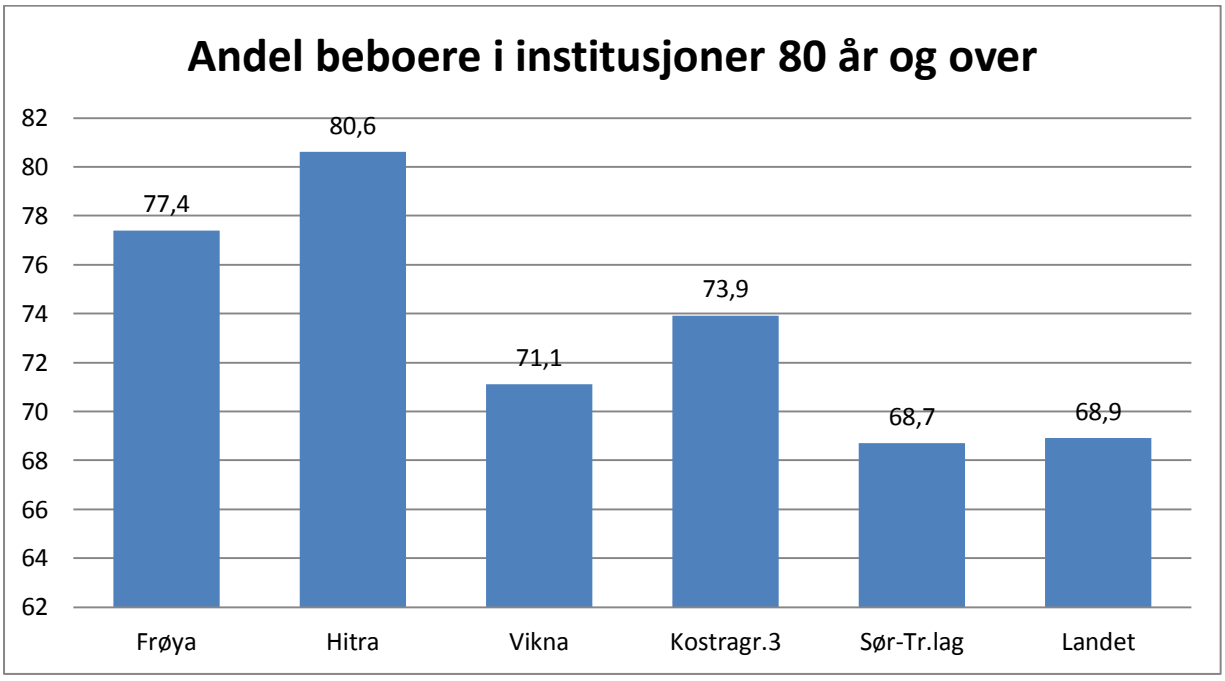

Plasser i institusjon består av alle aldersgrupper og påvirkes av alderssammensetning, men tabellen viser at Frøya og Hitra har den største andelen i institusjon blant de som er 80 år og over. Selv om institusjonsdrift er det dyreste tjenestetilbudet så kan det tyde på at Hitra og Frøya kommune driver denne tjenesten kostnadseffektivt siden de har den laveste andelen netto driftsutgifter for beboere i institusjon 80 år og over sammenlignet med resten. Dette viser hvordan tjenestene på Frøya er organisert. Vi er «institusjonstunge», og har få omsorgsboliger med heldøgns bemanning.

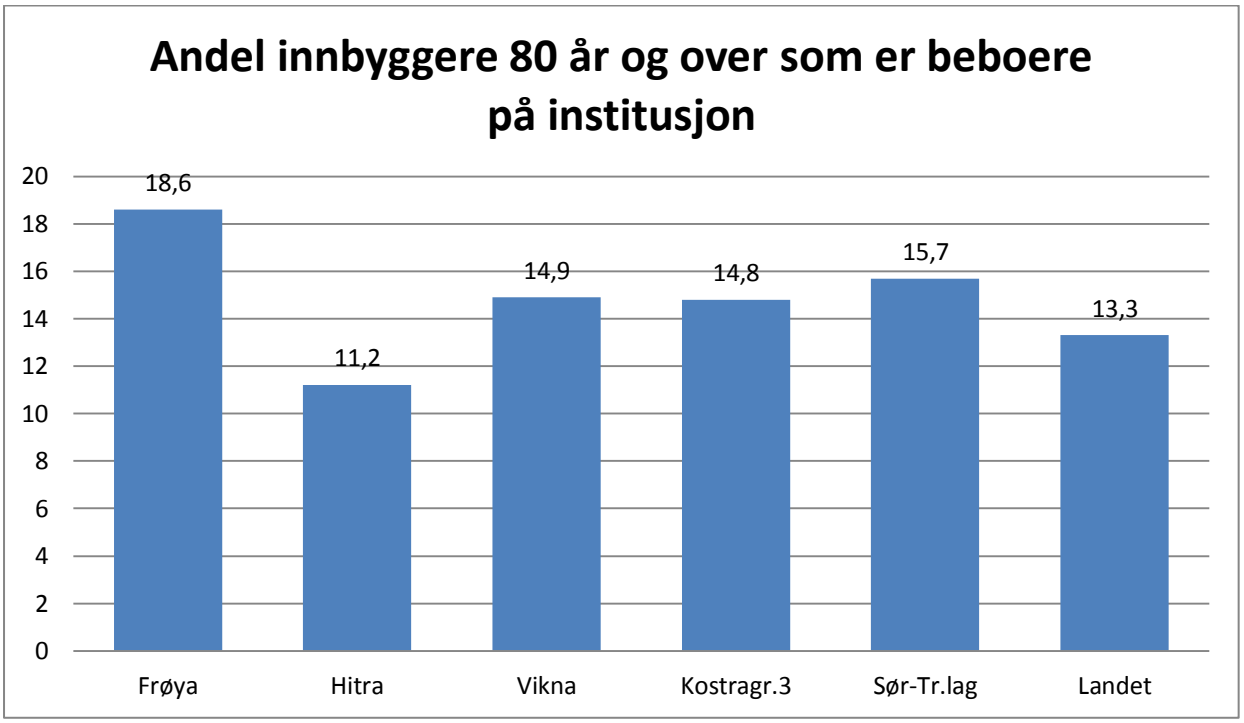

Frøya kommer klart høyest ut i antall innbyggere over 80 år som er beboere på institusjon sammenlignet med resten av gruppen.

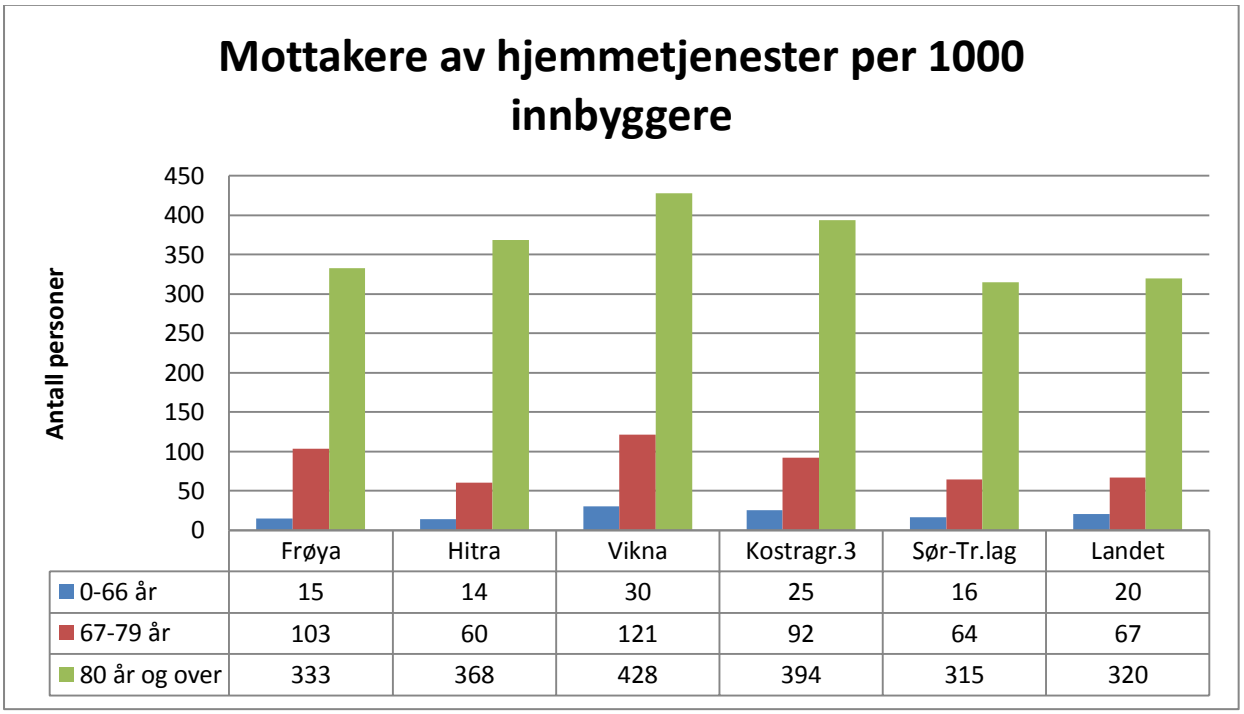

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
0-66 år	15	14	30	25	16	20
67-79 år	103	60	121	92	64	67
80 år og over	333	368	428	394	315	320

Frøya har den høyeste andelen beboere i institusjon, og her derfor en forholdsvis lav andel mottakere av hjemmetjenester 80 år og over. Frøya har en markant høyere andel mottakere av hjemmetjenester i gruppen 67-79 år.

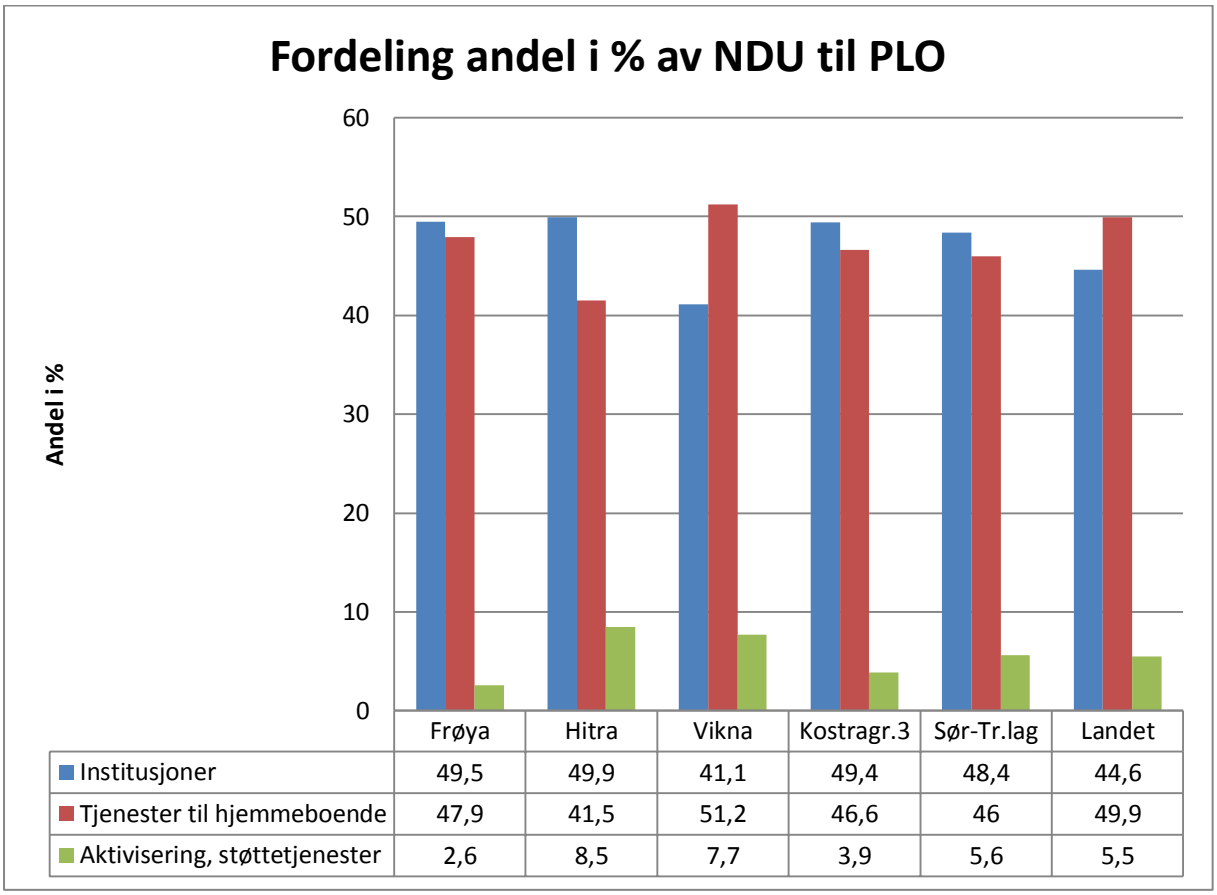

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Institusjoner	49,5	49,9	41,1	49,4	48,4	44,6
Tjenester til hjemmeboende	47,9	41,5	51,2	46,6	46	49,9
Aktivisering, støttetjenester	2,6	8,5	7,7	3,9	5,6	5,5

Med 49,5 % av kostnadene til institusjonsdrift ligger Frøya sammen med Hitra over resten av sammenligningsgruppen. Med bare 2,6 % til aktivisering og støttetjenester ligger Frøya godt under resten av gruppen.

9.4 Produktivitet og enhetskostnader

Gjennomsnittskostnad per tjenestemottaker skjuler store individuelle variasjoner, det kan for eksempel være et spekter fra 1 time per uke til full heldøgns dekning. Sammenligning av gjennomsnittskostnader bør derfor brukes med varsomhet innenfor hjemmebaserte tjenester, og bør kombineres med konkrete undersøkelser dersom de skal brukes.

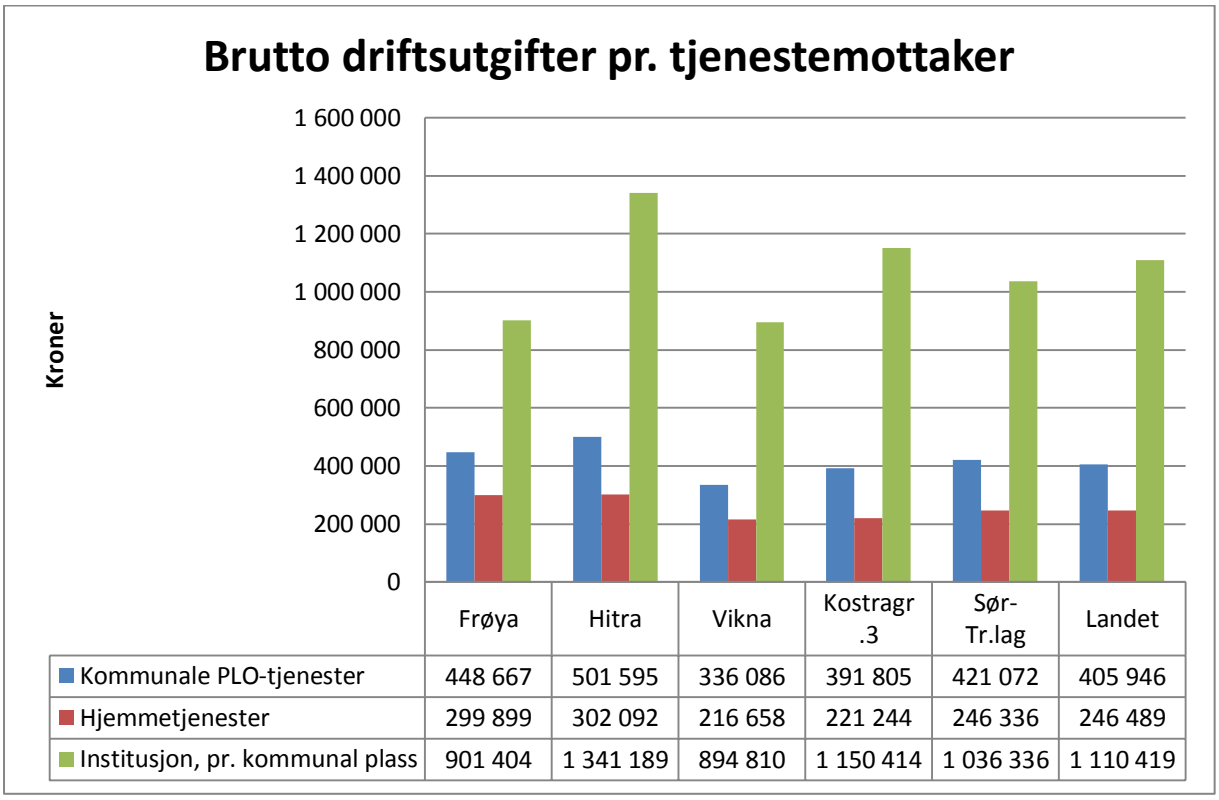

Bare Hitra har større kostnad per tjenestemottaker av PLO-tjenester enn Frøya. Frøya og Hitra har markant høyere kostnader til PLO-tjenester og hjemmetjenester sammenlignet med resten av gruppen. Igjen ser vi at Frøya driver kostnadseffektivt i institusjon per kommunal plass. Dette er likevel det mest kostbare tjenestetilbudet og med relativt stor andel eldre i institusjon og høy kostnad per tjenestemottaker i hjemmetjenesten, blir gjennomsnittskostnaden per tjenestemottaker likevel høy.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	10,1	15,6	3,5	7,5	7,4	7,2
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	35,5	38,9	20,2	19,2	22,5	19,8
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år	20	13,5	9,3	12,9	14,1	14,4
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over	9,3	14,6	15,2	13,1	12,1	13,1
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov	31,7	23,2	23,8	24,6	23,9	24,6
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	15,1	26,8	8,6	8,9	9,8	9,7
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	4,2	7	2,5	5,8	3,8	4,8
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken. Brukere utenfor institusjon	13,5	18,8	7,2	11,9	10,1	10,8

Høy timesinnsats er hjemmeboende som mottar tjenester mer enn 35,5 timer/uke.

	2012	2013	2014	2015	2016
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	4,8	4,3	4,2	11,5	10,1
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	..	26,5	26,5	43,3	35,5
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år	..	11,6	18,6	17,8	20
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over	..	10,5	5,6	9	9,3
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov	22,4	30,8	31,2	31,5	31,7
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	6,2	5,8	2,6	14,1	15,1
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	2	2,4	4,4	4,4	4,2
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken. Brukere utenfor institusjon	7,5	7	6	13,1	13,5

I tabellen over ser vi utviklingen i forhold til bistandsbehov og tildelte ressurser over tid. Utviklingen varierer fra gruppe til gruppe, men det har vært en betydelig økning på flere områder fra 2014. Høy timeinnsats er definert som mottakere som krever mer enn 35,5 timer/uke. De siste årene har det vært flere BPA- ordninger, ressurskrevende brukere som ønsker å bo i eget hjem.

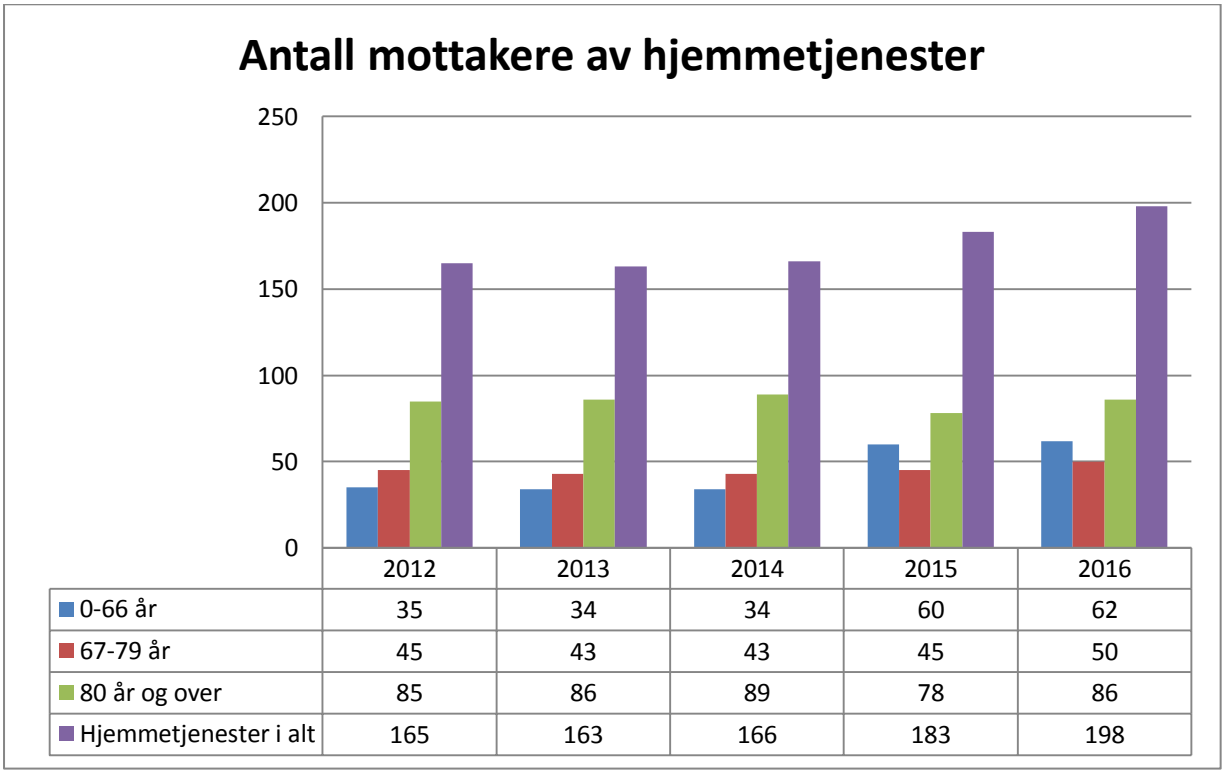

	2012	2013	2014	2015	2016
0-66 år	35	34	34	60	62
67-79 år	45	43	43	45	50
80 år og over	85	86	89	78	86
Hjemmetjenester i alt	165	163	166	183	198

Utviklingen i mottakere av hjemmetjenester har vært gradvis økende siden 2013. Det er økning i alle aldersgruppene fra 2015 til 2016.

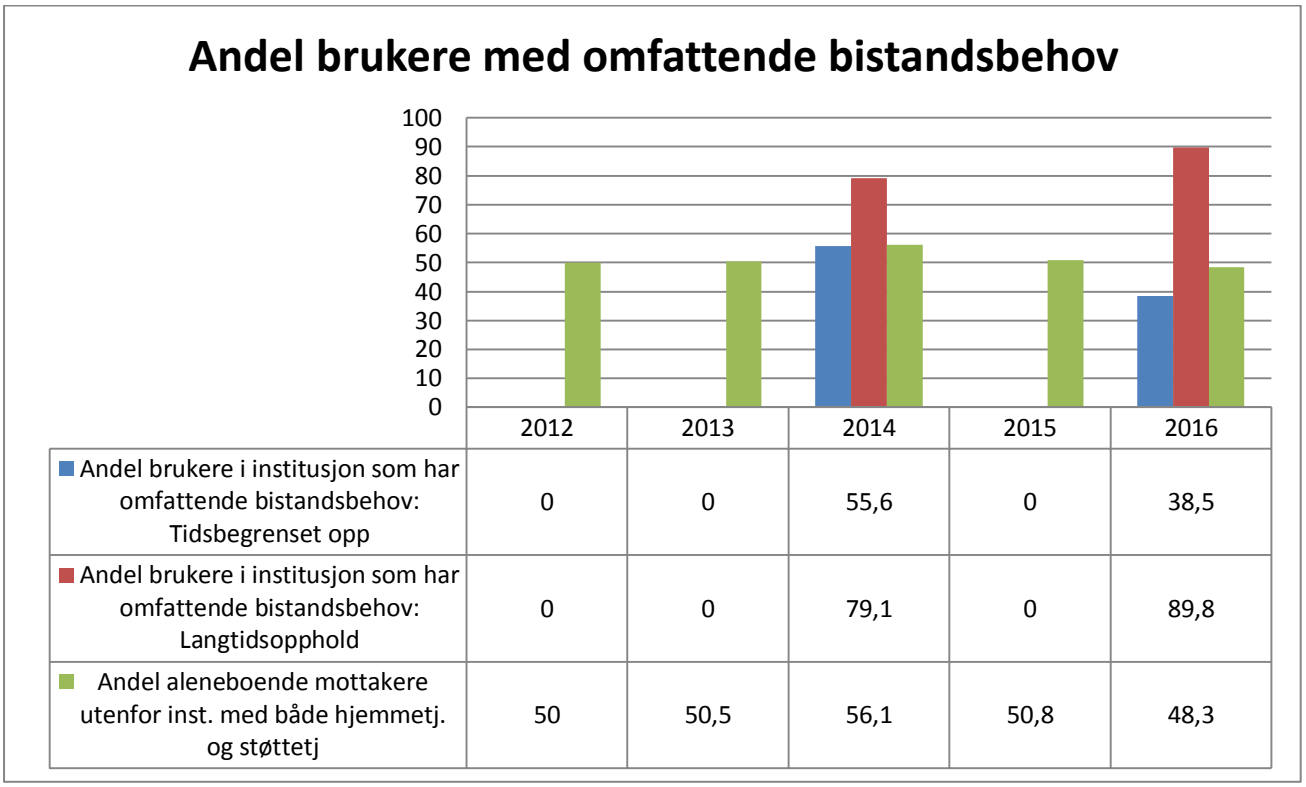

	2012	2013	2014	2015	2016
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opp	0	0	55,6	0	38,5
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold	0	0	79,1	0	89,8
Andel aleneboende mottakere utenfor inst. med både hjemmetj. og støttetj	50	50,5	56,1	50,8	48,3

Andelen brukere med omfattende bistandsbehov har utviklet seg som vist i tabellen. Oversikten blir noe ufullstendig da det for noen år ikke finnes rapporterte tall i KOSTRA. Dette skyldes at SSB ikke publiserer tall dersom det er mindre en 5 mottakere av den aktuelle tjenesten.

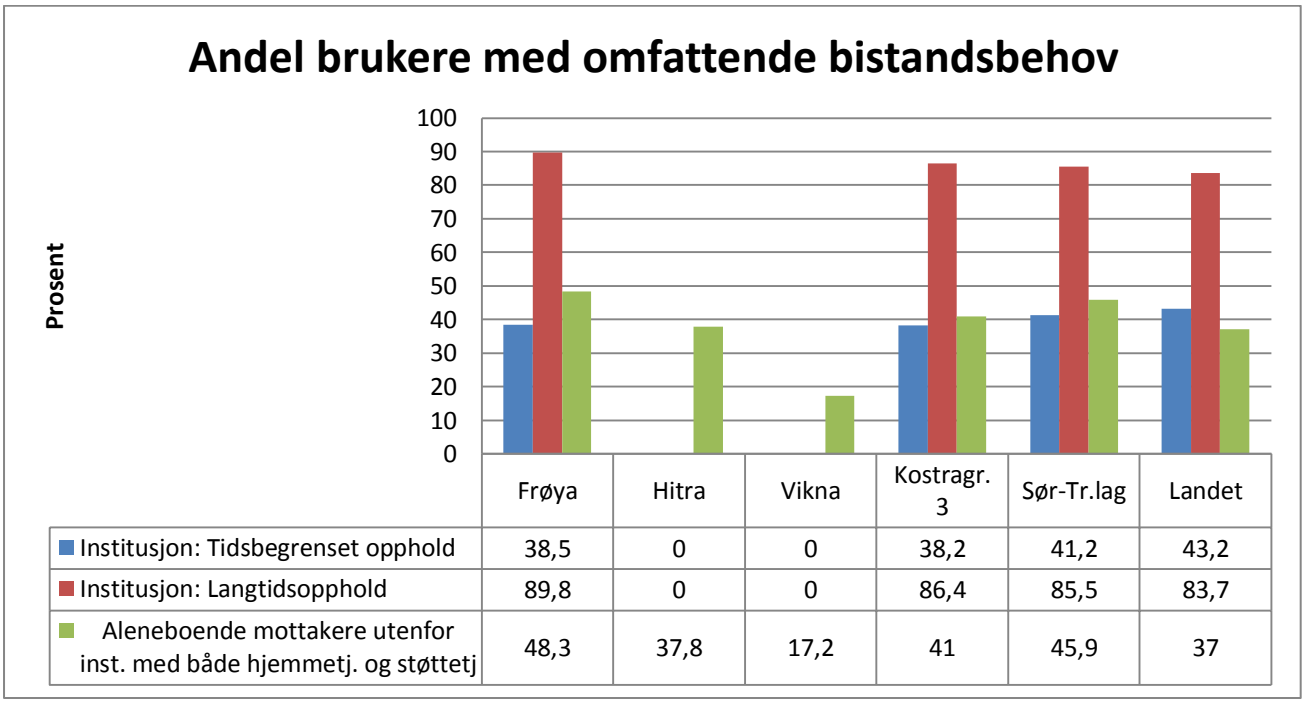

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Institusjon: Tidsbegrenset opphold	38,5	0	0	38,2	41,2	43,2
Institusjon: Langtidsopphold	89,8	0	0	86,4	85,5	83,7
Aleneboende mottakere utenfor inst. med både hjemmetj. og støttetj	48,3	37,8	17,2	41	45,9	37

Av tabellen ser vi at Frøya har høyeste andel langtidsopphold i institusjon og aleneboende mottakere utenfor institusjon med både hjemmetjeneste og støttetjenester.

9.5 Kvalitet

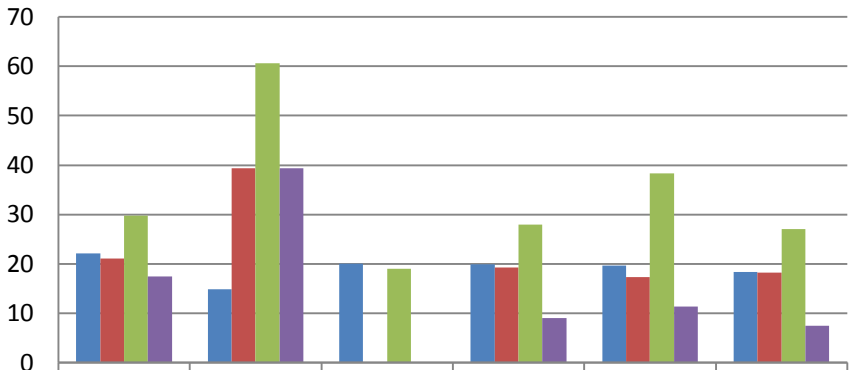

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	22,1	14,8	20	19,9	19,6	18,3
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold	21,1	39,4	0	19,3	17,3	18,2
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	29,8	60,6	19	27,9	38,3	27,1
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	17,5	39,4	0	9	11,4	7,5

Frøya har forholdsvis god dekning på andel plasser sammenlignet med resten. Hitra har vesentlig høyere dekning hvis man ser bort fra plasser i institusjon i prosent av innbyggere over 80 år.

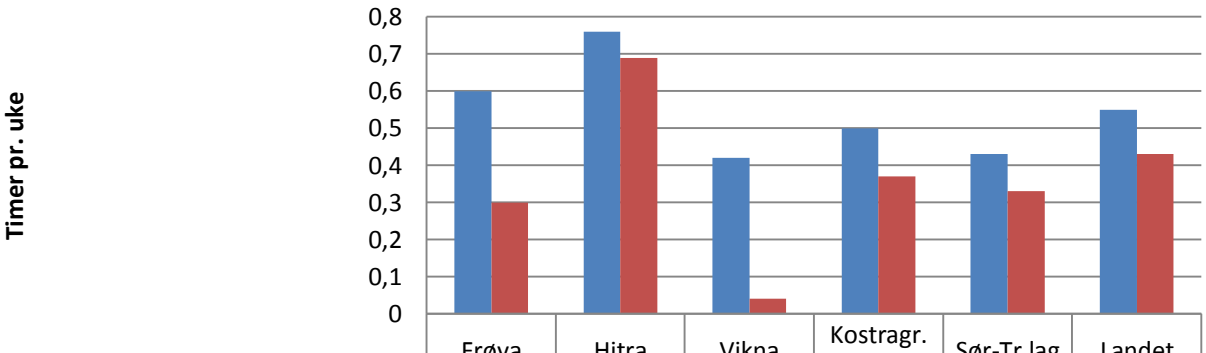

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,6	0,76	0,42	0,5	0,43	0,55
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,3	0,69	0,04	0,37	0,33	0,43

Frøya og Hitra har en del mer legetimer per uke per beboer enn resten av gruppen, mens Frøya har lavest dekning på fysioterapitimer per uke per beboer. På Frøya er lege til stede på sykehjemmet 37t/uken, ikke bare tilgjengelig. Lege gjennomfører visitt, undervisning etc.

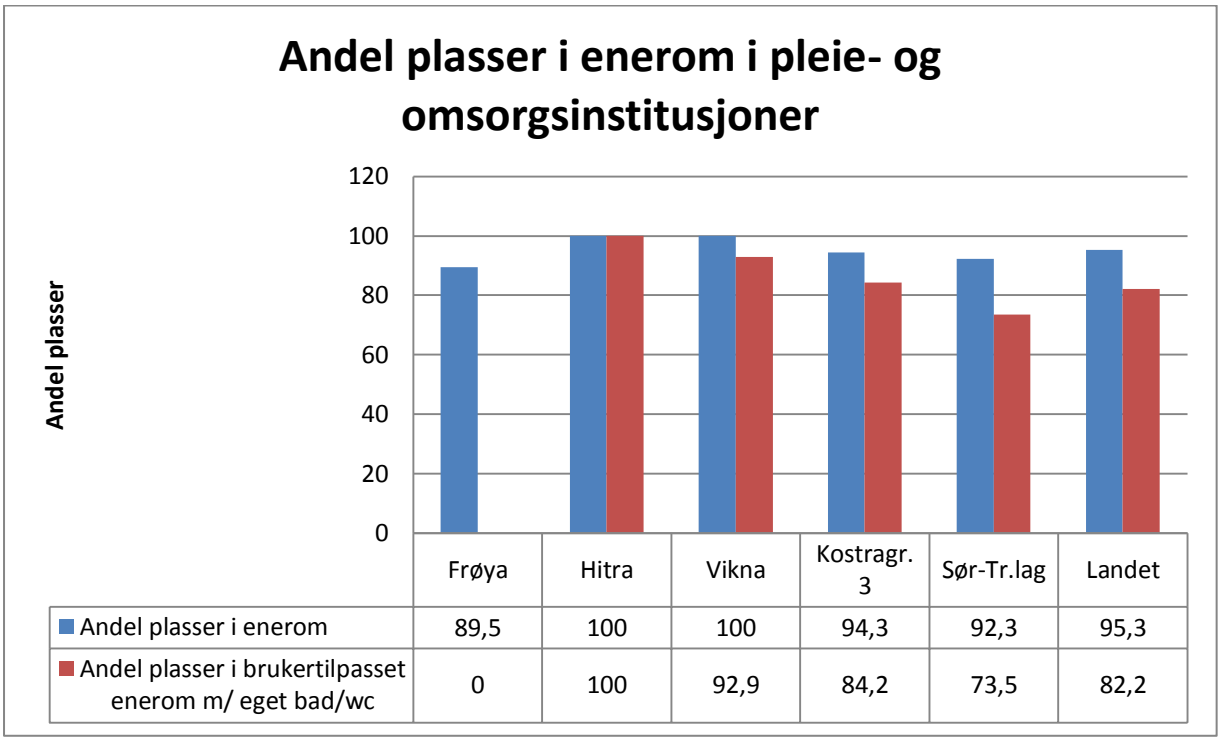

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel plasser i enerom	89,5	100	100	94,3	92,3	95,3
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc	0	100	92,9	84,2	73,5	82,2

I forhold til om rommene er brukertilpassede enerom med eget WC og bad har Frøya kommune meldt inn 0 på bakgrunn av KOSTRA-veileder til skjema 5.

I følge veileder til skjema 5 er følgende presisert i forhold til rom:
Rom (Bygningsmessig utforming- slik bygningen er planlagt brukt, ikke provisoriske løsninger)

Antall brukertilpassede enerom med eget WC og bad:

Det presiseres:
- Rommet skal være tilknyttet både bad og WC
- Det skal være ankomst fra rommet til bad og WC
- Både bad og WC i tillegg til rommet skal være brukertilpasset

Med «hensiktsmessig» menes at rommet skal være utformet/innredet slik at nødvendig pleie skal skje på en hensiktsmessig måte for aktuelle pasienter.

Eksempler:
1) Enerommene har bad og WC, men rommene er ikke innredet med tanke på fysiske funksjonshemming. Det er ikke uvanlig at pasientene enten er sengeliggende eller i rullestol. Da må vedkommende bruke bad på gangen istedenfor det på rommet. Disse rommene skal IKKE telles med.

2) På et sykehjem er alle rommene beregnet for en beboer, og de er brukertilpasset. Bad og WC er plassert mellom to rom, slik at to pasienter bruker samme bad og WC. Ingen av plassene skal telles med som brukertilpasset med eget WC og bad.

10 Kommunehelsetjeneste

10.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall nyinnskrevne gravide som har møtt til svangerskapskontroll	66	51	56	38	111
Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt	45	37	52	56	50
Antall barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	66	39	57	61	59
Antall barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	30	44	64	53	52
Antall fødte i løpet av året	53	48	60	54	58
Antall fastlegeavtaler	5	5	5	6	4
Antall åpne fastlegelister	5	2	5	5	1
Antall pasienter på fastlegeliste	4 262	4 380	4 483	4 653	3 739
Beregnet kapasitet hos fastlege	4 400	4 500	4 600	5 200	4 000
Timer pr. uke til kommunalt arbeid av fastleger	24	27	27	31	27
Antall personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid (khelse + plo)	4	9	7	6	5
Antall avtalehjemler for private fysioterapeuter, fulltid	1	..	0	0	0
Antall avtalehjemler for private fysioterapeuter, deltid (fom 40-100 prosent)	2	2	2	2	3

Fra og med 1. januar 2015 rapporteres lønnsdata, utdanning, sykefravær og andre personelldata gjennom A-ordningen. Dette medfører at tallene ikke lenger publiseres i KOSTRA og vil derfor vises som ikke rapportert i 2015. A-ordningen er en datakilde for NAV, Skatteetaten og SSB.

10.2 Prioritering

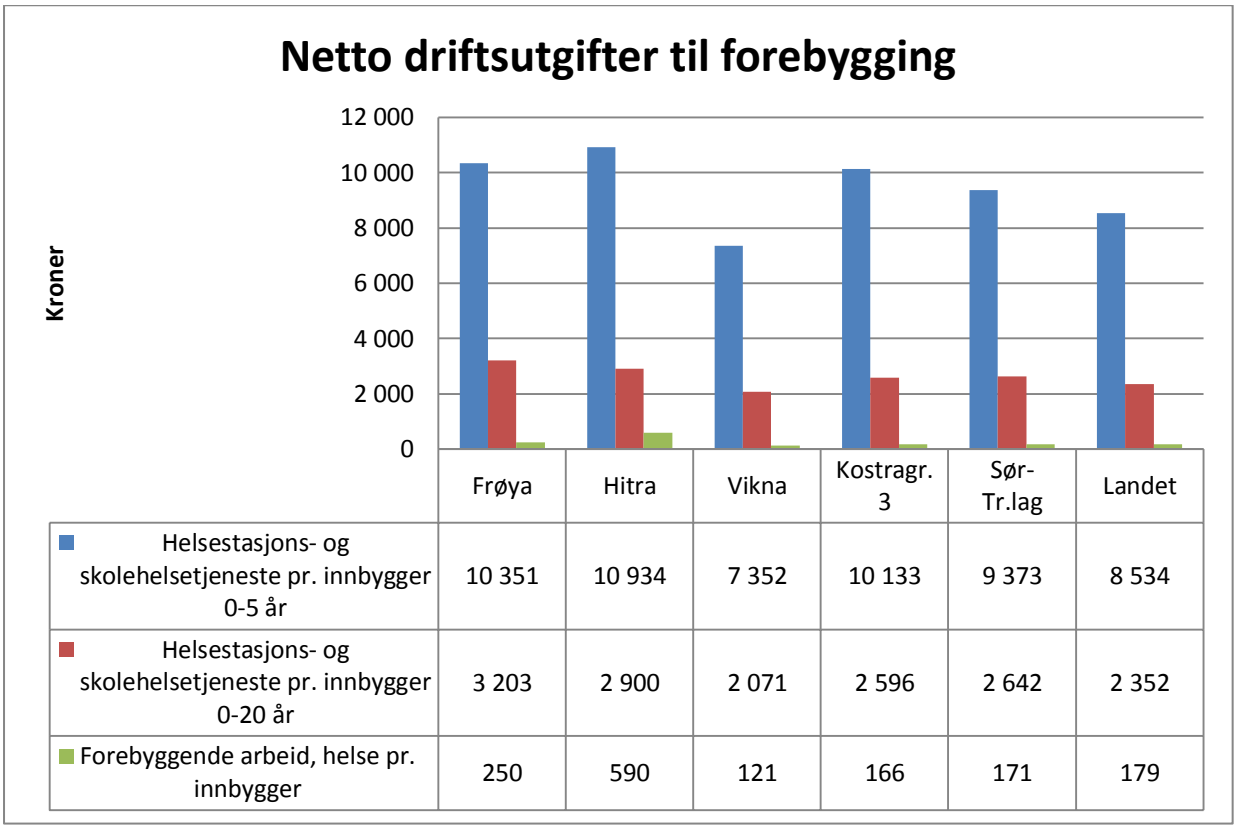

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr. innbygger 0-5 år	10 351	10 934	7 352	10 133	9 373	8 534
Helsestasjons- og skolehelsetjeneste pr. innbygger 0-20 år	3 203	2 900	2 071	2 596	2 642	2 352
Forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	250	590	121	166	171	179

Til forebyggende helsearbeid i helsestasjon og skolehelsetjenesten er det noe variasjon mellom sammenligningskommunene. Vi ser at Frøya kommune prioriterer mest til denne tjenesten per innbygger 0-20 år.

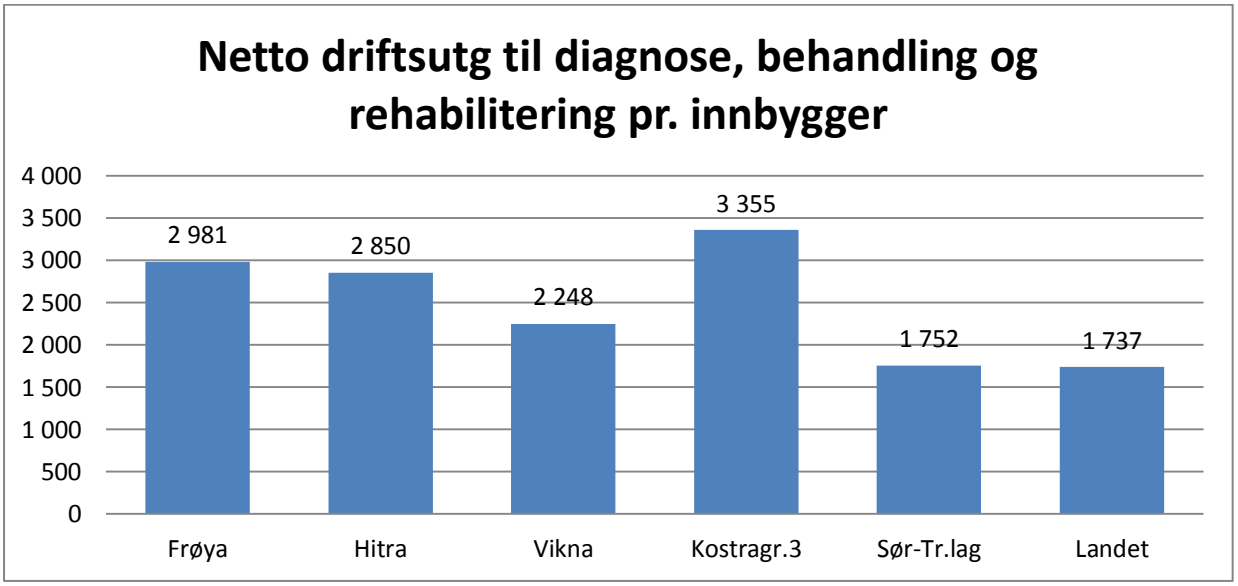

Frøya kommune sammen med Kostragruppe 3 bruker mest til diagnose, behandling og rehabilitering sammenlignet med resten av gruppen. Dette er i all hovedsak kostnader til kommunelegene, legevakt og fysio-/ergoterapi.

10.3 Dekningsgrad

Nøkkeltallene for årsverk i kommunehelsetjenesten er små tall målt per 10 000 innbyggere. Nøkkeltallene er derfor følsomme for små endringer i grunnlagstall. Vakanse i en stilling vil gjøre store utslag. Gruppesnittene er derfor sikrere sammenligningsgrunnlag enn enkeltkommuner.

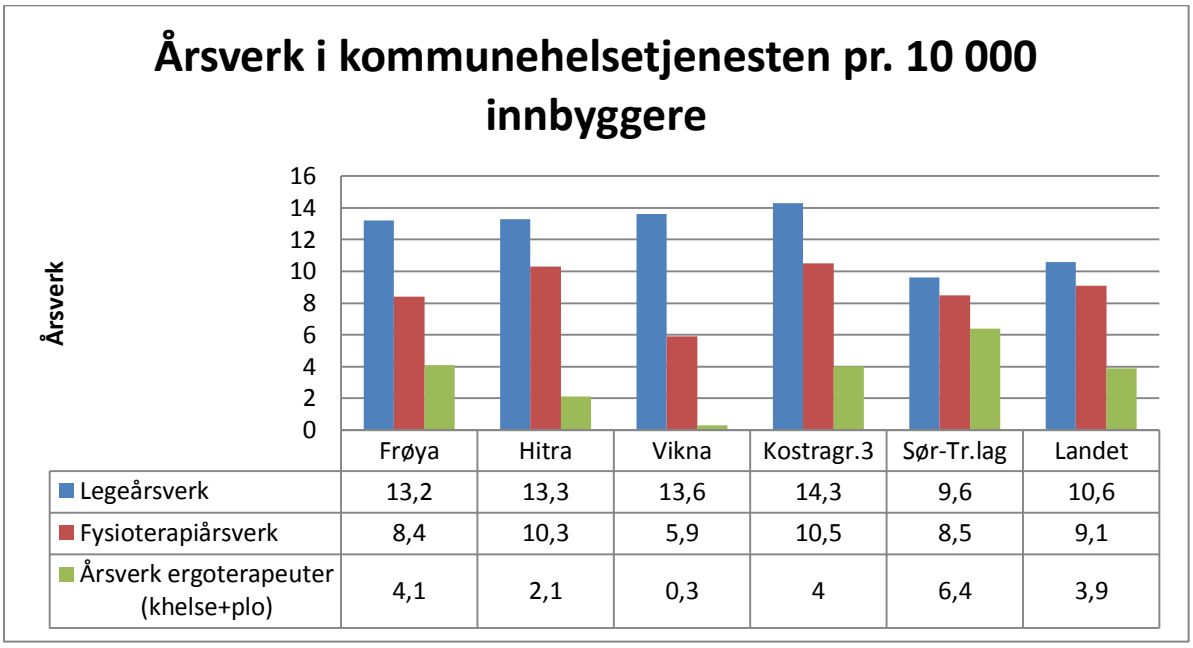

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Legeårsverk	13,2	13,3	13,6	14,3	9,6	10,6
Fysioterapiårsverk	8,4	10,3	5,9	10,5	8,5	9,1
Årsverk ergoterapeuter (khelse+plo)	4,1	2,1	0,3	4	6,4	3,9

Frøya er på snittet med kommunene for legeårsverk og ligger godt over fylket og landet. Frøya og Vikna har lavest dekning av fysioterapeuter. Frøya har relativt god dekning av ergoterapeuter.

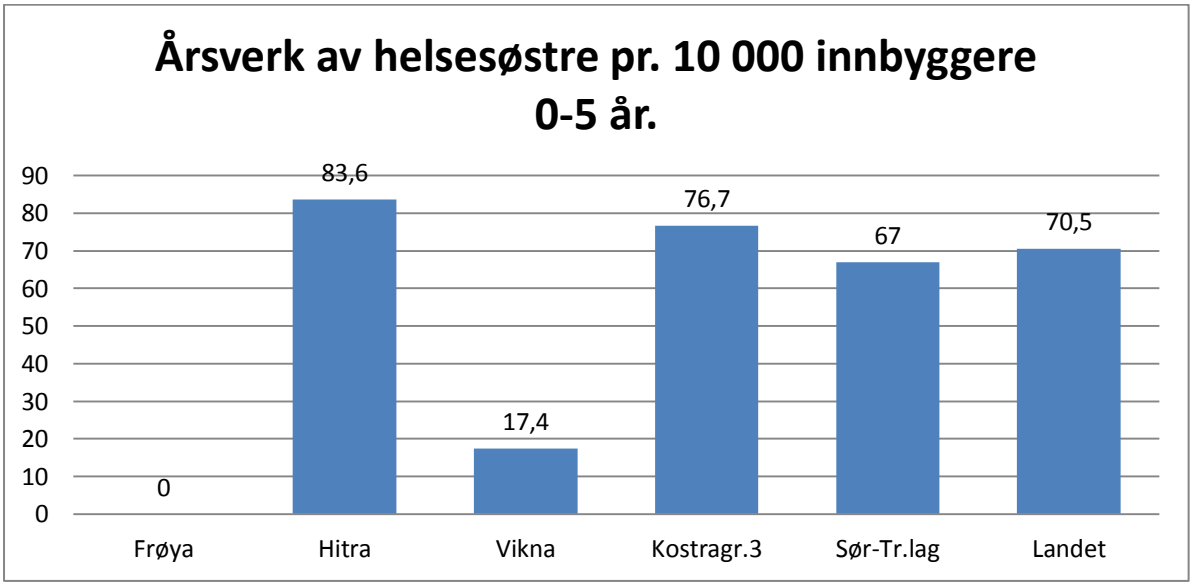

Indikatoren viser dekningen av helsesøstre til skolehelse- og helsestasjonstjenesten målt i antall beregnede årsverk i forhold til antall barn i aldersgruppen 0-5 år. Frøya har ingen dekning av årsverk til denne tjenesten i 2016.

10.3.1 Fastlegene

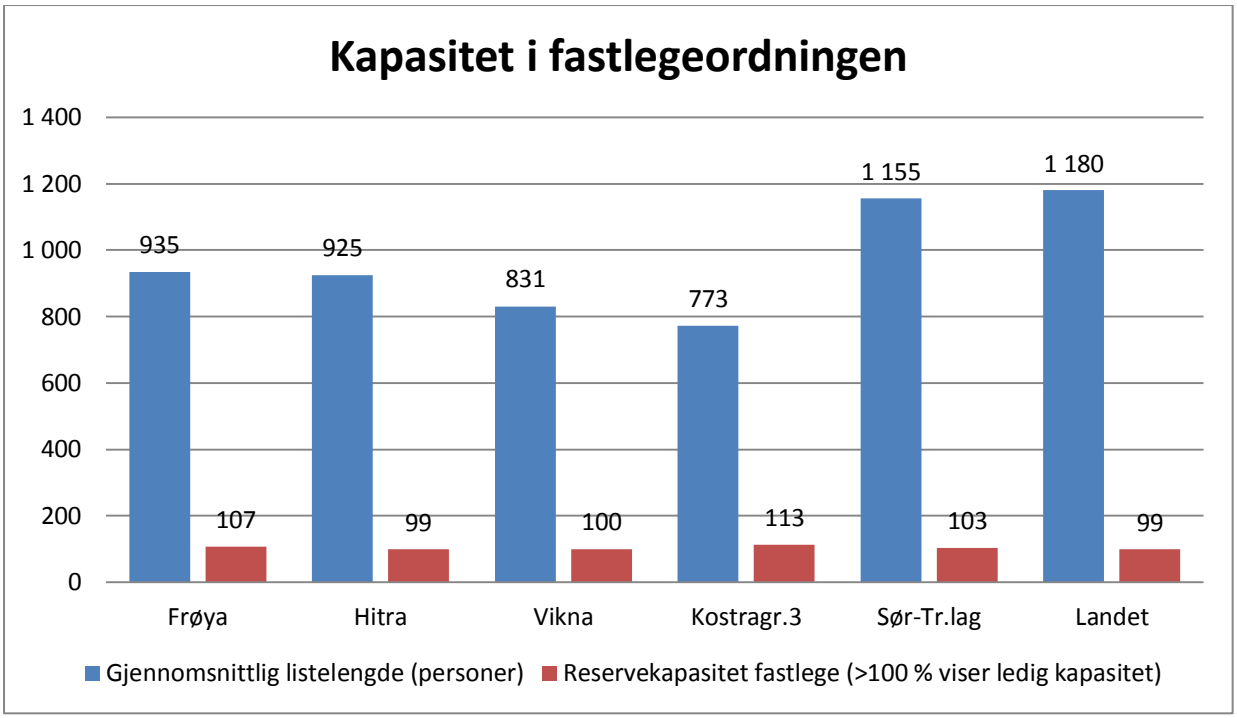

Frøya har lengste listelengde blant fastlegene bortsett fra fylket og landet. Vi ser også at Frøya ikke har ledig reservekapasitet.

10.4 Kvalitet

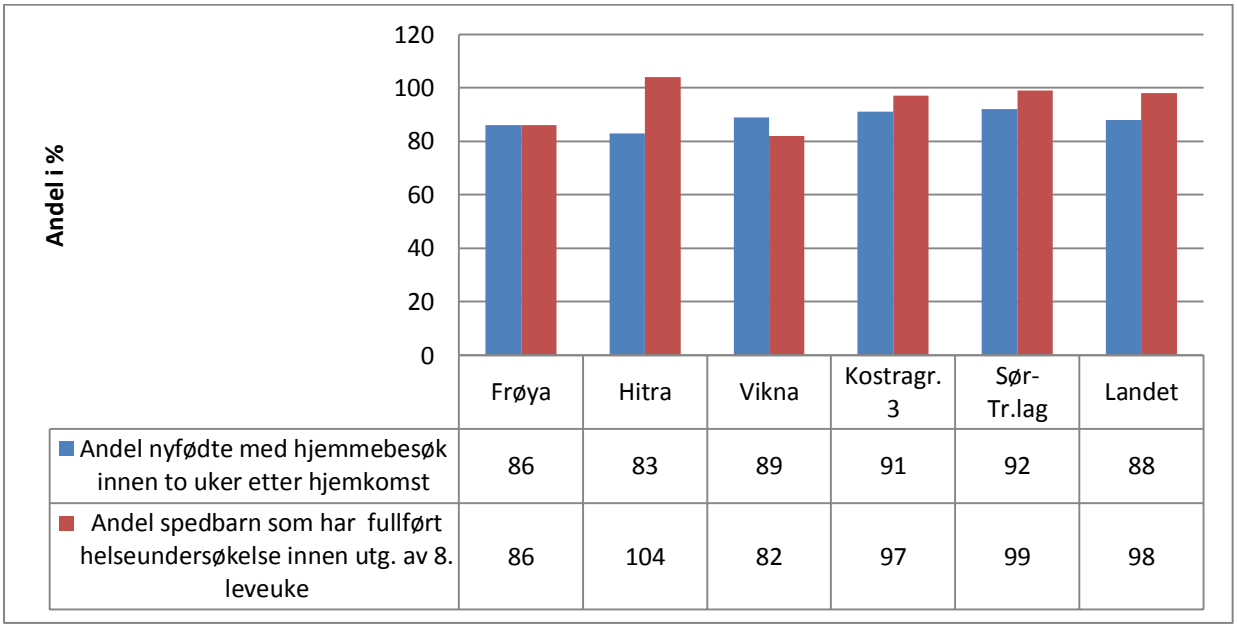

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	86	83	89	91	92	88
Andel spedbarn som har fullført helseundersøkelse innen utg. av 8. leveuke	86	104	82	97	99	98

Tabellen viser at Frøya og Hitra har lavest dekning på hjemmebesøk og Frøya og Vikna har lavest dekning på helseundersøkelse innen utgangen av 8. leveuke. Andel over 100 % skyldes nyfødte med annen bostedskommune.

11 Sosialtjeneste og sysselsetting

11.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Sosialhjelpsmottakere	81	89	96	98	117
Sosialhjelpsmottakere i alderen 18-66 år	80	85	92	97	115
Sosialhjelpsmottakere i alderen 18-24 år	28	31	28	26	28
Sosialhjelpsmottakere med forsørgerplikt for barn under 18 år	24	24	24	19	28
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned (måneder)	7 296	7 814	8 994	9 961	9 122
Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)	3	2	3	3	3
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år (måneder)	3	2	3	3	3
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år (måneder)	3	3	3	3	3
Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (måneder)	4	3	4	3	4
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	9	5	10	15	19
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	33	23	28	48	50
Sosialhjelpsmottakere med trygd/pensjon som hovedinntektskilde	22	35	37	26	29
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntektskilde	13	15	14	11	16
Sosialhjelpsmottakere med andre inntekter som hovedinntektskilde	13	16	17	13	22
Sosialhjelpsmottakere med heltid som arbeidssituasjon	9	11	10	4	5
Sosialhjelpsmottakere med deltid som arbeidssituasjon	8	7	9	11	15
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsledig som arbeidssituasjon	41	41	44	40	49
Sosialhjelpsmottakere med ikke arbeidssøker som arbeidssituasjon	10	16	19	17	19
Sosialhjelpsmottakere med kurs gjennom introduksjonsordning som arbeidssituasjon	0	0	0	18	16
Stønadssats per måned for enslige	5 373	5 500	5 600	5 700	5 850
Stønadssats per måned for ektepar/samboere	8 924	9 100	9 300	9 500	9 750
Stønadssats per måned for personer i bofellesskap	4 462	4 550	4 650	4 750	4 850
Tilleggssats per måned for ett barn i alderen 0 - 5 år	2 049	2 100	2 150	2 200	2 250
Tilleggssats per måned for ett barn i alderen 6 - 10 år	2 724	2 800	2 850	2 900	2 950
Tillegg per måned for ett barn i alderen 11 - 17 år	3 415	3 500	3 600	3 700	3 800

11.2 Prioritering

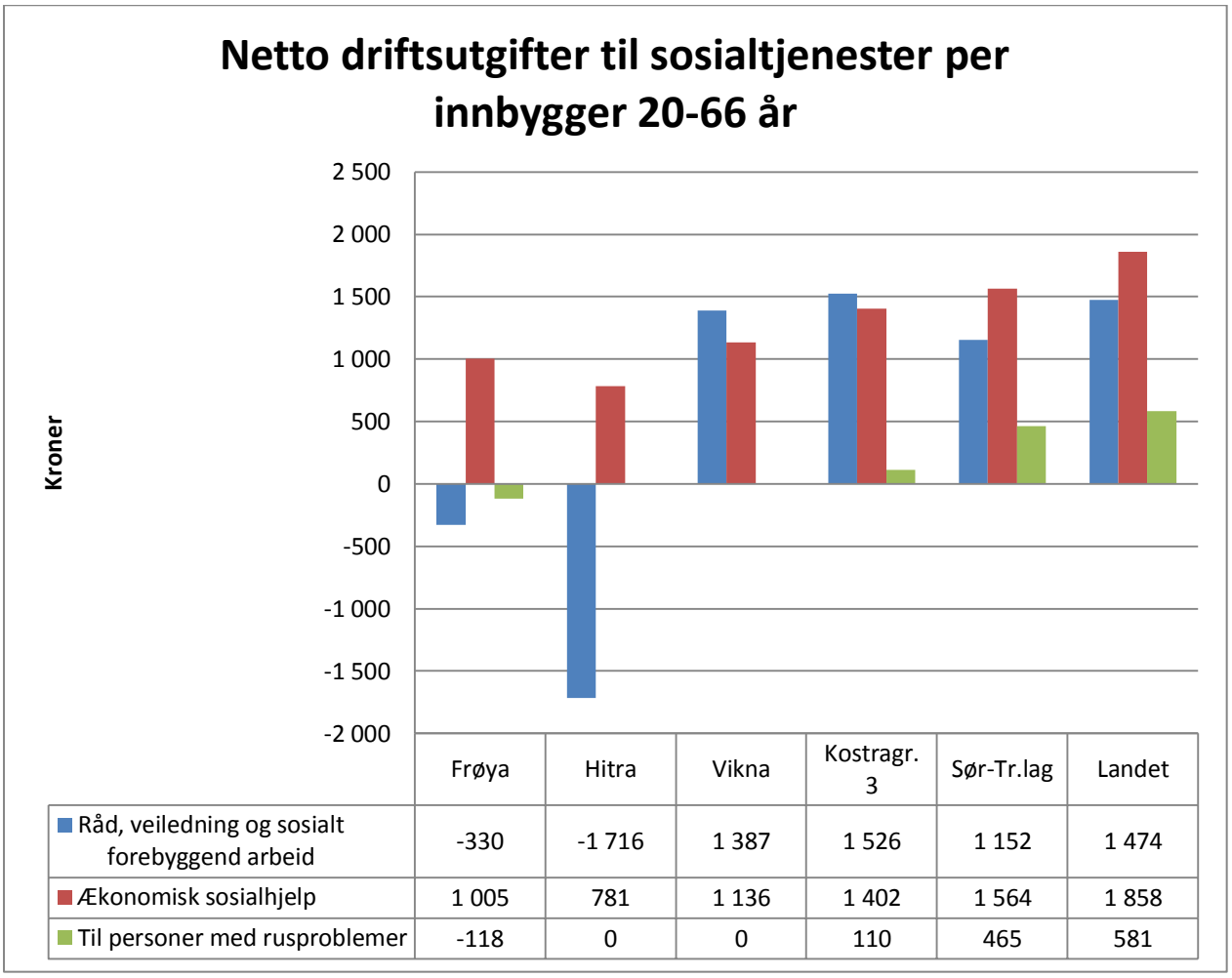

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr. 3	Sør-Tr.lag	Landet
Råd, veiledning og sosialt forebyggend arbeid	-330	-1 716	1 387	1 526	1 152	1 474
Økonomisk sosialhjelp	1 005	781	1 136	1 402	1 564	1 858
Til personer med rusproblemer	-118	0	0	110	465	581

Frøya og Hitra har lave kostnader til sosialtjenester i forhold til resten i sammenligningsgruppen. Dette kan tyde på at det er lite sosiale utfordringer i kommunen i forhold til resten i gruppen.

Netto driftsutgifter til sosialtjenester pr. innbygger 20-66 år	2012	2013	2014	2015	2016
Råd, veiledning og sosialt forebyggend arbeid	841	645	712	-48	-330
Økonomisk sosialhjelp	489	503	802	799	1 005
Tilbud til personer med rusproblemer	0	7	-40	14	-118
Totalt	**1 330**	**1 155**	**1 474**	**765**	**557**

Tabellen viser at det har vært en betydelig nedgang i utgiftene til sosialtjenester fra 2014 til 2016.

11.3 Dekningsgrad

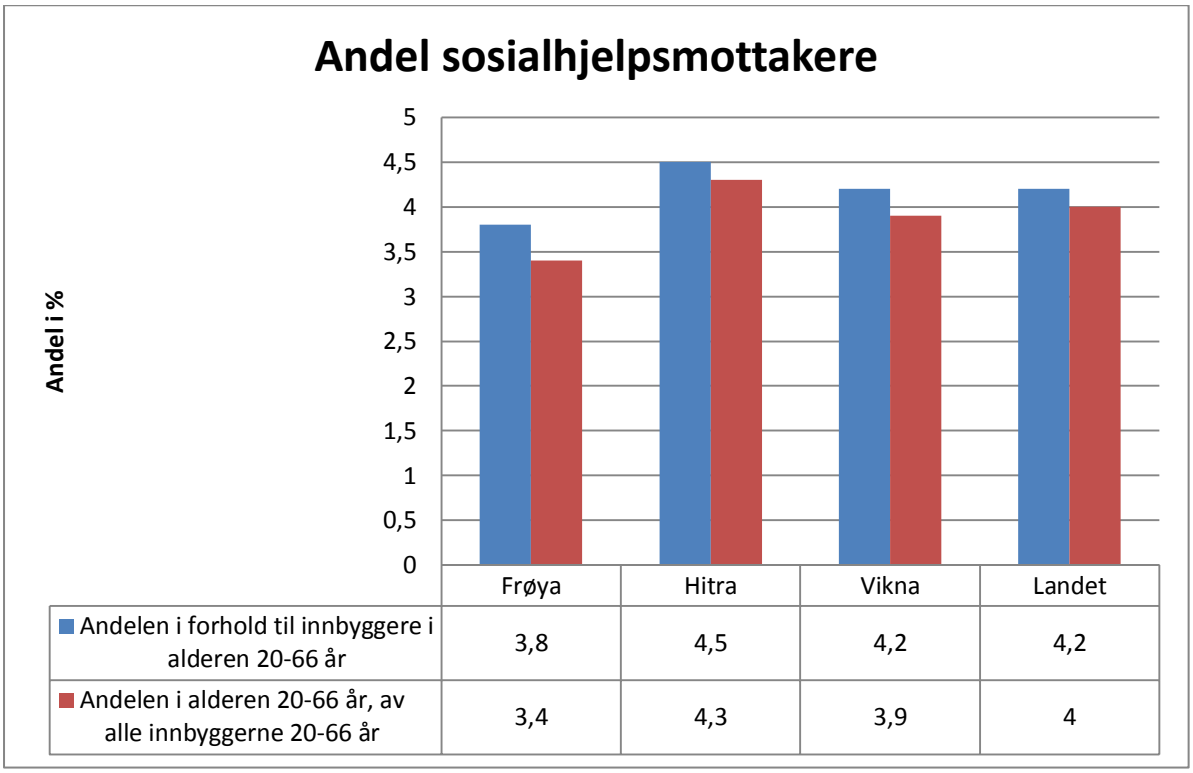

Frøya kommune har den laveste andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere 20-66 år. Dette forklarer også de lave netto driftskostnadene per innbygger 20-66 år. De aller fleste sosialhjelpsmottakere er over 20 år. Det publiseres ikke tall sosialhjelpsmottakere pr. fylke og etter KOSTRA-gruppe. Dette for å beskytte sensitive tall. Hvis én kommune i et fylke eller en KOSTRA-gruppe har et tall som er undertrykt av hensyn til sensitivitet (dvs er lavere enn 4), så kan dette tallet avsløres via fylkessummen eller sum KOSTRA-gruppe.

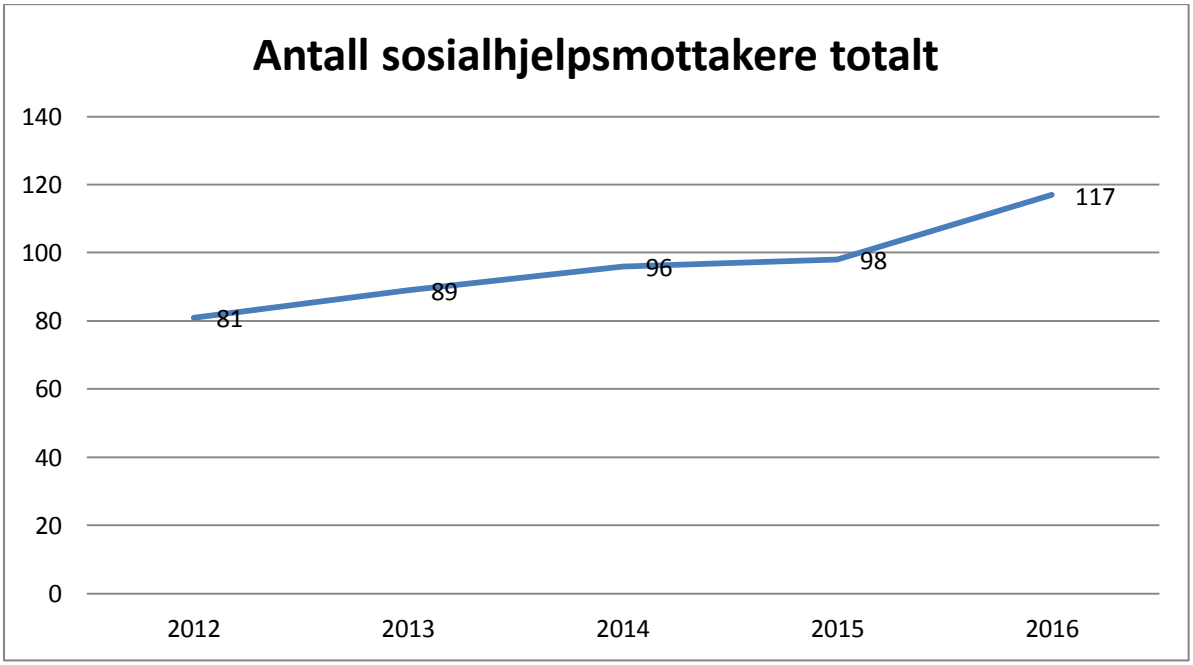

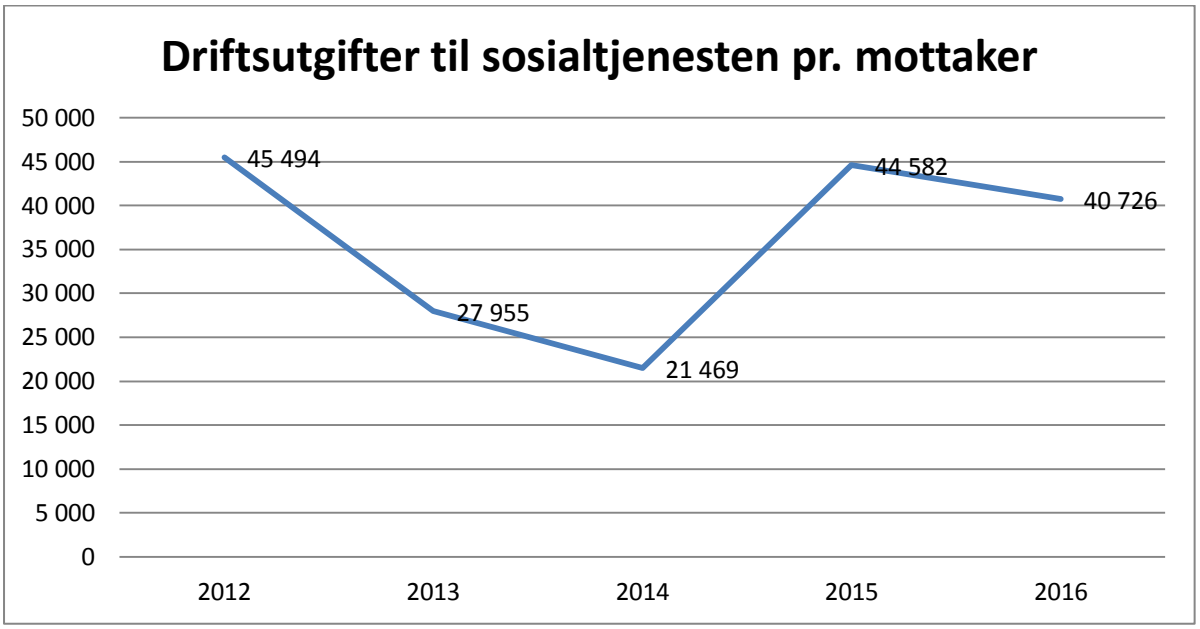

Antall sosialhjelpsmottakere hadde en betydelig nedgang fra 2012 til 2014. Driftsutgiftene ble mer enn fordoblet fra 2014 til 2015, men har hatt en nedgang fra 2015 til 2016.

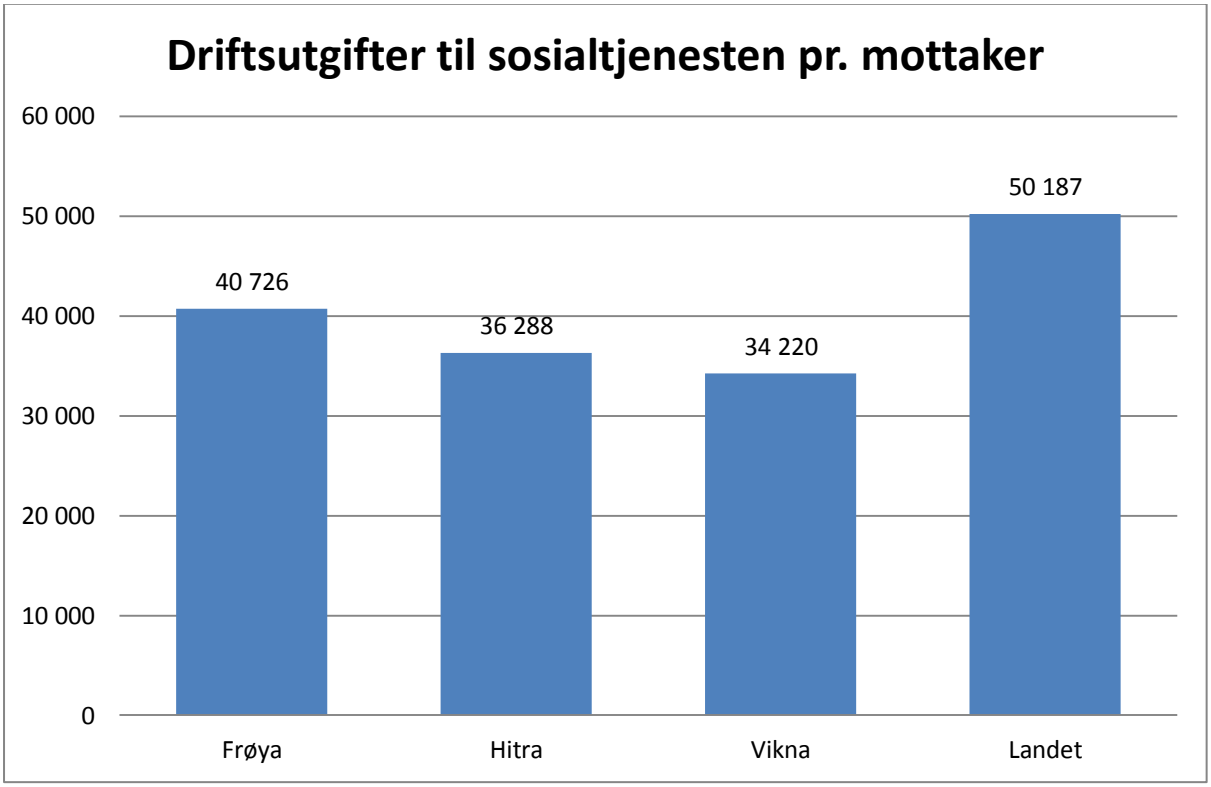

Frøya kommune har sammen med landet de høyeste driftsutgiftene til sosialtjenesten per mottaker av sosiale tjenester.

11.4 Utdypende tjenesteindikatorer

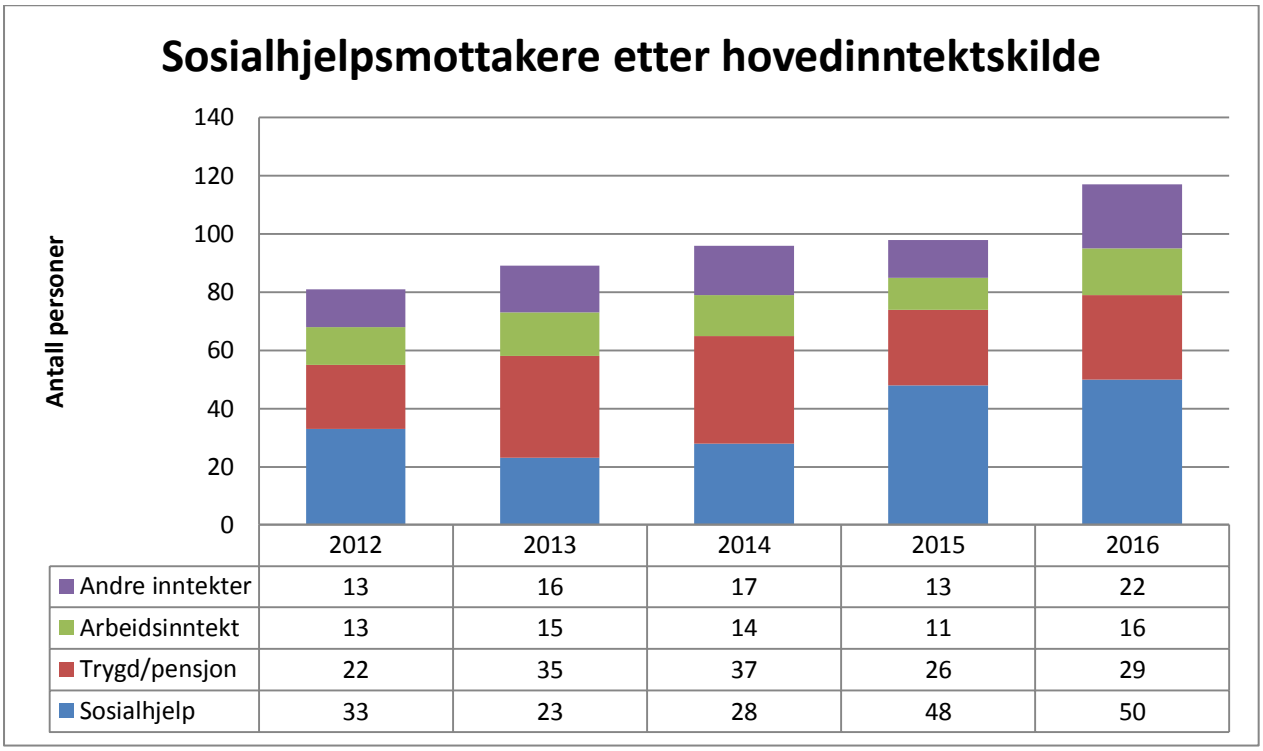

	2012	2013	2014	2015	2016
Andre inntekter	13	16	17	13	22
Arbeidsinntekt	13	15	14	11	16
Trygd/pensjon	22	35	37	26	29
Sosialhjelp	33	23	28	48	50

Vi ser at antall sosialhjelpsmottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde er mer enn doblet fra 2013 til 2016. Vi ser også en økning i antallet som har trygd/pensjon som hovedinntektskilde fra 2015 til 2016.

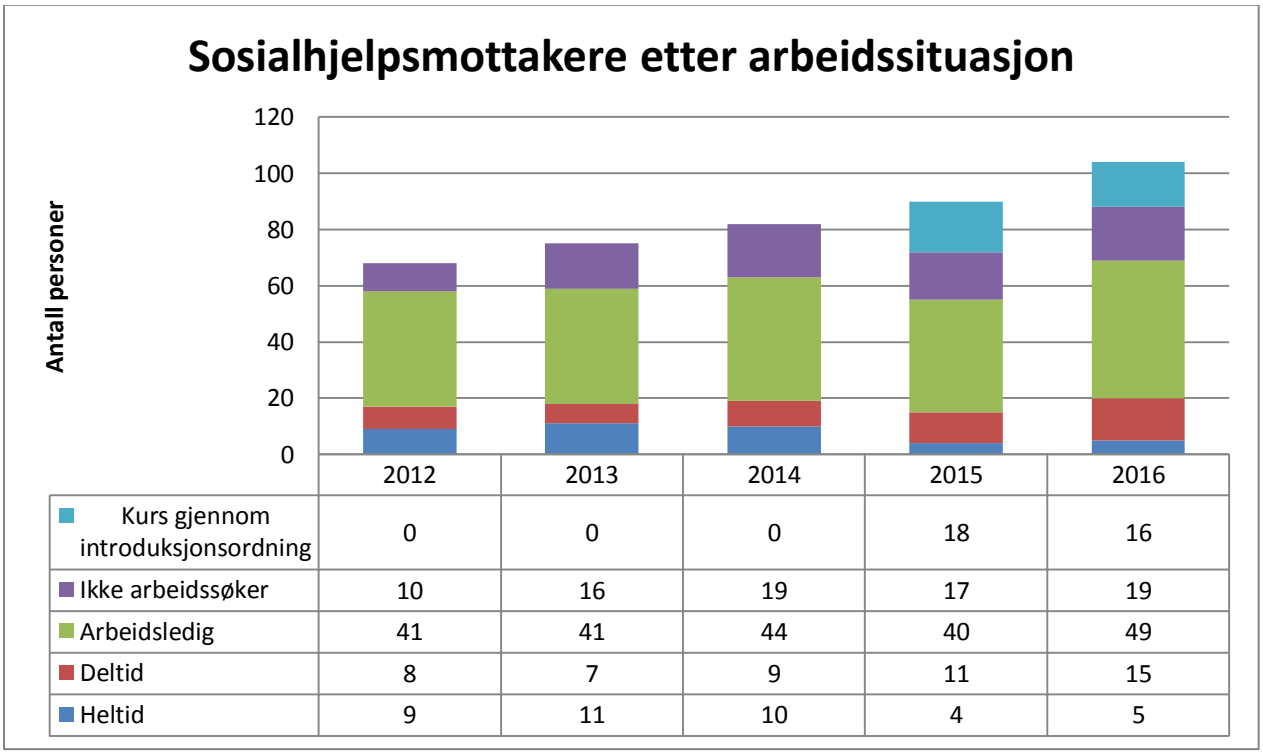

	2012	2013	2014	2015	2016
Kurs gjennom introduksjonsordning	0	0	0	18	16
Ikke arbeidssøker	10	16	19	17	19
Arbeidsledig	41	41	44	40	49
Deltid	8	7	9	11	15
Heltid	9	11	10	4	5

De største gruppene av sosialhjelpsmottakere er ikke arbeidssøkere og arbeidsledige.

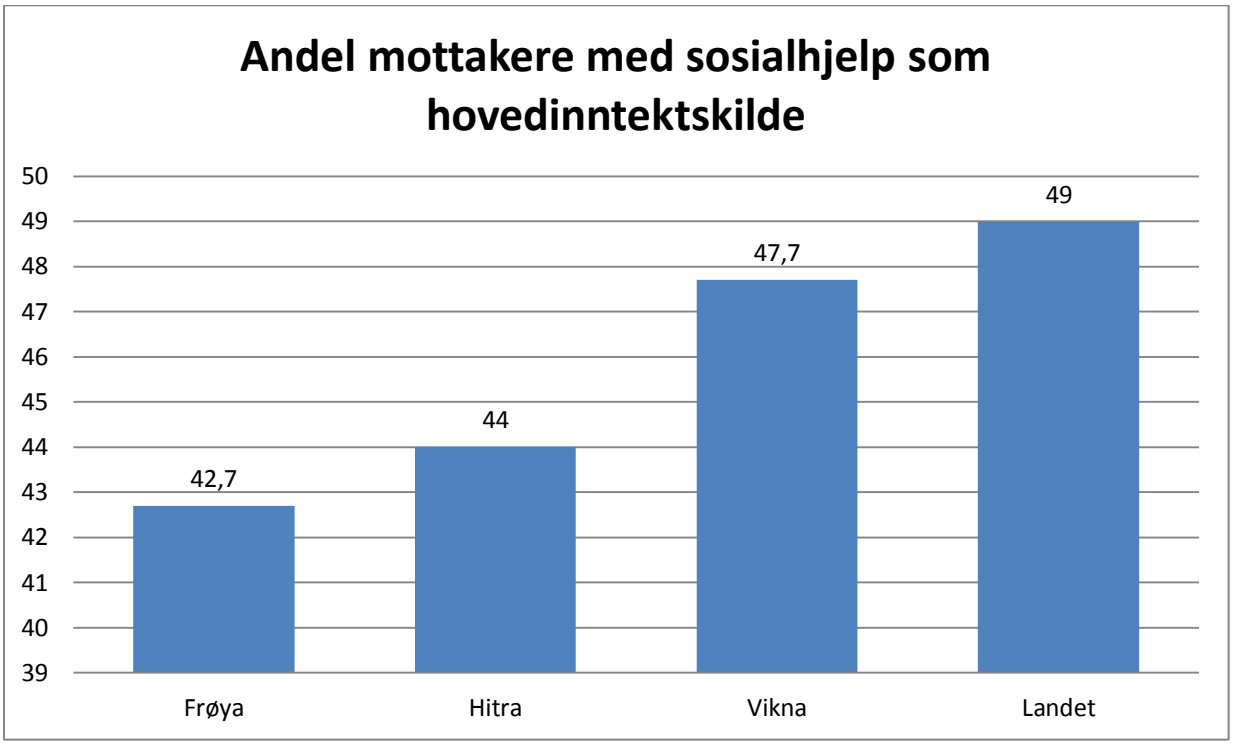

Frøya har laveste andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde sammenlignet med resten.

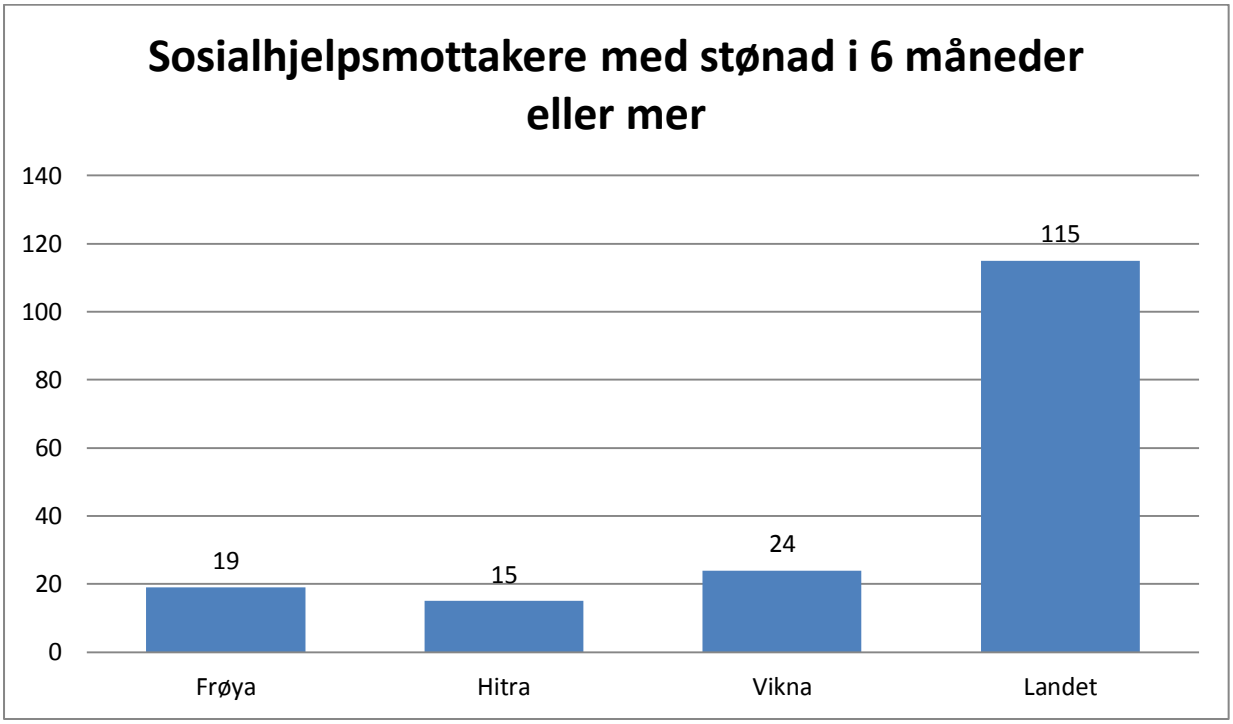

Hitra har den laveste andelen sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer. For landet er andelen over 100. Dette skjer i de tilfeller en og samme person mottar stønad i flere kommuner. Disse blir da talt som flere sosialhjelpstilfeller.

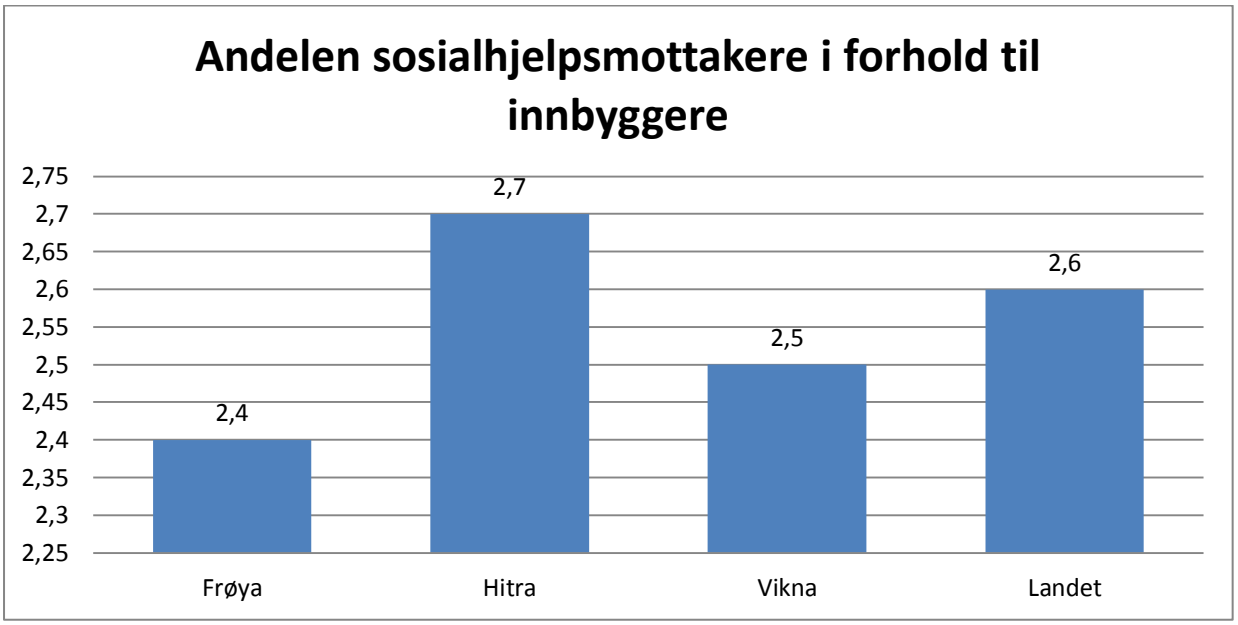

Frøya kommune har laveste andel av sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere totalt.

I følge SSB så skyldes manglende data for kostragruppe 3 og Sør-Trøndelag fylke at en eller flere kommuner ikke har rapportert inn tall, eller at utvalget av sensitive data gjør at rapporteringen kan identifisere enkeltindivider.

12 Barnevern

12.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Barn med undersøkelse eller tiltak	55	54	66	65	83
Undersøkelser i alt	29	40	46	49	67
Undersøkelser avsluttet	22	31	43	29	54
Undersøkelser som førte til tiltak	5	16	12	14	22
Undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder	5	8	20	3	16
Barn med tiltak i løpet av året	32	36	37	33	46
Barn med bare hjelpetiltak i løpet av året	22	26	27	26	37
Barn med omsorgstiltak i løpet av året	10	10	10	7	9
Barn med tiltak som ikke er plassert av barnevernet	21	24	24	19	31
Barn med tiltak som er plassert av barnevernet	11	12	13	14	15
Barn med tiltak per 31.12	27	28	27	23	32
Barn med hjelpetiltak per 31.12	17	19	20	16	23
Barn med omsorgstiltak per 31.12	10	9	7	7	9
Sum stillinger i alt	4,5	3,5	4,5	4	5,5
Stillinger med fagutdanning	4	3	4	3,5	5
Antall barn 0-17 år	973	961	957	976	987

Frøya kommune hadde frem til 1. april 2016 interkommunalt samarbeid med Hitra innen barnevern.

12.2 Prioritering

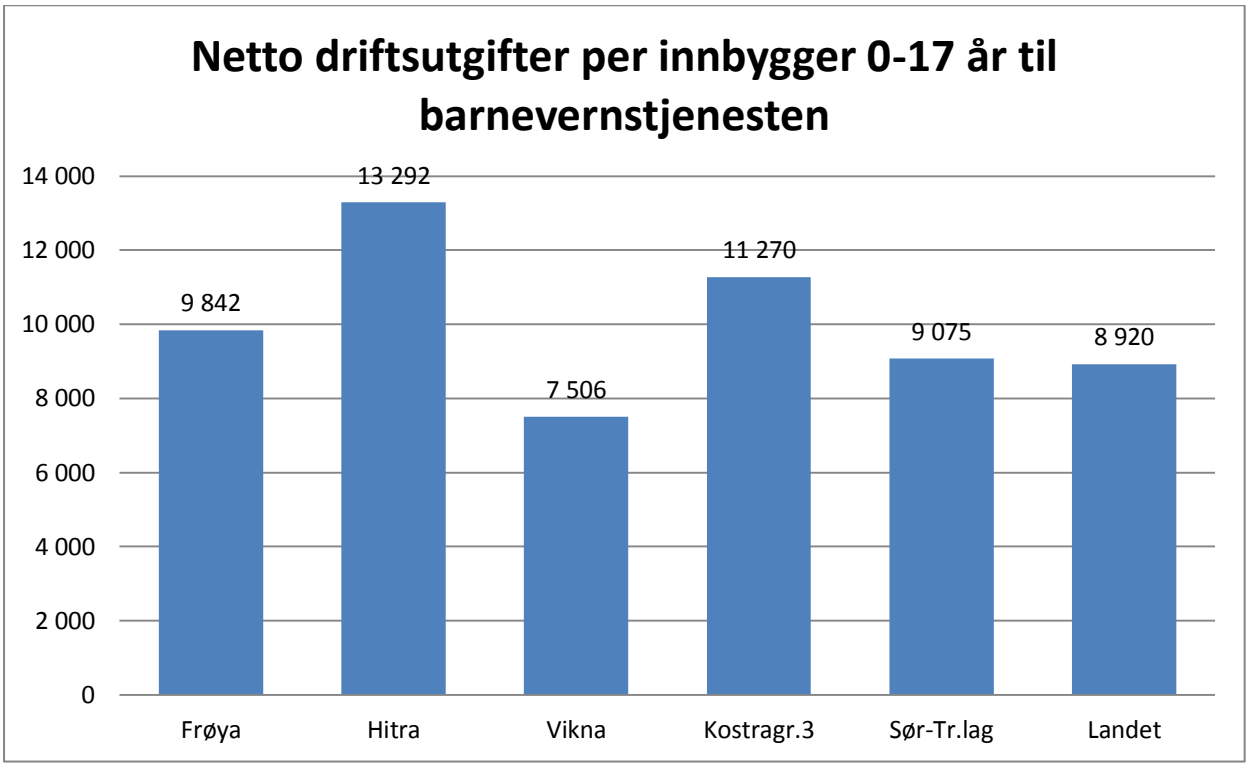

Tabellen viser at Hitra sammen kostragruppe 3 er de som bruker mest til barnevern i sammenligningsgruppen.

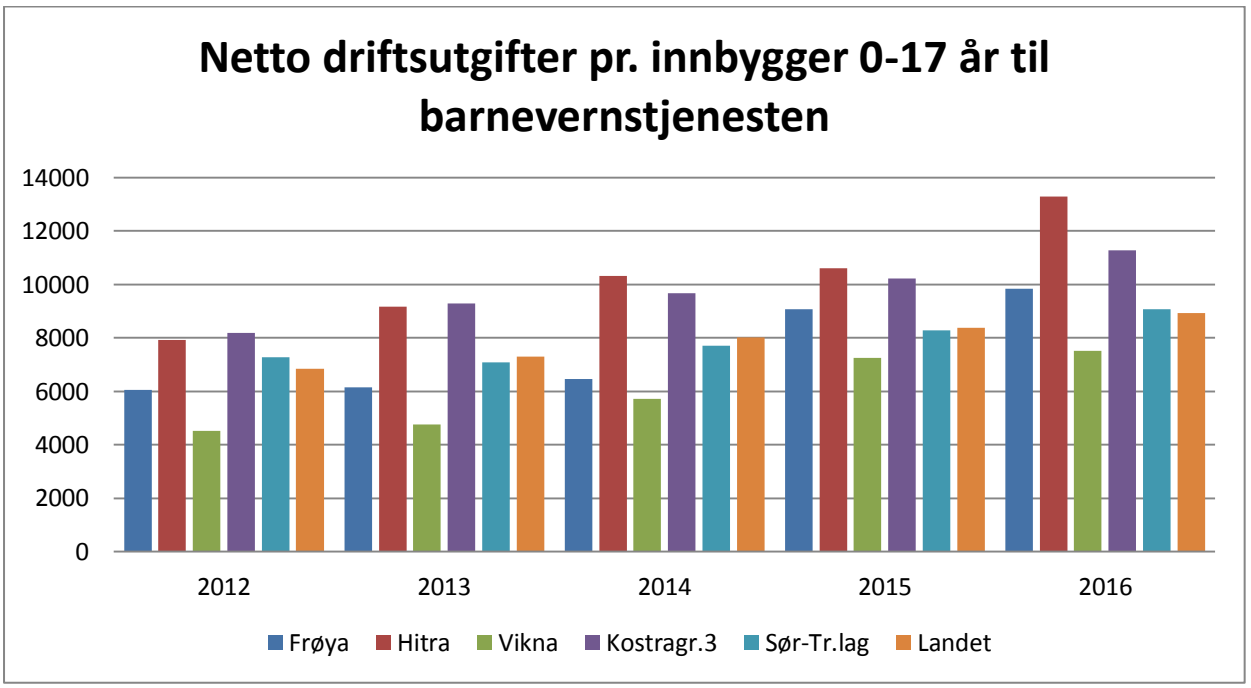

I perioden 2012-2014 har Frøya ligget i nedre sjikt, men viser en forholdsvis stor vekst i netto driftsutgifter fra 2014 til 2016. Hitra og kostragruppe 3 ligger fortsatt høyest.

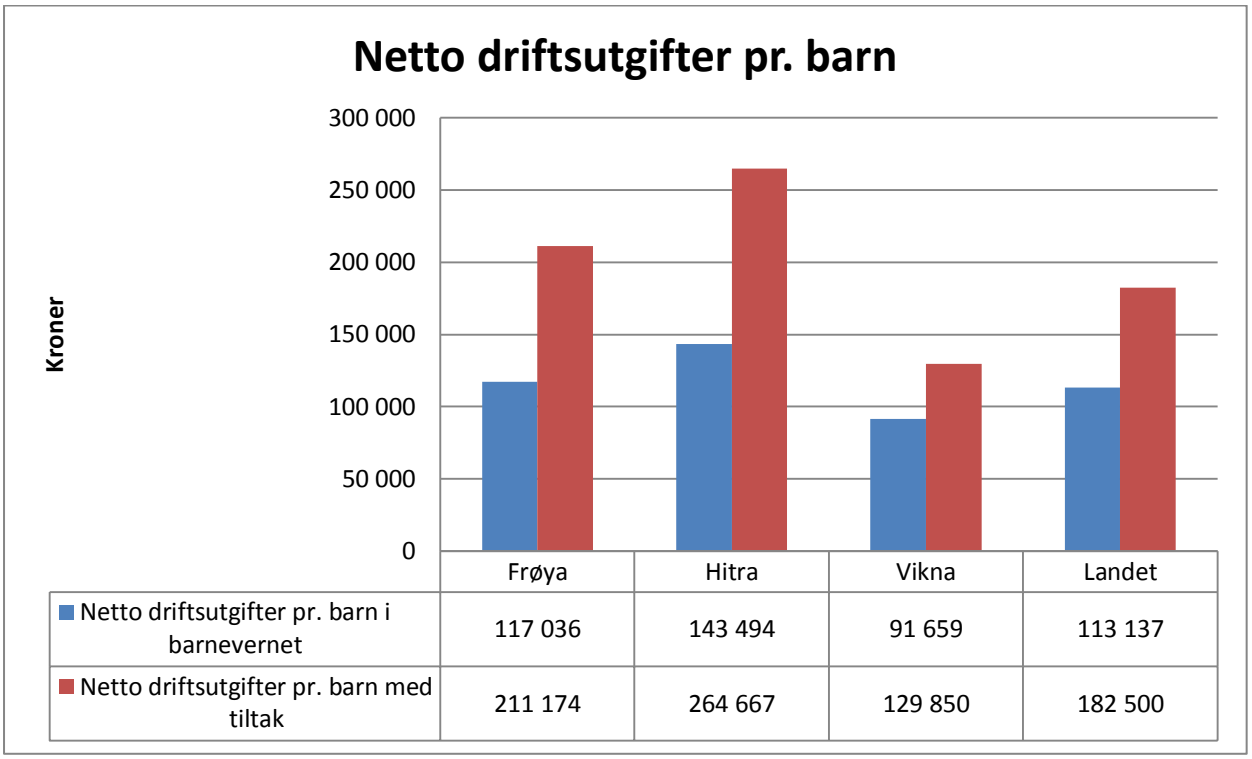

	Frøya	Hitra	Vikna	Landet
Netto driftsutgifter pr. barn i barnevernet	117 036	143 494	91 659	113 137
Netto driftsutgifter pr. barn med tiltak	211 174	264 667	129 850	182 500

Hitra har de største driftsutgiftene per barn og da spesielt for barn med tiltak.
I følge SSB så skyldes manglende data for kostragruppe 3 og Sør-Trøndelag fylke at en eller flere kommuner ikke har rapportert inn tall, eller at utvalget av sensitive data gjør at rapporteringen kan identifisere enkeltindivider.

12.2.1 Fordeling av kostnader i barnevernet

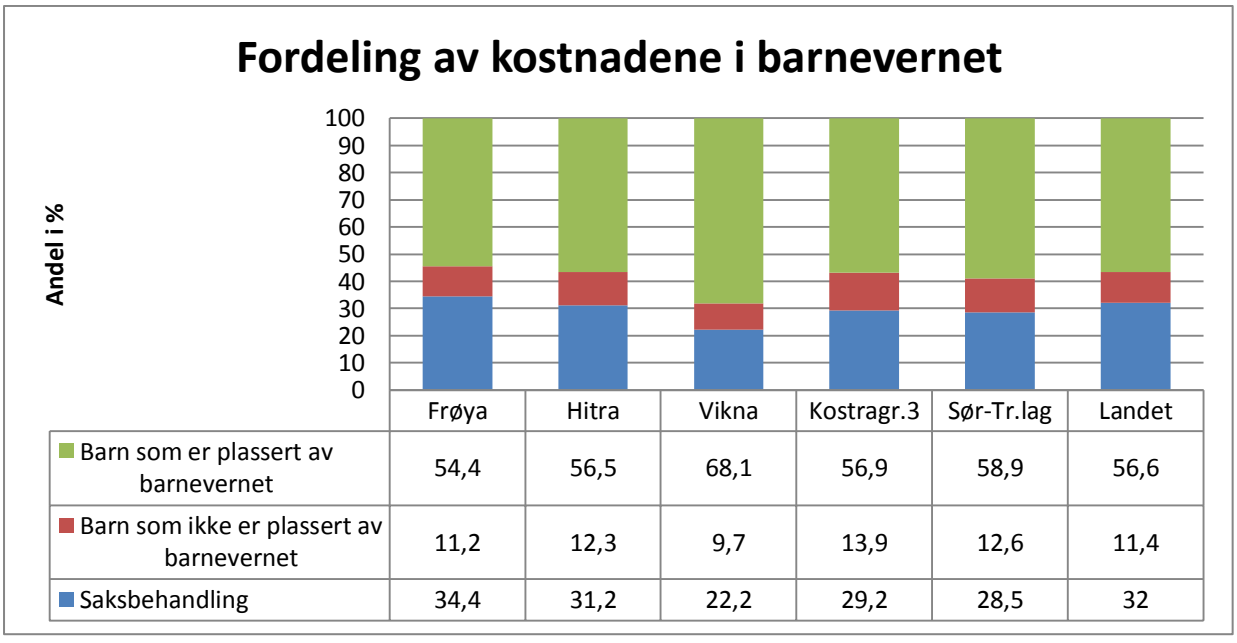

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Barn som er plassert av barnevernet	54,4	56,5	68,1	56,9	58,9	56,6
Barn som ikke er plassert av barnevernet	11,2	12,3	9,7	13,9	12,6	11,4
Saksbehandling	34,4	31,2	22,2	29,2	28,5	32

Kostnadsfordelingen henger sammen med både antall barn i barnevernet og hvilke tiltak som er satt inn. Andelen til saksbehandling vil bli høy dersom det er få barn på tiltak og lav dersom det er relativt mange barn i statlige institusjoner.

12.3 Dekningsgrad

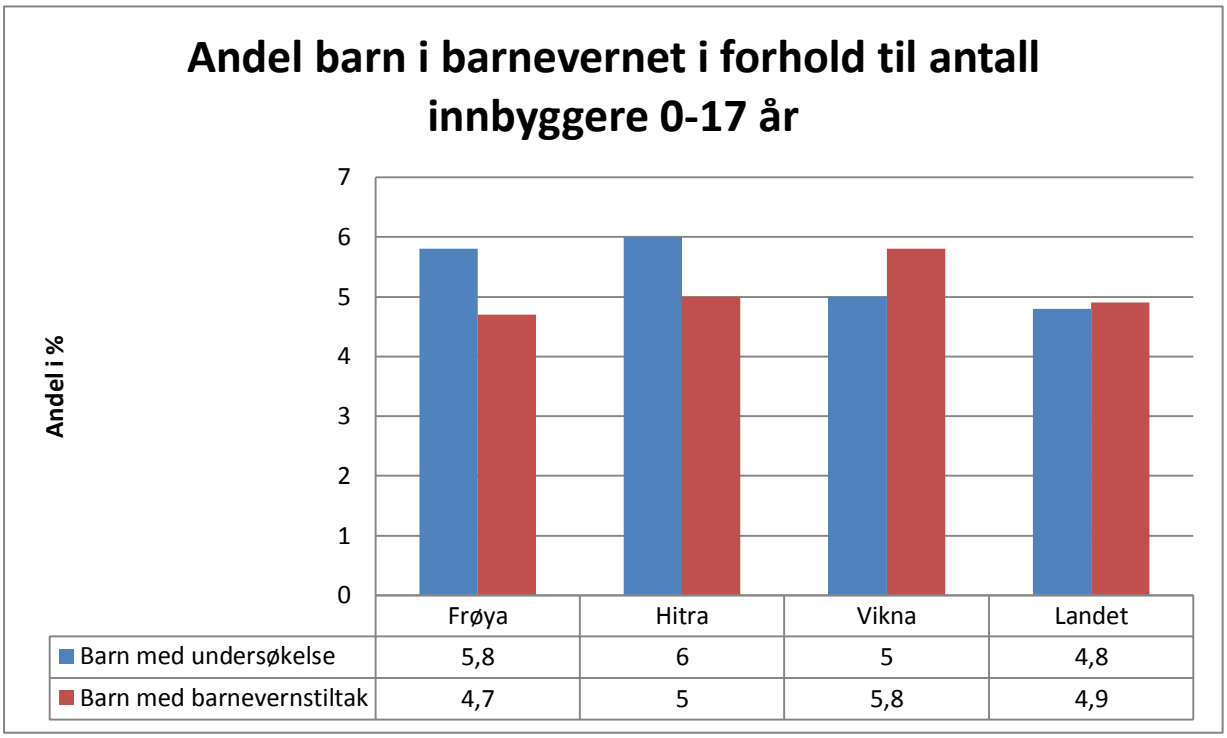

	Frøya	Hitra	Vikna	Landet
Barn med undersøkelse	5,8	6	5	4,8
Barn med barnevernstiltak	4,7	5	5,8	4,9

I Frøya kommune er det relativt få barn med barnevernstiltak og er omtrent på nivå med Hitra for barn med undersøkelse.

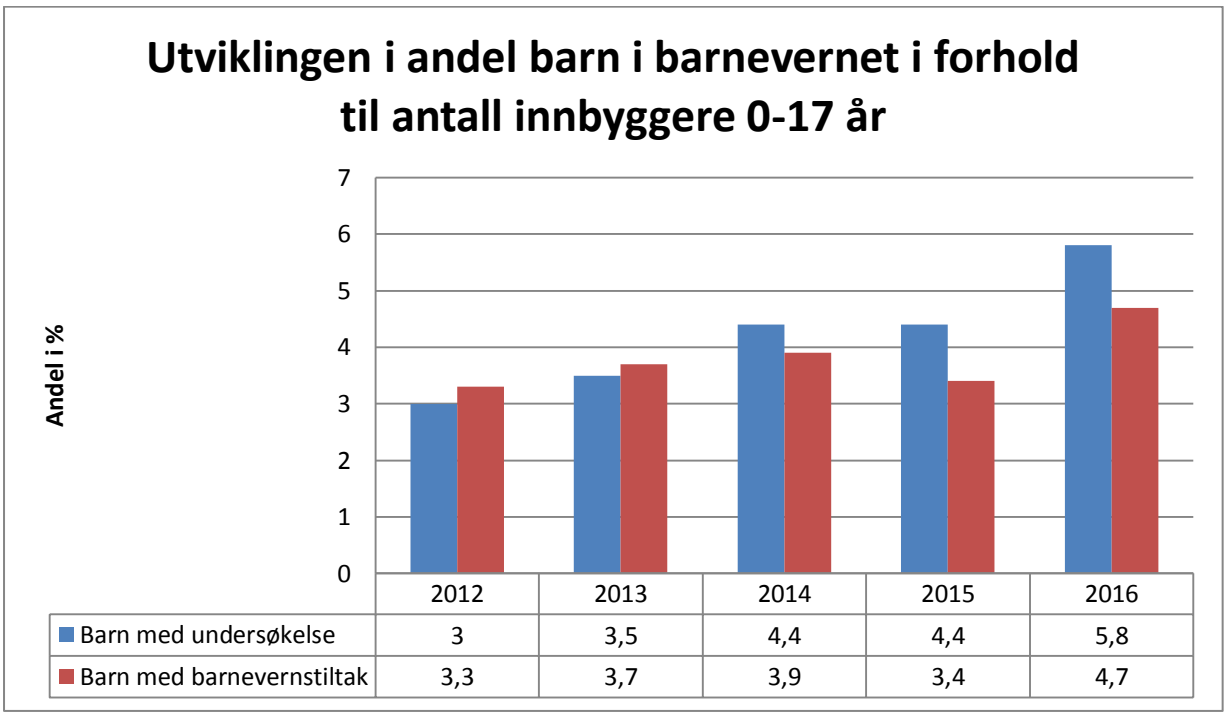

	2012	2013	2014	2015	2016
Barn med undersøkelse	3	3,5	4,4	4,4	5,8
Barn med barnevernstiltak	3,3	3,7	3,9	3,4	4,7

Tabellen viser at det har vært en økning i barn med undersøkelse og for barn med barnevernstiltak i perioden.

12.4 Produktivitet

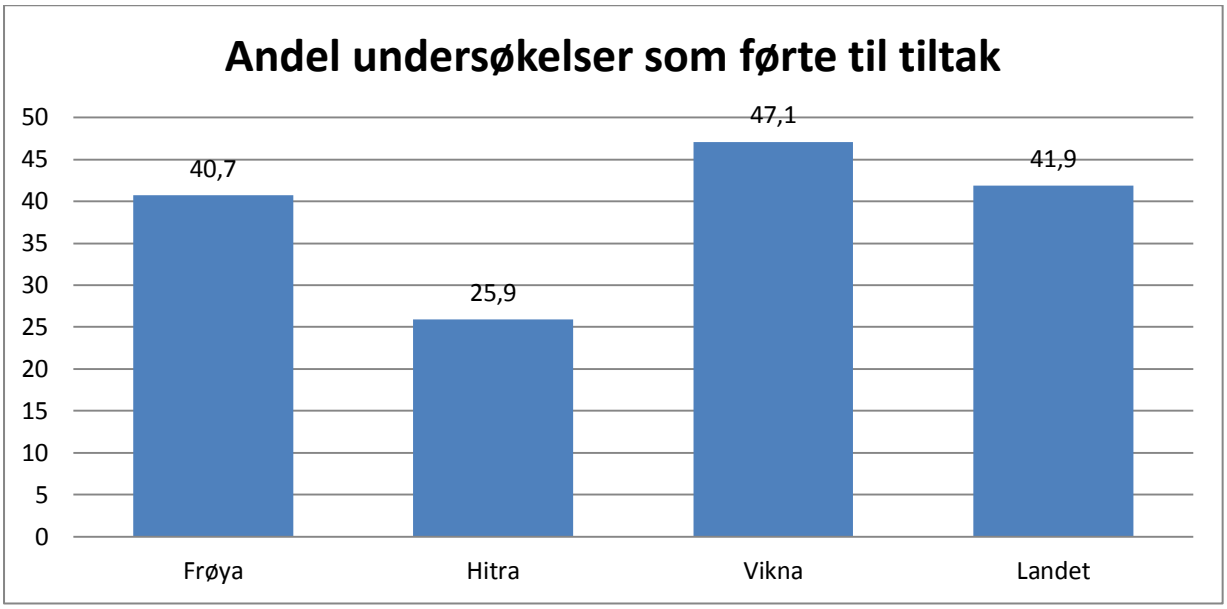

I 2016 førte 40,7 % av undersøkelsene i Frøya kommune til tiltak og det er omtrent samme andel som for landet.

De to tabellene under illustrerer den store kostnadsforskjellen det er mellom å ha tiltak i opprinnelig familie i forhold til tiltak der barn er plassert av barnevernet. Vikna har de høyeste driftsutgiftene til barnevern i 2016.

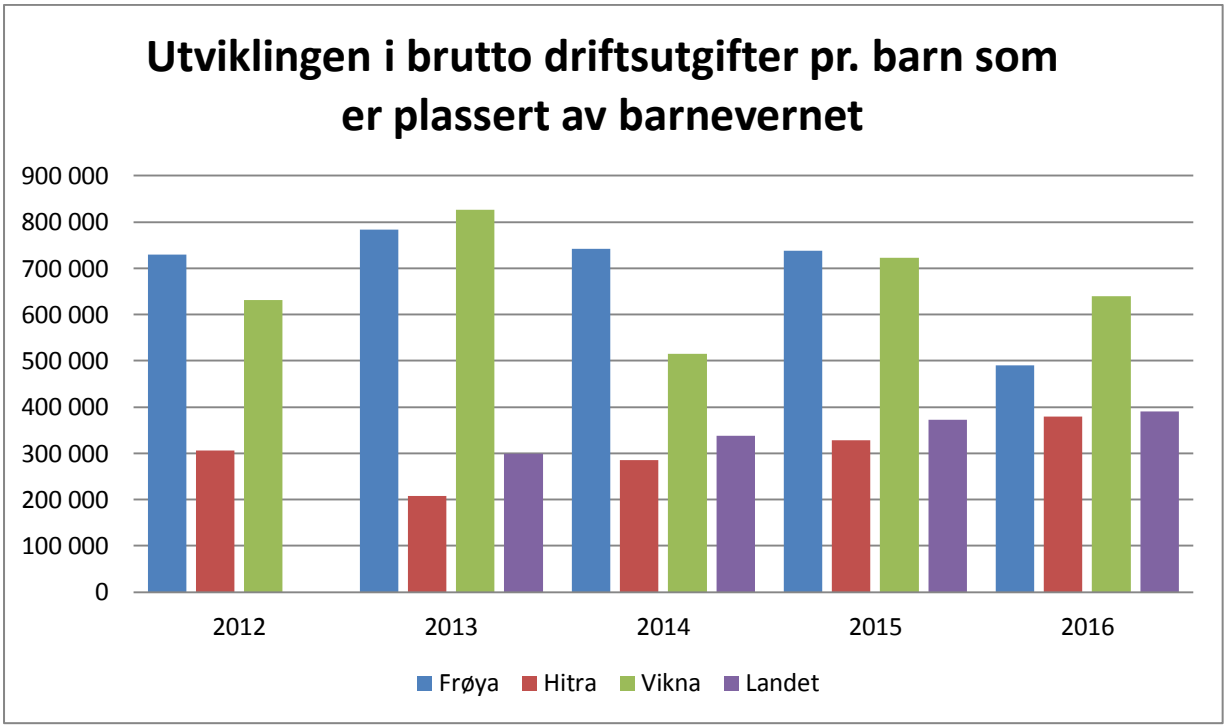

For Frøya har kostnadene per barn som er plassert av barnevernet blitt redusert fra 729.455 i 2012 til 490.267 i 2016.

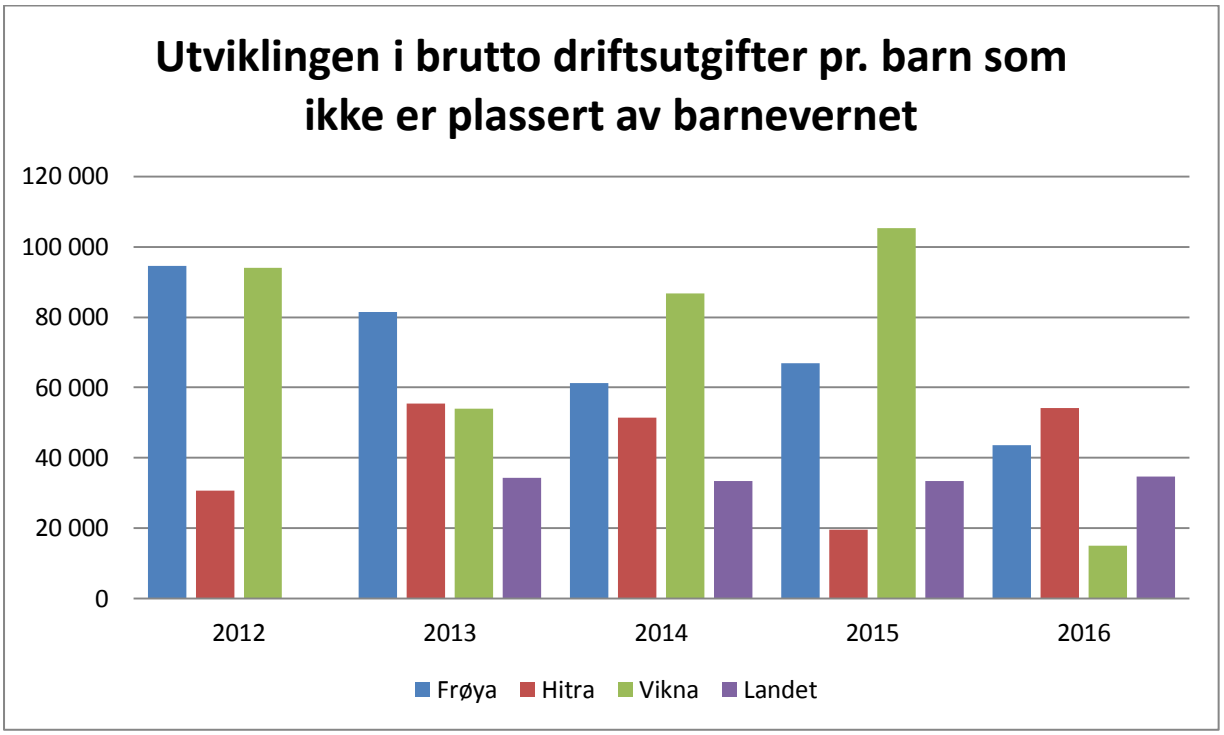

Kostnadene til denne formen for tiltak er omtrent en tiendedel av hva det koster å ha barn med tiltak der barnet er plassert av barnevernet. For denne tjenesten har Frøya hatt en kraftig reduksjon i kostnadene siden 2012.

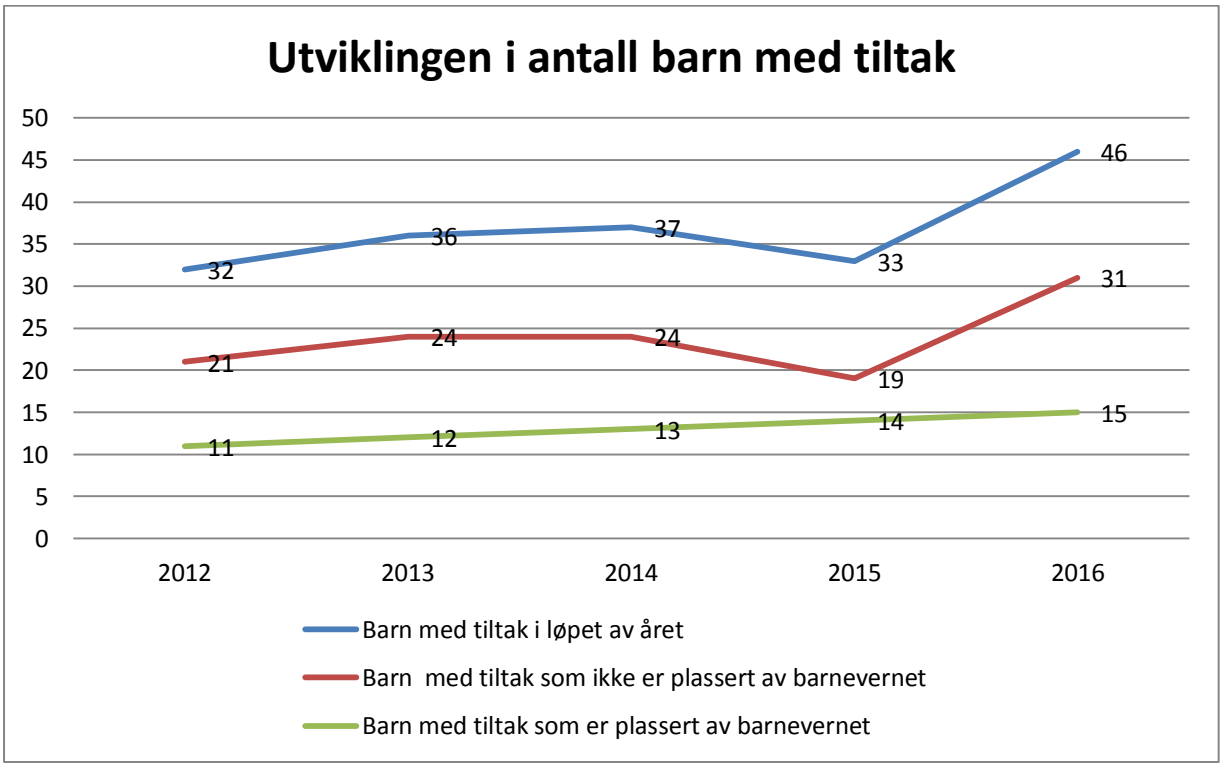

Dersom man ser perioden 2012-2015 i et, så har det vært en liten nedgang i antall barn med tiltak i Frøya kommune, men fra 2015 til 2016 ser vi en forholdsvis høy økning.

12.5 Kvalitet

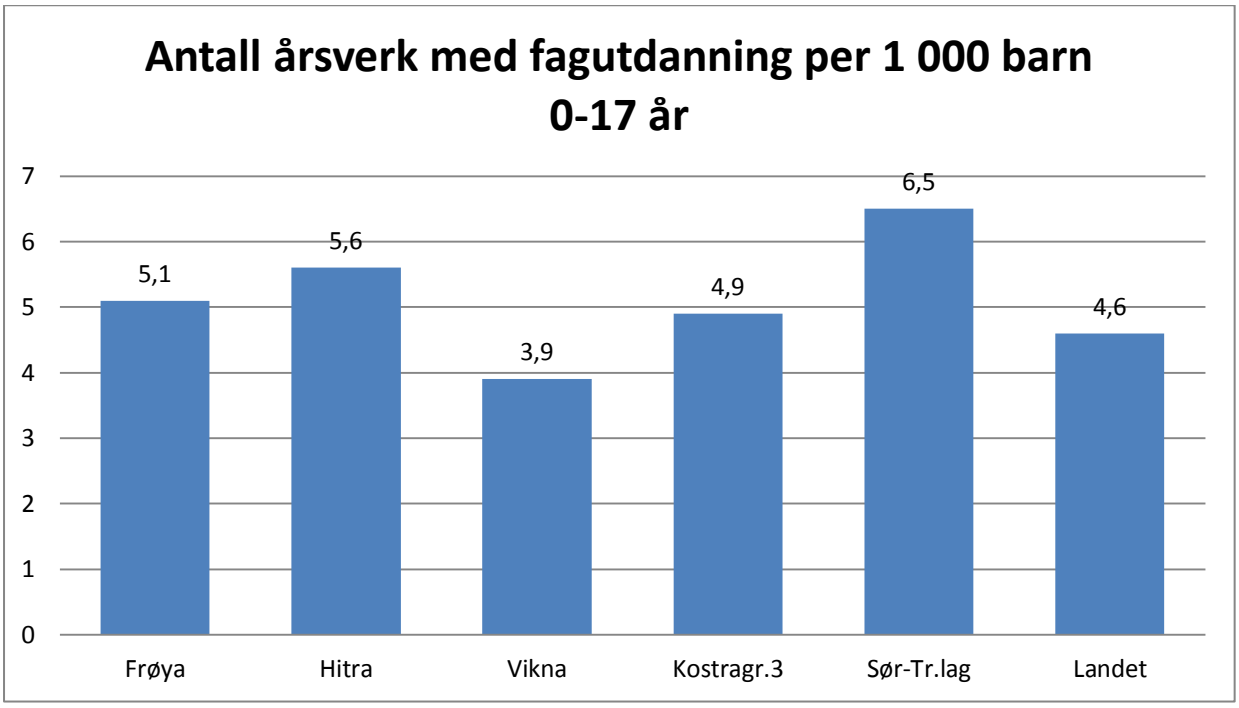

Vikna kommune har det laveste antall årsverk med fagutdanning 2016.

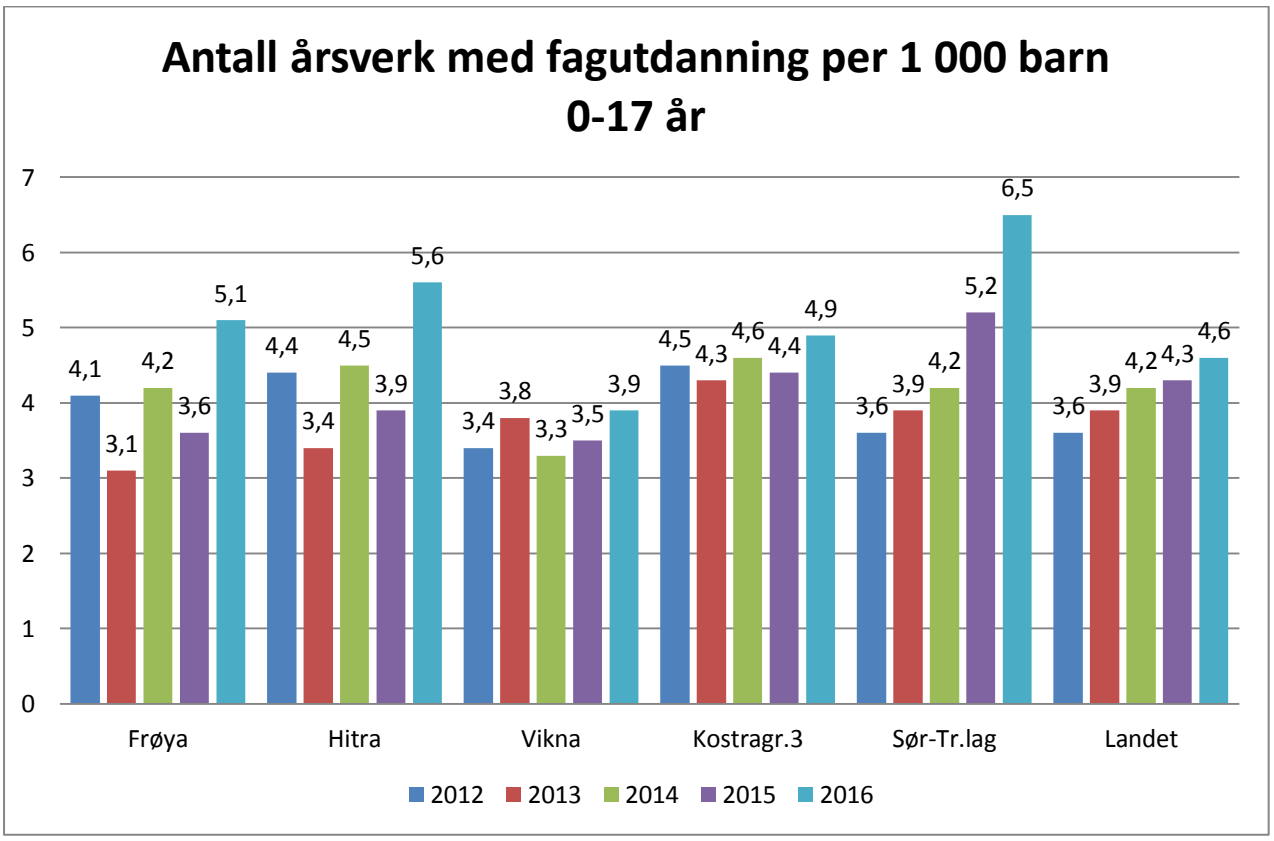

De fleste av dem vi sammenligner oss med har hatt en økning i årsverk med fagutdanning siden 2012. Frøya har hatt en økning med et årsverk i perioden fra 2012 til 2016.

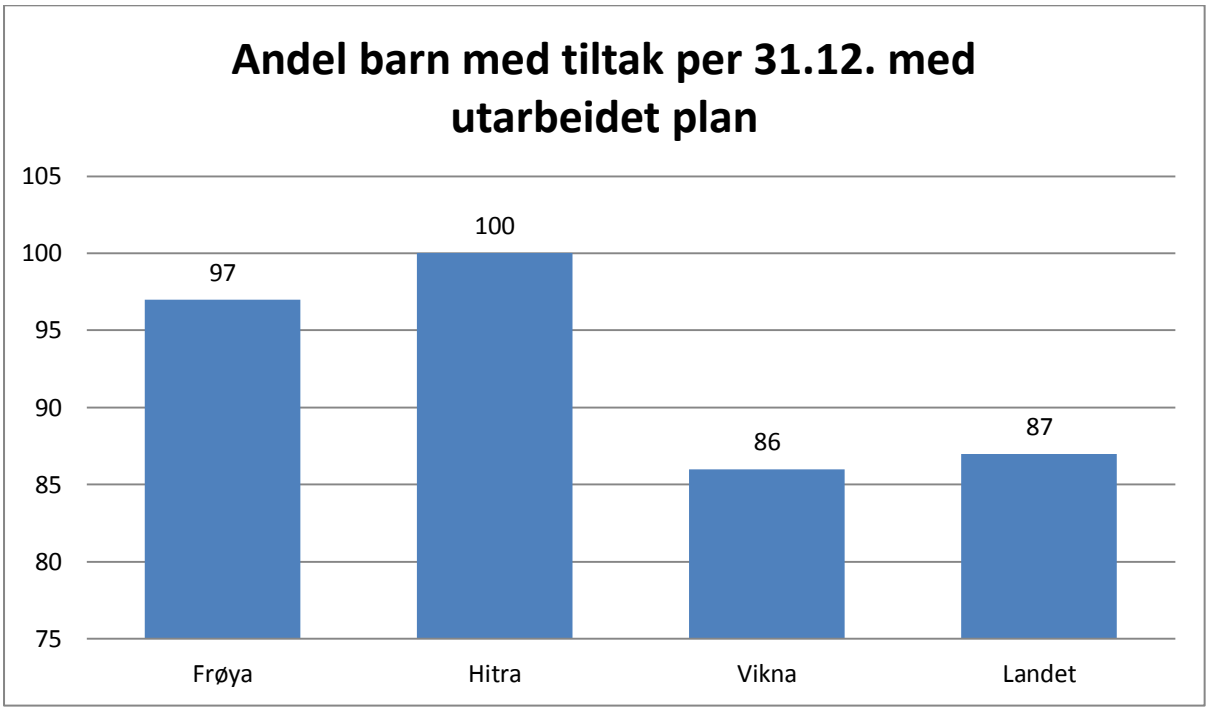

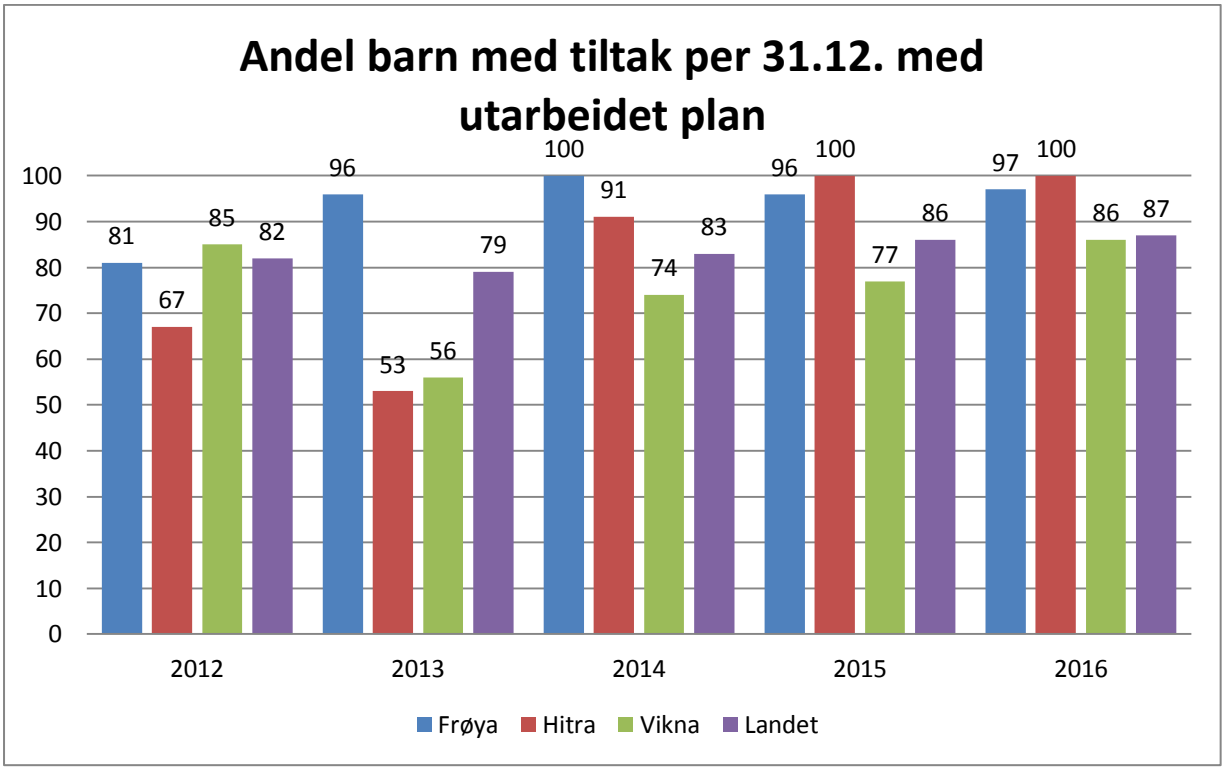

81 % av barn på tiltak i Frøya hadde i 2012 utarbeidet plan. I 2016 hadde Frøya og Hitra høyeste andel på henholdsvis 97 % og 100 % av barn på tiltak med utarbeidet plan.

13 Kultur

13.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Kino					
Kinosaler	1	1	1	1	1
Antall kinoseter	129	129	129	72	72
Totalt antall kinobesøk	3 252	3 786	3 702	4 904	5 795
Antall kinoforestillinger	74	105	120	170	193
Antall forestillinger norske filmer	11	18	42	35	54
Fritidssenter					
Antall kommunale fritidssenter	0	0	0	0	1
Fritidssenter, antall timer åpen per uke	0	0	0	0	4
Bibliotek					
Utlån alle fysiske medier	27 155	27 423	21 629	23 529	18 065
Tilvekst alle medier i folkebibliotek	1 922	1 808	2 312	2 448	2 848
Besøk i folkebibliotek totalt	16 707	16 900	26 471	28 000	39 854
Utlån andre medier bibliotek					
Andre utlån	821	820	864	915	943
Lydbøker	1 434	1 472	794	1 032	645
Musikkinnspillinger	176	162	101	22	82
Videogram	1 538	1 672	608	700	669
Andre medier	3 969	4 126	2 367	2 669	2 339
Bokutlån bibliotek					
Barnelitteratur	11 704	11 870	9 543	11 802	9 781
Voksenlitteratur	11 482	11 427	9 719	9 058	5 945
Skjønnlitteratur for voksne	4 534	4 269	4 053	3 545	2 640
Bokutlån totalt	23 186	23 297	19 262	20 860	15 726
Bokbestand bibliotek					
Total bokbestand	25 116	25 537	22 435	26 273	29 231
Barnebøker	9 532	9 759	7 707	10 396	11 582
Voksenbøker	15 584	15 778	14 728	15 877	17 649
Skjønnlitteratur for voksne	8 012	7 828	6 815	7 402	8 360
Frøya kulturskole					
Antall elever i kommunens musikk- og kulturskole	207	148	141	146	144
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskoler	208	148	142	146	144

13.2 Prioritering

Netto driftsutgifter	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Kultursektoren per innbygger i kroner	3 461	2 960	1 102	2 827	2 185	2 148
Folkebibliotek	9	16	28	15	10	13
Aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år	527	1 088	308	940	1 479	1 272
Kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år	7 473	5 842	1 118	4 377	2 982	2 230
Totalt	**11 470**	**9 906**	**2 556**	**8 159**	**6 656**	**5 663**

Tabellen viser noen nøkkeltall for netto driftsutgifter og vi ser at Frøya kommune er den som totalt sett prioriterer mest innen kultursektoren per innbygger.

13.3 Bibliotek

Frøya kommune har et folkebibliotek som er samlokalisert med Sistranda skole og en avdeling på Mausund.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Utlån alle fysiske medier fra folkebibliotek per innbygger	3,7	4,1	4,2	3,6	3,5	3
Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt	3,2	3,2	3,4	2,9	2,6	2,3
Barnelitteratur, antall bokutlån skjønnlitteratur per innbygger 0-13 år	10	8,7	7,3	7,8	7,8	6,2
Utlån, andre media i alt fra folkebibliotek per innbygger	0,5	0,9	0,8	0,7	0,9	0,7
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger	577	417	504	456	264	201
Besøk i folkebibliotek per innbygger	8,1	6,4	6,6	4,4	4,4	4,6

Tabellen viser at Hitra sammen med Vikna har mest bokutlån per innbygger i alt. Frøya har høyeste antall utlån av barnelitteratur per innbygger 0-13 år, men har laveste antall utlån andre medier per innbygger. Frøya har høyeste tilvekst alle medier per 1000 innbygger. Frøya har også høyeste andel besøk i folkebibliotek per innbygger.

13.4 Kino

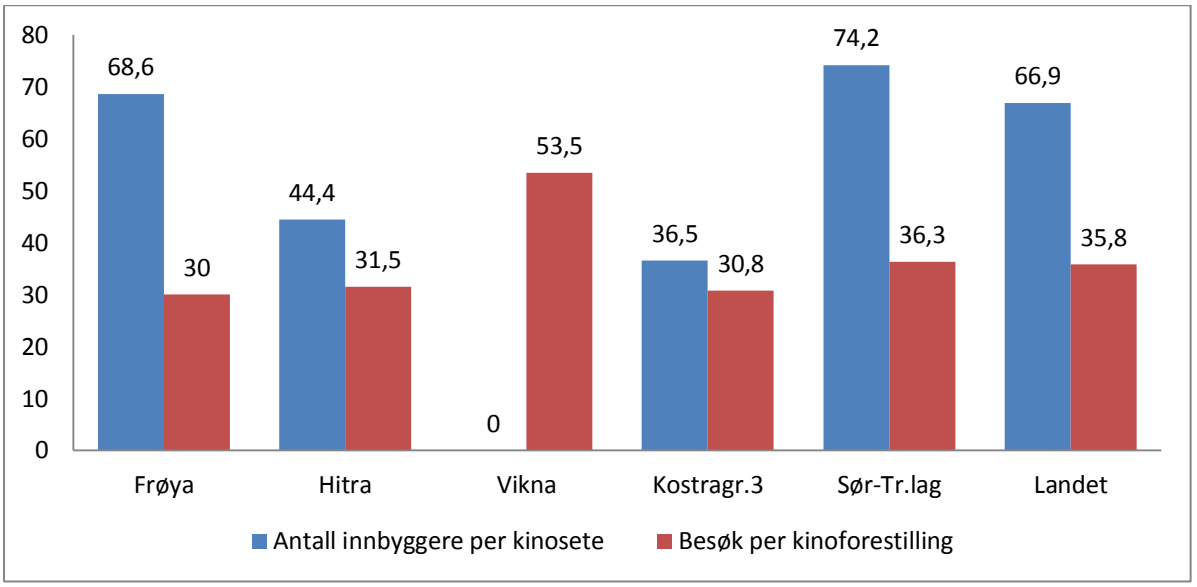

Frøya har relativt få kinoseter per innbygger sammenlignet med de andre i gruppen. Frøya har også laveste antall besøk per kinoforestilling i 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Antall innbyggere per kinosete	34,9	35,2	35,9	66,7	68,6
Besøk per kinoforestilling	43,9	36,1	30,9	28,8	30
Antall kinoforestillinger	74	105	120	170	193

Frøya kommune fikk i 2015 en ny og topp moderne kinosal i Frøya kulturhus og kompetansesenter. Antall kinoseter per innbygger minket ganske mye etter flytting, men en betraktelig økning i antall kinoforestillinger gjør at besøket totalt sett er større sammenlignet med tidligere.

13.5 Idrett

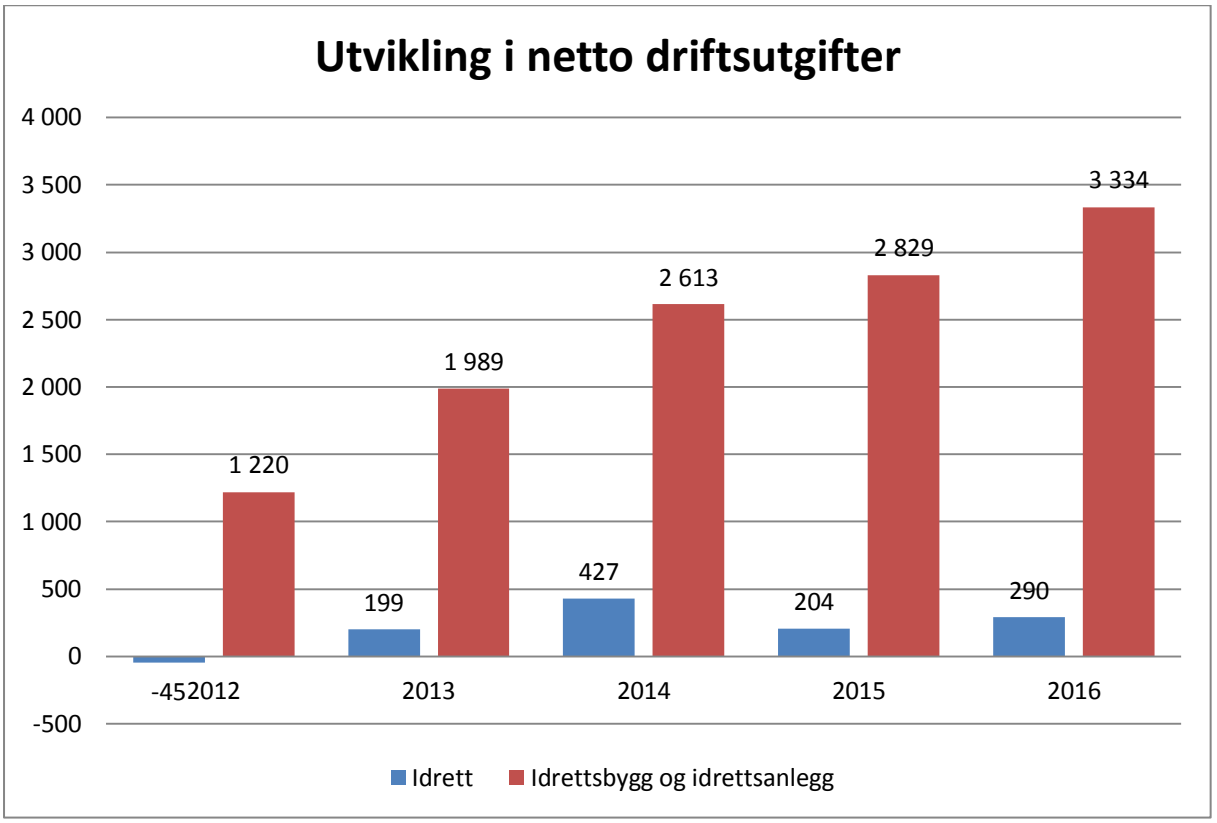

Frøya kommune overtok i 2012 Frøyahallene. Fra og med regnskapsåret 2014 føres MVA-kompensasjon for investeringer i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet. Dette gjør forholdsvis store utslag i NDU fra regnskapsåret 2014.

13.6 Ungdomstiltak, frivillige lag og organisasjoner

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Tilskudd til frivillige barne- og ungdomsforeninger per lag som mottar tilsku	..	..	11 667	12 652	34 801	42 528
Antall frivillige lag som mottar kommunale driftstilskudd	26	23	3	748	997	14 769
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd	11 538	14 130	7 000	25 318	39 583	40 776

Frøya og Hitra har ifølge regnskap for 2016 ikke gitt tilskudd til frivillige barne- og ungdomsforeninger per lag som mottar tilskudd. Frøya og Vikna er de som gir minst i kommunale driftstilskudd til lag og foreninger per lag som mottar tilskudd.

13.7 Musikk og kulturskole

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker	28 615	22 828	14 348	18 431	19 391	18 076
Andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole	26,4	27,5	10,5	24,7	19	13,7

I kapittel 13.2 Prioritering ser vi at Frøya og Hitra er de kommunene som prioriterer desidert mest til kommunale musikk- og kulturskoler. Dette gjenspeiles i andel elever av antall barn i alderen 6-15 år som benytter seg av tilbudet.

14 Kirken

14.1 Grunnlagsinformasjon

	2012	2013	2014	2015	2016
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd	4	5	4	5	5
Sysselsatte i årsverk lønnet av sokn, kirkelige fellesråd og bispedømmer	6	7	4	5	6

14.2 Nøkkeltallsanalyse

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	485	736	585	934	581	563
Sysselsatte i kirken i årsverk pr. 1000 innbygger	1,22	1,29	0,91	1,85	1,14	1,09
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd pr. 1000 innbygger	1,01	1,07	0,68	1,41	0,89	0,82

15 Tekniske tjenester

15.1 Samferdsel

15.1.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunale veier og gater i km med belysning	0	0	1 300	1 300	2
Antall lyspunkt langs riks- og fylkesveier som kommunen betaler for	0	0	0	0	0
Private veier i km	130	150	152	157	159
Private veier i km det ytes kommunalt tilskudd til	0	0	0	0	0
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for	0	0	0	0	1
Fylkesvei, lengde i kilometer	101	96	96	96	96
Kommunal vei og gate med fast dekke. Antall kilometer	0	0	29	29	26
Antall lyspunkt langs kommunale veier og gater	0	0	70	70	115

15.1.2 Nøkkeltallsanalyse

	2012	2013	2014	2015	2016
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	530	567	562	698	731
Brutto driftsutgifter i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate	..	..	714	714	643
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 10 000 innbygger	..	..	..	..	2
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	47 738	43 261	42 745	48 830	53 723
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	100	100	38,3	38,3	44,7

Tabellen viser en økning i netto driftsutgifter (NDU) i kr per innbygger samferdsel i alt og i brutto driftsutgifter (BDU) i kr per km kommunal vei fra 2014-2016.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	731	1 042	1 976	1 734	783	791
Brutto driftsutgifter i kr til gatebelysning pr. lyspunkt, kommunal vei og gate	643	1 514	991	684	902	715
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 10 000 innbyggere	2	4	9	12	13	11
Bto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate	53 723	77 019	88 206	93 468	199 007	142 033
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	45	23	76	43	50	30

Frøya kommune prioriterer relativt lite til kommunale veier og sykkelvei sammenlignet med resten i sammenligningsgruppen.

15.2 Brann, ulykkesvern og feiing

	2012	2013	2014	2015	2016
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva.	450	450	464	478	490
NDU til forebygging av branner og andre ulykker pr. innbygger	24	44	30	3	6
NDU til beredskap mot branner og andre ulykker pr. innbygger	764	918	943	1 131	1 195

Frøya og Hitra har et interkommunalt samarbeid om brannberedskap og feiing der Hitra er vertskommune.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva.	490	474	526	457	495	442
NDU til forebygging av branner og andre ulykker pr. innbygger	6	-82	65	80	186	59
NDU til beredskap mot branner og andre ulykker pr. innbygger	1 195	1 220	800	1 113	656	718

Frøya og Hitra prioriterer mest til beredskap mot branner og andre ulykker pr. innbygger sammenlignet med resten, men forholdsvis lite til forebygging.

15.3 Plansak, byggesak og oppmåling

15.3.1 Plansak

	2012	2013	2014	2015	2016
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	17 266	19 639	22 424	17 100	19 490
Gjennomsnittlig saksbeh.tid for private forslag til detaljreg. Kalenderdager	150	150	170	..	187

Saksbehandlingstiden er avhengig av både antall saker og vanskelighetsgrad på sakene og varierer fra år til år. Saksbehandlingsgebyr i 2016 er tilbake på omtrent samme nivå som i 2013. Det finnes ingen tall for på gjennomsnittlig saksbehandlingstid for private forslag til detaljregulering fordi kommunen ikke mottok noen slike forslag i 2015.

15.3.2 Byggesak

	2012	2013	2014	2015	2016
Saksbehandlingsgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	7 183	..	7 643	7 872	8 108
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	28	..	..	72	80
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	16	..	15	18	14
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	0	..	0	12	1
Gj.snittlig. saksbehandlingstid, eierseksjoneringer. Dager	..	..	..	5	14
Antall søknader om tiltak mottatt siste år i kommunen (jf. PBL-08 §§ 20-1 og 20	211	..	210	251	268

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	8 108	11 340	10 700	..	12 691	12 645
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	80	23	77	..	45	38
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	14	13	17	16	20	17
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	1	7	0	6	9	7
Gj.sn. saksbehandlingstid, eierseksjoneringer. Dager	14	14	7	239	435	6 117
Antall søknader om tiltak mottatt siste år i kommunen (jf. PBL-08 §§ 20-1 og 20-2	268	251	174	4 036	6 372	93 849

I følge statistikkansvarlig i SSB så er tallene for Kostragruppe 3, Sør-Trøndelag og landet en summering av totalt antall dager brukt på saksbehandling. Disse blir derfor ikke relevant i sammenligningen. Tallene mellom kommunene er derimot sammenlignbare.

15.3.3 Oppmåling

	2012	2013	2014	2015	2016
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	7 183	..	7 643	7 872	8 108
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	12 485	..	13 284	13 683	14 093
Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom. Kalenderdager	100	..	60	62	22
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	25	25	19	18	16

Frøya kommune har hatt en positiv utvikling i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom siden 2012.

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	8 108	11 340	10 700	..	12 691	12 645
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	14 093	17 693	15 100	..	17 634	16 803
Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom. Kalenderdager	22	56	41	..	49	48
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	16	9	16	..	9	8

Frøya har det laveste saksbehandlingsgebyret for oppføring av enebolig sammenlignet med resten og den korteste saksbehandlingstiden for opprettelse av grunneiendom.
Manglende data for kostragruppe 3 skyldes at en eller flere kommuner i denne gruppen ikke har rapportert inn tall til SSB for 2016.

16 Avgiftsbelagte tjenester (VAR)

16.1 Vannforsyning

	2012	2013	2014	2015	2016
Stipulert årsgebyr - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	5 218	4 957	4 461	4 550	4 709
Antall kommunale vannverk	1	1	1	1	1
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning	3 555	4 000	4 000	4 000	4 000
Lengde kommunalt ledningsnett totalt	191 873	192 123	192 123	192 123	215 000
Antall meter fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt siste tre år	367	540	553	570	697
Antall meter utskiftet/rehabilitert kommunalt ledningsnett	950	620	90	1 000	1 000
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett (m3)	1 365 002	1 340 805	1 322 347	1 322 347	1 563 692
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	4 429	3 978	3 453	4 439	3 969
Gebyrgrunnlag per m3 kommunal vannleveranse (kr/m3)	8	8	9	14	10
Driftsutgifter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 866	1 678	2 785	3 124	2 424
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje	35 %	18 %	18 %	18 %	19 %

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	81	68,7	86,5	..	85,7	84,4
Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler	0	13	1	..	..	..
Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	3 968	5 189	2 784	..	1 367	1 363
Gebyrgrunnlag per m3 kommunal vannleveranse (kr/m3)	10	14	10	..	9	9
Driftsutgifter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	2 424	2 922	2 098	..	891	969
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	4 709	4 273	3 841	3 555	3 898	3 437
Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	24	21	37	..	31	33
Tilknytningstetthet på de kommunale distribusjonsnettet (innb/km)	19	21	25	..	83	93
Andel av total kommunal vannleveranse til husholdningsforbruk (boliger/leiligheter)	20	22	30	..	46	42
Andel av total kommunal vannleveranse til husholdningsforbruk (hytter/fritidsbolig)	3	7	2	..	2	2
Andel av total vannleveranse til industri	52	39	13	..	15	11
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje	19	20	39	..	25	31

Abonnentene til kommunal vannforsyning dekker alle kostnader til tjenesten i de fleste kommuner i Norge. Årsgebyret vil derfor variere forholdsvis mye mellom kommunene ut i fra bosettings- og utbyggingsstruktur. Frøya er en forholdsvis vidstrakt kommune med en øyrekke og det er derfor strekt vannledninger langt ut i fra sentrale områder. Dette resulterer i en lav tilknytningstetthet per innbygger per kilometer. I følge statistikken har ingen av husholdningsabonnentene installert vannmåler. Selv om Frøya har laveste andel av vannleveranse som går til lekkasje, jobbes det kontinuerlig med å få ned denne andelen ytterligere.

Frøya har en forholdsvis høy andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning. Frøya har også de høyeste gebyrene til vannforsyning, men dette har en sammenheng med Frøya også har høye driftsutgifter per tilknyttet innbygger.
Manglende data for kostragruppe 3 skyldes at en eller flere kommuner i denne gruppen ikke har rapportert inn tall til SSB for 2015.

16.2 Avløp og septikktømming

Abonnentene til kommunale avløpsanlegg dekker alle kostnadene til denne tjenesten i de fleste kommunene i Norge. 43,8 % av innbyggerne i Frøya er tilknyttet kommunale anlegg.

	2012	2013	2014	2015	2016
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	..	..	..	43,8	43,7
Driftsutgifter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	..	..	..	1109	851
- herav andel driftsutgifter for avløpsrensing per tilknyttet innbygger	..	..	..	0,5	0,4
- herav andel driftsutgifter for avløpsnett/innsamling per tilknyttet innbygge	..	..	..	99,5	99,6
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3 287	3 616	3 978	4 376	4 529
Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 300	1 340	1 380	1 200	1 200
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år	..	..	..	1	1
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (avløp) (innb/km)	..	..	..	123	125
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km kommunalt spillvannsnett)	..	..	..	0	0
Antall avløpsanlegg i kommunen (=>50 pe)	..	..	..	1	1
Lengde kommunalt spillvannsnett totalt	..	..	..	17 061	17 261
Lengde kommunalt spillvannsnett med ukjent alder	..	..	..	0	0
Lengde fornyet kommunalt spillvannsnett	..	..	..	300	0
Lengde separat kommunalt overvannsnett	..	..	..	5 000	5 000
Antall kloakkstopper i kommunale avløpsledninger og kummer	..	..	..	2	8

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	43,7	56,7	74,7	..	84,6	84,4
Driftsutgifter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	851	907	899	..	873	1162
- herav andel driftsutgifter for avløpsrensing per tilknyttet innbygger	0,4	0,1	18,5	..	..	..
- herav andel driftsutgifter for avløpsnett/innsamling per tilknyttet innbygge	99,6	99,9	81,5	..	..	..
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	4 529	3 828	2 419	3 695	3 832	3 837
Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 200	1 501	1 107	1 389	1 609	..
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,58	2,6	..	..	0,85	0,61
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (avløp) (innb/km)	125	240	161	..	147	119
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km kommunalt spillvannsnett)	0,46	0,27	0,24	..	0,19	0,26

16.3 Renovasjon

Alle boligeiendommer skal ha renovasjon og abonnentene skal dekke alle kostnader for denne tjenesten. I Frøya kommune har renovasjonsselskapet HAMOS ansvaret for renovasjonsordningen. Ragnsells AS har ansvaret for septiktømming i kommunen. Beregningene gjelder bare vanlig husholdningsavfall som samles inn i kommunale renovasjonsordninger. Avfall som er tatt hånd om i husholdningene og vrakede kjøretøy er ikke medregnet.

	2012	2013	2014	2015	2016
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva.	2 450	2 450	2 675	2 450	2 450
Husholdningsavfall per årsinnbygger (kommune)	493	460	493	523	511
Andel levert til materialgjenvinning, biologisk behandling og energiutnyttelse	81	80	80	80	80
Antall hentinger av avfall som inneholder matavfall, pr år	26	..	26	26	26
Antall avfallstyper som det er lagt til rette for sortering av	..	0	2	2	2
Dager pr år med utvidet åpningstid for mottak av avfall	78	..	78	78	78

	Frøya	Hitra	Vikna	Kostragr.3	Sør-Tr.lag	Landet
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva.	2 450	3 163	3 683	2 955	2 762	2 719
Husholdningsavfall per årsinnbygger (kommune)	511	511	344	..	..	..
Andel levert til materialgjenvinning, biologisk behandling og energiutnyttelse	80	80	87	77	81	83
Antall hentinger av avfall som inneholder matavfall, pr år	26	26	26	32	27	35
Antall avfallstyper som det er lagt til rette for sortering av	2	2	12	7	4	7
Dager pr år med utvidet åpningstid for mottak av avfall	78	104	2	75	77	73

17 Eiendomsdrift

17.1 Grunnlagsdata

	2012	2013	2014	2015	2016
Areal på eide administrasjonslokaler	3 621	3 621	3 621	3 621	3 621
Areal på eide førskolelokaler	1 177	1 177	1 491	1 491	1 491
Areal på eide skolelokaler	9 001	9 984	11 317	11 317	11 317
Areal på eide institusjonslokaler	5 307	5 307	5 307	5 307	5 307
Areal på eide kommunale idrettsbygg	2 727	2 044	2 044	2 044	2 044
Areal på eide kommunale kulturbygg	600	300	1 480	1 480	1 480
Samlet areal på formålsbyggene	25 333	22 433	25 260	28 260	28 260
Totalt antall kommunalt disponerte boliger	..	75	78	78	97
Kommunalt eide boliger	..	75	77	77	77
Kommunalt innleide boliger	..	0	1	1	3
Privat eide boliger med kommunal disposisjonsrett	..	0	0	0	17
Antall utleide boliger per 31.12	..	75	78	78	97
Antall søknader siste år	..	46	0	17	32
Av dette, antall nye søknader mottatt siste år	..	45	0	12	22
Antall avslag på søknad om kommunal bolig	..	34	0	0	12
Av dette, antall avslag på nye søknader	..	33	0	0	11
Beløp per måned i statlig bostøtte fra Husbanken, per kommune	135 093	120 502	98 914	113 066	142 073
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken	86	72	60	67	73
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån	38	27	31	44	26

Gjennomsnittsbeløp for startlån videretildelt av kommunen, i kroner	477 579	455 852	386 903	391 091	408 525
Beløp til startlån videretildelt av kommunen, i kroner	18 148 000	12 308 000	11 994 000	17 208 000	10 621 673

17.2 Nøkkeltallsanalyse

Det som bestemmer kostnadene til eiendomsdrift er først og fremst antall kvadratmeter, bygningsteknisk kvalitet og vedlikeholdsinnsatsen. Kostnadene måles gjennom nøkkeltall i KOSTRA for sammenligningskommunene i forhold til kvadratmeter. Variasjonene er store og nøyaktigheten ved rapporteringen er sikkert noe varierende, men vi benytter standardisert bygningstabell for å få et så sikkert kostnadsbilde innenfor hver enkelt bygningstype som mulig.

17.2.1 Energikostnader

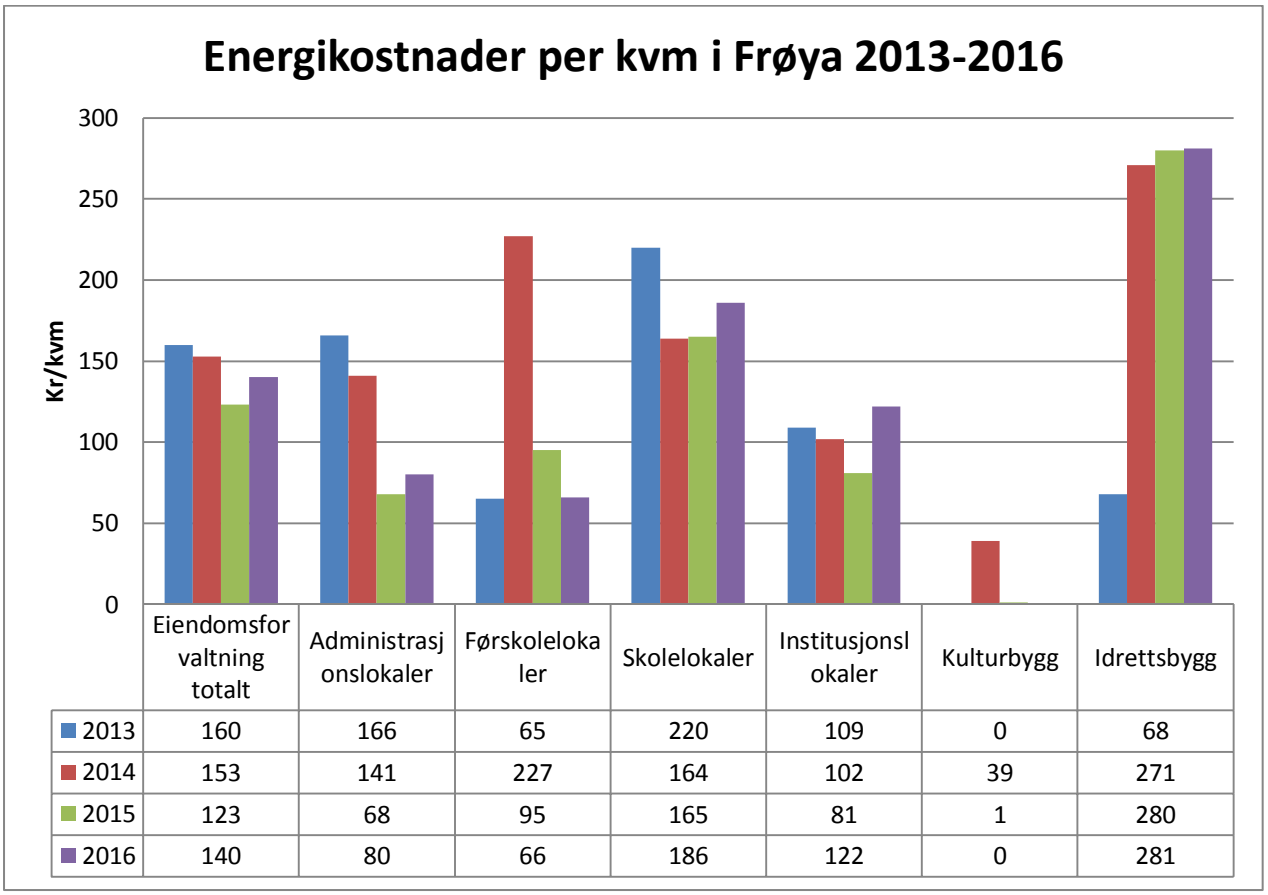

	Eiendomsforvaltning totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
2013	160	166	65	220	109	0	68
2014	153	141	227	164	102	39	271
2015	123	68	95	165	81	1	280
2016	140	80	66	186	122	0	281

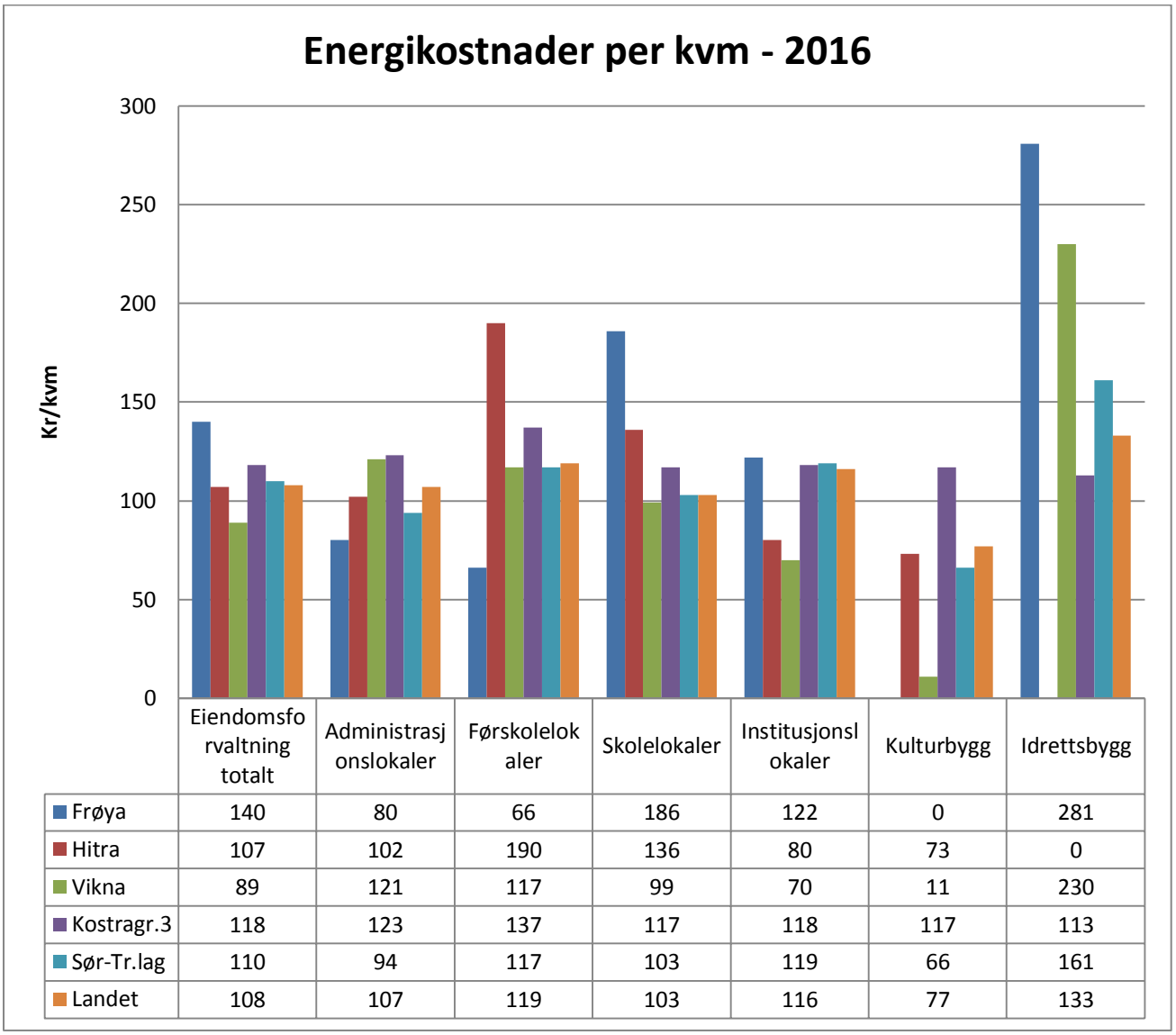

	Eiendomsforvaltning totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
Frøya	140	80	66	186	122	0	281
Hitra	107	102	190	136	80	73	0
Vikna	89	121	117	99	70	11	230
Kostragr.3	118	123	137	117	118	117	113
Sør-Tr.lag	110	94	117	103	119	66	161
Landet	108	107	119	103	116	77	133

Frøya og Hitra har en god del høyere energikostnader til skolebygg sammenlignet med de andre. Frøya skiller seg klart ut på energikostnader til idrettsbygg. Energikostnader til administrasjonsbygg er en god del lavere i forhold til resten i sammenligningsgruppen. En variabel som tabellen ikke tar hensyn til er forskjeller i geografi og temperaturer.

17.2.2 Vedlikehold

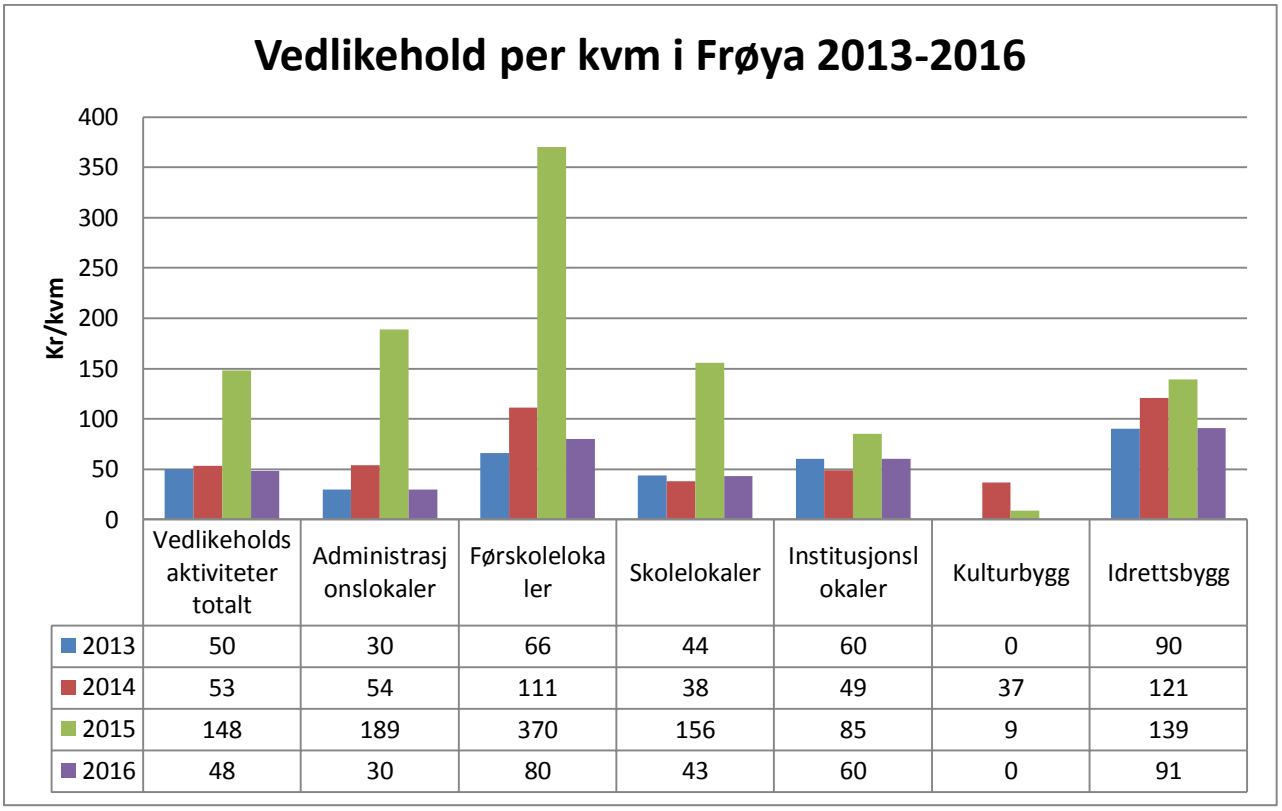

	Vedlikeholds aktiviteter totalt	Administrasjonslokaler	Førskoleloka ler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
2013	50	30	66	44	60	0	90
2014	53	54	111	38	49	37	121
2015	148	189	370	156	85	9	139
2016	48	30	80	43	60	0	91

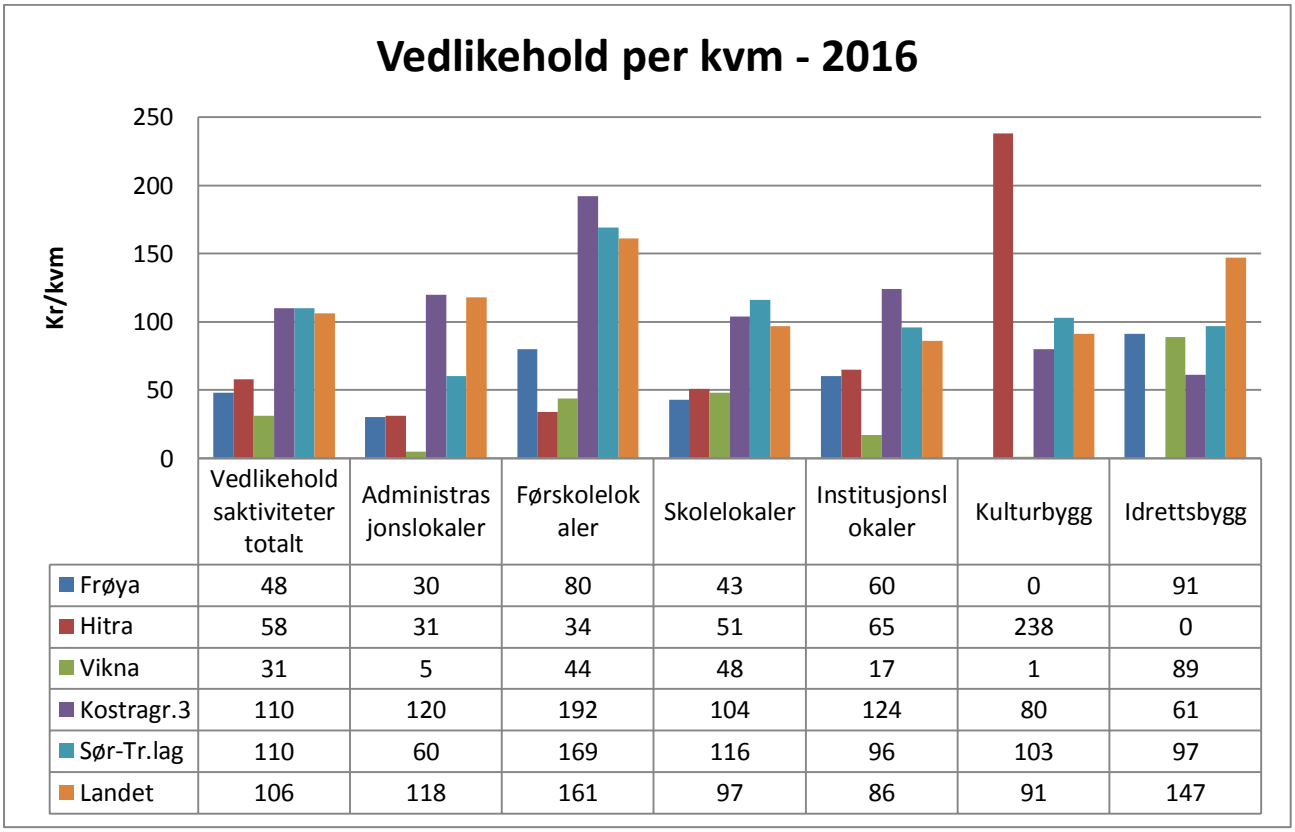

	Vedlikehold saktiviteter totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
Frøya	48	30	80	43	60	0	91
Hitra	58	31	34	51	65	238	0
Vikna	31	5	44	48	17	1	89
Kostragr.3	110	120	192	104	124	80	61
Sør-Tr.lag	110	60	169	116	96	103	97
Landet	106	118	161	97	86	91	147

17.2.3 Renholdskostnader

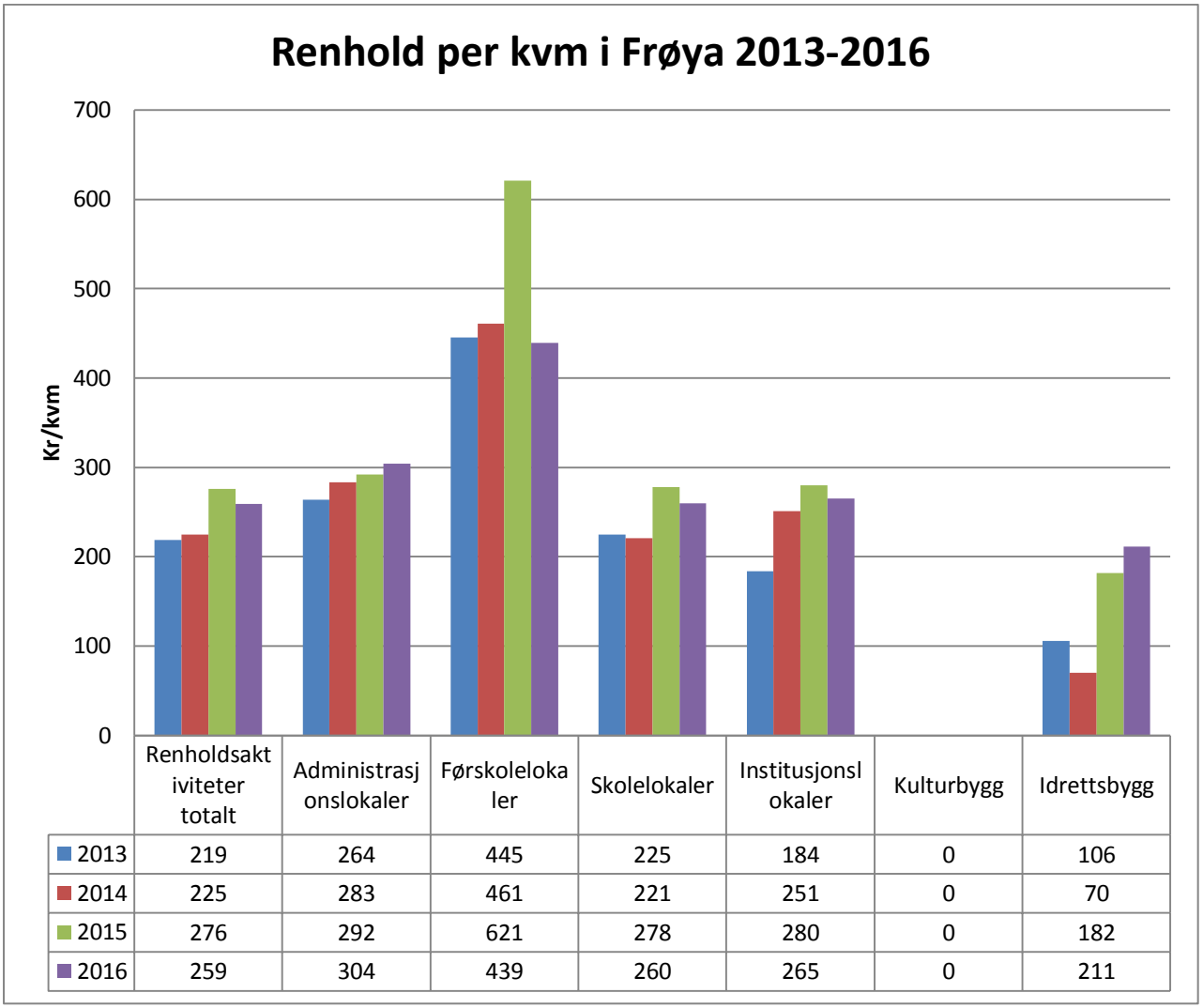

	Renholdsaktiviteter totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
2013	219	264	445	225	184	0	106
2014	225	283	461	221	251	0	70
2015	276	292	621	278	280	0	182
2016	259	304	439	260	265	0	211

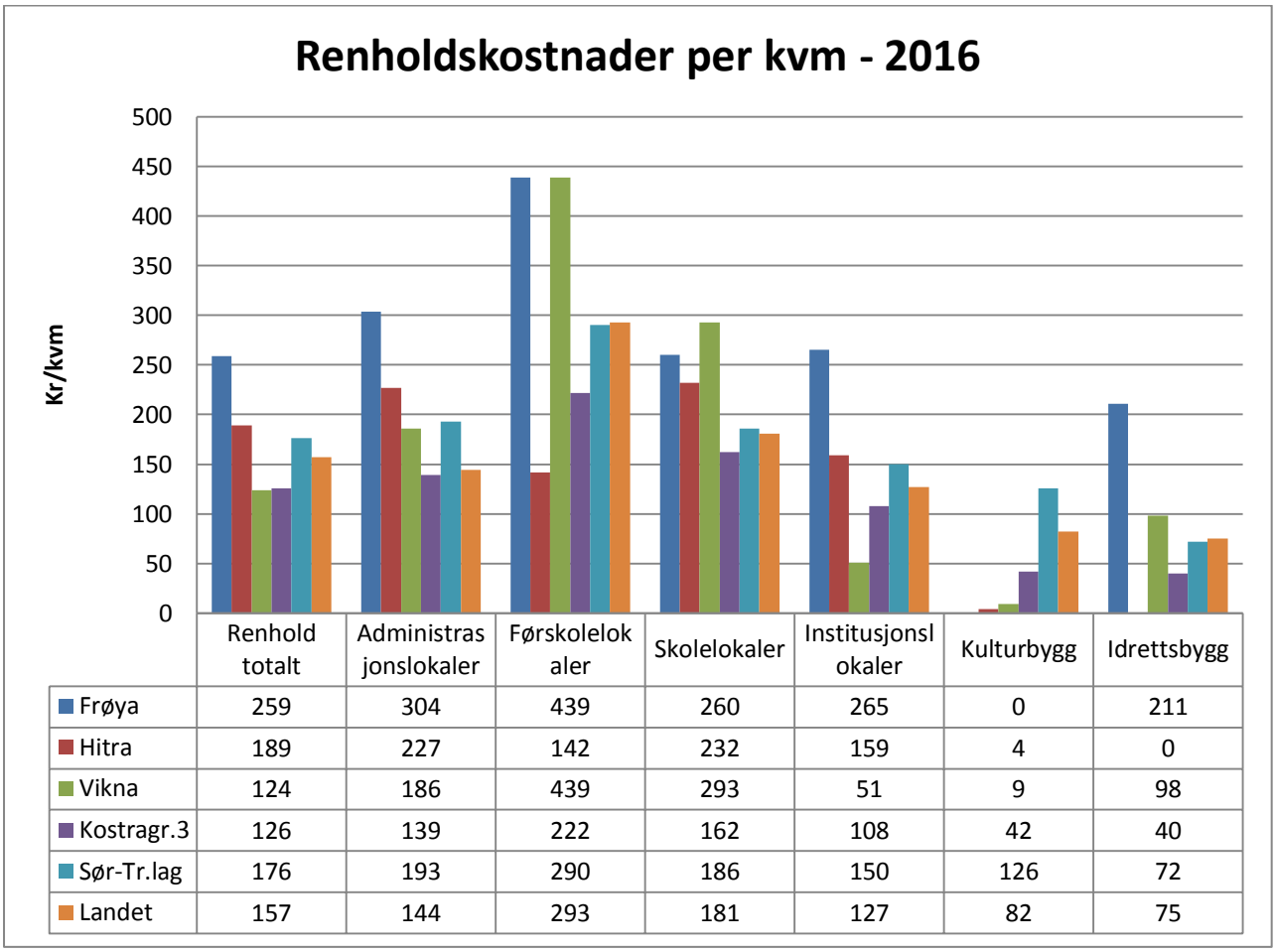

	Renhold totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Kulturbygg	Idrettsbygg
Frøya	259	304	439	260	265	0	211
Hitra	189	227	142	232	159	4	0
Vikna	124	186	439	293	51	9	98
Kostragr.3	126	139	222	162	108	42	40
Sør-Tr.lag	176	193	290	186	150	126	72
Landet	157	144	293	181	127	82	75

Frøya kommune har de høyeste kostnadene til renhold per kvm i alle kommunale bygg unntatt for skolelokaler sammenlignet med resten i gruppen.

17.2.4 Brutto driftsutgifter

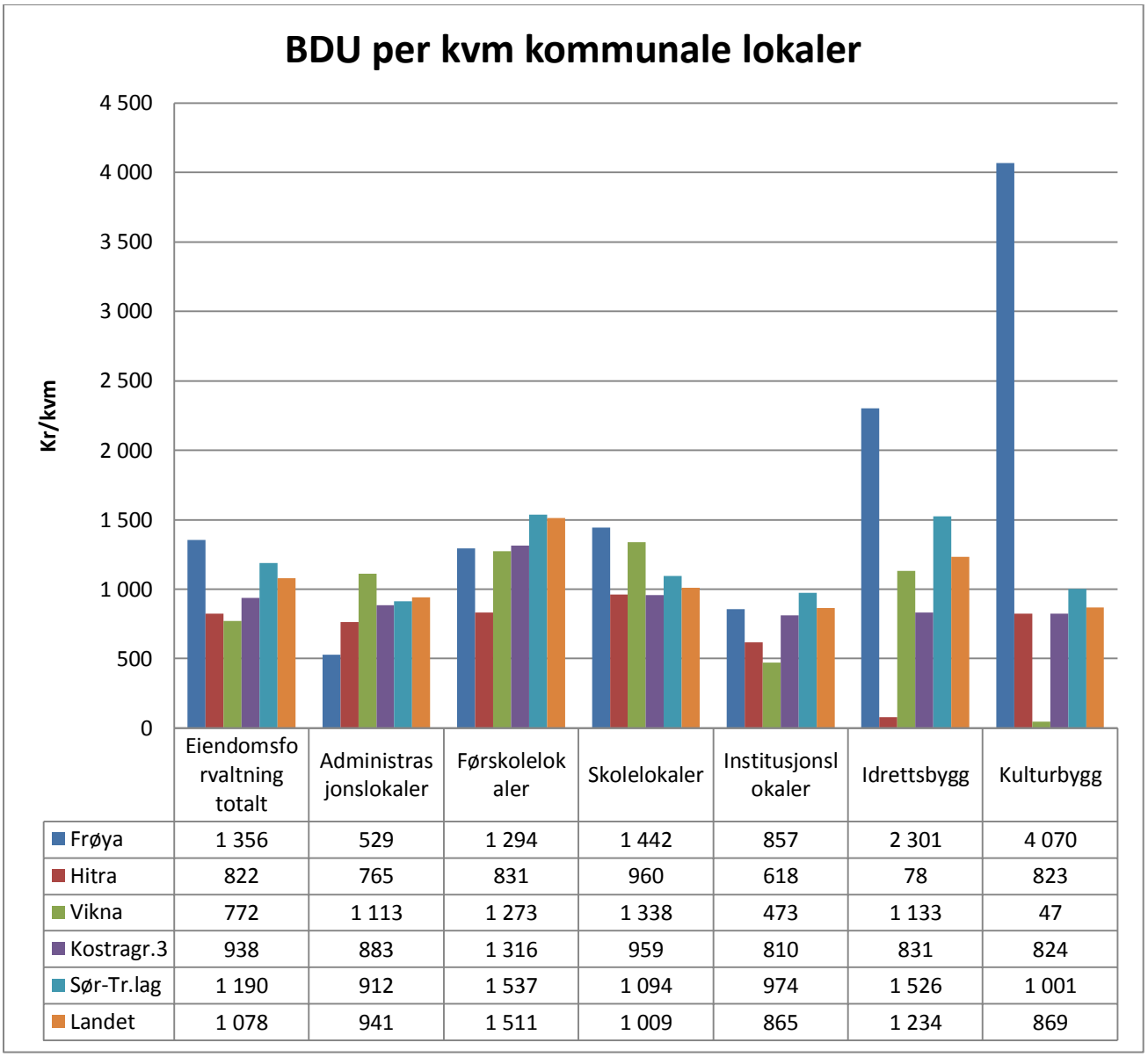

	Eiendomsforvaltning totalt	Administrasjonslokaler	Førskolelokaler	Skolelokaler	Institusjonslokaler	Idrettsbygg	Kulturbygg
Frøya	1 356	529	1 294	1 442	857	2 301	4 070
Hitra	822	765	831	960	618	78	823
Vikna	772	1 113	1 273	1 338	473	1 133	47
Kostragr.3	938	883	1 316	959	810	831	824
Sør-Tr.lag	1 190	912	1 537	1 094	974	1 526	1 001
Landet	1 078	941	1 511	1 009	865	1 234	869

Frøya kommune hadde i 2016 vesentlig høyere brutto driftsutgifter til idrettsbygg og kulturbygg i forhold til resten i sammenligningsgruppen. Frøya har også høyeste utgifter per kvm til kommunal eiendomsforvaltning totalt.

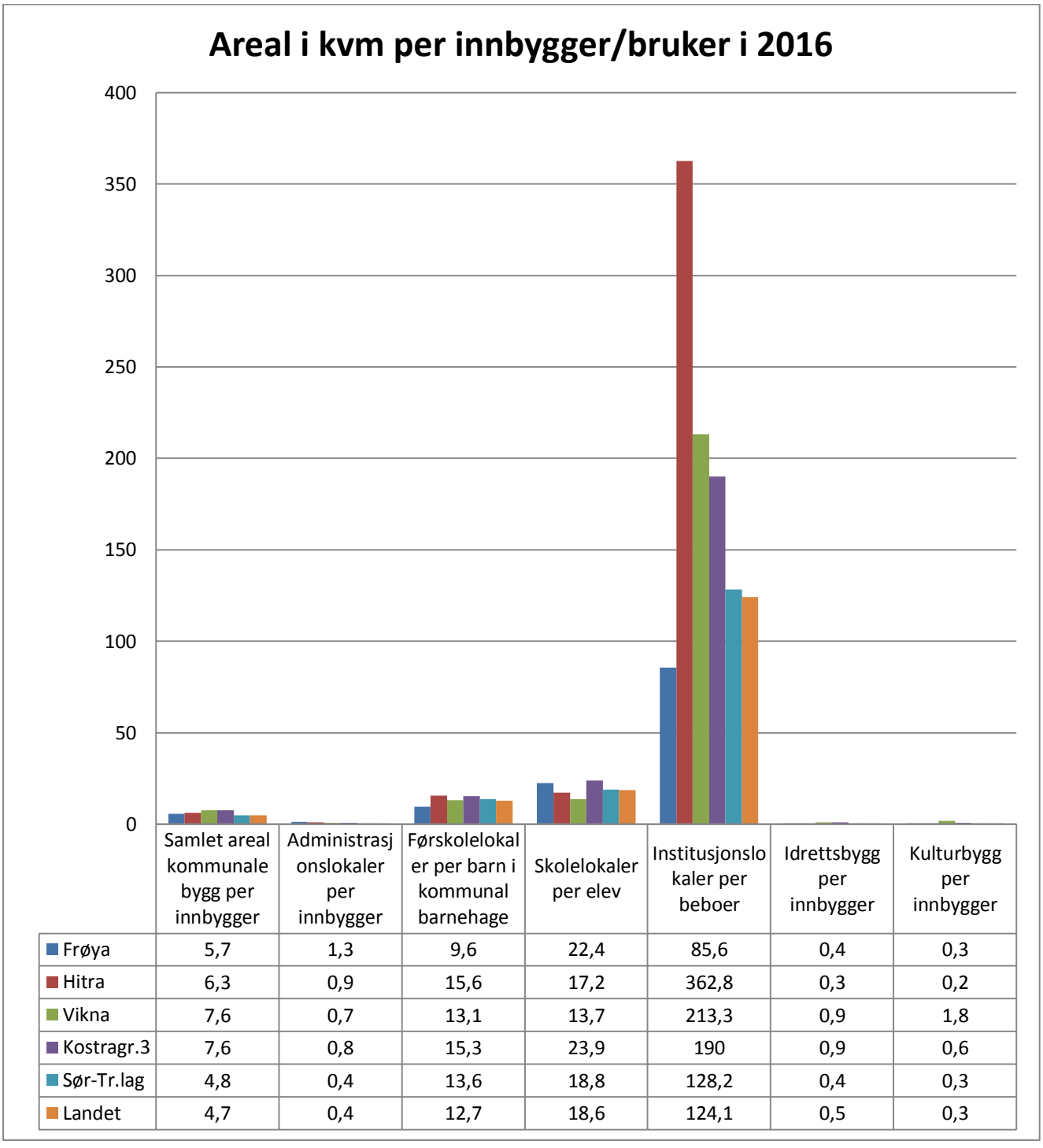

	Samlet areal kommunale bygg per innbygger	Administrasjonslokaler per innbygger	Førskolelokaler per barn i kommunal barnehage	Skolelokaler per elev	Institusjonslokaler per beboer	Idrettsbygg per innbygger	Kulturbygg per innbygger
Frøya	5,7	1,3	9,6	22,4	85,6	0,4	0,3
Hitra	6,3	0,9	15,6	17,2	362,8	0,3	0,2
Vikna	7,6	0,7	13,1	13,7	213,3	0,9	1,8
Kostragr.3	7,6	0,8	15,3	23,9	190	0,9	0,6
Sør-Tr.lag	4,8	0,4	13,6	18,8	128,2	0,4	0,3
Landet	4,7	0,4	12,7	18,6	124,1	0,5	0,3

Saksprotokoll

Utvalg:	Hovedutvalg for forvaltning	
Møtedato:	07.12.2017	
Sak:	155/17	**Arkivsak:** 17/3243

SAKSPROTOKOLL - BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 – 2021 – HØRING HOVEDUTVALG FOR FORVALTNING

Vedtak:

Hovedutvalg for forvaltning har følgende uttalelse til budsjettet og økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021:

Fremlagt budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021, tas til orientering av Hovedutvalg Forvaltning

Enstemmig.

Behandling:
Hovedutvalg for forvaltnings behandling i møte:

Følgende forslag til vedtak ble fremmet av Ap/Sv:

Fremlagt budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021, tas til orientering av Hovedutvalg Forvaltning

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg:	Eldrerådet	
Møtedato:	06.12.2017	
Sak:	31/17	**Arkivsak:** 17/3215

SAKSPROTOKOLL - BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021 - HØRING ELDRERÅDET

Vedtak:
Eldrerådet har følgende uttalelse til budsjett 2018 og økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021:

Eldrerådet merker seg at rådmannen foreslår en bemanningsøkning på 14,5 årsverk, men at FSK vedtar å minske dette med 6 årsverk.
Eldrerådet ber om at disse stillingene ikke tas fra Helse og Mestring.

Enstemmig.

Behandling:
Eldrerådets behandling i møte 06.12.17:

Eldrerådet merker seg at rådmannen foreslår en bemanningsøkning på 14,5 årsverk, men at FSK vedtar å minske dette med 6 årsverk.
Eldrerådet ber om at disse stillingene ikke tas fra Helse og Mestring.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunalt Brukerråd	
Møtedato:	06.12.2017	
Sak:	36/17	**Arkivsak:** 17/3216

SAKSPROTOKOLL - BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021 - HØRING BRUKERRÅDET

Vedtak:

Brukerrådet har følgende uttalelse til budsjett 2018 og økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021:

Brukerrådet slutter seg til formannskapets innstilling.

Brukerrådet ber om at det blir avsatt penger til å fullføre arbeidet med universell utformning av kommunehuset, i henhold til planen som ble utarbeidet for flere år siden.
Arbeidet må startes opp snarest.

Enstemmig.

Behandling:
Brukerrådets behandling i møte 06.12.17:

Brukerrådet slutter seg til formannskapets innstilling.

Brukerrådet ber om at det blir avsatt penger til å fullføre arbeidet med universell utformning av kommunehuset, i henhold til planen som ble utarbeidet for flere år siden.
Arbeidet må startes opp snarest.

Enstemmig.

Saksprotokoll

Utvalg:	Formannskapet		
Møtedato:	21.11.2017		
Sak:	176/17	**Arkivsak:**	17/3001

SAKSPROTOKOLL - BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2018 - 2021

Vedtak:

1 Formannskapets forslag til budsjett for 2018 vedtas slik det fremgår av spesifisert driftsbudsjett og investeringsbudsjett med vedlegg og handlingsplandokument. Første år i handlingsplanen vedtas som budsjett for 2018 for alle rammeområdene.

Enstemmig.

2 Kommunestyret slutter seg til formannskapets forslag til økonomiplan med handlingsprogram 2018 – 2021.

Enstemmig.

3 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018. Rådmann gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å inngå nødvendige låneavtaler. Fullmakten gjelder også refinansiering av lån innenfor tidligere vedtatt nedbetalingstid.

Enstemmig.

4 Rådmann gis fullmakt til å foreta tekniske opprettinger av budsjett med vedlegg der det er nødvendig.

Enstemmig.

5 Rådmann pålegges å oversende budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram til Fylkesmannen med tilhørende pålagte vedlegg, innen tidsfristen.

Enstemmig.

6 Rådmannen vil vurdere fortløpende effektiviseringstiltak, med fokus på ressursstyring og kostnadskontroll i hele handlingsplanperioden.

Enstemmig.

7 Investeringsbudsjett
Investeringsbudsjett for økonomiplan 2018 – 2021 fremstilles her som foreslås fra formannskapet:

Investeringer 2018 – 2021	2018	2019	2020	2021
Sum finansieringsbehov nye tiltak	154 604 000	80 475 000	61 200 000	32 100 00
Sum fond	-16 000 000			
Sum lån	-125 764 000	-74 220 000	-53 520 000	-30 480 000

Momskompensasjon	**-12 840 000**	**-6 255 000**	**-7 680 000**	**-1 620 000**
Sum renter og avdrag beregnet drift	**789 966**	**3 846 328**	**5 536 943**	**6 901 888**

Enstemmig.

8 Skattevedtak 2018
Hjemmel for utskriving av eiendomsskatt er Eiendomsskattelovens § 2 og 3. I medhold av Eiendomsskattelovens § 3 og 4 videreføres i 2018 utskriving av eiendomsskatt på verker og bruk samt anlegg i sjø. Skattesatsen for eiendomsskatt skal være på 7 promille.

Enstemmig.

9 Skatteøret
Skatteøret fastsettes til høyeste sats. Skatteinngangen fastsettes for 2018 til kr. 192 504 000 i henhold til KS sin prognosemodell. Nybygg og nyanlegg forutsettes finansiert i samsvar med oversikt og vurderinger i budsjett- og handlingsplandokument.

Enstemmig.

-	Budsjettskjema 1B	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
-					
-	11 Rådmannen				
-	Netto	65 295 444	65 105 444	65 105 444	65 105 444
-					
-	20 Oppvekst				
-	Netto	74 529 539	74 303 567	74 415 365	74 529 910
-					
-	30 Helse og omsorg				
-	Netto	115 896 895	116 999 544	117 626 528	118 269 182
-					
-	40 Kultur				
-	Netto	6 718 908	6 493 908	6 493 908	6 493 908
-					
-	50 Teknisk				
-	Netto	30 103 610	30 104 635	30 038 686	29 906 762
-					
-	80 Motpost avskrivninger				
-	Netto	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000	-8 003 000
-					

Enstemmig.

Morgendagens omsorg.

- **Formannskapet foreslår å sette av 16 millioner i 2018 for tomtekjøp og øvrig prosjektering.**
- **Formannskapet forslår å legge den grove kalkylen fra Rambøll AS til grunn for budsjettet og økonomiperioden, og foreta en budsjettjustering for investeringsbudsjettet etter at rådmannen har innhentet anbudstilbud på utbyggingen**
- **For 2019 foreslås 112,5 millioner kroner og 122,5 millioner kroner i 2020.**

- **Omsorgsboligene skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Det legges opp til at brukerne som skal bo i enhetene betaler husleie til selvkost, dvs at kommunens utgifter til finansieringen av boligene blir dekt inn, når boligene er ferdige og innflyttet.**
- **Institusjonsplasser på helsehuset er kommunens ansvar å finansiere - ut over husbankens tilskudd.**
- **Sykehjemmet vil koste ca. 114 millioner kroner inklusive mva, 91,2 millioner kr uten mva. Til dette har kommunen satt av ca. 18 millioner kroner fra de grønne konsesjonene, slik at kommunens rentebærende andel for disse institusjonsplassene vil bli 91,2 – 18 = ca. 73,2 millioner kr.**
- **Dette er direkte kostnader som kommunen må bære, men kommunen må forskuttere f.eks. hele låneopptaket for omsorgsboligene og sykehjemsplassene før vi kan få refusjon fra Husbanken.**
- **Refusjonen fra Husbanken vil være ca. 124,6 millioner kr. som kommunen må forskuttere i et byggelån.**

Eventuelle ekstra funksjoner kommunen ønsker å legge til helsehuset og omsorgsboligene er kostnader kommunen selv må bære

Enstemmig.

- **Foreslått økning av årsverksrammen reduseres med 6 årsverk.**
  Tilsammen utgjør dette ca 4 mill.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

- **2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.**
  Utgjør en reduksjon på kr 654 622,-.

Enstemmig.

- **Rådmannen ønsker å ha en spesiell fokus på sitkagranbekjempelse. Vi ber om at det utarbeides en plan for dette innen 010318.**

Enstemmig.

- **Det iverksettes et prøveprosjekt med gratis SFO som en språkarena på Nordskag oppvekstsenter frem til sommeren 2018. Det er viktig at foreldrene motiveres slik at tilbudet blir benyttet. Ordningen evalueres i forhold til effekt på språkutvikling og integrering. Kostnader kr: 81 828,-**

Enstemmig.

- **Innføring av digitale hjelpemidler til alle grunnskoleelever iverksettes i løpet av 2018. Det er allerede avsatt kr 500 000.- til innkjøp av elev-PCer i investeringsbudsjettet.**
  Det avsettes i tillegg kr 1 076 000,- til formålet i 2018. Midlene tas fra driftsfond IKT.
  Det legges en plan for rullering fremover.

Enstemmig.

- **Dagsenter for eldre tilbys i dag kun en dag hver 14. dag. Vi ber om at en ser på muligheten til å tilby dette oftere, noe som innebærer at det må vurderes å ta i bruk alternative lokaler til dette frem mot realisering av morgendagens omsorg.**
  Saken behandles i hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

- **20% stillingsressurs til daglig leder i Frøya storhall tas ut og fremmes som egen politisk sak.**

Enstemmig.

- **Vi ber om at Frøya sykehjem vurderes med tanke på behovet for boliger både med og uten base fremover. Kan det være et alternativ å ombygge/ rehabilitere bygget istedenfor å bygge nye boliger? Finnes det rehabiliteringstilskudd?**
  Kan det tenkes at bygget kan brukes som kommunale boliger kombinert med hybler for utleie?

Enstemmig.

- **Gjeldsrådgiver økes med 25% stilling, kr 163 655,- pr år i langtidsperioden**

Enstemmig.

- **Samlet innsparing blir med dette 4 336 870,-. Disse midlene settes på disposisjonsfondet.**

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Investeringsbudsjett

- **Vi ber om at utbygging av vann og avløp vurderes tatt over flere år med tanke på kapasitet ved teknisk og belastningen dette vil gi den enkelte husstand i Frøya knyttet til gebyrutviklingen.**

Enstemmig.

- **Vedlikehold/ rehabilitering av Froan kapell tas foreløpig ut av investeringsbudsjettet. Det sjekkes ut kriterier for evt avvikling av listeførte kirkebygg.**

Enstemmig.

- **Vi er kjent med at midler fra Havbruksfondet er tenkt brukt til prosjekt Froheim. Vi ber om at rådmannen setter press på å få utbetalt midlene.**

Enstemmig.

Drift:

- **Vindusutskifting på Titran kapell legges inn med kr 100.000,-. Beløpet finansieres fra foreslått driftsfond for kommunale bygninger.**

Enstemmig.

Behandling:
Formannskapets behandling i møte 21 og 22.11.17:

Følgende forslag ble fremmet av Ap:

- Foreslått økning av årsverksrammen reduseres med 6 årsverk.
  Tilsammen utgjør dette ca 4 mill.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer *avgitt av V, Frp og H.*

- 2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.
  Utgjør en reduksjon på kr 654 622,-.

Enstemmig.

- Rådmannen ønsker å ha en spesiell fokus på sitkagranbekjempelse. Vi ber om at det utarbeides en plan for dette innen 010318.

Enstemmig.

- Det iverksettes et prøveprosjekt med gratis SFO som en språkarena på Nordskag oppvekstsenter frem til sommeren 2018. Det er viktig at foreldrene motiveres slik at tilbudet blir benyttet. Ordningen evalueres i forhold til effekt på språkutvikling og integrering. Kostnader kr: 81 828,-

Enstemmig.

- Innføring av digitale hjelpemidler til alle grunnskoleelever iverksettes i løpet av 2018. Det er allerede avsatt kr 500 000.- til innkjøp av elev-PCer i investeringsbudsjettet.
  Det avsettes i tillegg kr 1 076 000,- til formålet i 2018. Midlene tas fra driftsfond IKT.
  Det legges en plan for rullering fremover.

Enstemmig.

- Dagsenter for eldre tilbys i dag kun en dag hver 14. dag. Vi ber om at en ser på muligheten til å tilby dette oftere, noe som innebærer at det må vurderes å ta i bruk alternative lokaler til dette frem mot realisering av morgendagens omsorg.
  Saken behandles i hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

- 20% stillingsressurs til daglig leder i Frøya storhall tas ut og fremmes som egen politisk sak.

Enstemmig.

- Vi ber om at Frøya sykehjem vurderes med tanke på behovet for boliger både med og uten base fremover. Kan det være et alternativ å ombygge/ rehabilitere bygget istedenfor å bygge nye boliger? Finnes det rehabiliteringstilskudd?
  Kan det tenkes at bygget kan brukes som kommunale boliger kombinert med hybler for utleie?

Enstemmig.

- Gjeldsrådgiver økes med 25% stilling, kr 163 655,- pr år i langtidsperioden

Enstemmig.

- Samlet innsparing blir med dette 4 345 510,-. Disse midlene settes på disposisjonsfondet.

Vedtatt med 4 mot 3 stemmer *avgitt av V, Frp og H.*
Investeringsbudsjett

- Vi ber om at utbygging av vann og avløp vurderes tatt over flere år med tanke på kapasitet ved teknisk og belastningen dette vil gi den enkelte husstand i Frøya knyttet til gebyrutviklingen.
-

Enstemmig.

- Vedlikehold/ rehabilitering av Froan kapell tas foreløpig ut av investeringsbudsjettet. Det sjekkes ut kriterier for evt avvikling av listeførte kirkebygg.

Enstemmig.

- Vi er kjent med at midler fra Havbruksfondet er tenkt brukt til prosjekt Froheim. Vi ber om at rådmannen setter press på å få utbetalt midlene.

Enstemmig.

Følgende forslag ble fremmet av V, Frp og H:

Drift:

Vindusutskifting på Titran kapell legges inn med kr 100.000,-. Beløpet finansieres fra foreslått driftsfond for kommunale bygninger.

Enstemmig.

Investering:

- Sistien:

Prosjektet Sistien taes ut. Avsatte penger til Sistien settes inn i ett fond som gir muligheter for forskuttering og realisering av gang- og sykkelveier mellom Dyrvik - Nesset og Melkstaden - Hamarvik. Det er viktig at trafikksikkerheten prioriteres fremfor Sistien.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Verbal del:
Gamle videregående skole:

- Rådmannen bes legge fram en sak der kjøp av gamle videregående skole utredes med bakgrunn i plassbehov på Sistranda skole. Det er viktig at anledningen benyttes nå da fylkeskommunen har eiendommen til salgs.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Næringsareal:

- Rådmannen bes prioritere arbeidet med å få til tilgjengelig næringsareal, også areal som ikke er sjønært.
    -

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

Næringsarbeid:

- Rådmannen bes prioritere kommunens næringsarbeid. Funksjonen til næringskonsulenten må fortsatt ivaretas.

Falt med 3 mot 4 stemmer *avgitt av Ap.*

23 OKT 2017

Fosen historielag

Naustveien 179, 7100 RISSA
Tlf. 948 71 232
Bankkto. 4290 05 02758
Org.nr. 980 104 206

Dato: 23.10.2017

Frøya kommune
Rådhusgata 25
7260 Sistranda

Søknad om støtte til Fosens historie, bind 2.

Fosen historielag holder på å utarbeide regionhistorie for de 11 kystkommunene i Sør-Trøndelag – det området som dekkes av Fosen historielag, tidligere Fosen fogderi. Første bind kom i 2005, andre bind skal foreligge i 2019.

For nærmere informasjon om prosjektet, se vedlagte folder.

Fosen historielag søkte i 2016 de 11 kommunene om bidrag til å utarbeide bind 2. Det ble søkt om 12 kr pr innbygger (4 kr pr. innbygger i 3 år). Noen kommuner betalte, helt eller delvis, men ellers var responsen ikke som forventet.

Arbeidet er nå kommet langt. Forfatterne skal ha sine manuskripter ferdige innen 1. mai 2018. Fosen historielag har hittil båret utgiftene, men det trengs tilskudd fra annet hold for å fullføre arbeidet.

Vi har barbert budsjettet fra 2,5 mill til 2,05 mill. Lenger ned kan vi ikke gå, om vi skal gi ut et historieverk og ikke et kompendium. Fosen historielags bidrag er økt fra 0,8 til 1,05 mill. Det meste av arbeidet med supplering av tekst, bilder og redigering må nå gjøres på dugnad. Vi er likevel ikke innstilt på at dette skal gå ut over kvaliteten. Prosjektet er derfor tøyd ut et år i tid (utgivelse opprinnelig planlagt til 2018).

Fosen historielag må ha støtte for å kunne gi ut boka, og de 11 kommunene er de nærmeste til å bidra. Det er dem verket lages for. Vi håper alle kommunene blir med på dette spleiselaget. Søknadsbeløpa fordeler seg slik etter folketallet:

		Folketall 1.1.2017	Søknadsbeløp 12 kr pr innb.	Har betalt	Gjenstående
1633	Osen	978	11.712 (2016)	11.712	**0**
1632	Roan	959	11.532 (2016)	11.532	**0**
1630	Åfjord	3 263	39.156	0	**39.156**
1627	Bjugn	4 822	57.864	0	**57.864**
1621	Ørland	5 291	63.492	0	**63.492**

1624	Rissa	6 628	79.536	25.000	**54.536**
1622	Agdenes	1 711	20.532	3.000	**17.532**
1613	Snillfjord	982	11.784	0	**11.784**
1612	Hemne	4 259	51.108	0	**51.108**
1617	Hitra	4 659	55.908	0	**55.908**
1620	Frøya	4 937	59.244	0	**59.244**
Sum		38 489	461.868		

Vi søker med dette Frøya kommune om 59.244 kr som bidrag til Fosens historie bind 2. Vi ber om at søknaden tas med i budsjettbehandlinga for 2018. Beløpet kan fordeles over to år om ønskelig.

Med hilsen
Fosen historielag

Johan G Foss
leder

1 vedlegg

Fosens historie – regionhistorie for Fosen

Fosen historielag utarbeider nå regionhistorie for Fosen. Det skal bli et tre-binds verk. Første bind kom i 2005. Andre bind vil foreligge i 2019.

Trenger vi regionhistorie, holder det ikke med bygdehistorie?

Mange temaer trenger en videre geografisk ramme enn en enkelt kommune for å kunne behandles skikkelig – eksempelvis arkeologi, samferdselshistorie, kulturhistorie. Bygdehistoria må suppleres med regionhistorie om det skal bli fullgod lokalhistorie.

Fosens historie – og Fosen historielag – dekker de 11 kystkommunene i Sør-Trøndelag. Dette området utgjorde i tidligere tider en enhet, Fosen len, seinere Fosen fogderi, sorenskriveri og prosti. De 11 kommunene har en felles historie som **Fosens historie** vil fortelle. Fosen-kommunene forvalter også en felles kulturarv – kystkulturen i Sør-Trøndelag. Åfjordsbåten er et uttrykk for denne felleskulturen. Det var mye kontakt innad i området. Navn som Rissværingskeila og Stadværingskeila i fiskeværet Kya utafor Frøya er et av mange vitnemål om det.

Fosens historie bind 1

Første bind av **Fosens historie** forelå i 2005. Tidsspennet her var stort, fra istida til 1730. Boka var et solid arbeid, skrevet av forfattere valgt fra øverste hylle, og med Kolbjørn Aune som redaktør. Boka markerte et tidsskille for lokalhistoria i Fosen.

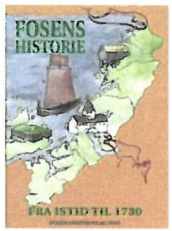

Arkeologene Kristian Pettersen, Kari Støren Binns og Kalle Sognnes skrev om den forhistoriske perioden, og historikerne Audun Dybdahl, Eilert Bjørkvik og Svein Bertil Sæther skrev om mellomalder og nytid fram til 1730.

Fosens historie bind 2

Dette bindet skal dekke perioden 1730–1860. Arbeidet kom i gang høsten 2015, med Per Christiansen og Svein Henrik Pedersen som forfattere. Begge er velrennomerte forfattere med stor produksjon bak seg. Bindet omhandler det førindustrielle samfunnet og beskriver den demografiske utviklinga i de ulike delene av fogderiet, næringsutviklinga, makt og eiendom, kirke og kristenliv, innbefatta Hauge-bevegelsen, samfunnsstyringa, og utviklinga av det offentliges ansvar og oppgaver, som skole, omsorgsvesen, kommunikasjoner osv. Utviklinga av byggeskikken blir beskrevet, så vel som herskapskulturen i Fosen. Johan G Foss er redaktør for bindet.

Dette bildet fra Skage i Fillfjorden på Hitra viser flere hundre års bygningshistorie. Oppe på bakken står gammelstua fra 1600–1700-tallet og nylåna fra 1800-tallet. Nede ved sjøen ligger naustet og ei brygge med svalganger.

Kostnader og finansiering av Fosens historie bind 2

Prosjektet er kommet langt, forfatterne skal ferdigstille tekstene sine innen 1. mai 2018. Utgivelse vil skje i 2019. Men prosjektet er ikke fullfinansiert. Opprinnelig var det kostnadsrekna til 2,5 mill kr. Vi har nå barbert det til 2,05 mill kr. Lenger ned kan vi ikke gå, om vi skal gi ut et historieverk og ikke et kompendium. Fosen historielag bidrar med vel 1 mill.

Budsjett for Fosens historie bind 2

Kostnader		Finansiering	
Lønn til forfatterne	1.200.000	Fosen historielag	1.050.000
Tegner, grafiker	100.000	Kommunene – 12 kr pr innbygger	450.000
Redaktør	50.000	Fylkeskommunen	100.000
Bilderettigheter	60.000	Fond og stiftelser	100.000
Trykking	500.000	Private sponsorer	100.000
Markedsføring	30.000	Salg av bøker, 1000 eks à 250 kr netto	250.000
Reserve	110.000		
	2.050.000		2.050.000

Fosen historielag trenger støtte for å få gitt ut Fosens historie bind 2.

Fosen historielag har 1200 medlemmer. Laget har i over 50 år gitt ut årbøker, med i alt 820 historiske artikler fra hele området, gamle Fosen fogderi. Laget har også gitt ut flere andre publikasjoner. Hovedprosjektet nå er å utarbeide en solid regionhistorie for området.

Fosen historielag
v/Eilert Bjørkvik,
Naustveien 179, 7100 Rissa.
Org.nr: 980 104 206.
Bankkonto: 4290 05 02758.
E-post: post@fosen-historielag.no
Nettside: fosen-historielag.no

Litt mer om **Fosens historie** bind 2

Av Johan G Foss

Som redaktør av bindet har jeg lyst til å si litt om prosjektet, både om den historia som skal fortelles, og om hvordan vi har tenkt å fortelle den.

Her er mye interessant historie å fortelle! Perioden 1700–1860 er på mange måter en fryd for historikere å arbeide med. Det er en viss stabilitet og enkelhet over perioden, og den utgjør på en måte slutten på «gammeltida». Omkring 1860 skjer det mye nytt, samfunnet og livet omformes. Vi omtaler denne tida som «hamskiftet».

Gammeltida – før hamskiftet. Det er altså tida før hamskiftet vi presenterer i dette bindet. Det er en inspirerende oppgave, fordi verden var så annleis, og fordi vi har så godt kildegrunnlag å arbeide ut fra. Forfatterne har gravd fram mye interessant stoff, og de oppdager stadig vekk hvor viktig det er å se lokalhistoria i et videre perspektiv enn en enkelt kommune.

Viktige nydannelser. Sjøl om det rådde en viss stabilitet, så skjedde det store og viktige nydannelser i perioden. Det var nå leilendingsvesenet ble avvikla og gårdbrukerne ble sjøleiere. Det var nå røykstuene (ljorestuene) forsvant og peisen, murpipa og jernovnene tok over, og det var nå trønderlåna ble til. Det var også nå åfjordsbåten ble til. Det var nå folkekunsten hadde sin store blomstringstid. Og det var nå det gamle gårdsfellesskapet nådde toppen, med store, landsbylignende fellestun på mange gårder. Det var nå skolen ble innført og folk ble leseføre. Det skapte et nytt grunnlag for opplysning – noe som bl.a bidro til å undergrave autoriteten til kongen og kirka. Hans Nilsen Hauge sprengte seg gjennom prestenes monopol på forkynnelse, og folkevalgte representanter sprengte eneveldet og innførte folkestyre – på riksplanet i 1814, på lokalplanet i 1837.

Hemne stod i ei særstilling i Fosen når det gjaldt folkekunst. Her en dekorasjon malt av Nils Olsen Brekken (1775–1864) fra Vinje.

Særtrekk ved Fosen. Vi er på jakt etter det som særmerka Fosen i forhold til omkringliggende områder, og vi leiter etter «kultursoner» innen fogderiet.

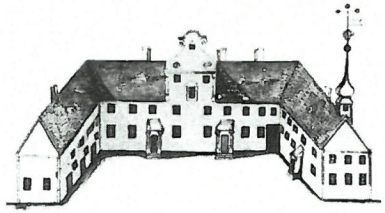

Storfosna var en av de adelige setegårdene i Fosen. Her lå det gamle administrasjonssenteret som ga navn til lenet og fogderiet: ***Fosen****. Tegning av Gerhard Schøning, 1774.*

Ett viktig trekk er at Fosen var et utprega leilendingsområde. Bøndene eide ikke gårdene de dreiv. Deler av fogderiet hadde derimot stor tetthet av herskapsgårder – adelige setegårder, godseier-, borger- og embetsmannsgårder. Fosen var dermed et kontrastenes rike, i spennet mellom husmann, leilending, godseier og embetsmann.

Kart over fellestunet på Grande på Ørlandet i 1796. Her hadde 16–18 gårdbrukere husa sine samla i ei tett klynge.

Fellestun og gårdsfellesskap. Ett av fenomena som vi vil se nærmere på, er fellestuna og gårdsfellesskapet som fantes på mange gårder. Grande på Ørlandet hadde det største fellestunet, med over 50 hus i 1796. Hvordan var det å leve i et sånt tett samfunn? Gårdsfellesskapet og fellestuna var et «sjølgrodd sosialt eksperiment» som nådde sitt maksimum i vår periode. Vi vil se nærmere på dette eksperimentets vekst og fall. Sluttstreken ble satt med de store utskiftningene fra 1860 og utover.

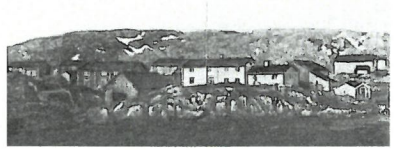

Fellestunet på Flatval på Frøya ca 1900. Her hadde seks gårdsbruk husa samla i ei klynge.

Hvordan lage god regionhistorie? Vi ønsker å beskrive forholda og utviklinga på en god og oversiktlig måte, og på en måte som viser hvordan folk hadde det. Vi har et ønske om å komme menneskene tett inn på livet, og vi har et ønske om å gi leserne opplever. Vi ønsker også at historia skal gjøres *forståelig*. Vi vil prøve å forklare hvorfor forholda var som de var, og hva som dreiv fram endringene. Framstillinga skal gi innsikt og aha-opplevelser.

I tillegg har vi som mål at boka skal være oversiktlig, ha god struktur og være lett å bruke også som oppslagsverk. **Fosens historie** skal være til å få kunnskap og forstand av, til å få opplevelser av, og til å ha nytte av.

Bygdehistorie og regionhistorie. Det er forskjell på disse to formene for lokalhistorie. Regionhistoria er mer sammenfattende, den gjengir ikke datagrunnlaget så detaljert som bygdehistoria. Overflod av detaljopplysninger i regionhistoria kan gjøre det vanskelig å få oversikt og følge trådene i framstillinga.

Dette er den ene fella regionhistoria kan gå i – *detaljfella*. Det som er interessant, drukner i detaljer. Ei anna felle er *abstraksjonsfella*. Sammenfatninger, utviklingstrekk og årsaksforklaringer kan gjøre at vi mister *menneskene* av syne. Begge disse fellene vil vi prøve å styre utenom.

Åfjordsbåten var en av nyskapningene i vår periode. Den avløste nordmørsbåten. Det skjedde i siste halvdel av 1700-tallet.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/155		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Formannskapet
Kommunestyret
Kommunestyret

SØKNAD OM OPPHEVING AV FRITAK FRA POLITISKE VERV SIGRUN SUMSTAD SØRDAL

Forslag til vedtak:
Sigrun Sumstad Sørdal ønsker å tiltre i sine politiske verv fra dags dato da vilkårene for permisjon ikke lenger er tilstede.
Vedtak 14/17 fra Kommunestyremøte 26.01.17 oppheves.

Vedlegg:

Søknad om oppheving av permisjon.

Saksopplysninger:

Sørdal har fått innvilget fritak frem til juni 2018, men grunnlaget for fritaket er frafalt, og hun vil gjerne tiltre i sine politiske verv igjen. Dersom Sørdal tiltrer igjen, vil det bety at de som ble valgt inn i nye verv i vedtak 14/17 fra kommunestyremøte 26.01.17 fratrer sine verv.

Vurdering:

Rådmann ønsker Sørdal velkommen tilbake i sine verv.

Frøya 05.12.17

05 DES 2017

17/155

Til Rådmann i Frøya Kommune.

Søknad om oppheving av permisjon.

Jeg søker med dette om å få opphevet min permisjon fra alle mine politiske verv fra dags dato. Jeg har fått innfridd permisjon fra alle mine politiske verv t.o.m mai 2018, men grunnlaget for permisjonen er frafalt, å jeg har derfor ikke behov for permisjon lenger.

Mvh Sigrun Sørdal, Frøya Arbeiderparti.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Stian Aspaas Haugen	**Arkiv:**	141
Arkivsaksnr.:	17/1361		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Formannskapet
Kommunestyret
Formannskapet
Kommunestyret

KOMMUNEPLANENS AREALDEL – FASTSETTELSE AV PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Vedtak:
Forslag til vedtak:
Kommunestyret vedtar å fastsette planprogram for kommuneplanens arealdel, slik det foreligger etter høring og offentlig ettersyn, datert 24.11.2017. Vedtaket fattes i medhold av plan- og bygningslovens §§ 4- 1 og 11- 13.

Vedlegg:
1. Planprogram for kommuneplanens arealdel, datert
2. Innkomne høringsuttalelser med kommentarer
3. Høringsinnspill sektormyndigheter
4. Høringsinnspill privatpersoner

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):
1. Høringsutkast planprogram for kommuneplanens arealdel.
2. Saksframlegg og vedtak kommunestyret den 01.06.17 i sak 61/17

Saksopplysninger:

Bakgrunn
Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt 15.02.2011. Arealplanen omfatter både land- og sjøareal i Frøya kommune.

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og fremtidig arealbruk. Kommuneplanens arealdel reguleres gjennom Lov om planlegging og byggesaksbehandling nr. 71 av 27.06.2008 (PBL). Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer skal legges til grunn i arbeidet med planen.

I kommunens vedtatte planstrategi for Frøya kommune 2016-2020 fra sak 148/16 i kommunestyret, 01.09.16, står følgende:

Kommuneplanens arealdel (arealplanen) for Frøya kommune ble vedtatt 2011. Antall dispensasjonssaker har vært høy de siste årene. Frøya er en kommune i sterk utvikling, både befolknings- og næringsmessig, som påpekt i teksten over. Dette medfører også et press på arealene. Det er derfor viktig at Frøya kommune har en arealplan som tar høyde for veksten, både i forhold til bruk og vern av områdene til land og til sjøs. Samfunnsplanen gir føringer for forvaltning av arealene og vil benyttes i arbeidet. Under forrige rullering ble Kystsoneplanen inkludert i arealplanen. Det er ønskelig at dette videreføres.

I planstrategien legges det med bakgrunn i det overstående opp til at kommuneplanens arealdel for Frøya kommune rulleres i perioden 2016-2018.

Planprogram

Første fase i arbeidet med arealplanen er å legge fram et planprogram for arbeidet. Planprogram for kommuneplanen er hjemlet i Plan- og bygningsloven (Pbl).

Forslaget til planprogram sendes på høring til berørte myndigheter, interesseorganisasjoner og andre lokale aktører, og legges ut til offentlig ettersyn før det behandles og fastsettes av kommunestyret. Dette er beskrevet i Plan- og bygningslovens § 11-13 slik:

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Planprogrammet skal i henhold til § 4-1 i Pbl, redegjøre for:

1. Formålet med planarbeidet
2. Viktig problemstillinger i forhold til miljø og samfunn
3. Beskrivelse av alternativer
4. Hvordan alternativene er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet
5. Planprosess med frister, deltakere og opplegg for medvirkning
6. Forhold som vil bli utredet og belyst
7. Metoder som skal benyttes
8. Kart over det berørte området.

Ved vedtak/saksframlegg:

9. Innkomne høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i det fastsatte programmet.

Et planprogram er en beskrivelse av hva som skal løses i planarbeidet og prosessen med deltakelse og medvirkning. Videre skal planprogrammet beskrive hvilke temaer som skal utredes for nye utbyggingsområder. Utredningen er viktig for å kunne avveie mellom positive og negative virkninger av ulike tiltak på samfunn og miljø. Dette skal være til hjelp for å foreta gode beslutninger. Med utgangspunkt i innkomne merknader, skal kommunestyret fastsette endelig planprogram. I arbeidet med selve arealplanen med konsekvensutredning og ROS, skal det tas utgangspunkt i føringene fra fastsatt planprogram. Frøya kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel (samfunnsplanen) i 2015. Samfunnsplanen gir mål og prioriteringer for utvikling av samfunnet som helhet. Arealdelen skal ta opp i seg disse målene og prioriteringene, og er dermed et virkemiddel for realisering av de arealmessige konsekvensene i samfunnsplanen. På bakgrunn av dette, samt vedtatt

kommunal planstrategi er følgende fokusområder og strategier for revideringen av kommuneplanens arealdel valgt:

Boligbygging
Frøya kommune opplever en stor vekst i folketall. Gjennom rulleringen vil det legges til rette for nye områder for boligutbygging. Nye utbyggingsområder vil ha fokus på fortetting og konsentreres i områder med gang- og sykkelvei, samt rundt oppvekstsentrene på Nordskag og Dyrøya. Øvrige områder søkes lagt i tilknytning til allerede utbygde arealer i grendene i kommunen. Frøyas fortrinn med nærhet til sjø, samt havutsikt, vil vektlegges når det åpnes for nye utbyggingsområder.

Fritidsboliger
Frøya kommune opplever en økende attraktivitet som fritidsboligkommune. Kommunen ønsker å legge til rette for attraktive områder for fritidsboligutbygging med nærhet til sjø, samt havutsikt. Nye områder for utbygging ønskes lagt utenfor pressområdene for boligbygging. Gjerne i randsonene til grender, slik at fritidsbeboere kan bidra som ressurser for grendene.

Småbåthavner og naust
Det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Lokalisering av disse vil ses i sammenheng med eksisterende og nye utbyggingsområder for bolig og fritid.

Øyrekka
Øyrekka utenfor Fast-Frøya har de siste åra vært preget av nedgang i folketallet. Frøya kommune ønsker å stimulere til befolknings- og næringsvekst i øyrekka gjennom forvaltning av arealene, både for fastboende og besøkende.

Sjøareal
Frøya kommune ønsker å evaluere forvaltningen av sjøarealene i tett dialog med fiskerinæringen, havbruksnæringa og sektormyndighetene.

Kulturarv
Gjennom rulleringen av arealplanen vil Frøya kommune vurdere å avsette hensynssoner for å ivareta kulturarven, herunder kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Trafikksikkerhet
Frøya kommune ble i 2017 sertifisert som Trafikksikker kommune. Med bakgrunn i dette vil kommunen ha et særlig fokus på trafikksikkerhet på alle plannivå ved åpning av nye utbyggingsområder.

Folkehelse
Folkehelse er en av fire hovedtema i kommunens samfunnsplan. I planprosessen skal det vurderes hvordan turstier, grøntdrag og idretts- og nærmiljøanlegg kan sikres gjennom arealformål for å ivareta og bedre befolkningens helse.
Arealreserver
Frøya kommune har i gjeldende kommuneplanens arealdel avsatt områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering. En naturlig del av rulleringen vil derfor være å se på arealreserver både innenfor bolig, fritidsbolig, naust, småbåthavner og næringsareal. Det vil

være aktuelt å se på om ikke realiserte områder for utbygging skal tas ut av planen for å åpne for andre attraktive områder.

Fortetting
Frøya kommune ønsker gjennom planarbeidet å legge vekt på fortetting ved åpning av nye utbyggingsområder, både innenfor bolig, fritid og næring. Dette for å kunne bidra til en bærekraftig utvikling med fokus på teknisk og sosial infrastruktur, samt bruk og vern av arealer i tråd med nasjonale retningslinjer. I vurderingen av nye utbyggingsområder vil man tilstrebe en arealbruk som reduserer potensielle konflikter mellom ulike interesser.

Andre behov
Frøya kommune har i tillegg andre behov som vil bli tema for rulleringen.

- Gjennomgang og presisering av planbestemmelser.
- Offentlige behov: Har noen kommunale virksomheter behov for areal? (Skole, helse, vann og avløp?) Sikre kommunale bygg i arealformål.
- Vurdere behov for og plassering av massedeponi/masseuttak.
- Oppdatere arealplanen i tråd med vedtatte reguleringsplaner.
- Karttekniske justeringer, justere grenser for arealformål i tråd med eiendomsgrenser.

For ytterligere informasjon om nasjonale, regionale og lokale planer og føringer, organisering av planprosessen, opplegg for medvirkning og forslag til fremdriftsplan, vises det til vedlagt høringsutkast av planprogrammet.

Innkomne merknader og endringer av planprogram
Forslaget til planprogram har vært utlagt til offentlig ettersyn og sendt på høring i perioden 06.06.2017. – 31.08.2017.

Det kom inn totalt 18 høringsmerknader, hvor av 12 var fra ulike regionale og kommunale parter. Det er innkommet totalt 6 merknader fra private, hvor samtlige innspill dreier seg forslag til arealdisponering. Disse vil bli videre vurdert i arbeide med selve arealdelen og ikke i planprogrammet.

Av merknadene som er kommet inn dreier de aller fleste seg om konkrete råd og vurderinger som bør tas opp gjennom planarbeidet. Noen er nå innarbeidet i planprogrammet, mens andre vil bli ivaretatt i det videre arbeide. Med bakgrunn i de innspillene som er innkommet ser Rådmannen liten grunn til å foreta store endringer i planprogrammet. Det fleste innspillene går på presiseringer i forhold til temaer som allerede ligger inne i planprogrammet. Disse presiseringene vil bli fulgt opp i påfølgende kommuneplanarbeidet.

Endringer i planprogram er gjengitt nedenfor:

- Under Fokusområde Sjøareal er følgende tilføyd: *Interessekonflikter mellom fiskerinæringen og havbruksnæringen om bruk av sjøareal bør avklares i planarbeidet.*
- Under kapittel nasjonale, regionale og lokale planer og føringer er følgende planer og lovverk tilføyd: *Temaveileder Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven, Nasjonal jordvernstrategi, Nasjonale mål for vann og helse (2014), Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (LOV-2003-12-19-124), Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag (rapport 5/96) og Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag.*

- Under konsekvensutredning er følgende tilføyd: *Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses plannivået, og være relevant for de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Konsekvensutredningen skal bare omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av den gjeldende planen. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen.*
- Under tabell for hvilke tema som skal utredes, er det lagt til noen spesifiseringer basert på merknader innkommet etter høring og offentlig ettersyn.
- Under medvirkning er siste folkemøte tatt ut. Dette gjelder gjennomgang ved ferdig planforslag. Det er tankt at andre medvirkningsprosesser som åpne kontordager på kommunehus og ute i kommunen ivaretar dette. Henvendelser fra for eksempel grendalag ved ferdig planforslag vil bli besvart og ivaretatt. Folkemøter ved innhenting av planforslag beholdes.

Innkomne merknader fra sektormyndigheter og private er oppsummert og kommentert i vedlegg 2. For detaljert oversikt over de innkomne merknadene vises det til vedlegg 3 og 4.

Framdriftsplan er oppdatert og justert etter nåværende tidsbruk og hvor man er i prosessen. Angitt framdriftsplan er tenkt ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel. Det vil kunne forekomme endringer.

Medvirkning
Kommuneplanprosessen styres av plan- og bygningsloven, med lovens klare krav til medvirkning.

En sentral side ved medvirkningsaspektet er muligheten for innbyggere, næringsliv, organisasjoner etc. til å komme med innspill til kommuneplanen, både ved varsling av planarbeidet igangsatt, og ved offentlig ettersyn.

Selve planprogrammet legger opp til en bred og god medvirkningsprosess. Det er foreslått åpne møter, folkemøter, oppsøkende virksomhet mot næringslivet, bruk av ulike media m. mer. Rådmann har fortatt små justeringer på hvordan dette ønskes gjort med tanke på tid og ressursbruk, og for å være mer fleksibel. Alle forslag til medvirkningsprosesser er beholdt. Endringer som er gjort:
Folkemøte: Folkemøter avholdes etter behov. Dette for å kunne behovsprøve hvor, og hvordan denne medvirkningsprosessen skal gjøres underveis i arbeide. Folkemøter for gjennomgang av planforslag er tatt ut.
Åpne kontordager: Her er det tenkt at dette avholdes enten på kommunehuset eller ute på utvalgte steder. Dette vil gjøres ettersom arbeidsgruppa ser det er behov.

Vurdering:
Planprogram for kommuneplanens arealdel er utarbeidet på bakgrunn av:

- *Veileder T-1491: Kommuneplanens arealdel – Utarbeiding og innhold*
- *Veileder T-1493: Konsekvensutredninger – Kommuneplanens arealdel*

Planprogrammet beskriver planarbeidets formål, rammene for gjennomføring av planarbeidet med nødvendige utredninger, planprosessen med frister og opplegget for medvirkning, i tråd med plan- og bygningsloven.

Fokusområder og strategier er utarbeidet på bakgrunn av kommuneplanens samfunnsdel og kommunal planstrategi, og vil bli førende for vurdering av innspill og endret arealbruk under planprosessen.

Rådmannen har vektlagt medvirkningsprosesser mer omfattende enn lovens krav, særlig gjelder dette for barn og unge. Det er foretatt små justeringer etter at planprogram har vært på høring og offentlig ettersyn. I hovedsak er dette gjort for å være mer fleksible og kunne tilpasse flyten i planarbeidet. Medvirkningsprosessene beskrevet er i tråd med kommuneplanens samfunnsdel: arbeide for medvirkning fra alle grupper i befolkningen.

Planprogrammet har avklart klare rammer og premisser for det vider planarbeidet, og belyser hva som er kunnskapsgrunnlaget og hvilke utredninger som skal gjøres. Planprogrammet framstår som et godt styringsverktøy for det videre planarbeidet med kommuneplanens arealdel og vurderes å være i tråd med plan- og bygningslovens § 4-1.

Innkomne merknader gjelder i stor grad innspill og råd til arbeidet med arealdelen, sammen med noen kommentarer til selve planprogrammet. Behandling av merknader/innspill til planens arealdel vil bli vurdert i en samlet prosess og behandlet ved 1. gangs behandling. Rådmann har tatt innspillene til orientering og justert planprogrammet etter noen av punktene som nevnt ovenfor. Endringene i forhold til høringsutkastet fremgår tydeligst i vedlagte tabell.

Rådmannen tilråder at kommunestyret fastsetter planprogram av 24.11.17 for kommuneplanens areadel for Frøya kommune, i medhold av plan- og bygningsloven §§ 4-1 og 11-3.

Forhold til overordna planverk:
Planprogrammet er utarbeidet med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel og kommunal planstrategi.

Økonomiske konsekvenser:
Investeringsmidler for konsekvensutredning er tidligere bevilget.
Ekstern bistand til planarbeidet vil bli vurdert underveis og evt tatt opp som egen sak.

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

Planprogram
Kommuneplanens arealdel

Vedtatt i kommunestyret 14.12.2017

Sist revidert 24.11.2017

Innledning

Fakta om Frøya kommune

Folketall 01.01.17: 4 937

Født: 58

Død: 37

Innflytting totalt: 328

Antall husstander: 2 123

Antall fritidsboliger: 1 048

Landareal: 230 km2

Totalt oppdrettslokaliteter: 45

Fiskerimantall: 111

Bedrifter/ foretak på Frøya: 570

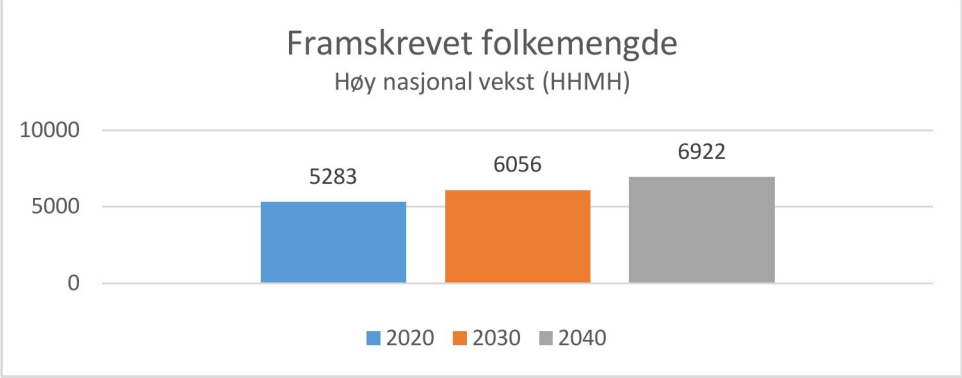

Kilde: ssb.no

Forord

Et planprogram er en beskrivelse av hva som skal løses i planarbeidet og prosessen med deltakelse og medvirkning. Videre skal planprogrammet beskrive hvilke temaer som skal utredes for nye utbyggingsområder. Utredningen er viktig for å kunne avveie mellom positive og negative virkninger av ulike tiltak på samfunn og miljø. Dette skal være til hjelp for å foreta gode beslutninger.

Planprogrammet ble lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring av kommunestyret i sak 61/17 i møte 01.06.2017, med frist for merknader 31.08.2017. Kommunestyret vedtok planprogrammet i sak xx/xx den xx.xx.xxxx.

Frøya, xx.xx.xxxx

Innhold

Innledning 2
Fakta om Frøya kommune 2
Forord 3
Innhold 4
Hensikt med planen 5
Planavgrensning 5
Fokusområder og strategier for planarbeidet 6
Boligbygging 6
Fritidsboliger 6
Småbåthavner og naust 7
Næringsareal 7
Øyrekka 7
Sjøareal 7
Kulturarv 8
Trafikksikkerhet 8
Folkehelse 8
Arealreserver 8
Fortetting 8
Andre behov 9
Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer 10
Nasjonale planer og føringer 10
Lovverk 10
Regionale planer og føringer 11
Lokale planer 12
Plandokumenter 15
Planprogram 15
Planbeskrivelse, plankart og planbestemmelser 15
Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse 15
Utredningstema og metodikk 16
Temaplaner 19
Planprosessen 21
Organisering 21
Medvirkning og involvering 22

Bakgrunn

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern og utbygging og fremtidig arealbruk. Kommuneplanens arealdel reguleres gjennom Lov om planlegging og byggesaksbehandling nr. 71 av 27.06.2008 (PBL). Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer skal legges til grunn i arbeidet med planen.

I kommunens vedtatte planstrategi for Frøya kommune 2016-2020 fra sak 148/16 i kommunestyret, 01.09.16, står følgende:

Kommuneplanens arealdel (arealplanen) for Frøya kommune ble vedtatt 2011. Antall dispensasjonssaker har vært høy de siste årene. Frøya er en kommune i sterk utvikling, både befolknings- og næringsmessig, som påpekt i teksten over. Dette medfører også et press på arealene. Det er derfor viktig at Frøya kommune har en arealplan som tar høyde for veksten, både i forhold til bruk og vern av områdene til land og til sjøs. Samfunnsplanen gir føringer for forvaltning av arealene og vil benyttes i arbeidet. Under forrige rullering ble Kystsoneplanen inkludert i arealplanen. Det er ønskelig at dette videreføres.

I planstrategien legges det opp til at kommuneplanens arealdel for Frøya kommune rulleres i perioden 2016-2018.

Hensikt med planen

PBL § 11-1. Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Planavgrensning

Planen vil følge planavgrensning i gjeldende arealplan og omfatte hele kommunens land- og sjøarealer.

Som vedtatt i kommunal planstrategi har Sistranda egen kommunedelplan som ikke vil omfattes av denne revideringen.

For landskapsvernområdet og naturreservatet i Froan gjelder *Forskrift om vern for Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Froøyene, Frøya kommune, Sør-Trøndelag.*

Fokusområder og strategier for planarbeidet

Frøya kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel (samfunnsplanen) i 2015. Samfunnsplanen gir mål og prioriteringer for utvikling av samfunnet som helhet. Arealdelen skal ta opp i seg disse målene og prioriteringene, og er dermed et virkemiddel for realisering av de arealmessige konsekvensene i samfunnsplanen.

Boligbygging

Frøya kommune opplever en stor vekst i folketall. Gjennom rulleringen vil det legges til rette for nye områder for boligutbygging. Nye utbyggingsområder vil ha fokus på fortetting og konsentreres i områder med gang- og sykkelvei, samt rundt oppvekstsentrene på Nordskag og Dyrøya. Øvrige områder søkes lagt i tilknytning til allerede utbygde arealer i grendene i kommunen. Frøyas fortrinn med nærhet til sjø, samt havutsikt, vil vektlegges når det åpnes for nye utbyggingsområder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Skape helsefremmende skoler og barnehager – med fokus på både psykisk og fysisk helse.
- Frøya skal ha 30 % reduksjon av klimagassutslipp innen 2020.
- Stimulere til levende grender og levende øysamfunn.
- Planlegge og tilrettelegge for en variert og mangfoldig bolig- og fritidsbygging.
- Frøya-samfunnet skal utvikle seg i takt med befolkningsveksten.
- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.

Fritidsboliger

Frøya kommune opplever en økende attraktivitet som fritidsboligkommune. Kommunen ønsker å legge til rette for attraktive områder for fritidsboligutbygging med nærhet til sjø, samt havutsikt. Nye områder for utbygging ønskes lagt utenfor pressområdene for boligbygging. Gjerne i randsonene til grender, slik at fritidsbeboere kan bidra som ressurser for grendene.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Legge til rette for levende grender gjennom å støtte grendalagsarbeid.
- Stimulere til levende grender og levende øysamfunn.
- Planlegge og tilrettelegge for en variert og mangfoldig bolig- og fritidsbygging.
- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.
- Legge til rette for et mangfold av fritidsaktiviteter på og ved sjø, og i hauan[1].
- Satse på nye næringer.

[1] *Hauan* er det lokale uttrykket for marka eller utmarka. På Frøya er dette preget av småkupert terreng og små høydedrag, i en mosaikk med myr, kystlynghei, små og store vann, berg i dagen og skrint jordsmonn.

Småbåthavner og naust

Det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Lokalisering av disse vil ses i sammenheng med eksisterende og nye utbyggingsområder for bolig og fritid.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Planlegge og tilrettelegge for en variert og mangfoldig bolig- og fritidsbygging.
- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.

Næringsareal

Frøya kommune er en attraktiv næringskommune. I rulleringen skal det ses på mulighet for utvidelse av eksisterende næringsarealer, samt nye områder. Det skal i tillegg ses på mulighet for arealer til havneformål.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.
- Satse på nye næringer.
- Planlegge og tilrettelegge nye næringsarealer.
- Frøya-samfunnet skal utvikle seg i takt med befolkningsveksten.
- Gi gode rammevilkår for næringslivet.

Øyrekka

Øyrekka utenfor Fast-Frøya har de siste åra vært preget av nedgang i folketallet. Frøya kommune ønsker å stimulere til befolknings- og næringsvekst i øyrekka gjennom forvaltning av arealene, både for fastboende og besøkende.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Stimulere til levende grender og levende øysamfunn.
- Planlegge og tilrettelegge for en variert og mangfoldig bolig- og fritidsbygging.
- Legge til rette for et mangfold av fritidsaktiviteter på og ved sjø, og i hauan.
- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.

Sjøareal

Frøya kommune ønsker å evaluere forvaltningen av sjøarealene i tett dialog med fiskerinæringen, havbruksnæringa og sektormyndighetene. Interessekonflikter mellom fiskerinæringen og havbruksnæringen om bruk av sjøareal bør avklares i planarbeidet.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Frøya forvalter og tar vare på mangfoldet av arter og landskap, og har en bærekraftig bruk av naturressursene.
- Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.
- Satse på nye næringer.
- Planlegge og tilrettelegge nye næringsarealer.
- Gi gode rammevilkår for næringslivet.
- Være ledende på å videreutvikle og satse på eksisterende nye næringer.

Kulturarv

Gjennom rulleringen av arealplanen vil Frøya kommune vurdere å avsette hensynssoner for å ivareta kulturarven, herunder kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Frøya ivaretar kulturarven:
  - Bevare, synliggjøre, formidle og bruke kulturarven gjennom å skape opplevelser.
  - Bruke kulturarven aktivt i identitetsskapende arbeid.

Trafikksikkerhet

Frøya kommune ble i 2017 sertifisert som Trafikksikker kommune. Med bakgrunn i dette vil kommunen ha et særlig fokus på trafikksikkerhet på alle plannivå ved åpning av nye utbyggingsområder.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Satse på trafikksikre veier, med særlig fokus på utbygging av gang- og sykkelveier.

Folkehelse

Folkehelse er en av fire hovedtema i kommunens samfunnsplan. I planprosessen skal det vurderes hvordan turstier, grøntdrag og idretts- og nærmiljøanlegg kan sikres gjennom arealformål for å ivareta og bedre befolkningens helse.

Fra kommuneplanens samfunnsdel:

- Utvikle gode arenaer for organisert og uorganisert aktivitet, både lokalt og sentralt i kommunen.
- Arbeide for et mangfoldig fritidstilbud.
- Legge til rette for levende grender gjennom å støtte grendalagsarbeid.
- Skape formelle og uformelle møteplasser både lokalt og sentralt i kommunen.
- Bygge gode idretts- og nærmiljøanlegg, gjerne i samarbeid med andre.
- Ta vare på Frøyas natur for å gi muligheter til gode opplevelser og friluftsliv.
- Gjøre det enkelt for alle frøyværinger å ta de sunne valgene i hverdagen.
- Legge til rette for et mangfold av fritidsaktiviteter på og ved sjø, og i hauan.

Arealreserver

Frøya kommune har i gjeldende kommuneplanens arealdel avsatt områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering. En naturlig del av rulleringen vil derfor være å se på arealreserver både innenfor bolig, fritidsbolig, LNF- spredt boligbebyggelse, naust, småbåthavner og næringsareal. Det vil være aktuelt å se på om ikke realiserte områder for utbygging skal tas ut av planen for å åpne for andre attraktive områder.

Fortetting

Frøya kommune ønsker gjennom planarbeidet å legge vekt på fortetting ved åpning av nye utbyggingsområder, både innenfor bolig, fritid og næring. Dette for å kunne bidra til en bærekraftig utvikling med fokus på teknisk og sosial infrastruktur, samt bruk og vern av arealer i tråd med nasjonale retningslinjer. I vurderingen av nye utbyggingsområder vil man tilstrebe en arealbruk som reduserer potensielle konflikter mellom ulike interesser.

Andre behov

Frøya kommune har i tillegg andre behov som vil bli tema for rulleringen.

- Gjennomgang og presisering av planbestemmelser.
- Offentlige behov: Har noen kommunale virksomheter behov for areal? (Skole, helse, vann og avløp?) Sikre kommunale bygg i arealformål.
- Vurdere behov for og plassering av massedeponi/masseuttak.
- Oppdatere arealplanen i tråd med vedtatte reguleringsplaner.
- Karttekniske justeringer, justere grenser for arealformål i tråd med eiendomsgrenser.

Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer

I tråd med PBL §§ 3-1, 11-1 og 11-5 skal arealplanen ivareta også nasjonale og regionale interesser. Kommuneplanens overordnede retningslinjer for helhetlig samfunnsutvikling går frem av kommunal planstrategi og samfunnsplanen. Dette skal legges til grunn ved utarbeidelse av arealplanen.

Nasjonale planer og føringer

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging (www.regjeringen.no)

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging ble vedtatt ved kongelig resolusjon 12.juni 2015. De nasjonale forventningene samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer kommunene skal legge særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer.

Hovedfokuset i de nasjonale forventningene er:

- Planlegging for gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer brukes til å konkretisere de nasjonale forventningene til planleggingen og markere nasjonal politikk på viktige områder i planleggingen, jamfør § 6-2 i PBL. Retningslinjene skal legges til grunn for kommunal planlegging.

- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (2016)
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
- Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (2012)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2011)
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene (2009)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)

Temaveileder *Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven.* Vern om jordbruksarealene er en forutsetning for matproduksjon, utvikling og verdiskaping i landbruket. Statens landbruksforvaltning har laget en veileder som beskriver hvordan jordbruksarealene kan ivaretas ved arealplanlegging etter plan- og bygningsloven.

Nasjonal jordvernstrategi. Regjeringa har laget en nasjonal jordvernstrategi som Stortinget behandlet i 2015. I vedtaket fastsette Stortinget et mål om at den årlige omdisponeringa av dyrka jord må være under 4000 dekar, og bad regjeringa om at målet nås gradvis innen 2020.

Nasjonale mål for vann og helse (2014). Målsettinger under WHO/UNECE Protokoll for vann og helse.

Lovverk

Plan- og bygningsloven (2008) regulerer utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel. Det er i tillegg en rekke særlover som vil legges til grunn i arbeidet (www.lovdata.no):

- Lov om folkehelsearbeid, folkehelseloven (LOV-2011-06-24-29)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold, naturmangfoldloven (LOV-2009-06-19-100)
- Lov om jord, jordlova (LOV-1995-05-12-23)
- Lov om skogbruk, skogbruksloven (LOV-2005-05-27-31)
- Lov om kulturminner, kulturminneloven (LOV-1978-06-09-50)

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall, forurensningsloven (LOV-1981-03-13-6)
- Lov om vassdrag og grunnvann, vannressursloven (LOV-2000-11-24-82)
- Lov om friluftslivet, friluftsloven (LOV-1957-06-28-16)
- Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (LOV-2003-12-19-124)

Regionale planer og føringer

Felles *Regional planstrategi* for Sør- og Nord-Trøndelag har vært ute på høring. Denne legger opp til utarbeidelse av en felles fylkesplan. Fylkesplanen vil koordinere strategier for ulike enkelttema, redusere antall planprosesser og harmonisere planstrukturene i fylkene.

Regional strategi for arealbruk 2014-2024 ble vedtatt av Fylkestinget 17.06.14. Dokumentet omfatter arealpolitiske prinsipper relatert til by/tettsted og kystområder. Strategien vil være et grunnlag for tidlig dialog om arealbruken for å gi raskere planprosesser og bidra til en mer langsiktig og forutsigbar arealforvaltning. Overordnet føring i dokumentet er **Bolyst og næringsutvikling i et bærekraftig Sør-Trøndelag.** Hovedpunktene relevante for kystområdene er:

KYSTOMRÅDER

- **Ivareta - og utvikle bolyst**
  - Stimulere til attraktive lokalsamfunn som ivaretar mangfold og boligbehov.
- **Tilrettelegge for økt sjømatproduksjon innen en bærekraftig ramme**
  - Havbruksnæringen bør sikres nok arealer, blant annet gjennom flerbruksområder
  - Ta vare på viktige fiskeområder
  - Ta hensyn til vill-laks og sjøørret
  - Legge til rette for gode transportvilkår for sjømatprodukter
- **Bevare verdifulle kulturmiljøer / kulturlandskap og naturområder**
  - Nye inngrep bør om mulig konsentreres der det allerede er inngrep
  - Kulturminner og -landskap av regional/ nasjonal verdi bør særlig tas hensyn til
  - Viktige natur- og friluftsområder bør sikres av hensyn til naturgrunnlaget og allemannsretten.
  - Differensiert forvaltning av strandsonen
  - Utbygging av vindkraft i kystområdene i samsvar med fylkesdelplan vindkraft
  - Oppfølging av interkommunal kystsoneplan

Interkommunal kystsoneplan for Sør-Trøndelag ble vedtatt i strategigruppa i *Kysten er klar* 16.mars 2015. Strategigruppa anmoder kommunene (deriblant Frøya kommune) å legge dette dokumentet til grunn for sin egen arealplanlegging. Slik dokumentet foreligger nå, er det ikke juridisk bindende for kommunene.

Regional plan for kulturminner 2013-2017 omhandler regionens kulturarv. Her finnes oversikt over prioriterte kulturminner og kulturmiljø, som også omfatter Frøya kommune. Dette vil tas med som kunnskapsgrunnlag i rulleringen av arealplanen.

Regional plan 2015-2020 klima og energi Sør-Trøndelag ble vedtatt 15.06.16. Planen peker på 7 satsningsområder:

- Energiproduksjon
- Areal og transport
- Energibruk i bygg og anlegg
- Næringsliv og teknologi

- Avfall og forbruk
- Klimatilpasning
- Formidling og samarbeid

Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag (rapport 5/96) og *Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag* skal også legges til grunn i arbeidet.

Lokale planer

Frøya kommunes planhierarki

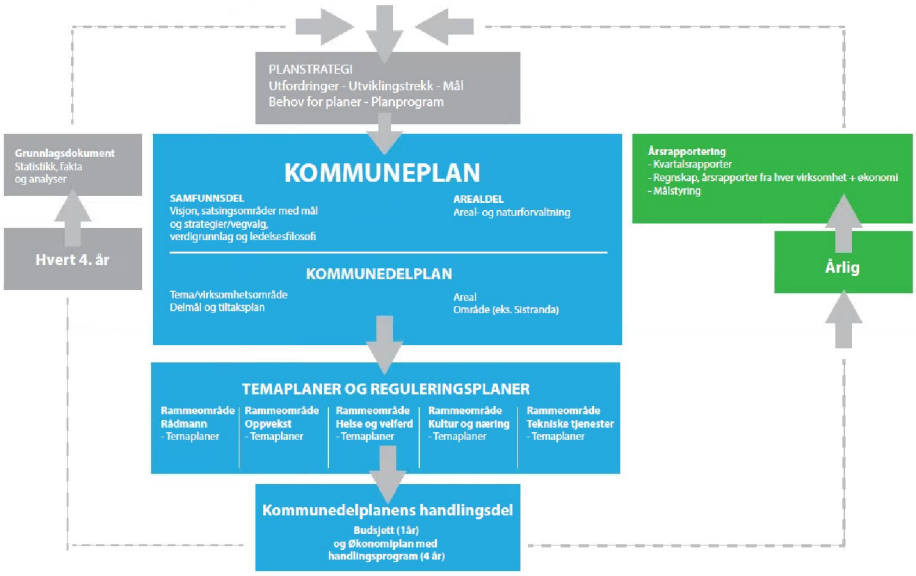

Frøya kommune vedtok *Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027* 18.06.15, sak 60/15. Samfunnsplanen gir overordnede retningslinjer for den helhetlige samfunnsutviklingen på Frøya. Av særlig relevans for arealplanleggingen er følgende mål og tiltak:

- **Levekår og folkehelse:**
  - Skape helsefremmende skoler og barnehager – med fokus på både psykisk og fysisk helse.
  - Utvikle gode arenaer for organisert og uorganisert aktivitet, både lokalt og sentralt i kommunen.
  - Arbeide for et mangfoldig fritidstilbud.
  - Legge til rette for levende grender gjennom å støtte grendalagsarbeid.
  - Skape formelle og uformelle møteplasser både lokalt og sentralt.
  - Bygge gode idretts- og nærmiljøanlegg, gjerne i samarbeid med andre.
  - Ta vare på Frøyas natur for å gi muligheter til gode opplevelser og friluftsliv.
  - Arbeide for medvirkning fra alle grupper i befolkningen.
  - Ha fokus på folkehelse i alle kommunale planer.

- **Natur, miljø og klima:**
  - Kartlegge Frøyas natur for å sikre en kunnskapsbasert forvaltning.
  - Sikre viktige leveområder for plante- og dyrearter, og innarbeide disse i kommunens planer.
  - Opprettholde kulturlandskapet gjennom tradisjonelt bruk av arealene, og spesielt beiting med sau.
  - Bevare dyrket mark for matproduksjon.
  - Være en pådriver for å få gjennomført en evaluering av vernet i Froan.
  - Arbeide for å skape lokale arbeidsplasser og stimulere til bosetting i Froan.
  - Ta miljøhensyn på alvor.
  - Delta aktivt i arbeidet med vannforskriften(..).
  - Drikkevannskildene med nedslagsfelt må sikres for at vi kan fortsette å ha tilgang på godt vann.

- **Samfunn, næring og kultur:**
  - Stimulere til levende grender og levende øysamfunn.
  - Planlegge og tilrettelegge for en variert og mangfoldig bolig- og fritidsbygging.
  - Legge til rette for et mangfold av fritidsaktiviteter på og ved sjø, og i hauan.
  - Frøya-samfunnet skal utvikle seg i takt med befolkningsveksten.
  - Frøya kommune vil jobbe for at offentlige bygg, private virksomheter, kollektivtransport og uteområder er universelt utformet.
  - Satse på trafikksikre veier, med særlig fokus på utbygging av gang- og sykkelveier.
  - Være en pådriver for et godt og tilpasset kollektivtilbud på lands og til vanns.
  - Utnytte Frøyas naturgitte fortrinn.
  - Satse på nye næringer.
  - Planlegge og tilrettelegge nye næringsarealer.

DISPENSASJONER

Tallene for ordinære dispensasjonssaker i årsrapporten inkluderer dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel, kommunedelplan og reguleringsplaner. Frøya kommune har et høyt antall dispensasjonssaker i forhold til andre kommuner. Fylkesmannen mener at fastsetting av byggegrense mot sjø og behovsvurdering av antall småbåthavner er viktige grep i forhold til strandsoneforvaltningen innarbeidet i kommuneplanens arealdel. Tolkning av bestemmelser i dagens arealplan er utfordrende, og kan være en del av årsaken til det høye antall dispensasjoner. Administrasjonen opplever at bestemmelsene ikke er utdypende nok eller i tråd med dagens ønsker og behov.

(Fra kommunal planstrategi 2016-2020)

Kommunal planstrategi for Frøya kommune 2016-2020 ble vedtatt i Frøya kommunestyre, sak 148/16 01.09.16.

Den kommunale planstrategien skal gjennom drøfting av utviklingstrekk i kommunen, vurdere og avklare kommunens planbehov for den kommende planperioden. Målet er å vurdere om kommunens planverk har et tilstrekkelig omfang og er oppdatert til å møte utfordringene. Frøya kommunes vedtatte planstrategi for inneværende valgperiode understreker behovet for en rullering av kommuneplanens arealdel.

Bakgrunnen for dette er blant annet:

- Høy befolkningsvekst gir behov for nye attraktive boligområder
- Avklare felles interesser mellom havbruks- og fiskerinæringa
- Ivareta jordbruk som bidragsyter for opprettholdelse av kulturlandskapet
- Vurdere ressurssituasjon og behov for mineralske ressurser
- Differensiert forvaltning av strandsonen med tydeliggjøring av bruk og vern
- Manglende næringsarealer
- Høyt antall dispensasjoner

Frøya kommune har også andre planer med relevans for planarbeidet og som vil bli brukt i planprosessen:

- Boligplan Frøya kommune 2012-2017 (er under revidering)
- Strategisk næringsplan 2014-2018
- Energi- og klimaplan Frøya kommune 2010-2020
- Skole- og barnehagebruksplan (er under revidering)
- Vann- og avløpsplan (er under revidering)

Samlet oversikt over kommunale planer og kommunal planstrategi ligger på kommunens hjemmeside: www.froya.kommune.no.

Plandokumenter

Kapittel 4 i PBL omhandler kravene til kommunens utarbeiding av kommuneplanens arealdel. En rekke dokumenter skal utarbeides underveis og inngå i planmaterialet.

Planprogram

Det følger av PBL §§ 4-1 og 11-13 skal det utarbeides et planprogram ved oppstart av planarbeidet med kommuneplanens arealdel. Planprogrammet skal beskrive planarbeidets formål, rammene for gjennomføring av planarbeidet med nødvendige utredninger, planprosessen med frister og opplegget for medvirkning. Planprogrammet kan beskrives som en kontrakt som avtaler hvordan planarbeidet skal gjennomføres. Det kan allikevel forekomme endringer på bakgrunn av nye vurderinger eller kunnskap.

Planbeskrivelse, plankart og planbestemmelser

Alle planer som legges ut til offentlig ettersyn skal inneholde en planbeskrivelse, jamfør PBL § 4-2. Planbeskrivelsen skal beskrive planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer for planområdet. Planbeskrivelsen vil oppdateres gjennom planprosessen og være en del av plandokumentene ved sluttvedtak. Det utarbeides også plankart og juridisk bindende planbestemmelser til arealplanen.

Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse

For kommuneplaner som gir retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det gis en særskilt vurdering og beskrivelse – konsekvensutredning – av planens virkninger for miljø og samfunn, jamfør PBL § 4-2. Disse skal konsekvensutredes etter Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (2009), KU-forskriften. Forskriften krever at både enkeltområdene, samt de samlede virkningene av endringene vurderes.

I tillegg skal det ved planer om utbygging utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) jamfør PBL § 4-2. ROS-analysen skal belyse hvorvidt området er egnet for utbygging, peke på eventuelle avbøtende tiltak, samt danne grunnlag for å avsette hensynssoner hvor områder med fare, risiko eller sårbarhet er avdekket. ROS-analysen vil følge konsekvensutredningen og oppdateres underveis i rulleringen.

KONSEKVENS-UTREDNING OG PLANNIVÅ

I følge *Veileder Konsekvensutredninger – Kommuneplanens arealdel (T-1493)(2012)* bør fokuset på dette plannivået være knyttet til lokalisering og arealformål. Konsekvensutredningen må belyse:

- Viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggings-områdene
- Virkningene utbyggingen kan få for disse verdiene
- Hva som kan gjøres for å avbøte negative virkninger

Formålet med vurdering av de samlede virkningene:

- Gi et grunnlag for å vurdere utbyggingsforslag og endre planen før offentlig ettersyn, om virkningene av planen samlet sett ikke vurderes akseptable i forhold til miljø og samfunn
- Gi et helhetlig beslutnings-grunnlag av planforslagets samlede virkninger

Utredningstema og metodikk

Det er satt opp en oversikt over hvilke temaer som skal vurderes i tabellen under. Dersom ikke annet er beskrevet vil utredningen basere seg på informasjon fra allerede kjente undersøkelser og befaringer.

På noen temaer vil lokal kunnskap og faglig skjønn være en viktig del av konsekvensutredningen. Ansvarlig for å utvise dette skjønnet er prosjektgruppa, i samarbeid med referansegruppa og andre faglige ressurspersoner i organisasjonen.

Metodikken som vil bli benyttet er beskrevet i Miljøvern-departementets veileder T-1493, Konsekvensutredninger Kommuneplanens arealdel.

Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses plannivået, og være relevant for de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon.

Konsekvensutredningen skal bare omfatte de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som samtidig innebærer endringer av den gjeldende planen. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene i planen.

KUNNSKAPSBASERT PLANLEGGING

Frøya kommune vil i fremtidige planprosesser vektlegge kunnskapsbasert planlegging. Dette vil gjøres både gjennom å nyttiggjøre seg tilgjengelig informasjon, samt tilegne seg ny kunnskap hvor dette ikke finnes. På denne måten vil planforslag og beslutninger baseres på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag, jamfør nasjonale forventninger. (Fra kommunal planstrategi 2016-2020).

Tema	Utrednings-behov og beskrivelse av dagens situasjon	Konsekvensutredninger	Metodikk
Havbruk	Må vurderes hvordan nye havbrukslokaliteter påvirker eksisterende og hvordan fiske- og fangstområder påvirkes.	Hvordan vil nye havbruks-lokaliteter påvirker de eksisterende, og hvordan vil fiske- og fangstområder påvirkes.	Verdisetting av områder, dokumentere og illustrere dagens forhold. Bruk kompetanse i fiskerinæring, lokalkunnskap*, registreringer og annet kartgrunnlag
Landbruk	Bevare større sammenhengende landbruksområder. Nye føringer for strengere jordvern og hvordan styre bebyggelse unna landbruksområder slik at man ikke bidrar med press gjennom overordnet planlegging.	Ved vurdering av LNF-områder skal følgende utredes: • Arealomfang • Type jordbruksareal (fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite) samt jordkvalitet. • Jordens og skogens produksjonsevne (bonitet) • Dyrkbarhet • Driftsmessige konsekvenser • Beiteressurser • Spredt boligbebyggelse	Utredninger i henhold til AR5, beitekart og øvrige landbruks-kart, landbrukssjef i kommunen og lokal kunnskap.
Natur-mangfold	Se på hvordan tiltak vil påvirke nasjonalt og regionalt viktige naturtyper. Se på hvordan man unngår oppstykking av områder ved styre mot allerede bebygde områder.	Utredninger skjer med bakgrunn i opplysninger i naturbasen. Jf. Naturmangfold-loven skal det i alle forslag til nye tiltak i kommuneplanen gis en vurdering og vektlegging av konsekvensene samlet for naturmangfoldet.	Ta i bruk ulike kartdatabaser, lokal kunnskap, Miljøkonsulent i kommunen og lokal kunnskap.
Trafikk-sikkerhet	Se på områder med trafikksikkert tilbud, tilgang på gang- og sykkelvei/fortau	Sikre gode trafikksikre tilbud. I hvilken grad utbyggingen påvirker muligheten folk har til å gå til og fra skole, jobb, servicefunksjoner og handel. Hvordan vil foreslått arealbruk føre til økt transportbehov.	Ta i bruk kartdatabaser, ulike regionale og lokale del- og temaplaner.
Kultur-minner og kulturmiljø	Det tas kontakt med Fylkeskommunen for å se om områder bør settes av til hensynssoner. I hvilken grad vil foreslått arealbruk påvirke kultur-minner og kulturmiljø.	Konsekvensene av og konfliktpotensial ved planlegging av ulike tiltak. Se på kulturminner så vel som kulturmiljøer og kulturlandskapet.	Kulturminnemyndigheter uttaler seg om kulturminner i planområdene. Kartgrunnlag og kunnskap i Askeladden brukes, Regional plan for kulturminner 2013-2017.

Tema	Utrednings-behov og beskrivelse av dagens situasjon	Konsekvensutredninger	Metodikk
Barn og unges oppvekst-vilkår	Se på registering av barnetråkk, tilgang på nærmiljøanlegg.	Vurdere konsekvenser ved utbygging for nærmiljøanlegg, friluftsområder og trygge nærområder.	Tilgang vurderes, det utføres kartlegging gjennom barne-tråkk, vurderinger videreføres inn i detaljregulering
Folkehelse/ Friluftsliv	Kartlegge viktige utfarts- og tur-områder, områder med støy og støv fra ulike virksomhet og veitrafikk.	• I hvilken grad tiltaket ivaretar muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet, direkte fra bolig. • I hvilken grad tiltakene påvirker kommunens rus og kriminalitets-forebyggende tiltak. I hvilken grad tiltaket medfører støy, støv og annen forurensning.	Ulike kartdatabaser, kartlegging, og ulike regionale og lokale del- og temaplaner.
Kommunale tjenester/ Infrastruktur	Viktig kommunal infrastruktur tilknyttet VA og hovedplan for vann- og avløp. Se på skolekretser og nedslagsområder	Vurdere konsekvenser og tilbud av kommunale tjenester og infrastruktur med tanke på eventuelle utbyggingstiltak. Så langt det passer bør arbeidet med hovedplan for vann og avløp samkjøres med kommuneplanens arealdel	Hovedplan for vann- og avløp. Skolebruksplan. Analysere i forhold til nasjonale, regionale og kommunale lover og føringer.
Infrastruktur/ samferdsel	Kartlegge eksisterende infrastruktur og behov for ny.	Vurdere om det finnes gode nok tilbud til myke trafikanter, tiltak som kreves. Se om eksiterende infrastruktur krever utbygging, må allerede planlagt på plass først.	Ta i bruk eksisterende kartgrunnlag og lokal kunnskap.
Nærings-arealer	Se på områder for næringsareal. Kartlegge behov for ulike næringstyper og plassering av disse. Rett virksomhet på rett sted, med et differensiert tilbud.	Hvilke ulike næringstyper passer ulike steder og hvilke konsekvenser støy, lukt og støv kan medføre. Se på nærområder i tilknytting til næringsområder.	Utrede behov for ulike handel- og næringsområder. Strategisk Næringsplan.
Mineral-ressurser	Se på hvordan planlagte tiltak påvirker mineral-forekomster. Hva er kommunens ressursbehov og hva kan tilbys?	Vurdere påvirkninger på mineralforekomster og eksisterende anlegg for uttak	Kartdata hos NGU
Tettsteds-utvikling/ befolknings-utvikling/ struktur	Kartlegge bo-setningsmønster og befolkningsutvikling hos unge og eldre.	Vurdere bosetningsmønster og befolkningsmønster i ulike områder og befolknings-sammensetning.	Befolkningsanalyser/prognoser, mulighet for fortetning/spredt bebyggelse. Se på regionale og nasjonale føringer, temaplaner.

Tema	Utrednings-behov og beskrivelse av dagens situasjon	Konsekvensutredninger	Metodikk
Vann og vassdrag	Vurdere hvordan drikkevannskilder, nedbørsfelt og vannressursene blir berørt.	Hvordan vil tiltak komme i eventuell konflikt med vannressursene, vann og vassdrag.	Ulike kartdatabaser, VA-avdeling.
Risiko og sårbarhet	Kartlegge sårbare områder og naturgitte risiko-områder. Se på virksomhetsbaserte risikoområder	Vurdere hvilke områder som er utsatt for naturrisiko og ulike virksomheter som medfører potensiell fra, utarbeide ROS-analyse	Ulike kartdatabaser

Tema *ROS*	Utarbeidelse
Forurensing	Tema med RADON, støy (næring og vei), grunnforurensning, luftkvalitet, sårbare fjorder (avløpsledninger m.m.)
Klimatilpasning	Tema med klimaendringer: havnivåstigning, overvannproblematikk,
Levevilkår og folkehelse	Tema med levekår, folkehelse, boligpolitikk
Naturrisiko	Tema med skred, løsmasser, kvikkleire, flom, erosjon.

Flere tema kan bli tatt som følge av en prosess der man avdekker uønskede hendelser og setter de inn i en systematisk gjennomgang (ROS-analyse).

Temaplaner

I planprosessen vil det bli utarbeidet flere temakart. Disse vil benyttes som kunnskaps-, vurderings- og diskusjonsgrunnlag under prosessen. Det vil underveis vurderes hvorvidt noen av disse temaplanene skal inngå som del av det juridisk bindende plankartet, eventuelt være retningsgivende, samt inngå som grunnlag for vurderinger i forbindelse med nytt planarbeid og byggesaker. Temaplanene vil endres underveis i planprosessen.

Tema	Utarbeidelse
Havbruk	Temakart med områder for fiskebruk, herunder oppdrett og fiskeriressurser. Se også på sårbarhet, nye ressursområder. Utredninger skjer med utgangspunkt i registreringer gjort av «Kysten er klar», registreringer og grunnlagsmateriale samt kompetanse innen fiskeri og havbruksnæringen.
Kulturminner,- miljø og- landskap	Temakart med kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap (særegen byggeskikk/arkitektur, eldre bebyggelse, kulturhistorisk preg/ elementer/landskapstrekk), SEFRAK. Datasett fra Askeladden og eventuell intern ny kartlegging, Regional plan for kulturminner 2013-2017.

Tema	Utarbeidelse
Naturmangfold og naturmiljø	Temakart som viser natur- og landskapsverdier. Fokus på viktige naturtyper (marine, utvalgte, truede, rødlista, vernede) og områder som er nasjonalt, regionalt og lokalt viktige.
Infrastruktur og trafikksikkerhet	Temakart med fokus på myke trafikanter, kommunal infrastruktur, nærhet til kollektivtilbud og knutepunkt, bredbåndsdekning,
Sosial infrastruktur	Skoleområder/dekningsgrad og avstand til bebyggelse, tettsteder/vekstområder (over tid), tilgang på nærlekeplasser/friluftsområder.
Natur – og mineralressurser	Temakart med eksisterende uttaksområder, potensial/behov for nye, områder for massedeponi (rene og forurensede), se på geografisk plassering/avstand i forhold til pressområder
Landbruk	Tema med ulike områder landbruk. Utgangspunkt AR5 med dyrka, dyrkbar, beite og produktivt skogsareal. Beholde sammenhengende landbruksareal
Fritidsbebyggelse	Tema med eksisterende fritidsbebyggelse og ikke bebygde områder avsatt i plan.
Småbåthavn og naust/sjøhusområder	Eksisterende og nye småbåthavn og naust/sjøhusområder. Avstand til bebyggelse og topografiske forhold. Se i sammenheng med ønskede byggeområder og avstand til nærmeste anlegg

Planprosessen

Organisering

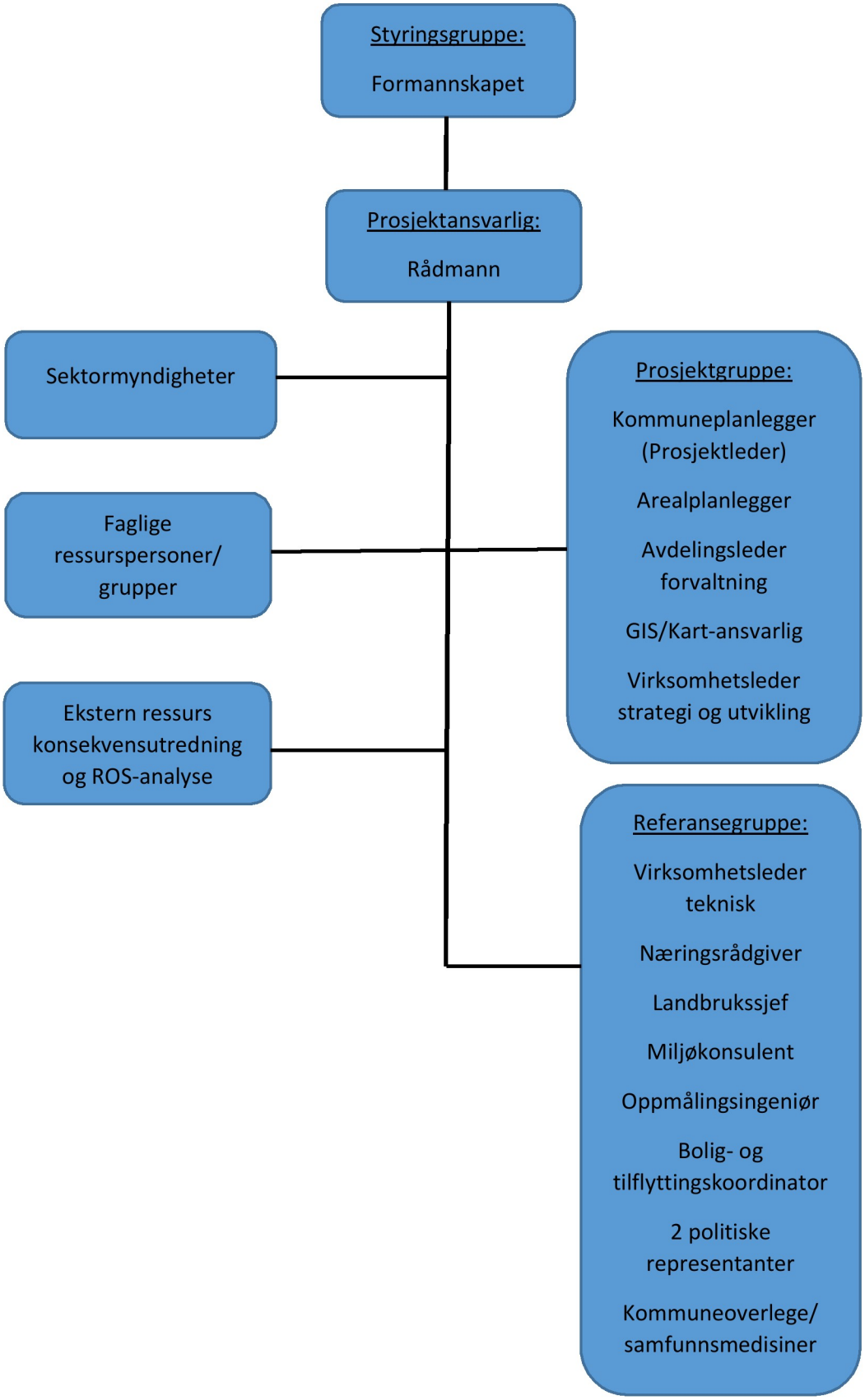

Medvirkning og involvering

Kommunen er forpliktet gjennom PBL å invitere til medvirkning og involvering fra mange ulike aktører gjennom planprosessen. Under listes tabeller som beskriver hvordan ulike aktører vil involveres. Gjennom gode medvirkningsprosesser ønsker kommunen å involvere så mange som mulig til å gi sine innspill og synspunkter til arealplanen.

Invitasjon til innspill

Gjennom å invitere til å gi innspill inviterer man innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner og andre interessenter til medvirkning.

Kommuneplanens arealplan skal angi de overordnede arealdisponeringene i kommunen. Dette betyr at for eksempel enkeltstående tiltak eller bruksendring av enkelttomter ikke vil være en del av rulleringen. På bakgrunn av dette vil kommunen utforme skjema som innspillene skal registreres i. Her skal innspillene beskrives mer utdypende i forhold til ønsket omdisponering, slik at man har mulighet til å gi innspillene en grundig vurdering. Skjemaet vil gjøres tilgjengelig på kommunens hjemmeside, samt i kommunens servicekontor. Prosjektgruppa vil kunne bistå i utfylling av skjema ved behov, på forespørsel eller ved åpne kontordager.

Involvering av politisk nivå

Hva	Hvem	Annet
Dialog	FSK	Dialog FSK om oppstart av arbeid og utarbeidelse av planprogram. Diskusjon i forhold til politisk involvering og prosess.
Prosess	FSK	Hel dag med prosess. Gjennomgang fokusområder og rammer for arbeidet.
Orientering	KST	Orientering om oppstart av arbeid.
Politisk sak	FSK og KST	Politisk vedtak varsel om oppstart av planarbeid og planprogram ut på høring og offentlig ettersyn.
Prosess	KST	Prosess etter vedtak om planprogram på høring.
Politisk sak	FSK og KST	Fastsette planprogram.
Orientering	Politiske representanter i referansegruppa	To politiske representanter følger arbeidet tett i tillegg til styringsgruppa. Valgte representanter er ordfører og opposisjonsleder. Disse vil motta ytterligere orientering om rådmannens innstilling under arbeidet. Dette for å kunne orientere politisk nivå, samt forberede politisk behandling.
Dialog	FSK	Gjennomgang og dialog angående utarbeidelse planforslag. Temabasert. Kontinuerlig gjennom innspillsperioden.
Orientering	KST	Orientering om fremdrift og status på arbeidet.
Politisk sak	FSK og KST	Vedtak om hvilke områder som skal inn i planforslaget.
Politisk sak	FSK og KST	Behandle planforslag og legge det ut på høring.
Orientering	FSK	Orientering om innkomne merknader.
Politisk sak	FSK og KST	Sluttbehandling og stadfesting av plan.

Involvering av sektormyndigheter

Hva	Hvem	Annet
Regionalt planforum	Sektormyndigheter	Presentasjon varsel om oppstart av planarbeid og gjennomgang planprogram.
Høring og offentlig ettersyn - planprogram	Sektormyndigheter	Høring og offentlig ettersyn av planprogram. Uttalelser og merknader fra sektormyndigheter.
Befaring og dialogmøte	Sektormyndigheter	Invitere sektormyndigheter til dialog og befaringer på Frøya.
Gjennomgang drøftingsutkast	Sektormyndigheter	Gjennomgang av drøftingsutkast før vedtak om 1.gangs høring.
Regionalt planforum	Sektormyndigheter	Presentasjon av planforslag.
Høring og offentlig ettersyn – planforslag	Sektormyndigheter	Høring og offentlig ettersyn av planforslag. Uttalelser og merknader fra sektormyndigheter.
Eventuelle dialogmøter	Sektormyndigheter	Dialog i forhold til merknader og evnt. innsigelser
Eventuelle meklinger	Sektormyndigheter	Meklingsmøter ved eventuelle opprettholdte innsigelser.

Medvirkning

Hva	Målgruppe	Annet
Opprette dialogside på kommunens hjemmeside	Alle	Opprette dialogside på kommunens hjemmeside hvor alle dokumenter og informasjon om planprosessen offentliggjøres.
Offentlig høring av planprogram	Alle Formell høring i Frøya brukerråd, Frøya eldreråd, Frøya idrettsråd og Frøya ungdomsråd.	Innhente høringsuttalelser fra alle innbyggere, og særlige grupper.
Presentasjon lunsjmøte Frøya næringsforum	Næringslivet	Gi informasjon om oppstart av planarbeidet.
Medieoppslag	Alle	Informere befolkningen om oppstart av planarbeid.
Folkemøter	Alle	Avholde folkemøter ved behov for innhenting av innspill. Annonseres på kommunens hjemmeside og i lokale media.
Dialog næringslivet	Næringsaktører	Besøksrunde hos næringsaktører.
Involvering barn og unge	Barn og unge	Gjennomføre Barnetråkk-undersøkelser ved barnehage/oppvekstsentre.
Medieoppslag	Alle	Informere om at planforslag ligger ute på høring.

Åpne kontordager	Alle	Alle interesserte kan avtale tid for avklaringer og bistand i forhold til planarbeidet og innspill. Avholdes på kommunehuset eller ute på utvalgte steder.
Offentlig høring av planforslag	Formell høring og orientering i Frøya brukerråd, Frøya eldreråd, Frøya idrettsråd og Frøya ungdomsråd.	Motta høringsuttalelser fra alle innbyggere, og særlige grupper.
Offentliggjøring av vedtatt plan	Alle	Offentliggjøring.

Forslag fremdriftsplan – kommuneplanens arealdel																								
	2017								2018												2019				
Aktivitet / Måned	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
Planprogram																									
Vedtak om planoppstart og forslag til planprogram sendes til høring – FSK og KST. 6 uker																									
Regionalt planforum																									
Merknads-behandling og revidering planprogram																									
Fastsette planprogram – FSK og KST																									
Utarbeidelse kommuneplan																									
Fase 1: Utredning -Kunnskapsgrunnlag -Innspill -Involvering og medvirkning -Konsekvens-utredning																									
Politisk behandling av innspill – FSK og KST vedtar hva som skal innarbeides i høringsutkast																									
Fase 2: Utarbeide plandokumenter -Planbeskrivelse -Plankart -Planbestemmelser																									

	2017								2018												2019				
Måned	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
		Planprogram																							
Gjennomgang drøftingsutkast med sektormyndigheter																									
1.gangs behandling i FSK og KST: Vedtak om høring og offentlig ettersyn. 6 uker.																									
Medvirkning og involverings-prosesser - høringsforslag																									
Regionalt planforum																									
Fase 3: Etterbehandling høring og offentlig ettersyn -Merknads-behandling -Dialog sektormyndigheter -Revidering plandokumenter etter høring																									
Sluttbehandling FSK og KST																									

Høringsinnspill til Planprogram for kommuneplanens arealdel

I henhold til vedtatte planprogram i kommunestyret den 14.12.2017, sist revidert 24.11.2017

Her følger kun utdrag av høringsuttalensene. Høringsuttalelsene i fulltekst er tilgjengelig for innsyn.

Her er innspillene delt i:
A. Regionale myndigheter og nabokommuner m.v. (12 stk)
B. Utbyggingsinteresser og enkeltpersoner (6 stk)
C. Lag og foreninger m.v. (ingen)

I denne lista er KPA = Kommuneplanens arealdel.

Dersom berørte regionale og statlige myndigheter på grunnlag av forslag til planprogram vurderer at planen kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, skal dette framgå av uttalelsen til forslaget til planprogram (PBL § 4-1). Dette ser ut til å være ivaretatt i høringsprosessen av planprogrammet.

Flere høringsinnspill har en rekke råd til selve planen. Dette må ivaretas i den videre planlegging og kommenteres i liten grad her.

A. Regionale myndigheter og nabokommuner m.v.

Nr A1	Direktoratet for mineralforvaltning	Dato: 31.07.2017
Alle kommuner har behov for byggeråstoff som grus og pukk til ulike anleggstekniske formål. DMF mener at dette er råstoff som kommunene så langt som praktisk mulig bør ha egen tilgang på. I et klima- og energiperspektiv bør avstandene for transport mellom uttak og planlagt utbyggingsprosjekt være så kort som mulig. Det er vår vurdering at en i forbindelse med rullering av kommuneplaner bør skaffe seg en oversikt over hvor langt fram i tid eksisterende massetak og råstoffområder dekker behovet for byggeråstoff i kommunen. Da har kommunen også grunnlag for å se om det er behov for nye framtidige uttaksområder slik at arealene ikke beslaglegges til annet formål, men ivaretas med tanke på framtidig utnyttelse. At områder for råstoffutvinning legges inn i kommuneplanens arealdel er viktig for å synliggjøre den faktisk bruken av arealet og for å unngå eventuelle arealbrukskonflikter i pågående og eventuelle framtidige uttak. Vi ser i planprogrammet at kommunen skal vurdere mineralressursene som tema i rulleringen og i konsekvensutredningen, og har ingen merknader til det framlagte planprogrammet.		
Kommentar:	I henhold til planprogrammet skal kommunen vurdere mineralressursene som tema i rulleringen, og er således i tråd med råd fra Direktoratet for mineralforvaltning. Tema omtalt som fokusområde under *andre behov.*	

Nr A2	Eldrerådet og kommunalt brukerråd	Dato: 30.08.2017
Eldrerådet og kommunalt brukerråd i Frøya kommune, stiller seg bak forslag til planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel.		
Kommentar:	Intet å kommentere, utover at eldrerådet og kommunalt brukerråd får selve planen på høring når den skal ut på offentlig ettersyn.	

Nr A3	Fiskeridirektoratet region Midt	Dato: 28.08.2017

Generelt er vi opptatt av at man i forbindelse med hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi ivaretar fiskeri- og havbruksnæringens interesser. Vi er spesielt opptatt av at viktige registrerte kaste- og låssettingsplasser, gyte- og oppvekstområder, områder for aktive redskap og marint biologisk mangfold ivaretas ved fastsettelse av retningslinjer for langsiktig arealbruk i kommunene. Likeså at det avsettes tilstrekkelige arealer for eksisterende godkjente akvakulturlokaliteter, og egnede alternative områder for ny akvakulturaktivitet. Det er stor fokus på teknologiutvikling for å ta i bruk mer eksponerte sjøområder for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. Dyrking av makroalger er også på sterk fremmarsj. Dette bør vurderes og tas hensyn til i kommunenes planarbeid, og vil kreve tilretteleggelse av egnet areal for eventuell etablering.

Vi vil anbefale at alle planlagte inngrep eller aktiviteter som kan påvirke livet i sjøen, søkes lokalisert der hvor de gjør minst skade på miljøet. Dette innebærer for eksempel å forhindre skader på naturtyper som er sjeldne eller særlig verdifulle. Generelt medfører dette i forbindelse med arbeid med planer for sjøområdene blant annet at det innenfor arealformålet «naturområde i sjø og vassdrag» ikke må tillates tiltak som forringer naturmangfoldet i området, slik at disse blir beskyttet. Dette er viktig med tanke på beskyttelse av det marine naturmangfoldet i strandsonen og sjøområdene, som for eksempel ålegressenger og korallforekomster.

Fiskeridirektoratet region Midt er opptatt av at sjøbunnen i minst mulig grad påvirkes og beslaglegges. Alle typer rør, ledninger og kabler som fordrer bruk av sjøbunnen bør så langt det er mulig, legges samlet i felles trasé. Tiltakene må sees i sammenheng med verdien og bruken av områdene, slik at man i størst mulig grad unngår berøring med marine naturtyper, skader på marint biologisk mangfold, og minimaliserer potensialet for konflikt med fiskeri- og havbruksaktiviteter. Så langt det er mulig bør det tilstrebes å samle slike tiltak, etablere «hovedtraséer» på bunnen og formulere bestemmelser og retningslinjer for hvordan slike tiltak skal planlegges og utføres på best mulig måte. Vi anbefaler at kommunen vurderer en overordnet plan for slike tiltak i sjø, eventuelt som en del av en utvidet kommunedelplan som for eksempel for småbåthavner.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering bør alle kystkommuner ha en strategi for lokalisering og utbygging av småbåthavner. Fiskeridirektoratet ønsker at småbåthavner plasseres der de forårsaker minst negativ påvirkning på miljøet, og at plassene søkes samlet på færre, større anlegg fremfor å belaste mange områder. I tillegg til de fysiske inngrepene i naturen (mudring, sprenging, utfylling, anlegging av bølgedempere, bygging av moloer m.m.), medfører småbåthavner økt belastning på miljøet som følge av utslipp av drivstoff, olje og miljøgifter fra båtene både mens de ligger på sjøen, og i forbindelse med vedlikehold ved utsetting og opptak.

Vi ser det som ønskelig og naturlig å gå inn i et samarbeid med kommunen nå når arealdelen rulleres. I følge planprogrammet vil det bli utarbeidet flere temakart der våre kartlagte fiskeridata kan være til nytte. Kommunen inviterer her både til dialog og befaringer der det vil være behov for det. Det vil være en fordel om vi får til et samarbeid så tidlig som mulig i planprosessen, og slik kommunen har lagt opp til når det gjelder involvering av sektormyndighetene.

Kommentar: Ingen spesielle merknader til planprogrammet, men det noterer disse 5 temaene fra Fiskeridirektoratet:

1. Fiskeri- og havbruksnæringens interesser.
2. Marint naturmangfold i strandsonen og sjøområdene.
3. Anlegg av rør, ledninger og kabler på sjøbunnen.
4. Strategi for lokalisering og utbygging av småbåthavner.
5. Kartlegging av fiskeridata.

Punkt 1 og 2 er beskrevet under og skal vurderes under fokusområde sjøareal. Områder for småbåthavner, jf. punkt 4 skal vurderes og gjennomgås på nytt. Omtalt under fokusområde arealreserver. Punkt 5 skal gjennomgås med Fiskedir. under utarbeidelse av temakart Havbruk. Punkt 3 vurderes under utarbeidelse av plankart og bestemmelser.

Nr A4	Fylkesmannen i Sør Trøndelag	Dato: 25.08.2017

Utbygging
For å ivareta en god utnyttelse av arealressursene, må kommuneplanen bygge på et arealregnskap som viser utbyggingspotensialet i gjeldende arealplan sammen med et beregnet behov for nye utbyggingsområder. Det fremgår at kommunen skal se på arealreserver både innenfor bolig, fritidsbolig, naust, småbåthavner og næringsareal, og at det vil være aktuelt å se på om ikke realiserte områder for utbygging skal tas ut av planen. Fylkesmannen støtter dette grepet, og mener at det er et viktig beslutningsgrunnlag for vurdering av nye områder. Vi anbefaler at tilsvarende vurderinger gjøres for areal avsatt til LNF-spredt.

Det er positivt at nye utbyggingsområder skal konsentreres til områder med eksisterende gang- og sykkelvei. For øvrige utbyggingsforslag bør det gjøres en vurdering av behovet for framtidig gang- og sykkelvei.

Vi anbefaler at det tas inn bestemmelser som regulerer arealutnyttelsen.

Landbruk og kulturlandskap
Det er positivt at kommunen har fokus på å bevare landbruksområdene. I forslaget til planprogram vises det også til at det er nye føringer for et skjerpet jordvern. I den forbindelse vil Fylkesmannen nevne nasjonal jordvernstartegi fra 2015, som angir at omdisponering av dyrka jord skal reduseres til maksimalt 4000 daa innen 2020. På generelt grunnlag vil Fylkesmannen påpeke at det skal være samfunnsinteresser av stor vekt samt dokumenterte behov som ligger til grunn for vurdering av omdisponering av dyrka mark.

Frøya er landets største villsaukommune og har rike beiteressurser, særlig med vinterbeite i kystlyngheiene. Kommunen mangler imidlertid beiteplan og har ikke eget beitelag. Vi anbefaler at det lages en oversikt over tilgjengelige beiteressurser.

… viser vi til «Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag» (rapport 5/96), som angir 9 regionalt viktige kulturlandskap på Frøya. I tillegg er det beskrevet ett større område (yttersida av Frøya) i kulturlandskapsprosjektet «Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag».

Fylkesmannen forventer at kommunen i det framtidige planarbeidet tar hensyn til skogens betydning i klimasammenheng og bidrar til en arealbruk som hensyntar dette.

Viser til temaveileder *Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven.*

Gjeldende kommuneplans bestemmelse for LNF-areal ser ut til å gå ut over det som vil være tillatt etter en tolkning av LNF-formålet. Ved revidering av arealdelen vil det være viktig å sikre at innholdet i denne bestemmelsen hjemles i pbl § 11-11. Det kan derimot utarbeides retningslinjer for dispensasjonsbehandling for andre tiltak. Vi imøteser gjerne en dialog med kommunen om dette.

Det er viktig at konsekvenser for kulturlandskapet fremgår. Ut over dette vurderes foreslåtte utredningstema under landbruk å være tilstrekkelig utfyllende.

Ved en vurdering av konsekvenser er det viktig at kunnskapsstatus synliggjøres for de enkelte utredningstemaene, og at kommunens vurdering og vektlegging av verdiene går fram.

Kommentar:

Skal vurdere områder avsatt til LNF-spredt boligbebyggelse. Om nye skal inn og eksisterende ut. Omtalt under fokusområde arealreserver.

Skal vurdere om det som en del av planarbeidet eller som eget prosjekt skal lages en oversikt over tilgjengelige beiteressurser.

Kartlegging av kulturlandskap og prioriterte naturtyper skal gjøres og bidra til å danne kunnskapsgrunnlag for videre planarbeid.

Konsekvenser for kulturlandskapet tas med som utredningstema i planprogrammet under kulturminner og kulturmiljø. Disse dokumentene vises det til i planprogrammet:

- Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag (rapport 5/96)
- Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven
- Nasjonal jordvernstrategi fra 2015.

Dokumentene brukes som grunnlagsmateriale.

Kommunen skal revidere og gjennomgå kommuneplanens bestemmelser. Bestemmelser knyttet til formål LNF skal hjemles i pbl. § 11-11, og kommunen imøteser en dialog med Fylkesmannen for hvordan finne best mulig løsninger.

Fylkesmannen har også noen spesifikke råd til selve planen, som vil bli vurdert gjennom planarbeidet, herunder:

- arealutnyttelse
- helårsbolig og fritidsbolig
- strandsonen
- småbåthavner, arealbruk sjø
- vassdrag
- natur- og friluftslivsområder
- ROS-analyse
- kunnskapsstatus
- kommunens vurdering og vektlegging av verdiene, og hvordan de går fram av vurderingene.

Temaene er omtalt gjennom de ulike fokusområdene, og vil også bli vurdert gjennom de ulike utredningstemaene.

Fylkesmannen har også en rekke generelle råd som vil bli vurdert og ivaretatt i planleggingen.

Nr A5	Hitra kommune	Dato: 03.08.2017
Hitra kommune tar det oversendte planprogrammet til orientering. Hitra kommune har ikke merknader til forslaget og ønsker lykke til med det videre arbeidet.		
Kommentar:	Intet å kommentere.	

Nr A6	Kystverket Midt-Norge	Dato: 03.07.2017
Generelt ber vi om at det blir tatt hensyn til sikre og farbare sjøareal og viser til plan- og bygningslovens § 11.7 pkt 6 og § 11.11 pkt 3 og 6 som omhandler forutsetninger omkring arealformål i sjø. Kystverket er i all hovedsak interessert i trygge og farbare sjøareal, samt ivareta intensjonen med statens investeringer. Eventuelle planformål på tvers av Kystverket sine interesser, kan føre til innsigelse. Plikter som blir pålagt kommunen i Lov om havner og farvann omfatter spesielt plikten til å sørge for sikkerhet og fremkommelighet i eget sjøområde. Dersom tiltak generelt berører Kystverket sin eiendom eller ansvarsområde, er derimot Kystverket myndighet etter loven. Farledsforskriften skiller mellom kommunalt sjøområde og hoved- og biled. Det betyr blant annet at kommunen		

skal behandle søknader om tiltak i kommunalt sjøområde og Kystverket søknader om tiltak i hoved- og biled.

Kystverket foreslår at man benytter Kystinfo, kystverkets eget planleggingsverktøy og karttjeneste, som finnes på www.kystverket.no. Her finner man sjøkart, samt andre oppdaterte og sjørelaterte opplysninger. Informasjonen på sjøkartene vil være en tilvekst til planarbeidet sammen med aktuelle bind av Den Norske Los. Man finner informasjon som er viktig for all ferdsel på sjøen, det være seg navigasjonsinstallasjoner (herunder lykter, blinker, merker, bøyer, staker), farleder, moloer, ankringsområde, sjøkabler, sjøledninger mv.

Kystverket ser på disse avmerkede ankringsplasser som viktige og har en generell forutsetning om at disse blir sikret og opprettholdt for fremtidig bruk. Vi ber derfor om at man i aktuelle planprosesser ser til at oppdrett/havbruk med tilhørende fortøyninger ikke etableres på disse plassene, heller ikke kabler, rør og ledninger fra annen type virksomhet. I vår gjennomgang kan vi ikke se at planområdet er omfattet av sentralt oppsatte ankringsfelt eller avmerket med slike lokaliteter. Det vil derfor være lite relevant for den videre planprosessen å vurdere denne type arealavsetninger.

Generelt kan man si at hav- og fjordområdene er tilrettelagt med nødvendige, aktuelle og relevante merker og lysanlegg, som er dimensjonert og fysisk tilpasset transportkorridoren. I forbindelse med utbyggingsplaner må bygg, installasjoner og lignende ikke føres opp slik at de kan komme til å skjerme for lyset fra lyktene.

Kystverket i samarbeid med Fiskeridirektoratet, er særlig oppmerksom på arealdisponering i tilknytning til akvakultur. Med plan- og bygningslovens arealbrukskategorier er det fullt mulig å avklare denne aktiviteten i sjøarealene i forhold til annen bruk og ferdsel, fiskeri og annen maritim virksomhet.

Næringsarealer vil ha behov for vurderinger som tar hensyn til at mye av den fremtidige transporten vil kunne gjennomføres på sjø. Det kan derfor være formålstjenlig å få etablert sjønære områder for etablering av terminalfunksjoner eller områder for utskipning. Ved bruk av containerløsninger, vil det være behov for åpne og tilgjengelige arealer for omlasting/lossing og kaier med gode dybdeforhold. En forutsetter at slike tiltak og planer blir konsekvensvurdert i forhold til lokalisering og påvirkning.

I tråd med forskrift om sikring av havner og havneterminaler mot terrorhandlinger mv., skal det utarbeides sårbarhetsvurdering og sikringsplan for hver havn/havneterminal, der det forefinnes denne type havneanlegg.

Kommentar: Vi noterer disse generelle temaene fra Kystverket:

1. Hensyn til sikre og farbare sjøareal.
    - Plankart med arealformål skal ivareta trygge og farbare sjøareal.
2. Kommunens plikter i Lov om havner og farvann og farledsforskriften.
    - Kommunens plikter skal overholdes i henhold til lovverk.
3. Planleggingsverktøy og karttjeneste.
    - Kystverkets karttjeneste og planleggingsverktøy skal være en del av kunnskapsgrunnlaget.

Videre vises det konkret til planprosessen og KPA, særlig:

1. Farleder. Hoved- og biled, og lokale leder.
2. Ankringsplasser. Avmerkede ankringsplasser og evt. sentralt oppsatte ankringsfelt.
3. Maritim infrastruktur. Merker og lysanlegg.
4. Akvakultur. Arealdisponering i tilknytning til akvakultur.
5. Risiko og sårbarhet. Sikkerhet og forurensningsfare til sjøs.
6. Næringsareal – tilrettelegging for transport på sjøen.

Ulike tilretteleggingar og formål i KPA vil trenge konkrete vurderinger opp imot Kystverkets anbefalinger til planprosessen. Uttalelse vil brukes som rettesnor ettersom ulike areal planlegges i sjø og på land.

Nr A7	Mattilsynet Seksjon mat Trondheim og Omland	Dato: 25.08.2017

Av Mattilsynets sektorområder har vi i denne uttalelsen først og fremst vurdert og kommentert forhold som angår drikkevann, men også noe om havbruk.

Mattilsynet foreslår at det vurderes å også ta inn henvisning til dokumentet Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen i 2014. Dette gir forpliktende føringer for kommunenes planlegging. Ett av målene her, som er aktuelle for KPA, er å bedre beskyttelsen av vannkilder, og det angis at avsetting av hensynssoner i kommuneplan og restriksjoner i nedbørfelt er eksempler på tiltak.

Under punktet lovverk lister planprogramutkastet opp 7 særlover som åpenbart har betydning for KPA. Mattilsynet foreslår at det i tillegg vurderes å ta inn Matloven på denne listen, blant annet fordi denne hjemler drikkevannsforskriften, som er grunnlag for punktene som Mattilsynet foreslår tas inn i KPA.

Kommunen velger selv grensesnitt mellom de ulike planene i planhierarkiet, innenfor lovverkets rammer. Mattilsynet forventer imidlertid at kommunen sikrer at KPA i tilstrekkelig grad henger sammen med ny hovedplan vann og avløp. Ut fra kommunens signaler kan det se ut som at ny hovedplan vann og avløp vil bli utarbeidet delvis samtidig med KPA. Vi påpeker at det gir kommunen gode muligheter for å sikre sammenheng mellom disse planene.

Planprogramutkastet nevner ikke konkrete drikkevannskilder. Mattilsynet har registrert to drikkevannskilder i kommunen: Kirkdalsvatnet som er kilde for Frøya kommunale vannverk og forsyner ca. 2. 300 boliger, samt Hammarvatnet som er kilde for Hammarvik vannverk og forsyner ca. 380 boliger. Gjeldende KPA omtaler bare disse to drikkevannskildene, og så langt Mattilsynet kjenner til, er det ingen andre drikkevannskilder i kommunen som omfattes av drikkevannsforskriftens krav til plangodkjenning (produserer minst 10 m3 per døgn) eller som forsyner sårbare abonnenter (som for eksempel næringsmiddelvirksomhet, helseinstitusjon e. l.).

Vi viser til ny registreringsplikt for alle vannverk som forsyner minst to husstander, som ble innført med ny drikkevannsforskrift fra 1. 1. 2017 (§ 17). Denne registreringsplikten trer i kraft fra 1. 7. 2018. Det er grunn til å anta at det denne registreringsordningen vil avdekke flere mindre vannverk/drikkevannskilder som tidligere ikke er registrert. Kommunen må vurdere i hvilken grad revidert KPA også skal omtale disse.

Mattilsynets vurdering er at dagens bestemmelsene til hensynssone drikkevann i gjeldende KPA er noe mangelfulle, og gir dermed dårligere vern av drikkevannet enn ønskelig. Vi anbefaler derfor at det i revidert KPA tas inn mer detaljerte restriksjoner i hensynssone drikkevann, inkl sammenholdes med aktuelle klausuleringsbestemmelser, og at det vurderes å ta inn egnet omtale av dette i planprogrammet. (Med noen konkrete forsalg til bestemmelser.)

Det er naturlig at forvaltning av infrastrukturen for drikkevannsforsyningen behandles i hovedplan vann og avløp, og vi viser til omtale av dette ovenfor. I den grad dette temaet har stor betydning for andre aktører enn vannverket selv, eller har sentral betydning for kommunens arealdisponering, er det naturlig at disse forholdene også omtales i KPA.

Mattilsynet har noen generelle merknader knyttet til tema havbruk og omtale av dette i KPA. Vi påpeker at tilgang til, og optimal utnyttelse av egnete lokaliteter, er avgjørende for at havbruksnæringen skal nå målet om økt sjømatproduksjon, og at de avledede næringene også har vekstmuligheter. I tillegg er gode arealplaner viktig for å gi forutsigbare rammer til berørte næringsaktører og beboere. Det som er gode oppdrettsplasser er imidlertid ofte også gode fiskeplasser. Det kan derfor oppstå interessekonflikter knyttet til disse arealene. Vi er kjent med at både havbruksnæringa og fiskerinæringa ønsker en snarlig rullering av planen som omhandler sjøarealene, dette for å avklare og dempe konfliktene rundt bruk av arealer som er av felles interesse for disse to næringene. Mattilsynet vurderer det som viktig at planprosessen for KPA tar hensyn til behovet for samspill mellom de ulike aktørene, og at en under utarbeiding av planene klarer å skille mellom overlappende interesser og eventuell faktisk konflikt.

Kommentar:

Så langt det passer skal arbeidet med hovedplan for vann og avløp samkjøres med

kommuneplanens arealdel.

Det bør vurderes i hvilken grad revidert KPA også skal omtale ny registreringsplikt for alle vannverk som forsyner minst to husstander. Dette avklares med VA- avdeling. Eventuelle drikkevannskilder må da tas inn i KPA.

Drikkevannskilder er ikke omtalt under fokusområder, men skal vurderes som eget utredningstema *vann og vassdrag* ved vurdering av nye utbyggingsområder.

Det bør vurderes å ta inn mer detaljerte restriksjoner i hensynssone drikkevann. Kommunen skal vurdere de konkrete innspillene til bestemmelser og mer detaljerte restriksjoner i forbindelse med arbeidet av plan. Det er fokus på å sikre drikkevannskildene i kommunen, da disse er et knapphetsgode.

Påpeker at det er konflikter mellom fiskerinæringen og havbruksnæringen om bruk av sjøarealer og at planprosessen bør avklare disse konfliktene. Kommunen tar Mattilsynets innspill og tips til etterretning og vil se på disse i arbeide med plan.

Disse dokumentene er tatt inn og vist til i planprogrammet etter uttalelse:

- Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen i 2014
- Matloven

Nr A8	NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat	Dato: 28.08.2017

Ut fra de interessene NVE er satt til å forvalte er vi spesielt opptatt av at kommunen via planarbeidet viser at de er bevisst på naturfarer som flom- og skredfare. På et overordnet plannivå som dette vil NVE som regel ikke anbefale at en gjennomfører detaljerte undersøkelser av flom- og skredfare, men at dette gjøres på senere plannivå. Dersom en vet av områder som kan være utsatt for fare, bør disse merkes av som hensynssone jf. Plan- og bygningsloven § 12-6 og tilknyttes bestemmelser som ivaretar at faren utredes på senere plannivå.

NVE forventer større utfordringer med flom og erosjon i små vassdrag som følge av klimaendringer og mer intens nedbør. Flomvannføringen i små nedbørfelt og kystvassdrag langs kysten av Trøndelag er forventet å øke med 10-30 %. En bør være spesielt oppmerksom på de mindre, brattere vassdragene hvor en kan forvente rask vannstandsøkning med skadeflom som resultat.

NVE ber om at alle elver, bekker og innsjøer identifiseres og merkes av på plankartet. Vi anbefaler at vassdrag reguleres til bruk og vern av sjø og vassdrag, jf pbl §12-5 nr. 6.

Det er viktig at kommunen kontakter anleggseier Trønderenergi Nett AS slik at det kan tas hensyn til evt. planlagte nye kraftledninger og oppgradering av eksisterende ledninger i området. Både eksisterende og framtidige kraftledninger bør vises. Dette gjelder også framtidige traseer som er avklart eller er svært aktuelle. Kommunen må i forbindelse med utarbeidelsen av planen avklare arealbruken tilknyttet disse anleggene slik at det ikke planlegges og gis tillatelse til utbygginger som kan vanskeliggjøre etablering og framdrift for kraftledningene. Slike utbygginger vil kunne gi grunnlag for innsigelse eller påklaging fra vår side.

Kommentar: Omtalte forhold og hensyn vil bli en del av en ROS-analysen som skal følge planen, herunder Klimatilpasning og Naturrisiko. Ved behov vil det utarbeides bestemmelser til konkrete områder og temaer.
Trønderenergi Nett AS vil bli tatt med som høringspart i planarbeidet.

Elver, bekker og vassdrag skal merkes av på plankart og avsettes til riktig formål.

Nr A9	Statens vegvesen Region midt	Dato: 07.07.2017

Statens vegvesen mener kommunen bør gå gjennom de eksisterende områdene for boligbygging, for å se hvilke som eventuelt kan tas ut. Dette for å sikre at det ikke ligger store områder avsatt til bolig uten at de blir bygd ut.

Nasjonale planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven. Disse retningslinjene gir blant annet føringer om at planleggingen skal bidra til å styrke sykkel og gange som transportform.

Kommunen er forpliktet til å ivareta trafikksikkerhet på en god måte i sin arealplanlegging, jamfør rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

Frøya kommune ble i 2017 sertifisert som Trafikksikker kommune. Dette fører med seg et ansvar både når det gjelder planlegging av utbyggingsområder, men også innenfor feltet folkehelse. Trygge trafikkløsninger for myke trafikanter er både et folkehelse- og trafikksikkerhetstiltak, og vi er fornøyd med at kommunen har nevnt det å etablere gang- og sykkelveier i sammenheng med stimulering til boligbygging.

Planprogrammet viser til at kommunen i rulleringen av arealplanen både skal se på mulighetene for utvidelse av eksisterende næringsarealer samt nye områder. Her er det viktig å differensiere mellom de forskjellige næringsområdene, for eksempel etter ABC-prinsippet. På den måten kan man få en effektiv utnyttelse av arealene, og få rett virksomhet på rett plass.

Kommentar:

Kommunen skal gjennomgå sine arealreserver for å se hvilke områder som skal ut og hvilke nye som skal inn. Omtalt under fokusområde arealreserver.

Vegvesenet har en rekke generelle råd som vil bli vurdert og ivaretatt i planleggingen. De fleste er nedfelt i overordnet lovverk og retningslinjer. En del forhold er også tatt inn i de ulike utredningstemaene beskrevet i planprogrammet.

I tråd med kommunens sertifisering som trafikksikker kommune, vil planlegging av nye og eksisterende områder ha fokus på trafikksikkerhet og folkehelse, herunder bygging av blant annet gang- og sykkelvei.

Kommunen vil ta Statens vegvesens tips om planlegging etter ABC- prinsippet, særlig for næringsareal, til etterretning.

Nr A10	Sør-Trøndelag fylkeskommune	Dato: 30. 08.2017

Planprogrammet bør også klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge nye innspill til byggeområder.

Vi viser til Regional Strategi for Arealbruk, vedtatt av fylkestinget 17. 06.2014, som kan betraktes som fylkesplanens «arealdel».

Når det gjelder statlige føringer vil vi særlig fremheve Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)

Der det legges ut områder til boligbebyggelse er det svært viktig å sikre trygghet for fotgjengere og syklister.

Ved høring av kommuneplanens arealdel tar fylkeskommunen ikke stilling til økonomi eller prioritering av strekninger (fylkesveg).

Avstand til skole og viktige sentrumsfunksjoner bør tas med som et eget tema.

Det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Dersom ikke annet er sagt vil det for tidligere vedtatt planer fortsatt gjelde et byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen. Når det gjelder planlegging av sjøarealene viser vi til den interkommunale kystsoneplanen. Ved vurdering av akvakulturetableringer i sjø skal det tas særskilt hensyn til langsiktighet i planleggingen, for gyteområder for villfisk, fritidsbebyggelse og friluftsliv. Vi anbefaler at de langsiktige strategiene legges til grunn og at arealformål. Forslag til bestemmelser og retningslinjer herfra tas inn i kommuneplanen. Sør-Trøndelag fylkeskommune er tilfreds med at Frøya kommune i sitt høringsutkast til planprogram har et bevisst forhold til kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap og ønsker å ivareta disse på best mulig måte gjennom formidling og synliggjøring. Det er positivt at Frøya kommune ønsker å vurdere kulturminner og kulturmiljøer i forhold til eksisterende og nye hensynssoner, samt ta en ny gjennomgang av arealbruk og fortsatt bevaring av kulturminner. Fylkeskommunen vil selvsagt bidra i denne gjennomgangen. Det kan i denne sammenheng være verdt å nevne at vi kommer til å starte arbeidet med en ny regional plan for kulturminner i Trøndelag fylkeskommune i 2018. Vi ønsker å involvere kommunene i dette arbeidet i 2018 og vil komme tilbake med mer informasjon når arbeidet med ny regional plan starter. Det er registrert en rekke automatisk fredete kulturminner på Frøya og øya er kjent for sine mange steinalderboplasser. Det er viktig å merke seg at brorparten av de eldste kulturminnene ennå ikke er registrert eller kjent. Dette innebærer at de fleste reguleringsplaner vil måtte undersøkes og registreres med henblikk på slike kulturminner. Endringer i klimaet fører til ekstremvær. Mer vind, mer regn, mer flom, mer fukt. Vi må i langt større grad enn i dag tenke risiko og sårbarhet ved planlegging av bygninger og infrastruktur. Høringen bør også brukes til å innhente kunnskap om lokale forhold, innbyggerne har kunnskap om naturfarer og andre forhold som angår samfunnssikkerhet. I gjeldende arealdel er det avsatt områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering. Det er svært positivt at Frøya kommune vil vurdere om ikke realiserte områder for utbygging, både innenfor bolig, fritidsbolig, naust, småbåthavner og næringsareal skal tas ut av planen for å åpne for andre mer egnede områder. Vi gjør oppmerksom på at det gjelder en ny forskrift om konsekvensutredninger fra 01. 07. 2017. Ny forskrift vil bl. a ha betydning for nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan. Vi benytter anledningen til å minne om § 1-1 i plan- og bygningsloven som sier at prinsippene om universell utforming skal ivaretas i planleggingen.	
Kommentar:	Krav til dokumentasjon ved innsending av innspill for nye områder er ikke omtalt i planprogrammet, men det er tenkt at innspill i hovedsak skal foregå elektronisk gjennom et sjekklisteskjema. Det vil også bli åpnet for ikke- elektroniske innspill for de som ønsker det. Fylkeskommunen har en rekke generelle råd som vil bli vurdert og ivaretatt i planleggingen. De fleste er nedfelt i overordnet lovverk og retningslinjer. En del forhold er også tatt inn i de ulike utredningstemaene beskrevet i planprogrammet. Trafikksikkerhet, og da særlig for boligområder, er omtalt som eget utredningstema og under eget fokusområde. Avstand til skole og viktige sentrumsfunksjoner er omtalt under ulike utredningstema ved vurdering av nye områder. Dagens strategi tilknyttet naust og småbåtanlegg er tenkt videreført i henhold til fokusområde småbåthavner og naust.

	Vedrørende byggegrenser og 100- meterssonen så skal dette tas hensyn til i planarbeidet. Vedrørende Interkommunal kystsoneplan så skal denne legges til grunn og er omtalt under regionale føringer og planer. Vedrørende kulturminner og kulturminneforvaltning så er dette omtalt under fokustema kulturarv og de ulike utredningstema som skal legges til grunn under planlegging. Klimatilpassing og endring tas opp under ROS og utredning av nye områder. Arealreserver skal vurderes og tas opp for å se hvilke områder som skal ut og som skal beholdes og nye inn. Prinsippene om universell utforming skal legges til grunn og inngå i planbestemmelser.

Nr A11	Trondheim Havn IKS	Dato: 19.06.2017
Vi har ingen innspill til revisjonen på dette tidspunkt og ønsker Frøya kommune lykke til med planarbeidet.		
Kommentar:	Intet å kommentere, utover at Trondheim Havn også bør få selve planen på høring når den skal ut på offentlig ettersyn.	

Nr. A11	Forsvarsbygg	Dato: 08.11.17
Forsvarets benytter en rekke skytefelt i sjø i Frohavet. Skyte- og øvingsfeltene T1 Frohavet målområde og T1 Frohavet fareområde (Burøyfeltet), T14 Frohavet, T15 Frohavet II og END352 Halten berører Frøya kommune. Skytefeltene på Frohavet er særdeles viktige øvingsfelt for Sjøforsvaret, og disse feltene brukes årlig både i nasjonale øvelser og NATO-øvelser. Skytefelt T1 (Burøyfeltet) benyttes også til skyting sjø mot land. Skyte- og øvingsfeltet END352 Halten er et viktig skytefelt for Luftforsvarets kampfly. Forsvarets skyte- og øvingsfelt er offentliggjort og koordinatfestet i NOU 2004:27 Forsvarets skyte- og øvingsfelt. Forsvarsbygg ga i 2013 innspill om skytefeltene til interkommunal kystsoneplan for Sør-Trøndelag 'Kysten er klar''. Vedlagt er kartvedlegget til denne høringsuttalelsen. Skytefeltenes geografiske utbredelse framgår også av Gislink under 'Kysten er klar - Plan'. Generelt er Forsvarets øvingsvirksomhet mulig og sambruke med formålene farled, fiske og friluftsliv innenfor øvingsfeltene så lenge aktivitetene retter seg etter anvisning fra Forsvaret. Med sambruk menes at feltet brukes av militære og sivile interesser til forskjellig tidspunkt, det vil si ikke samtidig når et skyte- og øvingsfelt er meldt militært aktivt. Akvakulturanlegg utgjør derimot faste anlegg i sjø som det er ikke er mulig å kombinere med skyteøvelser og Sjøforsvarets øvingsvirksomhet. I forbindelse med øvelsene er det viktig at fartøyene kan benytte høy fart og brå manøvrering, – dette vil bli vanskeliggjort dersom det er anlegg i sjøen som det må tas hensyn til. Fartøygenererte bølger kan skade akvakulturanlegg. Bruk av fartøyenes sensorer og våpen både over og under vann vil også måtte begrenses på grunn av hensyn til nærliggende akvakulturanlegg. Bruk av hensynssone med bestemmelser etter Pbl § 11-8a sikrings-, støy – og faresoner vil generelt være det riktige verktøyet for å ivareta Forsvarets behov i skyte- og øvingsfeltene ('sone for militær virksomhet'). Viser for øvrig til at Forsvarsbygg har utarbeidet en veileder 'Forsvarets arealbruksinteresser i arealplanlegging'.		
Kommentar:	Intet spesielt å kommentere. Ulike planformål og hvordan disse bør kombineres og brukes, vurderes i arbeide med arealplan. Ulike forhold knyttet til akvakulturanlegg vil måtte vurderes i arbeide med kommuneplanens arealdel.	

B. Utbyggingsinteresser og enkeltpersoner

Nr B1	Trude Hvalryg	Dato: 30.08.2017
Ønsker å få regulert inn boligtomter på eiendommen Lyngåsen, gnr 10 bnr 30, i LNF-område.		
Kommentar:	Innspillet blir tatt med inn i planarbeidet og håndtert sammen med andre konkrete arealinnspill.	

Nr B2	Kristian Skarsvåg	Dato: 1.08.2017
Ønsker å legge til rette for flere båtplasser med bølgedemper utenfor molo i Sandvika Havn		
Kommentar:	Innspillet blir tatt med inn i planarbeidet og håndtert sammen med andre konkrete arealinnspill.	

Nr B3	Skjønhals Kretslag	Dato: 29. 08.2017
Skjønhals Kretslag vil benytte planrevisjonsprosessen til å oppfordre Frøya kommune til å gå i dialog med (Sør-) Trøndelag fylkeskommune i denne saken (veien fra Strømøybotn til Dyrøy og Leirvikhamn). Målet må være både å sikre bedre og sikrere trafikkforhold for gjennomgangstrafikken, -og å legge til rette for at grendene kan utvikle seg og være attraktive bomiljøer		
Kommentar:	Innspillets tas med videre og oversendes fylkeskommunen og vegvesenet.	

Nr B4	Helge A. Stranden	Dato: 31.08.2017
Ønsker at LNF FB5-området opprettholdes, alternativt også med boliger. Det same gjelder reguleringsstatus for strandsonen.		
Kommentar:	Innspillet blir tatt med inn i planarbeidet og håndtert sammen med andre konkrete arealinnspill.	

Nr B5	Egil og Astrid Wilhelmsen	Dato: 28.08.2017
Ønsker noen konkrete tiltak på sin eiendom: Flytebrygge, 2 anneks på ca. 50 m2 hver, trapp for å ta igjen høydeforskjellen direkte til sjøen og planere noe terreng et stykke nedenfor de planlagte annekser.		
Kommentar:	Innspillet blir tatt med inn i planarbeidet og håndtert sammen med andre konkrete arealinnspill.	

Nr B6	WSP på vegne av Erling Nordhammer	Dato: 09.08.2017
Ønsker at deler av eiendommen endres fra LNFR-område til boligformål.		
Kommentar:	Innspillet blir tatt med inn i planarbeidet og håndtert sammen med andre konkrete arealinnspill.	

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Frøya kommune
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Dato: 31.07.2017
Vår ref: 17/02442-2
Deres ref: 17/1361

Svar på varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplan for Frøya kommune

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 2. juni 2017.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnytting av mineralske ressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir tatt hensyn til i plansaker.

Om planen
Frøya kommunestyre har vedtatt å starte opp arbeid med revisjon av kommuneplanens arealdel for Frøya. Forslag til planprogram for arbeidet er nå ute til offentlig ettersyn.

Frøya kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel i 2015. Samfunnsplanen gir mål og prioriteringer for utvikling av samfunnet som helhet. Arealdelen skal ta opp i seg disse målene og prioriteringene, og er dermed et virkemiddel for realisering av de arealmessige konsekvensene i samfunnsplanen.

Uttalelse fra DMF
Alle kommuner har behov for byggeråstoff som grus og pukk til ulike anleggstekniske formål. DMF mener at dette er råstoff som kommunene så langt som praktisk mulig bør ha egen tilgang på. I et klima- og energiperspektiv bør avstandene for transport mellom uttak og planlagt utbyggingsprosjekt være så kort som mulig.

Det er vår vurdering at en i forbindelse med rullering av kommuneplaner bør skaffe seg en oversikt over hvor langt fram i tid eksisterende massetak og råstoffområder dekker behovet for byggeråstoff i kommunen. Da har kommunen også grunnlag for å se om det er behov for nye framtidige uttaksområder slik at arealene ikke beslaglegges til annet formål, men ivaretas med tanke på framtidig utnyttelse. At områder for råstoffutvinning legges inn i kommuneplanens arealdel er viktig for å synliggjøre den faktisk bruken av arealet og for å unngå eventuelle arealbrukskonflikter i pågående og eventuelle framtidige uttak.

Vi ser i planprogrammet at kommunen skal vurdere mineralressursene som tema i rulleringen og i konsekvensutredningen, og har ingen merknader til det framlagte planprogrammet.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonsleder

Inger Anne Ryen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Inger Anne Ryen

Mottakere:

Frøya kommune	Postboks 152	7261 SISTRANDA

Kopi til:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468 TRONDHEIM

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunalt Brukerråd	
Møtedato:	30.08.2017	
Sak:	24/17	**Arkivsak:** 17/2172

SAKSPROTOKOLL - HØRING AV PLANPROGRAM TIL KOMMUNEPLANENS AREALDEL FOR KOMMUNALT BRUKERRÅD

Vedtak:
Eldrerådet og kommunalt brukerråd i Frøya kommune, stiller seg bak forslag til planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel.

Enstemmig.

Behandling:

FISKERIDIREKTORATET

Frøya kommune

Postboks 152

7261 SISTRANDA

Adm.enhet:	Forvaltningsseksjonen i region Midt
Saksbehandler:	Lill Connie Furu
Telefon:	91837522
Vår referanse:	17/7957
Deres referanse:	17/1361
Dato:	28.08.2017

Frøya kommune Sør-Trøndelag - Kommuneplanens arealdel - Høring av planprogram og varsel om oppstart av planarbeid - uttalelse

Vi viser til tilsendt planprogram og varsel om oppstart av planarbeid i forbindelse med revideringen av kommuneplanens arealdel.

Planavgrensning og fremdriftsplan
Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt 15.02.2011. Planen vil følge planavgrensningen i gjeldende arealplan og omfatte hele kommunens land- og sjøarealer med følgende unntak:
Sistranda har egen kommunedelplan som ikke vil omfattes av denne revideringen. For landskapsvernområdet og naturreservatet i Froan gjelder *Forskrift om vern for Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Froøyene, Frøya kommune, Sør-Trøndelag*.

Kommunen vedtok sin nyeste planstrategi i september 2016. Her ble det lagt opp til en rullering av arealdelen i perioden 2016-2018. Noe forsinket vil utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel starte i september 2017. Det legges opp til en grundig prosess med ulike faser, deriblant kunnskapsinnhenting, involvering og medvirkning fra befolkningen generelt, næringslivet, barn og unge, sektormyndigheter mm. Sluttbehandlingen er planlagt til januar 2019.

Fiskeridirektoratet region Midts merknader til planprogrammet
Frøya kommune ønsker å evaluere forvaltningen av sjøarealene i tett dialog med fiskerinæringen, havbruksnæringa og sektormyndighetene.

Fra kommuneplanens samfunnsdel heter det at kommunen skal:

- *forvalte og ta vare på mangfoldet av arter og landskap, og ha en bærekraftig bruk av naturressursene,*
- *utnytte Frøyas naturgitte fortrinn,*
- *satse på nye næringer,.*
- *planlegge og tilrettelegge nye næringsarealer,*
- *gi gode rammevilkår for næringslivet og*
- *være ledende på å videreutvikle og satse på eksisterende nye næringer.*

Fiskeri- og havbruksnæringen er arealkrevende og konkurrerer i økende grad med andre interesser. Generelt er vi opptatt av at man i forbindelse med hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi ivaretar fiskeri- og havbruksnæringens interesser. Vi er spesielt opptatt av at viktige registrerte kaste- og låssettingsplasser, gyte- og oppvekstområder, områder for aktive redskap og marint biologisk mangfold ivaretas ved fastsettelse av retningslinjer for langsiktig arealbruk i kommunene. Likeså at det avsettes tilstrekkelige arealer for eksisterende godkjente akvakulturlokaliteter, og egnede alternative områder for ny akvakulturaktivitet. Det er stor fokus på teknologiutvikling for å ta i bruk mer eksponerte sjøområder for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. Dyrking av makroalger er også på sterk fremmarsj. Dette bør vurderes og tas hensyn til i kommunenes planarbeid, og vil kreve tilretteleggelse av egnet areal for eventuell etablering.

Kystsonen er svært verdifull og attraktiv for rekreasjon og næringsvirksomhet, men er samtidig veldig sårbar. En forutsetning for kystsonens verdi er at den er ren, levende og mangfoldig. Grundig planlegging er en forutsetning for at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke kystsonen og livet i sjøen negativt. Dette er spesielt viktig ved bl.a. planlegging av hytte- og boligtomter på land i tilknytning til sjø, småbåthavner, havneanlegg, industriområder og vann- og avløpsnett. Vi vil anbefale at alle planlagte inngrep eller aktiviteter som kan påvirke livet i sjøen, søkes lokalisert der hvor de gjør minst skade på miljøet. Dette innebærer for eksempel å forhindre skader på naturtyper som er sjeldne eller særlig verdifulle. Generelt medfører dette i forbindelse med arbeid med planer for sjøområdene blant annet at det innenfor arealformålet "naturområde i sjø og vassdrag" ikke må tillates tiltak som forringer naturmangfoldet i området, slik at disse blir beskyttet. Dette er viktig med tanke på beskyttelse av det marine naturmangfoldet i strandsonen og sjøområdene, som for eksempel ålegressenger og korallforekomster.

Fiskeridirektoratet region Midt er opptatt av at sjøbunnen i minst mulig grad påvirkes og beslaglegges. Alle typer rør, ledninger og kabler som fordrer bruk av sjøbunnen bør så langt det er mulig, legges samlet i felles trasé. Tiltakene må sees i sammenheng med verdien og bruken av områdene, slik at man i størst mulig grad unngår berøring med marine naturtyper, skader på marint biologisk mangfold, og minimaliserer potensialet for konflikt med fiskeri- og havbruksaktiviteter. Så langt det er mulig bør det tilstrebes å samle slike tiltak, etablere "hovedtraseér" på bunnen og formulere bestemmelser og retningslinjer for

hvordan slike tiltak skal planlegges og utføres på best mulig måte. Vi anbefaler at kommunen vurderer en overordnet plan for slike tiltak i sjø, eventuelt som en del av en utvidet kommunedelplan som for eksempel for småbåthavner.

Vi ser i planprogrammet for kommuneplanens arealdel at det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Lokalisering av disse vil ses i sammenheng med eksisterende og nye utbyggingsområder for bolig og fritid. Etter Fiskeridirektoratets vurdering bør alle kystkommuner ha en strategi for lokalisering og utbygging av småbåthavner. Fiskeridirektoratet ønsker at småbåthavner plasseres der de forårsaker minst negativ påvirkning på miljøet, og at plassene søkes samlet på færre, større anlegg fremfor å belaste mange områder. I tillegg til de fysiske inngrepene i naturen (mudring, sprenging, utfylling, anlegging av bølgedempere, bygging av moloer m.m.), medfører småbåthavner økt belastning på miljøet som følge av utslipp av drivstoff, olje og miljøgifter fra båtene både mens de ligger på sjøen, og i forbindelse med vedlikehold ved utsetting og opptak.

En viktig forutsetning for å få til den beste forvaltningen av sjøarealene, er at kunnskapen om naturmangfoldet i sjø og hvem som bruker sjøarealene er så god og oppdatert som mulig. Fiskeridirektoratet region Midt er i gang med å revidere våre kartlagte fiskeridata i tett dialog med representanter fra fiskerinæringen. I denne revideringen vurderes alle områder som er kartlagt fra før (se vårt kartverktøy på www.fiskeridir.no), samt at nye ressurs- og bruksområder registreres. For Frøya er arbeidet allerede i gang, og vil sannsynligvis bli ferdigstilt (digitalisert) i løpet av kommende høst/vinter. Vi ser det derfor som ønskelig og naturlig å gå inn i et samarbeid med kommunen nå når arealdelen rulleres. I følge planprogrammet vil det bli utarbeidet flere temakart der våre kartlagte fiskeridata kan være til nytte. Kommunen inviterer her både til dialog og befaringer der det vil være behov for det. Det vil være en fordel om vi får til et samarbeid så tidlig som mulig i planprosessen, og slik kommunen har lagt opp til når det gjelder involvering av sektormyndighetene.

Vi ser frem til et godt samarbeid!

Med hilsen

Kristin Skarbøvik
seksjonssjef

Lill Connie Furu
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA

Kopi til:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Kystverket Midt-Norge	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler	Innvalgstelefon	Vår dato	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Tor Sæther	**73 19 92 82**	**25.08.2017**	**2017/4247-421.3**
Kommunal- og samordningsstaben		Deres dato	Deres ref.
		02.06.2017	

Frøya kommune
Postboks 152
7261 Sistranda

Uttalelse til varsel om oppstart - kommuneplanens arealdel - Frøya kommune

Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt melding om igangsatt arbeid med kommuneplanens arealdel, og har følgende foreløpige vurdering av planen:

Overordnede føringer
Det er positivt at det er fokus på å involvere sektormyndighetene underveis i planprosessen. Fylkesmannen stiller gjerne på befaring, gjennomgang av drøftingsutkast og i øvrig dialog.

Arealregnskap: Arealbruken i den neste planperioden bør vurderes ut fra god kunnskap om status og en behovsvurdering. For å ivareta en god utnyttelse av arealressursene, må kommuneplanen bygge på et arealregnskap som viser utbyggingspotensialet i gjeldende arealplan sammen med et beregnet behov for nye utbyggingsområder. Det fremgår at kommunen skal se på arealreserver både innenfor bolig, fritidsbolig, naust, småbåthavner og næringsareal, og at det vil være aktuelt å se på om ikke realiserte områder for utbygging skal tas ut av planen. Fylkesmannen støtter dette grepet, og mener at det er et viktig beslutningsgrunnlag for vurdering av nye områder. Vi anbefaler at tilsvarende vurderinger gjøres for areal avsatt til LNF-spredt.

Landbruk og bygdeutvikling
Forslag til planprogram er ryddig og oversiktlig, og det er enkelt å sette seg inn i hva kommunen ønsker å prioritere i arbeidet med arealdelen. Det er tydelige referanser til samfunnsdelen, noe som er viktig for å gi en forutsigbar utvikling av arealbruken. Bl.a.er samfunnsdelens fokus på å bevare dyrket mark for matproduksjon trukket frem. Det samme gjelder ønsket om å opprettholde kulturlandskapet gjennom tradisjonell bruk av arealene, og spesielt beiting med sau.

Det er positivt at kommunen har fokus på å bevare landbruksområdene. I forslaget til planprogram vises det også til at det er nye føringer for et skjerpet jordvern. I den forbindelse vil Fylkesmannen nevne nasjonal jordvernstartegi fra 2015, som angir at omdisponering av dyrka jord skal reduseres til maksimalt 4000 daa innen 2020. På generelt grunnlag vil Fylkesmannen påpeke at det skal være samfunnsinteresser av stor vekt samt dokumenterte behov som ligger til grunn for vurdering av omdisponering av dyrka mark. Det er derfor viktig at det

vurderes alternativer til utbyggingsområder som ikke berører dyrka mark, inkl. innmarksbeite.

Frøya er landets største villsaukommune og har rike beiteressurser, særlig med vinterbeite i kystlyngheiene. Kommunen mangler imidlertid beiteplan og har ikke eget beitelag. Vi anbefaler at det lages en oversikt over tilgjengelige beiteressurser, slik at man lettere kan styre nye utbyggingsområder unna viktige beiteområder. En slik oversikt kan også brukes som grunnlag for et arbeid med en beiteplan. Ved å ta vare på sammenhengende beiteareal vil det være lettere å legge til rette for samarbeid om beitedrifta. I tillegg til nedbygging av selve ressursgrunnlaget kan det i områder med sterke beiteinteresser oppstå behov for inngjerding av enhetene i hytteområder, noe som over tid kan medføre konflikter. Etter det Fylkesmannen erfarer, er dette også tilfellet på Frøya.

Videre er det viktig at kulturlandskapshensyn blir vektlagt i vurderingen av nye utbyggingsområder. I den forbindelse er det positivt at kommunen ønsker å avsette hensynssoner for kulturarv, inkl. kulturlandskap. Som grunnlag for dette arbeidet viser vi til «Nasjonal registrering for verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag» (rapport 5/96), som angir 9 regionalt viktige kulturlandskap på Frøya. I tillegg er det beskrevet ett større område (yttersida av Frøya) i kulturlandskapsprosjektet «Oppfølging av særlig verdifulle kutlurlandskap i Sør-Trøndelag». Begge rapportene finnes på våre nettsider.

(Videre har skogarealene stor betydning for kommunenes verdiskaping, og skog i vekst binder karbon. I vurdering av fremtidige utbyggingsområder bør man unngå hogst og nedbygging av kultivert ung og yngre produksjonsskog i god vekst. Fylkesmannen forventer at kommunen i det framtidige planarbeidet tar hensyn til skogens betydning i klimasammenheng og bidrar til en arealbruk som hensyntar dette.

Ved vurdering av nye fritidsområder vil vi nevne at det kan oppstå konflikter mellom skogbruk og fritidsbebyggelse i forbindelse med drift av skog. Det viktigste grepet er at fritidsbebyggelsen styres unna de økonomisk viktigste skogområdene. Videre at det tas hensyn til at skog vil vokse og gi redusert utsikt/økt skygge, ved lokalisering i eller nært tidligere hogstområder.)

G/s-veger: Fra samfunnsdelen er det fremhevet at kommunen satser på trafikksikre veier, med særlig fokus på utbygging av gang- og sykkelveier. I tillegg til trafikksikkerhetsperspektivet, har utbygging av gang- og sykkelvegnettet positive effekter både i folkehelse- og klimasammenheng. I enkelte tilfeller medfører det også et betydelig arealinngrep som kan få store konsekvenser for landbruket langs strekningen. Det er derfor positivt at nye utbyggingsområder skal konsentreres til områder med eksisterende gang- og sykkelvei. For øvrige utbyggingsforslag bør det gjøres en vurdering av behovet for framtidig gang- og sykkelvei. For eventuelle nye tiltak er det viktig at det gjøres rede for konsekvensene.

<u>Bestemmelser</u>
Effektiv arealbruk
Det fremgår at kommunen skal legge vekt på fortetting ved åpning av nye utbyggingsområder, både innenfor bolig, fritid og næring, noe som er positivt. Dette fokuset bør også omfatte eksisterende utbyggingsområder. I den forbindelse anbefaler vi at det tas inn bestemmelser som regulerer arealutnyttelsen, herunder minimumskrav til arealutnyttelsen for

utbyggingsområder, inkl. krav til boligtetthet. Det er også viktig at man man gjennomfører en effektiv arealbruk mht. parkeringsformål, heurunder legger til rette for parkering under bakken.

LNF-områder og landbruksbygg
Ifølge Plan- og bygningsloven omfatter LNF-kategorien areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag, jf. §§ §11-7, 5a). §§ 11-11 angir hvilke bestemmelser som kan knyttes til dette formålet. Det kan bl.a. i nødvendig utstrekning gis bestemmelser om omfang, lokalisering og utforming av bygninger og anlegg til landbruk og reindrift, jf. punkt 1. Dette innebærer at man eksempelvis kan styre landbruksbebyggelse unna dyrka mark. Slike bestemmelser kan imidlertid ikke brukes slik at de hindrer nødvendige tiltak der det er liten valgmulighet når det gjelder plasseringen. Det kan heller ikke gis bestemmelser av en slik karakter at den kan hindre regningssvarende drift. Vi viser til temaveileder *Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven*, hvor dette er nærmere beskrevet og vist med eksempler.

Gjeldende kommuneplans bestemmelse for LNF-areal ser ut til å gå ut over det som vil være tillatt etter en tolkning av LNF-formålet. Ved revidering av arealdelen vil det være viktig å sikre at innholdet i denne bestemmelsen hjemles i pbl § 11-11. Det kan derimot utarbeides retningslinjer for dispensasjonsbehandling for andre tiltak. Vi imøteser gjerne en dialog med kommunen om dette.

Merknad til utredningstema
Det er viktig at konsekvenser for kulturlandskapet fremgår. Ut over dette vurderes foreslåtte utredningstema under landbruk å være tilstrekkelig utfyllende.

Miljøvern
Utkast til planprogram gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet. Omtalen av fokusområder er utfyllende, og sentrale tema i forhold til våre ansvarsområder innen miljøvern er med. Vi har følgende innspill til det videre planarbeidet.

Arealstatus: Som omtalt innledningsvis er det viktig at nye tiltak i kommuneplanens arealdel vurderes ut fra et best mulig kunnskapsgrunnlag og vurderinger av arealbehov i planperioden. Fylkesmannen er kjent med at det allerede er satt i gang supplerende kartlegging av naturmangfold som vil være et viktig bakgrunnsmateriale for det videre planarbeidet. Det er også positivt som omtalt i planprogrammet at det skal vurderes om avsatte områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering skal tas ut av planen.

Den offentlige forvaltningen har som oppgave å forvalte ressurser og samfunn på en mest mulig bærekraftig måte. For å utføre denne oppgaven er det essensielt at det foreligger dokumentasjon om tiltakenes omfang og konsekvenser, slik at vedtak kan fattes på bakgrunn av kunnskap om forholdet. Ved en vurdering av konsekvenser er det viktig at kunnskapsstatus synliggjøres for de enkelte utredningstemaene, og at kommunens vurdering og vektlegging av verdiene går fram.

Bolig: Det er positivt at fortetting og en videre utbygging i tilknytning til eksisterende tettstedsområder med utbygd infrastruktur er et fokusområde. Dette er i tråd med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (BATP). Målet med retningslinjen er at arealbruken skal bidra til en langsiktig samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, miljømessige gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø og god trafikksikkerhet.

Fritidsbolig: Fritidsboliger nevnes som et satsingsområde i planprogrammet. Jf. statistikken til SSB er det bygd ca. 30 nye fritidsboliger i kommunen de siste 10 år, men det er nå et mål å øke utbyggingen betydelig. Samtidig er Frøya den kommunen i Midt-Norge med størst antall fritidsboliger pr km^2. Dette viser at det er et sterkt press på arealene og at det er viktig med fortetting og en effektiv arealutnytting. All ny fritidsbebyggelse bør styres til byggeområder med krav om reguleringsplan, og det bør ikke åpnes for spredt fritidsbebyggelse i arealdelen.

Naturmangfold: Det er positivt at naturmangfold er et av utredningstemaene. I naturmangfoldloven fremheves at beslutninger skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, og at det må tas sikte på å unngå skade på naturmangfoldet (§§ 8 og 9 i Naturmangfoldloven). Vi er kjent med at Frøya kommune har tatt initiativ til nykartlegging av flere viktige naturtyper i løpet av året. Dette vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for en langsiktig forvaltning av arealene.

Strandsone og arealbruk i sjø: Det er fortsatt et sterkt press på arealene i strandsonen, og Frøya kommune er bl.a. en attraktiv kommune i forhold til fritidsbebyggelse. Ved etablering av nye boliger og fritidsboliger vil det naturlig følge et ønske om tilgang til sjørelaterte aktiviteter, først og fremst båtplasser. I plan- og bygningslovens § 1.8 fremheves det spesielt at det i 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag, skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det er viktig at planen gir tydelige føringer for en differensiert forvaltning av strandsonen, der det framgår både behov for nye byggeområder og hvilke areal som har verdier som tilsier at de skal skjermes for nye inngrep.

Ved forrige rullering av arealdelen var småbåthavner og naust et sentralt tema. Både eksisterende og planlagte anlegg ble tatt inn i planen som en viktig del av en differensiert forvaltning av strandsonen. Det er positivt at denne strategien videreføres, jf. omtale under fokusområder i utkast til planprogram.

Som et resultat av denne gjennomgangen ved forrige kommuneplanrevisjon ble det lagt inn ca 20 nye småbåthavner i planen med en kapasitet på til sammen ca 850 båtplasser. Dette er etter Fylkesmannens vurdering et riktig grep for å unngå en bit-for-bit-nedbygging av viktige verdier i ei tid med strekt press på sjønære areal til ulike formål. Det er viktig at behovet for nye båtplasser fortsatt styres til anlegg satt av til formålet i kommuneplanens arealdel. Som en del av planarbeidet bør det gis en oppsummering av erfaringene med dette temaet fra gjeldende plan.

Arealbruk sjø vil være et sentralt tema ved revisjonen av arealdelen. Det er viktig å finne en god balanse mellom de ulike interessene i sjøområdene. Bl.a. må ønsket om å være en attraktiv kommune for fritidsbebyggelse avveies mot

brukerinteresser som havbruk og tradisjonelt fiske. Frøya har en unik skjærgård med store naturmangfoldverdier. Det bør vurderes om strandområder og gruntvannsområder av stor verdi skal tas inn i planen som egne hensynsområder for å ivareta verdiene i et langsiktig perspektiv. Det må legges vekt på en differensiert bruk av sjøarealene i Frøya kommune.

Vassdrag: I Frøya kommune er det flere vassdrag av stor betydning for bl.a. sjøørret og ål. Jf. forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) er det viktig at «*Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand».* I arbeidet med revisjonen av kommuneplanens arealdel må det unngås tiltak som kan medføre forringelse av tilstanden vannforekomstene. Det er også viktig å opprettholde et naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring.

Lokalt viktige natur- og friluftslivsområder: Tradisjonelt har kommuneplanens arealdel fokus på behov for areal til ulike utbyggingsformål. Det er viktig at det i planen samtidig gis en vurdering av areal som har stor lokal verdi med bakgrunn i natur, opplevelsesverdi og friluftsliv. En slik vurdering gir en god balanse mellom bruk og vern av arealene i Frøya kommune i den neste planperioden. Det bør vurderes om større, sammenhengende naturområder med urørt preg bør ivaretas gjennom egne hensynssoner i planen.

Samfunnssikkerhet
Vi forutsetter at det foretas en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i tråd med PBL § 4-3, og viser til DSB sin veileder ”samfunnssikkerhet i areal-planlegging”. Fylkesmannen vil påpeke at en ren sjekkliste uten videre beskrivelser og analyse ikke er å anse som en ROS-analyse. Det skal i tillegg til å vurdere risiko og sårbarhet som kan oppstå ved endret arealbruk med dagens forutsetninger, også vurderes hvordan fremtidige klimaendringer eventuelt vil påvirke tiltaket. Se mer informasjon på www.klimatilpasning.no.

ROS-analysen skal legges ved i saken og synliggjøres i forslaget til regulerings-plan, og avdekket risiko skal møtes med tiltak som hjemles i planbestemmelsene eller gjøres juridisk gjeldende på andre måter.

Fylkesmannen vil påpeke at det er kommunen som planmyndighet som har ansvar for å godkjenne ROS-analysen i henhold til PBL § 4-3.

Sosial og helse
Både Landbruk og bygdeutvikling, og miljøvern har allerede påpekt viktige folkehelseområder. Vi mener omtalen av folkehelse i planutkastet gir en god beskrivelse av hva som er gitt prioritet fremover. De fleste forebyggende tiltak ligger utenfor helsetjenestens ansvarsområde. Helsetjenesten er imidlertid en viktig premissleverandør og rådgiver for andre sektorer som planlegger og iverksetter tiltak som har innflytelse på befolkningens helse. Helsekompetanse både fra behandlingsaparatet, samt de helsefremmmende og forebyggende helsetjenestene i kommunen er derfor viktige samarbeidsparter i å utvikle gode tiltak som trenger areal.
Arealplanlegging som blant annet ivaretar muligheter til fysisk aktivitet for alle aldersgrupper, sørger for gang- og sykkelveier og grønne lunger i nærmiljøene,

er et grunnleggende helsefremmende tiltak. Vi ser det som positivt at kommunen ønsker å tilrettelegge for aktivitetsfremmende lokalmiljøer og vi har i dag kunnskap som tilsier at det å drive med fysisk aktivitet i naturen og i nærmiljøet skårer høyt i det folk ønsker å gjøre mer av i hverdagen. Både barn og unge, voksne og eldre er mer fysisk aktiv dersom parker, grøntområder, egne anlegg for rekreasjon og mosjon ligger i nærmiljøet. Et slikt perspektiv ser vi er lagt til grunn i kommuneplanarbeidet på Frøya.

Barn og unge
Kommunen legger opp til å sikre medvirkning og involvering fra bl.a. innbyggere. Det er viktig at også barn og unge, Frøya kommunes framtid, involveres i pågående arbeid. For å engasjere barn og unge i denne viktige fasen, vil et nært samarbeid med skole og barnehage være en hensiktsmessig vei å gå. Ikke minst gjelder dette når en skal få gode innspill på temaet Barn og unges oppvekstsvilkår med fokus på tilgang og tilrettelegging av nærmiljøanlegg, friluftsområder og trygge nærområder.

Universell utforming
Fylkesmannen og Sør-Trøndelag fylkeskommune har begge ansvar for å ivareta universell utforming i planleggingen. Vi har nå inngått avtale med fylkeskommunen om at de ivaretar universell utforming i uttalelser til plansaker.

Videre arbeid
Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dette er en veiledende uttalelse basert på de opplysningene som fremkommer av oppstartsvarselet. Fylkesmannen vil komme tilbake med en endelig uttalelse når planen sendes på høring. Vi tar forbehold om at det ved offentlig ettersyn kan foreligge nye momenter som endrer forutsetningene for vår vurdering av planforslaget.

Sør-Trøndelag er pilot i en forsøksordning der Fylkesmannen skal samordne innsigelser fra statsetater, og der tidlig og god dialog er avgjørende. Dersom det er ønskelig med avklaringer under utarbeidelse av planforslaget er det mulig å ta kontakt med Fylkesmannens fagavdelinger eller saksbehandler i kommunal- og samordningsstaben. Vi ber om at forespørsler om dialogmøter går via kommunen som planmyndighet, slik at de kan vurdere behovet for avklaringer.

Med hilsen

Tor Sæther
seniorrådgiver

Hanne Nordgård
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kontaktpersoner: Landbruk: Margrethe Halsan, tlf. 73 19 92 73
Miljøvern: Harald Høydal, tlf. 73 19 92 14
Barn og unge: Jostein Magne Krutvik, tlf. 73 19 91 48
Sosial og helse: Jorunn Lervik, tlf. 73 19 93 09
Samfunnssikkerhet: Aleksander S. Pedersen, tlf. 73 19 91 71
Universell utforming: Sør-Trøndelag fylkeskommune
v. Vegard Hagerup, tlf. 73 86 64 46

Kopi:
Sør-Trøndelag fylkeskommune PB 2350 Sluppen 7004 TRONDHEIM

HITRA KOMMUNE

Fellestjenester

FRØYA KOMMUNE
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Dato	Deres ref.	Vår ref. / Arkivkode	Saksbehandler
03.08.2017		2017/1441-3 / 140	Marit Aune

Uttalelse - Høring av planprogram for kommuneplanens arealdel, Frøya kommune

Hitra formannskap vedtok i sak 105/17 den 04.07.2017 å sende følgende høringsuttalelse til planprogrammet for kommuneplanens arealdel for Frøya kommune:

«Hitra kommune tar det oversendte planprogrammet til orientering. Hitra kommune har ikke merknader til forslaget og ønsker lykke til med det videre arbeidet.»

Med hilsen

Marit Aune
Kommuneplanlegger

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

KYSTVERKET
Midt-Norge

Frøya kommune
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Deres ref.:	Vår ref.:	Arkiv nr.:	Saksbehandler:	Dato:
	2017/2544-2		Børre Tennfjord	03.07.2017

Uttalelse til varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram for Kommuneplanens arealdel - Frøya kommune - Sør-Trøndelag fylke.

Kystverket har mottatt varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel i Frøya kommune. Varselet er datert 2.juni 2017 og kom Kystverket i hende den 8.juni i år. Det er etablert frist for innsending av innspill til den 31.august 2017.

Om planen og arbeidet

For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

Plan og bygningslovens § 11–13 omhandler utarbeiding av planprogram for arealdelen. *For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4–1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.*

Hensikten med programmet er for det kommende planarbeidet at Frøya kommune skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Planen vil følge planavgrensning i gjeldende arealplan og omfatte hele kommunens land- og sjøarealer, dog med unntak; Som vedtatt i kommunal planstrategi har Sistranda egen kommunedelplan som ikke vil omfattes av denne revideringen. For landskapsvernområdet og naturreservatet i Froan gjelder *Forskrift om vern for Froan naturreservat og*

landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Froøyene, Frøya kommune, Sør-Trøndelag.

Planprogrammet fastsettes av kommunestyret.

Kort om Kystverkets ansvar

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning og sjøverts samferdsel. Kystverket skal gjennom sitt arbeid ivareta nasjonale interesser og føringer.

Kystverket arbeider for å sikre god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet, samt effektiv og sikker sjøtransport og havnevirksomhet.

Kystverket har ansvaret for statens beredskap mot akutt forurensing og havnesikkerhet i norske havner med internasjonal trafikk (ISPS).

Våre innspill og kommentarer

Kystverkets anliggende er først og fremst koblet til sjøarealene i planen og de sjønære arealene som kan sies å ha en virkning på ferdselsmessige forhold. Våre kommentarer til planarbeid er generelt knyttet til disse forholdene.

Generelle merknader til arbeid med kommuneplaner
Under er det listet opp en del generelle og spesifikke moment som Kystverket mener er viktig i forbindelse med kommuneplanlegging generelt og kommunenes arealplaner spesielt. Herunder også planlegging av sjø- og kystareal.

Plan- og bygningsloven
Generelt ber vi om at det blir tatt hensyn til sikre og farbare sjøareal og viser til plan- og bygningslovens § 11.7 pkt 6 og § 11.11 pkt 3 og 6 som omhandler forutsetninger omkring arealformål i sjø. Kystverket er i all hovedsak interessert i trygge og farbare sjøareal, samt ivareta intensjonen med statens investeringer. Eventuelle planformål på tvers av Kystverket sine interesser, kan føre til innsigelse.

Det er også viktig å være oppmerksom på at Kystverket ikke kan gi tillatelser til tiltak i strid med gjeldende arealplan, jf. havne- og farvannsloven § 32, annet ledd. Søknad om tiltak som oversendes Kystverket for behandling bør derfor inneholde en avklaring rundt forholdet til arealplan, herunder om det er nødvendig at det foreligger dispensasjonsvedtak fra planen.

Ny lov om havner og farvann
Kystverket ønsker å informere om at ny "Lov om havner og farvann" ble gjort gjeldende fra 01.01.2010. Dette innebærer at kommunene har fått endret forvaltningsansvar og myndighet i sine sjøområder, jf. §§ 7 og 9 i ny lov. Det som før var havnedistrikt er nå opphevet.

Plikter som blir pålagt kommunen i den nye loven omfatter spesielt plikten til å sørge for sikkerhet og fremkommelighet i eget sjøområde. Dersom tiltak generelt berører Kystverket sin eiendom eller ansvarsområde, er derimot Kystverket myndighet etter loven.

En egen forskrift; farledsforskriften, klargjør Kystverkets myndighet og ansvar innenfor hoved- og biled mer detaljert. Farledsforskriften skiller mellom kommunalt sjøområde og hoved- og biled. Det betyr blant annet at kommunen skal behandle søknader om tiltak i kommunalt sjøområde og Kystverket søknader om tiltak i hoved- og biled. Et unntak fra

behandling av søknader i kommunens sjøområde er tiltaksforskriften. Tiltak som er nevnt i denne forskriften skal alltid behandles av Kystverket.

Kystverket vil også minne om at etablering av småbåthavner er søknadspliktige tiltak, jf. havne- og farvannsloven § 27 og krever således tillatelse av kommunen. Dersom etablering av små- båthavner skjer i tilknytning til fiskerihavner eller på annen måte kan være av betydning for Kystverkets anlegg, skal tiltaket behandles av Kystverket, jf. havne- og farvannsloven § 28.

Vi gjør oppmerksom på at alle tiltak/bygg/installasjoner i sjø krever egne tillatelser etter havne- og farvannsloven. Kystverket har utarbeidet en veiledning til havne- og farvanns-loven. Veilederen er publisert på www.kystverket.no under fanen "Regelverk" og versjonen er ment for at kommunene eventuelt skal kunne benytte den i sin saksbehandling etter havne- og farvannsloven.

Vannforskriften og EUs vanndirektiv
Vannforskriften er den norske gjennomføringen av EUs direktiv for vannforekomster. Dette er et av EUs mest viktige miljødirektiv. Hovedformålet er å sikre god miljøtilstand i vannforekomster, både vassdrag, grunnvann og kystvann. Dette skal gjøres gjennom å forebygge mot forverring av kvalitet, bedring av tilstand og fremme en bærekraftig bruk av vannressursene.

Forskriften deler landet inn i 11 vannregioner basert på nedbørfelt. Det er utpekt én fylkeskommune som myndighet i hver vannregion. I hver av de 11 vannregionene skal det utarbeides forvaltningsplaner med miljømål og tiltaksprogram med forbedringstiltak der miljøtilstanden ikke er god.

Naturmangfoldloven
Med lov av 19.06.2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), har vi fått felles retningslinjer for hvordan beslutninger fattet ved utøving av offentlig myndighet, skal synliggjøre hvordan naturmangfold er vektlagt og vurdert.

Naturmangfoldloven § 7 slår fast at prinsippene i lovens §§ 8–12 skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre vedtakshjemler, enten i naturmangfoldloven eller i andre lover. De vil da inngå i saksforberedelsen og skjønnsutøvingen når de ulike myndighetene fatter beslutninger etter eget lovverk som berører naturmangfold. Dette får derfor også betydning for saksbehandlingen etter havne- og farvannsloven.

<u>Planprogrammet</u>
Planprogrammet som er utarbeidet som oppstart på planprosessen, ser tiltalende ut, med et systematisert og fungerende oppsett. Programmet gir en god omtale av planens formål, hvilke fokusområder som man mener bør prioriteres og hvilke strategiske grep man ønsker å ta. Man har et eget kapittel om rammevilkår for det kommende planarbeidet og vi får et meget grundig innsyn i utfordringer, satsningsområder og kommende prioriteringer.
Evnen til å identifisere aktuelle og nødvendige plangrep, henger sammen med muligheten til å utøve god samfunnsutvikling. Vi synes forslaget til planprogram virker både fornuftig og tydelig og vurderer det samtidig å være i samspill med nasjonale eller regionale hensyn.

Vi synes programmet på en god måte tydeliggjør de plikter kommunen har til medvirkning og de skritt man ønsker å ta for å involvere ulike aktører.

<u>Varselet</u>
Vi har nå gått gjennom oppstartsvarselet vedrørende Frøya kommunes arealdel til kommuneplanen og har få kommentarer til dette. Varselet er en kortfattet melding med

identifisering av planarbeidet, opplysninger vedrørende selve planrevisjonen, samt tidsfrister og adressater i arbeidet. Det er i varselet vist til forslag på planprogram, som første skritt i prosessen frem mot en ny revidert arealplan for Frøya kommune.

Vi har ingen kommentarer til avgrensing av planområdet.

Kystverket ønsker som en umiddelbar respons på oppstartsvarselet, å tilkjennegi relasjoner og moment som kan være av betydning for det kommende planarbeidet.

Planverktøy

Kystverket foreslår at man benytter Kystinfo, kystverkets eget planleggingsverktøy og kart-tjeneste, som finnes på www.kystverket.no. Her finner man sjøkart, samt andre oppdaterte og sjørelaterte opplysninger.

Informasjonen på sjøkartene vil være en tilvekst til planarbeidet sammen med aktuelle bind av Den Norske Los. Man finner informasjon som er viktig for all ferdsel på sjøen, det være seg navigasjonsinstallasjoner (herunder lykter, blinker, merker, bøyer, staker), farleder, moloer, ankringsområde, sjøkabler, sjøledninger mv.

Farled

Sjøområdene rundt Frøya er for det meste oppdelt med et utall av bileder. Vi finner rett nok en strekning med hovedledskategori, sør og vest for Halten, men dette er også den eneste i sitt slag i denne kommunen. Havområdene rundt Frøya, også i ulike lokale leder, er mye belastet med registrert, tyngre sjøtrafikk. Det dreier seg i hovedsak om stykkgodstrafikk, men også innslag av offshore supply, tankfartøyer og kjøl/frys. Etablering av lokale leder i planens grenseflate må gjennomgås med tanke på virkninger. Vi anbefaler å etablere leder med senterstrek, der dette er ønskelig og formålstjenlig.

Farledene bør utredes med sikte på trafikale forhold på sjøen. Det er viktig at fremtidige arealdisponeringer tar høyde for at hoved- og biledene blir hensyntatt som prioriterte ferdselsområder. Biledene er videre et statlig ansvarsfelt når det gjelder forhold omkring bruk av området og forvaltningsmessige tilknyttede tiltak. I praksis betyr dette at tiltak i ledene, eller tiltak utenfor selve leden som kan påvirke ferdselen, skal behandles av Kystverket, jfr. HFL.

Det forventes at eventuelle ferdselsmessige virkninger av aktuelle tiltak forutsettes vurdert i konsekvensutredningen.

Ankringsplasser

I sjøkartene finner man avmerkede ankringsplasser (markert med et anker) på naturgitte og i mange tilfeller historisk, hevdvunne lokaliteter. De er i tillegg omtalt i seneste utgivelser av Den Norske Los. Kystverket ser på disse ankringsplassene som viktige og har en generell forutsetning om at disse blir sikret og opprettholdt for fremtidig bruk. Vi ber derfor om at man i aktuelle planprosesser ser til at oppdrett/havbruk med tilhørende fortøyninger ikke etableres på disse plassene, heller ikke kabler, rør og ledninger fra annen type virksomhet.

I vår gjennomgang kan vi ikke se at planområdet er omfattet av sentralt oppsatte ankringsfelt eller avmerket med slike lokaliteter. Det vil derfor være lite relevant for den videre planprosessen å vurdere denne type arealavsetninger.

Maritim infrastruktur

Generelt kan man si at hav- og fjordområdene er tilrettelagt med nødvendige, aktuelle og relevante merker og lysanlegg, som er dimensjonert og fysisk tilpasset transportkorridoren. Kystverket, hhv. kommunen, vil etter søknad vurdere alle tiltak i sjø etter gjeldende forvaltningsansvar avledet av havne og farvannsloven. Nødvendige spesifikke krav til

utforming og utrustning vil følge en eventuell tillatelse og basere seg på god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk av farvannet. I den grad det er formålstjenlig, vil dette være aktuelle tilførsler i de kommende reguleringsvedtektene.

I forbindelse med utbyggingsplaner må bygg, installasjoner og lignende ikke føres opp slik at de kan komme til å skjerme for lyset fra lyktene. Videre må det i sjøen ikke planlegges etablert bygg, installasjoner, oppdrettsanlegg, fortøyninger mv. innenfor hvit lyktesektor. For sikker ferdsel og navigasjon er det ønskelig med god avstand fra hvit sektor til eventuelle tiltak i sjøarealene, særlig for hvit sektor som ligger i viktige hoved- og bileder.

Akvakultur

Kystverket i samarbeid med Fiskeridirektoratet, er særlig oppmerksom på arealdisponering i tilknytning til akvakultur. Med plan- og bygningslovens arealbrukskategorier er det fullt mulig å avklare denne aktiviteten i sjøarealene i forhold til annen bruk og ferdsel, fiskeri og annen maritim virksomhet.

Det kan være verdt å merke seg den todimensjonale areal-bruken i sjø, der ulike aktiviteter kan etableres på samme arealflate om de forholdsvis etableres på sjøbunnen, i vannsøylen eller på overflaten. I tillatelsen til akvakultur blir det ofte fra Kystverkets side, satt vilkår om at anleggenes opphalertau skal trekkes inn til anleggets rammefortøyinger og at fortøyingsblåser skal være trukket nærmest mulig inn til anlegget. Vilkårene blir satt med hensyn til ferdsel og trygghet samt for å redusere arealet anleggene legger beslag på. Kystverket vil også minne om at anleggene i utgangspunktet ikke må komme i konflikt med hvit lyktesektor samt at plasseringen skal være i god avstand fra ankringsområde, farlei, nødhavner og områder med kabler og rør i sjø.

Kystverket gjør oppmerksom på at søknad om plassering av akvakulturanlegg, alltid skal behandles av Kystverket, jf. tiltaksforskriften.

Risiko og sårbarhet

I planarbeidet må man se om det er behov for vurdering av sikkerhet og forurensningsfare knyttet til ulykker/uhell i tilstøtende fjordsystem og hva de påregnelige konsekvensene vil være for næringsinteresser, samfunn og natur.

Næringsareal

I områder relatert til større fiskeri- og/eller skipsvirksomheter, vil det ofte være behov for etablering av fremtidige industriområder relatert til sjø/havner. Også andre typer nærings-arealer vil ha behov for vurderinger som tar hensyn til at mye av den fremtidige transporten vil kunne gjennomføres på sjø. Det kan derfor være formålstjenlig å få etablert sjønære områder for etablering av terminalfunksjoner eller områder for utskipning. Ved bruk av containerløsninger, vil det være behov for åpne og tilgjengelige arealer for omlasting/lossing og kaier med gode dybdeforhold.

En forutsetter at slike tiltak og planer blir konsekvensvurdert i forhold til lokalisering og påvirkning.

ISPS

I tråd med forskrift om sikring av havner og havneterminaler mot terrorhandlinger mv., skal det utarbeides sårbarhetsvurdering og sikringsplan for hver havn/havneterminal. I havner er det lokal havnesikringsmyndigheten som er ansvarlig for utarbeidelse og gjennomføring av aktuelle tiltak. For havneterminaler er det terminaleier som er ansvarlig myndighet. Sårbarhetsvurderinger og sikringsplanar skal alltid godkjennes av Kystverket og følges opp ved at et godkjenningsbevis (Statement of Compliance) blir utstedt. Godkjente havne terminaler og havner blir innrapportert til IMO og EU.

Vi kjenner ikke til at det forefinnes denne type havneanlegg i Frøya kommune. Skulle det derimot være aktuelt å etablere terminaler med internasjonale anløp, må nevnte regelverk implementeres.

Utover dette har ikke Kystverket innspill eller kommentarer til varslet oppstart av Frøya kommune revidering av kommuneplanens arealdel og kan legge fremlagt planprogram til grunn for det videre arbeidet.

Med hilsen

Harald Tronstad
regiondirektør

Børre Tennfjord
sjefingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fiskeridirektoratet Region Midt	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Statens vegvesen Region midt	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM

Vedlegg:

25 AUG 2017

Frøya kommune
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Deres ref: 17/1361
Vår ref: 2017/119787
Dato: 23.8. 2017
Org.nr: 985 399 077

Att. Kristin Strømskag

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

KOMMUNEPLANENS AREALDEL FRØYA KOMMUNE, UTTALELSE FRA MATTILSYNET TIL PLANPROGRAM

Vi viser til brev fra Frøya kommune 2.6.2017 med melding om planoppstart for revidering av kommuneplanenes arealdel (KPA), og at utkast til planprogram er lagt ut på høring med frist for uttalelse 31.8.2017. Mattilsynet gir med dette vår uttalelse.

Mattilsynets rolle, grunnlag for uttalelse og avgrensing
Mattilsynet er ifølge Matloven statlig sektormyndighet for planter, fisk, dyr og næringsmidler (inkludert drikkevann). Vi viser videre til følgende regelverk og retningslinjer som grunnlag for vår uttalelse:

- Plan- og bygningsloven:
  - § 1-4, andre ledd: regler for medvirkning av statlige sektormyndigheter i planprosesser
  - § 4-1: regler for høring av planprogram
- Drikkevannsforskriften § 26: krav til at kommuner skal ta drikkevannshensyn ved utarbeidelse av kommuneplan (dette er nytt i ny drikkevannsforskrift fra 1.1.2017)
- Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen i 2014

Vi baserer våre faglige vurdering av drikkevannsforsyning på drikkevannsforskriftens krav. Vi har også lagt til grunn følgende faglige veiledningsdokument:

- Mattilsynets veileder til drikkevannsforskriften
- Guttorm Jacobsen: *Vann- og avløpsrett*, Norsk Vann, 2010
- *Vannkilden som hygieniske barriere*, Norsk Vann rapport B10/2008

Av Mattilsynets sektorområder har vi i denne uttalelsen først og fremst vurdert og kommentert forhold som angår drikkevann, men også noe om havbruk. På noen områder der vi har klare vurderinger, velger vi å gi forholdsvis konkrete innspill, fordi vi ser det som hensiktsmessig at dette bringes tidlig og tydelig inn i planprosessen. På andre områder gir vi innspill av mer generell karakter. Vi knytter også noen kommentarer til grensesnitt mot temaplanen hovedplan vann og avløp, fordi dette har betydning for KPA.

83#585:36c26019-ecff-4a6e-83f2-6fc470d90f7e:3

www.mattilsynet.no

Mattilsynet
Seksjon mat Trondheim og Omland

Saksbehandler: Erik Wahl
Tlf: 22400000
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Forhold som angår drikkevann

Nasjonale, regionale og lokale planer og føringer

Under punktet nasjonale planer og føringer er bare dokumentet *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* nevnt i planprogramutkastet. Mattilsynet foreslår at det vurderes å også ta inn henvisning til dokumentet *Nasjonale mål for vann og helse*, vedtatt av regjeringen i 2014. Dette gir forpliktende føringer for kommunenes planlegging. Ett av målene her, som er aktuelle for KPA, er å bedre beskyttelsen av vannkilder, og det angis at avsetting av hensynssoner i kommuneplan og restriksjoner i nedbørfelt er eksempler på tiltak.

Under punktet lovverk lister planprogramutkastet opp 7 særlover som åpenbart har betydning for KPA. Mattilsynet foreslår at det i tillegg vurderes å ta inn Matloven på denne listen, blant annet fordi denne hjemler drikkevannsforskriften, som er grunnlag for punktene som Mattilsynet foreslår tas inn i KPA.

Lokale planer, forhold til hovedplan vann og avløp

Planprogrammet beskriver planhierarkiet og KPA sin plass her. Her nevnes også temaplaner. Under avsnittet utredningstema og punktet kommunale tjenester/infrastruktur, nevnes hovedplan for vann og avløp.

Mattilsynet har en kommentar knyttet til hovedplan for vann og avløp, som er en type temaplan i planhierarkiet. I telefonsamtale med Frøya kommune v/Bjørnar Grytvik 17.7.2017, fikk vi opplyst at kommunens gjeldende hovedplan for vann og avløp er fra 1993, at denne anses å være utdatert, og at kommunen snarlig vil starte opp arbeide med å utarbeide ny slik plan. Mattilsynets vurdering er at hovedplan for vann og avløp er et nyttig, og langt på vei nødvendig, virkemiddel for kommunen for å sikre trygg vannforsyning til innbyggerne på lengre sikt. Men dette forutsetter at planen er tilstrekkelig oppdatert. Det er derfor uheldig at gjeldende hovedplan for vann og avløp er blitt utdatert, men selvfølgelig positivt at kommunen nå vil revidere planen. Mattilsynet forventer å bli varslet om aktuelle høringer for denne planen.

Kommunen velger selv grensesnitt mellom de ulike planene i planhierarkiet, innenfor lovverkets rammer. Mattilsynet forventer imidlertid at kommunen sikrer at KPA i tilstrekkelig grad henger sammen med ny hovedplan vann og avløp. Ut fra kommunens signaler kan det se ut som at ny hovedplan vann og avløp vil bli utarbeidet delvis samtidig med KPA. Vi påpeker at det gir kommunen gode muligheter for å sikre sammenheng mellom disse planene.

Beskyttelse av drikkevannskilder

Dette nevnes under flere punkt i planprogramutkastet.

Henvisning til kommuneplanens samfunnsdel

Under avsnittet lokale planer viser planprogramutkastet til *kommuneplanens samfunnsdel* med en rekke underpunkt, der ett av disse er: *Drikkevannskildene med nedslagsfelt må sikres for at vi kan fortsette å ha tilgang på godt vann.* Mattilsynet konstaterer at dette er en viktig henvisning i planprogrammet, og vi forventer at dette følges opp i KPA. Vi viser til regelverk omtalt ovenfor, som krever at drikkevannshensyn tas inn som et overordnet mål i kommunens planstrategi.

Hvilke drikkevannskilder skal omtales i KPA?

Planprogramutkastet nevner ikke konkrete drikkevannskilder. Mattilsynet har registrert to drikkevannskilder i kommunen: Kirkdalsvatnet som er kilde for Frøya kommunale vannverk og forsyner ca. 2.300 boliger, samt Hammarvatnet som er kilde for Hammarvik vannverk og forsyner ca. 380 boliger.

Gjeldende KPA omtaler bare disse to drikkevannskildene, og så langt Mattilsynet kjenner til, er det ingen andre drikkevannskilder i kommunen som omfattes av drikkevannsforskriftens krav til plangodkjenning (produserer minst 10 m^3 per døgn) eller som forsyner sårbare abonnenter (som for eksempel næringsmiddelvirksomhet, helseinstitusjon e.l.)

Vi viser til ny registreringsplikt for alle vannverk som forsyner minst to husstander, som ble innført med ny drikkevannsforskrift fra 1.1.2017 (§ 17). Denne registreringsplikten trer i kraft fra 1.7. 2018. Det er grunn til å anta at det denne registreringsordningen vil avdekke flere mindre

vannverk/drikkevannskilder som tidligere ikke er registrert. Kommunen må vurdere i hvilken grad revidert KPA også skal omtale disse.

Restriksjoner for drikkevannskilder – hva skal restriksjonene omfatte?
Under tema vann og vassdrag angir planprogramutkastet at KPA skal beskrive hvordan drikkevannskilder, nedbørsfelt og vannressurser blir berørt. Konsekvensen av aktuelle konflikter skal vurderes. Vi knytter våre kommentarer om restriksjoner rundt drikkevannskilder og om hensynssoner, til dette punktet i planprogramutkastet.

Gjeldende KPA har etablert hensynssone drikkevann for Kirkdalsvatnet og Hammarvatnet etter Plan- og bygningsloven § 11-8, med noen bestemmelser: Det er ikke tillatt med inngrep av noe slag som kan påvirke vannkvaliteten. Og det er forbud mot fradeling, oppføring av bolig- ervervs- og fritidsbebyggelse, og forbud mot husdyrbeiting nærmere enn 50 meter fra drikkevannskilden.

Mattilsynets vurdering er at disse bestemmelsene til hensynsone drikkevann i gjeldende KPA er noe mangelfulle, og gir dermed dårligere vern av drikkevannet enn ønskelig. Begrepet «inngrep av noe slag som kan påvirke vannkvaliteten» er, etter vår vurdering, uklart og dårlig egnet som rettesnor for kommunal forvaltning på dette området. Vi anbefaler derfor at det i revidert KPA tas inn mer detaljerte restriksjoner i hensynssone drikkevann, sammenliknet med det som er i gjeldende KPA, og at det vurderes å ta inn egnet omtale av dette i planprogrammet.

Så langt Mattilsynet kjenner til, er det fastsatt klausuleringsbestemmelser for Kirkdalsvatnets nedslagsfelt, men ikke for Hammarvatnet. Bestemmelsene for hensynssone drikkevann bør sammenholdes med aktuelle klausulerings-bestemmelser, og det må vurderes hvilke typer restriksjoner som skal håndteres med klausulering etter Oreigningsloven § 2, og hvilke som skal håndteres som bestemmelser til hensynssone drikkevann i KPA, hjemlet i Plan- og bygningsloven § 11-8. Fordelen med å regulere restriksjoner som bestemmelser til hensynssone drikkevann i KPA, er at de da styrer kommunens forvaltning, til forskjell fra klausulering, som bare regulerer utøvelse av rettigheter knyttet til eierskap. (Jf Jacobsen: *Vann- og avløpsrett*, kap 2.7.)

Ved revisjon av KPA forutsetter vi at eksisterende, konkrete bestemmelser for hensynssone drikkevann i gjeldende KPA videreføres. Vi vil sterkt tilrå at det i tillegg vurderes å ta inn følgende nye bestemmelser i revidert KPA i den grad de enkelte aktivitetene/tiltakene er relevante:

- Bestemmelse om at *ved utøvelse av kommunal myndighet og eierskap skal drikkevannsinteressen være overordnet alle andre interesser innenfor hensynssonen.* Mattilsynet kjenner til at andre kommuner vurdere dette som en svært hensiktsmessig sikring. En slik bestemmelse vil reflektere krav i Nasjonale mål for vann og helse på en god måte, og drikkevannsforskriften § 26
- Forbud mot aktuelle terrenginngrep som kan påvirke vannkvaliteten (planering o.l.)
- Forbud mot bading
- Forbud mot oppsett av telt, bobil o.l.
- Forbud mot sportsstevner o.l.
- Forbud mot ridning (evt. på nærmere definert areal)
- Forbud mot bruk av båt med motor
- Forbud mot installasjon av nedgravde oljetanker
- Forbud mot spredning av husdyrgjødsel (evt. på nærmere definert areal)
- Forbud mot at fritidsboliger skal ha innlagt vann (Vi viser til at dette forbudet er prøvd i retten i sivilt søksmål mot Trondheim kommune i 2016, og kommunen fikk medhold i tingrett og lagrett, og anke ble avvist av høyesterett)

Når det gjelder aktuelle aktiviteter som kan vurderes å forbys i drikkevannskilde og nedslagsfelt, viser vi til Norsk Vann rapport B10/2008: *Vannkilden som hygieniske barriere*, kap. 6.

<u>Infrastruktur knyttet til drikkevannsforsyning</u>
Dette er omtalt i planprogramutkastet under avsnittet utredningstema. Infrastruktur for vannforsyning omfatter inntaksanlegg, vannbehandlingsanlegg og distribusjonssystem (ledninger, pumper og høydebasseng). Planprogramutkastet viser til hovedplan for vann og avløp (som vil bli utarbeidet).

83#587:36c26019-ecff-4a6e-83f2-6fc470d90f7e:5

Mattilsynets påpeker er at det er viktig at kommunen har en langsiktig plan for drift, forvaltning og eventuell utbygging av infrastruktur knyttet til drikkevann. Vi viser til stor oppmerksomhet i fagmiljøet de senere årene rettet mot vannverkenes ledningsnett. Det er avdekket at store deler av ledningsnettet til norske vannverk er i dårlig forfatning og at rehabilitering ikke holder takt med forfallet. Dette gir økt risiko for både helsemessig utrygt vann og økt risiko og dårlig leverings-sikkerhet til abonnentene. Vi viser til:

- Rapport fra rådgivende ingeniørers forening (RIF) 2015: Rikets tilstand.
- Mattilsynets tilsynsprosjekt i 2012 på vannverkenes ledningsnett, Sluttrapport
- Norsk Vann rapport 161/2008 Helsemessig sikkert vannledningsnett

Det er derfor viktig at kommunene har en langsiktig strategi for å bedre denne situasjonen, og at denne strategien er godt politisk forankret. Kommuneplan er en viktig del av dette arbeidet.

Det er naturlig at forvaltning av infrastrukturen for drikkevannsforsyningen behandles i hovedplan vann og avløp, og vi viser til omtale av dette ovenfor. I den grad dette temaet har stor betydning for andre aktører enn vannverket selv, eller har sentral betydning for kommunens arealdisponering, er det naturlig at disse forholdene også omtales i KPA. Vi er usikkre på i hvilken grad det er tilfelle for Frøya kommune. Utover dette tar vi ikke stilling til i grensesnitt mellom KPA og hovedplan vann og avløp, for omtale av dette. Vi forutsetter at dette vurderes som en del av planprogrammet for KPA.

Forhold som angår havbruk

Planprogramutkastet omtaler dette under flere av avsnittene. Det vises til regional strategi for arealbruk 2014 – 2024 vedtatt av Fylkestinget, der ett av punktene er *Tilretteleggelse for økt produksjon av sjømat innen bærekraftig ramme,* og med ett underpunkt: *Havbruksnæringen bør sikres nok arealer, blant annet gjennom flerbruksområder.* Under avsnittet utredningstema er havbruk satt opp som ett tema, og det angis at det *må vurderes hvordan nye havbrukslokaliteter påvirker lokaliteter for eksisterende havbruk og lokaliteter for fiske og fangst.*

Gjeldene KPA har i pkt. 4.5.5 forbud mot utvidelse av eksisterende oppdrettsanlegg, men med anledning til dispensasjon på noen områder.

Mattilsynet har noen generelle merknader knyttet til tema havbruk og omtale av dette i KPA. Vi påpeker at tilgang til, og optimal utnyttelse av egnete lokaliteter, er avgjørende for at havbruksnæringen skal nå målet om økt sjømatproduksjon, og at de avledede næringene også har vekstmuligheter. I tillegg er gode arealplaner viktig for å gi forutsigbare rammer til berørte næringsaktører og beboere. Det som er gode oppdrettsplasser er imidlertid ofte også gode fiskeplasser. Det kan derfor oppstå interessekonflikter knyttet til disse arealene. Vi er kjent med at både havbruksnæringa og fiskerinæringa ønsker en snarlig rullering av planen som omhandler sjøarealene, dette for å avklare og dempe konfliktene rundt bruk av arealer som er av felles interesse for disse to næringene. Mattilsynet vurderer det som viktig at planprosessen for KPA tar hensyn til behovet for samspill mellom de ulike aktørene, og at en under utarbeiding av planene klarer å skille mellom overlappende interesser og eventuell faktisk konflikt.

Når det kommer til konkret valg av lokaliteter for oppdrett, må det sikres at disse ikke plasseres på uegnede steder med hensyn til strøm o.l.

Oppdrett kan bare drives på lokaliteter godkjent av Mattilsynet. Gjennom vår vurdering av søknaden om slik godkjenning, anser vi at arealmessige hensyn knyttet til fiskehelse og fiskevelferd blir ivaretatt. Mattilsynet ser det derfor ikke som nødvendig å gi mer detaljerte innspill til KPA for å ivareta disse hensynene. Og vi overlater til kommunen å vurdere i hvilken grad lokalisering av oppdrett med hensyn til fiskehelse og fiskevelferd, skal tas inn i KPA.

Oppsummering

Vi har følgende merknader og endringsforslag til planprogrammet:

- Henvisninger til regelverk og føringer:
    - Under punktet nasjonale planer og føringer: ta inn henvisning til dokumentet: *Nasjonale mål for vann og helse.*
    - Under punktet lovverk: ta inn henvisning til *Matloven*

- For følgende områder: avklare i hvilken grad disse skal omtales i KPA, og eventuelt tilpasse planprogrammet til dette:
    - Vannverkenes distribusjonsnett: avklare grensesnitt mot hovedplan vann.
    - Havbruk: avklare i hvilken grad lokalisering av oppdrett med hensyn til fiskehelse og fiskevelferd skal tas inn i KPA.
- Om hensynssone drikkevann: tilpasse KPA og eventuelt planprogrammet til følgende:
    - Fastsette at ved utøvelse av kommunal myndighet og eierskap skal drikkevanns-interessen være overordnet alle andre interesser innenfor hensynssonen.
    - Vurdere flere og mer konkrete forbud mot bestemte aktiviteter, (se liste med foreslåtte punkt i teksten ovenfor).
    - For de ønskelige restriksjonene: avklare hvilke restriksjoner som bør etableres i form av klausuleringer, og hvilke som bør etableres i form av hensynssone drikkevann i KPA.

Mattilsynet er åpen for videre dialog i planprosessen om alle disse punktene.

Med hilsen

Erik Wahl

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Kopi til:
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
- Frøya kommune, teknisk kontor v/ Bjørnar Grytvik

83#589:36c26019-ecff-4a6e-83f2-6fc470d90f7e:7

Fra: Eide Frederik [frei@nve.no]
Til: Postmottak [postmottak@froya.kommune.no]
Kopi:
Sendt: 28.08.2017 13:39:05
Emne: Innspill til varsel om oppstart og høring av planprogram - Revidering av kommuneplanens arealdel - Frøya kommune
Vedlegg:

Vår ref.: 200900380-9
Deres ref.: 17/1361

Vi viser til ovennevnte varsel om oppstart og høring av planprogram av 02.06.2017.

Hensikten med planarbeidet er å revidere kommuneplanens arealdel. Ut fra de interessene NVE er satt til å forvalte er vi spesielt opptatt av at kommunen via planarbeidet viser at de er bevisst på naturfarer som flom- og skredfare. På et overordnet plannivå som dette vil NVE som regel ikke anbefale at en gjennomfører detaljerte undersøkelser av flom- og skredfare, men at dette gjøres på senere plannivå. Dersom en vet av områder som kan være utsatt for fare, bør disse merkes av som hensynssone jf. Plan- og bygningsloven § 12-6 og tilknyttes bestemmelser som ivaretar at faren utredes på senere plannivå. For mer informasjon om hvordan ivareta naturfare på ulike plannivå viser vi til vår retningslinje nr. 2/2011: *Flaum- og skredfare i arealplanar*, tilgjengelig på www.nve.no/arealplan. Nedenfor følger en gjennomgang av aktuelle tema for den helhetlige ROS-analysen.

Naturfare
Vi forutsetter at risiko for flom- og skredfare vurderes og begrunnes for alle nye byggeområder der dette er aktuelt. I den forbindelse viser vi til NVEs retningslinje nr. 2/2011: *Flaum- og skredfare i arealplanar*, som ble revidert i mai 2014. Retningslinjene og tilhørende informasjon er tilgjengelig via lenken: www.nve.no/arealplan.

Flom
For byggeområder i nærheten av vassdrag må det gjøres en vurdering av om området kan være utsatt for flom. Nye byggeområder skal normalt plasseres sikkert mot en 200-årsflom (sikkerhetsklasse F2), jfr. TEK 10 § 7-2.
For områder som ikke er omfattet av flomsonekartet kan det gjøres en første vurderingen basert på lokalkunnskap og eventuelle observasjoner og målinger fra tidligere flomhendelser. NVE forventer større utfordringer med flom og erosjon i små vassdrag som følge av klimaendringer og mer intens nedbør. Flomvannføringen i små nedbørfelt og kystvassdrag langs kysten av Trøndelag er forventet å øke med 10-30 %. En bør være spesielt oppmerksom på de mindre, brattere vassdragene hvor en kan forvente rask vannstandsøkning med skadeflom som resultat.

Skredfare
Snøskred, steinsprang og jord-/flomskred
Nye byggeområder skal etter kravene i TEK 10 § 7-3 normalt plasseres trygt for skred med en årlig sannsynlighet for å inntreffe på 1/1000 (sikkerhetsklasse S2). Aktsomhetskart tilgjengelige på www.atlas.nve.no viser aktsomhetsområder for de ovennevnte prosessene. Disse kartene er basert på en relativt grovmasket terrengmodell som ikke tar hensyn til vegetasjon, bygninger og høyder lavere enn 25 meter. Kartene er gode hjelpemiddel til å identifisere områder som er potensielt utsatt for fare på et overordnet nivå, og hvor det må gjøres nærmere vurdering av reell fare ved mer detaljert planarbeid.

Kvikkleire

NGUs løsmassekart viser at det er mye bart fjell på Frøya, med noen innslag av marine strandavsetninger, torv- og myr og tynne havavsetninger. For å imøtekomme og avklare krav til sikker byggegrunn (gitt av PBLs § 28-1/TEK 10 kapittel 7) er det viktig at en for utbyggingsområder under marin grense, som med sikkerhet ikke ligger på fjell, gjennomfører en geoteknisk *vurdering* av om det innenfor- eller i overkant av planområdet kan finnes mulig skredfarlige kvikkleireforekomster. Vurderingen må i første omgang baseres på hva man vet eller kan tolke ut fra tidligere byggevirksomhet i nærområdet, befaring og eventuelt andre relevante opplysninger. Det er spesielt viktig å ivareta dette i forbindelse med tiltak som omfatter fylling i sjø og i strandsonen.

Allmenne interesser i vassdrag
NVE ber om at alle elver, bekker og innsjøer identifiseres og merkes av på plankartet. Vi anbefaler at vassdrag reguleres til *bruk og vern av sjø og vassdrag*, jf pbl §12-5 nr. 6. Elveos og randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. I tillegg er vassdragsnaturen viktig i frilufts sammenheng. I planen bør det gjøres en konkret vurdering av og begrunnelse for byggeavstand mot vassdrag. I planen må det gå frem om det skal legges til rette for tiltak og arealbruk som vil påvirke de allmenne interessene i vassdragene (blant annet flora, fauna, kantvegetasjon, friluftsliv, osv.).

Det er flere småvassdrag i kommunen hvor det er eller har vært sjøørret og laks. Vi ber om at det tas særskilt hensyn til disse vassdragene, og at kommunen vurderer muligheten for å utbedre tidligere tiltak som hindrer oppgang av sjøørret og laks.

Energianlegg
Det er viktig at kommunen kontakter anleggseier Trønderenergi Nett AS slik at det kan tas hensyn til evt. planlagte nye kraftledninger og oppgradering av eksisterende ledninger i området. Både eksisterende og framtidige kraftledninger bør vises. Dette gjelder også framtidige traseer som er avklart eller er svært aktuelle. Kommunen må i forbindelse med utarbeidelsen av planen avklare arealbruken tilknyttet disse anleggene slik at det ikke planlegges og gis tillatelse til utbygginger som kan vanskeliggjøre etablering og framdrift for kraftledningene. Slike utbygginger vil kunne gi grunnlag for innsigelse eller påklaging fra vår side.

Med vennlig hilsen

Frederik Eide
Avdelingsingeniør

Norges vassdrags- og energidirektorat
Region Midt-Norge
Trekanten, Vestre Rosten 81, 7075 Tiller
Tlf.: 22 95 99 00
Tlf. direkte.: 22 95 99 36
E-post: frei@nve.no
https://www.nve.no

Statens vegvesen

Frøya kommune
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Region midt	Marthe Fjellheim / 45205288	17/79917-2	17/1361	07.07.2017

Uttalelse - Kommuneplanens arealdel - planprogram og varsel om oppstart av planarbeid - Frøya kommune

Vi viser til varsel om oppstart av planarbeid og oversendt planprogram, mottatt 07.06.2017.

Planprogrammet tar for seg fokusområder og strategier for planarbeidet, hvor samfunnsplanen vedtatt i 2015 gir mål og føringer for utviklingen av samfunnet. Arealdelen skal ta opp i seg disse målene og prioriteringene, og er dermed et virkemiddel for realisering av samfunnsplanen.

Boligbygging

Frøya kommune vil gjennom ny arealplan legge til rette for nye områder til boligbygging. Statens vegvesen mener kommunen også bør gå gjennom de eksisterende områdene for boligbygging, for å se hvilke som eventuelt kan tas ut. Dette for å sikre at det ikke ligger store områder avsatt til bolig uten at de blir bygd ut.

Nasjonale planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven. Disse retningslinjene gir blant annet føringer om at planleggingen skal bidra til å styrke sykkel og gange som transportform. Kommunen er forpliktet til å ivareta trafikksikkerhet på en god måte i sin arealplanlegging, jamfør rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.

Trafikksikkerhet og folkehelse

Frøya kommune ble i 2017 sertifisert som Trafikksikker kommune. Dette fører med seg et ansvar både når det gjelder planlegging av utbyggingsområder, men også innenfor feltet folkehelse.

Trygge trafikkløsninger for myke trafikanter er både et folkehelse- og trafikksikkerhetstiltak, og vi er fornøyd med at kommunen har nevnt det å etablere gang- og sykkelveier i sammenheng med stimulering til boligbygging.

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Postboks 2525
6404 MOLDE

Telefon: 22 07 30 00

firmapost-midt@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Prinsensgate 1
7013 TRONDHEIM

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Statens vegvesen ønsker at kommunene skal styrke det lokale skade- og ulykkesforebyggende arbeidet, med spesielt fokus på trafikksikkerhet. I henhold til Folkehelseloven §§ 5, 6 og 7 har kommunen plikt til å identifisere folkehelseutfordringer, samt fastsette strategier for eventuelle nødvendige tiltak. Forholdet til trafikkulykkessituasjonen kommer inn under dette.

Næringsområder

Planprogrammet viser til at kommunen i rulleringen av arealplanen både skal se på mulighetene for utvidelse av eksisterende næringsarealer samt nye områder. Her er det viktig å differensiere mellom de forskjellige næringsområdene, for eksempel etter ABC-prinsippet. På den måten kan man få en effektiv utnyttelse av arealene, og få rett virksomhet på rett plass.

Ut over dette har Statens vegvesen ingen merknader til planprogrammet eller varselet om oppstart av planarbeid.

Plan- og trafikkseksjonen
Med hilsen

Erik J. Jølsgard
Seksjonssjef

Marthe Fjellheim

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710, Sluppen, 7468 TRONDHEIM
Sør-Trøndelag fylkeskommune, Postboks 2350 Sluppen, 7004 TRONDHEIM

SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
REGIONAL UTVIKLING - AREAL OG MILJØ

FRØYA KOMMUNE
Postboks 152
7261 SISTRANDA

Vår referanse	Deres referanse	Dato
201710408-2	17/1361	30.08.2017

Vedr varsel om oppstart og høring av planprogram - revisjon av kommuneplanens arealdel i Frøya kommune

Vi viser til deres oversendelse mottatt her 06.06.2017.
Revisjon av kommuneplanens arealdel er en oppfølging av kommunens planstrategi. Frøya kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel i 2015. Arealdelen skal ta opp i seg målene og prioriteringene fra samfunnsdelen. og er dermed et virkemiddel for realisering av de arealmessige konsekvensene i samfunnsplanen.

I planprogrammet er følgende tema omtalt som fokusområder og er gjennomgående fra kommuneplanens samfunnsdel.

- Boligbygging
- Fritidsboliger
- Småbåthavner og naust
- Næringsareal
- Øyrekka
- Sjøareal
- Kulturarv
- Trafikksikkerhet
- Folkehelse
- Arealreserver
- Fortetting

Fokusområdene vil bli førende for vurdering av innspill. Planprogrammet bør også klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge nye innspill til byggeområder. Det skal også redegjøres for hvilke forhold som kan avklares senere i fbm reguleringsplaner for områdene.

Det skal i tillegg gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene. Der planen kun inneholder strategier for fremtidig arealbruk. skal det gis en vurdering av hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn. Det er kun de delene av planen som fastsetter rammer for nye utbyggingsområder og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan som skal utredes.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har hatt dialog med Frøya kommune i tidlig fase. Både kommuneplanens samfunnsdel og planprogram for arealdelen har vært tema i regionalt planforum. sistnevnte den 20.06.2017.

Saksbehandler: Tore Forbord. tore.forbord@stfk.no.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	+47 72 81 10 00	E-postadresse:
Postboks 2350	Fylkeshuset	Bankkonto:	8601.27.27277	Postmottak@stfk.no
Torgard	Erling Skakkesgt.14	Org.nr.:	40021	Internett:
7004 TRONDHEIM	7004 TRONDHEIM			www.stfk.no

KREATIVE TRØNDELAG

Vi viser til Regional Strategi for Arealbruk. vedtatt av fylkestinget 17.06.2014. som kan betraktes som fylkesplanens «arealdel».

Når det gjelder statlige føringer vil vi særlig fremheve **Statlige planretningslinjer** for samordnet bolig-. areal- og transportplanlegging (2014) som skal legges til grunn ved statlig. regional og kommunal planlegging. Målet er at arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunns-økonomisk effektiv ressursutnyttelse. med miljømessige gode løsninger. trygge lokalsamfunn og bomiljø. god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling.

Kortere avstander mellom bolig. arbeidsplasser. tjeneste- og fritidstilbud reduserer behovet for transport og gjør det enklere å ta seg frem til fots eller med sykkel. Flere gående og syklende gir mindre utslipp og er bra for helsen og lokalmiljøet. Utbygging i kollektiv-knutepunkter og langs kollektivakser gir flere reisende og styrker kollektivtrafikkens konkurranseevne.

En videre utvikling av eksisterende tettstedsområder vil gi en mer samfunnsøkonomisk og effektiv ressursutnyttelse enn å legge opp til spredt utbygging. slik kan kommunen ivareta det generelle tjenestetilbudet som innbefatter både sosial og teknisk infrastruktur som skole. barnehage. aktivitetsområder og trygge adkomster til disse.

Boligbygging og trafikksikkerhet
Der det legges ut områder til boligbebyggelse er det svært viktig å sikre trygghet for fotgjengere og syklister. og da spesielt barn og unge. som skal til skole og andre tettstedsfunksjoner. Ved spredt utbygging vil det bli lagt vekt på trafikksikkerhet. dette gir ofte begrensninger i fht hvor det kan etableres boliger. En fortetting i områder med eksisterende infrastruktur vil være vesentlig lettere å realisere.

Ved høring av kommuneplanens arealdel tar fylkeskommunen ikke stilling til økonomi eller prioritering av strekninger (fylkesveg). Ved oppstart av regulering for boligbebyggelse kan det fra Sør-Trøndelag fylkeskommune og fra Statens vegvesen bli satt krav om rekkefølge-bestemmelser om at en sikker skoleveg må være etablert. før boligfeltet kan bygges ut. Avstand til skole og viktige sentrumsfunksjoner bør tas med som et eget tema.

Både trafikksikkerhet og folkehelse er blant fokusområdene i planprogrammet. Det skal vurderes hvordan turstier. grøntdrag og idretts- og nærmiljøanlegg kan sikres gjennom arealformål for å ivareta og bedre befolkningens helse.

Strandsonen
Det er et sterkt press på arealene i strandsonen i Frøya kommune. Kommunen opplever en økende attraktivitet som fritidsboligkommune og ønsker å legge til rette for attraktive områder for fritidsboligutbygging med nærhet til sjø. samt havutsikt.

Det er ønskelig å videreføre strategien i gjeldende arealplan i forhold til samlede naustområder og flere felles småbåtanlegg. Lokalisering av disse vil ses i sammenheng med eksisterende og nye utbyggingsområder for bolig og fritid.

Virkning for eldre reguleringsplaner uten byggegrense
Dersom ikke annet er sagt vil det for tidligere vedtatt planer fortsatt gjelde et byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen.

Sjøareal
Frøya kommune ønsker å evaluere forvaltningen av sjøarealene i tett dialog med fiskerinæringen. havbruksnæringa og sektormyndighetene.

Når det gjelder planlegging av sjøarealene viser vi til den interkommunale kystsoneplanen der Frøya kommune deltok i arbeidet. *Ved vurdering av akvakulturetableringer i sjø skal det tas særskilt hensyn til langsiktighet i planleggingen, for gyteområder for villfisk, fritids-bebyggelse og friluftsliv.* Vi anbefaler at de langsiktige strategiene legges til grunn og at arealformål. forslag til bestemmelser og retningslinjer herfra tas inn i kommuneplanen.

Det er svært viktig at de mange interessene som knytter seg til strandsonen og til sjøarealene ses i sammenheng. og vurderes over kommunegrensene.

Kulturminner
Kommuneplanen er et viktig verktøy for forvaltning av kulturminner.
I følge retningslinjer fra Miljøverndepartementet bør kulturminner og kulturmiljøer brukes og forvaltes slik at verdiene i dem bevares og aktiviseres som et bidrag til en bærekraftig utvikling. Dette innebærer at kulturminnene og -miljøene skal gi premissene for bruk av arealer og ulike utbyggingstiltak. For at dette skal kunne skje må det finnes lett tilgjengelige registre og opplysninger om de av kulturminnene som hittil er registrert.

Sør-Trøndelag fylkeskommune er tilfreds med at Frøya kommune i sitt høringsutkast til planprogram har et bevisst forhold til kulturminner. kulturmiljø og kulturlandskap og ønsker å ivareta disse på best mulig måte gjennom formidling og synliggjøring. Det er positivt at Frøya kommune ønsker å vurdere kulturminner og kulturmiljøer i forhold til eksisterende og nye hensynssoner. samt ta en ny gjennomgang av arealbruk og fortsatt bevaring av kulturminner. Fylkeskommunen vil selvsagt bidra i denne gjennomgangen.

Vi er også tilfreds med at kulturminnedatabasen Askeladden legges til grunn i alt planarbeid og at Sør–Trøndelag fylkeskommune sin regionale plan for kulturminner 2013 – 2017 brukes aktivt. Det kan i denne sammenheng være verdt å nevne at vi kommer til å starte arbeidet med en ny regional plan for kulturminner i Trøndelag fylkeskommune i 2018. Vi ønsker å involvere kommunene i dette arbeidet i 2018 og vil komme tilbake med mer informasjon når arbeidet med ny regional plan starter.

Det er registrert en rekke automatisk fredete kulturminner på Frøya og øya er kjent for sine mange steinalderboplasser. Frøya ble tidlig isfritt da isen trakk seg tilbake og landet hevet seg for over 10.000 år siden. De første menneskene som kom til Frøya fulgte iskanten hvor de livnærte seg på jakt. fangst og fiske. I dag finner vi noen av landets eldste boplasser nettopp på Frøya.

Den nasjonale kulturminnebasen *Askeladden* gir en oppdatert status for registrerte automatisk fredete kulturminner i kommunen.

Det er viktig å merke seg at brorparten av de eldste kulturminnene ennå ikke er registrert eller kjent. *Askeladden* gir kunnskap/oversikt over nåværende status. ikke en fullstendig oversikt over kommunens kulturminneressurser. da det stadig blir gjort nye arkeologiske funn. Dette innebærer at de fleste reguleringsplaner vil måtte undersøkes og registreres med henblikk på slike kulturminner.

Vi vil oppfordre til at det også i framtiden innarbeides som fast rutine at kulturminne-databasen *Askeladden* legges til grunn ved all planlegging.

Klimatilpasning
Endringer i klimaet fører til ekstremvær. Mer vind. mer regn. mer flom. mer fukt. Vi må i langt større grad enn i dag tenke risiko og sårbarhet ved planlegging av bygninger og infrastruktur.

Høringen bør også brukes til å innhente kunnskap om lokale forhold. innbyggerne har kunnskap om naturfarer og andre forhold som angår samfunnssikkerhet.

--o0o--

Gjennom planprosessen vil det bli åpnet for innspill og endret arealbruk fra grunneiere og rettighetshavere. lag og foreninger. osv. Tiltakenes virkning på miljø og samfunn skal vurderes før området kan innarbeides i arealdelen. Kommunen skal prioriterer blant innspill som kommer i fht andre hensyn. før planen legges ut på høring/offentlig ettersyn.

Planprogrammet fungerer godt som første fase i planarbeidet og vil gi rammer for innspillene man kan gi. og for arbeidet med nødvendige utredninger.

I gjeldende arealdel er det avsatt områder som ikke har blitt realisert siden forrige rullering. Det er svært positivt at Frøya kommune vil vurdere om ikke realiserte områder for utbygging. både innenfor bolig. fritidsbolig. naust. småbåthavner og næringsareal skal tas ut av planen for å åpne for andre mer egnede områder.

Vi gjør oppmerksom på at det gjelder en ny forskrift om konsekvensutredninger fra 01.07.2017. Ny forskrift vi bl.a ha betydning for nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan. Vi benytter anledningen til å minne om § 1-1 i plan- og bygningsloven som sier at prinsippene om universell utforming skal ivaretas i planleggingen.

Med hilsen

Vigdis Espnes Landheim
Fagsjef

Tore Forbord

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi:
FYLKESMANNEN I SØR-TRØNDELAG. Postboks 4710 Sluppen. 7468 TRONDHEIM

Fra: Kulseng Tove [Kulseng@trondheimhavn.no]
Til: Postmottak [postmottak@froya.kommune.no]
Kopi:
Sendt: 19.06.2017 10:37:34
Emne: 17/00096-1 - FRØYA KOMMUNE - Kommneplan arealdel - planprogram
Vedlegg: image001.jpg

Trondheim Havn IKS har mottatt varsel om oppstart av planarbeid, kommuneplanens arealdel med forslag til planprogram. Vi har ingen innspill til revisjonen på dette tidspunkt og ønsker Frøya kommune lykke til med planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Tove Kulseng
Advokat/Eiendomssjef, Trondheim Havn
+ 47 901 85 490| kulseng@trondheimhavn.no | http://trondheimhavn.no

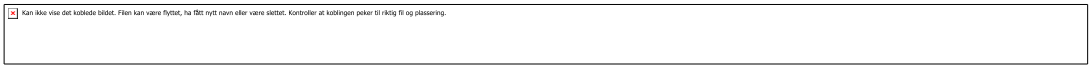

Trude Hvalryg
Lyngåsveien 60
7263 Hamarvik
Gnr 10 / Bnr 30
Tlf.: 916 00 132
e-post: trude.hvalryg@stfk.no 30.08.2017

Frøya kommune
Postboks 152
7261 Sistranda
postmottak@froya.kommune.no

Innspill til planprogram for Frøya kommune.

Jeg ønsker å få regulert inn boligtomter på eiendommen Lyngåsen, gnr 10 bnr 30. Eiendommen ligger i nåværende kommuneplan innenfor LNF og LNF FB 4-området, den er konsesjonsbelagt og en stor del av eiendommen hører inn under hensynssonen rundt Hammarvatnet. Gården som helhet er lite drivverdig som gårdsbruk uansett driftsform i dag. Innmarka utgjør bare 41 daa, og det er liten mulighet til nydyrking og pløying pga. hensynssonen. Jeg driver i dag gården med sauedrift, der jeg i tillegg har lånt utmark fra naboer. Eiendommen er på bare 110 da og mye av den delen som ligger vest for gårdsbygningene er uproduktiv skog, berg og myr og står også inntegnet på jordbrukskartet som uproduktiv mark. Åsen er beplantet for minst 40 år siden med en type furu som ikke naturlig hører til i Norge. Denne skogen er begynt å bli i svært dårlig stand med mye nedfall, og skulle uansett vært hogd ned eller tynnet ut.

I nåværende kommuneplan er det gitt tillatelse til fradeling av inntil 4 fritids/helårsboligtomter for område merket med LNF FB 4. Det forundrer meg at dette området inkluderer dyrkamark og dyrkbar mark, og ønsker å komme med innspill til alternative tomter i det nye planprogrammet. Det snakkes mye om at vi bygger ned det lille av jordbruksland som er igjen på Frøya. Det vil ikke skje i dette tilfellet.

Jeg ber derfor Frøya kommune om å få lagt inntil 5 boligtomter inn i arealplandelen til planprogrammet, (se kart i vedlegg). Det ligger to boliger i samme område fra før, samt en bebygd fritidseiendom og to ubebygde tomter, slik at det ikke vil være unaturlig om arealet i mellom disse blir tatt i bruk til fortetting. Tomtene vil ligge utenfor og vende bort fra hensynsområdet og

vannskillet mot Hammarvatnet. De kommer til å bli sørvendte og solrike, ligge lunt til for vind og vær fra nord og vest, og med utsikt mot sjøen. Jeg har tenkt at tilgangen til tomtene bør bli via innkjøring sør for gårdstunet, for jeg tenker å fortsette med sauedrift på den gjenværende delen av eiendommen. Da slipper dyrene å krysse vei for å kunne beite i området rundt driftsbygningene. Jeg har tegnet inn forslag til adkomstvei fra nordsida av tomtene for å skåne de to innerste boligene for gjennomgangstrafikk, samtidig som eksisterende innkjørsel fra Lyngåsveien kan brukes, men det er mulig å tenke annerledes.

Inntegningen av tomtene på kartvedlegget er bare ment som skisser og innspill til planprogrammet for å vise hvor jeg mener de kan ligge. Jeg tar gjerne imot råd om hva jeg bør gjøre for å endre på tegningen eller andre ting som gjør det mulig å få realisert prosjektet.

Med Hilsen

Trude Hvalryg

1 vedlegg:

Kart over området med forslag til tomter inntegnet

Innspill til planprogram

Vedlegg 1
Gnr 10, Bnr 30
Trude Hvalnyg

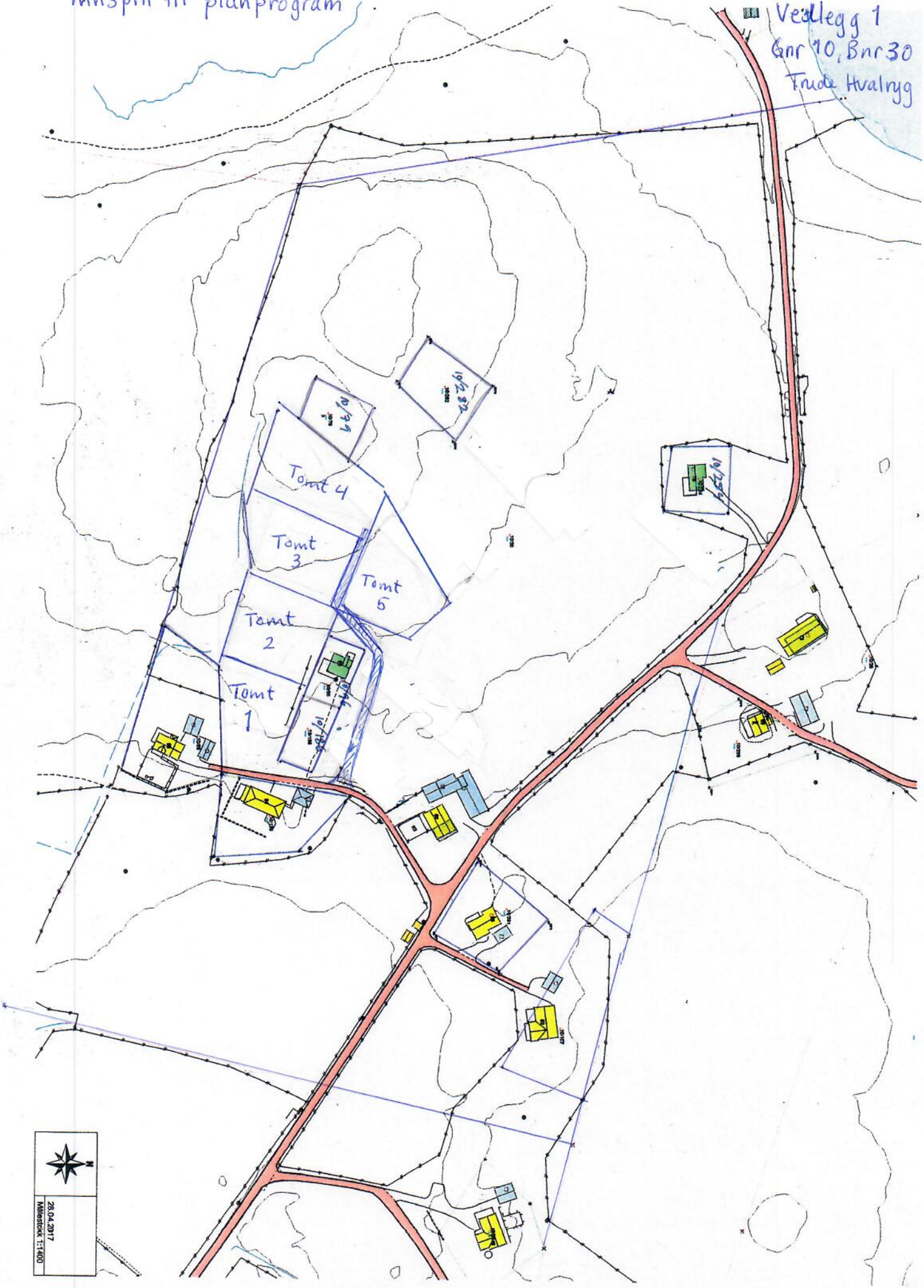

Fra: Kristian Skarsvåg [kriskars@online.no]
Til: Postmottak [postmottak@froya.kommune.no]
Kopi:
Sendt: 31.08.2017 23:10:31
Emne: Fw: Innspill til planprogram
Vedlegg: image001.png

Hei.

Sender ny mail p.g.a. at jeg ikke fikk sendt med kart over området på den forrige mailen.

Innspill til planprogram

Ønsker å legge til rette for flere båtplasser med bølgedemper utenfor molo i Sandvika Havn.

Det er ikke ledige plasser i den allerde etablerte småbåt/fiskerihavna, og vi har flere på venteliste.

Det er stor etterspørsel etter båtplasser i området, og det er også etterspurt båtplasser fra Næringslivet i området.

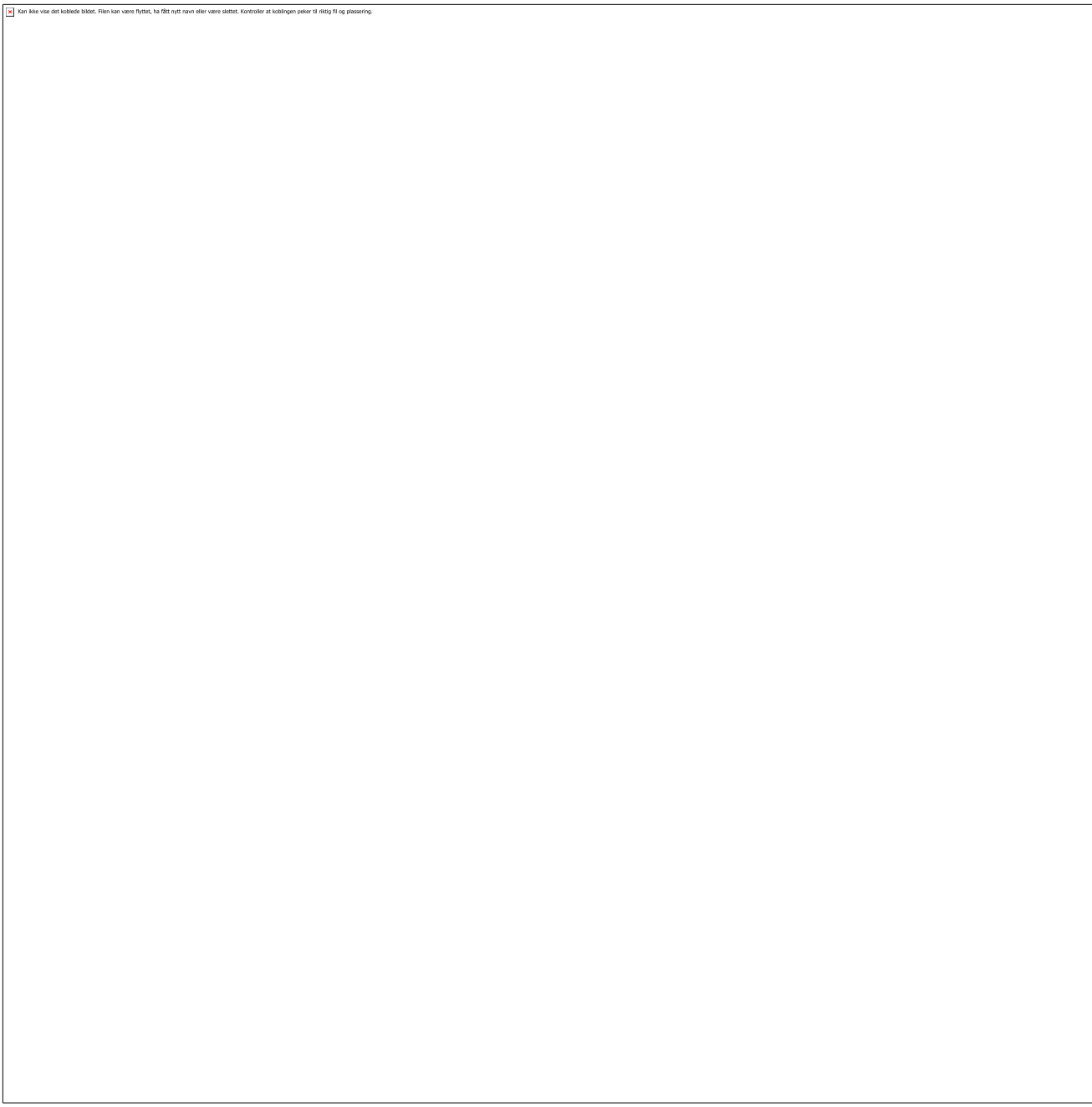

Mvh

Grunneier 50/3

Kristian Skarsvåg

kriskars@online.no

917 40 304

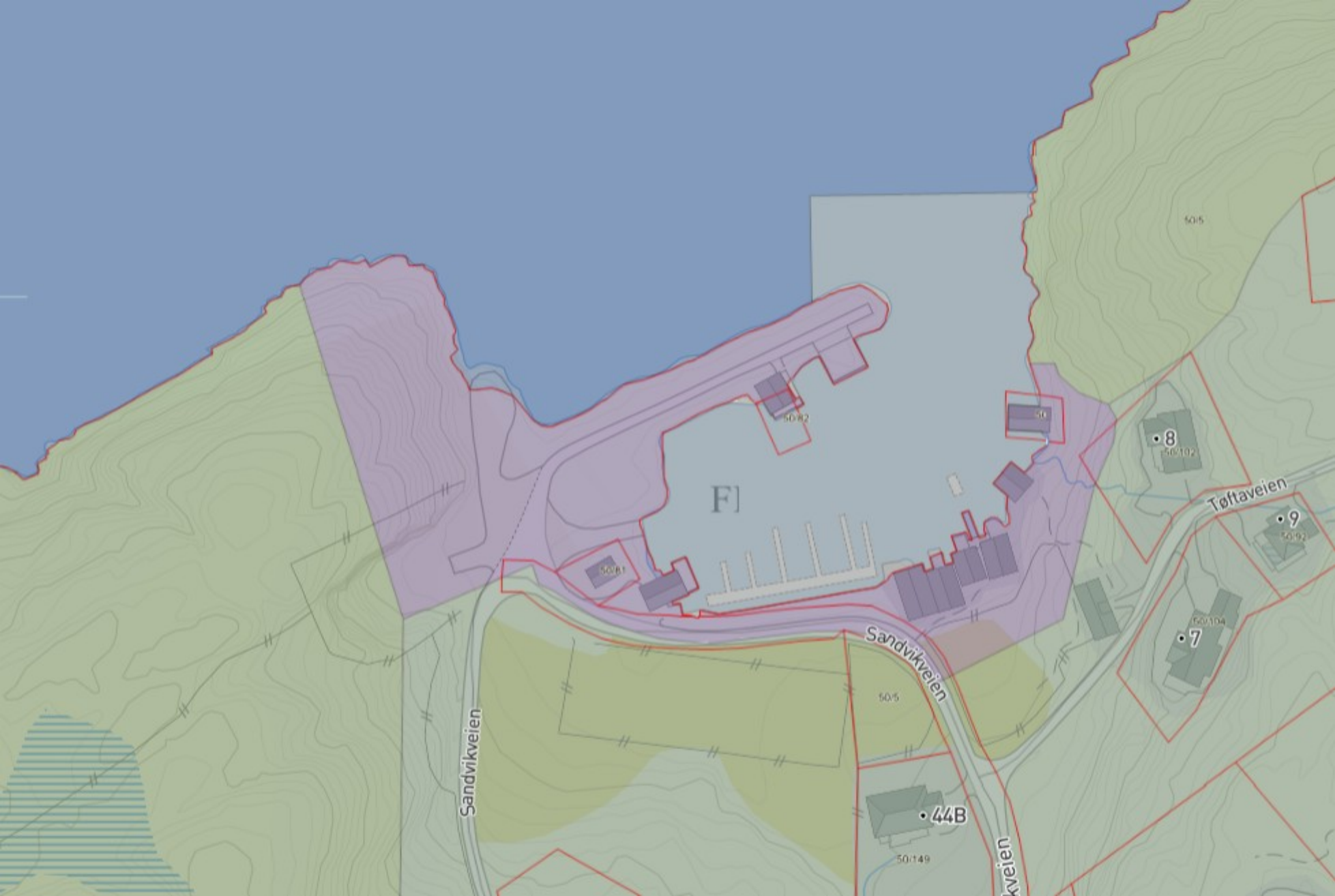
F]
Sandvikveien
Sandvikveien
Tøftaveien
8
50/102
9
50/92
7
50/104
44B
50/149
50/5
50/5
50/82
50/81

17/1361

31 AUG 2017

Skjønhals Kretslag
Synnøve Stordal
Dyrøyveien 484
7273 NORDDYRØY

29.08.2017

Til Frøya kommune
Ordføreren
Rådhuset
7260 SISTRANDA

OM FYLKESVEIEN FRA STRØMØYBOTN TIL DYRØY OG LEIRVIKHAMN, U431.
BAKGRUNN FOR HENVENDELSE.

Skjønhals Kretslag gjør denne henvendelsen til Frøya kommune på følgende bakgrunn: Frøya kommune har varslet at kommuneplanens arealdel skal revideres, og har gitt frist for innspill/ ønsker/krav til planprosessen.
Veien fra Strømøybotn til Dyrøy respektive Leirvikhamn (i det følgende benevnt fylkesveien) blir standardmessig stadig dårligere.
Samtidig øker trafikken, og kommunale vedtak tilsier en ytterligere økning i trafikken, samt at en økende andel av trafikken blir gjennomgangstrafikk, altså at veiens karakter blir mer preget av dette. Trafikk-knutepunktet for båt og ferjetrafikk til Sula og Mausund innebærer dette.

Skjønhals Kretslag ønsker å delta med konstruktive innspill i den kommende planprosessen for rulleringen av kommuneplanens arealdel. Trafikken har økt betydelig siden ferje- og båtsambandene ble etablert på Setra (Dyrøy). Spesielt har tungtrafikken økt, som følge av at varetransporten til Sørværene går over ferjesambandet. Kretslagets styre ser ikke noen grunn til at denne utviklingen vil avta. Denne trafikkutviklingen påvirker i betydelig grad mulighetene for utvikling i grendene. Ved planlegging av veisambandene for fremtiden er det avgjørende viktig at sikkerheten ivaretas. Det er like viktig at veien gir godt samband og bidrar til at grenda kan utvikle seg framover.
Innledningsvis nevnte vi at fylkesveien blir stadig dårligere. Dette skyldes i betydelig grad mangelfullt sommervedlikehold og manglende standardheving og normal utbedring. Det dårlige sommervedlikeholdet resulterer i en veikropp og et dekke med egenskaper som i sin tur vanskeliggjør vintervedlikeholdet.

Veien framstår i dag som: -smal og unødvendig svingete, - utilfredsstillende og utidsmessig både hva gjelder vertikal- og horisontalkurvatur, - smale skjæringer med manglende eller liten tildanning av terrenget utenfor veien og grøftene, - smale bruer med til dels vanskelige innkjøringsforhold, til dels altfor korte frisiktssoner før bruene. Frisiktssonene i forbindelse med veikryssene er generelt for korte. Alle disse faktorene er sikkerhetsmessig av negativ art og påvirker trafikkavviklingen negativt.

Det er svært dårlig med møteplasser, og manglende tilrettelegging for buss-stopp. Etter utbedring for fast dekke for ca. 30 år siden ble veibanen til dels vesentlig smalere enn den hadde vært. Avstand mellom dekkets hvitstripe og veigrøfta ble bestående av løs pukk på rasvinkel. Denne «standarden» er av stor sikkerhetsmessig betydning for kjøretøy som eventuelt må utenom dekkekanten, og den medfører at fotgjengere frister en ugjestmild og helsefarlig tilværelse dersom de skulle befinne seg utenfor hvitstripa. Veidekket er nå karakterisert av store setningsskader med lokalt store ujevnheter både på langs og på tvers av kjøreretningen. Dette medfører skader på kjøretøy, foruten at det er en stor sikkerhetsfare både ved unnamanøvrering og ved at plutselige retningsendringer kan oppstå.
Videre forekommer "oppkomme" av vann i veibanen. Dette medfører overraskende våte områder i veien generelt, men svært overraskende glatte partier vinters tid og ved temperaturskifter rundt 0 grader Celsius.
Kretslaget er kjent med at Fylket har et program for utbedring av veier, som benevnes Fornyingsprogrammet. Vi har fått forståelsen av at Fornyingsprogrammet har nettopp slike veier som Fv. 431 som mål. Vi oppfordrer derfor Frøya kommune til å kreve at Fylkesveien til Leirvikhamn og Dyrøy prioriteres innenfor dette fornyingsprogrammet.

KONKLUSJON.
Skjønhals Kretslag vil benytte planrevisjonsprosessen til å oppfordre Frøya kommune til å gå i dialog med (Sør-)Trøndelag fylkeskommune i denne saken. Målet må være både å sikre bedre og sikrere trafikkforhold for gjennomgangstrafikken, -og å legge til rette for at grendene kan utvikle seg og være attraktive bomiljøer.

Med vennlig hilsen
for Skjønhals Kretslag

Synnøve Jønsberg Stordal
Styreleder

Synnøve J. Stordal

31 AUG 2017

Helge A. Stranden

Vollaveien 21

7273 NORDDYRØY

31.08.2017

Frøya kommune

Plansjefen

Rådhuset

7260 SISTRANDA

RULLERING AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL, FRØYA KOMMUNE.

KRAV OM OPPRETTHOLDELSE.

Undertegnede er hjemmelshaver til eiendommen Gnr.56, bnr. 20 i Frøya.

I forbindelse med at Frøya kommune skal rullere kommuneplanens arealdel, fremmer jeg krav om at LNF FB5-området som omfatter bl.a. deler av min eiendom opprettholdes, alternativt at det også tillates boliger for fast bosetting. Reguleringsstatus for strandsonen kreves også opprettholdt. Begrunnelsen for kravet når det gjelder strandsonen er at den er i bruk. Begrunnelsen når det gjelder status i LNF-området er at det *er* et etablert boligmiljø.

Jeg ber om å bli holdt orientert i løpet av planprosessen før beslutninger blir tatt.

Med vennlig hilsen

Helge A. Stranden

Vedlegg: Kopi av utsnitt av plankart.

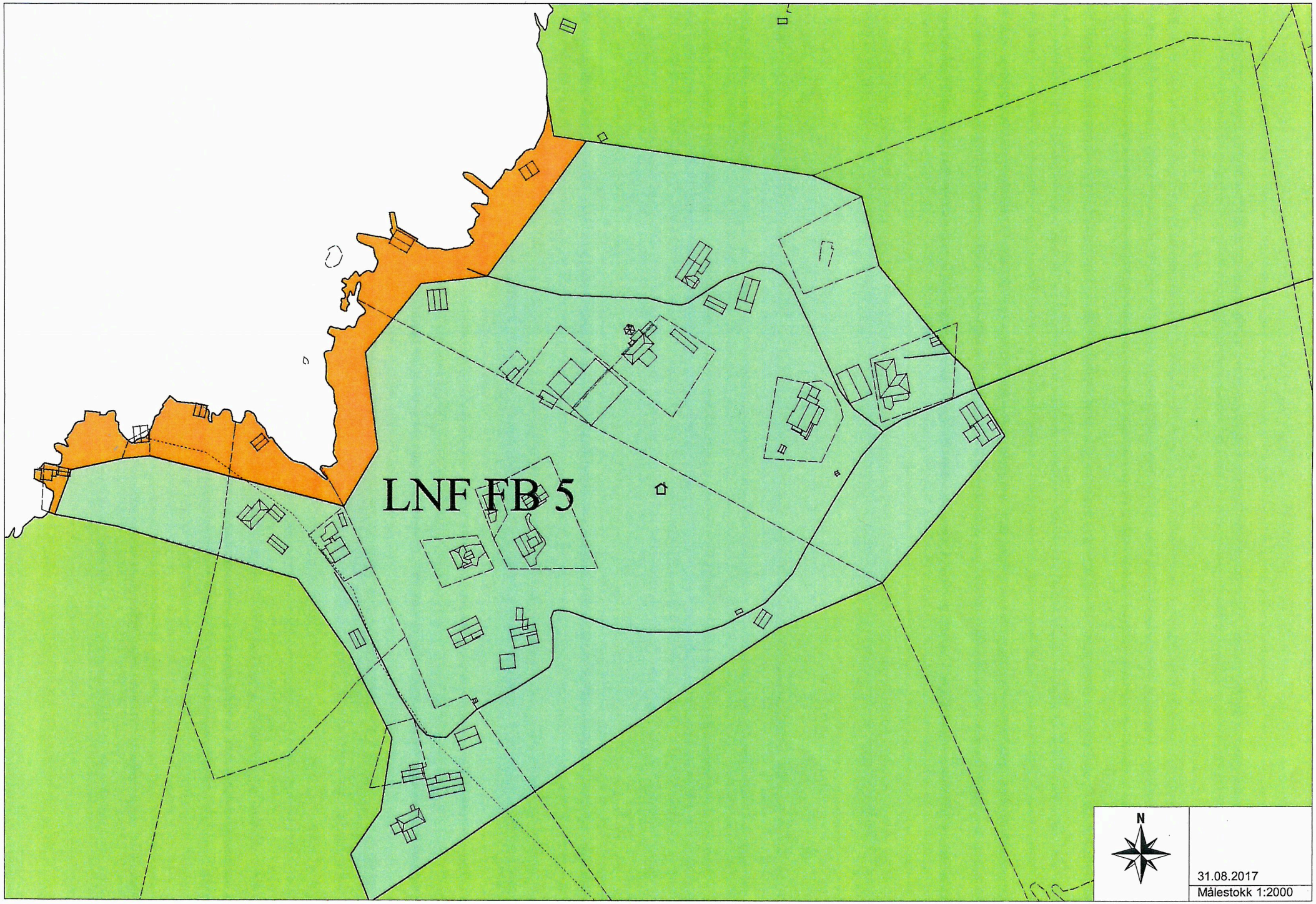
LNF FB 5
N
31.08.2017
Målestokk 1:2000

Egil og Astrid Wilhelmsen

Postboks 14

7340 Oppdal

Oppdal 28-08-2017

Frøya kommune

Sistranda

2. gangs innspill til planprogram i kommuneplanens arealdel for Holaveien 16 på Norddyrøy

Eiendommen 61/27 har nå vært i vårt eie i over 43 år.

Vi har fått tillatelse til å bygge naust, som nå er ferdig.

Vi ber på nytt i dette planprogrammet, om at eiendommen reguleres til LNF-område, som gjør at vi kan gjøre de ønskede tiltak på eiendommen.

Vi er snart pensjonister, og ønsker å benytte mye tid på Frøya.

a) Pga uførhet og bevegelseshemning hos min kone ønsker vi å etablere en flytebrygge (nr. 5 på kartet), slik at hun kan komme i båt.

b) En gangvei på ca 1,25m fram til naustet (nr. 3 på kartet) vil gjøre naustet universelt utformet, slik tilgjengeligheten bedres – ikke bare for oss, men for flere.

c) Nye generasjoner er ankommet og vi ønsker å etablere 2 anneks på ca. 50 m2 hver (Nr 1 og 2 på kartet). Anneks nr 2 planlegges med pult-tak.

d) En trapp for å ta igjen høydeforskjellen direkte til sjøen (Nr 6 på kartet) ønskes også.

e) For å gjøre uteområdet mere tilgjengelig, ønsker vi å planere området et stykke nedenfor de planlagte annekser.

Nr 4 på kartet – eksisterende naust.

Situasjonsplan over innspill.

KOMMUNEPLANEN HULLET

Vi søker om at LNF-området med mulighet for tiltak også omhandler eiendommen 61/27.

Vi håper vårt ønske om omregulering kan gjennomføres.

Astrid og Egil Wilhelmsen

Postboks 14

7340 Oppdal

Epost: egil.wilhelmsen@oppdal.com

Mobil 900 57 929

Frøya kommune
Postboks 152
7261 Sistranda
postmottak@froya.kommune.no

Deres ref.: Vår ref.: 18898/AHe Sted, Dato: Trondheim, 09.08.2017

Kommuneplanens arealdel – innspill til varsel om planoppstart og høring med offentlig ettersyn av planprogram for revidering av KPA

Det vises til kommunens arbeid med revidering av kommuneplanens arealdel og kommunestyrets vedtak i sak 61/17 av 01.06.2017. På vegne av Erling Nordhammer oversendes herved hans innspill til arbeidet.

Nordhammer er hjemmelshaver til eiendommen Oppheim, gnr. 10, bnr. 279. Eiendommen er angitt som LNFR-område i gjeldende kommuneplan.

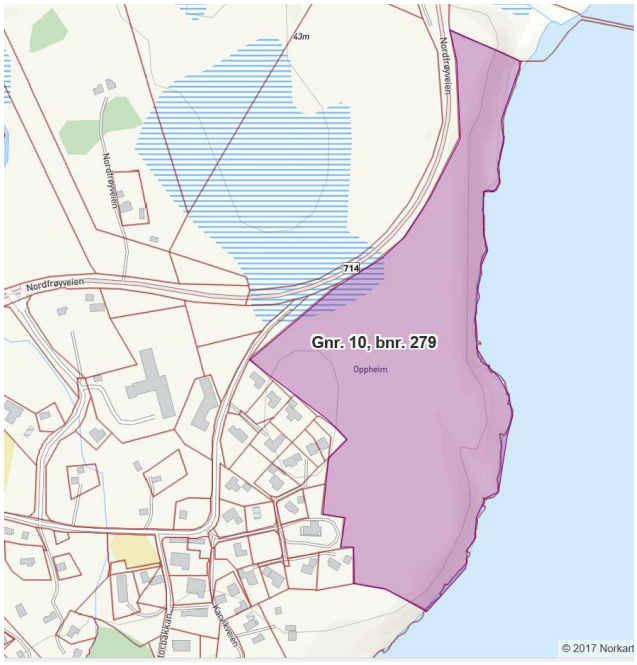

Figur 1 – utdrag fra kommunens grunnkart.

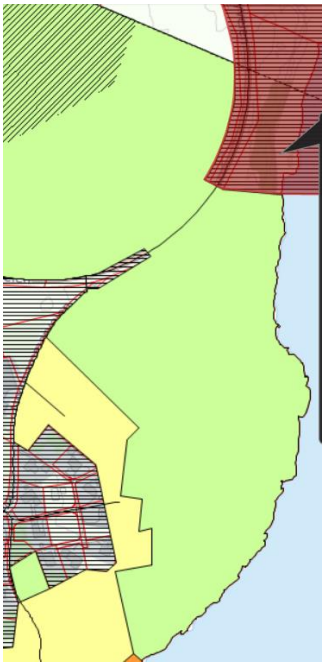

Figur 2 – utdrag fra gjeldende kommuneplanens arealdel.

WSP Norge AS
Org nr.: 881 894 742
www.wspgroup.no

I forslag til planprogram, er det blant annet angitt at det skal legges til rette for mer boligbygging og at dette skal gjennomføres både ved fortetting og ved etablering av nye boligområder. De nye boligområdene skal blant annet anlegges i områder med tilknytning til gang- og sykkelveger og i tilknytning til allerede utbygde areal. Kommunen skal fortsatt vektlegge nærhet til sjø og havutsikt.

Nordhammer ønsker at deler av eiendommen endres fra LNFR-område til boligformål. Dette gjelder areal angitt med blått på figuren nedenfor. Det forutsettes å holde formålsgrensa minst 100 meter fra sjøen.

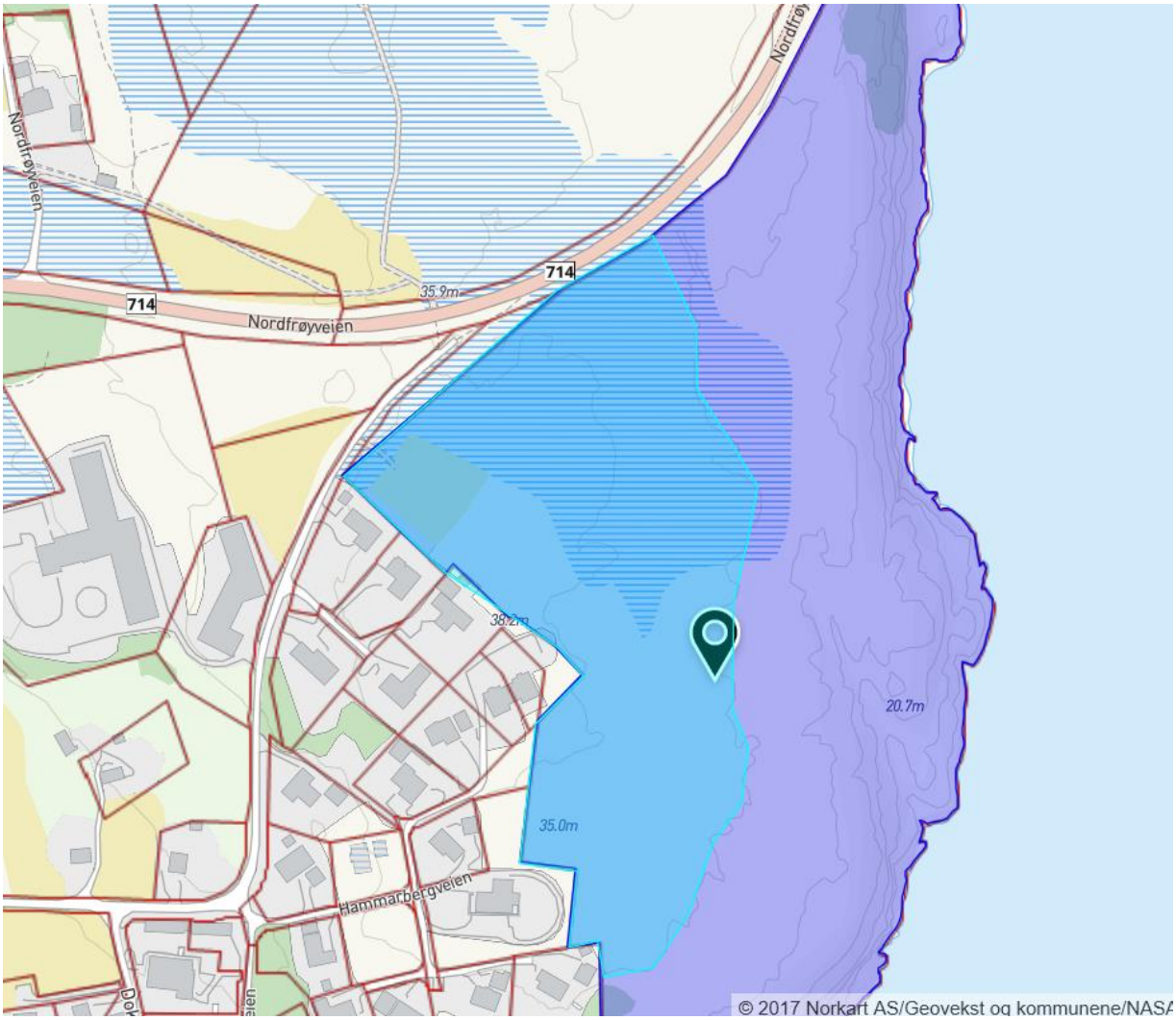

Figur 3 – angjeldende område som ønskes endret fra LNFR-område til boligformål er angitt med blå farge.

Etter vårt syn oppfyller dette arealet krav som tilknytning til allerede bebygde areal, nærhet til sjø og havutsikt. I tillegg ligger området med nærhet til ulike sentrumsfunksjoner. I dette området kan det legges til rette for både eneboliger og flermannsboliger slik at man kan få en arealeffektiv bruk av området og en god boligsammensetning.

Det anmodes om at innspillet tas inn i det arbeidet som skal igangsettes for å revidere kommuneplanens arealdel. Det for ventes at hjemmelshaver blir holdt orientert om hvordan innspillet blir behandlet og prosessen videre og at hjemmelshaver får anledning til å gi innspill senere i prosessen.

Dersom det skulle være behov, kan vi eventuelt delta på et møte hvor vi kan få anledning til å presentere/diskutere mulighetene for å endre dette området til utbyggingsområde for boliger.

Ta kontakt med undertegnede dersom noe er uklart på telefon 400 19 526 eller e-post arnhild.herrem@wspgroup.no

Med vennlig hilsen
WSP Norge AS

Arnhild Herrem
Prosjektleder

Kopi
Erling Nordhammer, 7263 Hamarvik

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/3179		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Formannskapet Kommunestyret

MØTEPLAN 1. HALVÅR 2018

Forslag til vedtak:

Møteplan 1. halvår 2018

Utvalg	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
KST	25.01		01.03 22.03		03.05 31.05	21.06
FSK	09.01 30.01	13.02 27.02	13.03	10.04 24.04	08.05 22.05	05.06 26.06
HFF	18.01	15.02	15.03	19.04	24.05	21.06
HFD	16.01	06.02	06.03	17.04	15.05	19.06
KU						
ER						
KBR						

- **Felles formannskapsmøte med Trondheim og Hitra kommuner (Ikke avklart)**

***1)**	**Kommunestyrets møter holdes på**	**Torsdager med møtestart**	**kl. 10.00**
***2)**	**Formannskapets møter holdes på**	**Tirsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***3)**	**Hovedutvalg for drift holdes på**	**Tirsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***4**	**Hovedutvalg for forvaltning**	**Torsdager med møtestart**	**kl. 09.00**
***5)**	**Eldreråd**	**Mandager med møtestart**	**kl. 10.00**
***6)**	**Kommunalt brukerråd**	**Mandager med møtestart**	**kl. 09.00**

□ Ved behandling av spesielle tema kan tidspunkt for møtestart bli justert.
□ Avvik fra Frøya Herredshus som møtested vil fremgå av innkalling og kunngjøres særskilt.

Vedlegg:

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):
17/3179-1 MØTEPLAN 1. HALVÅR 2018

Saksopplysninger:

Vurdering:

Forhold til overordna planverk:

Økonomiske konsekvenser:

Budsjettpost/kontostreng:
Debet *kontostreng*/beløp
Kredit *kontostreng*/beløp

Ny saldo på den konto som blir belastet:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/3261		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Kommunestyret

ORDFØRERS ORIENTERING

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	17/3262		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Kommunestyret

RÅDMANNS ORIENTERING